

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 502

Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/884) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin 6306 Sayılı “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun”, 2981 Sayılı “İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun” ve 4706 Sayılı “Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/588) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/884 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 5
- Madde Gerekçeleri 9

• 2/588 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 41
- Katılma Yazıları.....41
- Genel Gerekçesi 43
- Madde Gerekçeleri 45
- Metni 46

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu 47

• Muhalefet Şerhleri.....80

• Tasarı Metni 222

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....223

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

27/9/2017

Sayı: 31853594-101-1470-1030

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 11/9/2017 tarihinde kararlaştırılan “Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/884)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu İçişleri Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Küreselleşen dünyada, ülkemizle diğer ülkeler arasında ekonomik, sosyal ve teknolojik alanlarda önemli etkileşimler meydana gelmekte ve buna bağlı olarak mevzuatımızda çeşitli alanlarda düzenleme ihtiyacı doğmuş bulunmaktadır.

Bu ihtiyaçlar gözönünde bulundurularak hazırlanan Tasarı ile vergiye gönüllü uyumu artırıcı, vergi uygulamalarını kolaylaştırıcı, tahsilatta etkinliği artırıcı düzenlemelerin yanı sıra kayıt dışılıkla mücadelede etkinliğin devam ettirilmesine hizmet edecek düzenlemeler yapılmaktadır. Ayrıca bazı sektörlerin kamusal yükümlülüklerine yönelik yaşanan sorunlar çözümlenmekte ve süresi biten bazı geçici düzenlemelerin süreleri uzatılmaktadır.

Vergiye gönüllü uyumu sağlamak amacıyla;

-Asgari ücretin vergilendirilmesinde gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir dilimine girilmesi nedeniyle oluşan kayıpların ilave asgari geçim indirimi uygulanması ile giderilmesi,

-Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesine yönelik vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin istisna sağlanması,

-Türev işlemlerine yönelik vergisel yüklerin azaltılması suretiyle uluslararası finansal piyasalarda rekabet gücümüzün artırılması,

-Elektronik haberleşme hizmetlerindeki özel iletişim vergisi oranlarının tekleştirilmesi,

-Özel amaçlı kuruluşlardan temin edilen fonların kamu özel işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin finansmanında kullanılması şartıyla finansman üzerindeki vergi yükünün kaldırılması,

-Bankalara tanınan vergisel imkânların finansal kiralama ve finansman şirketlerine de tanınması suretiyle bu kuruluşların eşit şartlarla faaliyette bulunmalarının sağlanması,

-Kooperatiflerin vergilendirilme rejiminde değişiklik yapılmak suretiyle ortak dışı işlemlerin kooperatiflerin kurumlar vergisi muafiyetine etkisinin kaldırılması, sadece ortak dışı işlemlerden vergi alınması,

-2018 ila 2021 yıllarında ödenmesi gereken emlak vergisi tutarlarının hesaplanmasında esas alınan arsa ve arazi birim metrekare değerlerine sınırlama getirilmesi,

-İmalat sanayinin teşvik edilmesi amacıyla 2017 yılında sağlanan vergi teşviklerinin 2018 yılında da sürdürülmesi,

konularında düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca Tasarı ile vergi uygulamalarını kolaylaştırmak, tahsilatta etkinliği artırmak amacıyla;

-Vergi mükellefiyetine yönelik tüm işlemlerin elektronik ortamda yerine getirilebilmesine imkân sağlanmasına,

-Yurtdışı banka kartlarının vergi ödemelerinde kullanımının yaygınlaştırılmasına,

-Adres kayıt sisteminde yer alan yerleşim yeri adresinin, gerçek kişilere yapılacak tebligatlarda kullanılmasına imkân sağlanmasına,

-Transfer fiyatlandırmasına ilişkin yöntem belirleme anlaşmalarından alınmakta olan başvuru ve yenileme harçları kaldırılarak anlaşmalara başvurunun teşvik edilmesine,

-Vergi borcu bulunmama şartı aranılacak ödemelerin kapsamının genişletilmesi ve ödemelerden vergi borçlarının resen kesilebilmesi, vergi dairelerince yapılacak iadelerin prim borçlarına, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılacak prim iadelerinin vergi borçlarına resen mahsup edilmesine,

-Elektronik ortamda yurtdışından hizmet alan nihai tüketici gerçek kişilere hizmet sağlayan yurtdışında bulunan işletmelerin katma değer vergisi mükellefi olmaları sağlanarak nihai tüketicilerin vergi sorumluluğuna yönelik muğlaklığın giderilmesine,

-Engellilerin taşıt alımlarında uygulanan özel tüketim vergisi istisnasının yeniden düzenlenmesine,

-Kurumlar vergisinde taşınmaz satışından elde edilen kazançlara yönelik istisnanın azaltılmasına,

ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca bazı mallar özel tüketim vergisi kapsamına alınmakta ve motorlu taşıtlar vergisi tarifesinde değişiklik yapılmaktadır.

Kayıt dışılıkla mücadele kapsamında; vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi amacıyla tütün mamullerinin kullanımında önemli bir yer tutan makaronların vergilendirilmesi, tütün mamullerinin üretim ve satışının disipline edilmesini sağlayan düzenlemeler yapılmaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığının görevleri arasına vergi kayıp ve kaçığı ile mücadele edilmesi, vergiye gönüllü uyumun ve tahsilatta etkinliğin artırılması amaçlarıyla mükellefiyet, vergilendirme ve risk analizine yönelik her türlü bilgi, veri ve istatistiği toplamak suretiyle Risk Analizi Sistemi oluşturma ve risk analizi çalışmaları yapma hususları eklenmektedir.

Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin hesaplanması, tahsili ve takibiyle ilgili yaşanan sorunları gidermek amacıyla gerek vergi kanunlarında gerekse sektörü ilgilendiren diğer kanunlarda mevcut sorunların çözümünün yanı sıra kalıcı çözümleri de içeren düzenlemeler yapılmaktadır.

Hazine taşınmazları mevzuatında öngörülen değişikliklerle;

-On yılını doldurmuş bulunan kamu konutlarının Devlet İhale Kanununda yer alan hükümler çerçevesinde ihale yoluyla satılması suretiyle ekonomiye kazandırılması ve böylece çoğunluğu ilgili mevzuatı uyarınca gerekli koşulları sağlayamadığı için kat mülkiyetine geçememiş ve konut olarak kullanımı riskli olan bu konutların dönüşümünün sağlanması, kamu konutlarında ikamet eden personele sağlıklı ve güvenli yaşama alanları oluşturulması,

-Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde yer alan Hazineye ait tarım arazilerinin kiracısı, kullanıcısı ya da paydaşları olan vatandaşlarımıza rayiç bedel üzerinden satılması suretiyle değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması,

-Yatırım yapılması amacıyla üzerinde sınırlı ayni hak tesis edilen Hazine taşınmazlarının yatırımcılara satılması durumunda ve bu taşınmazların satış bedellerinin taksitle ödenmesi halinde taksit sayısının artırılması ve taksit sürelerinin uzatılması suretiyle yatırımcıların desteklenerek daha fazla yatırım yapılmasının sağlanması,

-Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup üzerinde yapılaşma olan Hazine taşınmazlarının belediyelere devri için geçerli süre olan 19/7/2003 tarihinin 31/12/2009 tarihine uzatılması,

-Yatırımların teşviki kapsamında daha önce mülkiyeti Hazineye, özel bütçeli idarelere, belediyelere veya il özel idarelerine ait olan ve yatırım yapılmak amacıyla gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak devredilen veya süresiz kullanma izni verilen taşınmazların üzerinde taahhüt ettikleri yatırımları tamamlamalarına imkân sağlamak üzere yatırımcılara 31/12/2017 tarihine kadar başvuru imkânı getirilmesi,

-Kültür ve Turizm Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı veya Maliye Bakanlığı tarafından taşınmaz tahsis edilen turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sözleşme sürelerinin, varsa açılmış davalardan feragat edilmesi, borcunun bulunmaması ve bir yıl içinde talepte bulunulması halinde, süresinin bitmesi beklenilmeksizin yeni bedel üzerinden sözleşme düzenlenerek kırkdokuz yıla kadar uzatılması, ayrıca kesin tahsis yapılan veya irtifak (üst) hakkı tesis edilen taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesi,

amaçlanmaktadır.

Ayrıca 442 sayılı Köy Kanununda yapılan düzenlemeyle köy yerleşim alanlarında bulunan ve köyde ikamet eden ve köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde 31/12/2020 tarihine kadar çeşitli nedenlerle bina yapmayanlara ya da taksitlerini ödemeyenlere ilave süre vermek suretiyle bu vatandaşlarımızın satın aldıkları taşınmazları üzerinde bina yapmalarına ve taksitlerini ödemelerine imkân sağlanmaktadır.

Tasarıyla;

-2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limitinin yükseltilmesi,

-Çok sayıda kişinin ufak meblağlar ile bir girişime/projeye internet siteleri aracılığıyla fon sağlaması veya bağış yapmasına imkân tanıyan kitle fonlaması sisteminin ülkemiz ekonomisine kazandırılması,

-Hazine Müsteşarlığının üst fonların yanı sıra sermaye şirketlerine ve/veya projelere finansman sağlayan fonlara da kaynak aktarabilmesi ve girişimcilerin faizsiz finansmana erişiminin artırılması,

-Elektronik imza ve elektronik alanda ortaya çıkan gelişmeler çerçevesinde, kamu mali yönetimi ve kontrol alanında gerçekleştirilen iş ve işlemlerin bu gelişmelere entegrasyonu, değerli kağıtların Maliye Bakanlığının muvafakati ile, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından da hazırlanıp bastırılabilmesi veya elektronik belge olarak düzenlenebilmesi,

-Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Denetleme Kurulunun kaldırılması ve Bankaya, görevlerini yerine getirebilmek amacıyla bankalar ve mali kuruluşlar dışındaki diğer gerçek ve tüzel kişilerden de doğrudan bilgi isteme yetkisi tanınması,

-Kişisel Verilerin Korunması Kanununda öngörülen değişikliklerle, kişi haklarının korunmasını temel amaç edinen ve ağırlıklı olarak hukuk alanında faaliyet gösteren Kurumda hâkim ve savcılarının geçici görevlendirilmesi, Kurumun gelirleri arasına “veri sorumluları sicil ücreti”nin eklenmesi, Kurumun acil ihtiyaç duyduğu uzman personelin naklen atanmasının sağlanması,

yönünde düzenlemeler yapılmaktadır.

Enerji alanında öngörülen düzenlemelerle;

-Genel arama dönemi sonuna kadar maden aramaya yönelik gerekli faaliyetlerde bulunulmaması halinde arama ruhsatlarının iptal edilmesi,

-Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune almaya yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren ve çevreye zarar vermeyecek faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaması,

-İşletme ruhsat döneminde idarelerin üç aylık sürede izin sürecini tamamlaması,

-İşletme ruhsatı döneminde yeterli üretim yapılmaması halinde ruhsatın iptali,

-Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmelerinin uhdesinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işletletmeye ve bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkili kılınması,

-Genel aydınlatma kapsamından park, bahçe, tarihi ve ören yerleri ile trafik sinyalizasyonun çıkarılması,

-Genel aydınlatmaya yönelik elektrik enerjisinin satın alınması işinin TEDAŞ tarafından yürütülmesi, TEDAŞ’ın genel aydınlatma kapsamında elektrik enerjisini TETAŞ’tan tedarik ederek ilgili abonelere fatura etmesi,

öngörülmektedir.

Çalışma hayatına yönelik olarak yapılan düzenlemelerle;

-Mevsimlik tarım işçilerinin, fiilen çalıştıkları alanlarda kimlik bildirimlerinin alınması,

-İşsizlik ödeneğinin halihazırda ayın sonunda yapılması yönündeki uygulamadan vazgeçilerek, ödemenin her ayın beşinde yapılması,

-İlköğretim, ilkökul ve ortaokul mezunu olan ve hizmetli unvanında istihdam edilen gazilerin mağduriyetlerinin giderilebilmesi için “memur” unvanlı kadrolara atanabilmesi,

-Terörle Mücadele Kanunu kapsamında istihdam hak sahipliğinde halihazırda kırkbeş olan yaş sınırının aranmaması, anne, baba ve kardeşlerin istihdam hakkını kullanmaması durumunda bu hakkın şehidin eşi veya çocuklarınca kullanabilmesi,

-Büyük endüstriyel kazaların önlenmesine yönelik olarak ilgili kurumların sorumluluklarının tanımlanması, sağlanmaktadır.

Diğer taraftan Tasarı ile;

-Liman idari sahasında can, mal ve çevresel risk taşıyan veya seyir ve seferin selametine engel olabilecek suret ve vaziyette karaya oturmuş, yarı batık veya batık halde yahut terk edilmiş veya atıl halde bulunan gemilerin kaldırılması,

-Sivil havacılık güvenliğine ilişkin Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulunun kurulması,

-Havalimanlarında terk edilmiş olan hava araçlarının kaldırılmasının sağlanması,

-Vakıf taşınmazlarının kira sözleşme süresinin on yıla çıkarılması,

-Türk Patent ve Marka Kurumunun, Bakanlar Kurulu kararı ile yurtiçinde veya yurtdışında şirket kurabilmesi, kurulmuş şirketlere ortak olması,

-Organize sanayi bölgesinde bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesislerin sahiplerinin müktesep haklarının korunması,

-Sanayi sitelerinin dönüşümlerinin hızlandırılması, kurulacak sanayi sitelerinin ekonomiye kazandırılması ve sanayi sitelerinin arazi teminlerinin kolaylaştırılması amacıyla Hazine mülkiyetinde bulunan arazilerin değerlendirilmesi,

-Sanayici niteliğindeki bir işletmenin üretimi sonucunda nihai sanayi malı hüviyetine kavuşmuş bir ürünün alım veya satımının ticaret borsası tesciline tabi olmaması ve dolayısıyla muamele tescil ücreti ödenmemesi,

-Vakfiyelerde yer alan hayır şartlarını gerçekleştirmek üzere yurtdışındaki ihtiyaç sahiplerine yardım edilmesini sağlamak için yurtdışında kurulu tüzel kişilere şartlı ve şartsız yardım yapılabilmesi,

-Toplulaştırma uygulamalarında elbirliği mülkiyetin paylı mülkiyete dönüştürülmesi,

-Tapu kayıtlarında yapılan hisse hatalarının uygulayıcı kuruluş tarafından resen düzeltilebilmesi,

-Tarım arazilerinin zorunlu hallerde tarım dışı kullanımına ilişkin mevzuattaki farklılıkların giderilmesi ile yapılan arazi toplulaştırma çalışmalarında yol, kanal gibi ortak kullanım alanı olarak ayrılan yerlerde bulunan mahsul ve mütemmim cüzlerin bedellerinin ödenmesinde karşılaşılan sorunların giderilmesi,

-Bakım ihtiyacı olan engelliler için özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmeti karşılığı belirlenecek kişi başı aylık bakım ücreti tutarı ile evde bakımına destek verilecek engelliler için verilecek aylık sosyal yardım tutarının Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenmesi,

-Tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuatta yer alan ceza üst sınırına ilişkin tutar ve oranların ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek azaltılması,

-Belediyelerin meclis kararıyla mabetlerin yanısıra eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere de indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilmesi ve kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su tarifelere sınır getirilmesi, amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 37 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun masraflarına katkı payı uygulamasında tereddütlere ve ihtilaflara neden olan hususları çözüme kavuşturacak yeni bir sistem kurulması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda maddede yapılan düzenlemelerle;

-İmtiyaz sözleşmeleri kapsamında yetkilendirilen işletmecilerin ödemekle yükümlü olduğu Kurum masraflarına katkı payının matrahı, işletmecilerin yıllık net satışları olarak belirlenmiştir.

-Üzerinden mükerrer Hazine payı ödenmesini önlemek maksadıyla, faturanın şeklinde veya içeriğinde (müşteri bilgileri, işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutarı, gibi) veya hizmetin ilişkin olduğu dönemin belirlenmesinde yapılan hatalar ya da mükerrer düzenlenen faturalar nedeniyle aynı yıl içinde düzeltmeye konu edilen kayıtlarda yer alan bedeller, Hazine payı matrahı dışına çıkarılmıştır.

-Halihazırda, imtiyaz sözleşmelerinin tarafı olmamasına rağmen Hazine Müsteşarlığı tarafından takip ve tahsil edilen Hazine payı, yapılan düzenlemeler neticesinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak hesabına ödenecek ve söz konusu hesapta yer alan bakiyenin tamamı, 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunundaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar Hazine Müsteşarlığının ilgili hesabına aktarılacaktır.

-Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı ve Kurum masraflarına katkı payının süresinde ödenmemesi durumunda, 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca söz konusu tutarların ilgili vergi dairesince takip ve tahsil edilebilmesi imkânı sağlanmaktadır.

-Hazine payının süresinde ve tam olarak ödenmesini sağlamak için, uygulanmakta olan ceza 406 sayılı Kanunun ek 37 nci maddesinde düzenlenmiş ve bu kapsamda eksik ödeme halinde eksik ödeme tutarı kadar cezai şart ödenmesi öngörülmektedir.

-Hazine payının matrahı olan “brüt satışlar” tanımından doğan tereddütleri ortadan kaldırmak maksadıyla 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca yayımlanan düzenlemelere atıf yapılmış ve görüş isteyebilme hakkı ile işletmecilerin Hazine payını hesaplmasına yönelik tereddütlerini gidermesinin yolu açılmaktadır.

-Kurum masraflarına katkı payının matrahını oluşturan net satışlar ibaresinde ne anlaşılması gerektiği açıkça tanımlanmaktadır.

-Hazine payının doğru ödenip ödenmediğinin tespitine yönelik denetimlerin Maliye Bakanlığı tarafından yapılması, denetimlerin belli süreler içinde tamamlanması ve denetimler sonucunda tespit edilen Hazine payı ile cezai şart için uzlaşma yapılabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

-Kurum tarafından tahakkuk ettirilen cezai şartın Kuruma ödeneceği ve süresinde ödenmeyen cezai şartın da 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilerek Kurum hesabına aktarılacağı düzenlenmektedir.

MADDE 2- Madde ile, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa geçici madde eklenmek suretiyle elektronik haberleşme sektöründe yaşanan ihtilafların giderilmesi ve kamu alacağının bir an önce tahsili amacıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından imtiyaz sözleşmeleri veya sayısı sınırlandırılmış kullanım hakkı ile yetkilendirilmiş olan işletmecilerin, gerek ihtilaflı gerekse inceleme aşamasında bulunan Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, telsiz ücretleri ve bu kapsamda taraflar arasında imzalanmış olan sözleşme ve protokoller uyarınca tahakkuk ettirilen cezai şart ve

gecikme zammı ya da gecikme faizi alacakları ile yargılama giderlerine yönelik yapılandırma hükümlerinin düzenlenmesi öngörülmektedir.

Bu kapsamda maddenin;

-Birinci fıkrasında, maddenin kapsamı düzenlenmekte ve maddede yer alan bazı terimler tanımlanmaktadır.

-İkinci fıkrasında, maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ihtilaflı olan Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı ve telsiz ücreti alacakları ile bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların yapılandırılmasına ilişkin hükümler yer almaktadır.

-Üçüncü fıkrasında, maddenin yürürlük tarihine kadar incelemesi devam eden ya da henüz başlanmamış olan dönemlere ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

-Dördüncü fıkrasında, başvuru koşulları ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer ortak hükümlere yer verilmektedir.

-Beşinci fıkrasıyla, maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamı dışında kalmakla birlikte, Kurum tarafından yetkilendirilmiş diğer tüm işletmeci ve hizmet sağlayıcıların, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına ve Kuruma olan mali yükümlülüklerine ilişkin olarak da söz konusu Kanun hükümlerinden yararlanmalarına imkân tanınmaktadır.

-Altıncı fıkrasıyla, bu madde kapsamına giren alacaklara karşılık tahsil edilmiş tutarların bu maddeye dayanılarak red ve iadesinin yapılmayacağı düzenlenmektedir.

-Yedinci fıkrasıyla, bu madde kapsamında tahsil edilecek tutarların hesaplanmasında ilgili idarelerin kayıtlarının esas alınacağı düzenlenmektedir.

-Sekizinci fıkrasıyla, bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında düzenlenen süreleri üç katına kadar uzatmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmaktadır.

-Dokuzuncu fıkrasıyla, bu madde kapsamındaki alacakların bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirmeksizin terkin edilmesine Maliye Bakanı, Kurum alacakları bakımından ise Kurum yetkili kılınmaktadır.

-Onuncu fıkrasıyla, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Kurumun görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun değiştirilerek yeniden düzenlenen ek 37 nci maddesindeki hükümleri içeren ek 36 ncı maddesi yürürlükten kaldırılarak mükerrerliğin önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 4- 442 sayılı Köy Kanununa eklenmesi öngörülen geçici madde ile, anılan Kanunun ek 13 üncü maddesi uyarınca köy yerleşim alanlarında bulunan ve köyde ikamet eden ve köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde 31/12/2020 tarihine kadar çeşitli nedenlerle bina yapmayanlara ya da taksitlerini ödemeyenlere ilave süre vermek suretiyle bu vatandaşlarımızın satın aldıkları taşınmazları üzerinde bina yapmalarına ve taksitlerini ödemelerine imkân sağlanmak suretiyle bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin önlenmesi ve verilen bu süre içerisinde de bina yapılmaması veya taksitlerin ödenmemesi durumunda bu taşınmazların köy tüzel kişiliği adına, tüzel kişiliğini kaybeden köylerde ise ilgili belediye adına resen tapuda tescil edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, 31/12/2020 tarihinden önce ek 13 üncü maddede belirtilen süreleri dolacak olan hak sahiplerinin bu süreleri de 31/12/2020 tarihine kadar uzatılmaktadır.

MADDE 5- 618 sayılı Limanlar Kanununda, batık gemilere ilişkin düzenlemeler bulunmasına rağmen, batık olmayan ancak karaya oturmuş, yarı batık halde bulunan gemiler ile terk edilmiş veya atıl halde bulunan gemilerin bulundukları yerden kaldırılması hususunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1386 ncı maddesi, üzerinde haciz bulunan gemilerin tehlike teşkil etmesi durumunda vaktinden evvel satılabilmesi için liman başkanına icra mahkemelerine başvurma yetkisi vermiş olsa da satış işlemlerinin oldukça uzun sürmesi mevcut düzenleme ile öngörülen amaca ulaşmaya engel olmaktadır.

Belirtilen kanuni boşluk ve hacizli gemilerin satış işlemlerinin sonuçlandırılmaması ülkemizde “terk edilmiş gemiler” ya da sahibi belli olsa bile “üzerinde takyidat bulunan terk edilmiş gemiler” sorununu ortaya çıkarmıştır. Bu gemiler çoğu zaman yıllarca limanlarda beklemekte ve potansiyel olarak çevresel risk taşımaktadır. Bahsi geçen gemilerin, arz ettiği riskler nedeniyle bir an önce satışının sağlanması ve onararak veya hurda haline getirilerek tekrar ekonomiye kazandırılması gerekmektedir.

Terk edilmiş gemiler, gemide bulunan gemiadamı sayısının liman başkanlığı tarafından belirlenen asgari gemiadamı sayısından az olan gemileri; atıl gemiler ise emniyete ilişkin tüm belgelerinin süresi geçmiş, havuzlama süresi dolmuş, ticari faaliyette bulunmayan gemileri ifade etmektedir.

Enkaz halde bulunan gemiler bakımından ise 2007 tarihli Enkaz Kaldırmaya Dair Uluslararası Nairobi Konvansiyonu, devletin egemenlik hakkına dayanarak bu enkazların donatanına gemiyi bulunduğu yerden kaldırması, kaldırılmaması halinde ise devlet tarafından kaldırılacağına ilişkin hükümler getirmiştir. Bugün birçok sahil devleti de seyir engel veya tehlike oluşturduğu değerlendirilen hatta böyle bir problem oluşturmaya dahi herhangi bir enkazın kaldırılmasını talep edebilmektedir. Bu talep, genel olarak kanuni bağlayıcılığı olan kaldırma emri şeklinde olmaktadır. Düzenleme ile, uluslararası mevzuatta bulunan yetkinin 618 sayılı Kanunda da yer alması amaçlanmaktadır.

Madde ile, liman başkanı, can, mal ve çevresel risk taşıyan veya seyir ve seferin selametine engel olabilecek suret ve vaziyette bulunan gemiler hakkında, gemi batık veya yarı batık ise çıkarılması, diğer durumlarda ise gemiyi güvenli bir yere kaldırılması için geminin donatanına veya kaptanına kırkbeş güne kadar süre verecek, bu süre içinde talimat yerine getirilmediği takdirde, bu gemileri veya eşyasını çıkarmaya, çıkarttırmaya, bulunduğu yerden kaldırmaya, kaldırtmaya, imha ettirmeye ve satmaya yetkili olacaktır. Liman başkanı tarafından gerçekleştirilecek satışa ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından düzenlenecektir. Satıştan elde edilen gelirden liman başkanlığı tarafından yapılan masraflar düşüldükten sonra artan tutar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi nezdinde açılacak emanet nitelikli hesaplarda izlenecektir. Geminin eşyası ifadesine geminin yükü, yağı ve yakıtı da dahildir.

Düzenlemenin üçüncü fıkrasına göre liman idari sahasında bulunan gemilerin, seyir, can, mal, çevre güvenliği ve emniyet bakımından ciddi tehlike oluşturabileceği durumlarda, birinci fıkradaki bildirimler yapılmadan ve süreler beklenmeden, gemi veya deniz aracı hakkında herhangi bir mahkeme kararı, adli veya idari tedbir olsa dahi liman başkanı, her türlü tedbiri almak hususunda yetkili olacaktır. Örneğin, üzerinde ihtiyati veya kesin haciz kararı veya bir başka nedenle seferden men kararı olan gemi, kötü hava şartlarında can, mal, seyir ve çevre güvenliği açısından risk teşkil ediyorsa, tedbiren güvenli bir yere nakli sağlanabilecek yahut terk edilmiş bir geminin yakıtı denize sızıyorsa yakıtının nakli sağlanabilecektir. Liman başkanı, alınan tedbirlerin devamında geminin satışı için birinci ve ikinci fıkra uyarınca gereken işlemleri yapmaya devam edebilecektir.

MADDE 6- Madde ile, 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununun ek 1 inci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin onaylı imar planlarında görülen hayvanat bahçesinin, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının uygun görüşü üzerine Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasında yapılacak bir protokolle Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine tesis edilen intifa hakkı süresinin otuz yıla kadar çıkarılması amaçlanmaktadır.

MADDE 7- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesi ile CD, DVD, ses kaseti gibi taşıyıcı materyaller ile fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarayan her türlü teknik cihazı imal ve ithal eden gerçek ve tüzel kişilerden, yüzde 3'ü geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen oranlar çerçevesinde kesinti yapılmakta ve bu tutarların dörtte biri genel bütçeye, dörtte üçü ise Kültür ve Turizm Bakanlığında oluşturulan özel hesaba aktarılmaktadır. Söz konusu özel hesapta biriken tutar, Bakanlıkça fikri mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ile kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kullanılmaktadır.

Madde ile, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun ortaya koyduğu temel ilkeler çerçevesinde; Hazine birliğini gerçekleştirmek amacıyla tüm gelir ve giderlerin bütçede yer almasını sağlamak, bütçe dışı harcama alanlarını sınırlandırmak, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak sağlıklı bir hesap verme mekanizması oluşturmak ve kamu mali yönetimini bütçe hakkına uygun bir şekilde yürütmek amacıyla özel hesap uygulaması sonlandırılarak bu kapsamdaki hizmetlerin finansmanının Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden karşılanması amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi yeniden düzenlenmektedir.

6183 sayılı Kanuna 2008 yılında eklenen 22/A maddesi ile kamu alacaklarının tahsilatını hızlandırmak amacıyla bazı ödeme ve işlemler sırasında Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge arama zorunluğu getirilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Düzenleme ile 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesinin kapsamında yer alan ödeme ve işlemlere ek olarak kamu tüzel kişiliğini haiz kurum ve kuruluşların istisna kapsamında olanlar dahil mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemeler de kapsama alınmaktadır. Meslek kuruluşları ile vakıf üniversiteleri ise yeni düzenlemenin kapsamı dışında tutulmuştur.

Diğer taraftan, hak sahiplerine yapılacak ödemeler sırasında tahsil dairelerine olan borçların resen kesilmesi yönünde Maliye Bakanına yetki verilmektedir. Bakan bu yetkisini asgari tutar ve/veya oran belirlemek suretiyle de kullanabilecektir.

Madde kapsamında kesinti zorunluluğu getirilen ödemeler için işçi ücreti alacaklarının öncelik hakkı korunmuş ve alacağın devrine ilişkin yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme işlemlerinin, tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcu karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra kalan kısım üzerinde hüküm ifade edeceği yönünde düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, yapılacak ödemedan Sosyal Güvenlik Kurumu alacakları için 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 90 ıncı maddesi uyarınca, tahsil dairesi alacakları için de 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi gereğince kesinti yapılması gerektiği durumlarda, iki kamu idaresinin alacaklarına karşılık garameten pay ayrılması esası getirilmiştir.

MADDE 9- Madde ile, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 41 inci maddesinde ibare değişiklikleri yapılmaktadır.

Kamu alacaklarının bankacılık sisteminin geliştirdiği araçlarla da ödenmesi imkânı 6183 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde düzenlenmiştir. Mevcut maddede kamu alacaklarının yurtiçi ve yurtdışı bankaların kredi kartlarıyla ödenmesinde bankaların katlanacakları giderlerin karşılanması için komisyon alınabileceği düzenlenmiş olmasına rağmen, banka kartı ve benzeri kartların kullanımı nedeniyle komisyon alınacağı düzenlenmemiştir.

Öngörülen düzenleme ile, kamu alacaklarının yurtdışında bulunan vatandaşlarımız veya yabancı uyruklu kişiler tarafından yurtdışı bankaların banka kartı ve benzeri kartları ile ödenmesinde aracılık yapacak yurtiçi bankaların, katlanacağı giderler için komisyon alabilmelerine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun;

-İhtiyati hacze ilişkin dava açma süresinin düzenlendiği 15 inci maddesinde yer alan 7 günlük süre 15 güne çıkarılmaktadır.

-Ödeme emri ile amme borçlusuna borcun 7 gün içerisinde ödenmesi veya mal bildiriminde bulunulması yönünde bildirimde bulunulacağını belirten hükümlerin yer aldığı 55 inci maddesinde öngörülen 7 günlük süre 15 güne çıkarılmaktadır. Ayrıca, borcunu vadesinde ödemeyenlere ait malları elinde bulunduran üçüncü şahıslardan bu malları tahsil dairelerine bildirmeleri için belirlenmiş olan 7 günlük süre de 15 gün olarak yeniden düzenlenmektedir.

-56 ncı maddesinde yer alan teminatlı alacakların paraya çevrilmesinden önce borçluya yapılan tebliğ ile verilen 7 günlük ödeme süresi 15 güne çıkarılmaktadır.

-58 inci maddesinin birinci ve yedinci fıkralarında yer alan ödeme emrine karşı dava açma ve davası reddedilenler için mal bildiriminde bulunma süreleri 7 günden 15 güne çıkarılmaktadır.

-60 ncı maddesinde yer alan mal bildiriminde bulunmayanlar hakkında uygulanacak hapsen tazyik kararı alınması için geçmesi gereken 7 günlük süre 15 güne çıkarılmaktadır.

MADDE 11- 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun mevcut 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının; (a) bendine göre her nevi mobil elektronik haberleşme işletmeciliği kapsamındaki (ön ödemeli hatlara yüklemeler için yapılan satışlar dahil) tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri %25, (b) bendine göre radyo ve televizyon yayınlarının uydu platformu ve kablo ortamından iletilmesine ilişkin hizmetler %15, (c) bendine göre kablolu, kablosuz ve mobil internet servis sağlayıcılığı hizmeti %5, (d) bendine göre (a), (b) ve (c) bentleri kapsamına girmeyen diğer elektronik haberleşme hizmetleri %15 oranında özel iletişim vergisine tabidir.

Teknolojik gelişmelere bağlı olarak, başta data (internet) olmak üzere elektronik haberleşme hizmetlerinin kullanımı her alanda artmaktadır. Günümüzde elektronik haberleşme hizmetlerinin (konuşma, internet, yayıncılık gibi) aynı iletişim araçları üzerinden birbirinden ayırtılamayacak şekilde bağlantılı olarak ya da bir paket halinde sunulması yaygın bir uygulama haline gelmiştir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 39 uncu maddesinde yapılan düzenleme ile, özel iletişim vergisi oranları her bir hizmet için %7,5 olarak aynı oranda belirlenmekte ve böylece uygulamada kolaylık sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 12- Madde ile, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle işlemin yapıldığı yere bakılmaksızın vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri sonucu lehe alınan paraların banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 13- Madde ile, 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle bayiliklere ilişkin ibareler madde metninden çıkarılarak (ç) alt bendine eklenmekte, böylece bayiliklerin verilmesine ilişkin tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca sabit bayilik verilmesi işlemlerinin özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılabilmesi için mevzuat değişikliği yapılarak bayilik verme işlemlerinin tamamının veya bir kısmının Başbayı tarafından gerçekleştirilebilmesine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 14- Madde ile, 5602 sayılı Kanunda tanımlanan şans oyunları ile gerçek ve tüzel kişilerce düzenlenen yarışma ve çekişlerde kazanılan ikramiyeler için uygulanan %10 nispetindeki veraset ve intikal vergisi oranının %20 olarak uygulanması amaçlanmaktadır.

MADDE 15- Madde ile, gayrimenkul sermaye iratlarına yönelik olarak mükelleflerin gerçek giderlerine karşılık olmak üzere hasılatlarının %25'i oranında uygulanmakta olan götürü gider oranı %15'e düşürülmektedir.

Böylece, mükelleflerin gerçek gider yöntemini daha fazla benimsemesi özendirilerek belge düzeninin yerleşmesi teşvik edilmekte ve kayıtlı ekonomiye geçiş hızlandırılmaktadır.

MADDE 16- Madde ile tam mükellef kurumların ilgili hesap dönemlerinde elde ettikleri kurum kazançlarından kurumlar vergisi ödendikten sonra kalan dağıtılabilir kârlarının sermayeye eklenmesi teşvik edilmekte ve kurumların mali yapılarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar sermayeye eklenmeyen ve/veya kar dağıtımına da konu edilmeyen dağıtılabilir kurum kazançlarından kurum bünyesinde tevkifat yapılması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Madde ile getirilen düzenleme kapsamında tevkifata tabi tutulduktan sonra söz konusu kazançların; sermayeye eklenmesi halinde, bu düzenleme uyarınca yapılan tevkifatın sermayeye eklenen kazançta isabet eden kısmının red ve iade olunacağı, dağıtımına tabi tutulması halinde ise dağıtılan kazançlar üzerinden bu düzenleme uyarınca yapılan tevkifatın bu kazançlar üzerinden kar dağıtımına bağlı olarak 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6/b-i ve 6/b-ii bentleri ile 5520 sayılı Kanunun 15 ve 30 uncu maddeleri gereğince yapılan tevkifata mahsup edileceği, mahsuba konu tutarın kar dağıtımına bağlı olarak hesaplanan vergiden fazla olması halinde fark tutarın veya hesaplanan verginin bulunmaması halinde dağıtılan kazançta isabet eden tevkifat tutarının kuruma red ve iade olunacağı düzenlenmektedir.

MADDE 17- Madde ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yer alan “% 27”oranı “% 30” şeklinde değiştirilmekte ve gelir vergisi tarifesinin dördüncü gelir dilimi buna göre revize edilmektedir.

MADDE 18- Madde ile, hizmet erbabının bir kısmının ücretlerinin 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında 1.404,06 TL'nin altına düşmesi nedeniyle, ücretlerinde meydana gelen azalışı telafi etmek amacıyla 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa geçici bir madde ilave edilmesi öngörülmektedir.

2017 yılının Ocak ayından itibaren asgari ücretlilere asgari ücret tespit komisyonunun belirlediği brüt asgari ücret tutarı üzerinden yasal kesintiler yapıldıktan sonra asgari geçim indirimi uygulanmak suretiyle bekâr ve çocuksuz olan asgari ücretliye 1.404,06 TL net ücret ödenmesi sağlanmıştır.

Önerilen düzenlemede, bekâr ve çocuksuz bir asgari ücretlinin durumu esas alınmak suretiyle, gerek bu durumdaki ücretlilerin gerekse net ücreti 1.404,06 TL'nin altına düşecek diğer ücretlilerin elde edecekleri net ücretleri 1.404,06 TL'ye tamamlayacak şekilde ilave asgari geçim indirimi sağlanmaktadır.

Bu maddenin yayımı tarihinden önce birinci fıkra hükmünde yer alan esaslara göre ilave asgari geçim indirimi uygulanamaması nedeniyle çalışanlarca fazla ödenen vergilerin maddenin yayımı tarihinden sonra verilecek muhtasar beyannameler üzerinde hesaplanan vergiden mahsup edilmek suretiyle çalışanlara ödenmek üzere vergi sorumlularına reddolunması sağlanmaktadır.

Ayrıca, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile mahsup şekli ve dönemini belirleme hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

MADDE 19- Madde ile, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 101 inci maddesinde yer alan bilinen adresler yeniden düzenlenmekte, işi bırakma bildirimlerinde, vergi mahkemesindeki dava açma dilekçelerinde, cevaplarında ve benzeri belgelerde yer alan adresler bilinen adres olmaktan çıkarılarak mükelleflerin MERNİS kayıtlarında yer alan yerleşim yeri adresleri bilinen adresler arasına alınmaktadır. Ayrıca, tebligatın hangi durumlarda hangi adreslere ve kimlere yapılacağına ilişkin hususlarda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 20- Madde ile, tebliğ evrakının teslimini düzenleyen 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 102 nci maddesi değiştirilmekte ve geçici ayrılmalar da dahil olmak üzere, tebliğ yapılacak olanların işyerlerinde veya yerleşim yerlerinde bulunamaması halinde tebliğin nasıl yapılacağı hususu düzenlenmektedir.

Bu çerçevede, mükellefin işyeri adresinde bulunamaması halinde MERNİS'te kayıtlı yerleşim yeri adresine gidilmesi esası getirilmekte ve 7201 sayılı Tebligat Kanununda yer alan kapiya yapıştırma usulüyle tebligata ilişkin benzer düzenlemeye 213 sayılı Kanunda da yer verilmektedir.

MADDE 21- Madde ile, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 103 üncü maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle tebliğin ilanen yapılacağı haller arasına, MERNİS'te kayıtlı yerleşim yeri adresi bulunmaması hali eklenmektedir.

MADDE 22- Madde ile, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle vergiye gönüllü uyumun artırılması amacıyla mükelleflere verilen hizmetlerin elektronik ortama taşınmasına ve vatandaşların vergi dairelerine gitmeksizin iş ve işlemlerini elektronik ortamda yapabilmesine, ayrıca kayıt dışılıkla mücadelede etkinliğin artırılması kapsamında elektronik ticaretin kavranmasına yönelik olarak gerekli düzenlemeleri yapma hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Diğer taraftan madde ile, süresinden sonra verilen bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelere istinaden düzenlenen ihbarnamelerin mükellef, vergi sorumlusu veya

bunların elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verdiği gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda iletilebilmesine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 23- MERNİS’te yer alan yerleşim yeri adresinin bilinen adresler arasına alınmasıyla birlikte bu adresin MERNİS üzerinden takibi mümkün bulunduğundan madde ile, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 157 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya ikamet” ibaresi yürürlükten kaldırılmak suretiyle mükelleflerin ikametgâh adresi değişikliklerini vergi dairelerine bildirme zorunluluğu kaldırılmaktadır.

MADDE 24- Kredi ve Yurtlar Kurumuna ait yurtlarda ihtiyaç sahibi öğrenciler öncelikli olarak barındırılmaktadır. Madde ile, 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun 23 üncü maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu yararına çalışan derneklere ait yükseköğretim yurtlarında barınan öğrenciler ve Kuruma ait yurtlarda barınan öğrenciler ayrıştırılarak ihtiyaç sahibi öğrencilerin eğitimlerini tamamlamaları için Kuruma ait yurtlardaki öğrencilerin barınmalarının önündeki süre kısıtı kaldırılarak barınmalarının devamının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 25- Madde ile, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesine eklenen hükümle taşıtın teslimi, ilk iktisabı ve ithalinde, hesaplanacak özel tüketim vergisi hariç, katma değer vergisi matrahını oluşturan değerler taşıt değeri olarak tanımlanmaktadır.

MADDE 26- Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerlerinin vergilendirme usulü değiştirilerek mevcut vergilendirme ölçütlerine taşıt değeri de eklenmektedir. Mevcut tarife, 2017 yılı ve eski model taşıtlar için uygulanmak üzere geçici maddede (I/A) sayılı tarifiede düzenlenmekte, 1.1.2018 tarihinden itibaren kayıt ve tescil edilen taşıtlar için ise (I) sayılı tarifiede yapılan değişiklik uygulamaya konulmaktadır. Diğer taraftan motosikletlerin vergilendirilmesinde ölçütler değiştirilmemekte ve mevcut tarifiede yer alan, “Taşıt Değeri” ve “Satır Numarası” sütunları olmaksızın, vergi tutarları korunmaktadır.

MADDE 27- Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerlerinin vergilendirme usulünün bu Kanunla değiştirilmesine bağlı olarak Kanuna yeni eklenen (I/A) sayılı tarifenin, vergilendirme rejimine ilişkin ilgili maddelerde ibare değişiklikleri yapılmak suretiyle yer alması sağlanmaktadır.

MADDE 28- Madde ile, vergi miktarlarında olduğu gibi taşıt değerlerinin de her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılmasına imkân sağlanmakta, Bakanlar Kuruluna taşıt değerlerini ayrı ayrı veya birlikte yeniden belirleme yetkisi verilmekte; ayrıca, bu hesaplamalardaki küsuratların ne kadarının dikkate alınmayacağına ilişkin belirleme yapılmaktadır.

MADDE 29- Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerlerinin vergilendirme usulünün Kanunla değiştirilmesine bağlı olarak mevcut tarifenin, 31/12/2017 tarihinden önce kayıt ve tescil edilmiş taşıtlar için uygulanmasını sağlamak üzere geçici madde düzenlenmektedir.

MADDE 30- Madde ile, 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununun 3 üncü maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle değerli kağıtların Maliye Bakanlığının muvafakati ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından da hazırlanıp bastırılabilmesi veya elektronik belge olarak düzenlenebilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 31- Madde ile, 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun ekinde yer alan gümrük vergilerine ilişkin had ve nispetlerden “muaf” olarak belirlenenler “0” olarak değiştirilmiştir. Ayrıca Bakanlar Kuruluna, söz konusu Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetlerini 50’ye kadar yükseltme, sıfıra kadar indirme veya Cetveldeki had ve nispetleri %50’sine kadar artırma yetkisi verilmektedir.

MADDE 32- Madde ile, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun mükerrer 30 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle maktu ve nispi damga vergilerinin artırılması ve indirilmesine ilişkin Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin, kağıt türleri itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı kullanılmasına imkân sağlanmaktadır.

MADDE 33- Madde ile, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tabloda değişiklik yapılmak suretiyle fıkra eklemek suretiyle kamu özel işbirliği projelerinin finansmanı için yurtdışında ihraç edilen menkul kıymet karşılığında fon temin etmek üzere kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası sağlanmak suretiyle finansman maliyetleri düşürülmektedir.

MADDE 34- Madde ile, 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine fıkra eklemek suretiyle kamu özel işbirliği projelerinin finansmanı için yurtdışında ihraç edilen menkul kıymet karşılığında fon temin etmek üzere kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin işlemler ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemlerin yargı harçları dışındaki harçlardan istisna tutulmak suretiyle finansman maliyetlerinin azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 35- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, transfer fiyatlandırması uygulamasında, ilişkili kişilerle yapılan mal ya da hizmet sunumunda uygulanacak fiyat veya bedelin tespitine ilişkin yöntemler, mükellefin talebi üzerine Maliye Bakanlığı ile anlaşarak belirlenebilmektedir. Madde ile, söz konusu anlaşmaların teşviki amacıyla 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı Tarifede yer alan ve anlaşma sürecinde ödenmesi gereken başvuru harcı ve yenileme harcı kaldırılmaktadır.

MADDE 36- Bir anonim şirket olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının organları mülga Türk Ticaret Kanununun anonim şirketler için öngördüğü zorunlu organlar esas alınarak belirlenmiştir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda ise denetleme kurulu (murakıpları) anonim şirketlerin organları arasından çıkarılmıştır. 6102 sayılı Kanun ile doğan bu hukuki duruma uyum sağlamak amacıyla 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun Denetleme Kuruluna ilişkin hükümleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 37- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının temel amacı olan fiyat istikrarının sağlanması ile finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak gibi birçok görevi; Bankanın sağlıklı, doğru, güncel ve sistemli olarak veri elde edebilmesini zaruri kılmaktadır. Bu bakımdan Bankanın, sadece bankalardan ve mali kuruluşlardan bilgi alması da yeterli olmayabilecektir. Örneğin reel sektörün yabancı parayla borçlanmasından kaynaklanan borçlanma ve kur riskinin bilinmesi, değerlendirilmesi de Bankanın amaç ve görevlerine hizmet edecektir.

Söz konusu nedenlerle madde ile, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun mülga 44 üncü maddesi yeniden düzenlenmek suretiyle Bankaya, görevlerini yerine getirebilmek amacıyla gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisi tanınmaktadır.

Bilgilerin kapsamı, toplanması ve izlenmesi yöntemi, derlenmesi, saklanması, paylaşılması, doğruluğunun denetimi sürecinde bağımsız denetimin de yer alması, gerektiğinde teknik danışmanlıktan da yararlanılması gibi uygulama ayrıntılarının belirlenmesi hususunda Bankaya yetki verilmektedir. Banka, bu madde gereğince topladığı bilgilerin doğruluğuna ilişkin denetimi doğrudan ilgililer nezdinde yapmayacak, söz konusu işlevi konunun niteliğine uygun olarak Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara göre yapılacak bağımsız denetim vasıtasıyla gerçekleştirecektir.

Ayrıca uygulamada destek hizmeti kuruluşundan yararlanılması durumunda, bu kuruluşların çalışanlarına da Banka çalışanları ile aynı hukuki esaslar dahilinde sır saklama yükümlülüğü öngörülmektedir.

MADDE 38- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına verilen gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisinin etkin, doğru, kamu yararına uygun sonuçlar vermesini sağlamak üzere madde ile, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 68 inci maddesine fıkra eklemek suretiyle söz konusu bilgi ve belgelerin verilmemesi, gerçeğe aykırı verilmesi ya da usule uygun olmayan biçimde verilmesi fiilleri adli suç olarak düzenlenmektedir.

MADDE 39- Madde ile, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununa geçici madde eklemek suretiyle maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında görevde bulunan Denetleme Kurulu üyelerinin, başka bir nedenle görevlerinin sona ermesi hali hariç, ilk Genel Kurul toplantısı bitimine kadar görev yapması hüküm altına alınmaktadır. Buna göre ilk Genel Kurul toplantısında Denetleme Kurulu raporunun okunması ve ilgili süreçlerin tamamlanması ile birlikte mevcut Denetleme Kurulu üyelerinin görevleri sona erecektir.

MADDE 40- Madde ile, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun Denetleme Kuruluna ilişkin hükümler içeren 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 23 üncü ve 24 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 41- Madde ile, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa geçici madde eklemek suretiyle takdir komisyonlarınca 2018 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin, 2017 yılında uygulanan birim değerlerin belirli bir yüzdesini geçmemesi sağlanmaktadır. Takip eden 2019, 2020 ve 2021 yıllarında da bina ve arazi vergi değerlerinin hesabında 2018 yılı için esas alınan birim değerleri üzerinden işlem yapılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, emlak vergi değeri veya asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri esas alınarak uygulanan vergi, harç ve diğer mali yükümlülüklerde de bu düzenleme ile belirlenen değerlerin dikkate alınacağı açıklanmaktadır.

MADDE 42- Mevsimlik Tarım İşçileri Bilgi Sistemi (e-METİP) kurulmasına yönelik çalışmalar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca başlatılmış bulunmaktadır. Mevsimlik tarım işçileri çocukları ile birlikte değerlendirildiğinde Türkiye içinde sürekli olarak hareket eden yaklaşık bir milyon kişidir. Bu kişiler çalışmak amacıyla bulundukları illerde kimlik

bildirimi yapmadığından, oniki ay hareket halinde olmalarına rağmen, kendi ikametlerinde görünmektedirler.

Madde ile, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 7 nci maddesine fıkra eklemek suretiyle e-METİP'in sürekli ve sağlıklı veri temini için mevsimlik tarım işçilerinin çalışmak amacıyla bulunduğu illerde yerleştiği alanlarda yalnızca kimlik numarasının alınmasının yeterli sayılması, ayrıca işverenin veya aile reisinin yapacağı bir bildirim aranmayarak kimlik bildirimini kolaylaştıracak bir uygulamaya imkân verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 43- Madde ile, 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanunun 5 inci maddesine fıkra eklemek suretiyle Kurumun, Maliye Bakanlığının görüşlerini alarak hazırlayacağı usul ve esaslar çerçevesinde ve maddede düzenlenen esaslar dahilinde münhasıran Kurum alacaklarına (tahsiline aracılık ettiği alacaklar ile Hazine payına ilişkin cezai şart hariç) ve borçlarına ilişkin Kuruma uzlaşma yetkisi verilmektedir. Böylelikle, muhatapların yargısal yollara daha az başvurmasının sağlanması ve Kurum üzerindeki dava/takip yükünün azaltılması ile Kurum alacağının daha hızlı şekilde tahsil edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 44- Madde ile, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle bakıma ihtiyacı olan engellilere özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak belirlenecek kişi başına verilecek aylık bakım ücreti ile bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek için verilecek aylık sosyal yardım tutarının sosyal ve ekonomik gelişmeler de dikkate alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 45- 5737 sayılı Vakıflar Kanununa göre vakıflar ayrı ayrı özel hukuk tüzel kişiliğine sahiptir ve her birinin hesabı ayrı tutulmaktadır. Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesinde Vakıflar Genel Müdürlüğünün yetkilendirilmesi, vakfiye şartlarına ve anılan Kanunun amacına uygun düşmemektedir. Madde ile, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Vakıflar Genel Müdürlüğünün sadece mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mühlak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi ile yetkili kılınmakta ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunma ve değerlendirilmesinin 2863 sayılı Kanuna uygun olarak kendileri tarafından sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 46- 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 40 ıncı maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle birinci ve ikinci fıkrayla, yine anılan maddede düzenlenen hususlara uyumlu olarak daha detaylı ve günün ihtiyaçlarına, uluslararası kurallara ve uygulamaya uygun bir düzenleme getirilmesi ile 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla uygun bulunan Şikago Sözleşmesinin 17 numaralı eki gereğince oluşturulması gereken Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulunun kanuni dayanağının oluşturulması amaçlanmaktadır.

Ayrıca Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü havacılık güvenliği alanında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını muhatap almakla birlikte Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı ve diğer kurum ve kuruluşlar ile koordineli bir şekilde sivil havacılık güvenlik yapılanmasının kurulması amaçlanmaktadır.

Havaalanında görevli bulunan havaalanı mülki idare amirlerinin havacılık güvenliğine ilişkin görev, yetki ve sorumluluklarının İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

Sivil havacılıkta karşılaşılabilecek yasadışı tehditlere karşı güvenlik ve risk değerlendirmesi yapmak amacıyla seyahat edecek kişilerin bilgilerinin toplanabilmesinin, işlenebilmesinin ve paylaşılmasının yasal dayanağını oluşturmak ve sorumlukları belirlemek amaçlanmaktadır.

Ülkemiz hava araçlarında silahlı güvenlik görevlisi bulundurulması ve yabancı tescilli sivil hava araçlarında özel eğitilmiş ve silahlı güvenlik görevlileri bulundurulmasına, mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde İçişleri Bakanlığınca izin verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 47- Madde ile, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa eklenmesi öngörülen ek maddeyle havaalanlarında bekleyen, malikleri ve/veya işleticilerine ulaşılamayan veya terk edilmiş olan hava araçlarının terkin, satışı ve havaalanlarından kaldırılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca;

-Kaza durumlarında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulundan, diğer durumlarda Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden ve ihtiyaç duyulacak ilgili uzmanlardan oluşan ekip tarafından hava aracının itibarı ya da fiili harabiyete uğradığına dair rapor verilmesi halinde ilgili hava aracı üzerindeki her türlü vergi borcu ve gümrük mevzuatından doğan yükümlülükler ile diğer takyidatlara bakılmaksızın sicilden terkin yapılarak hurdaya ayrılacağı,

-Hurdaya ayrılan hava araçlarının, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün ruhsatlandığı havaalanı işleticisi tarafından açık artırma usulü ile satılarak bedelden konma konaklama bedeli alınmaksızın ilan, terkin, satışa ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan bedel bir kamu bankasında açılacak hesaba depo edileceği, hava araçları üzerinde bulunan ipotek, haciz ve mevcut takyidatların bu bedel üzerinden devam edeceği, alacakların tasfiyesinden sonra kalan miktarın satıştan itibaren beş yıl içinde hak sahiplerinin müracaatları halinde ilgililerine iade edileceği, beş yıl içinde herhangi bir müracaatın olmaması halinde söz konusu bedelin Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bütçesine gelir kaydedileceği, düzenlenmektedir.

MADDE 48- Madde ile, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde değişiklik yapmak suretiyle Türkiye’de ikametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi bulunmayanlar tarafından katma değer vergisi mükellefi olmayan gerçek kişilere elektronik ortamda sunulan hizmetlere ilişkin katma değer vergisinin, Avrupa Birliği uygulamalarına benzer şekilde, bu hizmeti sunanlar tarafından beyan edilip ödenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 49- Madde ile, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle cep telefonu abonelerinin yurtdışında yaptıkları kullanımlara ilişkin yurtdışında bulunan operatör tarafından, yurtiçindeki operatöre verilen roaming hizmetine ilişkin bedel ile bu bedelin yurtiçindeki operatör tarafından aboneye yansıtılması, katma değer vergisinden istisna edilmektedir. Dolayısıyla söz konusu hizmetlere ilişkin bedeller, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 39 uncu maddesindeki hüküm gereğince özel iletişim vergisinden de istisna olacaktır.

Ayrıca, bankalara borçlu olanların ve kefillerinin borçlarına karşılık taşınmaz ve iştirak hisselerinin bankalara devir ve teslimlerinde tanınan katma değer vergisi istisnası, finansal kiralama ve finansman şirketlerine yapılan devir ve teslimlerde de sağlanmaktadır.

MADDE 50- Madde ile, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 37 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle imalat sanayii yatırımları üzerindeki katma değer vergisinden kaynaklı finansman yükünü gidermek amacıyla bu yatırımlar nedeniyle 2017 yılında yapılacak inşaat harcamaları dolayısıyla yüklenilecek katma değer vergisinin iadesi uygulamasının 2018 yılında da sürdürülmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 51- Yurtiçi üretimin ve katma değer artırılması, teknoloji kazanımının sağlanması, daha önce yurtiçinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretilmesi, yeni teknoloji ve ürünlere yönelik araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sürdürülmesi ve bilgi toplumuna geçişi amaçlayan Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında Millî Eğitim Bakanlığınca yapılacak mal ve hizmet alımlarının maliyetlerinin bir kısmını vergi ve benzeri mali yükümlülükler oluşturmaktadır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa eklenen geçici maddeyle, Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin başta katma değer vergisi olmak üzere, diğer vergi ve benzeri mali yükümlülüklerde istisna sağlanmak suretiyle idare ve proje yüklenicilerinin maliyetlerinin düşürülerek, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bu Proje kapsamında yapılacak harcamaların azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 52- Paylı mülkiyete geçilerek ihtilafların giderilebileceği toplulaştırma sahalarında tarafların talebi, mahkeme kararı veya tebligat yoluyla elbirliğinin giderilmesi toplulaştırma çalışmalarında gecikmeye neden olmaktadır. Madde ile, sürecin hızlandırılabilmesi için 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamındaki toplulaştırma uygulamalarında resen elbirliği mülkiyetin giderilerek paylı mülkiyete geçilmesi öngörülmektedir.

3083 sayılı Kanun kapsamındaki toplulaştırma sahalarında tarafların talebi, mahkeme kararı veya tebligat yoluyla bu hataların düzeltilmesi toplulaştırma çalışmalarında gecikmeye neden olmaktadır. Sürecin hızlandırılabilmesi için toplulaştırma uygulamalarında resen düzeltme yapılması öngörülmektedir.

MADDE 53- Madde ile, 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamındaki uygulama alanlarında yer alan tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanımı talepleri hakkında 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir.

MADDE 54- Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle maden arama faaliyetlerinin daha hızlı yapılması ve maden arama faaliyetleri sonucunda bulunmuş doğal kaynakların ekonomiye hızlı bir şekilde kazandırılması amacıyla bürokratik işlemlerin ivedilikle tamamlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, bulunmuş maden kaynağının işletmeye alınması sürecinde yaşanan gecikmelerin en aza indirilmesi hedeflenmektedir. Böylelikle, ilgili idarelere makul süre verilerek idari işlemlerin tamamlanmasına olanak sağlanmaktadır. Yapılan düzenlemeyle ayrıca ülkemiz doğal kaynaklarının, gerekli izin süreçleri makul sürede tamamlanarak çevreye de duyarlı olacak şekilde ekonomimize kazandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 55- 3213 sayılı Maden Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, maden sahalarını madenin cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alarak ara ve uç ürün üretmek amacıyla ihale edebilmektedir. Öte yandan aynı Kanunun 47 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

tarafından buluculuk hakkı kazanılan maden ruhsat sahaları, bedeli karşılığında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Bakan onayı ile devredilebilmesi mümkün bulunmaktadır. İhtisaslaşmış devlet kuruluşları ve bağlı ortaklıkları ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı maden sahalarını ara ve uç ürün üretmek amacıyla ihale edebilmektedir.

Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun 9 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle söz konusu işlemler için işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında herhangi bir bedel alınmaması öngörülmek suretiyle, bu türden sahaların ihalesinin ve yatırımlarının cazip hale getirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 56- Maden arama döneminde arama faaliyetlerini yapmadığı halde ruhsatları elinde bulundurup ceza ödemek suretiyle bir sonraki arama dönemlerine geçilebilmektedir. Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun 17 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle faaliyet yapılmayan dönemlerin olması halinde ruhsatların iptal edilerek gerçek anlamda madencilik yapmak isteyenlere fırsat verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik ve karot, kırıntı ve numune almaya yönelik sathi hazırlık işlemleri için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaması öngörülmektedir. Madencilik faaliyetleri arama ile başlamakta bu kapsamda ruhsata tabii olarak projeksiyon, jeolojik harita yapma, numune alma, jeolojik araştırma, sondaj küçük çaplı yarma gibi üretime yönelik olmayan kalıcı kirlilik, atık, artık bırakmayan faaliyetlerden oluşmaktadır. Makro düzeyde bir değerlendirme olan ÇED uygulamasında, bu değerlendirmeye esas olacak verileri dahi elde etmeden bir ÇED raporu istemek ve varlığını zorunlu koşturmak devletin sosyal ve ekonomik alanda gelişimi için mali kaynak oluşturma zorunluluğu ödevi karşısında çelişki yaratmaktadır. Madencilik faaliyetlerinin her aşaması 2872 sayılı Çevre Kanununun izin ve lisans süreçlerine dahil olduğundan, sathi maden faaliyetleri için ÇED kararının tüm dünyada olduğu gibi aranmaması amaçlanmaktadır.

MADDE 57- Ülkemizde yaklaşık 13.000 adet maden işletme ruhsatı yürürlükte olup, her birinin işletme projesi ve faaliyeti bulunmaktadır. Ancak ruhsat sahipleri, mevzuat kapsamında sunmuş oldukları projenin çok altında işletme faaliyeti yaparak maden rezervlerimizin ekonomiye kazandırılmasının geciktirilmesine sebep olmaktadır. İşletme döneminde projede öngörülen üretimi yapmadığında ruhsat sahibine idari para ceza verilmekte ve işletme ruhsatında herhangi bir faaliyet olmadan beklenilmekte ve böylece işletme ruhsatları atıl kalabilmektedir. Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun 24 üncü maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle işletme izin tarihinden itibaren son beş yılın herhangi bir üç yılında yaptığı toplam üretim miktarının projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30'undan az olmaması sağlanarak atıl duran maden sahalarının etkin olarak değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 58- Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun ek 1 inci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri uhdelelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işletletmeye ve bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkili kılınmaktadır. Böylelikle, atıl vaziyetteki sahaların ekonomik, güvenli ve rantabl şekilde değerlendirilmesine olanak sağlanmaktadır. Ayrıca rödovans süreleri kısıtlı olduğundan dolayı iş sağlığı ve güvenliğine yönelik uzun vadeli modern teknolojiye uygun yatırımlar yapılamamaktadır. Düzenleme ile belirtilen gerekçelere göre uzun vadeli yatırım yapılabilmesinin önü açılmaktadır.

MADDE 59- Madde ile, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamında istihdam hakkı bulunan hak sahiplerinin yaş sınırı aranmaksızın bu haktan yararlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca baba veya annelerini kaybeden şehit çocuklarımızın kamuda istihdam edilmelerinin; şehit anne, baba ve kardeşlerinin yaş ortalamaları düşünüldüğünde, şehit çocuklarının istihdam hakkından yararlanma yaşı açısından avantajlı olması, birçok şehit kardeşi, annesi ve babasının yaş ortalamasının yüksek olması ve halihazırda iş sahibi olmaları nedeniyle anne, baba ve kardeşlerinin istihdam hakkını kullanmaması durumunda bu hakkın şehit çocukları veya şehidin eşi tarafından kullanılabilmesi amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan terörle mücadele esnasında yaralanan vazife malulleri ile 15 Temmuz Darbe Kalkışmasının bastırılması esnasında yaralananlardan ilköğretim, ortaokul ve ilkokul mezunları memur unvanlı kadro ve pozisyonlara atanamamaktadır. Yapılan düzenleme ile bu kişilerin “hizmetli” unvanlı kadro ve pozisyonlar yerine “memur” unvanlı kadro ve pozisyonlara atanmaları sağlanmaktadır.

MADDE 60- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa eklenmesi öngörülen geçici madde ile, maddenin yayımı tarihine kadar geçen sürede hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara ataması yapılan ve halen bu unvanda görev yapan gazilerin kadro ve pozisyonlarının memur unvanlı olarak değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 61- Madde ile, 4342 sayılı Mera Kanununun 30 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle endüstri bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, serbest bölgeler ile sanayi sitesi ve bunların ilave alanları için ihtiyaç duyulan alanlar için mera vasfının değiştirilmesi durumunda ödenecek olan ot bedelinden muafiyet sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 62- Madde ile, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 50 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle ödeme yapılacak döneme ilişkin işe giriş, emeklilik ve benzeri durumların tespit edilerek yersiz ödemelerin oluşmasını önemli ölçüde engellemek amacıyla, işsizlik ödeneği ödeme tarihinin ayın beşinci gününde yapılması esası getirilmektedir. Ayrıca, gerekli görülen hallerde daha erken ödeme yapılabilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına yetki verilmektedir. Uygulama birliğini sağlamak amacıyla maddenin yürürlüğe girdiği ayda işsizlik ödeneği ödenenler için de mükerrer ödemeye sebebiyet verilmeden aynı uygulama yapılacaktır.

MADDE 63- Mevcut düzenleme ile, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş sınav ve belgelendirme kuruluşlarının gerçekleştirdiği sınavlarda başarılı olan kişilerin Mesleki Yeterlilik Belgesine ilişkin sınav ve belge ücretinin 2017 yılının sonuna kadar tamamı, 2018 yılının başından 2019 yılının sonuna kadar da yarısı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır. Madde ile, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun ek 3 üncü maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle 2017 yılındaki uygulamanın 2019 yılı sonuna uzatılarak sınavlarda başarılı olan kişilerin Mesleki Yeterlilik Belgesine ilişkin sınav ve belge ücretinin tamamının Fondan karşılanması öngörülmektedir.

MADDE 64- 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun yürürlüğe girmesinden önce kurulan OSB’lerde kat mülkiyeti sağlanmış olanlar başta olmak üzere bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesisler bulunmaktadır. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa eklenen geçici madde ile, söz konusu tesis sahiplerinin müktesep haklarının korunması ve katılımcıların binalarının tamamını kullanamaması veya kiraya

verememesi sebebi ile boş kalmasının önüne geçilerek üretim ve istihdama katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 65- Kamu konutlarının ekonomiye kazandırılmasını teminen 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesine eklenmekte olan fıkralarla;

-Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetleri hariç tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ve on yılını doldurmuş bulunan kamu konutlarından; kat mülkiyeti tesis edilmemiş olanların zemini ve üzerindeki yapılarla birlikte bir bütün olarak, kat mülkiyeti tesis edilenlerin ise bağımsız bölümler halinde ve içinde oturana öncelik tanınmak suretiyle ihale yoluyla satılarak ekonomiye kazandırılması, tahsis kaldırma da dahil bu kapsamda kalan her türlü iş ve işlemin mahalli idarelere ait kamu konutları için ilgili mahalli idarelerce, diğerlerinde Maliye Bakanlığınca yürütülmesi,

-Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerinde kullanılan ancak ekonomiye kazandırılması uygun görülen kamu konutlarının değerlendirilmesi konusunda Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunun yetkili kılınması,

-Elde edilen gelirlerin, kamu konutu yapılabilmesi amacıyla ilgili kamu idaresinin yatırım bütçesine kaydedilmesi,

-Böylece on yılını doldurmuş bulunan ve çoğunluğu ilgili mevzuatı uyarınca gerekli koşulları sağlayamadığı için kat mülkiyetine geçememiş ve konut olarak kullanımı riskli olan bu konutların dönüşümünün sağlanması, kamu konutlarında ikamet eden personele sağlıklı ve güvenli yaşama alanları oluşturulması, amaçlanmaktadır.

Ayrıca 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi İle Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 12 nci maddesi ile Hazineye ait tarım arazilerinin hak sahiplerine satılabilmesine imkân tanınmış ise de anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalan yerlerde bulunan Hazineye ait tarım arazileri bu madde kapsamında hak sahiplerine satılamamaktadır. 6292 sayılı Kanunda yer alan bu hüküm nedeniyle belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan ve Hazineye ait tarım arazilerini 31/12/2011 tarihi itibarıyla en az üç yıldan beri tarımsal amaçla kiralayan, kira sözleşmesi halen devam eden kiracıları veya bu arazileri aynı süreyle tarımsal amaçla kullanan ve kullanıcılarının halen devam ettiği Bakanlıkça belirlenen kullanıcıları ya da paydaşlarına Hazineye ait tarım arazileri satılabilmekte iken, aynı şartları taşımalarına hatta komşu olmalarına rağmen kiraladıkları, kullandıkları ya da paydaşı oldukları Hazineye ait tarım arazileri belediye ve mücavir alan sınırları içinde olması nedeniyle bu taşınmazları satın alamayan ve bu nedenle mağduriyet yaşayan birçok vatandaşımızın bulunduğu tespit edilmiştir.

Bu kapsamda 4706 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine eklenmekte olan fıkra ile;

-6292 sayılı Kanunda da yer alan şartları taşıyan ve Maliye Bakanlığınca yapılan tespitler sonucu hak sahibi olduğu belirlenen vatandaşlarımıza belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan Hazineye ait tarım arazilerinin rayiç bedel üzerinden satılması, bu satış işlemlerinde 6292 sayılı Kanunun tarım arazilerinin satışına ilişkin hükümlerinin kıyasen uygulanması ve böylece, bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi,

-Ancak satılan tarım arazilerinin satış tarihinden itibaren yirmi yıl içerisinde imar planında tarım dışı amaca ayrılması halinde, taşınmazın imar planında oluşan değer artışını da içeren güncel rayiç bedeli ile satış tarihinden itibaren Yİ-ÜFE (bir önceki yılın aynı ayına göre değişim) oranında artırılarak güncellenen satışa esas rayiç bedeli arasındaki farkın en son kayıt malikinden tahsil edilmesi ve böylece bu taşınmazların imar değişikliği nedeniyle oluşan değer artışının kamuya aktarılması,

-Ayrıca vatandaşlarımızın uzun süredir kiracı, işgalci veya paydaş olarak kullandıkları Hazine taşınmazlarının maliki olmalarının sağlanarak bu taşınmazlara ilişkin mülkiyet ihtilaflarının giderilmesi ve böylece Hazine taşınmazlarının daha etkin ve verimli kullanılmasının sağlanması, amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca, kamu konutlarının satışından elde edilen gelirlerin, öncelikle kamu konutu yapılabilmesi amacıyla ilgili kamu idarelerinin yatırım bütçesine kaydedileceği ve 6292 sayılı Kanun kapsamında yapılan satış işlemlerinden elde edilen gelirlerden ilgili mahalli idarelere pay verilmediği dikkate alınarak, özellikle arz eden kamu konutlarının ve Hazineye ait tarım arazilerinin satış işlemlerinden elde edilen gelirlerden 4706 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca ilgili idarelere pay verilmemesi öngörülmektedir.

MADDE 66- 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinde yapılması öngörülen değişikliklerle;

-Sınırlı aynı hak tesis edilen Hazine taşınmazlarının, yatırımcılar tarafından kendi kaynaklarıyla yapı ve tesis yapılmak suretiyle değerlendirildiği de dikkate alınarak, bu taşınmazların yatırımcılara satılması durumunda ve satış bedellerinin taksitle ödenmesi halinde, bu bedelin en az yüzde otuzunun peşin, kalanının ise en fazla beş yılda on taksitle ve kanunî faizi ile birlikte ödenmesi imkânı getirilerek yani taksit süresi ve sayısının artırılarak yatırımcıların desteklenmesi,

-Ayrıca aynı maddenin altıncı fıkrasında; belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup, Maliye Bakanlığınca tespit edilen, Hazineye ait taşınmazlardan, 19/7/2003 tarihinden önce üzerinde yapılanma olanlar; öncelikle yapı sahiplerine satılmak ya da genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilmesi yönündeki düzenlemede yer alan 19/7/2003 tarihinin 31/12/2009 şeklinde değiştirilmesi suretiyle; 19/7/2003 ile 31/12/2009 tarihleri arasında Hazineye ait taşınmazlar üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapan vatandaşlarımızın bu amaçla belediyelere devredilen Hazine taşınmazlarını satın almalarına imkân sağlanması,

-Böylece 19/7/2003 ile 31/12/2009 tarihleri arasında vatandaşlarımız tarafından üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapılan Hazineye ait taşınmazların bu yapıları yapanlara satılmaları amacıyla belediyelere devri sağlanarak, bu taşınmazların mülkiyet sorunlarına çözüm getirilmesi, vatandaşlarımız ile yaşanan ihtilafların giderilmesi, belediyeler aracılığıyla bu taşınmazların kentsel dönüşüme dâhil edilmesi ve böylece, Hazine taşınmazlarının daha etkin ve verimli kullanılmasının sağlanması,

Bununla birlikte, Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5 inci maddesine, 19/7/2003 tarihinde yürürlüğe giren 3/7/2003 tarihli ve 4916 sayılı Kanuna eklenen son fıkrada yer alan; bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten yani 19/7/2003 tarihinden sonra Hazineye ait taşınmazlarının üzerinde yapılan her türlü yapı ve tesislerin başka bir işleme gerek kalmaksızın Hazineye intikal edeceğine ilişkin hüküm uyarınca, 19/7/2003 tarihinden sonra Hazineye ait taşınmazların üzerinde yapılan yapılar Hazineye intikal ettiğinden, bu taşınmazların satış işlemleri sırasında üzerinde bulunan yapılardan da asgari levazım bedeli hariç olmak üzere bedel tahsil edilmesi uygulamasına devam edilmesi ve madde ile yapılan düzenlemede sadece vatandaşlarımızın evleri, işyerleri gibi yapıların bulunduğu Hazine taşınmazlarının belediyeler üzerinden satın alınmasında tarihin 31/12/2009'a kadar uzatılması, amaçlanmaktadır.

MADDE 67- Madde ile, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna iki geçici madde eklenmektedir.

İlgili mevzuatı uyarınca kamu taşınmazları üzerinde turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca adına kesin tahsis yapılan, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca adına kesin izin verilen veya Maliye Bakanlığı tarafından lehine irtifak (üst) hakkı tesis edilen yatırımcı ve işletmecilerin bu kesin tahsis, kesin izin veya irtifak (üst) hakları; süreleri sonunda ve yine mevzuatlarında düzenlenen farklı bedel ve şartlarla uzatılabilmektedir.

Bu tesislerin çoğunun sözleşme sürelerinin 49 yıl olduğu ve bu sürenin sonunda tesislerin yıprandığı, ancak yatırımcı ve işletmecilerin sürenin sınırlı olması ve tesisi teminat göstermek suretiyle kredi temin etmede yaşadıkları sorunlar nedeniyle tesisleri yenilemedikleri anlaşılmıştır. Bu kapsamda;

-Turizm sektörünün ve bu sektörde faaliyet gösteren yatırımcı ve işletmecilerin daha fazla desteklenmesi için Kültür ve Turizm, Orman ve Su İşleri veya Maliye Bakanlıklarınca taşınmaz tahsis edilen turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sözleşme sürelerinin ilk sözleşme süresi kadar uzatılarak kredibilitelerinin artırılması suretiyle turizm tesislerinin yenilenmesinin sağlanması,

-Kültür ve Turizm Bakanlığınca kesin tahsis yapılan veya Maliye Bakanlığınca irtifak (üst) hakkı tesis edilen taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesinin sağlanması,

-Bu taşınmazlar üzerinde daha fazla yatırım yapılabilmesi ve istihdamın artırılması, amaçlanmaktadır.

Buna göre geçici 23 üncü madde ile;

-Turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sürelerinin, varsa açılmış davalardan feragat edilmesi, borcunun bulunmaması ve bir yıl içinde talepte bulunulması halinde, süresinin bitmesi beklenilmeksizin yeni bedel üzerinden sözleşme düzenlenerek kırkdokuz yıla kadar uzatılması, bu halde sözleşme süresi ve bedelinin belirlenmesi, hasılat payı, ödeme şekli ve süresi ile uygulamaya ilişkin diğer hususların Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığınca müştereken belirlenmesi,

-Kültür ve Turizm Bakanlığınca kesin tahsis yapılan veya Maliye Bakanlığınca irtifak (üst) hakkı tesis edilen taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesi, bu halde satış bedelinin belirlenmesi, yeniden düzenlenecek sözleşmede taşınmaz üzerinde yapılabilecek yapı ve tesislerin nevi ve miktarı ile üst hakkı lehdarı yatırımcı ile tesisi işleten işletmecinin farklı olduğu durumlarda işletmecinin de sözleşmeye ilişkin talep, hak ve yükümlüklerinin dikkate alınması, bedelin peşin ödenmesi halinde ödeme koşulları, bedelin taksitle ödenmesi halinde taksit süresi, sayısı ve taksitlendirmeye dair diğer koşullar ile uygulamaya ilişkin diğer hususların Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığınca müştereken belirlenmesi,

öngörülmektedir.

4325 sayılı ve 5084 sayılı kanunlarla getirilen teşvik uygulamaları kapsamında, yatırımcılara anılan kanunlarda belirtilen taşınmazlar bedelsiz olarak devredilirken veya bedelsiz olarak kullanma izni verilmiştir. Ancak yatırımcılar tarafından taahhüt edilen yatırım ve istihdamın gerçekleştirilmesi aşamasında çeşitli güçlüklerle (ekonomik kriz, teknolojik gelişmelere paralel olarak emek yoğun faktörlerden uzaklaşılması, doğal afetler ve benzeri) karşılaşılmaması nedeniyle bu yatırım ve istihdamı tam olarak gerçekleştirememesi sebebiyle 4706 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle yatırımcıların kredi imkânlarından yararlanarak yatırımlarını tamamlamalarına imkân sağlanması ve bu konuda idareler ile yatırımcılar arasında uygulamada ortaya çıkan hukuki ihtilafların giderilmesi amaçlanmıştır.

Bu maddenin uygulanması açısından yatırımcılar tarafından maddenin yürürlüğe girdiği 12/7/2012 tarihinden itibaren altı ay içinde müracaat yapılması ve iki yıl içinde maddede belirtilen koşulların yerine getirilmesi de öngörülmüştür.

Yapılan düzenlemeden bilgisi olunmaması gibi çeşitli sebeplerle bazı yatırımcılar tarafından idareye başvuruda bulunulamadığı veya taahhütlerin yerine getirilmesinde uygulamada bazı sorunların ortaya çıktığı anlaşılmıştır.

Buna göre geçici 24 üncü madde ile; bu yatırımların bir an evvel hayata geçirilerek ekonomiye kazandırılmasını sağlamak bakımından, yatırımcılara geçici 14 üncü madde hükümlerinden yararlanabilmeleri için, 31/12/2017 tarihine kadar müracaat etmeleri koşuluyla 2 yıl daha ilave süre verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 68- Yaprak tütün satın alan firmalar, tütün ihtiyaçlarını sözleşmeli üretim ile karşıladığından madde ile, 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle çalışmayan ve yasadışı sarmalık kıyılmış tütün ticaretine kaynak oluşturan açık artırma için tütün üretimi ve açık artırma sistemi kaldırılmaktadır. Ayrıca açık artırma için üretilen tütünün çiftçinin elinde kalması nedeniyle üreticilerin mağdur duruma düşmesi önlenmektedir. Makaron içine tütün doldurulması ve ticareti yasaklanmaktadır.

Tüm tütün mamulleri ölüm, hastalık ve engelliliğe yol açma potansiyeline sahiptir. Buna göre, üretim, dağıtım ve tüketimleri düzenlenmelidir. Yeni tütün ürünleri ile ilgili gelişmelerin izlenmesi ve bu kapsamda düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. 2001/37/EC sayılı Direktifi yürürlükten kaldıran 2014/40/EU sayılı “Üye devletlerin tütün ve ilgili ürünlerin üretimi, sunumu ve satışına ilişkin kanun, ikincil düzenleme ve idari hükümlerinin yakınlaştırılması ile ilgili ve 2001/37/EC sayılı Direktifi kaldıran Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi” 29 Nisan 2014 tarihli ve L.127/1 sayılı AB Resmi Gazetesinde yayımlanmıştır. Dolayısıyla, 2014/40/EU sayılı Direktifte yer alan yeni tütün ürünlerine ilişkin hükümlerin mevzuatımızla uyumlaştırılması gerekmektedir. Söz konusu Direktifte yeni tütün mamulleri kategorisi; sigara, sarma tütün, pipo tütünü, nargile tütünü, puro, sigarillo, çiğneme tütünü, enfiye veya ağızdan kullanım için tütün kategorilerinden hiçbirine girmeyen tütün ürünleri ile piyasaya 19 Mayıs 2014 tarihinden sonra sunulan tütün ürünleri şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanıma uygun olarak 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddenin ikinci ve yedinci fıkralarında düzenleme yapılmaktadır.

Ülkemizde yetişen şark tipi tütünün diğer ülkelerde yetişen tütün türlerinden farklı nitelikte olması, tüketici taleplerini karşılayacak şekilde başka ülkelerdeki tütünle ikame edilmesinin zorluğu, tütün tarımı ve ihracatının ülkemiz ekonomisi için büyük önemi haiz olması sebepleriyle; tütün mamulleri üreten şirketlerin yanı sıra tütün işleme faaliyeti gösteren firmalar tarafından da ihracat amaçlı tütün ithalatı yapılabilmesini teminen anılan maddenin beşinci fıkrasında bu yönde düzenleme yapılması amaçlanmaktadır. Kurum, tütün işleme tesisi bulunanlara bu izni verirken söz konusu işletmelerin öncelikle Türkiye’de üretilen tütünü işlemelerini gözetmek, ihracat amacıyla yapılacak ithalatın amacı dışında kullanılmamasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, ithalat ve ihracata ilişkin uygulamayı denetlemekle sorumlu ve yetkili kılınmaktadır.

MADDE 69- Madde ile, 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci ve beşinci fıkralarındaki farklı hukuki yorumları ortadan kaldırmak amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Yeniden düzenlenen mülga ikinci fıkra ile makaron veya yaprak sigara kağıdı içine ticari amaçla tütün veya tütün harici bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduranlara ve nakledenlere adli ceza düzenlenmektedir.

Yeniden düzenlenen mülga üçüncü fıkra ile ticari amaçla yasadışı tütün alan, satan, satışı arz eden, nakleden veya bulunduranlara adli ceza düzenlenmektedir.

Yapılan değişiklikler doğrultusunda beşinci fıkranın (b) bendi yeniden düzenlenmekte ve sözleşmeli olarak ürettiği tütünü alıcısına satmayıp yasadışı yollardan satmak isteyenlere idari para cezası getirilmektedir.

Beşinci fıkranın (h) bendi yeniden düzenlenerek yasal düzenlemelere aykırı olarak tütün üretenlere idari yaptırım öngörülmektedir.

Beşinci fıkranın (o) bendi ile bu fıkroda daha önce kilograma göre değişen miktarda uygulanan idari para cezasının tek kademe olarak uygulanması düzenlenmektedir.

Beşinci fıkraya (ö) bendi eklenerek makaron veya yaprak sigara kağıdı içine ticari amaçla kıyılmış tütün, parçalanmış tütün ya da tütün harici herhangi bir madde dolduranlara idari yaptırım öngörülmektedir.

Dokuzuncu fıkroda ise yapılan düzenlemelere bağlı olarak atıflar yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 70- Madde ile, 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda yapılan değişiklikler doğrultusunda Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuna yönetmelik çıkarma yetkisi veren anılan Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 71- Açık artırmalı tütün satış sistemi kaldırıldığı için madde ile, 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde yer alan açık artırma başlangıç fiyatının tanımı yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 72- Madde ile, Hazine Müsteşarlığı tarafından genel şartları hazırlanan kefalet sigortasının banka teminat mektuplarına alternatif sigortacılık ürünü olması nedeniyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesine, teminat mektupları tanımı eklenerek kefalet sigortalarının da teminat mektubu gibi işlem görmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 73- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4 üncü maddesine eklenen teminat mektubu tanımı bankalar tarafından verilen teminat mektupları ile kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerini kapsayacak şekilde düzenlendiğinden madde ile, anılan Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde de gerekli değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 74- Madde ile, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ek 8 inci maddesine göre uygun görüş vermenin amacına uygun olarak personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında gördürülen işlerin bütçe ödenekleri ile uyumlu bir şekilde yürütülebilmesini temin etmek üzere, çalıştırılacak olan personel sayısı ile ücret ve diğer mali haklara ilişkin tavanların belirlenmesi, ayrıca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında aynı nitelikteki hizmetlerde idareler arasındaki ücret farklılıklarının ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 75- Madde ile, 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununun 4/A maddesinde ilan edilmiş endüstri bölge alanlarının plan ve projelendirme süreçleri yeniden düzenlenmektedir. Yapılan değişiklik ile, bu süreçlerin daha hızlı ve kesintisiz sürdürülmesi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının internet sitesinde ilan edilerek kısa sürede yaygın duyurunun yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 76- İstanbul Finans Merkezi çalışmaları kapsamında yabancı yatırımcıların ülkemizde teşkil edecekleri kurumsal yapılar ile uzun vadeli yatırımlar yapmasının da sağlanması planlanmaktadır. Bu hedefe ulaşılmasını teminen yapılabilecek çalışmalardan birisi de uluslararası fonların ülkemizde faaliyette bulunmasıdır. Bu tür yapılara Hazine Müsteşarlığı tarafından kaynak aktarılması ile ülkemize uluslararası fonların çekilmesine ciddi düzeyde katkı sağlanması hedeflenmektedir. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin ilk cümlesindeki “tam mükellef” ibaresi çıkarılarak, sadece Türkiye’de değil yurtdışında da yatırım yapma amacıyla kurulan fonlara da ülkemizde yapacakları yatırımlar kapsamında kaynak aktarılabilmesi hususuna açıklık getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun mevcut ek 1 inci maddesi gereğince Hazine Müsteşarlığı sadece girişim sermayesi fonlarına veya ortak yatırım fonlarına finansman sağlayan üst fonlara kaynak sağlayabilmektedir. Ancak, konjonktürel gelişmeler, girişim sermayesi fonları başta olmak üzere ülkemizin gelişmesine ve orta gelir tuzağından kurtulmasına fayda sağlayacak fonlara da doğrudan yatırım yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Diğer taraftan, girişimcilerin faizsiz finansmana erişiminin artırılmasını teminen mudaraba-muşaraka benzeri alternatif finansman araçlarının katılım bankaları tarafından uygulanmasında fayda görülmektedir. Bu çerçevede, katılım bankalarının bahsedilen araçlar ile yatırım yapacakları ve bu süreçte tecrübe kazanacakları; dolayısıyla faizsiz finansmanın gelişimine katkı sağlayacak, Hazine Müsteşarlığının da kaynak aktaracağı bir fon kurulmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Madde ile, Hazine Müsteşarlığı tarafından bahsedilen fonlara kaynak sağlanabilmesi amacıyla mezkûr maddenin fonları da kapsayacak şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.

MADDE 77- 2017 yılında büyümenin desteklenmesi amacıyla geçici olarak yürürlüğe konulan teşviklerin finansmanı, orta vadeli programda öngörülenin üzerinde gerçekleşen kur artışının borç servisini artırması ve Hazinesinin ihtiyacı nedeniyle 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna eklenen geçici madde ile, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limitinin yükseltilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 78- Madde ile, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle anılan maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin (a) ve (c) alt bentleri kapsamında 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan mallar (otomobil, arazi taşıtı, SUV ve benzeri) için uygulanacak istisna, Bakanlar Kurulunca aynı Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendine göre özel tüketim vergisi matrahı esas alınarak fiyat grupları itibarıyla farklı oranlar belirlenmesi halinde, belirlenen en yüksek orana tabi olanların dışındaki taşıtlarla sınırlandırılmaktadır.

Uygulama birliğini sağlamayı teminen, Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde yer alan hüküm gereği gümrük vergisi istisnasına bağlı olarak özel tüketim vergisi istisnası kapsamında yurtdışından alınabilecek taşıtlara da benzer sınırlama getirilmektedir.

MADDE 79- Madde ile, Kanunla makaronların 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listenin (B) cetveline dahil edilmesi suretiyle özel tüketim vergisinin kapsamına alınmasına bağlı olarak makaronlara ilişkin vergileme ölçüleri belirlenmektedir.

MADDE 80- Madde ile, Kanunla makaronların 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listenin (B) cetveline dahil edilmesi suretiyle özel tüketim vergisinin kapsamına alınmasına bağlı olarak Bakanlar Kuruluna sigara ve diğer tütün mamulleri için verilen oran, asgari maktu vergi tutarı ve maktu vergi tutarı belirleme yetkileri, makaronları da kapsayacak şekilde genişletilmektedir.

MADDE 81- 4760 sayılı Kanunun ekinde yer alan (III) sayılı listenin; (A) cetveline Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 2202.10.00.00.12 GTİP numarasında yer alan “Meyvalı gazozlar” isimli mal eklenerek meyveli gazozların, 2202.10.00.00.19 GTİP numarasında yer alan “Diğerleri” isimli mal eklenerek enerji içecekleri ve meyve suyu özelliği göstermeyen çeşitli içeceklerin (limonatalar hariç) ile (B) cetveline 4813.10.00.80.00 GTİP numarasında yer alan mal eklenerek makaronların özel tüketim vergisinin kapsamına alınması sağlanmaktadır.

MADDE 82- Bölgemizde artan jeopolitik gerginlikler ve küresel terörle mücadele nedeniyle Savunma Sanayii Destekleme Fonunun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır

MADDE 83- Madde ile, 5000 sayılı Türk Patent ve Marka Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde yapılan değişiklikle Türk Patent ve Marka Kurumunun sınai mülkiyet değerlendirme ve ticarileştirme faaliyetlerini etkin ve kapsamlı bir şekilde yürütmesi ve yönlendirmesi amacıyla şirket kurabilmesine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 84- Madde ile, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında yer alan tüm iş ve işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilebilmesi ve bu kapsamda uygulamaya yönelik olarak Maliye Bakanlığının Sayıştayın uygun görüşünü almak suretiyle belirleme yapabilmesine ilişkin düzenlemeler öngörülmektedir. Böylelikle, elektronik alanda ortaya çıkan gelişmeler çerçevesinde, kamu mali yönetimi ve kontrol alanında gerçekleştirilen iş ve işlemlerin bu gelişmelere entegrasyonu hedeflenmektedir.

MADDE 85- Geçmişte Ticaret Borsaları, ürünlerin alım-satım bedellerini belirlemek üzere bir ortam görevi görürken günümüzün piyasa koşullarında ise artık böyle bir görevi kalmamış olup alım-satım bedelleri alıcı ve satıcı arasında serbestçe ve pazarlık usulü ile belirlenmektedir. Bu husus Ticaret Borsalarının bu anlamda etkinliğinin ve görev alanının daraldığı neticesini doğurmaktadır. Dolayısıyla bir ürünün fiyatının belirlenmesinde Ticaret Borsalarının fonksiyonu veya belirleyiciliği bulunmuyorsa bu ürün borsaya kayıtlı ürün listesinde yer almamalı ve muamele tescil ücretine tabi olmamalıdır. Bu doğrultuda 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 45 inci maddesinde yapılan düzenleme ile sanayici niteliğindeki bir işletmenin üretimi sonucunda nihai sanayi malı hüviyetine kavuşmuş bir ürünün alım veya satımının borsa tesciline tabi olmaması ve muamele tescil ücreti ödenmemesi amaçlanmaktadır.

MADDE 86- Madde ile, 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 11 inci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Gelir İdaresi Başkanlığının görevleri arasına vergi kayıp ve kaçakçı ile mücadele edilmesi, vergiye gönüllü uyumun ve tahsilatta etkinliğin artırılması amaçlarıyla mükellefiyet, vergilendirme ve risk analizine yönelik her türlü bilgi, veri ve istatistiği toplamak suretiyle Risk Analizi Sistemi oluşturma ve risk analizi çalışmaları yapma hususları eklenmektedir.

MADDE 87- Madde ile, 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanununa söz konusu Kanun kapsamında tahsil edilen evrensel hizmet katkı payının hesaplanmasında esas alınan “net satış hasılatı” tanımı eklenmektedir.

MADDE 88- 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanununun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle aynı zamanda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna idari ücret ödemekle yükümlü olan işletmecilerin evrensel hizmet katkı payı ödemelerinin takip ve tahsil yetkisinin anılan Kuruma verilmesi ve evrensel hizmet katkı payının beyan ve ödeme süresinin değiştirilmesi yönünde düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 89- 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında yapılan arazi toplulaştırma çalışmalarında yol, kanal gibi ortak kullanım alanı olarak ayrılan yerlerde bulunan mahsul ve mütemmim cüzlerin bedellerinin ödenmesinde karşılaşılan problemlerden dolayı projelerin uygulanmasında taşınmaz maliklerinin itirazları ile karşılaşmaktadır. Ayrıca, aynı alanların birkaç yıl ekilememesi sebebi ile ürün kayıplarıyla karşılaşmakta bu ise taşınmaz malikleri ile uygulayıcı kuruluşları karşı karşıya getirmektedir. Bu sıkıntıların giderilmesi için 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunundaki düzenlemeye benzer şekilde 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda da düzenleme yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Paylı mülkiyete geçilerek ihtilafların giderilebileceği toplulaştırma sahalarında tarafların talebi, mahkeme kararı veya tebligat yoluyla elbirliğinin giderilmesi toplulaştırma çalışmalarında gecikmeye neden olmaktadır. Sürecin hızlandırılabilmesi için 5403 sayılı Kanun kapsamında yapılan toplulaştırma uygulamalarında resen elbirliği mülkiyetinin giderilerek paylı mülkiyete geçilmesi öngörülmektedir.

5403 sayılı Kanun kapsamındaki toplulaştırma sahalarında tarafların talebi, mahkeme kararı veya tebligat yoluyla bu hataların düzeltilmesi toplulaştırma çalışmalarında gecikmeye neden olmaktadır. Sürecin hızlandırılabilmesi için toplulaştırma uygulamalarında resen düzeltme yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 90- 5393 sayılı Belediye Kanununun belediyelerin yetki ve imtiyazlarını düzenleyen 15 inci maddesinin altınca fıkrasında belediye ve bağlı idarelerin, meclis kararıyla mabetlere indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebileceği hüküm altına alınmıştır. Madde ile, isteyen belediyelerin meclis kararıyla mabetlerin yanı sıra eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere de indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 91- 5393 sayılı Belediye Kanunu uyarınca su ve atık su tarifeleri belediye meclisleri tarafından belirlenmekte olup tarifeler tüketicinin konut, işyeri, resmi daire olması gibi durumlar gözetilerek farklılık gösterebilmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan ücret tarifelerini konutlar için belirlenen tarifeye yakın belirleyen belediyelerin yanı sıra konut tarifesinin iki katı ile altı katı üzerinde uygulayan belediyelerde bulunmaktadır. Madde ile, 5393 sayılı Kanuna eklenen ek maddeyle kamu kurumlarına uygulanan su ve atık su tarifelerinde uygulama birliğinin sağlanması, su tüketim bedellerinin kamuya olan yükünün düşürülmesi ve kamuya uygulanan yüksek artırımlı tarifelerin makul bir düzeye indirilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanacak su ve atık su tarifelerine sınır getirilmekte, kamuya ait eğitim kurumları, yurtlar, okul pansiyonları ve hastanelerden abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep edilememesi amaçlanmaktadır. Maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş olan abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence

bedeli, katılma payı ve benzeri ödemeler için önceki düzenlemeler çerçevesinde uygulamaların devam edeceği tabiidir.

MADDE 92- 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi, tahsil edilip de kanuni sebeplerle reddi icabeden amme alacaklarının, istihkak sahiplerinin reddiyatı yapacak olan amme idaresine olan muaccel borçlarına mahsup edilmek suretiyle reddolunacağını hükme bağlamıştır.

Madde ile, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88 inci maddesinde değişiklik yapılarak amme alacaklarının korunması amacıyla reddiyatın Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince yapılacağı hallerde alacaklı amme idaresine olan muaccel borçlardan sonra Sosyal Güvenlik Kurumunun 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen prim ve diğer alacaklarının ödenmesi, reddiyatın Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılması durumunda ise Kurumun muaccel alacaklarının mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen amme alacaklarının ödenmesi suretiyle tahsilatın artırılması hedeflenmektedir.

MADDE 93- Madde ile, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan kooperatiflerle ilgili muafiyet hükmünde değişiklik yapılmaktadır.

Mevcut uygulamaya göre kooperatifler ortak dışı işlem yaptıkları takdirde muafiyetlerini kaybetmekte ve kurumlar vergisi mükellefi olarak vergiye tabi tutulmaktadırlar. Bu durum, kooperatiflerin istisnai nitelikteki ortak dışı işlemleri nedeniyle muafiyetten mükellefiyete geçmelerine sebep olmakla birlikte vergi idaresince yapılan tespitler neticesinde cezalı tarhiyatlara da muhatap olmaları sonucunu doğurabilmektedir.

Yapılan düzenlemeyle kooperatiflerde ortak dışı işlemlerden ne anlaşılması gerektiğine madde metninde yer verilmekte, kooperatiflerin faaliyetlerinin icrasına mahsus olarak iktisap ettikleri demirbaş, makine, teçhizat, taşıt vb. maddi duran varlıklarının ekonomik ömürlerini tamamladıktan sonra elden çıkarılmalarının ortak dışı işlem olarak kabul edilmeyeceği düzenlenmektedir.

Ayrıca kooperatiflerin ortak dışı işlemleri nedeniyle muafiyetlerini kaybetmemelerine ve bu işlemlerinden doğan kazançlarının kooperatif tüzel kişiliğine bağlı ayrı bir iktisadi işletme nezdinde Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde vergilendirilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 94- Madde ile, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Maddenin birinci fıkrasının;

-(a) bendiyle kurumların iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançlarına uygulanan istisna, bu kazancın %50'si olarak yeniden belirlenmektedir.

-(b) bendiyle 5520 sayılı Kanunun beşinci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan ve bankalara borçlu olanların ve bunların kefillerinin, bu borçlara karşılık olarak taşınmaz ve iştirak hisselerinin bankalara devrinden doğan kazançları ve bankaların bu şekilde elde ettikleri kıymetlerin satışından doğan kazançlarına tanınan kurumlar vergisi istisnası, banka dışı finansal kurumlar olan finansal kiralama ve finansman şirketlerini de kapsayacak şekilde genişletilmektedir. Ayrıca mevcut düzenlemede yer alan %75 istisna oranı taşınmazlar için %50, diğer kıymetler için %75 olarak yeniden belirlenmektedir.

-(c) bendiyle kooperatiflerin muafiyetine ilişkin yapılan yeni düzenleme çerçevesinde, kooperatiflerin ortak içi işlemleri nedeniyle kurumlar vergisi hesaplanması ve ödenmesi gerekmeyeceğinden 5520 sayılı Kanunun beşinci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde düzenlenen rüsturn istisnasında üretim ve kredi kooperatiflerine ilişkin düzenleme yersiz

kalmaktadır. Bu nedenle anılan kooperatiflere ilişkin risturn istisnası hükümleri mevcut düzenlemeden çıkarılmaktadır.

MADDE 95- Madde ile halen yüzde 20 oranında uygulanmakta olan kurumlar vergisi oranı, bazı kurumlar için farklılaştırılmakta ve bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında faaliyette bulunan sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketlerinin kurum kazançları üzerinden %22 oranında kurumlar vergisi alınacağı düzenlenmekte ve bu şekilde belirlenen kurumlar vergisi oranını değiştirme hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

MADDE 96- Madde ile, 6770 sayılı Kanunla Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen ve 2017 yılında yapılan imalat sanayi yatırımları için 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi kapsamındaki yatırım teşviklerinden daha yüksek oranlarda faydalanılmasına imkân veren anılan Kanunun geçici 9 uncu maddesinde yer alan düzenlemenin 2018 yılında da uygulanmasına imkân sağlanmaktadır.

MADDE 97- 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 20 nci maddesinde yapılan düzenlemeyle vakıf taşınmaz kiralalarının sözleşme süresinin üç yıl olduğu, ancak bu sürenin on yıla kadar Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Başbakan Yardımcısının onayı ile belirlenebileceği düzenlenerek, kısa süre ile kiralanamayan vakıf taşınmazlarının daha verimli şekilde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Özellikle eğitim tesisleri ve yurt gibi hizmet kalitesinin, verimliliğinin ve sürekliliğinin sağlanmasının önem arz ettiği taşınmazlar ile ticari olarak uzun süreli kiralanma gerekliliği bulunan akaryakıt istasyonu, tarımsal işletmeler gibi taşınmazlar veya daha çok talep olacağı dolayısıyla kira gelirinin artacağı değerlendirilen taşınmaz kiralalarının kira süresinin Başbakan Yardımcısının onayı ile on yıla kadar belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

MADDE 98- 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 52 nci maddesinde yapılan düzenlemeyle vakfiyelerde yer alan hayır şartlarını gerçekleştirmek üzere yurtdışındaki ihtiyaç sahiplerine yardım edilmesini sağlamak için yurtdışında kurulu tüzel kişilere şartlı ve sartsız yardım yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 99- 5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yapıtırılması Hakkında Kanunda, ihalenin herhangi bir sebeple yapılamaması, zamanında sonuçlandırılmaması veya sonuçlandırılmış olsa bile zamanında sözleşme imzalanarak işe başlanılamaması durumlarında, oyunların kesintiye uğramadan devam ettirilebilmesi için neler yapılacağı belirtilmediğinden herhangi bir sebeple ihalenin gerçekleştirilememesi halinde oyunların kesintiye uğraması riski bulunmaktadır. Madde ile, ihale sürecinde öngörülemeyen bir kesinti yaşanması durumunda, anılan Kanunda yer alan pazarlıkla temin usulüne göre hizmet alımı yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 100- Madde ile, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 11 inci maddesinde yapılan değişiklikle ilgili mevzuat uyarınca Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yetkilendirilen işletmecilerden, Kurum giderlerinden kaynaklanan masraflara katkı sağlanması amacıyla idarî ücret alınarak tüm işletmecilerin yapılan idari masraflara katkı vermesi sağlanmaktadır. Mevcut durumda, elektronik haberleşme sektöründe

net satışları çok düşük olan veya hiç net satışları bulunmayan işletmeciler için de Kurumca idari masraflar yapılmaktadır. Ancak idarî ücret için alt sınırın olmaması nedeni ile söz konusu masraflara anılan işletmecilerden yeterince ya da hiç katkı sağlanamamaktadır. Bu sorunun çözümü için işletmecilerden alınacak yıllık idarî ücretlere alt sınır getirilmektedir. Diğer taraftan madde 1/1/2018 tarihinden itibaren elde edilecek net satışlara uygulanacak şekilde düzenlenmiş olup, bu tarihten önceki dönemlere ilişkin idari ücretlerin mevcut hükümlere göre ödenmesi sağlanmıştır.

MADDE 101- 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine eklenen hükümler ile, iş ve hizmetlerin merkezi bir sunucu tarafından uzaktan izlenmesi ve yürütülmesine yönelik makineler arası veri aktarımına mahsus olan ve bunların yürütülmesi için zorunlu olanlar dışında sesli, görsel iletişim veya genel amaçlı internet erişimi için kullanılmayan telsiz cihazları ve aboneliklerine ilişkin telsiz ücretlerine muafiyet sağlanmaktadır. Bilgi toplumuna geçiş ve teknolojik gelişmelerin hayatın her alanında kullanılmaya başlanması ile makineler arası (M2M) haberleşme kullanımında (akıllı sayaçlar dahil) büyük artışlar yaşanmıştır. Gelecekte de bu artışın daha büyük bir hızla devam edeceği öngörülmektedir. M2M kullanımındaki artışın ülkemize sağlayacağı sosyal ve ekonomik faydaların artırılmasını teminen M2M aboneliklerinden alınan Telsiz Ücretlerine muafiyet getirilmektedir. Böylece M2M cihaz üreticilerinin, yabancı menşeli operatörlere ait SIM kartlar yerine ülkemizde yetkilendirilmiş 2N, 3N, 4.5N işletmecilerine ait SIM kartları kullanmaları cazip hale getirilmiş olacaktır.

5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle ise telsiz ücretlerinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca takip ve tahsil edilmesine, böylece alacağın daha hızlı ve sağlıklı bir şekilde tahsiline imkân sağlanmaktadır.

Ayrıca, 46 ncı maddeye eklenen yedinci fıkra ile, özellikle yeni nesil mobil haberleşme şebekelerinde kullanımı hızla artan ve gelecekte 5G gibi teknolojilerde kapasite artırımı için daha da büyük bir hızla artacağı beklenen düşük güçlü, dar kapsamlı baz istasyonları dahil olmak üzere mobil şebekelere yapılacak yatırımları teşvik etmek, işletmecilerin hizmet kalitelerini artırırken karşılaştıkları bürokrasinin azaltılmasını sağlamak ve telsiz ücretlerinin tahsilinin ve denetiminin daha etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerine istinaden yetkilendirilen işletmecilerinin telsiz ücretlendirme sisteminde değişiklik yapılmaktadır. Diğer taraftan madde 1/1/2018 tarihinden itibaren elde edilecek net satışlara uygulanacak şekilde düzenlenmiş olup, bu tarihten önceki dönemlere ilişkin telsiz ücretlerinin mevcut hükümlere göre ödenmesi sağlanmıştır.

MADDE 102- İşletmecinin tüketicilerden haksız olarak ücret tahsil ettiğinin tespiti hâlinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından bu ücretlerin abonelere iadesine karar verilebilmektedir. Söz konusu iade sürecinde, işletmecilerin aboneye ulaşamaması sebebiyle iadenin gerçekleşmediği durumlar ortaya çıkabilmektedir. Madde ile, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 60 ncı maddesinde yapılan düzenlemeyle belirlenen süre sonunda iadesi sağlanamayan tutarların evrensel hizmet gelirleri olarak genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına aktarımı sağlanmaktadır.

Ayrıca tüm Kurum alacakları için olası fazla ödemeler için gelecek dönemlerde mahsup yönetiminin belirlenmesi sağlanmaktadır.

MADDE 103- Madde ile, 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle devlet desteklerinin bildirim ve denetlenmesine ilişkin yönetmeliklerin yürürlüğe konulmasına ilişkin tarih belirleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna tanınması amaçlanmaktadır.

MADDE 104- Madde ile, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 29 uncu ve 30 uncu maddelerinde yapılan değişiklik doğrultusunda anılan Kanunun 26 ncı maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 105- İşverenlerce güvenlik raporlarının hazırlanması ile ilgili yükümlülükler referans Avrupa Birliği mevzuatı olan 96/82/EC Seveso II-Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Direktifi ile 2012/18/EC Seveso III-Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Direktiflerinde belirtilmiştir. Söz konusu referans mevzuatlar çerçevesinde madde ile, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 30 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ilave olarak söz konusu Direktifler ile ilgili yükümlükleri olan resmi yetkili otorite paydaşlarından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının da maddede belirtilen hususlara ilişkin hazırlanacak yönetmelikte yer alması amaçlanmaktadır.

MADDE 106- Madde ile, 6331 Kanunun 30 uncu maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda anılan Kanunun 29 uncu maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 107- Madde ile, uygulama süresi 31/12/2017 tarihinde sona erecek olan 6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin uygulama süresi 31/12/2020 tarihine uzatılmaktadır.

MADDE 108- Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar, kredi ve diğer alacaklarına ilişkin olarak 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar kapsamında ayırdıkları özel karşılıkları kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapabilmektedirler.

Madde ile, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında finans sektöründe faaliyette bulunan finansal kiralama ve finansman şirketlerinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre alacakları ile ilgili olarak ayırdıkları özel karşılıkların kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılması sağlanmaktadır.

MADDE 109- Kitle fonlaması, girişimcilerin iş fikirlerini veya şahsi projelerini gerçekleştirmek için kitle fonlama platformları üzerinden halktan para toplamak suretiyle iş fikirlerine veya projelerine finansman sağladıkları bir yöntemdir.

Kitle fonlaması ile projeler veya girişim şirketleri kitle fonlama platformları üzerinden belirli büyüklüklerin altında finansman sağlamakta olup bu şekilde sağlanan finansman, ortaklıkların sermaye piyasası aracı ihracı ile elde ettiği finansmana kıyasla oldukça düşüktür. Ayrıca, bu yöntemle finansman sağlayan girişimler genellikle küçük yatırımlarla büyük projelere ulaşma imkânı tanıyan inovatif girişimler olup bu girişimlerin hızlı gelişme gösterebilmesi için maliyetlerin azaltılması önem taşımaktadır.

Kitle fonlaması ile finansman sağlayan ortaklıklar halka açık bir ortaklığa kıyasla oldukça küçük ölçekte olup, bu kapsamda bu ortaklıklardan halka açık bir ortaklığın sahip olduğu kurumsal yapıya sahip olması da beklenmemektedir.

Sayılan sebeplerle, kitle fonlamanın kolaylıkla yapılabilmesi ve hızla gelişmesinin sağlanmasına katkıda bulunmak amacıyla kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar, halka açık ortaklık ve ihraççı tanımı dışında bırakılarak girişimcilerin kitle fonlaması işlemi sonucunda maruz kalabilecekleri maliyetlerin azaltılması ve dolayısıyla 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda halka açık ortaklıklar ve ihraççılar için öngörülen yükümlülüklerle tabi olmamaları amaçlanmıştır.

Madde ile ayrıca “Kitle fonlaması” tanımı eklenerek bir finansman türü olan kitle fonlaması sermaye piyasası mevzuatı kapsamına alınmış ve kitle fonlamasına ilişkin esasları belirlemek üzere Sermaye Piyasası Kurulu yetkilendirilmektedir.

MADDE 110- Madde ile, kitle fonlaması suretiyle halktan para toplanması durumunda 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlülüğüne ilişkin hükümlerinin uygulanmaması öngörülmektedir.

MADDE 111- Madde ile, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 16 ncı maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle kitle fonlaması suretiyle halktan para toplayan ortaklıkların, ortak sayısının beşyüzü aşması halinde dahi paylarının halka arz olunmuş sayılmayacağı düzenlenmektedir.

MADDE 112- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 37 nci ve 38 inci maddelerinde yatırım hizmetleri ve bu hizmetlere ilişkin faaliyetler belirlenmiştir. Sermaye Piyasası Kanununa eklenmesi öngörülen kitle fonlaması, bu faaliyetler arasında yer almamakta olup, kitle fonlamanın elektronik ortamda hizmet veren kitle fonlama platformları aracılığıyla yapılacağı düzenlenmektedir. Bu kapsamda, esas itibarıyla küçük ölçekli şirketlere fon sağlama amacıyla kurulan ve genel hükümler kapsamında sorumluluk addedilen kitle fonlaması faaliyetinin, gerek bu faaliyeti yürütecek şirketlerin niteliği, gerekse fonun elde edilmesinde kolaylık sağlanması bakımından sadece yatırım kuruluşları tarafından nispeten sınırlı koşullar altında yürütülebilecek yatırım hizmet ve faaliyeti ya da yan hizmet kapsamına dâhil edilmeyerek esnek bir yaklaşım izlenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, kitle fonlaması faaliyeti, kitle fonlamasına aracılık eden ve elektronik ortamda hizmet veren kitle fonlama platformları tarafından borsa ve diğer teşkilatlanmış piyasalar haricinde ve bunlara ilişkin faaliyetlerden ayrı olarak gerçekleştirilecektir. Bu bakımdan yurtdışı uygulamalara benzer şekilde, kitlesel fonlama faaliyetinin yürütüleceği elektronik ortam için platform ifadesi kullanılmakla birlikte, bu platformların 6362 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinde teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinin bir alt türü olarak geçen “sistem ve platformlar” ve “çok taraflı işlem platformları” ile ilgisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla yapısı itibarıyla borsacılık faaliyetlerinden farklı olan ve daha serbest bir anlayışla düzenlenmesi gereken kitle fonlama platformlarının 6362 sayılı Kanunun borsalar, piyasa işleticileri ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile ilgili Dördüncü Kısım Birinci Bölüm hükümlerine tabi olmadığının açıkça belirtilmesinde yarar görülmektedir.

MADDE 113- Madde ile, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 99 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin internet aracılığıyla yürütülmesine veya Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik internet aracılığıyla yurtdışında kaldıraçlı işlemler yaptırılmasında olduğu gibi Kuruldan izin alınmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplandığı bilgisinin edinilmesi halinde de Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunca ilgili internet sitesine erişimin engellenmesi suretiyle, platformların kanuni sınırlar içerisinde faaliyet göstermelerine ve işlemlerin güvenli bir ortamda devamına imkân tanınmaktadır.

MADDE 114- Madde ile, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle genel aydınlatma tanımı yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 115- Madde ile, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 9 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle genel aydınlatmaya yönelik elektrik enerjisi satın alınması, dağıtım şirketlerinin faaliyet alanından çıkarılmaktadır.

MADDE 116- Madde ile, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle genel aydınlatmaya yönelik elektrik enerjisi satın alınmasının, TEDAŞ tarafından yürütülmesinin sağlanması öngörülmektedir.

MADDE 117- Madde ile, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 27 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle TEDAŞ tarafından genel aydınlatma kapsamında TETAŞ'tan elektrik enerjisi temin edilmesine yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 118- Genel aydınlatma giderleri, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa eklenen geçici madde kapsamında 31/12/2017 tarihine kadar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten ve ilgili belediyeler ile il özel idarelerinin genel bütçe vergi gelirleri payından karşılanmaktadır. 6446 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen ek madde ile, söz konusu uygulamanın devamı sağlanmaktadır.

Yapılan düzenlemeyle halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, tarihi ve ören yerlerinin aydınlatılması genel aydınlatma tanımından çıkarılarak bu tesislerin aydınlatma giderlerinin ilgili kamu kurum kuruluşlarınca ödenmesi amaçlanmaktadır. TEDAŞ, genel aydınlatma kapsamında elektrik enerjisini TETAŞ'tan tedarik ederek, ilgili abonelere fatura edecek ve söz konusu bedellerin bir kısmı Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten ve maddede belirtilen oranlarda ilgili belediye ve il özel idarelerinin genel bütçe vergi gelirleri payından karşılanacaktır. Madde ile, TEDAŞ'ın satış fiyatının enerji bedelinin yüzde birini aşmayacak şekilde EPDK tarafından belirlenmesi ve bu kapsamda TEDAŞ tarafından yürütülecek hizmetlerin karşılığı olarak dağıtım şirketlerine herhangi bir bedel ödenmesinin önüne geçilmektedir. Yine TEDAŞ tarafından dağıtım bedeli ile vergi ve fonlar ilgili kurum ve kuruluşlara aktarılacaktır. Ayrıca, aydınlatma komisyonunun, vali yardımcısı başkanlığında, dağıtım tesislerinin mülkiyetinin sahibi olan TEDAŞ temsilcilerinin de katılımıyla çalışması öngörülmektedir. Sınır aydınlatmalarına ait tesis, işletme ve tüketim giderlerinin İçişleri Bakanlığı tarafından, ibadethanelerin genel aydınlatmasına ilişkin tüketim giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından karşılanması hususu daha açık bir şekilde ifade edilmektedir. Ayrıca belediyeler ve il özel idareleri tarafından süresi içinde ödenmeyen park ve bahçelere ait elektrik tüketim bedellerinin ne şekilde tahsil edileceğine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 119- Madde ile, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa geçici madde eklenmek suretiyle anılan Kanunun geçici 6 ncı maddesi kapsamında olup 1/1/2018 tarihinden önceki döneme ait iş ve işlemlerin anılan madde hükümlerine göre sonuçlandırılacağı düzenlenmektedir.

MADDE 120- Madde ile, 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş.'nin doğrudan kamu hizmet yükümlüsü olarak öngörülen süresinin 31/12/2020 tarihine kadar uzatılması amaçlanmaktadır.

MADDE 121- 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ikincil düzenlemelerin uygulanması neticesinde hak ve menfaat ihlali ile idari yaptırım arasında ceza hukukunun temel gerekçelerinden olan ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri ile güncel ekonomik şartlar da gözetilerek, kanunda yer alan ceza üst sınırına ilişkin tutar ve oranlar aşağıya çekilmek suretiyle yeniden düzenlenmektedir. Bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar için kamuya açıklanan finansal tablolardan tüketici işlemi niteliği taşımayanlardan sağlanan tutarların idari para cezasının tespitinde dikkate alınmaması için “konsolide olmayan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 122- Madde ile, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 77 nci maddesinde yapılan değişikliklerden önce verilmiş olan idari para cezalarının değişikliklerden nasıl etkileneceğine açıklık getiren geçici düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 123- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince ülkemizde veri sorumlularının, Kurumca tutulacak olan “Veri Sorumluları Sicili”ne kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Benzer otoritelere sahip olan İngiltere, İrlanda gibi birçok Avrupa ülkesinde bu sicil için bir kayıt ücreti alınmaktadır. Madde ile, “Veri Sorumluları Sicili”ne kayıt yaptıranlardan ücret alınmasına yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 124- Kişisel Verilerin Korunması Kurumu, kişi haklarının korunmasını temel amaç edinen ve ağırlıklı olarak hukuk alanında faaliyet gösteren bir kurumdur. Kuruma gelebilecek başvurular ve ortaya çıkabilecek hukuki uyuşmazlıklarda belirli bir mesleki deneyim ve bilgi birikimine sahip bulunan hâkim ve savcılarının görevlendirilmesi uygun olacaktır. Bu da ancak ilgili Kanunda hâkim ve savcılarının çalıştırılmasına dair hüküm bulunması ile mümkün olmaktadır. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 27 nci maddesinin dördüncü fıkrasında, Kurumda muhtelif personelin geçici görevlendirilmesi düzenlenmekte ise de, bunlar arasında hâkim ve savcılar yer almamaktadır. Bu çerçevede 6698 sayılı Kanunun 27 nci maddesinde yer alan geçici görevlendirilebilecekler arasına hâkim ve savcı da eklenmektedir. Yapılan düzenlemeyle, Kurumda hâkim ve savcılarının geçici görevlendirme suretiyle çalıştırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 125- Madde ile, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 29 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Kişisel Verileri Koruma Kurumunun gelirleri arasına “veri sorumluları sicil ücreti”nin de eklenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 126- Kişisel Verilerin Korunması Kurumunda, geçici görevlendirme kadrosunun sınırlı olması ve ilgili Kanunda uzman unvanlı kadro için naklen geçişe olanak sağlayacak bir genel veya geçici madde bulunmadığı için naklen uzman alımı yapılamamaktadır. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda, uzman personel nakline ilişkin herhangi bir kanuni düzenleme bulunmadığından, anılan Kanuna eklenmesi öngörülen geçici madde ile kariyer mesleklerden ve öğretim üyelerinden Kurumun acil ihtiyaç duyduğu uzman personelin naklen atanmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 127- 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile yerleşim alanları içerisinde kalmış sanayi siteleri için taşınma kredi desteği getirilmiştir. Madde ile, plansız ve denetimsiz bir şekilde yapılaşmış, yerleşim alanlarında dağınık bir şekilde faaliyet gösteren, ekonomik ömrünü tamamlamış, çalışanların ve hizmet alanların ihtiyaçlarını karşılayacak teknik, idari ve sosyal donatılara sahip olmayan, kent

estetikliğini bozan, çevre, ulaşım ve sağlık sorunlarına yol açan sanayi sitelerinin dönüşümlerinin hızlandırılması ve kurulacak sanayi sitelerinin ekonomiye kazandırılması ve sanayi sitelerinin arazi teminlerinin kolaylaştırılması amacıyla Hazine mülkiyetinde bulunan arazilerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 128- Madde ile, 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 37 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle ihracata yönelik Devlet yardımları kapsamında Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan (DFİF) verilen krediler ile destek ödemelerinden yapılan fazla ve/veya yersiz ödemelerin destekten yararlanan kişilerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- 492 sayılı Kanun veya özel kanun hükümleri gereğince yargı harcı ödememesi gerekmesine rağmen mahkemelerce kamu idareleri aleyhine yargı harcına hükmedilebilmekte olup, madde ile bu şekilde istisna veya muafiyet hükümlerine istinaden yargı harcı ödememesi gereken kamu idareleri aleyhine bu maddenin yürürlük tarihine kadar hükmedilmiş olan yargı harçlarının tahsil edilmeyeceği, tahsil edilmiş bulunan yargı harçlarının red ve iade edilmeyeceği yönünde düzenleme yapılmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 2- Maliye Bakanlığına bağlı Kefalet Sandığı 2489 sayılı Kanunla kurulmuş ve 2/6/1934 tarihinde faaliyete başlamıştır. Sandığın zimmet suçları dolayısıyla Devlet Hazinesini sigorta altına alan bir kuruluş gerekçesi ve çalışma şekli bulunmaktadır. Sandıktan bugüne kadar değişik vesilelerle ayrılan mükeffellere memurların (gerekli işlemleri tamamlayanların) Sandıktan alacakları nemaları ile birlikte tamamen ödenmiştir. Gerekli işlemleri tamamlayarak Sandıktan ayrılan bu kişilerin Sandıktan herhangi bir hak ve alacağı kalmamıştır. Öte yandan hala Sandık bünyesinde bulunan mükeffellere memurların Sandıktan ayrılmalari halinde nemaları ile birlikte hak edecekleri tutarlar kendilerine ödenmesi halinde dahi Sandık bünyesinde atıl kalan bir nakit fazlası bulunmaktadır. 31/12/2017 tarihi itibarıyla, Sandığın bankadaki hesap mevcudundan Sandık yükümlölükleri, ihtiyat payı ve sandığın bütün mali sorumlulukları karşılandıktan sonra atıl olarak kalan nakit fazlası 480 milyon TL tutarın Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarılmak suretiyle genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmesi amaçlanmaktadır. 31/12/2017 tarihi itibarıyla Sandığın bankadaki mevcudunun 588 milyon TL olacağı, buna karşılık 56 milyon TL aidat iadeleri, 6 milyon TL tahmini zimmet tutarı ve 11 milyon TL aidata verilecek faizler olmak üzere toplam 73 milyon TL gider gerçekleşmesi öngörülmektedir. Sandığın tahmini görev giderleri toplamı, ihtiyat yaklaşık %50 oranında artırılarak genel bütçeye aktarılacak tutar tespit edilmiştir. Yapılan düzenleme, Sandığın yükümlölüklerine ve mükeffellere memurların Devlet güvencesine herhangi bir hanel getirmemektedir.

5018 sayılı Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanununun ortaya koyduğu temel ilkeler çerçevesinde; Hazine birliğini gerçekleştirmek, tüm gelir ve giderlerin bütçede yer almasını sağlamak, bütçe dışı harcama alanlarını sınırlandırmak, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak sağlıklı bir hesap verme mekanizması oluşturmak ve kamu mali yönetimini bütçe hakkına uygun bir şekilde yürütmek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde bulunan özel hesap uygulaması sonlandırılarak bu kapsamdaki hizmetlerin finansmanının Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden karşılanması öngörülmektedir. Ayrıca, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın özel hesabın borç ve taahhütleri ile hak ve alacaklarının Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine devrolunacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Türk Patent ve Marka Kurumuna ait banka hesaplarında bulunan ancak Kurumun giderleri için kullanılmasına ihtiyaç duyulmayan 150 milyon TL tutarın genel bütçeye aktarılması amaçlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 3- Madde ile, Kanunun 4 üncü maddesiyle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yapılan düzenlemenin 1/1/2018 tarihinden itibaren elde edilen ücret gelirleri için uygulanacağı, dolayısıyla anılan maddeyle yapılan değişikliğin 2017 yılında elde edilen ücret gelirleri için uygulanmayacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca ölüm veya memleketi terk halleri nedeniyle Kanunun yayımı tarihinden önce beyan edilmesi gereken gelirlerin vergilendirilmesinde, 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yer alan tarifenin değişiklik öncesi hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmektedir.

MADDE 129- Yürürlük maddesidir.

MADDE 130- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24.08.1984 tarih ve 2981 sayılı “İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanunu’nun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun”, 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı “Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 16.05.2012 tarih ve 6306 sayılı “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun”da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi ektedir. Gereğini saygılarımla arz ederim.

M. Akif Hamzaçebi

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/588 Esas Numaralı, 6306 Sayılı ‘Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’, 2981 Sayılı ‘İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun’ ve 4706 Sayılı ‘Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine katılıyoruz. Gereğini bilgilerinize saygıyla arz ederiz.

<i>Orhan Sarıbal</i>	<i>Veli Ağbaba</i>	<i>Nihat Yeşil</i>
Bursa	Malatya	Ankara
<i>Onursal Adıgüzel</i>	<i>Vecdi Gündoğdu</i>	<i>Ünal Demirtaş</i>
İstanbul	Kırklareli	Zonguldak
<i>Mehmet Göker</i>	<i>Candan Yüceer</i>	<i>Kadim Durmaz</i>
Burdur	Tekirdağ	Tokat
<i>İrfan Bakır</i>	<i>Mehmet Bekaroğlu</i>	<i>Mahmut Tanal</i>
Isparta	İstanbul	İstanbul
<i>Muharrem Erkek</i>	<i>Hüseyin Çamak</i>	<i>Mevlüt Dudu</i>
Çanakkale	Mersin	Hatay
<i>Yakup Akkaya</i>	<i>Kemal Zeybek</i>	<i>Niyazi Nefi Kara</i>
İstanbul	Samsun	Antalya
<i>Gaye Usluer</i>	<i>M. Hüsnü Bozkurt</i>	<i>Ali Haydar Hakverdi</i>
Eskişehir	Konya	Ankara
<i>Ali Akyıldız</i>	<i>Haydar Akar</i>	<i>Bülent Öz</i>
Sivas	Kocaeli	Çanakkale
<i>Elif Doğan Türkmen</i>	<i>Nurhayat Altaca Kayışoğlu</i>	<i>Musa Çam</i>
Adana	Bursa	İzmir

<i>Kazım Arslan</i>	<i>Barış Yarkadaş</i>	<i>Murat Emir</i>
Denizli	İstanbul	Ankara
<i>Okan Gaytancıoğlu</i>	<i>Erkan Aydın</i>	<i>Nurettin Demir</i>
Edirne	Bursa	Muğla
<i>Çetin Arık</i>	<i>Mehmet Gökdağ</i>	<i>Ali Şeker</i>
Kayseri	Gaziantep	İstanbul
<i>Hüseyin Yıldız</i>	<i>Şafak Pavay</i>	<i>Akıf Ekici</i>
Aydın	İstanbul	Gaziantep
<i>İlhan Kesici</i>	<i>Haluk Pekşen</i>	<i>Özkan Yalın</i>
İstanbul	Trabzon	Uşak
<i>Mazlum Nurlu</i>	<i>Tur Yıldız Biçer</i>	<i>Tekin Bingöl</i>
Manisa	Manisa	Ankara
<i>Serdal Kuyucuoğlu</i>	<i>Dursun Çiçek</i>	<i>Ali Yiğit</i>
Mersin	İstanbul	İzmir
<i>Türabi Kayan</i>	<i>Tahsin Tarhan</i>	<i>Barış Karadeniz</i>
Kırklareli	Kocaeli	Sinop
<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>İbrahim Özdiş</i>	<i>Ömer Fethi Gürer</i>
İstanbul	Adana	Niğde
<i>Bülent Y. Bektaşoğlu</i>	<i>Mustafa Tuncer</i>	<i>Didem Engin</i>
Giresun	Amasya	İstanbul
<i>Melike Basmacı</i>	<i>Özcan Purçu</i>	<i>Mustafa Ali Balbay</i>
Denizli	İzmir	İzmir
<i>Ceyhun İrgil</i>	<i>Sezgin Tanrıkulu</i>	<i>Gülray Yedekci</i>
Bursa	İstanbul	İstanbul
<i>K. Enis Berberoğlu</i>	<i>Erdin Bircan</i>	<i>Devrim Kök</i>
İstanbul	Edirne	Antalya
	<i>Fatma K. Hürriyet</i>	
	Kocaeli	

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR
(2/588)

ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu İçişleri Komisyonu

GEREKÇE

24.08.1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanunu'nun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun ile imar ve gecekondu mevzuatına aykırı yapıların mülkiyet ve imar sorunlarının çözülmesi amaçlanmıştır. 16.05.2012 tarih ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un 23'üncü maddesiyle ise 2981 Sayılı Kanun'un yürürlükten kaldırılması öngörülmüştür.

24.08.1984 tarih ve 2981 sayılı Kanun kapsamında hak sahibi olan on binlerce vatandaşımız, aradan geçen 31 yıllık süreye rağmen tapularına kavuşamamış, tapu tahsis belgeleri tapuya dönüştürülmemiş, şartları taşıdıkları halde tapu tahsis belgeleri düzenlenmemiş yapıların üzerinde bulunduğu kamu taşınmazlarının mülkiyeti belediyelere devredilmemiştir. Teklif ile söz konusu tapu devirleri için bağlayıcı sürelerin getirilmesi ve belediyelere tapu tahsis belgesi başvurusunun yapılması ardından geçen bir yıllık süre içerisinde tapuların düzenlenmesi ve hak sahiplerinin tapularının teslim edilmesi amaçlanmaktadır.

4706 Sayılı Kanunun 5'inci maddesinin altıncı fıkrasında, belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve Bakanlar Kurulunca tespit edilecek alanlarda bulunan; üzerinde toplu yapılanma olan Hazineye ait taşınmaz malların, yapı sahipleri ile bunların kanuni ve akdi haleflerine satılmak ya da genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 63'üncü maddesinde yer alan harca esas metrekare birim değeri üzerinden belediyelere devredilmesi öngörülmüştür. Madde hükmüne göre, anılan alanların belediyelere devredilebilmesi için söz konusu toplu yapılanmanın 31.12.2000 tarihinden önce meydana getirilmiş olması şarttır.

Öte yandan, uygulanan ekonomi ve kentleşme politikaları sonucunda köyden kente göç olanca hızıyla devam etmekte, bu da konut ihtiyacını artırmak suretiyle kamu arazilerinin plansız bir şekilde yapılaşmaya açılmasıyla sonuçlanmaktadır. Bu durum, söz konusu alanların imar ve mülkiyet sorunlarının çözülmesi zorunluluğunu gündeme getirmektedir. 4706 Sayılı Kanun ile bu sorunları çözmek amacıyla bir düzenleme yapılmış ve bu çerçevede 31.12.2000 tarihi hak sahibi olmak için nihai bir tarih olarak belirlenmişse de devam eden göç dalgası, bu tarihlerde bir değişiklik yapılması ihtiyacını doğurmuştur. Teklifte, 31.12.2000 olarak belirlenmiş olan söz konusu tarihin 31.12.2010 tarihine çekilerek 2000-2010 yılları arasında meydana getirilmiş olan yapıların da Kanun kapsamına alınması amaçlanmıştır.

4706 Sayılı Kanun ile belediyelere intikal edecek arazilerin parselasyon ve suyulandırma işlemleri için ilgili belediyeler yetkili kılınmış fakat bu işlemler için belirli bir süre öngörülmemiştir. Teklifte, bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için iki yıllık bir sürenin getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 03.07.2003 tarih ve 4916 Sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla 4706 Sayılı Kanunda değişiklik yapılmış, bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarih olan 19.07.2003 tarihinden sonra Hazineye ait taşınmazlar üzerinde yapılan her türlü yapı ve tesislerin başka bir işleme gerek kalmaksızın Hazineye intikal edeceği hükme bağlanmıştır.

Öteden beri uygulanmakta olan politikalar nedeniyle önüne geçilememiş olan göç, söz konusu taşınmazlara ilave tesis ve yapılar ile katların yapılması sonucunu yaratmıştır. Bu durum, mülkiyet sorununun daha da karmaşık bir hal almasına yol açmıştır. Teklifte, Hazinece belediyelere devredilecek taşınmazlar ile belli bir tarihten sonra bedelsiz olarak Hazineye intikal edecek taşınmazlara ilişkin tarihler paralel hale getirilerek bu tarihin de 31.12.2010 olması önerilmektedir.

Teklifin üçüncü maddesiyle, 4706 Sayılı Kanun kapsamında, maddenin yürürlüğe gireceği tarihten önce belediyelere intikal etmiş olan araziler üzerinde ilgili belediyelerce yerine getirilecek olan parselasyon ve şuyulandırma işlemlerinin tamamlanması için de iki yıllık sürenin verilmesi önerilmektedir.

Ayrıca, Teklifin 1'inci maddesinde belirtilen işlemlerin tamamlanabilmesi için 2981 sayılı Kanun'un yürürlük süresinin uzatılması öngörülmektedir. Her ne kadar 2981 sayılı Kanun'un yürürlükten kaldırılmasını düzenleyen 6306 sayılı Kanun'un 23'üncü Maddesi'nin yürürlük tarihi, maddenin yayımı tarihinden üç yıl sonrası olarak belirlenerek sorunların çözümü için bir süre öngörülmüşse de bu süre sorunların çözümünde yetersiz kalmıştır. Nitekim söz konusu üç yıllık sürenin dolmasına 2 ay kala, 27.03.2015 tarihinde kabul edilen 6639 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 38'inci maddesiyle üç yıllık bir süre daha belirlenmiştir. Anılan yasa kapsamında hak sahibi olarak tanımlanan ve tapu tahsis belgesi almış olup da mülkiyet sorunu hala çözülmemiş, yani tapularını alamamış olan on binlerce vatandaşımızın olduğu gerçeğinden hareketle, söz konusu üç yıllık ek sürenin beş yıla yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 24.08.1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanunu'nun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun kapsamında hak sahibi olanlardan, bugüne kadar tapularını almak için tapu tahsis belgesini almış olanlara ve gerekli şartları taşıdığı halde tapu tahsis belgesi düzenlenmemiş hak sahiplerinin tapularının başka bir işleme gerek kalmaksızın düzenlenerek bir yıl içerisinde teslim edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile 4706 Sayılı Kanun kapsamında belediyelere devredilecek taşınmazlar ile Hazine'ye intikal edecek ilave tesis ve yapıların 31.12.2000 tarihinden önce yapılmış olması şartı 31.12.2010 olarak değiştirilmektedir. Ayrıca, 4706 Sayılı Kanun ile belediyelere intikal edecek arazilerin parselasyon ve şuyulandırma işlemleri için yetkili kılınan ilgili belediyelere bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için iki yıllık bir sürenin getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Madde ile 4706 Sayılı Kanun kapsamında, maddenin yürürlüğe gireceği tarihten önce belediyelere intikal etmiş olan araziler üzerinde ilgili belediyelerce yerine getirilecek olan parselasyon ve şuyulandırma işlemlerinin tamamlanması için de iki yıllık sürenin verilmesi önerilmektedir.

MADDE 4- Madde ile 2981 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması beş yıl ertelenmiş, böylece ilgili idarelere anılan Kanunun yurttaşlarımıza kazandırdığı hakların gereklerini yerine getirmeleri için zaman tanınmıştır.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ’NİN TEKLİFİ (2/588)

6306 SAYILI “AFET RİSKİ ALTINDAKİ ALANLARIN DÖNÜŞTÜRÜLMESİ HAKKINDA KANUN”, 2981 SAYILI “İMAR VE GECEKONDU MEVZUATINA AYKIRI YAPILARA UYGULANACAK BAZI İŞLEMLER VE 6785 SAYILI İMAR KANUNU’NUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN” VE 4706 SAYILI “HAZİNEYE AİT TAŞINMAZ MALLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN”DA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24.08.1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanunu’nun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun’a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**Geçici Madde-** Tapu tahsis belgesi verilen yapılar ile başvuru yaptığı ve gerekli şartları taşıdığı halde bu maddenin yayınlandığı tarihe kadar Tapu Tahsis Belgesi düzenlenmemiş yapıların üzerinde bulunduğu kamu taşınmazlarının mülkiyeti başkaca bir işlem yapılmaksızın bir yıl içerisinde ilgili belediyeye devredilir. Belediyeler, tapu tahsis belgesi sahipleri ile tapu tahsis belgesi başvurusu yaptığı ve gerekli şartları taşıdığı halde tapu tahsis belgesi düzenlenmemiş yapıların sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde mülkiyetin kendilerine devrini takiben bir yıl içerisinde imar planlarını yaparak tahsis belgelerini tapuya dönüştürerek hak sahiplerinin tapularını verirler.

Bu şekilde kendilerine tapu verilenlerden 2.000 TL’lik başvuru bedelini ödemiş olmaları şartıyla, ayrıca herhangi bir bedel veya harç tahsil edilmez.”

MADDE 2- 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 5’inci maddesinin;

a) Altıncı fıkrasında yer alan “31.12.2000” ibaresi “31.12.2010” olarak,

b) Onbirinci fıkrasında yer alan “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten” ibaresi “31.12.2010 tarihinden” olarak değiştirilmiş, maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde kapsamında belediyelere intikal eden arazilerin parselasyon ve şuyulandırma işlemleri, 09.05.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunundaki kısıtlamalara tabi olmaksızın iki yıl içinde tamamlanır.

MADDE 3- 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki Geçici Madde eklenmiştir.

“**Geçici Madde:** Bu Kanunun 5’inci maddesinin son fıkrasındaki iki yıllık süre, bu maddenin yayımı tarihinden önce anılan madde uyarınca belediyelere intikal etmiş olan taşınmazlarla ilgili olarak yapılacak işlemlerde de uygulanır.”

MADDE 4- 16.05.2012 tarih ve 6306 sayılı “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun”un 24’üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 24:** Bu Kanunun;

a) 19 uncu maddesinin (a) bendi ile değiştirilen 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi yayımı tarihinden altı yıl sonra,

b) 23’üncü maddesi yayımı tarihinden sekiz yıl sonra,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

MADDE 5- Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

26/10/2017

Esas No: 1/884, 2/588

Karar No: 27

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1/884 esas numaralı ‘*Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*’ ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ’nin 2/588 esas numaralı “6306 Sayılı ‘*Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun*’, 2981 sayılı ‘*İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun*’ ve 4706 Sayılı ‘*Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun*’da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” İçtüzüğü’nün 35 inci maddesi uyarınca birbirleriyle ilgili görülerek birleştirilmiş ve görüşmelerde 1/884 esas numaralı Kanun Tasarısı esas alınmıştır. Söz konusu Tasarı ve Teklif, Komisyonumuzun 05/10/2017, 10/10/2017, 11/10/2017, 12/10/2017, 13/10/2017, 16/10/2017, 17/10/2017, 18/10/2017, 19/10/2017, 20/10/2017 ve 23/10/2017 tarihlerinde yaptığı 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 11 inci birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

1/884 esas numaralı “*Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*”, 27/09/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve Başkanlıkça 01/10/2017 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna, İçişleri Komisyonuna, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

2/588 esas numaralı “*6306 Sayılı ‘Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’, 2981 Sayılı ‘İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun’ ve 4706 Sayılı ‘Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi*” ise 31/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve esas komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilmiştir. Ancak, söz konusu teklif adı geçen Komisyonun talebi üzerine İktisadî İşleri Komisyonu’nun 34’üncü maddesi uyarınca Başkanlıkça 05/10/2017 tarihinde Genel Kurul’un bilgisine sunularak Komisyonumuza esas komisyon olarak havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 05/10/2017 tarihinde yaptığı 1 inci birleşiminde 1/884 esas numaralı Kanun Tasarısının görüşmelerine başlanmıştır. Görüşmeler sırasında verilen bir önerge doğrultusunda Komisyonumuzun portföyünde bulunan 2/588 esas numaralı Kanun Teklifi, İktisadî İşleri Komisyonu’nun 35 inci maddesi uyarınca gündeme alınmış ve İktisadî İşleri Komisyonu’nun 35 inci maddesi uyarınca ilgili görülerek 1/884 esas numaralı Kanun Tasarısı ile birleştirilmiş ve görüşmelerde 1/884 esas numaralı Kanun Tasarısının esas alınması kararlaştırılmıştır.

Kanun Tasarısı ve Teklifi, Komisyonumuzun 05/10/2017, 10/10/2017, 11/10/2017, 12/10/2017, 13/10/2017, 16/10/2017, 17/10/2017, 18/10/2017, 19/10/2017, 20/10/2017 ve 23/10/2017 tarihlerinde yaptığı 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 11 inci birleşimlerinde; Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Naci AĞBAL, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Jülide SARİEROĞLU, Kalkınma Bakanı Lütfi ELVAN, Milli Eğitim Bakanı İsmet YILMAZ ile Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Hazine Müsteşarlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Devlet Hava Meydanı İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Kurumu, Gelir İdaresi Başkanlığı, Türkiye İş Kurumu, Devlet Personel Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Kamu İhale Kurumu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türk Patent ve Marka Kurumu, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü, Milli Piyango İdaresi, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ), Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye İhracatçıları Meclisi,

Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED), Türkiye Harp Malulü, Gaziler, Şehit, Dul ve Yetimleri Derneği, Türkiye Engelliler Konfederasyonu, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu, Pancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği (Pankobirlik), Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB), Türkiye Madenciler Derneği, Tüketiciyi Koruma Derneği (TÜKODER), Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK), Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi, Ankara İvedik Organize Sanayi Bölgesi, Türkiye Mermer Doğaltaş ve Makinaları Üreticileri Birliği (TÜMMER), Tüketici Hakları Derneği, Borsa İstanbul A.Ş., Finansal Kurumlar Birliği, Türk Ekonomi Bankası, Türk Telekom, Turkcell ve Vodafone şirketleri ile Ankara Tüm Optisyenler ve Gözlükçüler Derneği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 1/884 ESAS NUMARALI KANUN TASARISINDA ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

Tasarının gerekçesinde; küreselleşen dünyanın getirdiği ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmelerin yeni düzenlemeler gerektirdiği, dolayısıyla, Tasarının bu ihtiyaçlara cevap vermek üzere hazırlandığı ifade edilmiştir.

Tasarının metni ve gerekçesi incelendiğinde; vatandaşların vergiye gönüllü uyumunu ve vergi tahsilatının etkinliğini artırmayı amaçlayan; banka ve finans kuruluşları için kurumlar vergisini artıran ve taşınmaz satışındaki istisnaları daraltan; hazine taşınmazlarının ekonomiye kazandırılmasına ve taşınmaz tahsis edilen işletmeciyi ve yatırımcıların yatırımlarını sürdürmelerine olanak tanıyan; 2017 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borç limitini yükselten; kitle fonlaması sisteminin alt yapısını oluşturan, Hazine Müsteşarlığının sermaye şirketlerine ve projelere finansman sağlayan fonlara da kaynak aktarabilmesine imkan sağlayan; enerji alanında madencilik sektörünün faaliyetlerine yönelik işletme ruhsatına ilişkin; çalışma hayatında istihdam, yatırım ve üretimi teşvik etmeye yönelik; savunma sanayine daha fazla kaynak sağlayacak; tarım arazilerinin kullanımından doğan sorunları çözmeye yönelik ve kaçak tütün ticaretinin önüne geçmeyi hedefleyen düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

Tasarıda yer alan düzenlemeler daha ayrıntılı değerlendirildiğinde; vergi mükelleflerine yönelik olarak;

- Gelir vergisi tarifesinin ikinci dilimine geçilmesinden dolayı net asgari ücretin 1.404 Türk lirasının altına düşmemesi için ilave asgari geçim indirimi uygulanması,

- Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesine yönelik muhtelif KDV, ÖTV, ÖİV, damga vergisi ve gümrük vergisi muafiyetleri tanınması ve çeşitli mali yükümlülüklerle ilişkin istisna sağlanması,

- Elektronik haberleşme hizmetlerinde her hizmete yönelik olarak farklı belirlenmiş özel iletişim vergisi oranının cep telefonu, sabit telefon görüşmeleri ve internet hizmetleri için %7,5 olarak düzenlenmesi,

- Vergi mükelleflerinin vergi dairelerine gelmelerine gerek kalmaksızın tüm işlemlerini elektronik ortamda yapabilmelerine olanak verilmesi,

- Ortak dışı işlemleri vergiye tabi tutulup muafiyetini kaybeden kooperatiflere yönelik ortak dışı işlemin tanımlanması, hangi işlemlerin ortak dışı işlem sayılmayacağının düzenlenmesi, bu sayede kooperatiflerin muafiyetlerini kaybetmemeleri ve sadece ortak dışı işlemlerin vergilendirilmesi,

- Göttürü gider yöntemini seçen mükelleflerin kira gelirlerinden istisna tutarını düştüktükten sonra kalan tutarın % 25'i oranındaki göttürü giderin %15'e düşürülmesi,

- Mükelleflerin MERNİS kayıtlarında yer alan yerleşim yeri adreslerinin kanunda tanımlanan adreslerden sayılması, mükelleflerin iş yeri adresinde bulunamaması halinde MERNİS’te kayıtlı adrese tebligat yapılabilmesi, tebliğin ilan edilip yapılacağı haller arasında MERNİS’te kayıtlı adresinin bulunmaması durumunun eklenmesi, mükelleflerin ikametgâh adresi değişikliklerinin vergi dairelerine bildirme zorunluluğunun kaldırılması,

- İmalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamında 2017 yılında yapılan inşaat harcamalarında KDV iadesi uygulamasının 2018 yılında da devam etmesi,

- Kamu alacağı nedeniyle oluşan ihtiyati hacze yapılacak itiraz süresi, kamuya borcu bulunanlara tebliğ edilen ödeme emrinden sonra ödeme süresi, borçlunun mallarını elinde bulunduran üçüncü kişilerin mal bildirim yükümlülüğünün süresi, teminatlı alacakların paraya çevrilmesinden önce borçluya yapılan tebliğ ile verilen süre, ödeme emrine karşı dava açma ve davası reddedilenler için mal bildiriminde bulunma sürelerinin 7 günden 15 güne çıkarılması,

- Tüzel kişiliği kaldırılan köylerden alınması gereken vergi ve harçlara ilişkin muafiyet ve istisnaların 31/12/2020 tarihine kadar uzatılması,

- Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun ekinde yer alan gümrük vergilerine ilişkin had ve nispetlerden “muaf” olarak belirlenenlerin “0” olarak değiştirilmesi, Bakanlar Kuruluna, Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetlerini 50’ye kadar yükseltebilme yetkisinin verilmesi,

- Damga vergisi oranlarına ilişkin olarak kâğıt türleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte olmak üzere; maktu vergileri on katına, nispi vergileri ise bir katına kadar artırmaya, uygulanmakta olan maktu vergileri yarısına kadar, nispi vergileri ise sıfıra kadar indirmeye, bu had ve miktarlar arasında yeni had, miktar ve nispetler tespit etmeye Bakanlar Kurulunun yetkili kılınması,

- Özel amaçlı kuruluşlardan temin edilen fonların kamu-özel işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin finansmanında kullanılması şartıyla, fonların kullanılmasına ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlar ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnası sağlanması,

- Kamu özel işbirliği projelerinin finansmanı için yurtdışında ihraç edilen menkul kıymet karşılığında fon temin etmek için kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin işlemler ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemlerin yargı harçları dışında kalan harçlardan istisna tutulması,

- Transfer fiyatlandırması ile ilgili yöntem belirleme anlaşmalarının başvuru ve yenileme harçlarının kaldırılması,

- Takdir komisyonları tarafından 2018 yılı için belirlenecek emlak vergisi oranlarının 2017 yılında belirlenen orana göre en fazla %50 artırılabilmesi, 2019, 2020 ve 2021 yılları için emlak vergisi oranlarının 2018 yılı değerleri üzerinden hesaplanması,

- Türkiye’de ikametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi bulunmayanların, KDV mükellefi olmayan gerçek kişilere elektronik ortamda sunduğu hizmetlerde KDV’nin hizmeti sunanlar tarafından beyan edilerek ödenmesi,

- Cep telefonu abonelerinin yurt dışında yaptıkları kullanımlara ilişkin yurt dışında bulunan operatörlerin yurt içindeki operatöre yansıttığı ve yurtiçi operatörün de aboneye yansıttığı dolaşım (roaming) hizmetine ilişkin bedelin KDV istisnası kapsamına alınması,

- Bankalara borçlu olanların ve kefillerinin borçlarına karşılık taşınmaz ve iştirak hisselerinin bankalara devir ve teslimlerinde tanınan KDV istisnasının kapsamının finansal kiralama ve finansman şirketlerine yapılan devir ve teslimleri de içine alacak şekilde genişletilmesi,

- Hâlihazırda bankaların alacakları ile ilgili olarak ayırdıkları özel karşılıkların vergi matrahında gider olarak kabul edilmesi uygulamasının, finans sektöründe faaliyette bulunan finansal kiralama ve finansman şirketlerini de kapsamı,

- Nihai sanayi malının borsaya tabi maddeler arasından çıkarılması, böylelikle bu ürünlerin alım-satımının borsa tesciline tabi olmaması ve muamele tescil ücreti ödenmemesinin sağlanması,

- Devlet desteklerinin bildirimi ve denetlenmesine ilişkin yönetmeliklerin yürürlüğe konulmasına ilişkin tarih belirleme yetkisinin Devlet Desteklerini İzleme ve Denetleme Kurulundan alınarak Bakanlar Kuruluna verilmesi,

öngörülmektedir.

Tasarıda yer alan kamu mali yönetimi kapsamındaki düzenlemeler ile gelir getirici düzenlemeler kapsamında;

- Bankalara tanınan vergisel imkânların finansal kiralama ve finansman şirketlerine de tanınması suretiyle bu kuruluşların eşit şartlarda faaliyette bulunmalarının sağlanması,

- Bankalar ve diğer finansal kurumlar için kurumlar vergisinin %20'den %22'ye çıkarılması, oranı %20'ye indirmek için Bakanlar Kurulu'na yetki verilmesi,

- Meyvalı gazozlar, enerji içecekleri ve meyve suyu özelliği göstermeyen içeceklerin özel tüketim vergisi kapsamına alınması,

- Gelir vergisi tarifesinin üçüncü dilimi için %27 olarak uygulanmakta olan vergi oranının %30'a çıkarılması,

- Şans oyunları ile yarışma ve çekilişlerde kazanılan ikramiyeler için uygulanan %10 oranındaki veraset ve intikal vergisi oranının %20'ye yükseltilmesi,

- Motorlu taşıtlar vergisi (MTV) tarifesine eklenecek 'taşıt değeri' unsurunun tanımlanması, yeniden değerlendirme oranına göre artırılan vergi miktarlarının taşıt değeri için de uygulanmasına olanak sağlanması ve 2018'den itibaren trafiğe çıkacak araçlar için taşıt değerinin vergileme ölçütü olması,

- Terörle mücadele ve küresel gerilimler göz önüne alınarak Savunma Sanayi Destekleme Fonu'na aktarılabilecek payların artırılarak yeniden düzenlenmesi; Fon'a gelir ve kurumlar vergisinden ayrılan payın %3,5'ten %6'ya yükseltilmesi, MTV'den %18 ve veraset ve intikal vergisinden %25 oranında pay ayrılması,

- 2017 yılında büyümenin desteklenmesi amacıyla yürürlüğe konulan teşviklerin finansmanı, OVP'de öngörülen kur artışının borç servisini artırması ve Hazinesin ihtiyacını karşılamak üzere 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limitinin 37 milyar Türk Lirası kadar artırılması,

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa eklenmesi öngörülen ek madde ile, bu Kanun kapsamında yürütülen tüm iş ve işlemlerin elektronik ortamda yapılabilmesi, buna ilişkin usul ve esasları Maliye Bakanlığının Sayıştayın görüşünü alarak belirlemesi,

- Vergi kayıp ve kaçağı ile mücadele edilmesi, vergiye gönüllü uyumun ve tahsilatta etkinliğin artırılması amaçlarıyla mükellefiyet, vergilendirme ve risk analizine yönelik her türlü bilgi, veri ve istatistiği toplamak suretiyle Risk Analizi Sistemi oluşturma ve risk analizi çalışmaları yapma görevlerinin Gelir İdaresi Başkanlığına verilmesi,

- Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş.'nin doğrudan kamu hizmet yükümlüsü olarak öngörülen süresinin 31/12/2020 tarihine kadar uzatılması ve TCDD A.Ş.'nin yatırım finansmanları ile bütçesinde yer alan finansman açıklarının TCDD sermayesinden karşılanması, öngörülmektedir.

Hazine taşınmazlarının değerlendirilmesine yönelik düzenlemelerde;

- Kamuya ait lojmanlarda kat mülkiyeti tesis edilmemiş olanların zemini ve üzerindeki yapılarla birlikte bir bütün olarak, kat mülkiyeti tesis edilenlerin ise bağımsız bölümler halinde ve içinde oturana öncelik tanınmak suretiyle ihale yoluyla satılmasına olanak tanınması; satışlardan elde edilecek gelirlerin ilgili idarenin yatırım bütçesine kaydedilmesi ve öncelikli olarak personel için konut yapımında kullanılması,

- İstisna tutulan savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerinde kullanılan konutların ekonomiye kazandırılması konusunda ise Maliye Bakanlığı teklifi ile Bakanlar Kurulunun yetkili kılınması,

- 6292 sayılı Kanunda da yer alan şartları taşıyan ve Maliye Bakanlığınca yapılan tespitler sonucu hak sahibi olduğu belirlenen vatandaşlara belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan Hazineye ait tarım arazilerinin rayiç bedel üzerinden satılması, bu satış işlemlerinde 6292 sayılı Kanunun tarım arazilerinin satışına ilişkin hükümlerinin kıyasen uygulanması,

- Sınırlı aynı hak tesis edilen Hazine taşınmazlarının satışında, satış bedelinin en az %30'unun peşin, kalanının ise en fazla beş yılda on taksitle ve kanunî faizi ile birlikte ödenmesi,

- 19/7/2003 ile 31/12/2009 tarihleri arasında Hazineye ait taşınmazlar üzerinde ev, iş yeri gibi yapı yapan vatandaşların bu amaçla belediyelere devredilen Hazine taşınmazlarını satın almalarına olanak tanınması,

- Kültür ve Turizm Bakanlığınca adına kesin tahsis yapılan, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca adına kesin izin verilen veya Maliye Bakanlığı tarafından lehine irtifak (üst) hakkı tesis edilen yatırımcı ve işletmecilerin bu kesin tahsis, kesin izin veya irtifak haklarına ilişkin olarak varsa açılan davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız olarak feragat edilmesi, ödenmesi gereken herhangi bir borcunun bulunmaması ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde başvurulması halinde, kesin tahsis, kesin izin veya irtifak hakkı sürelerinin yeni bir sözleşme yapılarak 49 yıla kadar uzatılabilmesi,

- Teşvik uygulamaları kapsamında, bedelsiz olarak yatırımcılara devredilen taşınmazlar ile bedelsiz verilen kullanım izinlerine ilişkin olarak taahhüt edilen yatırım ve istihdam miktarına erişilememesi durumunda, 31/12/2017 tarihine kadar başvurulması halinde taahhütlerin yerine getirilmesine yönelik iki yıl daha ek süre tanınması,

- Köy Kanununa göre evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde bina yapmak ve taksitlerini ödemek için 31/12/2020 tarihine kadar süre verilmesi,

- Sanayi sitesi gelişim alanı içerisindeki Hazine mülkiyetinde bulunan arazilerin, 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci

maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki illerde bedelsiz, diğer illerde ise bedelleri peşin veya taksitle ödenmek üzere sanayi sitesi yapı kooperatiflerine, belediyelere, il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine devredilmesi,

- Yargı harcından muaf tutulan kamu idareleri aleyhine hükmedilmiş yargı harçlarının tahsil edilmeyeceği, tahsil edilmiş olanları içinse başkaca bir işlem yapılmayacağı,

- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan verilen krediler ile destek ödemelerinden yapılan fazla ve/veya yersiz ödemelerin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilmesi,

öngörülmüştür.

Tütün piyasası ile tarım arazilerine yönelik düzenlemelerde;

- Kayıt dışıyla mücadele etmek üzere makaron (içinde tütün bulunmayan filtreli boş sigara) özel tüketim vergisi kapsamına alınması,

- Tütün üretimindeki açık artırma sisteminin kaldırılması,

- AB direktiflerinde tanımlanan yeni tütün mamullerinin (sigara, sarma tütün, pipo tütünü, nargile tütünü, puro, sigarillo, çiğneme tütünü, enfiye veya ağızdan kullanım için tütün kategorilerinden hiçbirine girmeyen tütün ürünleri) mevzuatımıza aktarılması,

- Makaron içine tütün doldurularak satışının ve ticaretinin yasaklanmasına koşut olarak, makaron veya yaprak sigara kağıdı içine ticari amaçla tütün veya tütün harici bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduranlara ve nakledenlere adli ve idari cezaların düzenlenmesi,

- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu'nun yönetmelik çıkaracağı konuların yeniden düzenlenmesi,

- Arazi toplulaştırma uygulamalarında, elbirliği mülkiyet olarak tescilli parsellerin paylı mülkiyete geçişinin uygulayıcı kuruluş tarafından resen gerçekleştirilebilmesi, bu uygulamaların gerçekleşmesi esnasında tapuya kayıtlı olup tescile esas belgesine aykırılığı tespit edilen hisse hataların da yine uygulayıcı kuruluş tarafından resen düzeltilebilmesi,

- Tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanılmasına ilişkin taleplerin 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümlerinin kapsamında değerlendirilmesi,

öngörülmüştür.

Enerji ve haberleşme sektörü alanlarında Tasarı'da yer alan düzenlemelerde;

- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından imtiyaz sözleşmeleri ve yetkilendirme belgeleriyle görevlendirilen operatörlerin yıllık net satışlarının on binde 35'ini katkı payı olarak ödemesi, mükerrerliğin ve hataların Hazine payı ödemelerinde dikkate alınması ve Hazine paylarının Hazine Müsteşarlığının ilgili hesabı yerine BTK'nın TCMB'deki hesabına yatırılması, Hazine payının doğru ödenip ödenmediğinin denetimi ve distribütör ile bayiler nezdinde inceleme ve denetim yapma yetkisinin Hazine Müsteşarlığından Maliye Bakanlığına geçirilmesi,

- İhtilaflı Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı ve telsiz ücreti alacaklarının asıllarının ödenmemiş kısmının tamamı ile bu tutara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların yeniden yapılandırılması, ayrıca BTK tarafından imtiyaz sözleşmesi ile yetkilendirilen işletmecilerin dışında kalan ve BTK tarafından yetkilendirilen diğer tüm işletmecilerin yapılandırma hükümlerinden faydalanmaları,

- Madencilik faaliyetlerindeki izinler kapsamında gerçekleştirilen çevresel etki değerlendirmesi işlemlerinin en geç üç ay içinde bitirilmesi, bu süre içerisinde bitirilememesi halinde çevresel etki değerlendirmesi ve diğer izin başvuruları ile ilgili olumlu karar verilmiş sayılması, ayrıca jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik ve karot, kırıntı ve numune almaya yönelik sathi hazırlık işlemleri için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaması,

- Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından ihale edilebilen maden sahaları ile ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Bakan onayı ile devredilebilen buluculuk hakkı kazanmış maden ruhsat sahalarından işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında herhangi bir bedel alınmaması,

- Genel arama dönemi sonuna kadar ön arama ve genel arama faaliyetlerinin yapılmaması ve raporlarının Genel Müdürlüğe verilmemesi halinde ruhsatların iptal edilmesi,

- Maden işletmesinin izin tarihinden itibaren beş yılın herhangi üç yılında beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30'undan az olması durumunda 50.000 TL'lik idari para cezası verilmesi ve cezasının uygulanmasından itibaren takip eden üçer yıllık dönemde yapılan toplam üretim miktarının projede beyan edilen yıllık üretim miktarının %30'undan daha az olması durumunda ruhsatın iptal edilmesi,

- Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmelerinin uhdelelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işlettermeye ve bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkilendirilmesi,

- Halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, tarihî ve ören yerleri ile trafik lambaları, “genel aydınlatma” tanımından çıkarılmakta ve buraların aydınlatma giderlerinin artık genel bütçeden değil belediyeler veya ilgili kuruluşlar tarafından ödenmesi, sınır aydınlatmalarına ait tesis, işletme ve tüketim giderlerinin İçişleri Bakanlığı tarafından, ibadethanelerin genel aydınlatmasına ilişkin tüketim giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından karşılanması,

- Genel aydınlatmaya yönelik elektrik satın alınması dağıtım şirketlerinin faaliyet alanından çıkarılması, genel aydınlatmaya yönelik elektrik enerjisi satın alınmasının, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş'nin (TEDAŞ) sorumluluğuna verilmesi, TEDAŞ'ın satış fiyatının EPDK tarafından belirlenmesi, TEDAŞ'ın genel aydınlatma için elektrik ihtiyacını Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş'den (TETAŞ) karşılaması,

- Elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmecilerden tahsil edilen evrensel hizmet katkı payının hesaplanmasında esas alınan ‘net satış hasılatı’ tanımının 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamına alınması,

- Evrensel hizmet katkı payının beyan ve ödeme süresinin değiştirilmesi ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna (BTK) idari ücret ödeyen işletmecilerin evrensel hizmet katkı payı ödemelerinin takip ve tahsil yetkisinin Kuruma verilmesi, BTK'ya kurum alacak ve borçlarına ilişkin olarak uzlaşma yetkisi verilmesi,

- BTK tarafından yetkilendirilen ve elektronik haberleşme sektöründeki faaliyet işletmecilerden, BTK Kurumunun masraflarına katkı sağlamak amacıyla alınmakta olan idari ücretlere alt sınır getirilmesi, Kurumca yapılan idari masraflardan yarar sağlamakla beraber net satışları çok düşük veya hiç net satışı olmadığı için idari ücret alınmayan veya çok az alınan işletmecilerden asgari düzeyde bir katkının sağlanması,

- Makineler arası haberleşme aboneliklerinden alınan telsiz ücretlerine muafiyet getirilmesi, mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmecilerinin aylık net satışlarının yüzde beşini aylık dönemler itibarıyla hesaplanması suretiyle, ilgili olduğu ayı izleyen ayın son işgünü mesai bitimine kadar telsiz ücreti olarak ödemeleri,

- Elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmecilerin tüketicilerden haksız olarak tahsil ettiği ücretlerin işletmecilerin aboneye ulaşamaması sebebiyle iadesinin yapılamadığı durumlarda, bu iade bedellerinin iki yıl sonunda evrensel hizmet geliri olarak Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bütçesine gelir kaydedilmesi, ayrıca BTK alacaklarının, işletmeler tarafından yapılan fazla ödemelerin eksik ödenen alacaklara mahsup edilerek tahsil edilmesi,

öngörülmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ilişkin Tasarı’da yer alan düzenlemelerde;

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda denetleme kurulunun anonim şirketlerin organları arasından çıkarılması düzenlemesine uyum sağlamak amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu’nda Bankanın organları arasında yer alan ‘Denetleme Kurulunun’ çıkarılması, Denetleme Kurulu üyelerinin ilk Genel Kurul toplantısına kadar görevlerine devam etmeleri,

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisi tanınması, istenecek bilgi ve belgelerin kapsamı, toplanma ve denetimi hususlarının usul ve esasları konusunda Merkez Bankasının yetkili kılınması; uygulamada destek hizmeti kuruluşundan yararlanılması durumunda, bu kuruluşların çalışanlarına da Banka çalışanları ile aynı hukuki esaslar dahilinde sır saklama yükümlülüğü getirilmesi; bilgi ve belgelerin verilmemesi, gerçeğe aykırı verilmesi ya da usule uygun olmayan biçimde verilmesi fiillerinin adli suç kapsamına alınması,

öngörülmektedir.

Tasarı’da yer alan diğer düzenlemelerde ise;

- Liman başkanlığı idari sorumluluk sahasında bulunan gemilerin, seyir, can, mal, çevre güvenliği ve emniyet bakımından ciddi tehlike oluşturabileceği durumlarda, gemi veya deniz aracı hakkında herhangi bir mahkeme kararı, adli veya idari tedbir olsa dahi, liman başkanının her türlü tedbiri almaya yetkili kılınması,

- Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulunun kurulması, sivil havacılıkta karşılaşılabilecek tehditlere karşı güvenlik ve risk değerlendirmesi yapmak amacıyla seyahat edecek kişilerin bilgilerinin toplanabilmesi ve işlenebilmesi ve bunların talep halinde havayolu işletmeleri veya kurumlar tarafından üçüncü ülkelerle İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak paylaşılması,

- Havaalanı mülki idare amirlerinin havacılık güvenliğine ilişkin görev, yetki ve sorumluluklarının İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi, ülkemiz hava araçlarında silahlı güvenlik görevlisi bulundurulması ve yabancı tescilli sivil hava araçlarında özel eğitilmiş ve silahlı güvenlik görevlileri bulundurulmasına, İçişleri Bakanlığınca mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde izin verilmesi,

- Havaalanlarında bekleyen hava araçlarının malikleri/işleticilerine ulaşamaması ya da terk edilmiş olması durumunda terkin, satışı ve havaalanlarından kaldırılmasının sağlanması, kaza durumlarında hava aracının itibarı ya da fiili harabiyete uğradığına dair maddede ifade edilen yetkili kurumlardan rapor verilmesi halinde ilgili hava aracının sicilden terkinin yapılarak hurdaya ayrılabilmesi, hurdaya ayrılan hava araçlarının Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün ruhsatlandığı havaalanı işleticisi tarafından açık artırma usulü ile satılabilmesi,

- AOC Hayvanat Bahçesi üzerinde, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı lehine tesis edilmiş olan irtifak hakkının; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının da uygun görüşü alınarak 10 yıldan 30 yıla çıkarılması,

- Bakıma ihtiyacı olan engellilere özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak belirlenecek kişi başına aylık bakım ücreti tutarının üst limitine ilişkin katsayı ile aylık sosyal yardım tutarına ilişkin katsayının Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenmesi,

- Vakıflar Genel Müdürlüğünün mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi ile yetkili kılınması, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yanında gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunma ve değerlendirilmesinin yöneticileri tarafından sağlanması,

- Şehit anne, baba ve kardeşlerinin istihdam hakkını kullanmaması durumunda bu hakkın şehit çocukları veya şehidin eşi tarafından kullanılabilmesi, istihdam hakkı bulunanlar için mevcut 45 yaş sınırının kaldırılması,

- Terörle mücadele esnasında yaralanan vazife malulleri ile 15 Temmuz Darbe Kalkışmasının bastırılması esnasında yaralananlardan ilköğretim, ortaokul veya ilkokul mezunu olanların hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlar yerine memur unvanlı kadro ve pozisyonlara atanabilmeleri, ayrıca hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara ataması yapılan ve halen bu unvanda görev yapan gazilerin kadro ve pozisyonlarının memur unvanlı olarak değiştirilmesi,

- Mera, yaylak ve kırsakların tahsis amacının; endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeler ile sanayi sitesi ve bunların ilave alanları için değiştirilmesi durumunda ödenecek olan ot bedelinden muafiyet sağlanması, ayrıca kat mülkiyeti sağlanmış olanlar başta olmak üzere bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesislerin birden fazla kiracıya kiralanabilmesi,

- İşsizlik ödeneği ödemelerinin ayın beşinci gününde yapılması, gerek görülen durumlarda daha erken ödeme yapılabilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yetki verilmesi, Mesleki Yeterlilik Belgesine ilişkin sınavın ücretinin tamamının İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması, organize sanayi bölgelerinde bağımsız bölüm oluşturulmak suretiyle kiraya verilen tesislerin şartları sağlaması koşuluyla birden fazla kiracıya kiralanabilmesi,

- Kefalet sigortalarının da teminat mektubu gibi işlem görmesi, teminat mektuplarının teminat gösterilebilecek değerler arasında sayılması,

- Personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerin alımında gerekli olan Maliye Bakanlığı veya Özelleştirme İdaresi Başkanlığından alınan uygun görüşün içinde ücret ve benzeri mali ödemelere ilişkin tavanların yer alması,

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının internet sitesinde yayımlanan Endüstri bölgeleri için imar ve parselasyon planları ile değişikliklerinin bir hafta içerisinde itiraz görmemesi halinde yürürlüğe girmesi,

- Kişisel verilerin korunması kapsamında veri sorumlularından, 'veri sorumluları siciline' kayıt ücreti alınması, Kişisel Verileri Koruma Kurumunda hâkim ve savcıların geçici görevlendirme suretiyle çalıştırılabilmesi, Kuruma kariyer meslek memurları ve öğretim üyelerinden azami on beş uzman personelin naklen atanması,

öngörülmüştür.

3. 2/588 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

‘6306 Sayılı ‘Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’, 2981 sayılı ‘İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun’ ve 4706 Sayılı ‘Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinde’, tapu tahsis belgesi almış olanlar ile bu belgeyi almak için gerekli şartları taşıyanlara, başka bir işleme gerek kalmaksızın tapularının bir yıl içinde teslim edilmesi, 4706 sayılı Kanun ile belediyelere intikal edecek arazilerin parselasyon ve şuyulandırma işlemleri için yetkili kılınan belediyelere bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için iki yıllık bir sürenin getirilmesi öngörülmüştür.

4. KOMİSYONUMUZDA TASARININ GENELİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Tasarısının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Tasarıda, kamu maliyesiyle ilgili önemli sonuçlar doğuracak değişiklikler öngörülmesine rağmen bunların muhtemel olumlu ve olumsuz etkilerinin ve bu etkilerin toplumun çeşitli kesimleri arasındaki dağılımının sistematik bir biçimde irdelendiği bir düzenleyici etki analizinin yapılmadığı, bilimsellikten uzak ve keyfiyete dayalı makro ekonomi politikalarının uzun vadede ciddi problemlere yol açacağı,

- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna eklenmesi öngörülen maddeyle net borçlanma limitinin 37 milyar TL arttırılmasının söz konusu olduğu, oysa esasen bu düzenlemenin adı geçen Kanunun kendisine aykırı olduğu, zira Kanunda, Hazine’nin ancak bütçe açığı kadar borçlanabileceği ve borçlanma limitinin değiştirilemeyeceğinin ifade edildiği, ek borçlanmanın hangi kaynaklardan temin edilip ve ne şekilde harcanacağına dair bir bilginin sunulmadığı, böyle bir ihtiyaç hasıl olmuş ise de bu borçlanmanın bütçe disiplini içinde ve bütçe hakkının sahibi olan TBMM’ye usulünce sunulması gerektiği,

- Gelir Vergisi ve Motorlu Taşıtlar Vergisinde (MTV) öngörülen artışların dar gelirli ve orta sınıf üzerine ölçsüz bir yük getirdiği, öte yandan büyük şirketlere özel imtiyazlar ve vergi muafiyetlerinin verilmeye devam edildiği, bu tablonun vergi yükünün adil dağıtılması ilkesiyle bağdaştırılamayacağı,

- Mevcut ekonomi yönetiminde zaafiyetlerin ortaya çıkmaya başladığı, özellikle son yıllarda hazırlanan Orta Vadeli Program (OVP) hedeflerinin gerçekçilikten uzak olduğu, bütçe dengesi ve mali disiplinin bozulmaya başladığı, cari açığın sürdüğü, enflasyonun ve faizlerin dünya ortalamasının üzerinde seyrettiği, reel sektörün faiz borçluluğunun çok yüksek seviyelere geldiği, ihracatın ithalatı karşılama oranının ve buna bağlı olarak dış ticaret açığının arttığı, dolar bazında kişi başına düşen milli gelirin 2009’dan beri yükselmediği, ekonomik büyümenin istihdama yansımayan ve hane halkının refahına hizmet etmeyen çarpık bir yapıda olduğu, halihazırda yarıdan fazlası inşaat sektörüne ait olan sabit sermaye yatırımlarında gerileme yaşandığı, bununla birlikte mevcut inşaat sektörüne dayalı ekonominin üretken ve katma değerli yatırımlar üzerinde dışlama etkisi yarattığı, bunun bir tezahürünün de makine-tesisat yatırımlarındaki %8’lik küçülme olduğu, oysa Türkiye’nin sürdürülebilir ve yüksek büyüme kapasitesini ortaya çıkartacak, yatırım, istihdam ve ihracatı arttıracak, gelir dağılımının düzeltecek, üretim ve ihracat yapısını değiştirecek, dış ticaret dengesinin sağlanmasını gözetecek yeni bir modele ihtiyaç duyulduğu,

- Tasarıda yer alan, telekomünikasyon şirketlerinden alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin hesaplanması ve tahakkuk etmiş borçların yapılandırılmasına ilişkin maddenin vergi affı niteliğinde bir düzenleme olduğu, nitekim şirketlerin Hazine paylarını süresinde ödememeleri veya eksik

ödemeleri halinde uygulanacak üç kat ceza tutarının bir kata indirildiği, oysa tarafların karşılıklı kabul ettiği sözleşmelerden doğan hukuki ihtilaflarda Vergi Usul Kanununun pişmanlık hükümlerinin işletilemeyeceği, düzenlemeyle Maliye Bakanlığı'na şirketlerle uzlaşma yetkisinin verilerek sonuçlanan uzlaşmalarla ilgili şikayet ve dava açma hakkının ortadan kaldırıldığı, bu düzenlemeye konu olan meblağın Hazine Müsteşarlığının verilerine göre 2013 yılı itibarıyla 345 milyon TL'si anapara olmak üzere, *-idari davaların Hazine lehine sonuçlanması halinde-* muhtemel ceza ve faiziyle birlikte toplamda 2.2 milyar TL olduğu, buna 2013'den günümüze kadar incelenmesi tamamlanmamış dosyalar da dahil edilirse tutarın tahmini olarak 5 milyar TL'ye ulaşacağı, bütün bu sebepler göz önüne alındığında bahsi geçen düzenlemelerin tasarıdan çıkarılması gerektiği,

- İnternet ve data hizmetleri bedeli üzerinden yüzde 5 olarak alınan ÖTV'nin yüzde 50'lik bir artışla yüzde 7,5 seviyesine çekilmesinin doğru olmadığı, teknolojinin bu denli geliştiği dünyada internet hizmetlerine olan ihtiyacın da giderek arttığı, dolayısıyla bu zammın bilgiye ulaşma hakkını kısıtladığı,

- Köy Kanununun kabul edildiği 1924 yılından bu tarafa çeşitli ekonomik ve siyasi saiklerle birçok kez tadil edildiği, dönemsel ve geçici düzenlemeler yapmak yerine Köy Kanununun ülkemizin demografik ve ekonomik gerçekleri de göz önüne alınarak güvenlik, yatırım ve istihdam perspektifinden sistematik bir şekilde ele alınması gerektiği, tasarıda getirilen düzenlemeyle 2020 yılına kadar köylerdeki arazilerinin taksitlerini ödemeyen veya üzerine bina yaptıramayan vatandaşların arazilerinin elinden alınacağı, zaten geçim sıkıntısı içinde olan köylülerin böyle bir ödeme gücünün olmadığı, diğer taraftan 2012 yılında kabul edilen 6360 sayılı Kanun sonrasında 16 bin köyün kaldırılarak mahalle yapıldığı, bu sebeple bu köylerde yaşayan vatandaşların ekonomik durumunda hiçbir iyileşme olmadığı halde birdenbire şehir merkezindeki bir mahallede yaşayan vatandaşla aynı oranda vergiye muhatap kalma durumunun ortaya çıktığı, tasarıda yer alan diğer bir düzenlemeyle bu köylerde yaşayanlar vatandaşlara daha önce tanınan esnaf muafiyetinin 2020'ye kadar uzatılmasının problemin ötelenmesinden başka bir şey olmadığı, 6360 sayılı Kanunun bu zamana kadar birçok probleme yol açtığı ve üzerinde tekrar düşünülmesi gerektiği,

- Özellikle ev kiralارının yüksek olduğu büyükşehirlerde bulunan kamuya ait lojmanların satışının buralardan yararlanan kamu görevlileri için bir mağduriyet oluşturacağı, zira sürekli rotasyona tabi işlerde çalışan kamu görevlileri için lojmanların zaruri bir ihtiyaç olduğu, kamu personelinin konut ihtiyacını karşılamının sosyal devlet anlayışının bir gereği olduğu, bunun yanında lojmanların kendi içinde memuriyet alanına ait bir kültür oluşturduğu ve bunun muhafaza edilmesi gerektiği,

- Daha önce kesin tahsis veya irtifak hakkı tesis edilen kamu taşınmazlarının getirilen düzenlemeyle turizm yatırımı yapan yatırımcı ve işletmecilere satılabileceği, bunun sektör için olumsuz sonuçlar doğurabileceği zira turizmcilerin turizm bölgelerinde müşterek giderleri ve yatırımları olduğu, düzenlemeyle önu açılan münferit satışlarla beraber bu taşınmazların kullanımı ile ilgili gelecekte kontrolün elden çıkma riski olduğu, zira turizmciler açısından irtifak hakkının devam etmesinin daha ekonomik olduğu dolayısıyla buraları satın alacak kişilerin daha yüksek gelir getireceğini öngördüğü anda otelcilik faaliyetlerini durdurup satma ve plan değişikliği yoluna gitmeyi tercih edebilecekleri, oysa Türkiye'nin otelcilikte dünyada örnek oluşturacak bir ülke hâline geldiği ve bunun sürdürülmesi gerektiği,

- Tasarıda kamu-özel iş birliği projelerinin yurt dışı finansmanına yönelik harç muafiyeti getirildiği, bununla birlikte son dönemlerde yol, havalimanı, şehir hastaneleri gibi büyük projelerde kamu-özel işbirliği modelinin kullanılmasının Hazine garantisi nedeniyle bütçe dengesi açısından risk oluşturduğu, ayrıca kamu-özel işbirliği modelinin kamu yararına sonuç doğurmadığını gösteren uluslararası raporların bulunduğu ve gelişmiş ülkelerin bu modeli terk ettiği,

- Para politikasını yürütmekle görevli Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının sıradan bir anonim şirket gibi değerlendirilemeyeceği, bu açıdan bakıldığında Banka bünyesindeki halen faaliyet gösteren denetim kurulunun muhafaza edilerek etkin ve verimli bir şekilde çalıştırılmasının Bankanın itibarı ve kredibilitesi için son derece önemli olduğu, ayrıca Bankaya gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisinin verilmesi konusundaki sınırların hak ihlallerine ve rasyonel tercihlere zarar vermeyecek şekilde çizilmesi gerektiği,

- Ulusal ve kültürel varlıklarımızdan olan mazbut ve mülhak vakıfların azami ölçüde korunması gerektiği, bu çerçevede Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Kültür ve Turizm Bakanlığının koordineli bir şekilde çalışmasının önemli olduğu, bunun yanında gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde olan eski eserleri onarma sorumluluğunun sadece mülkiyet sahibi kişilere bırakılmasının vakıf ruhuna aykırılık teşkil ettiği,

- Yakın gelecekte ticari ilişkilerin ağırlıklı kısmının internet üzerinden olacağı, bu açıdan elektronik ortam üzerinden yapılan mal ve hizmet ticaretinin vergilendirilmesiyle ilgili kapsamlı düzenlemeler yapılmasının elzem olduğu, bununla birlikte söz konusu düzenlemelerin uluslararası bir anlaşma sağlanmadan yapılmasının çeşitli riskler doğurabileceği,

- 2010 yılında başlayan FATİH Projesine bugüne kadar farklı yollarla kaynak aktarılmasına ve teşvik verilmesine karşın Projede arzulanan seviyeye gelinemediği, özellikle planlama ve kullanılan teknolojik araçların yeterliliği konusunda ciddi tereddütlerin bulunduğu,

- Son yıllarda sanal ortamlarda bahis ve kumar oynatan sitelerde ve bahislere konu edilen para hacminde hızlı bir artış olduğu, ülkemizde de özellikle gençlerin bu tür sitelerde kumar oynama oranlarının hızla arttığı ve bunun aileleri de içine alacak şekilde toplumsal bir sorun olmaya başladığı, bu kapsamda tasarıda öngörülen şans oyunları ile yarışma ve çekilişlerde kazanılan ikramiyeler için veraset ve intikal vergisi oranı artışının yasadışı bahis ve kumar platformlarına olan temayülü artırabileceği,

- Mükelleflerin, gayrimenkul sermaye iratlarına yönelik genellikle götürü gider usulünü tercih ettiği ve bu oranın %25'ten %15'e düşürülmesinin ciddi etkileri olacağı ve bu tip düzenlemelerin servet, gelir ve ölçek esasına göre yapılması gerektiği, öte yandan bu düzenlemeyle kira gelirlerinden ödenen vergi artmış olacağı ve bunun kiraya verenler tarafından kiracılara yansıtılacağı dolayısıyla orta gelir grubuna dahil kesimlerin bundan olumsuz etkilenebileceği,

- Sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında sunulacak kefalet senetlerinin ilave likidite oluşturmaya dönük bir politika olduğu, bununla birlikte söz konusu sistemin risklerini azaltmak için bankacılık sektöründe olduğu gibi sıkı bir gözetim, denetim ve düzenlemeye tabi olması gerektiği,

- Taşeron işçilerin hakları konusunda uzun yıllardır iyileştirici bir düzenleme yapılmadığı, bu konunun en kısa sürede kapsayıcı bir düzenleme yapılarak çözülmesi gerektiği, bunun yanında Maliye Bakanlığının temizlik, güvenlik gibi personele dayalı hizmet alımında yaklaşık maliyet hesabında personel için öngörülen ücret düzeyleriyle ilgili vize işlemleri yapmasının kaynakların etkin ve verimli kullanılması adına olumlu karşılanmakla birlikte ücret belirleme politikasının çalışanların lehine olacak şekilde yapılması gerektiği,

- Hazinesinin inovatif yatırımları artırma amacıyla fonlara kaynak aktarmasına yönelik düzenlemenin sadece girişimci sermaye için değil her türlü proje için kullanılmasına imkan sağladığı, ayrıca Varlık Fonuna da herhangi bir sınırlama olmadan kaynak aktarabileceği, söz konusu esnekliklerin hazine birliği ilkesine ve mali disipline aykırılık teşkil ettiği,

- Sosyal devlet ilkesinin gereği olarak dezavantajlı durumda olan vatandaşlarımızın refahı ve toplumsal yaşama uyumu için daha fazla kaynak tahsis edilmesi gerektiği, bu kapsamda engelli ve malul vatandaşlarımızın araç alımındaki ÖTV istisnasının kimseyi mağdur etmeyecek şekilde uygulanması gerektiği, mevcut düzenlemeyi istismar eden küçük bir kesim bulunmakla birlikte engelli vatandaşlarımıza verilmiş hakkın korunması gerektiği,

- 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanunun 2010 yılında çıkmasına karşın geçen sürede işlerlik kazanamadığı, bu çerçevede Devlet desteklerinin kullanımına yönelik denetimlerle ilgili yönetmeliğin daha önce de ertelendiği, Bakanlar Kuruluna söz konusu yönetmeliğin yürürlüğe konulmasına ilişkin tarih belirleme yetkisinin verilmesinin bu alandaki sıkıntıları daha da artırabileceği,

- Devletin kontrolü altında faaliyet gösteren bir kitle fonlama sisteminin ekonomik hayata olumlu katkı sağlayacağı, bununla birlikte dünyada ve ülkemizde söz konusu sisteme ilişkin kötü tecrübelerin de yaşandığı, bu açıdan kitle fonlama sisteminin etkin ve düzgün bir şekilde işleyebilmesi için sistemin ayrıntılı bir şekilde düzenlenmesine ve ayrı bir kanuna ihtiyaç duyulduğu,

- Tasarıdaki organize sanayi bölgeleriyle ilgili konunun esasında yakın zaman önce yasalaşan 7033 sayılı Kanun görüşmeleri sırasında Sanayi Komisyonu tarafından ele alınmış olması gerektiği, fakat sorunun ötelenerek uzmanlık alanı olmamasına rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun önüne getirildiği, organize sanayinin bölgelerine ilişkin uygulamadaki temel problemin 4562 sayılı Kanunun geçici 5. Maddesi kapsamında şehrin içinde kalan ve kooperatifler aracılığıyla kurulmuş beş adet küçük sanayi sitesinin organize sanayi bölgesi hâline getirilmesi olduğu, bunların müktesep haklarının korunmasının doğru olduğu ve bu maddenin de filli durumu çözmüş olacağı, fakat geçici 1 ve 2. Maddeler kapsamındaki OSB’lerde kiralama oranlarının zaten çok düşük olduğu ve maddenin bu haliyle geçmesi durumunda buradaki eski sanayicilerin yatırım yapmak yerine mevcut bağımsız bölümleri yeniden bölerek kiralama yoluna gidebileceği ve nihayet OSB’lerin kuruluş mantığı dışında bir rant kapısına dönüşebileceği,

- Türkiye’deki tesislerde 240 bin ton oryantal tütün işleme kapasitesinin olduğu fakat reel üretimin mevcut durumda 75 bin tonda kaldığı, bilhassa tütün üretimine kota konulması ve TEKEK’in özelleştirilmesinden sonra üretimin sürekli geriye gittiği, dahilde işleme rejimi yerine kotanın kaldırılarak yurtiçi tütün üretiminin artırılması gerektiği, öte yandan Hükümetin aşırı vergilendirme politikasının, çok uluslu şirketler lehine Türkiye’deki yerli tütün üreticilerini hedef aldığı, yabancı şirketlerin ürettikleri sigaralarda %85 oranında ithal tütün kullandığı, yerli üreticiyi korumak adına bu şirketlere en az yüzde 50 yerli tütün kullanmaları koşuluyla ruhsat verilmesine yönelik bir düzenlemenin yapılabileceği, sonuç olarak tütün üretiminin yurdun doğu kesiminde birçok bölgede tek geçim kaynağı olduğu ve tütünle ilgili her türlü yasal düzenlemenin bu sosyoekonomik gerçekleri gözetmesi gerektiği,

- Türkiye’de mera, kışlak ve yaylak alanlarında büyük kayıplar olduğu, bunun sonucunda da tarımda kendi kendine yeten bir ülke konumundan birçok ürünü ithal eden bir duruma gelindiği, sanayinin hiçbir kural veya kaideye bağlı olmaksızın geliştirilmesinin yanlış olduğu, mera, yaylak ve kışlakların tahsis amacının kolayca değiştirilmesine cevaz veren Mera Kanununun 14 üncü maddesinin değiştirilmesi gerektiği,

- Düzenleyici ve denetleyici kurumların ancak yararlanma esası kapsamında özel gelirlerinin olabileceği, bu açıdan veri sorumlularının Kişisel Verileri Koruma Kurumunun siciline kanuni zorunluluktan dolayı kayıt yaptırması dolayısıyla Kurumun tahsil edeceği ücretin karşılığı olması gerektiği, ayrıca bu şekilde alınacak ücretin Kurumun inisiyatifine bırakılmasının doğru olmayacağı, bunun yanında kayıt ücretinin şirketlerin ticari büyüklüklerine göre belirlenmesinin daha uygun olabileceği,

- Maden arama ve işletme faaliyetleri esnasında hazırlanması zorunlu olan çevresel etki düzenlemesi (ÇED) raporlarının hazırlık sürecinde kamu idarelerinden talep edilen bilgilerin geç gelmesi ya da hiç verilmemesi nedeniyle bu raporların düzenlenemediği, tasarıda getirilen maddeyle üç ay içinde kurumlardan istenilen idari görüşlerin gelmemesi durumunda bunların olumlu görüş vermiş sayılacağı, oysa verilmeyen bilginin veya görüşün olumlu mütaala edilmesi gibi bir uygulamanın hiçbir hukuk sisteminde yeri olmadığı ve başta Anayasa olmak üzere Çevre Kanununa ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu, bu düzenlemenin telafisi mümkün olmayan ve sosyal hayatı etkileyecek çevresel sonuçlar doğuracağı, süresi içinde görüş vermeyerek görevini ihmal eden kamu idarelerine ve görevlilerine cezai müeyyideler uygulanması gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ve 2017 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa göre Hazine Müsteşarlığına verilen borçlanma limiti yeterli olmadığı için borçlanma limitinde artışın öngörüldüğü, Tasarıda yer alan 37 milyar liralık limitin tek başına 2017 yılındaki bütçe açığına ilişkin artıştan kaynaklanmadığı, 2018-2020 yılına ilişkin Orta Vadeli Program ile 2017 yılına ilişkin makro büyüklüklere ve kamu maliyesi büyüklüklerine ilişkin revizeler yapıldığı ve yıl sonunda bu açığın 61 milyar lira civarında olacağının tahmin edildiği, ayrıca Hazine Müsteşarlığının nakit yönetiminin doğası gereği sadece merkezi yönetim bütçesinin nakit gelir gider dengesine dayanmadığı, bunun yanında emanet nakit yönetiminden ve merkezi yönetim bütçesi dışında olan yükümlülüklerden de sorumlu olduğu, borçlanma limitindeki farkın söz konusu diğer yükümlülüklerden ve görevlerden kaynaklandığı, bununla birlikte borçlanma limiti artışının kaynaklarının paylaşılacağı,

- Hükümetin geçmiş AK Parti Hükümetlerinde olduğu gibi 2018-2020 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programda da önümüzdeki üç yılda da bütçe disiplininin taviz vermeyen bir kamu maliyesi politikası çerçevesi oluşturduğu, keza 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrası yaşanan olumsuzluklara rağmen bütçe dengesinin korunduğu ve ekonomide hızlı bir toparlanma sürecine girildiği, Hükümetin genişlemeci maliye politikası çerçevesi üzerinden yatırımı, üretimi, ihracatı ve tüketimi destekleyerek ekonomik büyümeye katkı sağlamayı amaçladığı, bunun yanında 2017 yılı sonunda gerçekleşecek olan 61 milyar TL'lik açığın oluşmasında jeopolitik risklerin getirdiği yüklerin de gözardı edilemeyeceği,

- Ülkemizin birliği ve güvenliği için yapılacak harcamalardan kaçınılmadığı, bunun yanında, bu süreçte ortaya çıkan riskleri yönetmek için kamu kurumlarımızın harcamalarının kontrol altına alınması, yönetilmesi ve yeni gelir kaynaklarının üretilmesi için büyük bir çaba ve gayret gösterildiği, 2017 yılı sonunda da yeni risklerin gelmemesi durumunda bütçe açığının daha düşük seviyede gerçekleşebileceği,

- Ekonomik göstergelere bakıldığında gerek istihdam, gerek ihracat, gerekse büyüme rakamlarının olumlu karşılandığı, 2017 yılı sonunda ekonominin yüzde 5'in üzerinde büyümesinin beklendiği, bununla birlikte önümüzdeki dönemlerde özellikle yatırım tarafında makine teçhizat harcamalarına özel olarak birtakım imkanlar sunulabileceği,

- Tasarı ile istihdamı, yatırımı ve üretimi teşvik etmeye yönelik düzenlemelerin hayata geçirileceği, bu kapsamda bazı vergilerde artış öngörülmekle birlikte bazı alanlarda vergi muafiyeti, istisnası ve teşvikine yönelik düzenlemelerin de yer aldığı, yapılması amaçlanan düzenlemelerle birlikte ekonomik büyümenin ve mali disiplinin sağlanacağı,

- Mevcut sistemde telekomünikasyon hizmeti veren şirketlerin, Hazine Müsteşarlığına, Ulaştırma Bakanlığına, Maliye Bakanlığına ve Bilgi Teknolojileri Kurumuna çeşitli adlar altında ödemeler yaptığı, bunun olası bir hukuki ihtilafta yetki ve davaya taraf olma bakımından karışıklığa yol açtığı,

sektörde teknolojinin hızla gelişmesi ve verilen hizmetlerin gittikçe karmaşıklaşması sebebiyle mevcut sözleşmelerin ve kanunların uygulanmasında problemler ortaya çıktığı, düzenlemeyle sektör ve kamu idareleri arasında süren çok sayıda idari davada -belli tutarda ödemelerin yapılması halinde sulh yoluna gidilmesinin ve ileriye dönük olarak daha basit, anlaşılır ve uygulamada ortaya çıkacak sorunları asgariye indirecek ve yargının yükünü de azaltacak bir sisteme geçilmesinin amaçlandığı, bu cihetle ÖTV dışındaki bütün kamusal yükümlülüklerin Bilgi Teknolojileri Kurumu tarafından takip ve tahsil edileceği, öte yandan bunun bir vergi affı veya telekomünikasyon şirketleri lehine bir kolaylık olarak değerlendirilmesinin gerçekleri yansıtmadığı, bazı komisyon üyeleri tarafından hesap edilen 5,5 milyar TL’lik alacak tutarının tamamen kamuoyunda algı yaratmaya dönük bir çaba olduğu, oysa tahakkuk etmiş, kesinleşmiş 5 milyar TL’lik bir alacağın söz konusu olmadığı, oran olarak bakıldığında ihtilafa konu olan tutarın toplam ödemeler içindeki payının yalnızca yüzde 3 olduğu, bu düzenlemeyle muhataplara kamu idareleriyle uzlaşmaya gidebilecekleri ihtiyari bir seçenek verildiği, davaların şirketler lehine sonuçlanması halinde hem anaparanın hem de buna bağlı fer’i alacakların zaten ortadan kalkacağı, üstelik davaların tamamına yakınının “brüt satışlar” tanımındaki belirsizlikten doğan matrah tespitine ilişkin davalar olduğu ve şu ana kadar Hazine Müsteşarlığı’nın taraf olduğu 9 tahkim davasının aleyhte sonuçlandığı, buradaki asıl amacın geçmişten yürüyen, uzun yıllardır devam eden ve önümüzdeki yıllarda da bitmesi beklenmeyen davaların çözülerek amme alacağının bir an önce tahsil edilmesi olduğu, düzenlemede yer alan “dava açılmayacağı” şeklinde ibarenin de ülkemizdeki cari uzlaşma müessesesine ilişkin teknik bir detay olduğu; burada anlatılmak istenilenin; muhatap, uzlaşma tutanağının altına imza attığı anda artık o uzlaşmanın hem kendisi hem de ilgili idare açısından kesinleşmesi olduğu,

- Halihazırda ÖTV, mobil telefon hatlarında konuşma bedeli üzerinden yüzde 25, sabit telefon hatlarında konuşma bedeli üzerinden yüzde 15 ve internet ve data hizmetleri bedeli üzerinden de yüzde 5 alındığı, bu çoklu vergileme yapısını ortadan kaldırmak ve teknolojinin getirdiği hizmetler arasındaki farklılığı ortadan kaldırarak şekilde bir vergilendirme sistemi kurmak amacıyla bütün bu vergi oranlarını yüzde 7,5 olarak yeniden belirlendiği, dolayısıyla bunun internet hizmetleri üzerinden alınan vergide bir artış olmasına rağmen mobil ve sabit telefon konuşmaları üzerinden alınan vergide önemli bir indirim anlamına geldiği ve net etki olarak bakıldığında bu düzenlemenin faturada kullanıcı lehine bir sonuç doğuracağı,

- Köy Kanunu ile ilgili düzenlemeyle 2017 yılı itibarıyla arsa taksitlerini ödeyememiş veya bina yaptıramamış vatandaşlara ek süre verilerek mağduriyetlerinin giderilmeye çalışıldığı, esasen burada kanunen hakkı elinden zaten gitmiş durumda olanlara bir fırsat daha verildiği, benzer şekilde 6360 sayılı Kanuna eklenen geçici maddeyle mahalleye dönüşmüş köylerden alınması gereken vergi ve harçlara getirilen muafiyetin 2020 yılına kadar uzatıldığı, böylece buralardaki esnafın birdenbire ağır bir vergi yüküyle karşı kaşıya kalmasının önüne geçildiği, diğer taraftan İçişleri Bakanlığının 6360 sayılı Kanunla ilgili kapsamlı bir çalışma içerisinde olduğu,

- Lojman satışına ilişkin projenin kamunun elindeki kaynakların en rasyonel şekilde değerlendirilmesi ile ilgili olduğu, buradan hareketle Maliye Bakanlığının mevcut bütün lojmanları depreme dayanıklılık, kat irtifakı, şehir merkezine uzaklık ve bina yaşı gibi parametrelerle değerlendirilerek rasyonel bir karar vereceği, öte yandan lojman satışından elde edilecek gelirlerin öncelikle yeni lojman inşasında kullanılacağı, düzenlemeye konu olacak takriben 50 bin lojmanın bulunduğu, bu lojmanların satışının normal ihale usulüyle yapılacağı,

- Tasarıda yer alan turizm yatırımcı ve işletmecilerine yönelik düzenlemelerle esasında turizm tesislerinin yenilenmesi ve turizmde ortaya çıkan ihtiyaçlara uygun olarak yatırımların süratle yapılmasının hedeflendiği, satılması planlanan taşınmazlarda Turizm Kanununda öngörülen amaçların dışına çıkacak bir uygulamaya müsaade edilmeyeceği, mülkiyetin kamudan özel sektöre geçecek olmasının turizm bölgelerindeki yapılaşmadan veya o bölgedeki planlamadan ari tutuldukları anlamına gelmeyeceği, yine de komisyon üyelerinin dile getirdiği bazı haklı endişeler doğrultusunda satış aşamasında tapuya da şerh koyarak belirli amaçların gerçekleştirilmesine bağlı olarak şartlı bir satış işlemi öngörülebileceği,

- Kamu-özel işbirliği modeli ile özel sektörün finansmanından ve tecrübelerinden yararlanarak vatandaşların ihtiyaç duyduğu hizmetin kaliteli ve hızlı bir şekilde sağlanmasının amaçlandığı, bu kapsamda önemli yatırımlar yapıldığı, bununla birlikte bu modeli uygulayan başarılı ülke örnekleri olduğu gibi başarısız ülke örneklerinin de bulunduğu ve Hükümetin söz konusu tecrübelerden istifade ettiği, muhtemel risklerin ileriye dönük olarak yönetilebilmesinin son derece önemli olduğu, bu doğrultuda 2015 yılında bu projelerin uluslararası standartlara uygun bir şekilde muhasebeleştirilmesini sağlamak üzere bir tebliğ düzenlemesi yapıldığı, bununla birlikte Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığıyla birlikte Türkiye’de şu ana kadar uygulamaya konulmuş kamu-özel iş birliği projelerinin ileriki yıllara muhtemel yüklenimlerine ilişkin kapsamlı bir rapor hazırlandığı,

- Merkez Bankasında denetim ilkesinden taviz verilmediği, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında lağvedilmesi öngörülen denetim kurulu yerine kurumsal yönetim ilkelerine uygun bir şekilde doğrudan Banka Meclisinin görevlendirdiği ve Banka Meclisine hesap veren bir Denetim Komitesi yapısının oluşturulacağı, ayrıca özellikle türev işlemlerden kaynaklanan kur riski işlemlerini ve döviz pozisyonu yaratan işlemleri de kapsayacak şekilde reel sektörden veri toplayabilmenin finansal istikrarı sağlamak açısından önem arz ettiği,

- Vakıfların kamu yararı adına topluma büyük faydalar sağladığı ve bunların korunması açısından Vakıflar Genel Müdürlüğünün önemli çalışmaları olduğu, ayrıca özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan ve korunması gereken eserlerin bakım ve onarımının öncelikli olarak mülkiyet sahibi tarafından sağlanmasının öngörüldüğü, bunun yanında söz konusu eserlerin bakım ve onarımı için Kültür ve Turizm Bakanlığının yardım yapmasının önünde herhangi bir hukuki engel bulunmadığı, bununla birlikte bu tür eserlerin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması konusunda alternatif çözüm önerilerinin tartışılmasının faydalı olacağı,

- Meri mevzuatta KDV’nin nihai tüketiciden alınması gerektiği ancak elektronik ortamda sunulan hizmetlere ilişkin KDV’nin ödenmesinde böyle bir durumun gerçeklikle uyuşmadığı, dolayısıyla nihai tüketiciye hizmet sunan asıl kişinin mükellef yapılmasının vergi tahsilatı açısından faydalı olacağı,

- Ekonomik büyümeyi hızlandırmak adına verilen teşviklerin birçoğunun süresi dolduktan sonra devam ettirilmediği, ancak 2018 yılında özellikle özel sektör imalat sanayiindeki yatırımların artarak devam etmesinin önemsendiği, bu açıdan, hem KDV bakımından hem de kurumlar vergisi bakımından firmalarımıza 2018 yılında yapacakları yatırımlar için önemli teşvikler getirildiği, zira imalat sanayi sektöründe bir yatırım yapıldığı zaman önce fabrikanın inşa edileceği, sonra içine makine teçhizat yatırımının yapılacağı,

- FATİH Projesi kapsamında bugüne kadar 1,6 milyar TL harcama yapıldığı, 400 bin öğretmene eğitim verildiği, 432 bin akıllı tahta ve tablet dağıtıldığı, söz konusu elektronik araçların kullanımında olağandışı bir aksaklık yaşanmadığı, projenin niteliğinin değişmesi nedeniyle bitiş tarihinin uzadığı,

- Veraset ve intikal vergisinde yapılacak oran artışı neticesinde bütçeye 290 milyon TL ilave gelir gelmesinin beklendiği, sanal ortamda oynatılan müşterek bahisler konusunun çok ciddi boyutlara geldiği, bu konuda İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı ile müşterek bir çalışma grubu kurulduğu, hem yasal ve idari düzenlemelerin hem de teknolojik gelişmelerin araştırılarak sanal bahisle mücadele amacıyla bir eylem planı geliştirildiği, bu kapsamda en acil tedbir olarak sanal bahislerde kullanılan paralara adli kanallarla el konulacağı, suç gelirlerinin transferinin önlenmesi noktasında bankalara da önemli sorumluluklar düştüğü, yasa dışı bahsi cazip kılan faktörlerle ilgili teknik bir çalışma yürütüldüğü ve ilk etapta ikramiye oranlarının arttırılmasının gündemde olduğu,

- Götürü gider usulünü seçip seçmemenin mükellefin inisiyatifinde olduğu, dolayısıyla gayrimenkul iradını elde ederken daha fazla gider yapanlar açısından beyan usulünün devam ettiği, mükellefin gayrimenkul sermaye iratlarının vergilendirilmesinde stopaj usulünün vergi güvenliğini ve tahsilat yetkinliğini artıran bir yöntem olduğu fakat bu yolla gayrimenkul kiralama işlemlerinde vergi yükünün tamamen kiracıya transfer edilmesi gibi bir durumun ortaya çıktığı, Gelir Vergisi Kanununda yapılması öngörülen değişiklikle bu konuyla ilgili olarak da çalışma yapılacağı,

- MTV ile ilgili olarak herhangi bir yasal düzenleme yapılmaması durumunda 2018 yılında ödenecek motorlu taşıtlar vergisinin yeniden değerlendirme oranı kadar zaten artacağı ve bu oranın ise yüzde 15 olduğu, 1300 cc üstündeki araçlar için ilave yüzde 10 oranında bir artış öngörüldüğü, bununla birlikte 1.1.2018'den sonra satılacak araçlarda motor silindir hacminin yanında aracın değerinin de vergi matrahına dâhil edilmesinin artan oranlı vergi sistemi ve vergi adaleti açısından uygun olduğu,

- Bankalar tarafından sunulmakta olan teminat mektuplarına ilave olarak sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında sunulacak kefalet senetlerinin de kamu ihalelerinde teminat olarak kabul edilecek değerler arasına eklenmesinin reel sektörün teminat ihtiyacının karşılanmasında ilave kapasite oluşturacağı, söz konusu sistemin diğer gelişmiş ülkelerde de uygulandığı, ayrıca ülkemizde faaliyet gösteren sigorta şirketlerinin de bankalarda olduğu gibi kamu otoriteleri tarafından gözetim ve denetime tabi tutulduğu, bu açıdan ilave bir risk oluşturmadığı,

- Taşeron işçilere yönelik çalışmaların ciddiyetle devam ettiği, bunun yanında personel çalıştırmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin bütünüyle ortadan kalkmayacağı, aynı mahiyetteki işleri yapan personel için yaklaşık maliyet hesabında farklı kurumlarda farklı ücret düzeylerinin esas alındığı, kamu kaynaklarının etkin kullanılması ve ücret eşitsizliğinin giderilmesi adına kamuda yapılacak personele dayalı hizmet alımı ihalelerinde alınacak personel sayısı ve ücreti konusunda Maliye Bakanlığından önceden izin alınmasına yönelik düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu,

- Ülkemizdeki girişim sermayesi ekosisteminin desteklenmesi ve inovatif yatırımların artması için sadece üst fonlara değil ulusal ve uluslararası fonlara da kaynak aktarabilmesinin Türkiye’de girişimci sermayesinin gelişimi adına önemli olduğu, fonlara aktarılacak miktarın merkezi yönetim bütçesine konulacak ödenekle sınırlı olacağı, düzenlemeyle Varlık Fonuna kaynak aktarılmasının amaçlanmadığı,

- Anayasamızda sosyal devlet ilkesinin gereği olarak dezavantajlı gruplarla ilgili devletin görev ve sorumluluğu maddesi bulunduğu, bu kapsamda yakın geçmişte birçok önemli imkanlarla birlikte engelli aracı alımı bakımından da 2008 yılında yüzde 90 ve üzeri engelli olan vatandaşlarımıza da bir kolaylık sağlandığı, bununla birlikte kamu maliyesi çerçevesinde belirli imkânlar sağlanırken birtakım şartlar ve sınırlamalar da getirildiği, bunun yanında engelli ve malul vatandaşlarımızın araç alımında ÖTV muafiyetiyle ilgili herhangi bir mağduriyetin oluşmayacağı, getirilen sınırlamanın engelli

vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılayacak özellikte araçlar almalarına engel teşkil etmeyeceği, zira önceki yıllarda alınan araçların yüzde 84'ünün aynı imkanlarla alınabileceği, söz konusu sınırın ilgili düzenlemenin suistimal edilmesinin önlenmesi amacıyla konulduğu,

- 6015 sayılı Kanunun 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararının rekabet kurallarıyla ilgili mevzuatın uyumlaştırılması çerçevesinde çıkarılan bir kanun olduğu, ötelenen tüm yönetmeliklerin Avrupa Birliğiyle ortak rekabet kurallarına uyum sağlanmasına yönelik hükümler olduğu, dolayısıyla devlet desteklerine ilişkin olarak iç hukuk kapsamında yapılacak denetimlerin devam edeceği,

- Özellikle genç girişimcilerin önünü açmak suretiyle yenilikçi fikirlerini hayata geçireceği kitle fonlama sisteminin halihazırda arzulan seviyede faaliyet gösteremediği, öngörülen sistemde Takasbank'ın ve Merkezi Kayıt Kuruluşunun da yer aldığı, SPK'nın toplanan fonların amacı doğrultusunda kullanımına ilişkin tedbirleri alacağı, ayrıca yerindelik ve uygunluk testlerinin de bulunduğu, bu açıdan yeni düzenlemeyle birlikte yatırımcılar için risklerin en aza indirilmesinin amaçlandığı,

- OSB'lerle ilgili maddenin 4562 sayılı Yasa kapsamında kurulan ve kanun çıktıktan sonra 15 Nisan 2000 tarihinden sonra intibak işlemleri yapılan ve anılan Kanunun Geçici 1, 2 ve 5. Maddeleri kapsamındaki 134 sanayi bölgesinin mevcuttaki parsellerinin sorununu çözmek üzere hazırlandığı, son çıkarılan 7033 sayılı Yasayla bu organize sanayi bölgelerinde bir parselde birden fazla katılımcıya yer verilemeyeceğinin düzenlendiği fakat daha öncesinde planları onaylanmış veya ruhsatları verilmiş olan bazı parseller ve işletmelerin müktesep haklarının olduğu ve bunların haklarını korumak üzere bir defaya mahsus geriye dönük olarak bu düzenlemenin yapıldığı, diğer bir ifadeyle bahse konu OSB'lere geleceğe dönük olarak kiracılık hakkı verilmediği, zaten mer'i mevzuata göre bir sanayi parselinin 3 bin metrekareden daha düşük olamayacağı ve bir parselde en fazla bir tahsis veya bir kiracı olabileceği,

- Tasarıda yer alan tütün üretimi ve satışı ile ilgili düzenlemelerdeki temel çıkış noktasının tütünün yasal kurallara uygun olmayan şekilde üreticiden alınması ve kayıt dışı olarak satışa sunulmasıyla mücadele etmek olduğu, ayrıca düzenlemeyle yılın büyük bir bölümü atıl kalan tütün işleme fabrikalarının dâhilde işleme rejimi kapsamında yurtdışından getirdikleri tütünü işleyerek doğrudan yurt dışına ihraç etmelerine olanak sağlandığı, öte yandan hâlihazırda paketlenmiş tütünden ÖTV alındığı ve tasarıyla Türkiye'de üretilen makarondan da ÖTV alınmaya başlanacağı ve paketlenmiş tütün ile makaronun ayrı ayrı satılma zorunluluğunun getirildiği, buradaki amacın ürünler arasındaki vergi yükünün denkleştirilmesi ve kaçakçılıkla mücadelenin kolaylaştırılması olduğu,

- Hükümetin meraların korunması, geliştirilmesi konusunda hassasiyet sahibi olduğu, burada getirilen düzenlemenin teknik mahiyette olduğu, OSB'lerde yer seçimi aşamasında meralık vasıflı parsellerin çıkması hâlinde yer seçiminin kesinleştirilebilmesi için meralık vasfının kaldırılmasının gerektiği, meralık vasfının kaldırılması için de mera komisyonunun karar alması ve yirmi yıllık ot bedelinin yatırılmasının gerektiği, ancak OSB tüzel kişiliği kurulamadığı için burada ot bedelini yatıracak veya sahiplenecek kimsenin olmadığı, bu sebeple maddede organize sanayiye desteklemek üzere, organize sanayi, teknoloji geliştirme bölgeleri, serbest bölgeler ve şehir dışına taşınacak organize sanayi bölgeleri için mera alanındaki genişleme nedeniyle veya yer değişikliği nedeniyle ot bedelinin alınmamasının öngörüldüğü, böylelikle sanayi üzerindeki maliyetlerin aşağı çekileceği, geçmiş dönemde Komisyonda benzer saiklerle OSB'lerin emlak vergisi ödeme yükümlülüğünün kaldırılmasının da kabul edildiği,

- Kişisel Verileri Koruma Kurumunun kişisel verileri muhafaza etmeyeceği, ancak bankalar, sigorta şirketleri, hastane gibi yerlerde elde edilen kişisel verilerin nasıl işleneceği ve korunacağıyla ilgili düzenleyici işlemler yapacağı, bunun yanında herhangi bir mağduriyet ortaya çıktığında Kurumun üst şikâyet merci olduğu, Kurumun sicile kayıt olan şirketleri akredite etmiş olacağı, veri sorumlusu siciline kayıt yaptıracak tüzel kişi sayısının 400 bin olarak öngörüldüğü, sicil kayıt işlemi yaptırılmasının iş hacmi ile doğrudan bir bağlantısının olmadığı, bu nedenle kayıt için sabit bir ücretlendirme yapılabileceği, ancak ücret sınırının kanunla çizilmesi gerektiği,

- Mevcut durumda maden arama ve işletme alanında gerekli izinleri alamayan 1717 adet ruhsatın olduğu, bu sorunun ÇED Genel Müdürlüğünden kaynaklı bir durum değil görüş alınması gereken diğer kamu idareleriyle koordinasyonda yaşanan aksaklıklar ile ilgili olduğu, bu sebeple yatırımcının müracaatını yaptıktan sonra uzun süreler beklemek zorunda kaldığı, düzenlemenin bürokratik işlemlerin hızlandırılarak yatırım ortamının iyileştirilmesine dönük olduğu, diğer taraftan bu maddenin, olumsuz görüş vermesi gerektiği halde görüş vermeyen kamu idaresinin veya bürokratin sorumsuz olacağı anlamına gelmeyeceği, böyle bir işlemde zarar gören herkesin dava açma ve zararını talep etme hakkının saklı olduğu,

ifade edilmiştir.

5. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Tasarının geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarının maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir. Tasarı metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 1

Tasarının Çerçeve 1 inci maddesi; Hazine payının hesabında, işletmecinin altyapı tesislerinin paylaşımı nedeniyle diğer işletmecilerden elde ettiği gelirlerin de matrahtan indirilmesine imkan sağlanmasını; denetimler sonucu tespit edilen Hazine payı ve buna bağlı cezai şartın 213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi hükümlerine göre de uzlaşma konusu yapılabilmesini; Hazine payı ve buna bağlı cezai şart, evrensel hizmet katkı payı ve Kurum masraflarına katkı payının takip ve tahsilatına ilişkin imtiyaz sözleşmeleri ve yetkilendirme belgelerinde yer alan hükümlerin uygulanmaya devam edilmesini; Maliye Bakanlığınca “Brüt Satışlar” hesap grubuna ilişkin izahat taleplerinin talep tarihinden itibaren iki ay içerisinde sonuçlandırılmasının sağlanmasını; ilgili döneme ilişkin denetim başlamadan önce ve haklarında herhangi bir resmi makama ihbar yapılmamış olması kaydıyla Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payını ödenmesi gereken tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte ödemeleri halinde, kendilerine cezai şart uygulanmamasını temin edecek şekilde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 2

Tasarının Çerçeve 2 nci maddesi; yapılandırmanın kapsamına idari ücret alacaklarının da dahil edilmesini; Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, idari ücret ve telsiz ücretlerine yönelik yapılandırmada taksitle ödeme imkanının sağlanmasını; taksitlendirmeye ilişkin teknik düzenlemelerin yapılmasını; ihtilaflı alacaklarda yapılandırma kapsamında asıl alacağa ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi gibi fer’ilerin de tahsilinden vazgeçilmesini; yapılandırmanın bozulması durumunda uygulanacak tahsilat yönteminin belirlenmesini; Kurumun GSM operatörleri dışında

muhatap olduğu diğerk işletmecilerinden olan alacakları açısından da madde hükmünden yararlanma imkanının getirilmesini; maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girmeyen işletmeciler ve hizmet sağlayıcıların yapılandırma kapsamında yapması gereken ilk ödeme süresinin üç aydan dört aya uzatılmasını; maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesiyle ilgili hususun, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanla birlikte Maliye Bakanının da yetkili olmasını teminen değıştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 3 ve 4

Tasarının Çerçeve 3 ve 4 üncü maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 5

Tasarının Çerçeve 5 inci maddesi; liman başkanının geminin satışı için Tasarı ile değıştirilmesi öngörülen maddenin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca gereken işlemleri yapabilmesini sağlayacak şekilde değıştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 6

Tasarının çerçeve 6 ncı maddesi, Tasarı metninden çıkarılmıştır.

Yeni Madde

Bakanlar Kuruluna bir saati aşmamak kaydıyla ileri saat uygulaması yapma yetkisinin verilmesini öngören bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 6 ncı madde olarak eklenmiştir.

Madde 7

Tasarının Çerçeve 7 nci maddesi; 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesi uyarınca %3'ü geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararınca belirlenen oranlar çerçevesinde CD, DVD, ses kaseti gibi taşıyıcı materyaller ile fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarayan her türlü teknik cihazı imal ve ithal eden gerçek ve tüzel kişilerden tahsil edilen ve özel gelir olarak kaydedilen tutarların karşılığını, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde açılacak tertiplere özel ödenek olarak ve tutarlardan harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetme yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanına verilmesini teminen değıştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15

Tasarının Çerçeve 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 inci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 16

Tasarının Çerçeve 16 ncı maddesi; tam mükellef kurumların kurumlar vergisi ödendikten sonra kalan dağıtılabılır kârlarının sermayeye eklenmesiyle ilgili mevcut uygulamanın devamını teminen metinden çıkartılmıştır.

Madde 17

Tasarının Çerçeve 17 nci maddesi; gelir vergisinin üçüncü dilimiyle ilgili uygulanmakta olan oranın uygulanmasının devamını teminen metinden çıkartılmıştır.

Madde 18, 19, 20 ve 21

Tasarının Çerçeve 18, 19, 20 ve 21 inci maddeleri; sırasıyla Çerçeve 16, 17, 18 ve 19 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 22

Tasarının Çerçeve 22 nci maddesi; elektronik ortamda beyanname gönderilebilmesinin yanında bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelerin de elektronik ortamda alınabilmesi ve bu belgeler üzerinde idare tarafından yapılacak geri bildirimlerin mükellefe ve gönderme yetkisi verdiği kişilere yapılabilmesini teminen değiştirilmesi ve maddenin redaksiyona tabi tutulması suretiyle Çerçeve 20 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 23 ve 24

Tasarının Çerçeve 23 ve 24 üncü maddeleri; Çerçeve 21 ve 22 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 25

Tasarının Çerçeve 25 inci maddesi; taşıtın vadeli alınması durumunda oluşan vade farkının taşıt değerine dahil edilmemesini teminen değiştirilmesi suretiyle Çerçeve 23 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 26

Tasarının Çerçeve 26 ncı maddesi; 1/1/2018 tarihinden itibaren kayıt ve tescil edilecek taşıtlarda, taşıt değerinin de vergilendirme ölçütü olarak değerlendirilmesini ve bu çerçevede 1300 cc'nin altındaki taşıtlar için yeniden değerlendirme oranında, diğer taşıtlar için ise yeniden değerlendirme oranının 10 puan üzerinden başlamak üzere belli bir artırma oranında uygulanmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 24 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 27 ve 28

Tasarının Çerçeve 27 ve 28 inci maddeleri; sırasıyla Çerçeve 25 ve 26 ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 29

Tasarının Çerçeve 29 uncu maddesi; motorlu taşıtlar vergisinin 31/12/2017 tarihinden önce kayıt ve tescil edilen taşıtlarda; 1300 cc'nin altındaki taşıtlar için yeniden değerlendirme oranında, diğer taşıtlar için ise yeniden değerlendirme oranına ilave olarak 10 puan artırılarak uygulanmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 27 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 30, 31, 32, 33, 34 ve 35

Tasarının Çerçeve 30, 31, 32, 33, 34 ve 35 inci maddeleri; sırasıyla Çerçeve 28, 29, 30, 31, 32 ve 33 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 36

Tasarının Çerçeve 36 ncı maddesi, Tasarı metninden çıkartılmıştır.

Madde 37

Tasarının çerçeve 37 nci maddesi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi isteme yetkisinin döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izlemek amacıyla sınırlandırılmasını teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 34 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 38

Tasarının Çerçeve 38 inci maddesi; hükmün doğru anlaşılmasını teminen “Bankaca” ibaresinin fıkradaki yeri değiştirilmek suretiyle redaksiyona tabi tutularak Çerçeve 35 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 39

Tasarının Çerçeve 39 uncu maddesi, Tasarı metninden çıkartılmıştır.

Madde 40

Tasarının Çerçeve 40 ıncı maddesi, Tasarı metninden çıkartılmıştır.

Madde 41, 42 ve 43

Tasarının Çerçeve 41, 42 ve 43 üncü maddeleri; sırasıyla Çerçeve 36, 37 ve 38 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 44

Tasarının Çerçeve 44 üncü maddesi; Tasarı metninden çıkartılmıştır.

Madde 45

Tasarının Çerçeve 45 inci maddesi; Çerçeve 39 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 46

Tasarının çerçeve 46 ncı maddesi; maddenin son fıkrasında anlatıma açıklık kazandırılması suretiyle redaksiyona tabi tutularak Çerçeve 40 ıncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 47 ve 48

Tasarının Çerçeve 47 ve 48 inci maddeleri; Çerçeve 41 ve 42 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 49

Tasarının Çerçeve 49 uncu maddesi; finansal kiralama ve finansman şirketlerinin, alacaklarına karşılık borçlulardan veya kefillerden edindiği taşınmaz ve iştirak hisselerinin, bu şirketler tarafından devir ve teslimlerinin de istisna edilmesi suretiyle finansal kiralama ve finansman şirketlerinin bankalar ile eşit şartlara tabi olmasının sağlanmasını teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 43 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 50

Tasarının Çerçeve 50 nci maddesi; Çerçeve 44 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 51

Tasarının Çerçeve 51 inci maddesi; FATİH Projesi kapsamında ihale yüklenicilerinin proje ile ilgili faaliyette bulunmak üzere alt yüklenici olarak özel amaçlı şirket kurmaları halinde; bu şirketlerin de maddede sayılan; özel iletişim vergisi ve telsiz ücreti istisnasından faydalanabilmeleri ve aynı firmaların Proje bileşenleriyle ilgili temin edilecek bilgisayar, tablet bilgisayar ve etkileşimli tahta alımlarında uygulanacak istisnalardan da faydalanmalarını teminen değiştirilerek Çerçeve 45 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 52

Tasarının Çerçeve 52 nci maddesi; hükmün doğru anlaşılmasını teminen “resim veya harçtan” ibaresinin “resim ve harçtan” ibaresi şeklinde değiştirilmesi ve madde kapsamında tanınan muafiyetlerin, mükelleflerin veraset ve intikal vergisine ilişkin yükümlülüklerini ortadan kaldırmamasını teminen redaksiyona tabi tutularak Çerçeve 46 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 53

Tasarının Çerçeve 53 üncü maddesi; Çerçeve 47 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 54

Tasarının çerçeve 54 üncü maddesi, madencilik faaliyetlerindeki izinler kapsamında gerçekleştirilen çevresel etki değerlendirmesi uygulamasının devamını teminen metinden çıkarılmıştır.

Madde 55

Tasarının Çerçeve 55 inci maddesi;

- 3213 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında ihale edilecek II. Grup ve IV. Grup maden sahaları ile ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları, bunların bağlı ortaklıklarına devredilen maden sahaları, bu kuruluşlar ile bunların bağlı ortaklıkları ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilecek maden sahalarının işletilmesinin daha cazip hale getirilmesi amacıyla işletme izni tarihinden itibaren 10 yıl süreyle ağaçlandırma bedeli hariç herhangi bir bedel alınmaması,

- IV. Grup işletme iznli maden ruhsat sahalarından; ara ve uç ürün üretmeyi teşvik etmek amacıyla maden ruhsat sahalarının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alınarak ağaçlandırma bedeli hariç diğer bedellerinin alınıp alınamaması hususunda Bakanlar Kurulunun yetkili kılınmasını,

- Yukarıda sayılan maden sahalarına girmeyen maden sahalarından alınacak arazi bedelinin işletme izni düzenlendiği tarihten itibaren ilk 10 yıl süreyle yüzde 50'sinin alınmasını,

teminen değiştirilmesi ve ilk 10 yıl süreyle arazi bedelinin yüzde 50'sinin alınması öngörülen maden sahalarının kapsamının net olarak belirlenmesi amacıyla 3123 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine eklenen son fıkranın redaksiyona tabi tutulması suretiyle Çerçeve 48 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 56

Tasarının Çerçeve 56 ncı maddesi; ön ve genel arama döneminde faaliyet yapmayan, raporunu ve harcama belgelerini Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğüne vermeyen, eksiklerini verilen sürede tamamlamayan, arama faaliyetinin yapılmasına yönelik diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin ruhsat sahibinden kaynaklanan nedenler ile alınamaması durumlarında, arama ruhsatının iptal edilebilmesini teminen değiştirilerek Çerçeve 49 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 57

Tasarının Çerçeve 57 nci maddesi; maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yılın herhangi üç yılında projede sunulan üretim miktarının en az yüzde otuzu kadar bir üretim yapma zorunluğunu, bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda idari para cezasının verilmesini, geriye doğru devam eden üçer yıllık sürelerde bu üretim miktarının projedeki yıllık üretimin yüzde otuzundan az olması halinde ise ruhsatın iptal edilebilmesi yönünde işlem yapılmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 50 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 58, 59 ve 60

Tasarının Çerçeve 58, 59 ve 60 ncı maddeleri; sırasıyla Çerçeve 51, 52 ve 53 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ile 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde

Kararname kapsamında yerleşim alanları içerisinde bulunan sanayi sitelerinin kuruluş ve genişleme aşamalarında ihtiyaç duyulan alanlar için tahsis amacının değiştirilebilmesini ve ot bedeli alınmamasını öngören bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 54 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 61

Tasarının Çerçeve 61 inci maddesi; endüstri bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, yerleşim alanları içerisinde bulunan sanayi sitelerinin ve münferit sanayi işletmelerinin kuruluş ve genişleme aşamalarında ihtiyaç duyulacak alanlar için tahsis amacının değiştirilmesi durumunda ödenecek ot bedelinden muafiyet sağlanmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 55 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 62 ve 63

Tasarının Çerçeve 62 ve 63 üncü maddeleri; sırasıyla Çerçeve 56 ve 57 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 64

Tasarının Çerçeve 64 üncü maddesi; kaynakların etkin kullanılması, organize sanayi bölgeleri içinde yer alan sanayi tesislerinde maksimum üretimin sağlanabilmesi, sanayi tesislerinin atıl kalmasının önüne geçilmesi amacıyla sanayi parsellerinde yer alan tesislerin kiralanabilmesine imkan sağlanması ve kiralamaya ilişkin şartların belirlenmesini teminen değiştirilerek Çerçeve 58 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 65 ve 66

Tasarının Çerçeve 65 ve 66 ncı maddeleri; sırasıyla Çerçeve 59 ve 60 ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 67

Tasarının Çerçeve 67 nci maddesi ile 4706 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen Geçici 23 üncü maddenin; turizm yatırımlarında bütünlüğün sağlanması amacıyla başta otel ötü iskeleler, turizm amaçlı yat limanları ve marinalar da dâhil olmak üzere kıyı yapılarının kullanma izinlerini de kırk dokuz yıla uzatılabilmesini teminen değiştirilmesi ve mevzuat hazırlamada uyulması gereken usul ve esaslar çerçevesinde, Tasarıyla 4706 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 23 ve geçici 24 üncü maddelerin redaksiyona tabi tutularak ayrı çerçeve maddeler olarak düzenlenmesi suretiyle Çerçeve 61 ve 62 ncı maddeler olarak kabul edilmiştir.

Madde 68

Tasarının Çerçeve 68 inci maddesi; 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yapılması öngörülen ve açık artırma usulünü kaldırmaya yönelik değişiklik ile yeni tütün mamullerine ilişkin düzenlemelerin maddeden çıkartılmasını, tek başına kıyılıp içilebilen tütün çeşitlerinin üretildiği kurum tarafından belirlenen merkezlerdeki tütün üreticilerinin kuracakları kooperatifler aracılığıyla sarmalık kıyılmış tütün tesisi kurabilmelerini, üretimini ve ticaretini yapabilmelerini teminen değiştirilerek Çerçeve 63 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 69

Tasarının Çerçeve 69 uncu maddesi; tütün üreticilerinin açık artırma usulüyle yapacakları üretime ilişkin gerekli düzenlemelerin yapılmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 64 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 70

Tasarının Çerçeve 70 inci maddesi; Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuna açık artırma usulüyle yapılacak tütün üretimine ilişkin verilen yetkilerin korunmasının sağlanmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 65 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 71

Tasarının Çerçeve 71 inci maddesi; tütün üreticilerinin açık artırma usulüyle üretim yapabilmesine ilişkin yöntem korunacağından 4733 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki “açık artırma başlangıç fiyatı” tanımının mevzuatta kalmasını teminen metinden çıkartılmıştır.

Madde 72, 73 ve 74

Tasarının Çerçeve 72, 73 ve 74 üncü maddeleri; sırasıyla Çerçeve 66, 67 ve 68 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz dağıtılan ders ve çalışma kitabı ile öğretmenlere ücretsiz dağıtılan kılavuz kitaplara ilişkin mal ve hizmet alımlarının 31/12/2019 tarihine kadar 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 20 nci maddesinin birinci ve beşinci fıkrası hükümlerine göre gerçekleştirilmesine imkan sağlayan bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 69 uncu madde olarak eklenmiştir.

Madde 75, 76 ve 77

Tasarının Çerçeve 75, 76 ve 77 nci maddeleri; sırasıyla Çerçeve 70, 71 ve 72 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 78

Tasarının Çerçeve 78 inci maddesi; araç alımında engellilere yönelik uygulanacak ÖTV istisnasına yönelik matrahın, 90 bin TL’yi aşmayacak şekilde yeniden belirlenmesini, bu tutarın her yıl yeniden değerlendirilmesini ve Bakanlar Kuruluna bu şekilde tespit edilen tutarı %50 oranına kadar artırmaya ilişkin yetki verilmesini teminen değiştirilerek Çerçeve 73 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 79 ve 80

Tasarının Çerçeve 79 ve 80 inci maddeleri; sırasıyla Çerçeve 74 ve 75 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 81

Tasarının Çerçeve 81 inci maddesi; “Meyveli Gazozlar” ve “Diğerleri” isimli mal grupları için öngörülen yüzde 25’lik özel tüketim vergisi oranının yüzde 20’ye indirilmesini; alkolsüz bira isimli mal grubunun özel tüketim vergisi kapsamına alınmasını ve vergi oranının yüzde 20 olarak belirlenmesini ve “Diğerleri” isimli mal grubuna dahil olan ancak özel tüketim vergisinden istisna edilen malların kapsamının “yalnız ambalajlanmış olan ve/veya toptan teslim edilen mallar” ile limonatanın yanı sıra “doğal mineralli doğal maden suyu ile üretilmiş, tatlandırılmış, aromalandırılmış meyvalı gazlı içecekler” olarak genişletilmesini teminen değiştirilerek Çerçeve 76 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 82

Tasarının Çerçeve 82 nci maddesi; motorlu taşıtlar vergisi tahsilatından Savunma Sanayi Destekleme Fonuna aktarılacak payın yüzde 20 oranında uygulanmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 77 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 83 ve 84

Tasarının Çerçeve 83 ve 84 üncü maddeleri; sırasıyla Çerçeve 78 ve 79 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 85

Tasarının Çerçeve 85 inci maddesi; sanayi tesislerinde işlem görerek mamul haline gelmiş nihai ürünlerin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından borsaya tabi mallar kapsamı dışına çıkarılmasına imkan verilmesini teminen değiştirilerek Çerçeve 80 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Optisyenlerin ve gözlükçülerin mesleki faaliyetlerini geliştirip kolaylaştırmak, meslektaşlar arasında yardımlaşma ve iş birliğini sağlamak, mesleki ahlak ve disiplini tesis edip korumak üzere kamu kurumu niteliğinde müstakil optisyen-gözlükçüler odaları ve Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğinin kurulmasını öngören bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 81 inci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Hali hazırda mesleki faaliyetlerini sürdüren optisyen ve gözlükçülerin kurulacak meslek odalarına kayıt olma süresine ve buna ilişkin yaptırımlara yönelik bir geçici madde düzenlemesi, Komisyon metnine yeni Çerçeve 82 nci madde olarak eklenmiştir.

Madde 86, 87 ve 88

Tasarının Çerçeve 86, 87 ve 88 inci maddeleri; sırasıyla Çerçeve 83, 84 ve 85 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 89

Tasarının Çerçeve 89 uncu maddesi; hükmün doğru anlaşılmasını teminen “resim veya harçtan” ibaresinin “resim ve harçtan” ibaresi ile değiştirilmesi ve madde kapsamında tanınan muafiyetlerin mükelleflerin veraset ve intikal vergisine ilişkin yükümlülüklerini değiştirmeyeceğini belirtmek suretiyle redaksiyona tabi tutularak Çerçeve 86 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 90

Tasarının Çerçeve 90 ıncı maddesi; Çerçeve 87 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 91

Tasarının Çerçeve 91 inci maddesi; kamu kurum ve kuruluşları için su ve atık su tarife ücretinin konutlar için belirlenen en düşük su ve atık su tarife ücretinin yüzde 50 fazlasını geçmemesini teminen değiştirilerek Çerçeve 88 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 92

Tasarının Çerçeve 92 nci maddesi; Çerçeve 89 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 93

Tasarının Çerçeve 93 üncü maddesi; kooperatiflerin tam mükellefiyete tabi kurumların sermayesine iştirak etmelerinin, bu iştiraklerinden ve ortak dışı işlemler nedeniyle oluşan iktisadi işletmelerinden kazanç elde etmelerinin ve ayrıca bu kazançların ortaklara dağıtılmasının muafiyetlerini etkilememesini teminen değiştirilerek Çerçeve 90 ıncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 94

Tasarının Çerçeve 94 üncü maddesi; kiracının temerrüdü nedeniyle kanuni takipteki finansal kiralama alacakları karşılığında ihtilafın tarafların karşılıklı mutabakatıyla ve kiracının 6361 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasından kaynaklanan hakların mahsup edilmesi suretiyle sonlandırılarak her türlü tasarruf hakkı kiralayan tarafından devralınan finansal kiralama işlemlerine konu taşınmazların, daha sonra kiralayan tarafından üçüncü kişilere satılmasından doğan kazançların da istisna kapsamına alınmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 91 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 95

Tasarının Çerçeve 95 inci maddesi; kurumlar vergisi oranına yönelik Komisyon metnine yeni çerçeve 93 üncü madde olarak eklenen düzenlemenin yapılması nedeniyle Tasarı metninden çıkarılmıştır.

Madde 96

Tasarının Çerçeve 96 ncı maddesi; Çerçeve 92 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Kurumların 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançları üzerinden yüzde 22 oranında kurumlar vergisi ve geçici vergi alınmasını, kendilerine özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için bu düzenlemenin anılan yıllar içinde başlayan hesap dönemlerine ait kurum kazançlarına uygulanmasına ve Bakanlar Kuruluna bu oranı yüzde 20'ye kadar indirebilmesi konusunda yetki verilmesine yönelik bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 93 üncü madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında çalışmak üzere kamu idarelerinin merkez teşkilatlarında görev yapan denetim elemanları ile uzman kadrolarında görevli personel arasından yapılacak sınavda başarılı olanların naklen maliye uzmanı olarak atanabilmelerine olanak sağlayan bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 94 üncü madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Kaçakçılıkla ilgili cezai fiillerin 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda cezai yaptırıma bağlanmış olması sebebiyle, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlar ile ticari amaçla makaron veya yaprak sigara kağıdını, içine kıyılmış tütün, parçalanmış tütün ya da tütün harici herhangi bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduran ve nakledenlere yönelik cezai hükümlerin 5607 sayılı Kanunda yer almasına yönelik bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 95 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 97

Tasarının Çerçeve 97 nci maddesi; Çerçeve 96 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 98

Tasarının Çerçeve 98 inci maddesi; meri mevzuattaki ifade bütünlüğünün korunmasına istinaden “başbakan yardımcısının” ibaresinin “ilgili başbakan yardımcısının” şeklinde değiştirilerek redaksiyona tabi tutulması suretiyle Çerçeve 97 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 99 ve 100

Tasarının Çerçeve 99 ve 100 üncü maddeleri; sırasıyla Çerçeve 98 ve 99 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 101

Tasarının Çerçeve 101 inci maddesi; işletmeciler ile gerçek ve tüzel kişilerce zamanında ödenmeyen tüm telsiz ücretlerinin 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca tahsil edilmesinin sağlanmasını teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 100 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 102

Tasarının Çerçeve 102 nci maddesi; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yapılacak mahsup işlemlerine ilişkin hesaplamalarda, işletmecilerce aynı veya farklı dönemlerde yapılmış olan fazla ödemelerin dikkate alınacağına ilişkin bir tereddütün oluşmamasını teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 101 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 103

Tasarının Çerçeve 103 üncü maddesi; Çerçeve 102 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 104

Tasarının Çerçeve 104 üncü maddesi; Tasarı metninden çıkarılmıştır.

Madde 105

Tasarının Çerçeve 105 inci maddesi; anlama açıklık kazandırılmasına istinaden “işin durdurulması ve işin devamına izin verilmesi” ifadesindeki “ve” ibaresinin “veya” olarak değiştirilmesi suretiyle redaksiyona tabi tutularak Çerçeve 103 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Büyük endüstriyel iş yerlerinin güvenlik raporlarını hazırlamaları için 31/12/2018 tarihine kadar süre verilmesine yönelik geçici madde düzenlemesi, Komisyon metnine yeni Çerçeve 104 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 106

Tasarının Çerçeve 106 ncı maddesi; Tasarı metninden çıkarılmıştır.

Madde 107

Tasarının Çerçeve 107 nci maddesi; 6360 sayılı Kanunla tüzel kişiliği kaldırılan köylerde uygulanması öngörülen vergi, resim, harç, katılım payı ve ücretlere ilişkin istisnaların uygulama sürelerinin uzatılmasını teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 105 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 108, 109, 110 ve 111

Tasarının Çerçeve 108, 109, 110 ve 111 inci maddeleri; sırasıyla Çerçeve 106, 107, 108 ve 109 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 112

Tasarının Çerçeve 112 nci maddesi; kitle fonlamasına ilişkin toplanacak fonların amacına uygun kullanıldığının denetiminin sağlanması ve bu denetimin Sermaye Piyasası Kurulunun belirleyeceği esaslara göre yapılmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 110 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 113

Tasarının Çerçeve 113 üncü maddesi; Çerçeve 111 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 114, 115, 116, 117 ve 118

Tasarının Çerçeve 114, 115, 116, 117 ve 118 inci maddeleri; Tasarı metninden çıkarılmıştır.

Yeni Madde

Elektrik dağıtım şirketlerinin denetimleri haricinde genel aydınlatma kapsamında tespit edilen yanmayan, yerinde olmayan armatürlerde ve elektrik direklerinde oluşan arıza ve eksikliklerin giderilmesi için belli bir süre verilmesi ve verilen süreler içerisinde piyasada faaliyet gösteren ilgili tüzel kişi tarafından giderilmemesi halinde uygulanacak yaptırımlara ilişkin bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 112 nci madde olarak eklenmiştir.

Madde 119

Tasarının Çerçeve 119 uncu maddesi, genel aydınlatma giderlerinin karşılanmasına ilişkin sürenin uzatılmasını teminen değiştirilerek Çerçeve 113 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Yeni Madde

TCDD’ye finansman desteği sağlanmasına ilişkin süresinin 2020 yılı sonuna kadar uzatılmasını ve TCDD’nin finansman açıklarının tamamının kalıcı bir biçimde karşılanmasına imkan sağlayan bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 114 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 120

Tasarının Çerçeve 120 nci maddesi; Çerçeve 115 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 121

Tasarının Çerçeve 121 inci maddesi; tüketici hukuku mevzuatına uzlaşma müessesesinin kazandırılmasını ve uzlaşma komisyonlarının, üyelerinin ve çalışma esaslarının belirlenmesini teminen değiştirilerek Çerçeve 116 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 122

Tasarının çerçeve 122 nci maddesi; Tasarı metninden çıkarılmıştır.

Yeni Madde

Elektronik ticaretin gelişiminin izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve diğer tüzel ve gerçek kişilerin Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bildirimde bulunmasına ve istenmeyen elektronik ticari ileti gönderiminin engellenmesine yönelik bir elektronik sistem oluşturulmasına imkan sağlayan bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 117 nci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Elektronik ticaretin gelişiminin izlenmesi ve değerlendirilmesi kapsamında kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve diğer tüzel ve gerçek kişilerin Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bildirimde bulunmaması durumunda uygulanacak yaptırımlara ilişkin bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 118 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 123

Tasarının Çerçeve 123 üncü maddesi; veri sorumluları sicil ücretinin kimlerden ve hangi tutarda alınacağına açıklık getirilmesini teminen değiştirilerek Çerçeve 119 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 124, 125 ve 126

Tasarının Çerçeve 124, 125 ve 126 ncı maddeleri; sırasıyla Çerçeve 120, 121 ve 122 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile yüzde ellisinden fazlası belediyelere ait şirketler ve il özel idarelerinin TEDAŞ’a borçlarının tasfiyesine ve 6824 sayılı Kanunla yapılandırılan TEDAŞ alacakları için başvuru ve ödeme sürelerinin uzatılmasına yönelik bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 123 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 127

Tasarının Çerçeve 127 nci maddesi; mevcut uygulamanın devamını teminen metinden çıkarılmıştır.

Madde 128

Tasarının Çerçeve 128 inci maddesi; mevcut uygulamanın devamını teminen metinden çıkarılmıştır.

Geçici Madde 1

Tasarının Geçici 1 inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Geçici Madde 2

Tasarının Geçici 2 nci maddesi; Tasarının Çerçeve 7 nci maddesinde yapılan değişikliğe koşut olarak düzenlenmesini teminen değiştirilerek kabul edilmiştir.

Geçici Madde 3

Tasarının Geçici 3 üncü maddesi; Tasarı metninden çıkarılmıştır.

Madde 129

Tasarının yürürlüğe ilişkin Çerçeve 129 uncu maddesi; ihdas edilen ve çıkarılan maddelere istinaden yapılan değişiklikler doğrultusunda yeniden düzenlenmek suretiyle değiştirilerek Çerçeve 124 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 130

Tasarının yürütmeye ilişkin Çerçeve 130 uncu maddesi; Çerçeve 125 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca; Tasarının başlığı ve metni kanun dili ve tekniği ile kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmış, madde numaraları yeni eklenen maddeler çerçevesinde teselsül ettirilmiştir.

6. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Tasarının Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere; Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN, Aydın Milletvekili Mustafa SAVAŞ, Balıkesir Milletvekili Kasım BOSTAN, Bayburt Milletvekili Şahap KAVCIOĞLU, Elazığ Milletvekili Ejder AÇIKKAPI, Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR, Eskişehir Milletvekili Emine Nur GÜNAY, Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER, Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK, İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL, Kars Milletvekili Yusuf Selahattin BEYRİBEY, Kırşehir Milletvekili Mikail ARSLAN, Kocaeli Milletvekili Sami ÇAKIR, Nevşehir Milletvekili Ebubekir GİZLİGİDER, Niğde Milletvekili Alpaslan KAVAKLIOĞLU, Ordu Milletvekili Ergün TAŞCI, Rize Milletvekili Hikmet AYAR, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Ali CEVHERİ, Trabzon Milletvekili Salih CORA ve Zonguldak Milletvekili Faruk ÇATUROĞLU özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Mehmet Şükrü Erdiñ</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>
Isparta	Adana	Gaziantep
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Emine Nur Günay</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>İbrahim Aydın</i>
Eskişehir	Ankara	Antalya
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi)	(Bu raporun özel sözcüsü)
(Son toplantıya katılmadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Savaş</i>	<i>Kasım Bostan</i>	<i>Şahap Kavcıoğlu</i>
Aydın	Balıkesir	Bayburt
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Lale Karabıyık</i>	<i>Emin Haluk Ayhan</i>	<i>Ejder Açıkkapı</i>
Bursa	Denizli	Elazığ
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
(Son toplantıya katılmadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Cemal Öztürk</i>
Erzurum	Eskişehir	Giresun
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Bekaroğlu</i>	<i>Aykut Erdoğan</i>	<i>Erkan Kandemir</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Son toplantıya katılmadı)
(Son toplantıya katılmadı)	(Son toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Garı Paylan</i>	<i>Bihlun Tamaylıgil</i>	<i>Şirin Ünal</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi eklidir)	(Muhalefet şerhimiz eklidir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Musa Çam</i>	<i>Hamza Dağ</i>	<i>Zekeriya Temizel</i>
İzmir	İzmir	İzmir
(Muhalefet şerhi ekte)	(Son toplantıya katılmadı)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
(Son toplantıya katılmadı)		

Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Mustafa Turhan</i>	<i>Yusuf Selahattin Beyribey</i>	<i>Mikail Arslan</i>
İzmir	Kars	Kırşehir
(Son toplantıya katılmadı)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Sami Çakır</i>	<i>Mustafa Kalaycı</i>	<i>Ebubekir Gizligider</i>
Kocaeli	Konya	Nevşehir
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi eklidir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Alpaslan Kavaklıoğlu</i>	<i>Ergün Taşcı</i>	<i>Hikmet Ayar</i>
Niğde	Ordu	Rize
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Cevheri</i>	<i>Kadim Durmaz</i>	<i>Salih Cora</i>
Şanlıurfa	Tokat	Trabzon
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	
<i>Bedia Özgökçe Ertan</i>	<i>Faruk Çaturoğlu</i>	
Van	Zonguldak	
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

(1/884) Esas sayılı **"Bazı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"**na karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

I.Teklifin geneli hakkındaki değerlendirme.

Hükümet tarafından 130 madde olarak TBMM'ye sevk edilen torba yasa tasarısının hangi ekonomik ve sosyal gereksinimlerden kaynaklandığı konusunda gerek tasarının gerekçesinde gerekse madde gerekçelerinde somut olarak bilgi sunulmamıştır.

Bulunulan durum itibarıyla ülkenin bu tür düzenlemelere ihtiyacı olup olmadığı veya önceliklerin ne olduğu konusunda saptamalarda bulunmak için ekonomimizin durumunu net olarak tanımlamak gerekmektedir.

Ancak bu konuda temel başvuru kaynağı olan TÜİK istatistiklerinin eski ve yeni seri baz rakamları milli gelir, büyüme, cari açık, tasarruf oranı, açısından açıklanması gereken büyük farklılıklar içermektedir.

TÜİK tarafından yapılan son güncelleme ile 2015 itibarıyla milli gelirimiz eski seriye göre görece % 19.7 artarak 2 trilyon 338 milyar TL'ye ulaşmış bulunmaktadır.

Eski seri ile yeni seri arasında 2012 yılı itibarıyla oluşan % 10.79'luk farkın % 7.97'sinin "ölçüm sorunlarından kaynaklanan farklılıklardan" doğduğu, özellikle inşaat verilerinin milli gelire yansıtılmamasından kaynaklandığı ifade edilmektedir. (Eski seride milli gelir içindeki payı %4.4 olan inşaat sektörünün payı % 8.2 olarak revize edilmiştir.) Bu yeni hesaplama yöntemiyle ülkemizin 2009 krizi sonrası 2010-2015 yılları arasında yıllık ortalama büyüme hızı eski serideki %4.9 yerine, %7.9 'a, Türkiye'nin toplam yatırımlarının milli gelire oranı %28.6'ya, (Eski seriye göre bu oran % 18.3 idi), Türkiye'nin yeni tasarruf oranı da %24.6 ya, (eski seriye göre bu oran %14 dür.) yükselmiş bulunmaktadır.

Bu verilere göre Türkiye, birdenbire milli gelirinin yaklaşık üçte birini yatırıma ayıran, yüksek tasarruflu, yüksek büyüme hızı bir ekonomi görünümüne yükselmiş bulunmaktadır.

Bu durumda yapılacak düzenlemeler için ekonomide hangi bazdaki rakamlar dikkate alınacaktır.

Konuya OECD vergi yükü rakamlarını kullanarak açıklık getirelim: OECD ülkeleri ortalama vergi yükü %25 tir.

Yeni seriye göre Ülkemizin vergi yükü, yani vergi gelirlerinin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı %17'dir.

Eski seriye göre ise vergi gelirlerinin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı %21 olmaktadır.

Bu durumda vergi düzenlemelerimizi hangi seriye göre yapacağız. Programımızı ve düzenlemelerimizi OECD ortalamasına ulaşmak için 4 puan üzerinden mi, yoksa 8 puan üzerinden mi yapacağız.

Ayrıca bu verilerden hareketle; yeni seriye göre milli gelir artışının temel nedeni olan inşaat sektörü verilerinin milli gelir hesaplarına yeterince yansıtılmadığı kabul edilirse, milli gelir hesaplarında dikkate alınmayan veya gözden kaçan inşaat sektörünün vergilendirme açısından da dikkatlerden kaçtığı ortaya çıkmaktadır. Bu somut tespit, yapılacak vergi düzenlemelerinin rant gelirlerine yönelik olması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bu durumda vergi düzenlemelerinin orta gelir bandında bulunan mükelleflerin gelir vergisi tarifelerinde yapılacak artışlara veya Motorlu Taşıtlar Vergisi tarifelerinin aşırı yükseltilmesine yönelik olmamasının anlamı anlaşılamamaktadır.

Kaldı ki, yeni seriye göre ekonomik sıkıntıları aşılmış bir ekonomi için, uygulamada borç limitlerinin yasalara aykırı olarak aşılmasının yanında, borçlanma yasasına aykırı olarak ayrıca 37 milyar liralık ek borçlanma yetkisi istenmesine de bir anlam verilememektedir.

Anayasaya göre TBMM'ne verilen "bütçe hakkı"nın çiğnenerek, borçlanma limitleri aşılmakta, ancak ek bütçe ile yapılacak işler sıradan torba kanun hükmü ile yapılmaya çalışılmaktadır.

2017 yılının başında öngörülen 47,4 milyar TL'lik bütçe açığına bağlı borçlanma limitine karşın, bu limit aşılmış, ayrıca bu torba yasa teklifi ile 37 milyar TL ilave borçlanma yetkisi istenilmiştir.

Bu durum 2017 yılı bütçesinin samimiyeti konusunda çok önemli kuşku yarattır.

Borçlanılacak miktar; bütçeleştirilemeyen bazı giderleri karşılamak, bitmiş bulunan ancak nakit sıkıntısı nedeniyle ödemesi yapılamayan bazı yatırımlara ilişkin bütçe emanetlerinde biriken tutarları karşılamak veya bütçeleştirilemeyen muhtemel risklerden kaynaklanan tutarları ödemek için mi kullanılacaktır? Tasarının gerekçesi arasında yer alan güvenlik harcamalarına kaynak tahsis edileceği savı anlamlı görünmemektedir.

Oysa, gerekli olan sadece gelir bütçesine yönelik önlemlerin alınması değil, bunun yanında tasarrufa dönük ve harcamalarda disiplin sağlayan önlemlerin de bu düzenlemelere eşlik etmesi gerekmektedir.

2018 ve daha sonraki yıllar bütçelerinin bütçeye yoğun baskı yapacak kalemleri de tespit edilerek kapsamlı düzenlemelerin yapılması ve bütçe disiplini sağlayacak önlemlerin alınması zorunluluğu bulunmaktadır. Tasarrufun merkezi idare kurumlarının yanı sıra diğer kamu idarelerinin, belediye ve özel idarelerin bünyesinde de gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Torba kanun tasarısında yer alan bazı konulardaki düzenlemelerin kod kanunlar üzerinde yapılması gerekir. İlgili yasalarında sorunu çözücü düzeltmeler yapılmadan gerçekleştirilecek düzenlemeler (örneğin; turizm bölgelerindeki irtifak hakkı tesisi

suretiyle işletilen tesislerin satışı) sektörde çözümü olanaksız sorunlara neden olabilecektir.

Söz konusu yasa teklifinin torba yasa olmasına dair eleştirilerimizin yanı sıra bu yasama döneminde T.B.M.M.'ye sunulan torba yasalar arasında da en karmaşık ve karışık torba yasa olduğunun da altını çizmemiz gerekir. Yasamanın iktidar tarafından çökertilen kurumsal yapıdan nasibini aldığını gördüğümüz örneklerden birisini daha bu yasa teklifinin komisyona getirilişi, komisyonda iktidarın yasaya dair yaptığı değişikliklerin yapılaş biçiminde çok net bir biçimde görüyoruz.

Torba Yasanın bütününe değerlendirilmesinden çıkan sonuç ise, Türkiye'nin makroekonomik çerçevesinin tamamen çökertilmesidir. *Hukuk, demokrasi, devletin kurumsal yapısı ve mali disiplin* bu makroekonomik çerçevenin bu torba yasada zedelenen temel yapıtaşlarıdır.

Ayrıca bu torba yasa tasarısında iktidar tarafından açık bir sınıfsal tercih de yapılmaktadır: Bu tasarı ile maliye politikasının tüm araçları üst gelir sınıflarına dar ve orta gelirli sınıflardan transferler yapılması yönünde kullanılmaktadır. Üretenden geliri kadar vergi alan, hakkaniyetli bir ekonomik düzen zaten yoktu, bu değişikliklerle buradan daha da uzaklaşmaktadır.

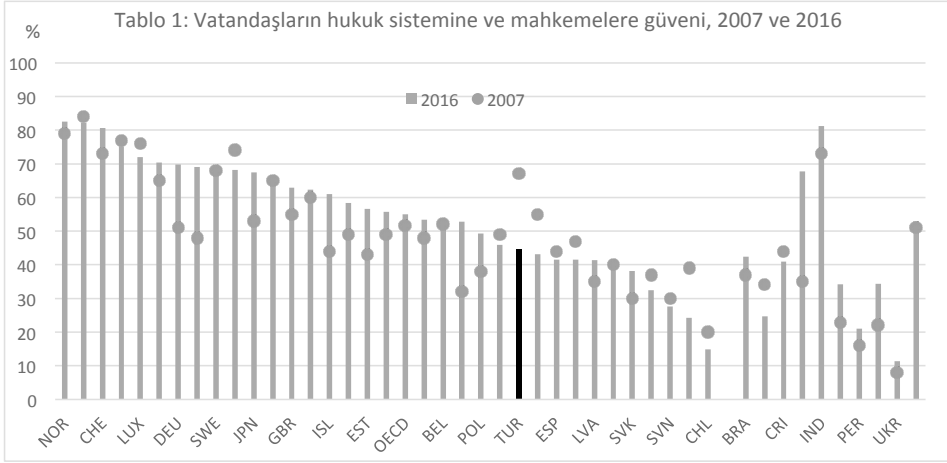
Bir kez daha günü kurtaran, orta ve uzun vadede ekonomiyi tamamen çökertecek adımlar atılmaktadır: İş yapma ortamının ve verilecek nihai ekonomik kararların sürdürülebilirlik boyutunda iflası da bu yasayı tarif eden bir çerçevedir. Kurallı işleyen bir ekonomi yani keyfiliğe dayanmayan, hangi düzenlemenin ülkenin hangi sorununa çare olduğunun etki analizi ile değerlendirildiği, partizanca değil bilim temelli ekonomi politikası üretilen bir çerçeve de tamamen devre dışı bırakılmaktadır.

Bilimden, rasyonel düşünceden tamamen uzaklaşmış bir iş yapma biçimi ile yazıldığı her halinden anlaşılan bu torba yasanın hiçbir şekilde Türkiye ekonomisinin yaşadığı sorunlara çare olması mümkün değildir. Torba yasanın komisyonda tartışıldığı süreçte yasanın içindeki bazı düzenlemelere dair ortaya konulan yaklaşım ve hakiki etki analizlerinin noksanlığı yasama kalitesini çok düşürmektedir. Bütün bunlar iktidarın bilimi ve yasal düzeni yok sayan, Meclisi yok sayan ve en temelinde de vatandaşı yok sayan siyaset anlayışını ortaya koymaktadır.

Makroekonomik çerçevenin çöküşü:

-Hukuk: Ekonominin kurallı ve hakkaniyetli işleyişinin teminatı olacak hukuk düzeni iktidar tarafından tamamen ortadan kaldırılmıştır. İktidarın hukukun üstünlüğünü yok eden anlayışı sebebiyle Türkiye'de yargıya güven her geçen gün daha da zayıflamaktadır. OECD'nin 2017 "*Bir Bakışta Devlet Yönetimi (Government at a Glance)*" başlıklı raporunda vatandaşların hukuk sistemine ve mahkemelere güvenine dair sunduğu veri bu zayıflamayı gözler önüne sermektedir. 2007 yılında toplumun yüzde 67'si hukuka güvenirken bu oran 2014 yılında yüzde 47'ye, 2016 yılında yüzde 45'e erimiştir. Türkiye'nin diğer OECD ülkelerine kıyasla da kötüleşen konumunu aynı rapordan alıntılarladığımız Tablo 1'de de görmek mümkün. Bu torba yasanın yapılaş biçimi de, içeriğinde barındırdığı maddeler de iktidarın hukuku yok sayan yaklaşımını perçinleyerek bu güven erimesine katkıda bulunacaktır. Bu

sebeple de ekonominin temel taşlarından birisi olan hukukun çöküşüne katkıda bulunarak makroekonomik çerçevenin de temeline kuvvetli bir dinamit koymaktadır.

Kaynak: OECD, Government at a Glance, 2017. (veriye internet erişimi 21 Ekim 2017: http://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-2017/citizen-confidence-with-the-judicial-system-and-the-courts-2007-and-2016_gov_glance-2017-graph168-en).

Adalet duygusunun olmadığı yerde kurallı işleyen bir ekonomik düzenin olması mümkün değildir. Anayasaya ve kod yasalara aykırı maddeler içeren bu torba yasa adalet duygusunu zayıflatmak suretiyle de ekonominin çöküşüne katkıda bulunmaktadır. Mesela, Hazine'ye ek bütçe getirmeksizin 37 milyar TL'lik ek borçlanma yetkisi verilmesi açık bir hukuk ihlalidir ve torba yasada bu maddenin varlığı da hukukun çökertilmesine bu yasanın katkısını somutlaştıran maddelerden sadece birisidir.

Demokrasi: İktidar hukukla beraber demokrasiyi de yok etmeye devam etmektedir. Demokraside bireyi dâhil eden, ortak akılı üretmek için birlikte düşünen, kimi zaman birbirine itiraz eden ama sonunda da ortak bir hedef için ortak iş yapan bir kültür mevcuttur. Torba yasalar bu demokrasi kültürünü zedeleyen yasama araçlarıdır. Bu torba yasa sadece yapılış biçimiyle değil içeriği ile de katılımcı demokrasiyi zedeleyen unsurlar barındırmaktadır. Mesela toplumun yarınlarını etkileyecek yatırımlarda Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreçlerini etkisiz kılmayı öneren maddeler katılımcı demokrasiyi yok etmeye katkıda bulunarak da ekonominin makroekonomik çerçevesini çökertmeye katkıda bulunmaktadır.

Devletin kurumsal yapısı: Yasalar da Orta Vadeli Program (OVP) da artık ekonomiye yön verme özelliklerini yitirmiştir. Makroekonomik çerçevenin üzerine inşa edilecek ekonomik yön normalde orta vadeli programlarda detaylandırılırlar. Oysa bu torba yasanın kendisi bundan sonra orta vadeli programlara neden güvenilemeyeceğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Yasalara aykırı ek borçlanma yapılan bir yasama 2018-2020 OVP'sinde öngörülen bütçe açıklarını bugün itibarıyla artık geçersiz kılmıştır. Bundan sonra OVP'lerdeki makroekonomik öngörü

rakamlarının bir torba yasa ile hem de yasalara aykırı değişebileceğini gören ekonomik karar vericilerin bu OVP'leri yol gösterici harita olarak değerlendirmesini beklemek hiç gerçekçi değildir. Bu torba yasa ile iktidar ekonomiye yön veren bütün ana çerçeveleri yıkmaktadır. Yön gösterici olma gücünü yitirmiş bir yönetimin ülkenin sorunlarına çare olması beklenemez.

Mali disiplin: Mali disiplin tamamen yok edilmektedir. Türkiye ekonomisi 1990'ların sonu, 2000'lerin başında yapılan yasal düzenlemelerle makroekonomik çerçevesini üç temel yapıtaşı üzerine kurmuştu: bağımsız merkez bankası, mali disiplin ve bankacılık sektörünün sağlamlığını arttıran bağımsız denetleyici ve düzenleyici kurum/kurullar. Bugün ne bağımsız bir Merkez Bankası'ndan, ne gerçek bir mali disiplinden ne de bağımsız düzenleyici ve denetleyici kurum/kurullardan bahsetmek mümkün değildir. Bu torba yasada yasal olmayan bir biçimde Hazine'ye sağlanan ek borçlanma imkanı ile artık kurallı bir işleyişe dayanan samimi bir mali disiplinden bahsetmek asla mümkün değil. Aynı şekilde Hazine kaynaklarının projelere finansman sağlayacak fonlara aktarılmasına imkan vererek bütçe dışı ve denetlenmeyecek araçlarla iş yapmayı maliye politikasının temeline yerleştiren maddelerle bu torba yasa mali disiplini tamamen ortadan kaldırmaktadır.

Eşitlikçi ve hakkaniyetli bir ekonomik düzenden her geçen gün daha da uzaklaşmaktadır. Eşitlikçi bir ekonomik düzen hedeflense idi bu torba yasa tasarısındaki vergi düzenlemelerinin dar gelirli toplum kesimi dikkate alınarak yapılması gerekirdi. Bu torba yasada olduğu gibi hem doğrudan hem dolaylı tüm vergi yükünü dar ve orta gelirli sınıfların üzerine yıkan yeni düzenlemeler getirilmemesi gerekirdi. İktidar bu torba yasa ile bir kez daha rantçı sermayeden taraf, emek karşıtı politikalarını perçinlemektedir.

Keyfiliğe dayanan, bir yarın yokmuşçasına yapılan değişikliklerle ekonominin temelleri sarsılmaktadır. Keyfiliğe dayalı düzenlemeler bu torba yasa ile bir kez daha çok açık şekilde ortaya konulmaktadır. Kamu kaynaklarını bir yarın yokmuş gibi vatandaşının önünden kaçırmak için ÇED süreçlerini bozan, kişisel veri kullanımının suiistimaline imkan yaratan, kentlerin tarihlerini hiçe sayan bir yaklaşımla kamu taşınmazlarını elden çıkartmayı ön gören bu torba yasanın perçinleyeceği keyfilik ekonomiyi çökertmektedir. Çöken ekonomi 80 milyona maliyet yaratmaktadır, bu artan maliyetler kaynak ihtiyacını da derinleştirmektedir.

Özetle; makroekonomik çerçeve çökertildikçe, ülkenin tüm kaynakları pervasızca har vurup harman savruldukça ekonomi daha da derin bir kısır döngünün içine itilmektedir. Kaynak ihtiyacı her geçen gün artmaktadır. Demokrasi yok edildiği ve bu yok ediş kamu kaynaklarının partizanca kullanıldığı gayrı meşru bir referandumda sınırsızca harcandığı, hukuk ortadan kaldırıldığı, tüm demokratik itirazlara rağmen "kamu-özel iş birliği" adı altında müthiş bir borç yükü yaratıldığı için bugün yönetim bu kadar derin ve acil kaynak arayışına girmek zorunda kalmıştır. Bu torba yasayla o kısır döngüyü besleyen yeni bir adım daha atılmaktadır.

Türkiye bu pervasızlığı ve ekonominin zemininin tamamen yıkılmasını hak etmemektedir. Türkiye'nin müthiş bir potansiyeli vardır Kurallı işleyen bir ekonomiyle, kurallı işleyen bir kurumsal yapıyla gerçekten bu ülkede kısa sürede çok iyi işler

başarılabilir. Ancak iktidarın siyasi anlayışı ve o anlayışın bir sonucu olan bu torba yasanın içeriği maalesef bunun önünde engel oluşturmaktadır.

II. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

Kanun tasarısının geneli üzerindeki görüşmelere başlarken tasarının 1. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak aykırılık savına yönelik itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

Kanun tasarısının geneli üzerindeki görüşmelere başlarken ve tasarının maddelerinin görüşülmesi sırasında; tasarının 1, 2, 48 ve 72, maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

Geçmiş yıllarda GSM şirketleri ile idare arasında imzalanan sözleşmelerde yer alan bazı tanım ve kavramların farklı yorumlanması üzerine ortaya çıkan ihtilafların giderilmesi amacıyla yapıldığı belirtilen tasarının 1 ve 2. maddelerindeki düzenlemeler; şirketler ve idare arasında devam eden ve yargı sürecine intikal eden bazı kavram ve tanımlarının içeriğinde anlaşılabilmesinden kaynaklanan sorunların çözümü için geçmişe yönelik yargılama sonuçlarını da etkileyen, bir ölçüde anlamsız kılan düzenlemeler olup erkler ayrılığı ilkesi ile anayasal sisteme uygun düşmemekte, Anayasanın 6., 7., 8. ve 9'uncu maddelerine aykırı içerik taşımaktadır..

Tasarının 72. maddesiyle; 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununa geçici bir madde eklenerek söz konusu limit 01.01.2017 tarihinden itibaren 37 Milyar TL artırılarak 89.2 milyar TL'ye çıkarılmaktadır.

Bu düzenleme ile borçlanma limiti konusunda yıllık bütçe kanunu ve ilgili 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunla yürütme organına verilen yetki; bütçenin gider ve gelir rakam ve tahminleri ile ilişkilendirmekten çıkarılmaktadır

Söz konusu düzenlemenin aslında TBMM'ye “Ek Bütçe” tasarısı ekinde sunulması gerekmektedir. Ayrıca bu konunun “Ek bütçe” tasarısı ile düzenlenmesi aynı zamanda anayasal bir zorunluluktur. Konunun ek bütçe yasası ile çözümlenmemesi TBMM.'nin elinden bütçe hakkının alınması anlamına gelmektedir.

Söz konusu tasarı metninde yer alan düzenleme TBMM.'nin bütçe hakkının devri niteliğini taşıdığından Anayasanın 2, 87, 160, 163. maddelerine de aykırı bulunmaktadır

Tasarının, madencilik yatırımlarında işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle Orman Kanunu kapsamında herhangi bir bedel alınmaması, hususunu düzenleyen 48. maddesinde yer alan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilecek maden sahaları için işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere on yıl süreyle Orman Kanunu kapsamında bir bedel alınmaz hükmü, aynı durumda bulunan şirketler arasında ayrımcılık yaratan ve Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesine aykırı düzenleme niteliğindedir.

Bu maddeler ile getirilen düzenlemeler hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. Maddesi “ Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder. “hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan görüşmelere geçilmesi içtüzüğe aykırıdır.

III. Birbiriyle ilgili olmayan ve 61 ayrı yasayı ilgilendiren düzenlemelere aynı tasarıda yer verilerek bunu da genel kurulda Temel Yasa olarak görüşme alışkanlığı yaratılması iç tüzük aykırılığı olarak görülmektedir.

Son dönemlerde, içeriğinde birbiriyle hiçbir ilişki bulunmayan çok sayıda kanunda değişiklik yapılmasını öngören ve "Torba Kanun" olarak adlandırılan kanun tasarıları ve tekliflerinin gündeme getirilerek aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline gelmiştir. Söz konusu “torba yasalar”, aynı zamanda içtüzüğü'nün 91. maddesi uyarınca da temel kanun olarak görüşülmek üzere genel kurula indirilmektedir.

Kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmakta hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas

komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemelerden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenecek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, bütçe dengesini, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntem, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kanunların hazırlık aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılamamasına ve tartışılmasına neden olmaktadır. Son dönemlerdeki kanun teklif ve tasarıları, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmakta dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamakta ve bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 14'üncü maddesi, kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tasarılarının getireceği malî yüke ilişkin hesaplamalarla, Maliye Bakanlığı ile ilgisine göre Kalkınma Bakanlığı veya Hazine Müsteşarlığı'nın görüşlerinin de bu çalışmalara eklenmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

5018 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde açıklanan düzenleyici etki analizlerine ilişkin hesaplamalar ile ilgili kamu idarelerinin görüşlerinin eksik olduğu hallerde öncelikle bu eksikliklerin giderilmesi daha sonra kanun tekliflerinin ve tasarılarının Komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tasarıları ve tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Tasarıda yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Söz konusu tasarı 27.09.2017 tarihinde TBMM. Başkanlığına sunulmuş, TBMM. Başkanlığı tarafından da 01.10.2017 tarihinde Esas Komisyon olarak Bütçe Plan

Komisyonuna, tali komisyonlar olarak Bayındırlık İmar, Ulaştırma ve Turizm, Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu İçişleri, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonun Komisyonlarına sevk edilmiştir

TBMM İçtüzüğü'nün 23 üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğü'nün 34 üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak tasarı veya teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, tasarı veya teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir tasarı veya teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o tasarı veya teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir.

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tasarı ve tekliflerin ilgili komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İçtüzükle uygun olacaktır.

Söz konusu tasarı 27.09.2017 tarihinde TBMM. Başkanlığına sunulmuş, TBMM. Başkanlığı tarafından da 01.10.2017 tarihinde Esas Komisyon olarak Bütçe Plan Komisyonuna, tali komisyonlar olarak Bayındırlık İmar, Ulaştırma ve Turizm, Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu İçişleri, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonun Komisyonlarına sevk edilmiş olmasına rağmen kanun tasarısının Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlandığı 05.10.2017 tarihine kadar geçen yaklaşık dört günlük sürede tali komisyonlarda işlerin yoğunluğu gerekçe gösterilerek gündeme dahi alınmamıştır.

Ancak söz konusu komisyonların gündemleri, komisyon toplantıları, komisyon tutanakları, komisyon raporlamalarına ilişkin veriler dikkate alındığında söz konusu yoğunluk gerekçesinin yerinde olmadığı anlaşılmaktadır.

130 (yüzotuz) asıl 3 geçici maddeden oluşan torba yasa niteliğindeki söz konusu kanun tasarısının Plan ve Bütçe Komisyonunun 05.10.2017 günlü birleşiminde gündeme alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine görüşmelerden sadece iki gün

önce 03.10.2017 tarihinde bildirilmiş ve tasarı metni de aynı tarihte komisyon üyelerine gönderilmiştir.

05.10.2017 tarihinde gündeme alınan yaklaşık 61 adet Kanun ve Kanun Hükmünde Değişiklik Yapılmasını öngören tasarıdaki yürürlük ve yürütme hariç 128 madde ve 3 geçici maddenin; 50'si i Maliye Bakanlığını, 5'i İçişleri Bakanlığını, 5'i Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını, 1'i Kültür ve Turizm Bakanlığını, 6'sı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını, 5'i Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını, 2'si Gençlik ve Spor Bakanlığını, 4'ü Gümrük ve Ticaret Bakanlığını, 1'i Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını, 11'i Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını, 2'si Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını, 3'ü Hazine Müsteşarlığını, 3'ü Vakıflar Genel Müdürlüğünü, 5'i Sermaye Piyasası Kurumunu, 5'i Merkez Bankasını, 4'ü Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunu, 1' i Savunma Sanayi Müsteşarlığını, 4'ü Kişisel Verileri Koruma Kurumunu, 1'i Türkiye Patent Enstitüsü Kurumunu, 3'ü Kamu İhale Kurumunu, 9'u Bilgi Teknolojileri İletişim Kurumunu, 1'i Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini ilgilendiren hususlardan oluşmakta idi.

130 (yüzotuz) asıl 3 geçici maddeden oluşan torba yasa niteliğindeki söz konusu Kanun tasarısı;

-Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin hesaplanmasına ilişkin bazı yeni tanım ve kavramlara yer verilmesi,

-Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin tahakkuk etmiş borçların yeniden yapılandırılarak bir kısmının affını,

-Elektronik haberleşme sektöründen alınan Özel iletişim vergisi oranlarının her bir hizmet için %7,5 olarak belirlenmesi,

-Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna; kurum alacaklarına ve borçlarına ilişkin uzlaşma yetkisinin verilmesi,

-Cep telefonu abonelerinin yurtdışında yaptıkları kullanımlar hakkında verilen roaming hizmetine ilişkin bedelin KDV'den istisna tutulması,

-Evrensel hizmet katkı payının (EHKP) hesaplanmasında esas alınan "net satış hasılatı" tanımının Evrensel Hizmet Kanuna eklenmesi,

-Evrensel hizmet katkı payı ödemelerinin takip ve tahsil yetkisinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna verilmesi ve Evrensel Hizmet Katkı Payının beyan ve ödeme süresinin değiştirilmesi,

-Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yetkilendirilen işletmecilerden, Kurum giderlerinden kaynaklanan masraflara katkı sağlaması amacıyla idarî ücret alınması,

-Telsiz ücretlerine çeşitli muafiyetler sağlanması,

-Haberleşme şirketlerince tüketiciden haksız olarak tahsil edilen tutarların iki yıl içinde iade edilememesi durumunda genel bütçeye gelir kaydedilmesi,

-Köy Kanununa göre evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde bina yapmak ve taksitlerini ödemek için 31/12/2020 tarihine kadar süre verilmesi,

-Tüzel kişiliği kaldırılan köylerden alınması gereken vergi ve harçlara ilişkin muafiyet ve istisnaların 31/12/2020'ye kadar uzatılması,

-Liman idari sahasında bulunan batık ve atıl gemilerin kaldırılması,

-Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulunun oluşturulması,

-Havaalanlarında bekleyen, sahiplerine ulaşılamayan ve terk edilmiş olan hava araçlarının satışının ve havaalanlarından kaldırılmasının sağlanması,

-31/12/2020 tarihine kadar TCDD Taşımacılık AŞ'nin doğrudan kamu hizmet yükümlüsü olarak sayılması ve finansman açıklarının TCDD sermayesinden karşılanması,

-AOÇ Hayvanat Bahçesinin, Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine tesis edilen intifa hakkı süresinin 30 yıla kadar çıkarılması,

-Fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasında kullanılan cihazları imal ve ithal edenlerden yapılan kesintilerin aktarıldığı Kültür ve Turizm Bakanlığındaki özel hesabın kaldırılması,

-Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetleri hariç tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ve on yılını doldurmuş bulunan kamu konutlarından; kat mülkiyeti tesis edilmemiş olanların zemini ve üzerindeki yapılarla birlikte bir bütün olarak, kat mülkiyeti tesis edilenlerin ise bağımsız bölümler halinde ve içinde oturana öncelik tanınmak suretiyle ihale yoluyla satılması,

-6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi İle Hazineye Ait Taran Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda da yer alan şartları taşıyan ve Maliye Bakanlığınca yapılan tespitler sonucu hak sahibi olduğu belirlenen vatandaşlara belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan Hazineye ait tarım arazilerinin rayiç bedel üzerinden satılması,

-Sınırlı aynı hak tesis edilen Hazine taşınmazlarının, yatırımcılara satılması durumunda ve satış bedellerinin taksitle ödenmesi halinde, bu bedelin en az yüzde otuzunun peşin, kalanının ise en fazla beş yılda on taksitle ve kanunî faizi ile birlikte ödenmesi,

-Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup, üzerinde yapılanma olduğu Maliye Bakanlığınca tespit edilen, Hazineye ait taşınmazların öncelikle yapı sahiplerine satılmak ya da genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere ilgili

belediyelere bedelsiz olarak devredilmesi ilgili olarak geçmişte yapılan düzenlemede yer alan tarihin 31/12/2009 şeklinde değiştirilmesi,

-Kültür ve Turizm, Orman ve Su İşleri veya Maliye Bakanlıklarınca taşınmaz tahsis edilen veya irtifak hakkı tesis edilen turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sözleşme sürelerinin uzatılması ve bu taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesi,

-4325 ve 5084 sayılı teşvik uygulamaları kapsamına giren turizm yatırımcılarına, yatırımlarını tamamlayabilmeleri için 2 yıl daha ek süre verilmesi,

-3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamındaki toplulaştırma uygulamalarında resen elbirliği mülkiyetin giderilerek paylı mülkiyete geçilmesi,

-Tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanımı taleplerinde 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümlerinin uygulanması,

-5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamındaki toplulaştırma uygulamalarında resen elbirliği mülkiyetinin giderilerek paylı mülkiyete geçilmesi ve toplulaştırma uygulamalarında resen düzeltmenin yapılması,

-Endüstri bölgeleri, Organize Sanayi Bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, serbest bölgeler ile sanayi sitesi ve bunların ilave alanları için ihtiyaç duyulan alanlar için mera vasfının değiştirilmesi durumunda ödenecek olan ot bedelinden muafiyet sağlanması,

-Organize Sanayi Bölge Kanunundan önce kurulan OSB’lerde kat mülkiyeti sağlanmış olanlar başta olmak üzere bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesis sahiplerinin müktesep haklarının korunması, ve katılımcıların binalarının tamamını kullanamaması veya kiraya verememesi sebebi ile boş kalmasının önüne geçilmesi için, 15.04.2000 tarihinden önce OSB’lerde bağımsız bölüm oluşturularak birden fazla kiracıya kiralanan tesislerin, yapı kullanma izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmış ve kat mülkiyeti tesis edilmiş bulunması ve OSB’ce uygun görülmesi şartıyla birden fazla kiracıya kiralınmasına olanak tanınması,

-Endüstri bölge alanlarının plan ve projelendirme süreçlerinin yeniden düzenlenmesi,

-Sanayi sitesi gelişim alanı içerisindeki Hazine arazilerinin ilgili kooperatif veya belediyelere devredilmesi,

-6183 sayılı Kanunun 22/A maddesinin kapsamında yer alan kamu alacaklarının tahsilatını hızlandırmak amacıyla bazı ödeme ve işlemler sırasında Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge arama zorunluğu getirilmesine ilişkin düzenlemenin kapsamının genişletilmesi,

-Kamu alacaklarının yurtdışı bankaların banka kartları ile ödenmesinde aracılık yapacak yurtiçi bankaların, katlanacağı giderler için komisyon alabilmelerine imkân sağlanması,

-6183 sayılı Kanunda öngörülen çeşitli ödeme ve tebligat sürelerinin 7 günden 15 güne çıkarılması,

- Kanuni sebeplerle reddi icap eden amme alacaklarının reddiyatında önce Maliye Bakanlığı alacaklarının, ardından SGK prim ve alacaklarının ödenmesine olanak verilmesi,

-Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri sonucu lehe alınan paraların Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden istisna edilmesi,

-Gayrimenkul sermaye iratlarına yönelik götürü gider oranının %25'den %15'e düşürülmesi,

-Tam mükellef kurumların kurumlar vergisi ödendikten sonra kalan dağıtılabilir kârlarının sermayeye eklenmesi,

-Gelir vergisi 3. tarife dilimi oranının %27'den %30'a yükseltilmesi,

-Asgari ücretin vergilendirilmesinde gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir dilimine girilmesi nedeniyle oluşan kaybın ilave asgari geçim indirimi uygulanması ile giderilmesi,

-Gelir Vergisi tarifesindeki değişikliklerin 2018 yılından itibaren uygulanması, ölüm veya memleketi terk halleri nedeniyle Kanunun yayımı tarihinden önce beyan edilmesi gereken gelirlerin vergilendirilmesinde eski tarifenin dikkate alınması,

-Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan kooperatiflerle ilgili muafiyet hükümlerinin değiştirilmesi, risturn istisnasının mevcut metinden çıkarılması,

-Kurumlar vergisi mükelleflerinin, taşınmaz satışından doğan kazançlarına uygulanan istisna oranlarının değiştirilmesi,

-Kurumlar vergisi oranının bazı kurumlar (bankacılık ve finans kurumları vb.) için %22 olarak belirlenmesi,

-İmalat sanayii yatırımlarını teşvikine yönelik düzenlemenin 2018 yılında da uygulanması,

-Finans sektöründe faaliyette bulunan finansal kiralama ve finansman şirketlerinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre alacakları ile ilgili olarak ayırdıkları özel karşılıkların kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılmasının sağlanması,

-Vergi mükelleflerinin MERNİS kayıtlarında yer alan yerleşim yeri adreslerinin kanunda tanımlanan bilinen adreslerden sayılması,

-Vergi mükellefin işyeri adresinde bulunamaması halinde MERNİS'te kayıtlı yerleşim yeri adresine tebligat yapılabilmesi,

-Tebliğin ilanen yapılacağı haller arasına, MERNİS'te kayıtlı adresinin bulunmaması durumunun eklenmesi,

-Mükelleflere verilen hizmetlerin elektronik ortama taşınmasına ve elektronik ticaretin kavranmasına yönelik olarak Maliye Bakanlığına gerekli düzenlemeleri yapma hususunda yetki verilmesi,

-Mükelleflerin ikametgâh adresi değişikliklerinin vergi dairelerine bildirme zorunluluğunun kaldırılması,

-Şans oyunları ile yarışma ve çekilişlerde kazanılan ikramiyeler için Veraset ve İntikal Vergisi oranının %10'dan %20'ye çıkarılması

-MTV uygulamasında taşıt değerinin ÖTV hariç, KDV matrahını oluşturan unsurlardan oluşması,

-01.01.2018 tarihinden sonra tescil edilecek araçlar için uygulanacak MTV tarifesı,

-MTV uygulamasında vergi miktarlarında olduğu gibi taşıt değerlerinin de her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması,

-31.12.2017 tarihinden önce tescil olunan araçlar için 01.01.2018 tarihinden itibaren uygulanacak MTV tarifesı,

-Değerli kâğıtların kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından da hazırlanabilmesine olanak sağlanması,

-474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun ekinde yer alan gümrük vergilerine ilişkin had ve nispetlerden "muaf" olarak belirlenenlerin "0" olarak değiştirilmesi,

-Bakanlar Kuruluna, Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi oranlarını değiştirme yetkisinin verilmesi,

-Damga vergisi oranlarına ilişkin Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin, kâğıt türleri itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı kullanılmasına imkân sağlanması,

-Kamu özel işbirliği projelerinin finansmanı için düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnasının sağlanması,

-Kamu özel işbirliği projelerinin finansmanına ilişkin işlemlerin yargı harçları dışındaki harçlardan istisna tutulması,

-Transfer fiyatlandırması ile ilgili yöntem belirleme anlaşması sürecinde ödenmesi gereken başvuru harcı ve yenileme harcının kaldırılması,

-Emlak Vergisi Kanunu uygulamasında, takdir komisyonlarınca 2018 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin, 2017 yılında uygulanan birim değerlerin belirli bir yüzdesini (%50'sini) geçmemesinin sağlanması,

-Türkiye'de ikametgâhı, kanuni iş merkezi bulunmayanlar tarafından elektronik ortamda sunulan hizmetlere ilişkin Katma Değer Vergisinin, bu hizmeti sunanlar tarafından beyan edilip ödenmesi,

-İmalat sanayii yatırımı kapsamındaki inşaat harcamalarında KDV iadesi uygulamasının 2018 yılında da sürdürülmesi,

-Milli Eğitim Bakanlığında sürdürülen FATİH Projesi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarının vergi ve benzeri mali yükümlülüklerden istisna tutulması,

-Otomobil, arazi taşıtı, SUV vb. araçlar için engellilere yönelik uygulanacak Özel Tüketim Vergisi istisnasında yeni sınırlar belirlenmesi,

-Meyveli gazozların, enerji içecekleri ve limonatalar hariç meyve suyu özelliği göstermeyen çeşitli içeceklerin ve makaronların ÖTV'ye tabi olması,

-GİB'e Risk Analizi Sistemi oluşturma ve risk analizi çalışmalarını yapma görevlerinin verilmesi,

-Savunma Sanayii Destekleme Fonuna çeşitli vergilerden aktarılan tutarların artırılması,

-Sadece yurtiçinde değil yurtdışında da yatırım yapma amacıyla kurulan fonlar ile faizsiz finans sisteminde mudaraba-muşaraka finansal araçlarıyla işlem yapan fonlara sermaye şirketlerine ve/veya projelere finansman sağlayan fonlara da kaynak Hazine Müsteşarlığı tarafından kaynak aktarılabilmesinin sağlanması,

-2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limitinin yükseltilmesi,

-Kamu ihalelerinde kefalet sigortaları kapsamında düzenlenen kefalet senetlerin de teminat mektupları gibi işlem görmesinin sağlanması,

-4734 sayılı Kamu İhaleleri Kanunu kapsamında yapılan personel çalıştırılmasına yönelik hizmet alımları kapsamında çalıştırılacak olan personel sayısı ile ücret ve diğer mali haklara ilişkin tavanların belirlenmesi,

-Devlet desteklerine ilişkin yönetmeliklerin yürürlüğe konulmasına ilişkin tarih belirleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi,

-Destekleme Fiat İstikrar Fonundan verilen krediler ile destek ödemelerinden yapılan fazla ödemelerin 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilmesi,

-Sarmalık kıyılmış tütün ticaretine kaynak oluşturan açık artırma için tütün üretimi ve açık artırma sistemi kaldırılması ve makaron içine tütün doldurulması ve ticaretinin yasaklanması,

-Makaron veya yaprak sigara kağıdı içine ticari amaçla tütün veya tütün harici bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduranlara ve nakledenlere verilecek adli ve idari para cezaları,

-Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuna yönetmelik çıkarma yetkisinin verilmesi,

-Açık artırma başlangıç fiyatı tanımının yürürlükten kaldırılması,

-Makaronun (sarmalık tütün kağıdı) ÖTV'ye tabi olması,

-Bakanlar Kuruluna, makaronları da kapsayacak şekilde sigara ve diğer tütün mamulleri için asgari maktu ÖTV tutarlarını belirleme yetkisinin verilmesi,

-Engellilere bakım hizmeti kapsamında aylık bakım ücreti ile aylık sosyal yardım tutarının Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenmesi,

-E-METİP'e veri temini için mevsimlik tarım işçilerinin çalışmak amacıyla bulunduğu illerde kimlik bildirimlerinin alınmasının sağlanması,

-Vakıflar Genel Müdürlüğünün sadece mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi ile yetkili kılınması,

-Vakıf taşınmazlarının kira sürelerinin yeniden belirlenmesi ve bazı vakıf taşınmazları için kiralama süresinin artırılması,

-Vakıfların, yurtdışında kurulu tüzel kişilere şartlı ve şartsız yardım yapabilmesinin sağlanması,

-Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna ait yurtlardaki öğrencilerin barınmalarının önündeki süre kısıtının kaldırılması,

-Bahis ve şans oyunları bayiliklerinin verilmesine ilişkin yeni kriterlerin saptanması,

-Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunları ihale sürecinde öngörülemeyen bir kesinti yaşanması durumunda, pazarlıkla temin usulüne göre hizmet alımı yapılabilmesi,

-Merkez Bankası Kanununun Denetleme Kuruluna ilişkin hükümlerinin yürürlükten kaldırılması,

-Hali hazırda görevde bulunan Merkez Bankası Denetleme Kurulu üyelerinin, ilk Genel Kurul toplantısı bitimine kadar görev yapması,

-Merkez Bankasına gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisinin tanınması, bilgi ve belgelerin verilmemesi, gerçeğe aykırı verilmesi ya da usule uygun olmayan biçimde verilmesi fiillerinin adli suç sayılması,

- İşsizlik ödeneği ödeme tarihinin ayın beşinci gününde yapılması ve daha erken ödenebilmesi için ÇSG Bakanına yetki verilmesi,

- Mesleki Yeterlilik Belgesine ilişkin sınav ve belge ücretinin tamamının 2019 yılı sonuna kadar İşsizlik Fonundan karşılanması,

-6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında AB Direktifleriyle ilgili yönetmeliklerin hazırlanmasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yanısıra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının da görev almasının sağlanması,

-3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamında istihdam hakkı bulunanlar için yaş sınırının aranmaması, anne, baba ve kardeşlerin istihdam hakkını kullanmaması durumunda bu hakkın şehidin eşi veya çocuklarınca kullanabilmesi, İlköğretim, ilkokul ve ortaokul mezunu olan gazilerin memur olabilmesi,

- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında geçmiş dönemde hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara ataması yapılan ve halen bu unvanda görev yapan ilköğretim, ilkokul ve ortaokul mezunu olan ve halen hizmetli kadrolarında çalışan gazilerin memur unvanlı kadrolara atanmış sayılması,

-Türk Patent ve Marka Kurumunun şirket kurabilmesinin sağlanması,

-Nihai sanayi malı bir ürünün alım veya satımının borsa tesciline tabi olmaması ve muamele tescil ücretinin ödenmemesi,

-Kitle fonlamasına yönelik yasal altyapının oluşturulması,

-Kitle fonlamasında izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlülüğünün uygulanmaması,

-Kitle fonlamasıyla kurulan ortaklıkların, ortak sayısının 500'ü aşması halinde dahi paylarının halka arz olunmuş sayılmaması,

-Elektronik ortamda hizmet veren kitle fonlama platformlarına yönelik kurallar,

-SPK'dan izin almadan kitle fonlama platformlarınca para topladığı tespit edilen internet sitelerinin BTK tarafından kapatılması,

-5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında yapılan tüm iş ve işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilebilmesi,

-Maden arama faaliyetlerinde çevresel etki değerlendirme işlemlerinin ve diğer izin işlemlerinin en geç üç ay içerisinde bitirilmesi, aksi takdirde çevresel etki değerlendirmesi ve diğer izin işlemleri hakkında olumlu görüş verilmiş olduğunun kabul edilmiş sayılacağı,

-Madencilik yatırımlarında işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle Orman Kanunu kapsamında herhangi bir bedel alınmaması,

-Madencilik sektöründe faaliyet yapılmayan dönemlerin olması halinde ruhsatların iptal edilmesi ve sathi hazırlık işlemleri için ÇED kararının aranmaması,

-İşletme izin tarihinden itibaren son 5 yılın herhangi bir 3 yılında yaptığı toplam üretim miktarının, projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30'undan az olması durumunda ruhsat sahibine 5.000 TL idari para cezası verilmesi ve ruhsatın iptalinin sağlanması,

-Türkiye Taş Kömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmelerinin uhdelelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işlettermeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkili kılınması,

-Belediyelerin meclis kararıyla mabetlerin yanı sıra eğitim kurumlarına, yurtlara ve hastanelere de indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilmesi,

-Belediyelerce kamu kurumlarına uygulanan su ve atık su tarifelerine sınır getirilmesi, belediyelerin kamuya ait eğitim kurumları, yurtlar, okul pansiyonları ve hastanelerden abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep etmemelerinin sağlanması,

-Elektrik Piyasası Kanununda yer alan “Genel aydınlatma” tanımının değiştirilmesi,

-Genel aydınlatmaya yönelik elektrik enerjisi satın alınmasının, dağıtım şirketlerinin faaliyet alanından çıkarılması,

-Genel aydınlatma amaçlı elektrik enerjisi satın alınmasının, TEDAŞ'ın sorumluluğuna verilmesi,

-TEDAŞ'ın genel aydınlatma ile ilgili elektrik ihtiyacının TETAŞ tarafından sağlanması,

-Genel aydınlatma giderlerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bütçesine konulan ödenek ve ilgili belediyeler ile il özel idarelerinin genel bütçe vergi gelirleri payından karşılanması, sınır aydınlatmalarına ait tesis, işletme ve tüketim giderlerinin İçişleri Bakanlığı tarafından, ibadethanelerin genel aydınlatmasına ilişkin tüketim giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından karşılanması, genel aydınlatmaya ilişkin 1/1/2018 tarihinden önceki iş ve işlemlerin nasıl sonuçlandırılacağı,

-Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ikincil düzenlemelerin uygulanması ile ilgili olarak yer alan ceza üst sınırına ilişkin tutar ve oranların aşağıya çekilmesi, ceza üst sınırına ilişkin değiştirilen tutar ve oranların önceden verilmiş idari para cezalarına uygulanmaması,

-Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında Veri sorumluları siciline kayıta ücreti alınması,

- Kişisel Verilerin Korunması Kurumda hâkim ve savcılarının geçici görevle çalıştırılabilmesine olanak sağlanması,

- Kişisel Verileri Koruma Kurumunun gelirleri arasına veri sorumluları sicil ücretinin eklenmesi,

-Kişisel Verilerin Korunması Kurumuna kariyer meslek memurları ve öğretim üyelerinden azami 15 uzmanın atanması,

--Kefalet Sandığı banka hesabı artışı olan (480.000.000,00TL'nin), 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44'üncü maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükmü uyarınca oluşturulan özel hesabın kasa ve banka bakiyesinin, Türk Patent ve Marka Kurumunun 31/12/2017 tarihi itibarıyla bankadaki hesabının yüzelli milyon Türk Liralık tutarının bütçeye gelir kaydının yapılması,

-Yargı harcından muaf tutulan kamu idareleri aleyhine hükmedilmiş yargı harçlarının tahsil edilmemesi, tahsil edilmiş olanları içinse başkaca bir işlem yapılmaması

konularında ilgili kanunlarda veya Kanun Hükmünde Kararnamelerde değişiklik yapan ayrıntılı düzenlemeler içermekte idi.

Söz konusu düzenlemelerden bazıları komisyondaki görüşmeler sırasında veya daha görüşmelere geçilmeden eleştirilerimiz veya kamuoyu baskısı dikkate alınarak tasarı metninden çıkarılmıştır.

Tasarı metninden çıkarılan düzenlemeler,

-Merkez Bankası Kanununun Denetleme Kuruluna ilişkin hükümlerinin yürürlükten kaldırılması,

-Hali hazırda görevde bulunan Merkez Bankası Denetleme Kurulu üyelerinin, ilk Genel Kurul toplantısı bitimine kadar görev yapması,

-Tütünde açık artırma başlangıç fiyatı tanımının yürürlükten kaldırılması,

-Tam mükellef kurumların kurumlar vergisi ödendikten sonra kalan dağıtılabilir kârlarının sermayeye eklenmesi,

-Gelir vergisi 3. tarife dilimi oranının %27'den %30'a yükseltilmesi,

-Gelir Vergisi tarifesindeki değişikliklerin 2018 yılından itibaren uygulanması, ölüm veya memleketi terk halleri nedeniyle Kanunun yayımı tarihinden önce beyan edilmesi gereken gelirlerin vergilendirilmesinde eski tarifenin dikkate alınması,

-Engellilere bakım hizmeti kapsamında aylık bakım ücreti ile aylık sosyal yardım tutarının Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenmesi,

-Kurumlar vergisi oranının bazı kurumlar (bankacılık ve finans kurumları vb.) için %22 olarak belirlenmesi,¹

- Sanayi sitesi gelişim alanı içerisindeki Hazine arazilerinin ilgili kooperatif veya belediyelere devredilmesi,

- Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda yer alan ceza üst sınırına ilişkin değiştirilen tutar ve oranların önceden verilmiş idari para cezalarına uygulanmaması

-AOÇ Hayvanat Bahçesinin, Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine tesis edilen intifa hakkı süresinin 30 yıla kadar çıkarılması,

-Elektrik Piyasası Kanununda yer alan “Genel aydınlatma” tanımının değiştirilmesi,

-Genel aydınlatmaya yönelik elektrik enerjisi satın alınmasının, dağıtım şirketlerinin faaliyet alanından çıkarılması,

-Genel aydınlatma amaçlı elektrik enerjisi satın alınmasının, TEDAŞ'ın sorumluluğuna verilmesi,

-TEDAŞ'ın genel aydınlatma ile ilgili elektrik ihtiyacının TETAŞ tarafından sağlanması,

-Genel aydınlatma giderlerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bütçesine konulan ödenek ve ilgili belediyeler ile il özel idarelerinin genel bütçe vergi gelirleri payından karşılanması, sınır aydınlatmalarına ait tesis, işletme ve tüketim giderlerinin İçişleri Bakanlığı tarafından, ibadethanelerin genel aydınlatmasına ilişkin tüketim giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından karşılanması,

--Destekleme Fiat İstikrar Fonundan verilen krediler ile destek ödemelerinden yapılan fazla ödemelerin 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilmesi,

-İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanununun 29 ve 30. Maddelerinde yapılması önerilen değişiklik ile ilgili olarak mevzuatta ilintili değişikliklerin yapılması,

-Maden arama faaliyetlerinde çevresel etki değerlendirme işlemlerinin ve diğer izin işlemlerinin en geç üç ay içerisinde bitirilmesi, aksi takdirde çevresel etki değerlendirmesi ve diğer izin işlemleri hakkında olumlu görüş verilmiş olduğunun kabul edilmiş sayılacağı,

konularında ilgili kanunlarda veya Kanun Hükmünde Kararnamelerde değişiklik yapan düzenlemelerdir.

Daha komisyon aşamasında veya komisyonun üzerinde görüşmeye dahi başlamadığı bazı maddelerin (19 adet) tasarı metninden çıkarılması, birçok problemi torba yasa ile çözme veya düzenleme anlayışının ne kadar yanlış olduğunu ortaya

---

¹ Kurumlar vergisi oranının bazı kurumlar (bankacılık ve finans kurumları vb.) için %22 olarak belirlenmesine ilişkin düzenleme tasarı metninden çıkarılırken aynı zamanda komisyonda verilen bir önerge ile Kurumlar Vergisi Kanununa geçici bir madde eklenerek kurumlar vergisi oranı tüm mükellefler için 2018-2019-2020 vergilendirme dönemlerindeki kazançları için %22'ye çıkarılmıştır.

koymakta, aynı zamanda söz konusu torba yasanın hazırlık çalışmalarının gereğinin yeteri ölçüde yerine getirilmediğini göstermektedir.

Komisyonunda ayrıca verilen önergelerle 14 adet yeni madde ihdasları yapılmıştır

Birbiriyle ilintisi bulunmayan yaklaşık 61 ayrı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklikler yapan ve mevcut sistemi değiştiren söz konusu maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonunda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Birbiriyle ilgili bulunmayan 61² adet Kanun ve Kanun Hükmünde kararname metninde değişiklik yapan veya ek ve geçici madde ekleyen, komisyonunda kabul edilen söz konusu tasarı torba yasa tasarısı hüviyetindedir. Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır. Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "torba yasa"daki bazı hükümler bir önceki "torba yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılamaması, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan içtüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu torba kanun tasarısı da birbirinden farklı ve farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun tasarısının komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

Hükümetin torba yasa hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılamamaktadır. Biri biriyle ilintisi bulunmayan yaklaşık 61 ayrı Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu

---

² Komisyonunda verilen önergelerle ihdas edilen maddeler dolayısıyla bu sayı 67'ye ulaşmıştır.

değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İçtüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artırdığı ve yasama faaliyetinin kalitesini esastan etkilediği gözlemlenmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan torba kanunlarla sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilerek yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Torba Kanun Tasarısının" bütününe karşıyız.

IV. Kanun tasarısının maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

Tasarının komisyonda görüşülmesi konu ve ilgili kuruluş bazında yapıldığından, tasarının maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize konu başlıkları itibarıyla aşağıda yer verilmiştir.

1. Tasarının Elektronik haberleşmeye ilişkin maddeleri hakkında değerlendirme:

Tasarıda elektronik haberleşme konusunu ve sektörünü ilgilendiren toplam on bir madde (1, 2, 3, 11, 43, 49, 87, 88, 100, 101 ve 102 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 1. maddesi; Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin hesaplanmasına ilişkin bazı yeni tanım ve kavramlara yer verilmesi,

Tasarının 2. maddesi; Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin tahakkuk etmiş borçların yeniden yapılandırılarak bir kısmının affını,

Tasarının 11. maddesi; Elektronik haberleşme sektöründen alınan Özel iletişim vergisi oranlarının her bir hizmet için %7,5 olarak belirlenmesi,

Tasarının 43. maddesi; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna; kurum alacaklarına ve borçlarına ilişkin uzlaşma yetkisinin verilmesi,

Tasarının 49. maddesi; Cep telefonu abonelerinin yurtdışında yaptıkları kullanımlar hakkında verilen roaming hizmetine ilişkin bedelin KDV'den istisna tutulması,

Tasarının 87. maddesi; Evrensel hizmet katkı payının (EHKP) hesaplanmasında esas alınan “net satış hasılatı” tanımının Evrensel Hizmet Kanuna eklenmesi,

Tasarının 88. maddesi; Evrensel hizmet katkı payı ödemelerinin takip ve tahsil yetkisinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna verilmesi ve Evrensel Hizmet Katkı Payının beyan ve ödeme süresinin değiştirilmesi,

Tasarının 100. maddesi; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yetkilendirilen işletmecilerden, Kurum giderlerinden kaynaklanan masraflara katkı sağlaması amacıyla idarî ücret alınması,

Tasarının 101. maddesi; Telsiz ücretlerine çeşitli muafiyetler sağlanması,

Tasarının 102. maddesi; Haberleşme şirketlerince tüketiciden haksız olarak tahsil edilen tutarların iki yıl içinde iade edilememesi durumunda genel bütçeye gelir kaydedilmesi,

konularında düzenlemeler içermekte idi.

Komisyon görüşmeleri sırasında Tasarının elektronik haberleşme konusunu ve sektörünü ilgilendiren toplam on bir tane maddesinden 5'i (1,2,43,101 ve 102. maddeler) iktidar partisi milletvekilleriince verilen önergelerle değişikliğe uğramıştır.

Tasarının, Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin hesaplanmasına ilişkin bazı yeni tanım ve kavramlara yer verilmesi ile ilgili 1'nci maddesinin gerekçesinde;

“406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 37 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun masraflarına katkı payı uygulamasında tereddütlere ve ihtilaflara neden olan hususları çözüme kavuşturacak yeni bir sistem kurulması amaçlanmaktadır.

Üzerinden mükerrer Hazine payı ödenmesini Önlemek maksadıyla, faturanın şeklinde veya içeriğinde (müşteri bilgileri, işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutan, gibi) veya hizmetin ilişkin olduğu dönemin belirlenmesinde yapılan hatalar ya da mükerrer düzenlenen faturalar nedeniyle aynı yıl içinde düzeltmeye konu edilen kayıtlarda yer alan bedeller, Hazine payı matrahı dışına çıkarılmıştır.

-Halihazırda, imtiyaz sözleşmelerinin tarafı olmamasına rağmen Hazine Müsteşarlığı tarafından takip ve tahsil edilen Hazine payı, yapılan düzenlemeler neticesinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak hesabına ödenecek ve söz konusu hesapta yer alan bakiyenin tamamı, 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunundaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai birimine kadar Hazine Müsteşarlığının ilgili hesabına aktarılacaktır.

-Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı ve Kurum masraflarına katkı payının süresinde ödenmemesi durumunda, 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca söz konusu tutarların ilgili vergi dairesince takip ve tahsil edilebilmesi imkânı sağlanmaktadır.

-Hazine payının süresinde ve tam olarak ödenmesini sağlamak için, uygulanmakta olan ceza 406 sayılı Kanunun ek 37 nci maddesinde düzenlenmiş ve bu kapsamda eksik ödeme halinde eksik ödeme tutan kadar cezai şart ödenmesi öngörülmektedir.

-Hazine payının matrahı olan "brüt satışlar" tanımından doğan tereddütleri ortadan kaldırmak maksadıyla 213 sayılı Yergi Usul Kanunu uyarınca yayımlanan düzenlemelere atıf yapılmış

ve görüş isteyebilme hakkı ile işletmecilerin Hazine payını hesaplamasına yönelik tereddütlerini gidermesinin yolu açılmaktadır.

-Kurum masraflarına katkı payının matrahım oluşturan net satışlar ibaresinde ne anlaşılması gerektiği açıkça tanımlanmaktadır.

-Hazine payının doğru ödenip ödenmediğinin tespitine yönelik denetimlerin Maliye Bakanlığı tarafından yapılması, denetimlerin belli süreler içinde tamamlanması ve denetimler sonucunda tespit edilen Hazine payı ile cezai şart için uzlaşma yapılabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

-Kurum tarafından tahakkuk ettirilen cezai şartın Kuruma ödeneceği ve süresinde ödenmeyen cezai şartın da 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilerek Kurum hesabına aktarılacağı düzenlenmektedir.”

denilmektedir.

Tasarının, Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin tahakkuk etmiş borçların yeniden yapılandırılarak bir kısmının affını amaçlayan 2'nci maddesinin gerekçesinde ise;

“Madde ile, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa geçici madde eklenmek suretiyle elektronik haberleşme sektöründe yaşanan İhtilafların giderilmesi ve kamu alacağının bir an önce tahsili amacıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından imtiyaz sözleşmeleri veya sayısı sınırlandırılmış kullanım hakkı ile yetkilendirilmiş olan işletmecilerin, gerek ihtilaflı gerekse inceleme aşamasında bulunan Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, telsiz ücretleri ve bu kapsamda taraflar arasında imzalanmış olan sözleşme ve protokoller uyarınca tahakkuk ettirilen cezai şart ve gecikme zammı ya da gecikme faizi alacakları ile yargılama giderlerine yönelik yapılandırma hükümlerinin düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda maddenin;

-Birinci fıkrasında, maddenin kapsamı düzenlenmekte ve maddede yer alan bazı terimler tanımlanmaktadır.

-İkinci fıkrasında, maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ihtilaflı olan Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı ve telsiz ücreti alacakları ile bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların yapılandırılmasına ilişkin hükümler yer almaktadır.

-Üçüncü fıkrasında, maddenin yürürlük tarihine kadar incelemesi devam eden ya da henüz başlanmamış olan dönemlere ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

-Dördüncü fıkrasında, başvuru koşulları ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer ortak hükümlere yer verilmektedir.

-Beşinci fıkrasıyla, maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamı dışında kalmakla birlikte, Kurum tarafından yetkilendirilmiş diğer tüm İşletmeci ve hizmet sağlayıcıların, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına ve Kuruma olan mali yükümlülüklerine ilişkin olarak da söz konusu Kanun hükümlerinden yararlanmalarına imkân tanınmaktadır.

-Altıncı fıkrasıyla, bu madde kapsamına giren alacaklara karşılık tahsil edilmiş tutarların bu maddeye dayanılarak red ve iadesinin yapılmayacağı düzenlenmektedir.

-Yedinci fıkrasıyla, bu madde kapsamında tahsil edilecek tutarların hesaplanmasında ilgili idarelerin kayıtlarının esas alınacağı düzenlenmektedir.

-Sekizinci fıkrasıyla, bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında düzenlenen süreleri üç katına kadar uzatmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmaktadır.

-Dokuzuncu fıkrasıyla, bu madde kapsamındaki alacakların bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirmeksizin terkin edilmesine Maliye Bakanı, Kurum alacakları bakımından ise Kurum yetkili kılınmaktadır.

-Onuncu fıkrasıyla, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Kurumun görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmaktadır."

açıklamasına yer verilmiştir.

Tasarının, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna; kurum alacaklarına ve borçlarına ilişkin uzlaşma yetkisinin verilmesini amaçlayan 2'nci maddesinin gerekçesinde ise;

"Madde ile, 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanunun 5 inci maddesine fıkra eklemek suretiyle Kurumun, Maliye Bakanlığının görüşlerini alarak hazırlayacağı usul ve esaslar çerçevesinde ve maddede düzenlenen esaslar dahilinde münhasıran Kurum alacaklarına (tahsiline aracılık ettiği alacaklar ile Hazine payına ilişkin cezai şart hariç) ve borçlarına ilişkin Kuruma uzlaşma yetkisi verilmektedir. Böylelikle, muhatapların yargısal yollara daha az başvurmasının sağlanması ve Kurum üzerindeki dava/takip yükünün azaltılması ile Kurum alacağının daha hızlı şekilde tahsil edilmesi amaçlanmaktadır."

denilmiştir.

Komisyon görüşmeleri sırasında bu maddelere duyulan ihtiyacın daha çok geçmiş yıllarda GSM şirketleri ile idare arasında imzalanan sözleşmelerde yer alan bazı tanım ve kavramların farklı yorumlanması üzerine ortaya çıkan ihtilafların giderilmesi ile ilgili olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu hizmetler önceki yıllarda devletin bu konudaki imtiyazlarını gerçekleştirmiş bulunduğu ihalelerle belirli şirketlere aktarmasından dolayı bu şirketler tarafından yerine getirilmektedir.

Söz konusu imtiyazın devri sırasında gerçekleştirilen ihale süreci sırasında ve sonrasında düzenlenen belgelerde, ihale şartnamelerinde, sözleşmelerde ve Danıştay'ın da onayından geçen imtiyaz sözleşmelerinde, bu hizmetin ne şekilde yerine getirileceği, imtiyaz hakkının devri dolayısıyla bazı kamu kuruluşlarına ödenmesi gereken pay ve ücretlerin nasıl saptanacağı vb. hususlar düzenlenmiş bulunmaktadır.

Bu konuda imtiyazın devredildiği dönemde gerekli olan ihale sürecinde tüm taraflar tarafından bilinen ve daha sonra imtiyaz sözleşmelerinde de kayıt altına alınan parametrelerle ilgili olarak sonradan yasa ile yapılacak değişikliklerin hukuki bazı problemlere neden olması kaçınılmazdır. Halen idare ve ilgili şirketler arasında yargıda devam eden veya yargılama sonucu kesinleşmiş ihtilafların da bu yöntemle çözüme kavuşturulması anayasal hükümler açıdan da sakıncalar içermektedir.

Hukuk devletinde sözleşmelerle bağlanmış olan bir akdin koşullarını sözleşme dışında değiştirilmesi imkânı bulunmamaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında bu düzenlemelerde bu derece ısrarla aceleci davranılmasının bütçe uygulamaları bakımından ihtiyaç duyulan gelirlerin bir an öce

tahsil olunarak bütçe hesaplarına kazandırılması isteğinden kaynakladığı anlaşılmaktadır. Hatta komisyon görüşmeleri sırasında hazine lehine sonuçlanan bir dava ile ilgili olarak ana para ve faiziyle mahkeme kararı ile kesinleşen 2.2 milyar TL alacağın olduğu beyan edilmiştir. Ancak aynı durumda bulunan diğer davalar veya geçmiş yıllara sari olarak yapılacak inceleme sonucunda ortaya çıkması muhtemel kamu alacağı konusunda kesin bir rakam komisyonumuza sunulmamıştır.

Tasarının ilgili maddelerinde 6183 sayılı Yasa'ya göre ilgili vergi dairesi tarafından takip ve tahsil edilerek kurum hesabına aktarılacak olan kısım, komisyonda tarafımda yapılan eleştirir ve uyarılar neticesinde "İmtiyaz sözleşmeleri veya yetkilendirme belgelerinde yer alan hükümler kapsamında takip ve tahsil edilerek kurum hesabına yatırılır." şeklinde değiştirilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 176'ncı maddesi "Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten kısmı (başlangıç kısmı) Anayasa metnine dahildir." kuralını öngörmüştür. Anayasa'nın Başlangıç bölümünde ve 6. maddesinde, Millet iradesinin mutlak üstünlüğü ve egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Ulus'unun olduğu; Türk Ulus'unun egemenliğini, Anayasa'nın koyduğu ilkelere göre, yetkili organları eliyle kullanacağı; hiçbir kimse ya da organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı belirtilmiştir.

Devlet organları Türk Ulusu adına egemenliği kullanırken karmaşa yaratılmaması ve düzenin bozulmaması için, tüm çağdaş parlamenter demokrasilerde olduğu gibi, erkler ayrılığı ilkesi benimsenmiş; erkler ayrılığının, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı uygar bir iş bölümü olduğu vurgulanmış; egemenliği kullanan Devlet organları arasında üstünlük bulunmadığı, üstünlüğün Anayasa ve Anayasa'ya uygun olmak koşuluyla yasalarda olduğu ifade edilmiştir.

Anayasamıza göre, egemenliği Türk Ulusu adına kullanacak üç erk, yasama, yürütme ve yargıdır. Bu erklerden her biri Ulus egemenliğini kendi görev alanı ile sınırlı biçimde kullanacaktır. Nitekim Anayasa'nın 7, 8 ve 9. maddelerinde yasama, yürütme ve yargı organlarının görev ve yetki alanı net olarak belirlenmiştir.

Anayasa'nın 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türk Ulusu adına Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin olduğu, bu yetkinin devredilemeyeceği, 8. maddesinde, yürütme yetki ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu'nca, Anayasa ve yasalara uygun olarak kullanılıp yerine getirileceği, 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Ulusu adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı, belirtilmiştir.

Devlet organları olan yasama, yürütme, yargı organları arasındaki ilişkinin üstünlük sıralaması olmayıp belli Devlet yetki ve görevinin kullanılmasından ibaret,

bununla sınırlı medeni bir iş bölümü ve iş birliği olduğu, üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda olduğu görüşünü benimsemiş olması nedeniyle Anayasada gösterilen organların işlev, ödev ve sorumluluklarını aşarak kendi alanı dışında diğer organın yetkisini üstlenerek veya onun yetkisine giren bir konuda düzenleme yapması, erkler ayrılığı ilkesi ile anayasal sisteme uygun düşmemekte, Anayasanın 6., 7., 8 ve 9’uncu maddelerine aykırı içerik taşımaktadır.

Geçmiş yıllarda GSM şirketleri ile idare arasında imzalanan sözleşmelerde yer alan bazı tanım ve kavramların farklı yorumlanması üzerine ortaya çıkan ihtilafların giderilmesi amacıyla yapıldığı belirtilen tasarının 1ve 2. maddelerindeki düzenlemeler; şirketler ve idare arasında devam eden ve yargı sürecine intikal eden bazı kavram ve tanımlarının içeriğinde anlaşılamamasından kaynaklanan sorunların çözümü için geçmişe yönelik yargılama sonuçlarını da etkileyen, bir ölçüde anlamsız kılan düzenlemeler olup erkler ayrılığı ilkesi ile anayasal sisteme uygun düşmemekte, Anayasanın 6., 7., 8. ve 9’uncu maddelerine aykırı içerik taşımaktadır.

Öte yandan tasarının 2’nci maddesiyle 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa geçici madde eklenmek suretiyle elektronik haberleşme sektöründe yaşanan ihtilafların giderilmesi ve kamu alacağının bir an önce tahsili amacıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından imtiyaz sözleşmeleri veya sayısı sınırlandırılmış kullanım hakkı ile yetkilendirilmiş olan işletmecilerin, gerek ihtilaflı gerekse inceleme aşamasında bulunan Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, telsiz ücretleri ve bu kapsamda taraflar arasında imzalanmış olan sözleşme ve protokoller uyarınca tahakkuk ettirilen cezai şart ve gecikme zammı ya da gecikme faizi alacakları ile yargılama giderlerine yönelik yeniden yapılandırma adı ile kısmi af getirilmekte, kanunların genel ve kapsayıcı niteliği göz ardı edilerek, geçmişteki işlem ve fiilleri ile bu tür inceleme ve maddi yükümlülöklere muhatap kalmış olan bazı mükellefler kayırlmış olmaktadır

Af niteliğinde hükümler içermesi nedeniyle; söz konusu maddenin TBMM Genel Kurulunda görüşölmesi sırasında kabulü için Anayasanın 87’nci maddesinin son fıkrası gereğince üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun aranması gerekmektedir.

Tasarının 1, 2, 3, 11, 38, 43, 84, 85, 99, 100 ve 101’nci maddelerinde yer alan Elektronik haberleşme sektörünü ilgilendiren hükümlerin tüm ayrıntısı ile ayrı bir yasada düzenlenerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda ve Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşöldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşölüp değeriendirilmesinin daha uygun olacağını düşünöyoruz.

2. Tasarının Köy Yerleşim Yerlerine ilişkin maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda köy yerleşim yerlerini ilgilendiren iki madde (4 ve 107. maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 4'ncü maddesi; Köy Kanununa göre evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde bina yapmak ve taksitlerini ödemek için 31/12/2020 tarihine kadar ek süre verilmesi,

Tasarının 105'nci maddesi; tüzel kişiliği kaldırılan köylerden alınması gereken vergi ve harçlara ilişkin muafiyet ve istisnaların 31/12/2020'ye kadar uzatılması,

konularında düzenlemeler içermektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında Tasarının Köy yerleşim bölgelerini ilgilendiren toplam iki maddesinden biri olan 105'nci maddesi muhalefet partilerinden gelen uyarı ve eleştiriler üzerine iktidar partisi milletvekillerince verilen önergelerle değişikliğe uğramıştır.

Tasarının, Köy Kanununa göre evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde bina yapmak ve taksitlerini ödemek için 31/12/2020 tarihine kadar ek süre verilmesi, ile ilgili 105'nci maddesinin gerekçesinde;

“442 sayılı Köy Kanununa eklenmesi öngörülen geçici madde ile, anılan Kanunun ek 13 üncü maddesi uyarınca köy yerleşim alanlarında bulunan ve köyde ikamet eden ve köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde 31/12/2020 tarihine kadar çeşitli nedenlerle bina yapmayanlara ya da taksitlerini ödemeyenlere ilave süre vermek suretiyle bu vatandaşlarımızın satın aldıkları taşınmazları üzerinde bina yapmalarına ve taksitlerini ödemelerine imkân sağlanmak suretiyle bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin önlenmesi ve verilen bu süre içerisinde de bina yapılmaması veya taksitlerin ödenmemesi durumunda bu taşınmazların köy tüzel kişiliği adına, tüzel kişiliğini kaybeden köylerde ise ilgili belediye adına resen tapuda tescil edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, 31/12/2020 tarihinden önce ek 13 üncü maddede belirtilen süreleri dolacak olan hak sahiplerinin bu süreleri de 31/12/2020 tarihine kadar uzatılmaktadır.”

denilmektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında söz konusu maddeden tüm Türkiye ölçeğinde yararlanacak ihtiyaç sahibi kişilerin sayısı konusunda, komisyonu tatmin edici bir bilgi sunulmamıştır.

Tasarının, tüzel kişiliği kaldırılan köylerden alınması gereken vergi ve harçlara ilişkin muafiyet ve istisnaların 31/12/2020'ye kadar uzatılması, ile ilgili 105'nci maddesinin gerekçesinde;

“Uygulama süresi 31/12/2017 tarihinde sona erecek olan 6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin uygulama süresi 31/12/2020 tarihine uzatılmaktadır”

şeklinde kısa bir açıklamaya yer verilmiştir.

Söz konusu maddedeki düzenleme; Gelir Vergisi Kanununda mevcut bulunan köyde icra edilen faaliyetler ile ilgili olarak tanınan esnaf, ücret, ve serbest meslek faaliyetleri, vb için tanınan muafiyetlerle ilgili olarak 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1. maddesiyle tanınan hali hazırda köy olup anılan kanunla mahalleye dönüştürülen yerler için 31.12.2017 tarihinde dolacak uygulama süresinin 31.12.2020 tarihine kadar uzatılması ile ilgili bulunmaktadır.

Köyleri ve köylüyü ilgilendiren kanuni düzenlemelerin bazı torba yasalar içinde biri birinden kopuk parçalar halinde gerçekleştirilmesi bu yerleşim merkezlerinde gözlemlenen sorunların çözümünü gittikçe zorlaştırmaktadır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun uygulamada ortaya çıkardığı sorunların Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının da katılımıyla bir bütün halinde ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Söz konusu madde tarafımızca yapılan eleştiri ve uyarılar sonucunda söz konusu geçici birinci maddedeki muafiyet ve istisnaların ve tümünün içme ve kullanma suları için farklı indirimli tarife uygulanma tarihi 31.12.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

Tasarının 4 ve 105'nci maddelerinde yer alan Köy yerleşim bölgelerini ilgilendiren hükümlerinin, 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun uygulamada ortaya çıkardığı sorunların tespiti ve çözümünü hedefleyen ayrı bir yasada düzenlenerek Tarım, Orman ve Köyışleri ve İçişleri Komisyonlarında etrafıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşölüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünöyoruz.

3. Tasarının Ulaşım Sektörüne (Batık ve Atıl Gemiler-Sivil Havacılık-TCDD Taşımacılık A.Ş.) ilişkin maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda ulaşım sektörünü ilgilendiren toplam dört madde bulunmakta idi.

Tasarının 5'nci maddesi; Liman idari sahasında bulunan batık ve atıl gemilerin kaldırılması,

Tasarının 46'nci maddesi; Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulunun oluşturulması,

Tasarının 47'nci maddesi; Havaalanlarında bekleyen, sahiplerine ulaşılamayan ve terk edilmiş olan hava araçlarının satışının ve havaalanlarından kaldırılmasının sağlanması,

Tasarının 120'nci maddesi; 31/12/2020 tarihine kadar TCDD Taşımacılık AŞ'nin doğrudan kamu hizmet yükümlüsü olarak sayılması ve finansman açıklarının TCDD sermayesinden karşılanması,

konularında düzenlemeler içermekte idi.

Tasarının; liman idari sahasında bulunan batık ve atıl gemilerin kaldırılması ile ilgili 5'nci maddesinin gerekçesinde;

"618 sayılı Limanlar Kanununda, batık gemilere ilişkin düzenlemeler bulunmasına rağmen, batık olmayan ancak karaya oturmuş, yarı batık halde bulunan gemiler ile terk edilmiş veya atıl halde bulunan gemilerin bulunduktan yerden kaldırılması hususunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1386 ncı maddesi, üzerinde haciz bulunan gemilerin tehlike teşkil etmesi durumunda vaktinden evvel satılabilmesi için liman başkanına icra mahkemelerine başvurma yetkisi vermiş olsa da satış işlemlerinin oldukça uzun sürmesi mevcut düzenleme ile öngörülen amaca ulaşmaya engel olmaktadır.

Belirtilen kanuni boşluk ve hacizli gemilerin satış işlemlerinin sonuçlandırılmaması ülkemizde "terk edilmiş gemiler" ya da sahibi belli olsa bile "üzerinde takyidat bulunan terk edilmiş gemiler" sorununu ortaya çıkarmıştır. Bu gemiler çoğu zaman yıllarca limanlarda beklemekte ve potansiyel olarak çevresel risk taşımaktadır. Bahsi geçen gemilerin, arz ettiği riskler nedeniyle bir an önce satışının sağlanması ve onarılarak veya hurda haline getirilerek tekrar ekonomiye kazandırılması gerekmektedir....

Enkaz halde bulunan gemiler bakımından ise 2007 tarihli Enkaz Kaldırmaya Dair Uluslararası Nairobi Konvansiyonu, devletin egemenlik hakkına dayanarak bu enkazların donatanına gemiyi bulunduğu yerden kaldırması, kaldırılmaması halinde ise devlet tarafından kaldırılacağına ilişkin hükümler getirmiştir. Bugün birçok sahil devleti de seyir engel veya tehlike oluşturduğu değerlendirilen hatta böyle bir problem oluşturmaya dahi herhangi bir enkazın kaldırılmasını talep edebilmektedir. Bu talep, genel olarak kanuni bağlayıcılığı olan kaldırma emri şeklinde olmaktadır. Düzenleme ile, uluslararası mevzuatta bulunan yetkinin 618 sayılı Kanunda da yer alması amaçlanmaktadır.

Madde ile, liman başkanı, can, mal ve çevresel risk taşıyan veya seyir ve seferin selametine engel olabilecek suret ve vaziyette bulunan gemiler hakkında, gemi batık veya yarı batık ise çıkarılması, diğer durumlarda ise gemiyi güvenli bir yere kaldırılması için geminin donatanına veya kaptanına kırkbeş güne kadar süre verecek, bu süre içinde talimat yerine getirilmediği takdirde, bu gemileri veya eşyasını çıkarmaya, çıkarttırmaya, bulunduğu yerden kaldırmaya, kaldırtmaya, imha ettirmeye ve satmaya yetkili olacaktır. Liman başkanı tarafından gerçekleştirilecek satışa ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından düzenlenecektir. Satıştan elde edilen gelirden liman başkanlığı tarafından yapılan masraflar düşüldükten sonra artan tutar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi nezdinde açılacak emanet nitelikli hesaplarda izlenecektir. Geminin eşyası ifadesine geminin yükü, yağı ve yakıtı da dahildir.

Düzenlemenin üçüncü fıkrasına göre liman idari sahasında bulunan gemilerin, seyir, can, mal, çevre güvenliği ve emniyet bakımından ciddi tehlike oluşturabileceği durumlarda, birinci fıkradaki bildirimler yapılmadan ve süreler beklenmeden, gemi veya deniz aracı hakkında herhangi bir mahkeme kararı, adli veya idari tedbir olsa dahi liman başkanı, her türlü tedbiri almak hususunda yetkili olacaktır. Örneğin, üzerinde ihtiyati veya kesin haciz kararı veya bir başka nedenle seferden men kararı olan gemi, kötü hava şartlarında can, mal, seyir ve çevre güvenliği açısından risk teşkil ediyorsa, tedbiren güvenli bir yere nakli sağlanabilecek yahut terk edilmiş bir

geminin yakıtı denize sızıyorsa yakıtının nakli sağlanabilecektir. Liman başkam, alman tedbirlerin devamında geminin satışı için birinci ve ikinci fıkra uyarınca gereken işlemleri yapmaya devam edebilecektir.”

açıklaması yer almaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında bu durumda bulunan gemi sayısının 150 civarında olduğu bilgisi verilmiştir.

Maddenin görüşülmesi sırasında maddenin hazırlık çalışmalarında sektör temsilcilerinin görüşüne başvurulmadığı anlaşılmıştır. Uluslararası denizcilik mevzuatında yer almayan ancak ulusal mevzuatta kendisine yer bulan “hacizle seferden men etmek” müessesesinin sektörün günümüzdeki konumu açısından yeniden değerlendirilmesi yönündeki talebimiz de karşılık bulmamıştır. Madde içeriğinde yer alan ve batık, karaya oturmuş veya terk edilmiş gemilerin tasfiyesi ile ilgili olan bazı sürelerin hızlandırılmasının bazı anayasal ve hukuki sınırlar açısından uygulamada problem yaratabileceği düşünülmektedir.

Söz konusu madde iktidar partisi milletvekillerinin verdiği önerge doğrultusunda aynen kabul edilmiştir.

Tasarının; Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulunun oluşturulması ile ilgili 40’ncı maddesinin gerekçesinde;

”2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 40 ıncı maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle birinci ve ikinci fıkrayla, yine anılan maddede düzenlenen hususlara uyumlu olarak daha detaylı ve günün ihtiyaçlarına, uluslararası kurallara ve uygulamaya uygun bir düzenleme getirilmesi ile 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla uygun bulunan Şikago Sözleşmesinin 17 numaralı eki gereğince oluşturulması gereken Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulunun kanuni dayanağının oluşturulması amaçlanmaktadır.

Ayrıca Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü havacılık güvenliği alanında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığım muhatap almakla birlikte Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı ve diğer kurum ve kuruluşlar ile koordineli bir şekilde sivil havacılık güvenlik yapılanmasının kurulması amaçlanmaktadır. Havaalanında görevli bulunan havaalanı mülki idare amirlerinin havacılık güvenliğine ilişkin görev, yetki ve sorumluluklarının İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

Sivil havacılıkta karşılaşılabilecek yasadışı tehditlere karşı güvenlik ve risk değerlendirmesi yapmak amacıyla seyahat edecek kişilerin bilgilerinin toplanabilmesinin, işlenebilmesinin ve paylaşılmasının yasal dayanağım oluşturmak ve sorumluktan belirlemek amaçlanmaktadır.

Ülkemiz hava araçlarında silahlı güvenlik görevlisi bulundurulması ve yabancı tescilli sivil hava araçlarında özel eğitimli ve silahlı güvenlik görevlileri bulundurulmasına, mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde İçişleri Bakanlığınca izin verilmesi öngörülmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Tasarının; Havaalanlarında bekleyen, sahiplerine ulaşamayan ve terk edilmiş olan hava araçlarının satışının ve havaalanlarından kaldırılmasının sağlanması ile ilgili 41’nci maddesinin gerekçesinde;

“Madde ile, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa eklenmesi öngörülen ek maddeyle havaalanlarında bekleyen, malikleri ve/veya işleticilerine ulaşamayan veya terk edilmiş olan hava araçlarının terkin, satışı ve havaalanlarından kaldırılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca;

•Kaza durumlarında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Kaza Araştırma ve inceleme Kurulundan, diğer durumlarda Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden ve ihtiyaç duyulacak ilgili uzmanlardan oluşan ekip tarafından hava aracının itibari ya da fiili harabiyete uğradığına dair rapor verilmesi halinde ilgili hava aracı üzerindeki her türlü vergi borcu ve gümrük mevzuatından doğan yükümlülükler ile diğer takyidatlara bakılmaksızın sicilden terkin yapılarak hurdaya ayrılacağı,

-Hurdaya ayrılan hava araçlarının, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün ruhsatlandığı havaalanı işleticisi tarafından açık artırma usulü ile satılarak bedelden konma konaklama bedeli alınmaksızın ilan, terkin, satışa ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan bedel bir kamu bankasında açılacak hesaba depo edileceği, hava araçları üzerinde bulunan ipotek, haciz ve mevcut takyidatların bu bedel üzerinden devam edeceği, alacakların tasfiyesinden sonra kalan miktarın satıştan itibaren beş yıl içinde hak sahiplerinin müracaattan halinde ilgililerine iade edileceği, beş yıl içinde herhangi bir müracaatın olmaması halinde söz konusu bedelin Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bütçesine gelir kaydedileceği, düzenlenmektedir.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Komisyon görüşmeleri sırasında bu durumda bulunan uçak sayısının 25 civarında olduğu bilgisi verilmiştir.

Söz konusu iki maddenin de görüşülmesi sırasında maddenin hazırlık çalışmalarında sektör temsilcilerinin görüşüne başvurulmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca komisyon da maddenin görüşülmesi sırasında, söz konusu sektör temsilcilerinin görüşlerine başvurmamıştır.

Tasarının 5, 40, 41 ve 120'nci maddelerinde yer alan Ulaştırma Sektörünü ilgilendiren hükümlerinin, sektör temsilcilerinin de görüşlerinin alınması suretiyle ayrı bir kod yasada düzenlenerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

4. Tasarının Kültür ve Turizm Bakanlığını ve Turizmi teşvik mevzuatını ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Kültür ve Turizm Bakanlığını ve Turizmi teşvik mevzuatını ilgilendiren toplam iki madde (7 ve 67 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 7'nci maddesi; Fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasında kullanılan cihazları imal ve ithal edenlerden yapılan kesintilerin aktarıldığı Kültür ve Turizm Bakanlığındaki özel hesabın kaldırılması,

Tasarının 4706 sayılı Kanuna Geçici 23. madde ekleyen 67'nci maddesinin ilk bölümü, Kültür ve Turizm, Orman ve Su İşleri veya Maliye Bakanlıklarınca taşınmaz tahsis edilen turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sözleşme sürelerinin uzatılması ve bu taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesi,

Tasarının 4706 sayılı Kanuna Geçici 24. madde ekleyen 67'nci maddesinin ikinci bölümü, turizm yatırımcılarına, yatırımlarını tamamlayabilmeleri için 2 yıl daha ek süre verilmesi

hususlarında bazı düzenlemeler içermekte idi. Komisyonda yapılan görüşme sırasında bu madde iki ayrı madde haline dönüştürülmüştür.

Komisyon görüşmeleri sırasında yapılan eleştiriler de dikkate alınarak verilen önerge ile değiştirilerek kabul edilen tasarının; Fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasında kullanılan cihazları imal ve ithal edenlerden yapılan kesintilerin aktarıldığı Kültür ve Turizm Bakanlığındaki özel hesabın kaldırılması ile ilgili 7'nci maddesinin gerekçesinde;

“5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesi ile CD, DVD, ses kaseti gibi taşıyıcı materyaller ile fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarayan her türlü teknik cihazı imal ve ithal eden gerçek ve tüzel kişilerden, yüzde 3'ü geçmemek üzere Bakanlar Kurulu karar ile belirlenen oranlar çerçevesinde kesinti yapmakta ve bu tutarların dörtte biri genel bütçeye, dörtte üçü ise Kültür ve Turizm Bakanlığında oluşturulan özel hesaba aktarılmaktadır. Söz konusu özel hesapta biriken tutar, Bakanlıkça fikri mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ile kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kullanılmaktadır.

Madde ile, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun ortaya koyduğu temel ilkeler çerçevesinde; Hazine birliğini gerçekleştirmek amacıyla tüm gelir ve giderlerin bütçede yer almasını sağlamak, bütçe dışı harcama alanlarını sınırlandırmak, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak sağlıklı bir hesap verme mekanizması oluşturmak ve kamu mali yönetimini bütçe hakkına uygun bir şekilde yürütmek amacıyla özel hesap uygulaması sonlandırılarak bu kapsamdaki hizmetlerin finansmanının Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden karşılanması amaçlanmaktadır.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemenin kamu maliyesinde bütçe dışı tutulan tüm diğer özel hesaplar için de hazine birliğini gerçekleştirmek ve tüm gelir ve giderlerin bütçede yer almasını sağlamak amacıyla gecikmeden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca söz konusu özel hesabın bütçe içerisine alınmasının hak sahiplerine dağıtılması gereken fikrî emekler sonucu eser meydana getirene ait bir telif tazmin bedellerinin ödenmesinde herhangi bir aksamaya neden olmaması için gerekli tedbirlerin alınması icap etmektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında yapılan eleştiriler de dikkate alınarak verilen önerge ile değiştirilerek kabul edilen tasarının Kültür ve Turizm, Orman ve Su İşleri veya Maliye Bakanlıklarınca taşınmaz tahsis edilen turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sözleşme sürelerinin uzatılması ve bu taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesi ile ilgili 61'nci maddesinin gerekçesinde;

“İlgili mevzuatı uyarınca kamu taşınmazları üzerinde turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca adına kesin tahsis yapılan, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca adına kesin izin verilen veya Maliye Bakanlığı tarafından lehine irtifak (üst) hakkı tesis edilen yatırımcı ve işletmecilerin bu kesin tahsis, kesin izin veya irtifak (üst) hakları; süreleri sonunda ve yine mevzuatlarında düzenlenen farklı bedel ve şartlarla uzatılabilmektedir.

Bu tesislerin çoğunun sözleşme sürelerinin 49 yıl olduğu ve bu sürenin sonunda tesislerin yıprandığı, ancak yatırımcı ve işletmecilerin sürenin sınırlı olması ve tesisi teminat göstermek suretiyle kredi temin etmede yaşadıkları sorunlar nedeniyle tesisleri yenilemedikleri anlaşılmıştır. Bu kapsamda;

-Turizm sektörünün ve bu sektörde faaliyet gösteren yatırımcı ve işletmecilerin daha fazla desteklenmesi için Kültür ve Turizm, Orman ve Su İşleri veya Maliye Bakanlıklarınca taşınmaz tahsis edilen turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sözleşme sürelerinin ilk sözleşme süresi kadar uzatılarak kredibilitelerinin artırılması suretiyle turizm tesislerinin yenilenmesinin sağlanması,

-Kültür ve Turizm Bakanlığınca kesin tahsis yapılan veya Maliye Bakanlığınca irtifak (üst) hakkı tesis edilen taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesinin sağlanması,

-Bu taşınmazlar üzerinde daha fazla yatırım yapılabilmesi ve istihdamın artırılması, amaçlanmaktadır.

Buna göre geçici 23 üncü madde ile;

-Turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sürelerinin, varsa açılmış davalardan feraat edilmesi, borcunun bulunmaması ve bir yıl içinde talepte bulunulması halinde, süresinin bitmesi beklenilmeksizin yeni bedel üzerinden sözleşme düzenlenerek kırkdokuz yıla kadar uzatılması, bu halde sözleşme süresi ve bedelinin belirlenmesi, hasılat payı, ödeme şekli ve süresi ile uygulamaya ilişkin diğer hususların Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığınca müştereken belirlenmesi,

-Kültür ve Turizm Bakanlığınca kesin tahsis yapılan veya Maliye Bakanlığınca irtifak (üst) hakkı tesis edilen taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesi, bu halde satış bedelinin belirlenmesi, yeniden düzenlenecek sözleşmede taşınmaz üzerinde yapılabilecek yapı ve tesislerin nevi ve miktarı ile üst hakkı lehdarı yatırımcı ile tesisi işleten işletmecinin farklı olduğu durumlarda işletmecinin de sözleşmeye ilişkin talep, hak ve yükümlüklerinin dikkate alınması, bedelin peşin ödenmesi halinde ödeme koşulları, bedelin taksitle ödenmesi halinde taksit süresi, sayısı ve taksitlendirmeye dair diğer koşullar ile uygulamaya ilişkin diğer hususların Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığınca müştereken belirlenmesi, -
öngörülmektedir.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Maddenin görüşülmesi sırasında Turizm alanında olup da Turizm Bakanlığı tarafından verilen 525 tane, Orman Bakanlığı tarafından verilen 86 tane, Maliye Bakanlığınca da doğrudan verilen 78 tane olmak üzere 689 adet turizm tesisinin bu kapsamda olduğu ifade edilmiştir.

Madde metninde yer alan “Kesin tahsis yapılan veya irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar yatırımcı ve işletmecilere satılmak suretiyle de değerlendirilebilir.” şeklindeki düzenlemenin söz konusu sektör için zararlı sonuçlara neden olabileceği düşünülmektedir. Söz konusu kesin satış işlemleri sonrası sürecin takip edilmesi, bütün adımların Turizm Kanunu ve ilgili mevzuat, turizm master planları çerçevesinde yürütülmesi gerekir. Aksi bir tutumun Türkiye’de turizm sektörünün çöküşüne zemin hazırlayacağı gözden ırak tutulmamalıdır.

Kiralama süresinin uzatılmasının ve satış işleminin yapılacak yatırımlarla doğrudan doğruya ilişkilendirilmesi, bunların tapu siciline konulacak şerhlerle gerçekleştirilmesi gerekir

Anayasanın “Ormanların Korunması” başlıklı 169. maddesi;

“Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz...”

Anayasanın “Kıyılardan yararlanma” başlıklı 43. maddesi;

“ Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir

.Kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkan ve şartları kanunla düzenlenir.”,

hükmünü içermektedir.

Söz konusu tesis ve işletmelerin orman- deniz-kıyı kombinasyonunda inşa edildiği de göz önünde bulundurularak, orman ve kıyılarla ilgili olarak Anayasadan kaynaklanan sınırlamaların dikkate alınması söz konusu düzenlemenin torba yasa yerine sektörü ilgilendiren ana kod kanunların içinde belirli bir mantık içerisinde gerekli bağlantılar da kurularak gerçekleştirilmesi gerekir.

Tasarının, 4325 ve 5084 sayılı teşvik uygulamaları kapsamına giren turizm yatırımcılarına, yatırımlarını tamamlayabilmeleri için 2 yıl daha ek süre verilmesi ile ilgili 62’nci maddesinin gerekçesinde;

“4325 sayılı ve 5084 sayılı kanunlarla getirilen teşvik uygulamaları kapsamında, yatırımcılara anılan kanunlarda belirtilen taşınmazlar bedelsiz olarak devredilirken veya bedelsiz olarak kullanma izni verilmiştir. Ancak yatırımcılar tarafından taahhüt edilen yatırım ve istihdamın gerçekleştirilmesi aşamasında çeşitli güçlüklerle (ekonomik kriz, teknolojik gelişmelere paralel olarak emek yoğun faktörlerden uzaklaşılması, doğal afetler ve benzeri) karşılaşılmaması nedeniyle bu yatırım ve istihdamı tam olarak gerçekleştirememesi sebebiyle 4706 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle yatırımcıların kredi imkânlarından yararlanarak yatırımlarını tamamlamalarına imkân sağlanması ve bu konuda idareler ile yatırımcılar arasında uygulamada ortaya çıkan hukuki ihtilafların giderilmesi amaçlanmıştır.

Bu maddenin uygulanması açısından yatırımcılar tarafından maddenin yürürlüğe girdiği 12/7/2012 tarihinden itibaren altı ay içinde müracaat yapılması ve iki yıl içinde maddede belirtilen koşulların yerine getirilmesi de öngörülmüştür.

Yapılan düzenlemeden bilgisi olunmaması gibi çeşitli sebeplerle bazı yatırımcılar tarafından idareye başvuruda bulunulamadığı veya taahhütlerin yerine getirilmesinde uygulamada bazı sorunların ortaya çıktığı anlaşılmıştır.

Buna göre geçici 24 üncü madde ile; bu yatırımların bir an evvel hayata geçirilerek ekonomiye kazandırılmasını sağlamak bakımından, yatırımcılara geçici 14 üncü madde hükümlerinden yararlanabilmeleri için, 31/12/2017 tarihine kadar müracaat etmeleri koşuluyla 2 yıl daha ilave süre verilmesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Maddenin görüşülmesi sırasında komisyona verilen bilgilerden, söz konusu düzenlemenin kapsamında 40 civarında yatırımcının girdiği anlaşılmıştır.

Tasarının 7, 61 ve 62’nci maddelerinde yer alan Kültür ve Turizm Bakanlığını ve Turizmi teşvik mevzuatını ilgilendiren hükümlerinin, sektör temsilcilerinin de görüşlerinin alınması suretiyle ayrı bir kod yasada düzenlenerek Milli Eğitim Gençlik, Spor ve Kültür Komisyonu ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

5.Tasarının bazı kamu konutları ve hazine arazilerinin satışını ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Bazı kamu konutlarının ve hazine arazilerinin satışını ilgilendiren toplam iki madde (65 ve 66 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 59’ncu maddesi;

-Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetleri hariç tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ve on yılını doldurmuş bulunan kamu konutlarından; kat mülkiyeti tesis edilmemiş olanların zemini ve üzerindeki yapılarla birlikte bir bütün olarak, kat mülkiyeti tesis edilenlerin ise bağımsız bölümler halinde ve içinde oturana öncelik tanınmak suretiyle ihale yoluyla satılması,

--6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi İle Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda da yer alan şartları taşıyan ve Maliye Bakanlığınca yapılan tespitler sonucu hak sahibi olduğu belirlenen vatandaşlara belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan Hazineye ait tarım arazilerinin rayiç bedel üzerinden satılması,

Tasarının 60’ncı maddesi;

-Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup, üzerinde yapılanma olduğu Maliye Bakanlığınca tespit edilen, Hazineye ait taşınmazların öncelikle yapı sahiplerine satılmak ya da genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilmesi ilgili olarak geçmişte yapılan düzenlemede yer alan tarihin 31/12/2009 şeklinde değiştirilmesi,

-Sınırlı aynı hak tesis edilen Hazine taşınmazlarının, yatırımcılara satılması durumunda ve satış bedellerinin taksitle ödenmesi halinde, bu bedelin en az yüzde otuzunun peşin, kalanının ise en fazla beş yılda on taksitle ve kanunî faizi ile birlikte ödenmesi,

hususlarında düzenlemeler içermektedir.

Tasarının 59'ncu maddesinin gerekçesinde;

"Kamu konutlarının ekonomiye kazandırılmasını teminen 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesine eklenmekte olan fıkralarla;

-Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetleri hariç tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ve on yılını doldurmuş bulunan kamu konutlarından; kat mülkiyeti tesis edilmemiş olanların zemini ve üzerindeki yapılarla birlikte bir bütün olarak, kat mülkiyeti tesis edilenlerin ise bağımsız bölümler halinde ve içinde oturana öncelik tanınmak suretiyle ihale yoluyla satılarak ekonomiye kazandırılması, tahsis kaldırma da dahil bu kapsamda kalan her türlü iş ve işlemin mahalli idarelere ait kamu konutları için ilgili mahalli idarelerce, diğerlerinde Maliye Bakanlığınca yürütülmesi,

-Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerinde kullanılan ancak ekonomiye kazandırılması uygun görülen kamu konutlarının değerlendirilmesi konusunda Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunun yetkili kılınması,

-Elde edilen gelirlerin, kamu konutu yapılabilmesi amacıyla ilgili kamu idaresinin yatırım bütçesine kaydedilmesi,

-Böylece on yılını doldurmuş bulunan ve çoğunluğu ilgili mevzuatı uyarınca gerekli koşulları sağlamadığı için kat mülkiyetine geçememiş ve konut olarak kullanımı riskli olan bu konutların dönüşümünün sağlanması, kamu konutlarında ikamet eden personele sağlıklı ve güvenli yaşama alanlarının oluşturulması,

amaçlanmaktadır.

Kamu konutlarının ekonomiye kazandırılmasını teminen 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesine eklenmekte olan fıkralarla;

-Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetleri hariç tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ve on yılını doldurmuş bulunan kamu konutlarından; kat mülkiyeti tesis edilmemiş olanların zemini ve üzerindeki yapılarla birlikte bir bütün olarak, kat mülkiyeti tesis edilenlerin ise bağımsız bölümler halinde ve içinde oturana öncelik tanınmak suretiyle ihale yoluyla satılarak ekonomiye kazandırılması, tahsis kaldırma da dahil bu kapsamda kalan her türlü iş ve işlemin mahalli idarelere ait kamu konutları için ilgili mahalli idarelerce, diğerlerinde Maliye Bakanlığınca yürütülmesi,

-Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerinde kullanılan ancak ekonomiye kazandırılması uygun görülen kamu konutlarının değerlendirilmesi konusunda Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunun yetkili kılınması,

-Elde edilen gelirlerin, kamu konutu yapılabilmesi amacıyla ilgili kamu idaresinin yatırım bütçesine kaydedilmesi,

-Böylece on yılını doldurmuş bulunan ve çoğunluğu ilgili mevzuatı uyarınca gerekli koşulları sağlamadığı için kat mülkiyetine geçememiş ve konut olarak kullanımı riskli olan bu konutların dönüşümünün sağlanması, kamu konutlarında ikamet eden personele sağlıklı ve güvenli yaşama alanları oluşturulması,

amaçlanmaktadır.

....4706 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine eklenmekte olan fıkra ile;

-6292 sayılı Kanunda da yer alan şartları taşıyan ve Maliye Bakanlığınca yapılan tespitler sonucu hak sahibi olduğu belirlenen vatandaşlarımıza belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan Hazineye ait tarım arazilerinin rayiç bedel üzerinden satılması, bu satış işlemlerinde 6292 sayılı

Kanunun tarım arazilerinin satışına ilişkin hükümlerinin kıyasen uygulanması ve böylece, bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi,

-Ancak satılan tarım arazilerinin satış tarihinden itibaren yirmi yıl içerisinde imar planında tarım dışı amaca ayrılması halinde, taşınmazın imar planında oluşan değer artışı da içeren güncel rayiç bedeli ile satış tarihinden itibaren Yİ-ÜFE (bir önceki yılın aynı ayına göre değişim) oranında artırılarak güncellenen satışa esas rayiç bedeli arasındaki farkın en son kayıt malikinden tahsil edilmesi ve böylece bu taşınmazların imar değişikliği nedeniyle oluşan değer artışının kamuya aktarılması,

-Ayrıca vatandaşlarımızın uzun süredir kiracı, işgalci veya paydaş olarak kullandıkları Hazine taşınmazlarının maliki olmalarının sağlanarak bu taşınmazlara ilişkin mülkiyet ihtilaflarının giderilmesi ve böylece Hazine taşınmazlarının daha etkin ve verimli kullanılmasının sağlanması, amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca, kamu konutlarının satışından elde edilen gelirlerin, öncelikle kamu konutu yapılabilmesi amacıyla ilgili kamu idarelerinin yatırım bütçesine kaydedileceği ve 6292 sayılı Kanun kapsamında yapılan satış işlemlerinden elde edilen gelirlerden ilgili mahalli idarelere pay verilmediği dikkate alınarak, özellik arz eden kamu konutlarının ve Hazineye ait tarım arazilerinin satış işlemlerinden elde edilen gelirlerden 4706 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca ilgili idarelere pay verilmemesi öngörülmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Komisyon görüşmelerinde söz konusu satış kapsamına giren kamu konutu sayısının yaklaşık 50.000 olduğu bu konuda herhangi bir gelir tahmininde bulunulmadığı anlaşılmıştır.

Çok düşük ücretlerle görev yapmakta olan kamu çalışanlarının dönüşümlü olarak kullanmış oldukları bir nevi sosyal konut mahiyetinde bulunan kamu konutlarının bu yöntemle tasfiye edilmesi doğru değildir.

Kamu konutlarının genç Türkiye Cumhuriyetinin inşasından bu yana özellikle Anadolu'nun ırak bölgelerinde, sürekli rotasyona tabi asker-yargı ve emniyet mensubu haricindeki kamu personeli için ne tür bir ihtiyacı giderdiği gözetilmeden, lojmanların sosyal ve ekonomik yönü değerlendirilmeden, büyük kentlerdeki kira giderlerindeki fahiş fiyatlar dikkate alınmadan kamu konutlarının dönüşümü adı altında üstelik içinde oturana sanki % 10 indirimle satışının bir avantaj olarak sunulması üstelik tescilli kültür varlığı olan bazı kamu konutlarının dönüşüme tabi tutulma adı altında satış kapsamı içinde değerlendirilmesini doğru bulmamaktayız.

6. Tasarının Kamu özel ortaklığı ve işbirliği ile ilgili projelere yönelik maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Kamu özel ortaklığı ve işbirliği ile ilgili projelere yönelik toplam iki madde (33 ve 34 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 31'nci maddesi; Kamu özel işbirliği projelerinin finansmanı için düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnasının sağlanması,

Tasarının 32'nci Kamu özel işbirliği projelerinin finansmanına ilişkin işlemlerin yargı harçları dışındaki harçlardan istisna tutulması,

hususunda Damga Vergisi Kanununda ve Harçlar Kanununda yapılan bazı istisna düzenlemelerini içermektedir.

Tasarının; Kamu özel işbirliği projelerinin finansmanı için düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnasının sağlanması ile ilgili 31'nci maddesinin gerekçesinde;

“Madde ile, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tabloda değişiklik yapılmak suretiyle fıkra eklemek suretiyle kamu özel işbirliği projelerinin finansmanı için yurtdışında ihraç edilen menkul kıymet karşılığında fon temin etmek üzere kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlar ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnası sağlanmak suretiyle finansman maliyetleri düşürülmektedir.”

Kamu özel işbirliği projelerinin finansmanına ilişkin işlemlerin yargı harçları dışındaki harçlardan istisna tutulması ilgili 32'nci maddesinin gerekçesinde

“Madde ile, 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine fıkra eklemek suretiyle kamu özel işbirliği projelerinin finansmanı için yurtdışında ihraç edilen menkul kıymet karşılığında fon temin etmek üzere kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin işlemler ile bunların teminatı ve geri Ödenmesine ilişkin işlemlerin yargı harçları dışındaki harçlardan istisna tutulmak suretiyle finansman maliyetlerinin azaltılması amaçlanmaktadır.”

açıklamalarına yer verilmiştir.

Kamu yatırımlarının dünyanın hemen bütün ülkelerinde bütçe olanakları ile yapılması esastır. Kamu yatırımlarının bütçe dışı yöntemlerle yapılması mali disipline ve bütçe prensiplerine aykırı kabul edilmektedir. Ülkemizde ilk olarak enerji ve ulaştırma alanlarında uygulamaya konulan kamu-özel işbirliği modellerinin AKP döneminde eğitim ve sağlığı da kapsayarak giderek yaygınlaştığı ve mali portresinin yükseldiği gözlenmektedir.

Bu durumun temel nedeni, geçmişte kamunun yaptığı fiziki ve sosyal altyapı yatırımlarının kamu-özel işbirliği (KOİ) modeliyle gittikçe artan bir biçimde özel sektöre devredilmesidir. Özellikle fiziki ve sosyal altyapı yatırımlarının kamu yatırım programı çerçevesinde yapılmasının olanakları mevcut olduğu halde kamunun altyapı yatırımlarından hızlı bir biçimde çekildiğini göstermektedir.

Diğer taraftan, kamu altyapı yatırımlarının KOİ modeliyle gittikçe artan bir biçimde özel sektöre yaptırılmaya başlanması, Türkiye ekonomisinin makroekonomik dengeleri ve orta-uzun dönem büyüme potansiyelleri açısından da ciddi problemler

ortaya çıkarmaktadır. Özel sektörün esas itibarıyla “dış ticarete konu olan sektörler” dediğimiz üretim ve ihracatı artıracak imalat sanayi sektörlerinde yoğunlaşması beklenirken, ülkemizde kamunun altyapı yatırımlarından çekilmesi sonucu bu alana özel sektörün girmesi ciddi bir zafiyet oluşturmaktadır. Bu açıdan da kamunun kendi asli görevine dönmesine ve özel sektörün kamu sektörü ile bir ikame ilişkisi içinde değil, tamamlayıcılık ilişkisi içinde çalışmasına ihtiyaç vardır.

Öte yandan, AKP döneminde yap-işlet, yap-işlet-devret ve yap-kirala yöntemlerinin uygulandığı kamu-özel işbirliği modelinin kullanımının, ilgili kanunda da yer alan, ileri teknoloji gerektiren veya hizmetin istisnai özelliklerinden kaynaklanan tercihlerin çok ötesine taşındığı ve adeta belli sermaye gruplarına kaynak aktarım mekanizmaları olarak kullanıldığı görülmektedir

Türkiye ekonomisinin bütçe açıkları verdiği hepimizin malumudur. Bu çerçevede, söz konusu altyapı yatırımlarının KOİ modeli yerine bizzat kamu tarafından yapılması doğal olarak bütçe açığını artıracak ve bu kapsamda Hazine daha fazla borçlanacaktır. Bununla birlikte, özellikle dış borçlar açısından, Hazinenin bizzat borçlanması ile KOİ modeli çerçevesinde özel sektör tarafından borçlanılmasının getireceği yükün ülke ekonomisi açısından karşılaştırılması uygun olacaktır. Hazinenin daha düşük faizlerle ve daha uzun vadelerle borçlanma imkânlarına sahip olduğu düşünüldüğünde bu konu büyük önem kazanmaktadır.

Diğer taraftan, kamu-özel işbirliği modeli ile yapılan yatırımlar geleceğe yönelik bir koşullu hükümlülük yaratmaktadır. Bu koşullu yükümlülük, KOİ modeli ile yapılan yatırımlar için sözleşmelere konulan Hazine garantisi imkânı ile ortaya çıkmış bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle, KOİ modeli ile yapılan yatırımlarda, işletme veya kira süresi içinde bazı koşullar olduğu zaman, özel sektör dış borcu Hazine tarafından yüklenilecektir. Bu durumun Türk mali sistemi üzerinde ciddi bir mali risk yaratacağı açıktır. Böyle bir durumda hazinenin borcu-üştlenmesi ve kamu borcunun artabilecek olması nedeniyle hazinenin riski yükselecektir.

Diğer bir deyişle, ülkemizde giderek yaygın bir biçimde birçok kamu hizmeti alanında uygulanan KOİ modelleri, koşullu yükümlülükler olarak kısa dönemde bütçe açığının düşük görülmesine neden olurken, yükümlülüklerin uzun vadeye yayılmasına yol açmaktadır. .

Bu belirsizliklerin yanı sıra Hazine garantisinin kullanılmasına yol açacak koşulların gerçekleşmesi, borç yönetimi ve kamu finansmanı açısından Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Mali Plan ve Merkezi Yönetim Bütçesinin hazırlık safhasında öngörülemeyen ek mali yüklerin doğmasına neden olarak ekonomideki mali disiplini bozucu yönde bir etki yapacaktır.

KOİ modeline ilişkin olarak ortaya çıkan başka bir sorun da, bir yatırımın kamu yatırım programı kapsamında ilgili Bakanlık tarafından yapılmasının maliyetleri ile Yap-İşlet Devret, Yap-İşlet ve Yap-Kirala yöntemlerinden birini kullanarak KOİ modeli çerçevesinde yüklenici firma tarafından yapılmasının maliyetlerinin karşılaştırmalı olarak görmek mümkün olamamaktadır.

Diğer taraftan, KOİ modeli, sadece bir yatırım finansman modeli olmayıp, yatırımın gerçekleşmesi sonrasında kamu hizmetinin nasıl ve kimler tarafından sunulacağından, hizmet alanların hizmetlerden ne şekilde ve hangi koşullarda yararlanacağına kadar birçok alanı yeniden şekillendiren bir modeldir. Bu model ile kamu hizmeti sunumunda AKP döneminde hızla yaygınlaşan taşeron çalışma ilişkileri sürecine de hız kazandırılacak ve böylece ‘kamu hizmetlerinin kamu görevlileri eliyle gördürülmesi’ anlayışı ortadan kaldırılacaktır. Bunun sonucunda, çalışanların iş güvencelerinin olmadığı, çalışma koşullarının ve ücretlerin taşeron şirketler tarafından belirleneceği, sürekliliği olmayan, güvencesiz ve sömürüye açık bir çalışma ilişkisi temel kamu hizmeti alanlarında daha da yaygınlaşacaktır.

Bu nedenlerden ötürü bu modelin fayda ve zararlarının bir kez daha gözden geçirilmesinde yarar bulunmaktadır.

Son dönemde Uluslararası kuruluşların hazırlamış olduğu çok uluslu çalışmalara dayanan bazı raporlar, kamu özel işbirliği ile gerçekleştirilen projelerin finansman modelinin kendi içerisinde önemli sakıncalar taşıdığını somut veriler ortaya koymaktadır.

45 ülkeden 146 sivil toplum örgütünün bir araya gelerek hazırladıkları raporda kamu-özel işbirliği (KÖİ) ile yapılan projelerin hem pahalı olduğu, hem yüksek riskli olduğu hem de yolsuzluğu ve kötü karar vermeyi teşvik ettiği tespit edilmektedir.³ Özetle bu rapor, birçok uluslararası ve Türkiye deneyiminin de gösterdiği gibi kamu özel iş birliğinin kamu yararına sonuç doğurmadığının altını çizmektedir. Rapor bu tespitler sonucunda kamu özel işbirliği ile proje yapma yönteminin dünyada terkedilmeye başlandığını ortaya koymaktadır.

³ <http://www.eurodad.org/files/pdf/1546822-public-private-partnerships-global-campaign-manifesto-1507748444.pdf>

Kamu özel işbirliği projelerini yıllarca desteklemiş olan Dünya Bankası dahi geçen sene yazdığı bir raporda kamu-özel iş birliğinin özellikle bu üç alanda sorun yaratabileceğinin altını çizmektedir.⁴ Kamu özel işbirliği yerine geleneksel yöntemlerin tercih edilmesi gerektiğini artık çok uluslu şirketler dahi dile getirirken bunca kıt kaynağı olan Türkiye'nin bu yolda ısrar etmesi ve KÖİ'leri teşvik etmeye devam eden bu düzenlemeleri getirmesi kamu kaynaklarının yanlış kullanılmasına yol açmaktadır.

Kamu özel ortaklığı ve işbirliği modeli ile son dönemde gerçekleştirilen hastane, otoyol, köprü vb projelerle ilgili sözleşmelere dayalı olarak verilen başta asgari ödeme olmak üzere diğer garantilerin devlet hazinesine ve bütçeye yükü konusunda ortaya çıkan tablonun gerçek boyutunun kesinleşmemesi nedeniyle ve bu projelerden kaynaklanan yükün ileriki yıllarda ulaşabileceği tutarı ve diğer riskler konusunda gerekli projeksiyon hesaplamaları yapılmadan bu müesseseye yönelik bu tip istisna teşviklerinin verilmesini doğru bulmuyoruz.

7. Tasarının Merkez Bankasına yönelik maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Merkez Bankasına yönelik olarak toplam 5 madde (hükümet tasarısında 36, 37, 38, 39, 40 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının eski 36. maddesi; Merkez Bankası Kanununun Denetleme Kuruluna ilişkin hükümlerinin yürürlükten kaldırılması,

Tasarının eski 39. maddesi; Hali hazırda görevde bulunan Merkez Bankası Denetleme Kurulu üyelerinin, ilk Genel Kurul toplantısı bitimine kadar görev yapması,

Tasarının eski 37. Maddesi; Merkez Bankasına gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisinin tanınması,

Tasarının eski 38. Maddesi; Bilgi ve belgelerin verilmemesi, gerçeğe aykırı verilmesi ya da usule uygun olmayan biçimde verilmesi fiillerinin adli suç sayılması,

Tasarının eski 40. Maddesi; Merkez Bankası Denetleme Kurulunun kaldırılmasına yönelik bazı maddelerin atıfta bulunduğu maddelerin yürürlükten kaldırılması

konusunda Merkez Bankası Kanununda değişiklik yapan bazı düzenlemeler içermekte idi.

01 Temmuz 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda anonim şirket denetim kurullarının anonim şirket organ yapısından bütünüyle çıkartılmış olması gerekçe gösterilerek Merkez Bankasının Denetleme Kurulunun da kaldırılmasını ve bu konuyla ilgili diğer düzenlemeleri içeren 36, 39 ve 40. maddeler tarafımızca yöneltile eleştiriler doğrultusunda tasarı metninden çıkarılmıştır.

⁴ Dünya Bankası. 2016. "Benchmarking Public-Private Partnerships Procurement 2017." Dünya Bankası, Washington, DC.

Tasarının, Merkez Bankasına gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisinin tanınması ile ilgili 34'ncü maddesinin gerekçesinde;

“Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının temel amacı olan fiyat istikrarının sağlanması ile finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak gibi birçok görevi; Bankanın sağlıklı, doğru, güncel ve sistemli olarak veri elde edebilmesini zaruri kılmaktadır. Bu bakımdan Bankanın, sadece bankalardan ve mali kuruluşlardan bilgi alması da yeterli olmayabilecektir, örneğin reel sektörün yabancı parayla borçlanmasından kaynaklanan borçlanma ve kur riskinin bilinmesi, değerlendirilmesi de Bankanın amaç ve görevlerine hizmet edecektir.

Söz konusu nedenlerle madde ile, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun mülga 44 üncü maddesi yeniden düzenlenmek suretiyle Bankaya, görevlerini yerine getirebilmek amacıyla gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisi tanınmaktadır.

Bilgilerin kapsamı, toplanması ve izlenmesi yöntemi, derlenmesi, saklanması, paylaşılması, doğruluğunun denetimi sürecinde bağımsız denetimin de yer alması, gerektiğinde teknik danışmanlıktan da yararlanılması gibi uygulama ayrıntılarının belirlenmesi hususunda Bankaya yetki verilmektedir. Banka, bu madde gereğince topladığı bilgilerin doğruluğuna ilişkin denetimi doğrudan ilgililer nezdinde yapmayacak, söz konusu işlevi konunun niteliğine uygun olarak Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara göre yapılacak bağımsız denetim vasıtasıyla gerçekleştirecektir.

Ayrıca uygulamada destek hizmeti kuruluşundan yararlanılması durumunda, bu kuruluşların çalışanlarına da Banka çalışanları ile aynı hukuki esaslar dahilinde sır saklama yükümlülüğü öngörülmektedir.”

Tasarının, Bilgi ve belgelerin verilmemesi, gerçeğe aykırı verilmesi ya da usule uygun olmayan biçimde verilmesi fiillerinin adli suç sayılmasıyla ilgili 35'nci maddesinin gerekçesinde ise;

“Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına verilen gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisinin etkin, doğru, kamu yararına uygun sonuçlar vermesini sağlamak üzere madde ile, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 68 inci maddesine fıkra eklemek suretiyle söz konusu bilgi ve belgelerin verilmemesi, gerçeğe aykırı verilmesi ya da usule uygun olmayan biçimde verilmesi fiilleri adli suç olarak düzenlenmektedir.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Tasarının, Merkez Bankasına gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisinin tanınması ile ilgili 34'ncü maddesi de yapılan eleştiri ve öneriler sonucunda verilen bir önerge ile değiştirilerek kabul edilmiştir.

Hükümet temsilcisi tarafından; Merkez Bankasının temel amacı olan fiyat istikrarının sağlanmasıyla finansal sistemde istikrarı sağlayıcı para ve döviz piyasalarıyla ilgili düzenleyici tedbirleri almak gibi birçok görevi olduğu, bu durumun bankanın sağlıklı, doğru, güncel ve sistemli olarak yerli veri elde edebilmesini zaruri kıldığı, bu bakımdan, bankanın sadece bankalardan ve mali kuruluşlardan bilgi alması da yeterli olmayabildiği, bankanın reel, sektörün yabancı parayla borçlanmasından kaynaklanan borçlanma ve kur riskinin bilinmesi, değerlendirilmesi

ile de ilgilendiği belirtilerek, bankaya, görevlerini yerine getirebilmek amacıyla gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisi istenildiği ifade olunmuştur.

Söz konusu riske karşılık Merkez Bankasının böyle bir tedbir almasının sebebi, hükümet tarafından 2009 yılında Türk Parasını Koruma Hakkındaki 32 sayılı Kararın 17. Maddesinde yapılan değişiklikten kaynaklanmaktadır. Bu maddede yapılan değişiklikle gerçekte döviz geliri olmayan gerçek ve tüzel kişilerin dövizle borçlanması izin verilmiştir.

Dövizli borçlanmalar veya dövize endeksli borçlanmalar, ülke ekonomisinde yol açtığı makro sorunların yanı sıra borç ilişkisinin tarafları açısından da hem ekonomik hem de hukuki pek çok soruna yol açan bir olgudur.

Dövizli veya dövize endeksli kredilerin hukuki düzeni 1567 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Kanunu'nun verdiği yetkiyle yürürlüğe konulan "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar"ın 17. maddesinde düzenlenmiştir.

2009 yılında 17. maddede bazı değişiklikler yapıldı ve dövizli veya dövize endeksli kredi kullanma esasları yeniden düzenlenmiştir.

16 Haziran 2009 ncesi geçerli olan düzenlemede, kredi kullanan firmalar arasında döviz geliri olanlar olmayanlar ayırımı yapılmaktaydı. Bu ayırıma göre döviz geliri olan firmalar (ihracat yapan, ihracat sayılan satış ve teslimleri olan veya döviz kazandırıcı faaliyetlerde bulunan firmalar) yurtiçi bankacılık sisteminden gerek 18 ay vadeyi aşmayan döviz cinsi gerekse dövize endeksli kredi kullanabilmekteyken döviz geliri olmayan firmalar yurtiçi bankacılık sisteminden döviz cinsi kredi kullanamamakta, ancak dövize endeksli kredi kullanabilmekteydiler. Yurtdışından kullanılacak döviz kredileri içinse herhangi bir sınırlama veya döviz geliri olan-olmayan firma ayırımı söz konusu değildi.

Tteticiler ise yurtiçi bankacılık sisteminden sadece dövize endeksli kredi kullanabilmekteydiler.

Yurtiçinden döviz cinsi kredi kullanmadaki özellikle firmanın döviz geliri olması koşulu ise uygulama bu firmaların döviz kredisini Türkiye'de kurulu bankaların yurtdışı şubelerinden kredi kullanması yolu ile aşılmaktaydı.

Türk Parası Kıymetini Koruma Kararı'nda yapılan değişiklik sonrasında ise döviz geliri olan firmalar eskiden olduğu gibi yurtiçi bankacılık sisteminden yine döviz cinsinden kredi kullanabileceklerdir. Bu tür krediler için daha önce 18 ay olan vade sınırı da kaldırılmıştır.

Yapılan düzenleme ile getirilen en önemli husus, Türkiye'de yerleşik döviz geliri olmayan kişilere de belli limitler çerçevesinde döviz kredisini kullanma olanağının sağlanmasıdır. Gerçek kişilerin de yararlanabileceği bu yeni düzenleme sonucunda kişiler veya şirketler, ortalama vadesi bir yıldan fazla ve tutarı 5 milyon dolardan daha yüksek olmak üzere yurtiçinde yerleşik bankalardan döviz kredisini

kullanabileceklerdir. Bu kredi için belli bir kullanım alanı veya amaç sınırlaması söz konusu değildir.

Öte yandan yeni düzenleme sonucunda herhangi bir alt sınırlama olmaksızın döviz kredisi kullanma olanağı da getirilmiştir. Ancak bu olanak sadece ticari veya mesleki faaliyeti olan gerçek veya tüzelkişilere, kredinin ticari veya mesleki amaçla kullanılması koşulu ile sağlanmıştır. Bu kapsamda döviz kredisi kullanılabilmesi döviz hesaplarının veya OECD üyesi ülkelerin merkezi yönetimleri yahut merkez bankaları veya bunların kefaletiyle ihraç edilmiş yabancı para menkul kıymetlerinin teminat gösterilmesi koşuluna bağlanmıştır. Dolayısıyla bu kapsamdaki krediler, vade sınırlaması olmasa da ancak teminat tutarı kadar olabilecektir.

Türkiye'de bulunan bankalarca Türkiye'de yerleşik kişilere ticari veya mesleki amaçlı dövize endeksli kredi kullandırılmasında ise bu şekilde bir teminat koşulu yoktur.

Döviz geliri ile döviz borcu arasında bir ilişki kurulması ile ilgili mekanizmanın mutlak surette hayata geçirilmesi sistemik riskin kavranması açısından ülke ekonomisi için elzem bulunmaktadır.

Özel sektörün yurtdışı döviz yükümlülükleri ve yurt dışı borçlarının ülke ekonomisi üzerinde oluşturduğu risklerin ölçülmesi, istatistiki bilgi ve veri üretimini, bu tespitlerden hareketle para politikası oluşturulmasını amaçlayan bu düzenleme ile Merkez Bankasına verilen bu yetkinin özellikle ticari sır bağlamında sektörün hassasiyetleri de dikkate alınarak kullanılması gerekir.

8. Tasarının Emlak Vergisi beyan dönemindeki arazi ve arsa metrekare birim değerlerine yönelik maddesi hakkında değerlendirme

Tasarının 36'ncı maddesi ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa geçici madde eklenerek Emlak Vergisi Kanunu uygulamasında, takdir komisyonlarınca 2018 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin, 2017 yılında uygulanan birim değerlerin belirli bir yüzdesini (%50'sini) geçmemesi sağlanmaktadır.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

"Madde ile, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa geçici madde eklemek suretiyle takdir komisyonlarınca 2018 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin, 2017 yılında uygulanan birim değerlerin belirli bir yüzdesini geçmemesi sağlanmaktadır. Takip eden 2019, 2020 ve 2021 yıllarında da bina ve arazi vergi değerlerinin hesabında 2018 yılı için esas alınan birim değerleri üzerinden işlem yapılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, emlak vergi değeri veya asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri esas alınarak uygulanan vergi, harç ve diğer mali yükümlülüklerde de bu düzenleme ile belirlenen değerlerin dikkate alınacağı açıklanmaktadır."

şeklinde açıklama yer almaktadır.

Maddenin komisyonunda görüşmeleri sırasında söz konusu uygulamanın son dönemde kamuoyuna yansıyan aşırı emlak vergisi arsa ve arazi birim metrekare tespit uygulamaları dikkate alınarak yapıldığı ifade edilmiş olmasına rağmen bu düzenlemeler yapılırken kentsel rantların vergilendirilmesi ile ilgili olarak herhangi bir adım atılmamasının nedeni anlaşılamamaktadır.

Ayrıca bu düzenlemenin bir ölçüde yerel yönetimlerin mali özerkliğine müdahale anlamı taşıdığı da dikkate alınmalıdır.

9. Tasarının METİP'e veri temini için mevsimlik tarım işçilerinin çalışmak amacıyla bulunduğu illerde kimlik bildirimlerinin alınmasının sağlanması yönelik maddesi hakkında değerlendirme

Tasarının 42'nci maddesiyle 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 7. Maddesine fıkra eklenerek, mevsimlik tarım işçilerinin, fiilen çalıştıkları mahallerde kimlik bildirimlerinin doğrudan kolluk birimlerince alınması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

“Mevsimlik Tarım İşçileri Bilgi Sistemi (e-METİP) kurulmasına yönelik çalışmalar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca başlatılmış bulunmaktadır. Mevsimlik tarım işçileri çocukları ile birlikte değerlendirildiğinde Türkiye içinde sürekli olarak hareket eden yaklaşık bir milyon kişidir. Bu kişiler çalışmak amacıyla bulunduktan illerde kimlik bildirimini yapmadığından, oniki ay hareket halinde olmalarına rağmen, kendi ikametlerinde görünmektedirler.

Madde ile, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 7'nci maddesine fıkra eklemek suretiyle e-METİP'in sürekli ve sağlıklı veri temini için mevsimlik tarım işçilerinin çalışmak amacıyla bulunduğu illerde yerleştiği alanlarda yalnızca kimlik numarasının alınmasının yeterli sayılması, ayrıca işverenin veya aile reisinin yapacağı bir bildirim aranmayarak kimlik bildirimini kolaylaştıracak bir uygulamaya imkân verilmesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

OECD verilerine göre en büyük kayıt dışı istihdam oranının % 33'e ulaştığı ülkemizde, bu kayıt dışı işçilerin yarısının tarım sektöründe çalışan mevsimlik işçilerden oluştuğu bilinmektedir.

Söz konusu düzenleme sadece Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını kapsamaktadır. Oysa bilindiği üzere başta Suriye vatandaşları(3 milyonu aşkın olduğu belirtilmektedir) olmak üzere, coğrafyamıza bitişik veya Irak çok sayıda ülkeden kaçak işçinin çok düşük ücretlerle, olumsuz çalışma yaşamı koşullarında Türkiye'de kayıt dışı çalıştığı, bunların bir bölümünün de tarım sektöründe istihdam edildiği bilinmektedir. Bu durumun aynı zamanda iş barışını bozucu ve haksız rekabete neden olan sonuçları bulunmaktadır. Bu nedenle söz konusu düzenlemenin yabancı mevsimlik tarım işçilerini de kapsayıcı hale getirilmesi gerekmektedir.

Torba yasalara yerleştirilen son dakika maddeleri yerine, mevsimlik tarım işçileri ile ilgili problemlerin ve çözüm yollarının tüm Sosyal Güvenlik mevzuatı ve diğer ilgili

mevzuat çerçevesinde bir bütün olarak ele alınıp ayrı bir kod kanunda yasalaştırılması gerekmektedir.

10. Tasarının Vakıfları ve Vakıflar Genel Müdürlüğünü ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Vakıfları ve Vakıflar Genel Müdürlüğünü ilgilendiren toplam üç madde (45, 97 ve 98 no.lu maddeler) bulunmaktadır.

Tasarının 39'ncu maddesi; Vakıflar Genel Müdürlüğünün sadece mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi ile yetkili kılınması,

Tasarının 96'ncı maddesi; Vakıf taşınmazlarının kira sürelerinin yeniden belirlenmesi ve bazı vakıf taşınmazları için kiralama süresinin artırılması,

Tasarının 97'nci maddesi; Vakıfların, yurtdışında kurulu tüzel kişilere şartlı ve şartsız yardım yapabilmesinin sağlanması,

ilgili düzenlemeleri içermektedir.

Tasarının, 39'ncu maddesi ile 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları değiştirilmekte Vakıflar Genel Müdürlüğünün sadece mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi ile yetkili kılınmaktadır. Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“5737 sayılı Vakıflar Kanununa göre vakıflar ayrı özel hukuk tüzel kişiliğine sahiptir ve her birinin hesabı ayrı tutulmaktadır. Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesinde Vakıflar Genel Müdürlüğünün yetkilendirilmesi, vakfiye şartlarına ve anılan Kanunun amacına uygun düşmemektedir. Madde ile, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Vakıflar Genel Müdürlüğünün sadece mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi ile yetkili kılınmakta ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunma ve değerlendirilmesinin 2863 sayılı Kanuna uygun olarak kendileri tarafından sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında, hükümet temsilcilerince; diğer gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde olan eski eserleri onarma imkânlarının olmadığından bahisle bu değişikliğin önerildiği ifade edilmiştir.

Bu değişikliğin yasalaşması halinde kişilere ait olup ve kültürel varlık olarak da korunması gereken, onlar tarafından da onarılmadığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından da sahip çıkılmadığı için yok olmaya terk edilen çok büyük bir ulusal varlıkla da kültürel varlıkla da karşı karşıya kalınacaktır. Bu artık kişilerin değil ulusal

varlık haline gelmiş bulunan tarihi ve bedii eserlerin devlet tarafından kendi kaderine terk edilmesi anlamına gelmektedir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun kapsam başlıklı 2. maddesinde;

“Bu Kanun; korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili hususları ve bunlarla ilgili gerçek ve tüzelkişilerin görev ve sorumluluklarını kapsar” hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun 5. Maddesine göre; *Devlete, kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar ile özel hukuk hükümlerine tabi gerçek ve tüzelkişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmazlarda varlığı bilinen veya ileride meydana çıkacak olan korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları Devlet malı niteliğindedir.*

2863 sayılı Kanunun “Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları” başlıklı 6. Maddesinde korunması gerekli kültür ve tabiat varlıkları belirlenmiş bulunmaktadır. Kanunun 6. Maddesi;

“Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları:

Madde 6 – Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları şunlardır:

- a) Korunması gerekli tabiat varlıkları ile 19 uncu yüzyıl sonuna kadar yapılmış taşınmazlar,
- b) Belirlenen tarihten sonra yapılmış olup önem ve özellikleri bakımından Kültür ve Turizm Bakanlığınca korunmalarında gerek görülen taşınmazlar,
- c) Sit alanı içinde bulunan taşınmaz kültür varlıkları,
- d) Milli tarihimizdeki önlemleri sebebiyle zaman kavramı ve tescil söz konusu olmaksızın Milli Mücadele ve Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunda büyük tarihi olaylara sahne olmuş binalar ve tesbit edilecek alanlar ile Mustafa Kemal ATATÜRK tarafından kullanılmış evler.

Ancak, Koruma Kurullarınca mimari, tarihi, estetik, arkeolojik ve diğer önem ve özellikleri bakımından korunması gerekli bulunmadığı karar altına alınan taşınmazlar, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı sayılmazlar.

Kaya mezarlıkları, yazılı, resimli ve kabartmalı kayalar, resimli mağaralar, höyükler, tümülüsler, ören yerleri, akropol ve nekropoller; kale, hisar, burç, sur, tarihi kışla, tabya ve isihkamlar ile bunlarda bulunan sabit silahlar; harabeler, kervansaraylar, han, hamam ve medreseler; kümbet, türbe ve kitabeler, köprüler, su kemerleri, su yolları, sarnıç ve kuyular; tarihi yol kalıntıları, mesafe taşları, eski sınırları belirten delikli taşlar, dikili taşlar; sunaklar, tersaneler, rıhtımlar; tarihi saraylar, köşkler, evler, yalılar ve konaklar; camiler, mescitler, musallalar, namazgahlar; çeşme ve sebiller; imarethane, darphane, şifahane, muvakkithane, simkeşhane, tekke ve zaviyeler; mezarlıklar, hazireler, arastalar, bedestenler, kapalı çarşılar, sandukalar, siteller, sinagoglar, bazilikalar, kiliseler, manastırlar; külliyeler, eski anıt ve duvar kalıntıları; freskler, kabartmalar, mozaikler, peri bacaları ve benzeri taşınmazlar; taşınmaz kültür varlığı örneklerindendir.

Tarihi mağaralar, kaya sığınakları; özellik gösteren ağaç ve ağaç toplulukları ile benzerleri; taşınmaz tabiat varlığı örneklerindendir.”

hükmünü içermektedir.

Tasarının değişiklik yaptığı 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunun “Yetki ve Yöntem” başlıklı 10.maddesi ise;

Madde 10 – Her kimin mülkiyetinde veya idaresinde olursa olsun, taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunmasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve bunların her türlü denetimini yapmak veya kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve valiliklere yaptırmak, Kültür ve Turizm Bakanlığına aittir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin idare ve kontrolünde bulunan kültür ve tabiat varlıklarının korunması, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca yerine getirilir. Bu korunmanın sağlanmasında, gerektiğinde, Kültür ve Turizm Bakanlığının teknik yardımı ve işbirliği sağlanır.

Milli Savunma Bakanlığının idare ve denetiminde veya sınır boyu ve yasak bölgede bulunan kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Milli Savunma Bakanlığınca yerine getirilir. Bu korunmanın sağlanması, Milli Savunma Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında düzenlenecek protokol esaslarına göre yürütülür.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde veya denetiminde bulunan mazbut ve mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan cami, türbe, kervansaray, medrese, han, hamam, mescit, zaviye, mevlevihane, çeşme ve benzeri kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi koruma kurulları kararı alındıktan sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğünce yürütülür.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunma ve değerlendirilmesi, bu Kanun hükümlerine uygun olarak kendileri tarafından sağlanır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması, bu kuruluşların bütçelerine her yıl bu maksatla konacak ödeneklerle yapılır.

Bu hizmetlerin yerine getirilebilmesi için, Kültür ve Turizm Bakanlığı Bütçesine her yıl yeteri kadar ödenek konur.....”

hükmünü içermektedir.

Tasarının bu maddesiyle “gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan cami, türbe, kervansaray, medrese, han, hamam, mescit, zaviye, mevlevihane, çeşme ve benzeri kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi koruma kurulları kararı alındıktan sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğünce yürütülür.” ibaresi madde metninden çıkarılarak bu durumdaki kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi tamamen bunları mülkiyetinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilere ve onların inisiyatifine ve gücüne bırakılmaktadır. Bu konuda herhangi bir kamu kuruluşu da görevlendirilmemektedir.

Söz konusu düzenleme, halihazırda 2863 sayılı Kanunun 12. Maddesinde bulunan; *Özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının; korunması, bakım ve onarımı için Kültür ve Turizm Bakanlığınca aynı, nakdi ve teknik yardım yapılır*” hükmünü de bu durumda bulunan varlıklar için uygulanamaz hale getirebilecektir.

Tasarının 39, 96, 97’nci maddelerinde yer alan, Vakıfları ve Vakıflar Genel Müdürlüğünü ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığını da ilgilendirdiği anlaşılan ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Vakıflar Kanununda köklü değişiklikler yapan hükümlerinin, sivil toplum temsilcilerinin de görüşlerinin alınması suretiyle Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Adalet Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

11. Tasarının Motorlu Taşıtlar Vergisini ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda değişiklik yapan toplam beş madde (25, 26, 27, 28, 29 ve 30 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 23'ncü maddesi; MTV uygulamasında taşıt değerinin ÖTV hariç, KDV matrahını oluşturan unsurlardan oluşması,

Tasarının 24'ncü maddesi; 01.01.2018 tarihinden itibaren uygulanacak Motorlu Taşıtlar Vergisi Tarifesi,

Tasarının 25'nci maddesi, 01.01.2018 tarihinden itibaren uygulanacak Motorlu Taşıtlar Vergisi tarifesi gereğince ilgili tablolarda yapılması gerekli ibare değişiklikleri,

Tasarının 26'ncı maddesi; MTV uygulamasında vergi miktarlarında olduğu gibi taşıt değerlerinin de her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılması,

Tasarının 27'nci maddesi, 31.12.2017 tarihinden önce tescil olunan araçlar için 01.01.2018 tarihinden itibaren uygulanacak MTV tarifesi,

ile ilgili düzenlemeleri içermektedir.

Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunun da yapılan değişikliklerle, “taşıt değeri” (taşıtin teslimi, ilk iktisabı ve ithalinde, hesaplanacak özel tüketim vergisi hariç, katma değer vergisi matrahını oluşturan değer (vade farkları hariç)) kavramı Motorlu Taşıtlar Vergisinin hesaplanmasında sisteme entegre edilmektedir.

Muhalefetin çevre kirliliği ile ilgili olarak “karbon emisyonu”nun bir parametre olarak sisteme yerleştirilmesi önerisi hükümet tarafından kabul edilmemiştir.

Komisyon görüşmeleri sırasında tarafımızdan yöneltilen eleştiriler ve kamuoyunda oluşan hassasiyet nedeniyle söz konusu 5 maddenin üçü verilen önergelerle değiştirilmiş, gerek 31.12.2017 tarihinden önce gerekse 01.01.2018 tarihinden sonra tescil olunacak araçlar uygulanacak vergi oranlarındaki artışlarda indirimle gidilmiştir. Komisyon görüşmeleri sırasında söz konusu vergi tarifelerinde yapılabilen ani değişiklikler, konunun torba yasanın hazırlığı sırasında tüm detaylarıyla tartışılıp değerlendirilemediğini de göstermektedir.

Tasarı metninde yer alan MTV tarifelerinde değişiklik yöntemiyle Motorlu Taşıtlar Vergisi hasılatının artırılmaya çalışılması bütçe dengeleri açısından sıkıntılı bir konumda bulunduğu yönündeki uyarılarımızın da doğru olduğunu ortaya koymaktadır. Tarafımızca yöneltilen eleştiriler ve kamuoyu baskısı dikkate alınarak Motorlu Taşıtlar Vergisinde yapılan artış oranlarında indirimle gidilmesinin, 2018-2020 Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planı ne ölçüde etkileyeceği konusunda hükümet temsilcilerince komisyonda tatmin edici cevaplar verilmemiştir.

Kişilerin gereksinimleri için kullanmak zorunda oldukları binek taşıtları ile ilgili olarak uygulanacak Motorlu Taşıtlar Vergisi oranının yeniden değerlendirilme oranları ve belirli katsayıların üzerinde tamamen iktidarın tercihi ile artırılmaktadır. Bu artışın

başka vergilerdeki düzenlemelerle örneğin kent rantlarının vergilendirilmesi gibi düzenlemelerle en azından bir dengelenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

12. Tasarının Katma Değer Vergisini ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Katma Değer Vergisi Kanununda değişiklik yapan toplam üç madde (48, 50 ve 51 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Komisyon görüşmeleri sırasında Katma Değer Vergisi ile ilgili olmayan ve Kurumlar Vergisi Kanununun 32. maddesinde de değişiklik yapan 92'nci madde de ilgisi nedeniyle bu bölümde görüşülmüştür.

Tasarının 42'nci maddesi; Türkiye'de ikametgâhı, kanuni iş merkezi bulunmayanlar tarafından elektronik ortamda sunulan hizmetlere ilişkin Katma Değer Vergisinin, bu hizmeti sunanlar tarafından beyan edilip ödenmesi,

Tasarının 44'ncü maddesi, İmalat sanayii yatırımı kapsamındaki inşaat harcamalarında KDV iadesi uygulamasının 2018 yılında da sürdürülmesi,

Tasarının 45'nci maddesi, Milli Eğitim Bakanlığında sürdürülen FATİH Projesi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarının vergi ve benzeri mali yükümlülüklerden istisna tutulması

Tasarının 92'nci maddesi; İmalat sanayii yatırımlarını teşvikine yönelik Kurumlar Vergisi Kanununun 32. Maddesinde yer alan düzenlemenin 2018 yılında da uygulanması,

ile ilgili düzenlemeleri içermektedir.

Tasarının 42'nci maddesi ile Türkiye'de ikametgâhı, kanuni iş merkezi bulunmayanlar tarafından elektronik ortamda sunulan hizmetlere ilişkin Katma Değer Vergisinin, bu hizmeti sunanlar tarafından beyan edilip ödenmesini sağlamak amacıyla 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 9'uncu maddesinin 1 numaralı fıkrasına ilave bir cümle eklenmektedir.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“Madde ile, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde değişiklik yapmak suretiyle Türkiye’de ikametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi bulunmayanlar tarafından katma değer vergisi mükellefi olmayan gerçek kişilere elektronik ortamda sunulan hizmetlere ilişkin katma değer vergisinin, Avrupa Birliği uygulamalarına benzer şekilde, bu hizmeti sunanlar tarafından beyan edilip ödenmesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Son dönemde internet üzerinden yurtiçinde bulunan ve katma değer vergisi mükellefi olmayanlara yurtdışından yapılan hizmet satışları ile ilgili olarak ortaya

çıkan Katma Değer Vergisinin tahakkuk, tahsil ve takibi amacıyla birtakım düzenlemeler getirme amacıyla yapılan bu değişiklik sonucunda yurt dışından bu hizmeti sunan gerçek veya tüzel kişinin KDV mükellefi olarak addedileceği, bu konuda ayrıca ikincil mevzuatta bazı düzenlemeler yapılacağı, verginin tahakkuk ve tahsili açısından Vergi Usul Kanunu'nun 11'inci maddesiyle ilgili. olarak bankalar üzerinden yapılan parasal hareketlerle ilgili birtakım sorumluluklar getirme yetkisinin kullanılacağı anlaşılmaktadır.

Avrupa Birliği ülkelerinin bu problemi kendi aralarında kurmuş bulundukları özel bir mahsuplaşma sistemi olan MOSS sistemiyle çözümlmeye çalıştıkları da dikkate alınarak Türkiye'de mukim olmayan, Türkiye'de iş yeri veya bir temsilci bulundurmayan ya da irtibat bürosu olmayan bu tür gerçek ve tüzel kişilerin söz konusu düzenlemelere karşı önlemleri alma veya kaçınma yöntemiyle karşılık verebilecekleri hususunun göz önünde bulundurulması, sorunun uluslararası uzlaşma model arayışı yöntemleriyle de çözümünden kaçınılması gerekir.

Tasarının Milli Eğitim Bakanlığında sürdürülen FATİH Projesi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarının bazı vergi ve benzeri mali yükümlülüklerden istisna tutulması ile ilgili olarak tedvin tekniğine aykırı olarak Katma Değer Vergisine geçici madde ekleyen komisyonda verilen önerge ile değiştirilerek kabul edilen 45'nci maddesinin gerekçesinde;

“Yurtiçi üretimin ve katma değer artırılması, teknoloji kazanımının sağlanması, daha önce yurtiçinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretilmesi, yeni teknoloji ve ürünlere yönelik araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sürdürülmesi ve bilgi toplumuna geçişi amaçlayan Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında Milli Eğitim Bakanlığınca yapılacak mal ve hizmet alımlarının maliyetlerinin bir kısmını vergi ve benzeri mali yükümlülükler oluşturmaktadır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa eklenen geçici maddeyle, Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin başta katma değer vergisi olmak üzere, diğer vergi ve benzeri mali yükümlülüklerde istisna sağlanmak suretiyle idare ve proje yüklenicilerinin maliyetlerinin düşürülerek, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bu Proje kapsamında yapılacak harcamaların azaltılması amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu madde düzenlemesiyle tedvin tekniğine de aykırı olarak aynı maddede bu projede yapılacak mal ve hizmet alım ve satımları ve diğer ilgili hizmetler için, proje bileşenlerine de dahil olmak üzere;

- Katma değer vergisi
- Özel iletişim Vergisi,
- Damga Vergisi,
- Gümrük Vergisi ve ilgili fonlar
- Özel tüketim vergisi,

-406 sayılı kanun gereğince ödenecek; hazine payı, kurum masraflarına katkı payı, idari kesintiler,

-5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa 44. maddesine göre ödenecek kesintiler,

-3093 sayılı TRT Kurumu Gelirleri Kanununca ödenecek bandrol ücretleri,

-5809 sayılı Kanun uyarınca ödenecek telsiz ruhsatname ve yıllık kullanım ücreti gibi 12 ayrı konuda adet istisna sağlanmaktadır.

Söz konusu istisnanın sağlanmasının gerekçesi idare ve proje yüklenicileri için maliyetlerin düşürülerek, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından FATİH projesi kapsamında yapılan harcamaların azaltılması olarak belirtilse de; söz konusu istisna uygulaması bu projenin tahsis olunan kamu kaynakları açısından gerçek maliyet boyutunun gizlenmesine neden olmaktadır.

Projenin ana amacı MEB'e bağlı okulların teknolojik cihazlarla donatılması, teknik altyapılarının güçlendirilmesi ve MEB'in öğrencilere ulaştırmak istediği tüm dijital eğitim içeriklerine ulaşılabilmesi için gerekli teknik altyapının sağlanması hizmeti ve bu yolla da tüm öğrencilere yurt sathında eşit, etkin ve verimli bir eğitim fırsatı sunmayı hedeflediği belirtilen ve 2010 yılında başlanan, bütçeden bugüne kadar 1.6 milyar TL harcadığı ifade edilen, ancak başka kaynaklardan da aktarma yapıldığı anlaşılan bu projenin, uygulama aşamasında radikal sayılacak bir model, strateji değişikliğinin yapıldığı, bütünsel hizmet alım modeline geçildiği anlaşılmaktadır.

Tasarının bu maddesinin komisyonda görüşülmesi sırasında, asıl ilgili komisyon olunmadığı için 2010 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde uygulanmaya çalışılan FATİH projesi ile ilgili olarak hedef-sonuç konusunda detaylı değerlendirme çalışması yapılamamıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yaklaşık 7 yıldır uygulamaya konulan ve eğitim sisteminde köklü dönüşüm ve değişimi amaçladığı iddia olunan FATİH projesi ile ilgili bazı vergi ve katkı payı, aidat, harç, fon vb. istisna getiren tasarının bu maddesinin; projenin performansının da değerlendirileceği, ilgili sivil toplum temsilcileri, akademisyenler, öğretmen camiasının temsilcilerinin de katılacağı, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda düzenlenecek oturumlarda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

13. Tasarının İşsizlik Sigortası Kanununu ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda İşsizlik Sigortası Kanununda değişiklik yapan toplam iki madde (62 ve 63 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 56'ncı maddesi; İşsizlik ödeneği ödeme tarihinin ayın beşinci gününde yapılması ve daha erken ödenebilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yetki verilmesi,

Tasarının 57'nci maddesi, Mesleki Yeterlilik Belgesine ilişkin sınav ve belge ücretinin tamamının 2019 yılı sonuna kadar İşsizlik Fonundan karşılanması,

ile ilgili düzenlemeleri içermektedir.

Aslında söz konusu düzenlemelerin öncelikle bütün boyutuyla Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda ele alınarak İşsizlik Fonu açısından değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir. Ancak bu çalışma ilgili komisyonda yapılmadığından İşsizlik Fonu ile ilgili aşağıdaki değerlendirmelerin tarafımızca yapılması zorunluluğu ortaya çıkmış bulunmaktadır.

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu gereği Ülkemizde işsizlik sigortası zorunludur. Bu Kanunun 01.06.2000 tarihinde yürürlüğe girmesi ile çalışmakta olanlar ve çalışmaya başlayanlar zorunlu olarak işsizlik kanunu kapsamına girmişlerdir.

Kanunun 47. maddesine göre; Bir işyerinde çalışırken, çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden sigortalıların işsiz kalmaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybı, belli süre ve ölçüde işsizlik sigortası ile karşılanmaktadır.

İşsizlik sigortasının kapsamı 4447 sayılı kanunun 46. maddesinde yer almaktadır. Bu maddeye göre kapsamda olanlar; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrası kapsamında olanlardan bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalılar, 4857 sayılı Kanuna göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışanlardan 5510 sayılı Kanunun 52'nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında işsizlik sigortası primi ödeyen isteğe bağlı sigortalılar ile aynı Kanunun ek 6'ncı maddesi kapsamındaki sigortalılar ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesinde açıklanan sandıklara tabi sigortalılardır.

İşsizlik sigortası primleri 5510 Sayılı Kanuna göre hizmet akdi kapsamında çalışan sigortalıların aylık brüt kazançları üzerinden alınmaktadır. Primler, brüt kazanç üzerinden %1 sigortalı, %2 işveren ve %1 Devlet payı olarak hesaplanır. 5510 Sayılı Kanunun isteğe bağlı sigortalılarından da (işsizlik primini ödeyenlerden) %1 sigortalı ve %2 işveren payı alınır.

İşverenlerin, işsizlik sigortası primlerini, sigortalının prime esas kazancının toplamı üzerinden yüzde 1 sigortalı ve yüzde 2 işveren olmak üzere toplam yüzde 3 oranında tahakkuk ettirerek ilgili olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödemeleri gerekmektedir.

Kanunda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde, Kurumca sigortalı işsizlere yapılacak ödemelerin ve sağlanacak hizmetlerin karşılanması amacıyla; İşsizlik sigortası primleri ile bu primlerin değerlendirilmesinden elde edilen kazanç ve iratların, Devlet tarafından yapılacak katkı ve yardımların, ayrıca Kanun gereğince işçi ve işverenlerden alınacak ceza, gecikme zammı ve faizler ile diğer her türlü gelir ve kazançların toplandığı, Devlet güvencesinde olan “İşsizlik Sigortası Fonu” oluşturulmuştur

Bu sistem, sigortacılık tekniğiyle faaliyet gösteren, zorunlu ve primli bir sistemdir. İşsizlik Sigortası Fonunun amacı, çalıştıkları süre içerisinde işsizlik sigortası primi ödemiş olan işçilerin, işsiz kaldıkları sürede işsizlik ödeneğinden yararlanmaları, böylece bu dönemde kendilerine bir gelir desteğinin sağlanmasıdır. Başka bir anlatımla; İşsizlik ödeneği, sadece, karşılığı olan işsizlik sigortası primlerini daha önceden ödemiş olan işçilerin (kanunda yazılı usul ve esaslara göre) hak ettiği bir ödenektir. Bu ödeneğin, sosyal yardım ve hizmet niteliği bulunmamaktadır.

Nitekim; 4447 sayılı Kanunun 48. Maddesinde, “... Sigortalı işsizin, bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren otuz gün içinde Kuruma doğrudan veya elektronik ortamda başvurması gerekir... .Sigortalı işsizlere, bu Kanunda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde, Kurumca aşağıda belirtilen ödemeler yapılır ve hizmetler sağlanır...” denilmekte, 47.madesinde ise “Sigortalı işsiz: Bu Kanun kapsamına giren bir işyerinde bir hizmet akdine dayalı ve sigortalı olarak çalışırken bu Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen nedenlerle işini kaybeden ve Kuruma başvurarak çalışmaya hazır olduğunu bildiren kimse..” şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun, 01.06.2000 tarihinde yürürlüğe giren 48. maddesinin ilk halinde, kanunun amaç ve sistematığına uygun şekilde, sigortalı işsizlere yapılacak ödemeler ve sağlanacak hizmetler olarak; İşsizlik ödeneği, Hastalık ve analık sigortası (genel sağlık sigortası) primleri, yeni bir iş bulma, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi sayılmaktadır.

13.02.2011 tarih, 6111 sayılı Kanunun 69. Maddesi ile 4447 sayılı Kanunun 48. Maddesi yedinci fıkrası, “Ayrıca Fonun bir önceki yıl prim gelirlerinin %30’u; işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak, çalışanların vasıflarını yükselterek işsizlik riskini azaltmak ve teknolojik gelişmeler nedeniyle işsiz kalması beklenenlerin başka alanlara yönlendirilmesini sağlamak, istihdamı artırıcı ve koruyucu tedbirler almak ve uygulamak, işe yerleştirme ve danışmanlık hizmetleri temin etmek, işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları yapmak amacıyla kullanılabilir. Bu oranı %50’ye kadar çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ancak, işsizlik ödeneğinden yararlanmakta olanlara yönelik hizmetler için bu sınırlama dikkate alınmaz. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.” şeklinde değiştirilmiş, %30’luk oran,

16.03.2015 tarih, 2015/7437 sayılı B.K.K ile önce %42'ye, 01.10.2015 tarih, 2015/8112 sayılı ve 13.02.2017 tarih, 2017/9920 sayılı BKK² ları ile de daha sonra (2015-2018 yılları için) üst limit olan %50'ye çıkarılmıştır.

4447 sayılı Kanunun 53. Maddesinde yer alan; **“...Bu fon bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden hiçbir şekilde kesinti yapılamaz ve Genel Bütçeye gelir kaydedilemez..”** hükmüne karşın, İşsizlik Sigortası Kanununda yapılan değişiklik ve ilavelerle, işsizlik ödeneği dışında, aşağıda yer alan bazı ödemeler ve sağlanan hizmetler karşılığı giderlerin finansmanın da İşsizlik Sigortası Fonundan yapılması imkanı getirilmiştir.

- ✓ İşsizlik sigortası hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için İŞKUR Yönetim Kurulunun onayı üzerine İŞKUR tarafından yapılan giderler ile hizmet binası kiralanması, hizmet satın alınması, bilgisayar, bilgisayar yazılım ve donanım alım giderleri,⁵
- ✓ 5510 sayılı Kanun gereği ödenecek sigorta primleri,⁶
- ✓ Ücret Garanti Fonu (İşverenin ödeme güçlüğüne düştüğü hallerde, işçilerin iş ilişkisinden kaynaklanan üç aylık ödenmeyen ücret alacaklarını karşılamak amacı ile İşsizlik Sigortası Fonu kapsamında ayrıca oluşturulan Fon),⁷
- ✓ Kısa Çalışma Ödeneği (Ekonomik kriz ve zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak önemli ölçüde azaltılması veya işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen geçici olarak durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere geçici çalışma yapılabilmektedir.),⁸
- ✓ Fonun nema gelirlerinden 2008 yılı için 1.300.000.000 T.L lik, 2009 ve 2010 yılları için dörtte üçlük, 2011 ve 2012 yılları için dörtte birlik kısmının GAP kapsamındaki yatırımlara öncelik verilerek ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik altyapı yatırımlarında kullanılması,⁹
- ✓ İlave genç ve kadın işçi çalıştıran işverenlere sosyal sigorta prim desteği,¹⁰
- ✓ Mevcut çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilen işçiler için sosyal sigorta prim desteği,¹¹
- ✓ Soma ve Ermenek'teki işçiler ve hak sahipleri için yapılan aylık ve ücret ödemeleri,¹²

⁵ 25.06.2003 tarih, 4904 sayılı Kanunun 30.maddesi,

⁶ 17.04.2008 tarih, 5754 sayılı Kanunun 90.maddesi

⁷ 15.05.2008 tarih, 5763 sayılı Kanunun 17.maddesi

⁸ 15.05.2008 tarih, 5763 sayılı Kanunun 18. Maddesi, 13.02.2011 tarih, 6111 sayılı Kanunun 73. Maddesiyle değişik

⁹ 15.05.2008 tarih, 5763 sayılı Kanunun 19. Maddesi, 11.08.2009 tarih, 5921 sayılı Kanunun 2.maddesi

¹⁰ 15.05.2008 tarih, 5763 sayılı Kanunun 20.maddesi

¹¹ 11.08.2009 tarih, 5921 sayılı Kanunun 1. Maddesi

¹² 03.04.2013 tarih, 6456 sayılı Kanunun 33.maddesi, 18.06.2014 tarih, 6545 sayılı Kanunun 102. Maddesi

- ✓ Fondan ödenmek üzere vize edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışanlar ile bunlardan ilgili mevzuatına göre İŞKUR kadrolarına atanan ve İŞKUR'da çalışmaya devam eden personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemeler,¹³
- ✓ İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyerlerine işsizlik sigortası primi teşviki,¹⁴
- ✓ 18-29 yaşları arasında olup, İŞKUR tarafından 31.12.2016 tarihine kadar başlatılan işbaşı eğitim programlarını tamamlayanları işe alan özel sektör işverenlerine sosyal sigorta prim desteği,¹⁵
- ✓ Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalışanlar için Mesleki Yeterlik Kurumu belge ve sınav ücreti,¹⁶
- ✓ Aktif işgücü hizmetleri kapsamındaki kurs ve programların ücretleri, İŞKUR'a kayıtlı işsizlere ve öğrencilere yönelik düzenlenecek İşbaşı Eğitim Giderleri,¹⁷
- ✓ 31.12.2020 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere işverenlere belirli sürelerde sosyal sigorta prim desteği,¹⁸
- ✓ 4857 sayılı İş Kanunun 74. maddesi uyarınca haftalık çalışma süresinin yarısı kadar verilen ücretsiz izin süresince doğum ve evlat edinme sonrası yarım çalışma ödenekleri,¹⁹
- ✓ 31.12.2017 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere, 01.02.2017 tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince Kuruma kayıtlı işsizler arasından işe alınanlarla ilgili aylık prim ödeme gün sayısının 22,22 TL ile çarpılması sonucunda bulunacak tutar kadar işverenlere yapılacak destek ödemeleri,²⁰

EYLÜL/2017 ayı itibariyle İşsizlik Sigortasının nakit fon varlığı **112.847.374.557 TL**'dir.²¹

İşsizlik sigortasının uygulanmaya başladığı Mart/2002 tarihinden 30.09.2017 tarihine kadar olan dönemde; 8.849.220 kişi başvuruda bulunmuş, 5.647.021 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Mart 2002 tarihinden 30.09.2017 tarihine kadar toplam 17.518.579.747 TL ödemede bulunulmuştur.²²

¹³ 04.04.2015 tarih, 6645 sayılı Kanunun 23. Maddesi

¹⁴ 04.04.2015 tarih, 6645 sayılı Kanunun 25.maddesi

¹⁵ 04.04.2015 tarih, 6645 sayılı Kanunun 28. Maddesi

¹⁶ 04.04.2015 tarih, 6645 sayılı Kanunun 24. Maddesi

¹⁷ 04.04.2015 tarih, 6645 sayılı Kanunun 23. Maddesi, 29.01.2016 tarih, 6663 sayılı Kanunun 19. Maddesi

¹⁸ 13.02.2011 tarih, 611 sayılı Kanunun 74. Maddesi, 21.12.2015 tarih, 2015/8321 sayılı B.K.K. eki kararın 1. Maddesi

¹⁹ 29.01.2016 tarih, 6663 sayılı Kanunun 20. Maddesi

²⁰ 09.02.2017 tarih, 687 sayılı KHK'nın 3. Maddesi.

²¹ İŞKUR İşsizlik Sigortası Fonu Bülteni (Eylül/2017)

²² İŞKUR İşsizlik Sigortası Fonu Bülteni.(Eylül/2017)

Fondan sadece Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve diğer kalkınma projeleri için Hazineye aktarılan tutarın 11.511.523.477 TL²³ olduğu dikkate alındığında, bu tutarın bile fonun asıl amacı doğrultusunda yapılan işsizlik ödeneklerine yakın olduğu dikkat çekmektedir.

İşsizlik sigortasından ödenek alma koşullarının ağırlığı, işsizlik ödeneği verilen sürenin kısalığı, ödeneye getirilen üst sınır nedeniyle, ücreti yüksek çalışandan daha yüksek prim kesilmesine karşın ilgiliye daha yüksek ödenek verilmesinin söz konusu olmaması gibi nedenlerle işsizlik sigortası fonunda önemli miktarda para birikmiştir.

Ancak, işsizlik sigortasının uygulanmaya başladığı Mart/2002 tarihinden 30.09.2017 tarihine kadar olan dönemde sadece işsizlik ödeneği almaya hak kazanmış olan 5.647.021 işsize, toplam 17.518.579.747 TL ödenek verilmiştir. Böylece, 15 yıllık bir sürede fonda biriken paranın yalnızca (yaklaşık) yüzde 15'i nin gerçek sahiplerine ödenebildiği ortaya çıkmaktadır.

Asgari ücretteki artışa paralel olarak işsizlik ödeneklerinde meydana gelen artışlar ile işsizlik ödeneği verilen işsiz sayısında son yıllarda görülen artışlar, işsizlik sigortası Kanununda özellikle Hükümet tarafından zorlama yol ve yöntemlerle, kanunun tekniğine / sistematığına aykırı ve işsizlik fonunun amaç dışı kullanımına yönelik olarak yapılan ilave ve değişiklikler fon varlıklarının giderek erimesine yol açmıştır.

İşsizlik sigortası fonunda, çalışanların alın terleri ile elde ettikleri ücretlerinden kesilen primlerle biriken paralar, Hükümetin iştahını kabartmakta, her vesile ile fonun gerçek amacı dışında kullanılması için özel bir çaba harcanmaktadır.

Bu fonlar; Aktif İşgücü Hizmetleri, Mesleki Eğitim Kursları, İşbaşı Eğitim Programları, Girişimcilik Eğitim Programları, Toplum Yararına Programlar, İş ve Meslek Danışmanlığı Faaliyetleri, Diğer Kurs, Program, Proje ve Özel Uygulamalar gibi popülist faaliyetlerle, iş ve meslek danışmanları, kura veya mülakat yöntemiyle seçilen kursiyerler için yandaş yüklenicilerden Kamu İhale Kanunu'nun doğrudan temin yöntemiyle hizmet alımı ve işbirliği yapılması suretiyle kullanılmaktadır.

Aktif İşgücü Programları kapsamında; 2014 yılında 1.358.883.085 TL, 2015 yılında 3.026.360.569 TL, 2016 yılında ise 4.912.228.761 TL tutarında fon kaynağının kullanılmış olması ve kullanılan kaynak tutarında her yıl gözlenen ciddi artışlar, fon kaynaklarının kısa sürede eriyeceğinin habercisi olarak değerlendirilmektedir.²⁴

Söz konusu programlardan, 18 yaşını tamamlamış, işsizlik kaydı olan, aylık ve nakdi sosyal yardım almayan, öğrenci olmayanlar (açık öğretim öğrencileri hariç), her bir program için en fazla 9 ay süreyle yararlanmaktadırlar.

²³ 01.01.2014-31.12.2014 dönemi İşsizlik Sigortası Fonu Bağımsız Denetim Raporu

²⁴ İŞKUR İşsizlik Sigortası Fonu Bülteni (Eylül/2017)

Program süresinin kısa tutulması, bir yandan ilgililerin kıdem tazminatı talep edememeleri sonucunu doğurmakta, diğer yandan ise hemen seçim ya da referandum öncesi başlatılan bu programlar, geçici iş bağılılığına dayalı oy avcılığı projesine dönüşmektedir. Bu projelerle kısa süreli geçici iş olanakları yaratılarak iktidarın oy tabanı genişletilmektedir.

Öte yandan; Önceki bölümde sözü edildiği üzere; 18-29 yaşları arasında olup, İŞKUR tarafından 31.12.2016 tarihine kadar başlatılan işbaşı eğitim programlarını tamamlayanları işe alan özel sektör işverenlerine sosyal sigorta prim desteği de sağlanmaktadır.

İşsizlik ödeneği gibi iş bulma ve meslek eğitimi hizmetleri de önemli işsizlik sigortası hizmetlerinden olmakla birlikte, işsizliğin tazminine yönelik işsizlik sigortası politikaları ile işsizliğin önlenmesine yönelik aktif istihdam politikalarının birbirinden bağımsız olarak ele alınması gerekmektedir.

Toplum Yararına Çalışma Programlarını, işçinin parasıyla finanse edilen, ön plana çıkarılmaya çalışılmasına karşın, kurs niteliği olmayan, yoksul kesimin düşük ücretle ve güvencesiz (iş güvencesi, sendika, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, yıllık izin hakkı gibi yasal haklardan yoksun) olarak vasıfsız işlerde çalıştırıldığı, iktidarın oylarının arttırılmasına yönelik yeni bir çalışma rejimi şeklinde tanımlayabiliriz.

Bu bakımdan, Toplum Yararına Programların; Ne işsizlikle, nede yoksullukla mücadeleye katkısı olmamakta, aksine bu programların uygulamaya konulmasıyla, işsizlik fonu kaynağından geçici işler yaratılmakta ve sürekli kadrolara atanan kişilerce yürütülmesi gereken bazı kamu hizmetleri devlet eliyle geçici hale getirilmektedir. Böylece, örtülü bir taşeronlaşmaya yol açılmaktadır.

Bu nedenle Tasarının 56 ve 57'nci maddelerinde yer alan İşsizlik Fonu mevzuatını ilgilendiren hükümlerinin, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

14. Tasarının Kurumlar Vergisini ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklik yapan toplam dört madde (93, 94, 95 ve 96 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 95'nci maddesi; Kurumlar vergisi oranının bazı kurumlar (bankacılık ve finans kurumları vb.) için %22 olarak belirlenmesi,

Tasarının 96'ncı maddesi, İmalat sanayii yatırımlarını teşvikine yönelik düzenlemenin 2018 yılında da uygulanması,

Tasarının 93'ncü maddesi, Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan kooperatiflerle ilgili muafiyet hükümlerinin değiştirilmesi, risturn istisnasının mevcut metinden çıkarılması

Tasarının 94'ncü maddesi, Kurumlar vergisi mükelleflerinin, taşınmaz satışından doğan kazançlarına uygulanan istisna oranlarının değiştirilmesi,

ile ilgili düzenlemeleri içermekte idi.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında, Kurumlar vergisi oranının bazı kurumlar (bankacılık ve finans kurumları vb.) için %22 olarak belirlenmesine ilişkin düzenleme tasarı metninden çıkarılırken aynı zamanda komisyonda verilen bir önerge ile Kurumlar Vergisi Kanununa geçici bir madde eklenerek kurumlar vergisi oranı tüm mükellefler için 2018-2019-2020 vergilendirme dönemlerindeki kazançları için %22'ye çıkarılmıştır. Söz konusu maddenin tasarı metnindeki numarası 93 olarak yer almaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında hükümet temsilcileri, tasarıda yer alan sadece banka ve finans kurumlarını ilgilendiren kurumlar vergisi oranının artışını öngören düzenlemeyi neden geri çekip yerine tüm kurumlar vergisi mükelleflerini kapsama alan böyle bir düzenlemenin getirilmesi, bu ani değişikliğin gerekçesi, ve söz konusu değişikliğin 2018-2020 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planı ne ölçüde etkileyeceği, mevcut ekonomik göstergelere yansımaları konularında tatmin edici açıklamalarda bulunamamışlardır.

Komisyon görüşmeleri sırasında söz konusu kurumlar vergisi tarifelerinde verilen önergelerle yapılabilen ani değişiklikler, konunun torba yasanın hazırlığı sırasında tüm detaylarıyla tartışılıp değerlendirilemediğini de göstermektedir.

Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan kooperatiflerle ilgili muafiyet hükümlerinin değiştirilmesi, risturn istisnasının mevcut metinden çıkarılması ile ilgili düzenlemenin yer aldığı, tasarının komisyonda verilen önerge ile değiştirilen 90. Maddesi;

“13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan parantez içi hüküm yürürlükten kaldırılmış ve aynı bendin sonuna aşağıdaki parantez içi hüküm eklenmiştir.

“(Kooperatiflerin ortakları dışındaki kişilerle yaptıkları işlemler ile kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda ortakları ile yaptıkları işlemler “ortak dışı” işlemlerdir. Kooperatiflerin faaliyetin icrasına tahsis ettikleri ve ekonomik ömrünü tamamlamış olan demirbaş, makine, teçhizat, taşıt ve benzeri amortismanına tabi iktisadi kıymetleri elden çıkarmaları ile yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir işyeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz. Kooperatiflerin ortak dışı işlemleri nedeniyle kooperatif tüzel kişiliğine bağlı ayrı bir iktisadi işletme oluşmuş kabul edilir. Kooperatiflerin, iktisadi işletmelerinden ve tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımlarından kazanç elde etmelerinin ve bu kazançların daha sonra ortaklara dağıtılmasının muafiyete etkisi yoktur. Ortak dışı işlemlerden elde edilen kazançların vergilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.)”

hükümünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

“Madde ile, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan kooperatiflerle ilgili muafiyet hükmünde değişiklik yapılmaktadır.

Mevcut uygulamaya göre kooperatifler ortak dışı işlem yaptıktan takdirde muafiyetlerini kaybetmekte ve kurumlar vergisi mükellefi olarak vergiye tabi tutulmaktadırlar. Bu durum, kooperatiflerin istisnai nitelikteki ortak dışı işlemleri nedeniyle muafiyetten mükellefiyete geçmelerine sebep olmakla birlikte vergi idaresince yapılan tespitler neticesinde cezalı tarhiyatlara da muhatap olmaları sonucunu doğurabilmektedir.

Yapılan düzenlemeyle kooperatiflerde ortak dışı işlemlerden ne anlaşılması gerektiğine madde metninde yer verilmekte, kooperatiflerin faaliyetlerinin icrasına mahsus olarak iktisap ettikleri demirbaş, makine, teçhizat, taşıt vb. maddi duran varlıklarının ekonomik ömürlerini tamamladıktan sonra elden çıkarılmalarının ortak dışı işlem olarak kabul edilmeyeceği düzenlenmektedir.

Ayrıca kooperatiflerin ortak dışı işlemleri nedeniyle muafiyetlerini kaybetmemelerine ve bu işlemlerinden doğan kazançlarının kooperatif tüzel kişiliğine bağlı ayrı bir iktisadi işletme nezdinde Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde vergilendirilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu maddede yer alan düzenlemeler tarafımızca da olumlu görülmüştür. Komisyonunda madde metni, tarafımızca da yapılan eleştiri ve öneriler dikkate alınarak değiştirilerek kabul edilmiştir.

15. Tasarının Gelir Vergisini ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda değişiklik yapan toplam dört madde (15, 16, 17, 18 ve Geçici 3 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 15'nci maddesi; Gayrimenkul sermaye iratlarına yönelik götürü gider oranının %25'den %15'e düşürülmesi,

Tasarının 16'ncı maddesi, Tam mükellef kurumların kurumlar vergisi ödendikten sonra kalan dağıtılabilir kârlarının sermayeye eklenmesi,

Tasarının 17'nci maddesi, Gelir vergisi 3. tarife dilimi oranının %27'den %30'a yükseltilmesi,

Tasarının 18'nci maddesi, Asgari ücretin vergilendirilmesinde gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir dilimine girilmesi nedeniyle oluşan kaybın ilave asgari geçim indirimi uygulanması ile giderilmesi,

Tasarının Geçici 3'ncü maddesi, Gelir Vergisi tarifesindeki değişikliklerin 2018 yılından itibaren uygulanması, ölüm veya memleketi terk halleri nedeniyle Kanunun yayımı tarihinden önce beyan edilmesi gereken gelirlerin vergilendirilmesinde eski tarifenin dikkate alınması,

ile ilgili düzenlemeleri içermekte idi.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında, Gelir Vergisi Kanunu'nda değişiklik yapan 5 maddeden 3'ü maddeler üzerinde görüşmelere geçildiği sırada verilen önergeler ile tasarı metninden çıkarılmıştır.

Bu durum Gelir Vergisi Kanununda bazı hükümlerde değişiklik yapan;

-Tam mükellef kurumların kurumlar vergisi ödendikten sonra kalan dağıtılabilir kârlarının sermayeye eklenmesi,

-Gelir vergisi 3. tarife dilimi oranının %27'den %30'a yükseltilmesi

-Gelir Vergisi tarifesindeki değişikliklerin 2018 yılından itibaren uygulanması, ölüm veya memleketi terk halleri nedeniyle Kanunun yayımı tarihinden önce beyan edilmesi gereken gelirlerin vergilendirilmesinde eski tarifenin dikkate alınması,

ile ilgili hususların torba yasanın hazırlığı sırasında tüm detaylarıyla tartışılıp değerlendirilemediğini de göstermektedir.

İlave ek gelir beklentisiyle yapıldığı hükümet yetkililerince ifade edilen Gayrimenkul sermaye iratlarının beyanına yönelik olarak götürü gider oranının %25'den %15'e düşürülmesi uygulamasının hali hazırda ev sahiplerince kira bedellerine yansıtılacağı hususunun göz ardı edilmemesi gerekir.

Bir ölçüde kentsel rantların vergilendirilmesine yönelik olarak; gayrimenkul sermaye iratlarının beyanında kira hasılatı artıkça götürü gider oranının kademeli olarak düşürülmesi yönündeki muhalefet önerisi kabul edilmemiştir.

Asgari ücretin vergilendirilmesinde gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir dilimine girilmesi nedeniyle oluşan kaybın ilave asgari geçim indirimi uygulanması ile giderilmesi için Gelir Vergisi Kanununa Geçici 87. Maddenin ilavesi ile ilgili olan tasarinın 16'ncı maddesinin gerekçesinde,

“Madde ile, hizmet erbabının bir kısmının ücretlerinin 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında 1.404,06 TL'nin altına düşmesi nedeniyle, ücretlerinde meydana gelen azalışı telafi etmek amacıyla 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa geçici bir madde ilave edilmesi öngörülmektedir.

2017 yılının Ocak ayından itibaren asgari ücretlilere asgari ücret tespit komisyonunun belirlediği brüt asgari ücret tutan üzerinden yasal kesintiler yapıldıktan sonra asgari geçim indirimi uygulanmak suretiyle bekâr ve çocuksuz olan asgari ücretliye 1.404,06 TL net ücret ödenmesi sağlanmıştır.

Önerilen düzenlemede, bekâr ve çocuksuz bir asgari ücretlinin durumu esas alınmak suretiyle, gerek bu durumdaki ücretlilerin gerekse net ücreti 1.404,06 TL'nin altına düşecek diğer ücretlilerin elde edecekleri net ücretleri 1.404,06 TL'ye tamamlayacak şekilde ilave asgari geçim indirimi sağlanmaktadır.

Bu maddenin yayımı tarihinden önce birinci fıkra hükmünde yer alan esaslara göre ilave asgari geçim indirimi uygulanamaması nedeniyle çalışanlarca fazla ödenen vergilerin maddenin yayımı tarihinden sonra verilecek muhtasar beyannameler üzerinde hesaplanan vergiden mahsup edilmek suretiyle çalışanlara ödenmek üzere vergi sorumlularına reddolunması sağlanmaktadır.

Ayrıca, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile mahsup şekli ve dönemini belirleme hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Söz konusu düzenleme ile 2017 yılında da asgari ücretin ocak ayında belirlenen net ücret olan 1.404,06 kuruşun altına düşmemesi için eylül, ekim, kasım ve aralık aylarına ilişkin ilave Asgari Geçim İndirimi verilmesi öngörülmektedir.

Asgari ücretin vergi dışı bırakılması, asgari geçim tutarının yükseltilmesi veya gelir vergisinde ilk basamağın asgari ücretin yıllık tutarına denk getirilmesi ile çözümlenebilecek bu problemin her yıl torba yasalara konulan son dakika düzenlemeleri ile çözümlenmeye çalışılması arayışını doğru bulmuyoruz.

16. Tasarının Gümrük Vergisi oranları ile ilgili maddesi hakkında değerlendirme

Tasarının 29'ncü maddesi ile 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanununda değişiklik yapılarak; Bu Kanunun ekinde yer alan gümrük vergilerine ilişkin had ve nispetlerden "muaf" olarak belirlenenlerin "0" olarak değiştirilmesi ve Bakanlar Kuruluna Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi oranlarını değiştirme yetkisi veren bir düzenleme yapılmaktadır.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

"Madde ile, 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun ekinde yer alan gümrük vergilerine ilişkin had ve nispetlerden "muaf" olarak belirlenenler "0" olarak değiştirilmiştir. Ayrıca Bakanlar Kuruluna, söz konusu Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetlerini 50'ye kadar yükseltme, sıfıra kadar indirme veya Cetveldeki had ve nispetleri %50'sine kadar artırma yetkisi verilmektedir."

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu değişikliğin başta uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan uluslararası yükümlülüklerle halel getirilmeden uygulanması şarttır. Ayrıca söz konusu değişikliğin atıfta bulunduğu anılan kanununa ekli Gümrük Tarife Cetvelinin ilgili bölümünün içeriğinin ileride birtakım problemlere neden olmaması için gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Tasarının 29'ncü maddesinde yer alan gümrük tarife cetvelleri ile ilgili olarak radikal bir düzenleme yapan hükümlerin tüm boyutuyla öncelikle Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

17. Tasarının Endüstri ve organize sanayi bölgelerini ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Endüstri ve Organize Sanayi Bölgelerini ilgilendiren toplam dört madde (61, 64, 75 ve 127 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 54'ncü maddesi; Endüstri bölgeleri, Organize Sanayi Bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, serbest bölgeler ile sanayi sitesi ve bunların ilave

alanları için ihtiyaç duyulan alanlar için mera vasfının değiştirilmesi durumunda ödenecek olan ot bedelinden muafiyet sağlanması,

Tasarının 58'nci maddesi, Organize Sanayi Bölge Kanunundan önce kurulan OSB'lerde kat mülkiyeti sağlanmış olanlar başta olmak üzere bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesis sahiplerinin müktesep haklarının korunması, ve katılımcıların binalarının tamamını kullanamaması veya kiraya verememesi sebebi ile boş kalmasının önüne geçilmesi için, 15.04.2000 tarihinden önce OSB'lerde bağımsız bölüm oluşturularak birden fazla kiracıya kiralanan tesislerin, yapı kullanma izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmış ve kat mülkiyeti tesis edilmiş bulunması ve OSB'ce uygun görülmesi şartıyla birden fazla kiracıya kiralınmasına olanak tanınması,

Tasarının 70'nci maddesi, Endüstri bölge alanlarının plan ve projelendirme süreçlerinin yeniden düzenlenmesi,

Tasarının eski 127'nci maddesi, Sanayi sitesi gelişim alanı içerisindeki Hazine arazilerinin ilgili kooperatif veya belediyelere devredilmesi

ile ilgili düzenlemeleri içermekte idi.

Komisyon görüşmeleri sırasında, bu düzenlemeleri yapan maddelerden birisi tasarı metninden çıkarılmış, bu konuya ilişkin maddelerin ikisi değiştirilerek kabul edilmiş, bir madde de söz konusu bölüme ilave edilmiştir.

Organize Sanayi Bölge Kanunundan önce kurulan OSB'lerde kat mülkiyeti sağlanmış olanlar başta olmak üzere bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesis sahiplerinin müktesep haklarının korunması ile ilgili madde komisyonda en çok tartışılan maddelerden birisi olmuş, birkaç kez önerge ile değişikliğe uğramıştır.

Bu maddenin gerekçesinde;

“4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun yürürlüğe girmesinden önce kurulan OSB'lerde kat mülkiyeti sağlanmış olanlar başta olmak üzere bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesisler bulunmaktadır. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa eklenen geçici madde ile, söz konusu tesis sahiplerinin müktesep haklarının korunması ve katılımcıların binalarının tamamını kullanamaması veya kiraya verememesi sebebi ile boş kalmasının önüne geçilerek üretim ve istihdama katkı sağlanması amaçlanmaktadır”

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu problemin 7033 sayılı Kanunun Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmesi sırasında da gündeme geldiği, ancak bu konuda bir düzenleme yapılamadığı anlaşılmıştır. Komisyonda hükümet temsilcilerinin açıklamalarından bu düzenlemenin yaklaşık 134 organize sanayi bölgesini ilgilendirdiği anlaşılmaktadır.

Organize sanayi bölgelerinin kuruluşundaki amacın, buralarda sınai üretim yapacak olan kuruluşların ve de tesislerin özellikle de sağlıklı bir yerleşime, iş

güvenliği açısından güvenli bir yapıya kavuşturulmaları açısından altyapısının ortak olarak yapıldığı parsellerden oluşan bölgeleri yaratmak olduğu bilinmektedir. Ancak son dönemde yapılan gözlemler, bu durumun belirli bir süre sonunda bazı bölgelerde tamamen bir gayrimenkul sermaye iradı gelirine dönük yapılandırmaya dönüştüğünü göstermektedir.

Organize sanayi bölgesi kurulması için bedelsiz veya sembolik bedellerle satışı yapılan hazine arazilerinin bir süre sonra gayrimenkul sermaye iradı sağlanacak bir işletme mantığı ile üçüncü şahıslara kiralanması organize sanayi bölgesi kurma ve yapılanma mantığına aykırı bulunmaktadır. Geçmiş dönemlerden kaynaklanan problemlerin çözümü için yapılacak geçici madde düzenlemelerinde; kiralayanların yanı sıra asıl olarak üretimi üstlenen ve istihdamı yaratan kiracıların da hakkını koruyan hususlara yer verilmesi gerekir.

Endüstri bölgeleri, Organize Sanayi Bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, serbest bölgeler ile sanayi sitesi ve bunların ilave alanları için ihtiyaç duyulan alanlar için mera vasfının değiştirilmesi durumunda ödenecek olan ot bedelinden muafiyet sağlanması ile ilgili olarak tasarının 54'ncü maddesindeki düzenleme komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile değiştirilmiş, ayrıca bu madde ile ilgili olarak verilen ikinci bir madde 55'nci madde olarak tasarı metnine eklenmiş bulunmaktadır.

Söz konusu düzenlemenin gerekçesi;

“Madde ile, 4342 sayılı Mera Kanununun 30 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle endüstri bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, serbest bölgeler ile sanayi sitesi ve bunların ilave alanları için ihtiyaç duyulan alanlar için mera vasfının değiştirilmesi durumunda ödenecek olan ot bedelinden muafiyet sağlanması amaçlanmaktadır.”

şeklinde açıklanmaktadır.

Daha önce başka bir tasarının Sanayi ve Ticaret Komisyonunda iktidar ve muhalefet partisi milletvekillerinin ortak girişimleri sonucunda tasarı metninden çıkarılan bu düzenlemenin yine bir torba yasa maddesi ile yasalaştırılmaya çalışılmasının nedeni anlaşılamamıştır.

4342 sayılı Mera Kanununun 30. maddesinin (e) bendinde; bir yerin, zaruret halinde, mera vasfının kaldırılması için yirmi yıllık ot bedelinin ilgili kuruluşa ödenmesi gerekmektedir. Aynı bent de hangi hallerde 20 yıllık ot bedelinin ödenmeyeceği düzenlenmektedir. Yapılan değişiklikle 20 yıllık ot bedeli ödemekten hariç tutulacak kuruluşların sayısı artırılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, bundan böyle endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, Organize sanayi bölgeleri, Serbest bölgeler, sanayi siteleri için ihtiyaç duyulan meraların meralık vasfı kaldırılırken 20 yıllık ot bedeli tahsil edilmeyecektir.

Yukarıda adları sayılan bölgelerin ülke kalkınmasındaki yeri tartışmasıdır. Ancak, alınan bu bedeller meraların ıslahı için harcandığı düşünülürse buradaki gelir kaybı nasıl telafi edilecektir. Bu konunun izahı gerekir.

Öte yandan, ot bedeli ödemesi meraların başka amaçlarla kullanımına caydırıcı etki yapmakta olduğundan sanayi sitelerinin yer seçiminde ilgili kuruluşlar kıraç arazilere yönelmekteydi. Maddede sayılan sanayi sitelerinin yer seçiminde mutlak zaruret olmadıkça mera alanlarının kullanılmaması için de bazı tedbirlerin de alınması gerekir. Ot bedeli uygulaması, kamu dahil yer seçiminde, mecbur kalınmadıkça meraların tercih edilmesi için getirilmiştir. Saman ithal eden bir ülke durumuna getirildiğimiz de dikkate alınarak bu düzenlemenin hayvancılığın geliştirilmesi açısından da taşıyacağı sakıncaların göz ardı edilmemesi gerekir.

Sanayi sitesi gelişim alanı içerisindeki Hazine arazilerinin ilgili kooperatif veya belediyelere devredilmesi ile ilgili olarak tasarının 127'nci maddesindeki düzenleme daha muhalefet tarafından yöneltilen eleştiriler üzerine daha sonra verilen önerge ile tasarı metninden çıkarılmıştır.

Bu nedenlerle, Tasarının 54, 55, 58, ve 70'nci maddelerinde yer alan hükümlerinin tüm boyutuyla öncelikle Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

18. Tasarının Tütün üretimi, dağıtımı, vergilemesi ile ilgili maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda tütünün üretimi, dağıtımı ve vergilenmesi ile ilgili düzenlemeleri içeren toplam altı madde (68, 69, 70, 71, 79 ve 80 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 68'nci maddesi; Sarmalık kıyılmış tütün ticaretine kaynak oluşturan açık artırma için tütün üretimi ve açık artırma sistemi kaldırılması ve makaron içine tütün doldurulması ve ticaretinin yasaklanması,

Tasarının 69'ncü maddesi, Makaron veya yaprak sigara kağıdı içine ticari amaçla tütün veya tütün harici bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduranlara ve nakledenlere verilecek adli ve idari para cezaları,

Tasarının 70'nci maddesi, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuna yönetmelik çıkarma yetkisinin verilmesi,

Tasarının 71'nci maddesi, Açık artırma başlangıç fiyatı tanımının yürürlükten kaldırılması,

Tasarının 79'ncü maddesi, Makaronun (sarmalık tütün kağıdı) ÖTV'ye tabi olması,

Tasarının 80'nci maddesi Bakanlar Kuruluna, makaronları da kapsayacak şekilde sigara ve diğer tütün mamulleri için asgari maktu ÖTV tutarlarını belirleme yetkisinin verilmesi,

konularında 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda değişiklik yapan düzenlemeleri içermekte idi.

Söz konusu düzenlemeler üzerinde yapılan eleştiriler ve kamuoyu hassasiyeti bir ölçüde dikkate alınarak; ilişkin bu 6 maddeden; 1'i tasarı metninden çıkarılmış, 3'ü verilen önergelerle değiştirilerek, diğer ikisi aynen kabul edilmiş, ayrıca verilen önerge ile yeni bir madde ilavesi yapılmıştır.

Komisyonunda tasarı maddeleri üzerinde yapılan değişikliklerden en önemlisi açık ürün artırma usulü ile üretim şekline getirilen yasak uygulamasının geri çekilmesidir.

Mevcut 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanundaki hükümlerle, tütünün üretimi, fiyatlandırılması, alımı, satımı, dış satımı vb. hususlarda sektörün tamamen serbest rekabete açılmıştır. Söz konusu kanun yerli tütün üretimini ve üreticilerini koruyan ve bu konuda ortaya çıkan sorunları çözme perspektifinden uzak bir kanundur.

Tütünün geçmiş dönemlerde ileri ve geri bağlantılarla ülke ekonomisi ve istihdam açısından önemi herkes tarafından kabul edilmektedir. Bu konularda gerçekleştirilen ve gerçekleştirilecek regülasyonlarda bu hususlara dikkat edilmesi gerekir. O yüzden sadece tütünü bir vergi, bir gelir mekanizması üzerinden değil, insanların bulundukları bölgelerdeki iklim koşulları, toprak yapısı, demografik yapı üzerinden bir sosyal mesele olarak da görmek zorundayız.

Komisyonunda verilen bilgilerden Türkiye’de yerli oryantal tütün üretiminin 75 bin ton, olduğu, bunun yaklaşık %15’inin üretimde kullanıldığı, 50 bin tonunun ihraç edildiği, 2016 yılı sonu itibarıyla, 101 bin ton ithalat yapıldığı, oysa ülkemizde 240 bin ton tütün işleme kapasitesinin bulunduğu, ifade edilmiştir.

Hükümetin bu işleme kapasitesi açığının yasaya konulan hükümle Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yurt dışından getirilip işlenip sonra tekrar yurtdışına çıkarılacak oryantal tütünlerle giderileceği yönündeki beklentisinin isabetli olmadığını düşünüyoruz.

Dahilde İşleme Rejiminin şeker, un, tekstil vb ürünlerde ülkemizde ifa ettiği rol tartışmalıdır, bu malların dışarıya ihraç edilmek yerine iç pazarda satışa sunulduğu bilinmektedir. Bu konuda kontrol, izleme ve denetim yetkisinin ilave olarak TAPDK’ya verilmesinin sorunu çözemeyeceği aşikardır.

Ürün işleme kapasitesinin yerli oryantal ürünlerle belli bir asgari oranın yasaya konulacak hükümler dahilinde çözülmesi gerekir.

Açık artırma üretim modelinin kooperatifler vasıtasıyla organize edilmeye çalışılması olumlu bir adım olmakla birlikte, burada uygulanacak vergi oranının işin başlangıcında farklılaştırılmasında yarar bulunmaktadır. Zira bu kooperatiflerin şirketlerle rekabet gücü ve kooperatif şeklinde örgütlenme konusundaki kültürel alt

yapıdan kaynaklanan isteksizlik bu modelin başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olabilir.

2010 yılından sonra açık artırmalı tütün üretim ve satış seyrindeki yükselme, makaron sektöründeki gelişme tütün ürünlerine uygulanan aşırı oranlı vergilemeden kaynaklanmaktadır. Makarona konulacak yüksek oranlı ÖTV bu sektörün de kayıt dışı olarak çalışmasına ve istenilmeyen sonuçların elde edilmesine neden olabilecektir. Komisyonadaki görüşmeler sırasında ilgili sektör temsilcilerinin görüşlerine başvurulmadan söz konusu madde metninin hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Kooperatif şeklindeki örgütlenmenin yerli oryantal tütüne dayalı sigara üretimi açısından da desteklenmesi gerekir.

Tütünün üretimi, dağıtımı, fiyatlandırması, satışı, ithal ve dış satımı, nakli, kurallara uymayanlara verilecek adli ve idari para cezaları konusunda karmaşık düzenlemeler içeren tasarının söz konusu madde hükümlerinin, öncelikle tüm sosyal tarafların ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu, Adalet Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

19. Tasarının Kamu İhale Kanunu ile ilgili maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda 4733 sayılı Kamu İhale Kanunu ile ilgili düzenlemeleri içeren toplam üç madde (72, 73 ve 74 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Komisyonlardaki görüşmeler sırasında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve ilgili öğretmenlere ücretsiz olarak dağıtılacak kılavuz kitapların temininde Kamu İhale Kanunu'nun 20. maddesinin bazı hükümlerine tabi olmaması ile ilgili düzenleme konusunda verilen önerge ile madde eklenmesi yapılmıştır.

Tasarının 66'ncı maddesi; Kamu ihalelerinde kefalet sigortaları kapsamında düzenlenen kefalet senetlerinin de teminat mektupları gibi işlem görmesinin sağlanması,,

Tasarının 67'nci maddesi, Kamu ihalelerinde kefalet senetlerin de teminat mektupları gibi işlem görmesi ile ilgili kanunun diğer maddelerine uyum sağlanması,

Tasarının 68'nci maddesi, 4734 sayılı Kamu İhaleleri Kanunu kapsamında yapılan personel çalıştırılmasına yönelik hizmet alımları kapsamında çalıştırılacak olan personel sayısı ile ücret ve diğer mali haklara ilişkin tavanların belirlenmesi,

Tasarının 69'ncü maddesi, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve ilgili öğretmenlere ücretsiz olarak dağıtılacak kılavuz kitapların temininde Kamu İhale Kanununun 20. maddesinin bazı hükümlerine tabi olmaması

ile ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır.

Kamu ihalelerinde kefalet sigortaları kapsamında düzenlenen kefalet senetlerinin de teminat mektupları gibi işlem görmesinin sağlanması ile ilgili düzenlemenin yapıldığı tasarının 66'ncı maddesinin gerekçesinde;

“Madde ile, Hazine Müsteşarlığı tarafından genel şartlar hazırlanan kefalet sigortasının banka teminat mektuplarına alternatif sigortacılık ürünü olması nedeniyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesine, teminat mektupları tanımı eklenerek kefalet sigortalarının da teminat mektubu gibi işlem görmesi amaçlanmaktadır.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Kefalet sigortası en temel ifadeyle borçlunun, yükümlünün alacaklı tarafa karşı yükümlülüğünü yerine getirememesi riskine karşı teminat sunan bir sigorta sözleşmesidir.

Kamu İhale Kanununun 4. Maddesine eklenen bu son fıkranın amacı, ilk aşamada bankaların gayrinakdi kredileriyle ilgili olarak sınırlarının genişletilmesidir. Bir başka anlatımla, bu düzenleme banka sistemi açısından genişletici etki yaratacaktır. Yani eğer teminat mektupları sigorta şirketleri tarafından verilirse banka teminat mektuplarında kullanılacak banka kaynaklarının başka amaçlarla kullanılması söz konusudur. Kısacası bu düzenleme likidite yaratmaya dönük bir faaliyetin önünün açılacağı anlamına gelmektedir.

Türkiye'de finans sektörünün yapısının farklı olduğu, yani banka sistemi ile sigorta şirketlerinin daha farklı boyutlarda olduğunun göz önüne alınması gerekir.

Bu durum bir politika olarak da düşünülebilir elbette ama devlete verilecek olan teminat mektuplarının aynen bankalar tarafından verilenler kadar güvenceli olduğunun da çok somut olarak ortaya konması gerekir.

Bankacılık sistemine ilişkin tüm rasyo ve oranların, likidite oranlarının, kaynak oranlarının, borç oranlarının hatta vadeleri itibarıyla alacaklarının yapılarının sürekli olarak inceleme hâlinde olduğu bilinmektedir.

Ancak aynı durumun sigortacılık sistemi açısından da sağlanması gerekir. Aksi bir durumda sigortalar açısından bunların ödenmemesi ister istemez devlet için de bir risk oluşturmaya başlayacaktır. İlgili güvenceleri almadan devletin teminat

mektuplarıyla güvence altına alacağı risklerin birdenbire güvencesiz hâle getirme ihtimali çok yüksektir. Sistemin teminatsız bir teminat mektubu sistemi haline getirilmemesi gerekmektedir.

Bu nedenle bu yeni ürün çıkarılırken de bu ön çalışmalarının, bunun sağlıklı bir şekilde işlemesi için gerekli olan düzenlemelerin de yapılması, en azından bu sigorta şirketlerinin, daha doğrusu teminatları verme koşullarının çok net olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Maddenin görüşülmesi sırasında sistemin nasıl regüle edileceğine dair net bilgiler verilmemiştir. Bu düzenleme sonucunda makro ekonomik göstergeler açısından, banka ve sigorta şirketleri arasındaki yatay ilişkiler açısından sistemik risk anlamında, ortaya çıkması olası durumların göz önünde bulundurulması icap etmektedir.

4734 sayılı Kamu İhaleleri Kanunu kapsamında yapılan personel çalıştırılmasına yönelik hizmet alımları kapsamında çalıştırılacak olan personel sayısı ile ücret ve diğer mali haklara ilişkin tavanların belirlenmesine ilişkin olarak anılan Kanunun Ek:8. Maddesinde değişiklik yapan tasarının 68’nci maddesinin gerekçesinde;

“Madde ile, 4734 sayılı Kamu ihale Kanununun ek 8 inci maddesine göre uygun görüş vermenin amacına uygun olarak personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında gördürülen işlerin bütçe ödenekleri ile uyumlu bir şekilde yürütülebilmesini temin etmek üzere, çalıştırılacak olan personel sayısı ile ücret ve diğer mali haklara ilişkin tavanların belirlenmesi, ayrıca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında aynı nitelikteki hizmetlerde idareler arasındaki ücret farklılıklarının ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Mevcut 4734 sayılı Kanun’un ek 8’inci maddesinde 62’nci madde kapsamında hizmet alımı suretiyle personel çalıştırılmasında sayılar yönünden Maliye Bakanlığından uygun görüş alma uygulamasının yanı sıra, Maliye Bakanına bu kapsamda sayılara ilave olarak hizmet türleri, işin yapıldığı yer gibi ücret ve diğer mali ödemelerin tavanını da saptayıcı yönde yetki verilmektedir.

Söz konusu yetkinin; işin içeriği, iş ortamı, çalışılan mahal, yöre vb. unsurlar da dikkate alınarak ücretleri baskılama, kontrol altına alma ve dondurma aracı olarak kullanılmaması gerekir.

01.01.2018 tarihinden sonra yürürlüğe girecek olan yukarıda belirtilen kanun maddesi düzenlemesini yapılmasını öneren bir hükümetin, 01.01.2018 tarihine kadar taşaron işçileri ile ilgili sorunları kalıcı bir şekilde çözecek kanun tasarısını TBMM’de yasalaştıracağı iddiasında bulunmasını hayretle karşılamaktayız.

Komisyonlardaki görüşmeler sırasında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve ilgili öğretmenlere ücretsiz olarak dağıtılacak kılavuz

kitapların temininde Kamu İhale Kanununun 20. maddesinin bazı hükümlerinin uygulanmamasını sağlayacak bir geçici madde ilavesi verilen bir önerge gerçekleştirilmiştir.

Tasarının söz konusu 69. Maddesi;

“MADDE 69- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve ilgili öğretmenlere ücretsiz olarak dağıtılacak kılavuz kitaplara ilişkin 31/12/2019 tarihine kadar yapılacak mal ve hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanunun diğer hükümlerine tabi olmaksızın 20 nci maddenin birinci ve beşinci fıkraları uygulanmak suretiyle yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ve Kurumun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenir.”

hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu madde komisyon çalışmalarının son gününde ilave bir madde olarak komisyon gündemine verilen bir önerge ile alınmıştır. Komisyonda yapılan ısrarlı itirazlar neticesinde bilahare verilen bir önerge ile geçici madde haline getirilerek uygulamanın 31.12.2019 tarihine kadar sürdürülmesi kararlaştırılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve ilgili öğretmenlere ücretsiz olarak dağıtılacak kılavuz kitapların temininde Kamu İhale Kanununun 20. maddesinin bazı hükümlerinin uygulanmamasını haklı kılacak herhangi bir somut tespit ve gerekçe komisyon çalışmaları sırasında ortaya konulamamıştır.

Bu durumun son dönemde kamuoyunda tartışmalı hale gelen müfredat değişikliğine yetiştirilemeyen veya yanlış basılan bazı yayınların tekrar basım ve dağıtımının sağlanması amacıyla yapıldığı anlaşılmaktadır.

Kamu harcamalarında şeffaflık ve hesap verilebilirliğin sağlanması açısından söz konusu düzenlemenin tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

20. Tasarının Hazine Müsteşarlığını ile ilgili maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarının Hazine Müsteşarlığını ilgilendiren bölümünde. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda değişiklik yapan toplam iki madde (76 ve 77 nolu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 71'nci maddesi; Sadece yurtiçinde değil yurtdışında da yatırım yapma amacıyla kurulan fonlar ile faizsiz finans sisteminde mudaraba-muşaraka finansal araçlarıyla işlem yapan fonlara, sermaye şirketlerine ve/veya projelere finansman sağlayan fonlara da Hazine Müsteşarlığı tarafından kaynak aktarılabilmesinin sağlanması,

Tasarının 72'nci maddesi, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limitinin yükseltilmesi,

ile ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır.

Tasarının 71. Maddesi;

“MADDE 71- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- Sermaye şirketlerine finansman sağlayan tüzel kişi ve girişim sermayesi fonları ile bireysel katılım yatırımcılarının yatırım yaptığı girişim şirketlerine eş finansman sağlayan ortak yatırım fonlarına kaynak sağlamak amacıyla kurulan üst fonlara veya sermaye şirketlerine ve/veya projelere finansman sağlayan fonlara Müsteşarlık tarafından taahhüt edilecek kaynağın üst sınırını ve niteliğini, kaynak aktarılacak üst fonların veya fonların, üst fonlara bağlı alt fonların ve ortak yatırım fonlarının seçim kriterlerini, yatırım yapılabilecek alanları, denetimi, taahhüt edilen tutardan kaynaklanan her türlü ücret ve masrafin üst sınırlarını ve uygulamaya ilişkin diğer hususları Bakanlar Kurulu belirler.

Taahhüt edilen tutardan dönemler itibarıyla üst fona veya fona ödenecek miktarı belirlemeye ve aktarmaya Bakan yetkilidir. Kaynak taahhüdüne ilişkin ödeme Müsteşarlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Üst fonun, alt fonun ve fonların tasfiyesi veya sona ermesi durumunda Müsteşarlık tarafından üst fona veya fona aktarılan kaynakların bakiye tutarı genel bütçeye gelir kaydedilir. Diğer kamu kurumları tarafından üst fonlara veya fonlara hibe olarak aktarılan paylardan kaynaklanan bakiye tutarlar da üst fon veya fonlar tarafından genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Müsteşarlığın ilgili hesabına aktarılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Bakan yetkilidir.”

hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“İstanbul Finans Merkezi çalışmaları kapsamında yabancı yatırımcıların ülkemizde teşkil edebilecekleri kurumsal yapılar ile uzun vadeli yatırımlar yapmasının da sağlanması planlanmaktadır. Bu hedefe ulaşılmasını teminen yapılabilecek çalışmalardan birisi de uluslararası fonların ülkemizde faaliyette bulunmasıdır. Bu tür yapılara Hazine Müsteşarlığı tarafından kaynak aktarılması ile ülkemize uluslararası fonların çekilmesine ciddi düzeyde katkı sağlanması hedeflenmektedir. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin ilk cümlesindeki “tam mükellef ibaresi çıkarılarak, sadece Türkiye’de değil yurtdışında da yatırım yapma amacıyla kurulan fonlara da ülkemizde yapacakları yatırımlar kapsamında kaynak aktarılabilmesi hususuna açıklık getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun mevcut ek 1 inci maddesi gereğince Hazine Müsteşarlığı sadece girişim sermayesi fonlarına veya ortak yatırım fonlarına finansman sağlayan üst fonlara kaynak sağlayabilmektedir. Ancak, konjonktürel gelişmeler, girişim sermayesi fonları başta olmak üzere ülkemizin gelişmesine ve orta gelir tuzağından kurtulmasına fayda sağlayacak fonlara da doğrudan yatırım yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Diğer taraftan, girişimcilerin faizsiz finansmana erişiminin artırılmasını teminen mudaraba-muşaraka benzeri alternatif finansman araçlarının katılım bankaları tarafından uygulanmasında fayda görülmektedir. Bu çerçevede, katılım bankalarının bahsedilen araçlar ile yatırım yapacakları ve bu süreçte tecrübe kazanacakları; dolayısıyla faizsiz finansmanın gelişimine katkı sağlayacak, Hazine Müsteşarlığının da kaynak aktaracağı bir fon kurulmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Madde ile, Hazine Müsteşarlığı tarafından bahsedilen fonlara kaynak sağlanabilmesi amacıyla mezkûr maddenin fonları da kapsayacak şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu düzenleme ile Hazine Müsteşarlığının taam mükellef sermaye şirketlerine finansman sağlayan tüzel kişi ve girişim sermayesi fonları ile bireysel katılım yatırımcılarının yatırım yaptığı girişim şirketlerine eş finansman sağlayan ortak yatırım fonlarına kaynak sağlamak amacıyla kurulan üst fonlara kaynak sağlama yetkisi, doğrudan fonlara kaynak aktarma yetkisi haline getirilerek genişletilmekte, bu fonlara iştirak zorunluluğu kaldırılmakta doğrudan kaynak aktarma biçimine geçilmektedir. Burada “tam mükellef sermaye şirketlerini” ibaresi madde metninden çıkarılmakta, sadece Türkiye’de kurulmuş fonlara değil, yurt dışında fonlara da kaynak aktarabilme imkânını getirilmektedir.

İktidar temsilcileri böyle bir modelin Türkiye’deki girişim sermayesine katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir.

Muhalefet tarafından komisyon görüşmeleri sırasında bu modelin Türkiye’de gerçekleştirilmek üzere ihale olunan veya Kamu Özel Sektör İşbirliği modeli ile gerçekleştirilen projelerin dolaylı yoldan yurt içi kaynaklarla finanse edilebileceğine olanak tanıdığı, bu yöntemle Varlık Fonu bünyesinde kurulan alt fonlara ve şirketlere hazineden kaynak aktarılabilceği yönünde endişe ve eleştiriler dile getirilmiştir.

İktidar temsilcileri bu konuda yöneltilen eleştiri ve sorulara tatmin edici cevaplar verememişlerdir.

Madde Türkiye Varlık Fonu’na (TVF) direkt olarak kaynak aktarılması olanağı doğmaktadır. Bu madde ile TVF’nin bir nevi paralel hazine olması yasallaştırılmak istenilmektedir.

Bu maddede hazine’den kaynak aktarımı yapılacak fonların arasında “sermaye şirketlerine ve/veya projelere finansman fonlarına” aktarım yetkisi veriliyor olması mali disiplin ve kaynakların etkin kullanımı açısından çok sakıncalıdır.

Bu ibare hazine’nin doğrudan mega projeleri finanse edecek fonlara kaynak aktarımı yapmasına imkan vermektedir. Bu ibare akla Ağustos 2016 tarihinde kurulmuş olan ve kuruluşunda “mega projelere kaynak aktarma” amacı ifade edilmiş olan Türkiye Varlık Fonu’nu (TVF) getirmektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Türkiye Varlık Fonu kurulurken bu fonun bir ipotek fonu olarak işleyeceği ve hazine’ye paralel bir hazine kurarak mali disiplini bozacağına dair uyarılarını defalarca dile getirmiştir.. Torba yasanın bu maddesi ile TVF’nin paralel bir hazineye dönüşmesi, hazine’den doğrudan kaynak alması yoluyla yasalaşmaktadır.

Komisyon görüşmeleri esnasında iktidar gerekçelendirmeyi “girişimcileri finanse edecek yabancı fonlara Türkiye’den kaynak aktarımı” olarak ifade etmiş, bu

borçlanma döngüsünü anlamlı kılacak herhangi bir ekonomik dayanak veya gerekçe sunamamıştır.

Bu tarif edilen yöntemin ne kadar sakıncalı ve kendi içinde tutarsız olduğunun altını bir kez daha çizmeliyiz.

Tasarının bir sonraki maddesinde hazine'nin borç ihtiyacının arttığını itiraf eden iktidar, yurtdışından borçlanacak Hazine'nin dönüp yurtdışındaki aynı yatırımcılara başka fonlarda ortak olacağını ifade etmektedir. Yani Hazine önce borç alacak, sonra aldığı o borcu kendisine borç verenlere ortak olmak için kullanacaktır. Bu döngünün izahı bulunmamaktadır.

Bu borç döngüsünün kamu kaynaklarının israfı olacağı açıktır. Ekonomik olarak herhangi bir temeli olmayan böyle bir işlemin yapılmasının faizleri arttıracığı ve bu faiz yükünün dar ve orta gelirli borçlu sınıfın omuzlarına yükleneceği açıktır.

Maddenin komisyonda tartışmaları esnasında Avrupa Birliği ile ortak oluşturulan bazı havuz fonları ile bu maddede bahsedilen Hazine ve yabancı fon ortaklıklarının benzerliği iktidar tarafından dile getirilmiştir. Ancak gerçek o ki AB ile ortaklıklar devletler arası iken, bu maddede sağlanacak altyapı ile TC devletinin hazinesinin yabancı özel fonlarla ortaklaşmasının altyapısı hazırlanmaktadır.

Hazine'nin kendisi de borçlanma piyasasında talep eden konumda olan fonlara kaynak aktarması (Türkiye Varlık Fonu gibi) Türkiye'nin yurtdışından fon bulurken daha yüksek faizle borçlanması anlamına gelecektir. Artan faizler ise faizden gelir elde eden ve iktidarın "faiz lobisi" olarak adlandırdığı kesime kazanç, borç yükü altında ezilen milyonlarca tüketici, çiftçi, küçük ve orta ölçekli üretici için ise artan maliyet ve ekonomik yük anlamına gelecektir. Bugün Türkiye'de her yüz kişiden 68'i borçludur. Tüketiciler Eylül 2017 sonu itibarıyla 82 milyar TL kredi kartı ve 385 milyar TL tüketici kredisinin ekonomik yükünü taşımaktadırlar. Türkiye, 80 milyon, yurtdışına borçludur. Artan faizler tüm bu kesimlerin ekonomik maliyetlerinin ve yükünün artması anlamına gelecektir. Bu sebeplerle torba yasanın bu maddesi çok sakıncalı bulunmaktadır.

Tasarının 72. Maddesi ise;

*"**MADDE 72-** 4749 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.*

"GEÇİCİ MADDE 29- 5 inci maddede düzenlenen net borç kullanımı tutarı 2017 yılı için, 1/1/2017 tarihinden geçerli olmak üzere, Bakan ve Bakanlar Kurulu tarafından artırılan net borç kullanım tutarına otuzyediy milyar Türk Lirası ilave edilerek uygulanır."
hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

"MADDE 77- 2017 yılında büyümenin desteklenmesi amacıyla geçici olarak yürürlüğe konulan teşviklerin finansmanı, orta vadeli programda öngörülenin üzerinde gerçekleşen kur artışının borç servisini artırması ve Hazinesin ihtiyacı nedeniyle 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin

Düzenlenmesi Hakkında Kanuna eklenen geçici madde ile, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limitinin yükseltilmesi hedeflenmektedir.”

açıklamasına yer verilmiştir.

İktidar temsilcisi, bu ilave borçlanma yetkisi istenilmesinin nedenini; geçen yıl sonundan itibaren ekonomiyi canlandırma amacıyla alınan tedbirlerin (mali aflar, borç ertelemeleri, vergi ve prim desteği, prim ödemelerinin ötelenmesi, bazı sektörlerde yapılan uzun süreli vergi indirimleri, Kredi Garanti Fonu uygulamaları, özelleştirme gelirlerinin düşüklüğü vb.) bütçeye yansımından kaynaklandığını, yıl başında 47 milyar olarak öngörülen bütçe açığının 61 milyar TL'ye revize edildiğini, bu nedenle ilave 14-15 milyar bir borçlanma ihtiyacı doğduğunu ifade etmiştir.

Bütçe açığından daha fazla bir miktarda borçlanma talebinin nedeni; hazinenin nakit ve borç yönetim işlemlerinin sadece merkezî yönetim bütçe açığının finansmanından ibaret olmaması, bunun dışında Hazine Müsteşarlığının yine kendisine verilen görevler çerçevesinde diğer kamuyla ilgili olarak yapmak durumunda olduğu birtakım ödemeler ve birtakım yükümlülüklerinin olduğu, bu yükümlülüklerle birlikte bakıldığında özellikle Savunma Sanayi Fonu'ndan Hazine Müsteşarlığının emanet olarak tuttuğu yükümlülüklerin kullanımının bulunduğu, yapılan projeksiyonlar neticesinde 2018 yılında da kamu borç yönetiminde hazinenin güçlü bir şekilde yeni yıla girmesi gereksiniminin bulunması, ,hazinenin borçlanma ihtiyacını da 2018 yılı içerisinde dengeli bir şekilde yürütmesi gerektiği şeklinde izah edilmiştir.

Bu açıdan bakıldığında 37 milyar liralık rakamla bütçe açığı arasındaki dengeye bakıldığı zaman buradaki ilave olarak istenilen tutarın bütçe açığından daha yüksek olmasının temel sebebi; iktidar temsilcisi tarafından hazinenin daha güçlü bir nakit yönetimi ihtiyacının temini, bütçe dengeleri dışındaki birtakım ilave ihtiyaçların ve kaynak kullanımlarının söz konusu olması olarak izah olunmaktadır.

Tasarının bu maddesinde yer alan hükümle 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna eklenen geçici madde ile, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limiti yükseltilmektedir.

6767 sayılı 2017 Yılı Merkezi Bütçe Kanununun;

“Gider

MADDE 1 – (1) Bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine **634.176.488.900 Türk lirası,**

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 79.433.539.000 Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 4.216.853.000 Türk lirası, ödenek verilmiştir.

Gelir ve finansman

MADDE 2 – (1) Gelirler: Bu Kanuna bağlı (B) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

- a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri **586.696.152.000 Türk lirası,**
  - b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 9.777.075.350 Türk lirası öz gelir, 70.286.212.900 Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 80.063.288.250 Türk lirası,
  - c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 4.186.853.000 Türk lirası öz gelir, 30.000.000 Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 4.216.853.000 Türk lirası, olarak tahmin edilmiştir.
- (2) Finansman: Bu Kanuna bağlı (F) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin net finansmanı 49.222.000 Türk lirası olarak tahmin edilmiştir.

Denge

MADDE 3 – (1) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ödenekler toplamı ile 2 ncimaddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan tahmini gelirler toplamı arasındaki fark, net borçlanma ile karşılanır.”

4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5. Maddesi;

“Borçlanma, ikraz ve garanti limiti

Madde 5 - Malî yıl içinde 1 inci Maddede belirtilen ilkeler ve malî sürdürülebilirlik de dikkate alınarak yılı bütçe kanununda belirtilen başlangıç ödenekleri toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark miktarı kadar net borç kullanımı yapılabilir.

Borçlanma limiti değiştirilemez. Ancak borç yönetiminin ihtiyaçları ve gelişimi dikkate alınarak, bu limit yıl içinde en fazla yüzde beş oranında artırılabilir. Bu miktarın da yeterli olmadığı durumlarda, ilave yüzde beş oranında bir tutar, ancak Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile artırılabilir. Bütçenin denk olması durumunda da borçlanma, anapara ödemesinin en fazla yüzde beşine kadar artırılabilir. Vadesinde nakden ödenenler hariç, çeşitli kanunlara dayanılarak ikrazen ihraç olunan özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri bu limitin hesaplanmasında dikkate alınmaz. Malî yıl içerisinde ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin limiti her yıl bütçe kanunlarıyla belirlenir.

Mali yıl içinde sağlanacak garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti, yılı bütçe kanunuyla belirlenir.”

hükümünü içermektedir.

Söz konusu hükümlerden de anlaşılacağı üzere, borçlanma limiti konusunda yıllık bütçe kanunu ve ilgili 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunla yürütme organına verilen yetki; bütçenin gider ve gelir rakam ve tahminleri ile ilişkilendirilmiştir. Bu durum 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun gerekçesinde de yer almaktadır.²⁵

²⁵ 4749 sayılı kanunun 5.maddesinin gerekçesi: Madde 5. - Malî yıl içerisinde yapılacak net borçlanma tutarı bütçe kanunlarına göre belirlenir. Madde ile, bütçe kanunlarında belirtilen ödenekler toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark tutarı kadar net borçlanma limitinin yıl içerisinde en fazla % 5 oranında artırılabilceği ve malî yıl içerisinde ortaya çıkabilecek ihtiyaçlar çerçevesinde ek ödenek alınması koşuluyla özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihracı hariç, bu limitin ek bütçe kanunlarıyla değiştirilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Ancak, özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihracı için ek ödenek alınması ve doğal afetler ile ağır ekonomik kriz halinde borçlanma limiti ek bütçe kanunuyla artırılabilir.

Öte yandan, malî yıl içerisinde, ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihracı, ilgili yıl bütçe kanunlarında belirlenecek limitle sınırlandırılmış olup bu ihraçlar net borçlanma limitinin dışında tutulmuştur.

Bu maddelere göre borçlanma limitinin 2017 yılı için hesaplanması:

Giderler.....634.176.488.900,00 TL.

Giderler.....586.696.152.000,00 TL.

Fark.....47.480.336.900,00 TL.

4749 sayılı Kanunda belirtilen ilave limit artırımları (% 5+%5) dikkate alındığında bu tutar üst limit olarak; 52.3 milyar TL'ye ulaşmaktadır.

Yani Yürütme organına (Bakana ve Bakanlar Kuruluna) tanınan üst borçlanma limiti 2017 yılı için 52.3 milyar TL'dir.

Tasarının bu maddesiyle; 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununa geçici bir madde eklenerek söz konusu limit 01.01.2017 tarihinden itibaren 37.000.000.000,00 TL artırılarak 89.228.370.590,00 TL'ye çıkarılmaktadır.

Bu düzenleme ile borçlanma limiti konusunda yıllık bütçe kanunu ve ilgili 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununla yürütme organına verilen yetki; bütçenin gider ve gelir rakam ve tahminleri ile ilişkilendirmekten çıkarılmaktadır.

Üstelik söz konusu düzenlemede yer alan 01.01.2017 tarihinden itibaren geçerli olarak uygulanabilir şeklindeki ibare bu konudaki limitlerin yıl içerisinde aşılmış olabileceği konusunda kuşku ile karşılanmaktadır.

Ayrıca bazı kamu kuruluşlarının aylık bültenlerindeki bazı rakamlar net borçlanma rakamının bu tutarı aştığını göstermektedir.

Hükümet temsilcisinin bu konuda kendisine yöneltilen eleştiri ve soruları;

“Yıl sonu itibarıyla bakıyoruz ya ona biz, rakamlar yıl sonu itibarıyla. Yıl içinde dalgalanma gösterebilir ama yıl sonu bakiyesi, son rakam.....Hayır ama kanundaki tavan yıl sonu itibarıyla...”

diye yanıtlaması bu konudaki kuşkulara haklılık payı kazandırmaktadır.

Hükûmetin bütçe uygulaması sırasında ek ödeneğe ihtiyaç duyması, bütçede ön görmediği harcamaları karşılamak üzere yeniden finansman sağlamak üzere borçlanmayla bu finansmanını sağlayacağını belirtmesi, böylece de borçlanma yetkisi alması çok doğal bir olaydır. 2017 yılı bütçesinde sizin bu Meclisten hükûmete verilen borçlanma yetkisi 52,3 milyar liradır. Bu sınırın aşılması gerekir.

Bütün kuralların hepsini atlayarak., bu yasal düzenlemeleri atlayarak “37 milyar lira ek borçlanma yetkisi istiyorum”un yasal bir dayanağı yoktur. Bu işlemin geçmiş yıllarda 2009 yılında da yasa ile yapılmış olması bu yeni düzenlemeye örnek olarak gösterilemez.

Bu düzenlemenin ortaya çıkarttığı en önemli sonuç mali disiplini tamamen ortadan kaldırıyor olmasıdır. Mali disiplinin tarifi sadece rakamsal olarak bir bütçe açığı tutturmak değildir. Mali disiplinin tarifi, kurallarını ortaya koyduğunuz şekilde işler kılmaktır. Bu madde ile yapılan hukuksuzluk, kuralsızlığı, kuralsızlık da mali disiplinsizliği getiriyor. Mali disiplin hem 37 milyar liralık ek borçlanma ile hem de bu borçlanma yetkisini ek bütçe getirmeden hukuksuz bir biçimde yapılması sebebiyle ortadan kalkmaktadır.

Bu hukuksuzluk ve bu ortaya çıkan güvensizlik mali disiplinin de ortadan kalkmasıyla yüksek faiz olarak ekonomimize geri dönmektedir. Bu yüksek faiz de 467 milyar liralık borç yükü altında olan bu toplumun yüzde 68’lik vatandaş kesimini ezmektedir. Bir kez daha gelir dağılımını bozucu bir adım atılmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “ Merkezi Yönetim Bütçesinin Görüşülmesi” başlıklı 19. maddesi;

“Merkezî yönetim bütçe kanun tasarısının görüşülmesi

Madde 19- Türkiye Büyük Millet Meclisi, merkezî yönetim bütçe kanun tasarısının metnini maddeler, gider ve gelir cetvellerini kamu idareleri itibarıyla görüşür ve bölümler halinde oylar. Merkezî yönetim bütçe kanunu mali yıl başından önce Resmî Gazetede yayımlanır.

Kamu yatırım programı, merkezî yönetim bütçe kanununa uygun olarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanır ve anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde Bakanlar Kurulu kararıyla Resmî Gazetede yayımlanır.

Zorunlu nedenlerle merkezî yönetim bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması halinde, geçici bütçe kanunu çıkarılır. Geçici bütçe ödenekleri, bir önceki yıl bütçe başlangıç ödeneklerinin belirli bir oranı esas alınarak belirlenir. Geçici bütçe uygulaması altı ayı geçemez. Cari yıl bütçesinin yürürlüğe girmesiyle geçici bütçe uygulaması sona erer ve o tarihe kadar yapılan harcamalar ve girilen yüklenmeler ile tahsil olunan gelirler cari yıl bütçesine dahil edilir.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerindeki ödeneklerin yetersiz kalması halinde veya öngörülmeyen hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, karşılığı gelir gösterilmek kaydıyla, kanunla ek bütçe yapılabilir.”

hükümünü taşımaktadır.

Bu nedenle söz konusu düzenlemenin aslında TBMM’ye “Ek Bütçe” tasarısı ekinde sunulması gerekmektedir. Ayrıca bu konunun “Ek bütçe” tasarısı ile düzenlenmesi aynı zamanda anayasal bir zorunluluktur. Konunun ek bütçe yasası ile çözümlenmemesi T.B.M.M.’nin elinden bütçe hakkının alınması anlamına gelmektedir.

Anayasa, siyasal iktidarın yapısını, işleyişini, siyasal kurumların statülerini, görev ve yetkilerini belirleyen, vatandaşların hak ve özgürlüklerini tespit eden ve bunların hukuki güvencelerini içeren bir *"Toplum Sözleşmesidir"*. Kişilerin hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınabilmesi için yasama ve yürütme organlarının yetkilerinin sınırlanması ihtiyacı sadece temel hak ve özgürlükler alanında değil, kamu harcamalarına ilişkin düzenlemeler alanında da gerekli olup, bu bağlamda çeşitli kurallar anayasalarda yer alır. Demokrasilerde kamu harcamalarının büyüklüğü ve kapsamı ile bu harcamaların yapılabilmesi için vatandaşlara getirilecek yükümlülükler halk karar verir ki buna **"Bütçe Hakkı"** denilmektedir. Halk sahip olduğu ve sahip olmak üzere yüzyıllarca mücadele ettiği "Bütçe Hakkı"nı seçtiği temsilcileri aracılığıyla kullanır.

Kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanım meşruiyeti, parlamentoların varlık sebebiyle özdeş tutulan ulusal egemenliğin bütçe hakkına dayanır. Bütçe hakkı, dünya tarihinde demokrasi için vazgeçilmez bir kurum olarak çetin mücadelelerin ürünüdür. Öncelikle vergi toplanması temsil yeteneği sınırlı çevrelerin iznine tabi tutulmuştur. Daha sonra harcamaların yapılması temsil yeteneği kısmen güçlenen zeminlerce izne tabi kılınmış ve nihayet gelir ve harcamaların birlikte bütçe olarak her yıl için izin ve onaya tabi tutulması ve gerçekleştirmelerin denetimi suretiyle bütçe hakkı bugünkü çehresine kavuşmuştur. 19-20. yüzyılın ilk yarısında bütçe hakkı hem birçok bütçe ilkesinin (önceden izin ilkesi, yıllık olma ilkesi, bütçe birliği ilkesi, genellik ilkesi, gelir ve giderlerin gayrisafılığı ilkesi) oluşması ve yerleşmesiyle güçlenmiş, hem de tedrici olarak diğer devletlerce de bütçe hakkı benimsenen evrensel bir değer haline gelmiştir. Her ülke, kendi tarihsel koşulları içinde bütçe hakkının kurumsallaşma sürecine farklı bir uyarlanma deneyimi yaşamıştır.

Çağdaş demokrasilerde hükümetler politika önceliklerini amaç ve hedefler seti, kaynak-harcama yapısı, uygulama adımları ve benzeri açılardan ortaya koyarak Parlamenteoya sunarlar ve Parlamenteodan izin/onay isterler. İlgili dönemin sonunda Milletin Meclisince döneme ilişkin gerçekleştirmeler ve yürütülen faaliyetler, bütçenin amaç ve hedeflerine ulaşma derecesi açısından değerlendirilir. Böylece, hükümetin performansı; bütçenin amaç ve hedefleri ile gerçekleştirmeler arasındaki açıklık ve meydana gelen sapmalar üzerinden müzakere edilir ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde hükümetten hesap sorulur.

Ülkemizde 1982 Anayasası'nın 87, 160, 161, 162, 163 ve 164. maddelerinde Bütçe Hakkı çeşitli yönleri ile hüküm altına alınmıştır. Bu anayasal normlar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu gibi kod düzenlemelerle somut ve uygulanabilir kılınmıştır.

5018 sayılı Kanun, benzer dünya örneklerinde olduğu gibi bütçe hakkının kullanılmasında TBMM'nin konumunu güçlendirmiş, getirdiği yeni mali yönetim sistemi düzenlemeleri ile Bütçe Hakkının daha etkin kullanımının alt yapısını oluşturmuştur.

5018 sayılı Kanunun amacı, katılımcılığı esas alan; hukuka uygun, verimli, etkili ve tutumlu çalışan; mali saydamlık ile yönetsel ve siyasal hesap verebilirliğe dayanan; saydamlık ve hesap verebilirliğin sağlanması için yetkileri kamu idarelerine devreden ve TBMM'nin “bütçe hakkı”na güvence oluşturan bir kamu mali yönetimi kurmaktır

Kamu idarelerinin bütçeleri, kalkınma planı – stratejik plan - orta vadeli program ve orta vadeli mali plan – performans programı (ve performans programında yer alan performans hedefi/göstergesi) - bütçe gibi birbirine bağlı ve birbirini tamamlayan ve yukarıdan aşağıya hiyerarşik bir yapı oluşturan bütünsel bir süreç olarak tasarlanmıştır.

Buna göre, kamu idareleri, kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve belirledikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin olarak temel görev ve görüşleri ile stratejik amaç ve ölçülebilir hedeflerini saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla uzun süreli stratejik plan (md. 9/1) ile stratejik plana göre yürütecekleri faaliyet ve projeleri ve bunların kaynak ihtiyacı ile performans hedef ve göstergelerini içeren yıllık performans programı hazırlamak (md. 9/4) ve kamu hizmetlerini istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmek için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini, stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar (md. 9/2). Bütçeler kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre hazırlanacak, uygulanacak ve kontrol edilecek (md. 13/1-c); kamu idareleri gelir ve gider tekliflerini hazırlarken; orta vadeli program ve mali planda belirlenen temel büyüklükler ile ilke ve esasları, kalkınma planı ve yıllık program öncelikleri ile stratejik planı

çerçevesinde belirlenmiş ödenek tavanlarını, stratejik planı ile uyumlu çok yıllık bütçeleme anlayışını ve performans hedeflerini dikkate alacaklardır (md. 17).

İdarelerce her yılın sonunda hazırlanacak idare faaliyet raporları ise, kullanılan kaynaklar, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenleri, stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetler ile performans bilgilerini içerir şekilde hazırlanacak (md. 41/4); Sayıştay söz konusu raporları değerlendirerek değerlendirme sonuçları ile birlikte TBMM'ye sunacak, TBMM ise bu raporlar ve değerlendirmeler ile Sayıştay'ın düzenlilik ve performans denetimleri sonucunda ulaştığı denetim bulguları temelinde, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme sorumluluklarını görüşecektir (md. 41/3).

Böylece, yasama organının “bütçe hakkı”nın gereği olarak yürütmeyi sadece ödenek miktarları ile faaliyetlerin mevzuata uygunluğu açısından değil, ayrıca ölçülebilir somut hizmet göstergeleri temelinde denetlemesi de sağlanmış olacaktır.

Verimli, etkili, ekonomik ve mevzuata uygun çalışan bir kamu mali yönetiminin kurulması ile kamu idarelerinin hesap verebilirliğinin sağlanmasının, kamu idarelerinin bütçe ödenek tahsislerinin stratejik plan ve performans programlarına dayandırılmasını, faaliyet ve projelere tahsis edilen ödeneklerin performans göstergelerine bağlanmasını, stratejik plan ile performans programında yer almayan ve performans göstergesine bağlanmayan alanlara harcama yapılmamasını gerektirmesi nedenleriyle, 1050 sayılı Kanunun Maliye Bakanlığına verdiği yetkilere 5018 sayılı Kanunla son verilmiş; 23. maddesinde, *“bütçe kanununda belirtilen hizmet ve amaçları gerçekleştirmek, ödenek yetersizliğini gidermek veya bütçelerde öngörülmemeyen hizmetler için”* Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak “Yedek Ödenek” miktarı, genel bütçe ödeneklerinin yüzde ikisi ile sınırlandırılmış ve bir yandan 5. maddesinin (d) bendinde, kamu malı yönetiminin Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütüleceği kamu mali yönetiminin temel ilkeleri arasında sayılırken, diğer yandan 19. maddesinin son fıkrasında merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerindeki ödeneklerin yetersiz kalması halinde veya öngörülemeyen hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, karşılığı gelir gösterilmek şartıyla ek bütçe yapılacağı kurallaştırılarak TBMM'nin “bütçe hakkı” güvence altına alınmıştır

Anayasa'nın 2. maddesinde “hukuk devleti” ilkesine yer verilmiştir. Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan,

insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 87. maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görev ve yetkileri arasında “*kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak*” yanında “*bütçe kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek*” görev ve yetkisine de ayrıca yer verilmiştir.

Yasama organının, halk adına kamu gelirlerini toplama ve yine halk adına bu gelirleri harcama konusunda yürütme organına sınırları belirleyerek yetki vermesi ve sonuçlarını denetlemesine bütçe hakkı denilmektedir. “*Bütçe hakkı*”, vergi ve benzeri gelirlerle kamu harcamalarının çeşit ve miktarını belirleme ve onaylama hakkıdır. Bu hak, halk tarafından seçilen temsilcilerden oluşan yasama organına aittir. Bütçe, hükümetin Meclis'e karşı temel sorumluluk mekanizmasıdır. Meclis, bütçe ile hükümete gelir toplama ve gider yapma yetkisi vermekte, bu yetkinin uygun kullanılmasını da bütçe sürecinin bir parçası olan kesin hesap kanunu ile denetlemektedir.

Anayasanın “Bütçenin Hazırlanması ve uygulanması” başlıklı 161. Maddesi;

Bütçenin hazırlanması ve uygulanması

Madde 161 – *Devletin ve kamu iktisadi teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları, yıllık bütçelerle yapılır.*

Mali yıl başlangıcı ile merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü kanunla düzenlenir.

Kanun, kalkınma planları ile ilgili yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usuller koyabilir.

Bütçe kanununa, bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz.”

Anayasanın “Bütçelerde değişiklik yapılabilme esasları” başlıklı 163. Maddesi ise;

Madde 163 – *Merkezî yönetim bütçesiyle verilen ödenek, harcanabilecek miktarın sınırını gösterir. Harcanabilecek miktar sınırının Bakanlar Kurulu kararıyla aşılabileceğine dair bütçelere hüküm konulamaz. Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname ile bütçe/de değişiklik yapmak yetkisi verilemez. Cari yıl bütçesindeki ödenek artışını öngören değişiklik tasarılarında ve cari ve ileriki yıl bütçelerine mali yük getirecek nitelikteki kanun tasarı ve tekliflerinde, belirtilen giderleri karşılayabilecek mali kaynak gösterilmesi zorunludur.”*

Söz konusu tasarı metninde yer alan düzenleme Anayasanın 2, 87, 160, 163. maddelerine de aykırı bulunmaktadır.

21. Tasarının Özel Tüketim Vergisini ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli listelerdeki oran ve miktarlarda değişiklik yapan toplam iki madde (78 ve 81 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 73'ncü maddesi; Otomobil, arazi taşıtı, SUV vb. araçlar için engellilere yönelik uygulanacak Özel Tüketim Vergisi istisnasında yeni sınırlar belirlenmesi,

Tasarının 81'nci maddesi, meyveli gazozların, enerji içecekleri ve limonatalar hariç meyve suyu özelliği göstermeyen çeşitli içeceklerin ve makaronların ÖTV'ye tabi olması,

ile ilgili düzenlemeleri içermektedir.

Otomobil, arazi taşıtı, SUV vb. araçlar için engellilere yönelik uygulanacak Özel Tüketim Vergisi istisnasında yeni sınırlar belirlenmesi ile ilgili düzenlemeleri içeren tasarının 78'nci maddesinin gerekçesinde;

“Madde ile, 4760 sayılı özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle anılan maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin (a) ve (c) alt bentleri kapsamında 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan mallar (otomobil, arazi taşıtı, SUV ve benzeri) için uygulanacak istisna, Bakanlar Kurulunca aynı Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendine göre özel tüketim vergisi matrahı esas alınarak fiyat grupları itibarıyla farklı oranlar belirlenmesi halinde, belirlenen en yüksek orana tabi olanların dışındaki taşıtlarla sınırlandırılmaktadır.

Uygulama birliği sağlamayı teminen, Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde yer alan hüküm gereği gümrük vergisi istisnasına bağlı olarak özel tüketim vergisi istisnası kapsamında yurtdışından alınabilecek taşıtlara da benzer sınırlama getirilmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu maddede yer alan düzenlemeler, muhalefetin eleştiriler ve kamuoyu baskısı nedeniyle verilen önerge ile değiştirilerek kabul edilmiştir.

Mevcut uygulamada Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na göre malul ve engelliler belli şartlar dâhilinde ÖTV ödemeksizin araç alabilmektedirler. Şu an, malul ve engellilere ilişkin tek sınırlandırma 1,6 motor silindir hacmini geçmemek üzere olan otomobillerle ilgilidir. 1,6'nın üzerinde olmamak kaydıyla otomobil fiyatına bakılmaksızın malul ve engelliler tarafından ÖTV istisnası kapsamında iktisap edilebilmektedir. 2016 yılının Kasım ayı itibarıyla özel tüketim vergisi matrahında

silindir hacminin yanı sıra matraha göre de oran belirleme konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir, Bakanlar Kurulu bu yetkiyi taşıtların değerine göre kullanmıştır. Şu an itibarıyla vergisiz satış fiyatı 40 bin lirayı geçmeyen arabalar için ÖTV oranı yüzde 45; 40 bin ila 70 bin arasındaki otomobiller için yüzde 50; 70 bin liranın üzerinde olan otomobiller için ise yüzde 60'tır.

Bu ihtiyaç daha çok, özellikle yabancı markaların 1,6'nın altında sadece ülkemize yönelik araba üretmesi neticesinde alınmış bir karardır.

Netice itibarıyla, gelinen noktada kanun tasarısıyla engellilerin alabileceği arabalar matrahı 90 bin lirayı geçmeyen arabalarla sınırlandırılmaktadır. Bu şu an itibarıyla vergili satış fiyatı 169.920 liraya kadar olan arabalar alınabilir anlamına gelmektedir. Maddede yine önergede yapılan değişiklikle bu tutarın her yıl yeniden değerlendirilmesine göre artırılacağı ve Bakanlar Kuruluna da yine bu artırılmış tutarı artırma noktasında bir yetki verilmektedir.

Yıl başından geçerli olmak üzere yapılacak değerlemeyle bu rakamın vergisiz fiyatı 103.500 lira, vergili fiyatı yani iki ay sonra yaklaşık 195 bin lira olan arabalara kadar alınabileceği anlamına gelmektedir.

Sivil toplum kuruluşu temsilcileri komisyondaki tartışmalar sırasında madde metnindeki sınırlamaların kaldırılması yönünde istekte bulunmuşlardır.

Hükümet yetkilileri; istisna kapsamında; 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 2017 (Ekim) dönemi itibarıyla sırasıyla, 20700, 29000, 32.000, 40.800, 46.000, 40.500 araba satıldığını, sırasıyla yılında bu istisna kapsamında 300 milyon 445 milyon , 665 milyon, 1 milyar 1,2 milyar 1,7 milyar toplam vergiden vazgeçilmiş olduğunu ve trendin artarak devam ettiğini, 2012 yılında satılan arabaların yüzde 4'ünün lüks araç olduğunu, bu oranın 2016 yılında yüzde 24 olarak gerçekleşmiş, 2017 yılı 16 Ekim itibarıyla satılan engelli arabalarının yüzde 33'ünün lüks araç statüsünde olduğunu ifade etmişlerdir.

Prensip olarak engellilere, şehit ailelerine, gazilerimize verilen bir hakkı geri almanın ya da kısıtlamanın doğru olmayacağı kanaatindeyiz.

Bu konuda bir istismar var ise istismarın önleyecek tedbirlerin alınması lazımdır.

Anayasanın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10. maddesinde; “ Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.” Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir.

Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz....”hükmüne yer verilmiş bulunmaktadır.

Harp malulü gaziler, şehit, dul ve yetimlerini ayrı düşünmemiz gerekiyor. 5-6 bin kişilik bir grup, bu insanların bu ülke için, namus için, şeref için, vatan için gerçekten canlarını, her şeylerini ortaya koyup vücutlarının belli uzuvlarını kaybeden insanları da farklı bir konseptte değerlendirmemiz gerekmektedir.

Suistimal edenleri takip etmek devletin görevidir. Sosyal devlet anlayışına ters düşmeyecek ancak kontrol, denetim ve izlemeyi de ihmal etmeyecek bir sistemin kurulması gerekmektedir.

Meyveli gazozların, enerji içecekleri ve limonatalar hariç meyve suyu özelliği göstermeyen çeşitli içeceklerin ve makaronun ÖTV'ye tabi olması, ile ilgili düzenlemelerin yer aldığı tasarının 76'ncı maddesinin gerekçesinde;

“MADDE 81- 4760 sayılı Kanunun ekinde yer alan (III) sayılı listenin; (A) cetveline Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 2202.10.00.00.12 GTİP numarasında yer alan "Meyvalı gazozlar" isimli mal eklenerek meyveli gazozların, 2202.10.00.00.19 GTİP numarasında yer alan "Diğerleri" isimli mal eklenerek enerji içecekleri ve meyve suyu Özelliği göstermeyen çeşitli içeceklerin (limonatalar hariç) ile (B) cetveline 4813.10.00.80.00 GTİP numarasında yer alan mal eklenerek makaronların özel tüketim vergisinin kapsamına alınması sağlanmaktadır”

açıklamasına yer verilmiştir.

Söz konusu maddede yer alan düzenlemeler, muhalefetin eleştiriler ve kamuoyu baskısı nedeniyle verilen önerge ile değiştirilerek kabul edilmiştir. Bu önergede kapsam değişikliği ve oran azaltımı yapılmıştır. Daha çok ithal edilen limon konsantresi, şeker, boya, kimyasal maddeler karıştırılarak piyasada limonata diye satılan ürünlerin de vergiye tabi olması yönündeki muhalefet önerisi hükümet tarafından değerlendirmeye alınmamıştır.

22. Tasarının Savunma Sanayi Destekleme Fonunu ilgilendiren maddesi hakkında değerlendirme

Tasarının komisyonda önerge verilerek değiştirilip kabul edilen 77'nci maddesi Savunma Sanayii Destekleme Fonuna çeşitli vergilerden aktarılan tutarların artırılması ile ilgili düzenlemeyi içermektedir.

Tasarının 77. maddesi;

“MADDE 77- 9/4/2003 tarihli ve 4842 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 38- Savunma Sanayii Destekleme Fonuna;

Gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden % 6,

Veraset ve intikal vergisi tahsilat toplamı üzerinden %25,

Motorlu taşıtlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden %20,

Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden % 2,8,

pay verilir.

Bu paylar aylık olarak hesaplanır, tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar fonlar adına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılan hesap veya hesaplara yatırılır.

Yukarıdaki oranları sıfıra kadar indirmeye ve tekrar kanunî oranına kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Maliye Bakanlığı fon payı uygulaması ile ilgili usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

hükmünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

“Bölgemizde artan jeopolitik gerginlikler ve küresel terörle mücadele nedeniyle Savunma Sanayii Destekleme Fonunun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır”

açıklaması yer almaktadır.

Komisyonadaki görüşmelerde iktidar temsilcileri; Savunma Sanayii Fonu'nun ihtiyaçları çerçevesinde bu sene Savunma Sanayii Fonu'na ilave olarak 8 milyar liralık bir gelir aktarmayı planladıklarını ifade etmişlerdir.

Bu torba yasa ile yaratılacak kaynağın nereye harcanacağı konusunda iktidar yetkilileri komisyonda tatmin edici bir açıklamada bulunmamıştır. Ancak sözlü açıklamalarda iktidar “Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na para aktaracağız” beyanlarında bulunmuştur.

Bu durumda Türkiye Varlık Fonunun kurulumunda KHK'dan alınan yetki ile Savunma Sanayii Destekleme Fonu'ndan aktarılan 3 milyar TL'lik kaynağın aktarıldığını anımsatmak gerekli bulunmaktadır.

Madem ki, iktidar savunma sanayi destekleme fonuna kaynak aktarılması ihtiyacını duymaktadır. O zaman Türkiye Varlık Fonuna 'ye 3 aylığına verildiği söylenen bu 3 milyarlık kaynağın Türkiye Varlık Fonundan Savunma Sanayi Destekleme Fonuna geri aktarılıp aktarılmadığı sorusu önem kazanmaktadır.

Daha önce SSDF'den TVF'ye 3 milyar TL aktaran iktidarın bu torba yasa ile vatandaştan toplayacağı ek vergiyi SSDF'ye aktarıldıktan sonra denetimsiz bir biçimde kullanılacak TVF'na aktarılmayacağının garantisi bulunmamaktadır.

23. Tasarının Çeşitli Kamu kurum ve kuruluşlarının banka vakasa hesaplarında biriken tutarlarının genel bütçeye gelir kaydedilmesi ile ilgili düzenlemenin değerlendirmesi

Tasarıda yer alan ve komisyonda verilen önerge doğrultusunda değiştirilerek kabul edilen Geçici 2. Madde;

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) Maliye Bakanlığına bağlı Kefalet Sandığının 31/12/2017 tarihi itibarıyla bankadaki hesabının dörtyüzseksen milyon Türk Liralık tutarı, Maliye Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde 2018 yılı içerisinde Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutarlar genel bütçenin (B) işaretili cetveline gelir kaydedilir.

(2) 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükmü uyarınca oluşturulan özel hesabın kasa ve banka bakiyesi, 2018 yılı içerisinde Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına yatırılarak özel hesap kapatılır ve yatırılan bu tutarlar genel bütçeye özel gelir olarak kaydedilir. Özel gelir kaydedilen tutarlar karşılığını, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye Kültür ve Turizm Bakanı yetkilidir. Özel hesabın borç ve yükümlülükleri ile hak ve alacakları, başkaca herhangi bir işleme gerek kalmaksızın Kültür ve Turizm Bakanlığına devrolunur.

(3) Türk Patent ve Marka Kurumunun 31/12/2017 tarihi itibarıyla bankadaki hesabının yüzelli milyon Türk Liralık tutarı, 31/1/2018 tarihine kadar Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutar genel bütçenin (B) işaretili cetveline gelir kaydedilir”

hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“GEÇİCİ MADDE 2- Maliye Bakanlığına bağlı Kefalet Sandığı 2489 sayılı Kanunla kurulmuş ve 2/6/1934 tarihinde faaliyete başlamıştır. Sandığın zimmet suçları dolayısıyla Devlet Hazinesini sigorta altına alan bir kuruluş gerekçesi ve çalışma şekli bulunmaktadır. Sandıktan bugüne kadar değişik vesilelerle ayrılan mükteffal memurların (gerekli işlemleri tamamlayanların) Sandıktan alacakları nemaları ile birlikte tamamen ödenmiştir. Gerekli işlemleri tamamlayarak Sandıktan ayrılan bu kişilerin Sandıktan herhangi bir hak ve alacağı kalmamıştır. Öte yandan hala Sandık bünyesinde bulunan mükteffal memurların Sandıktan ayrılmaları halinde nemaları ile birlikte hak edecekleri tutarlar kendilerine ödenmesi halinde dahi Sandık bünyesinde atıl kalan bir nakit fazlası bulunmaktadır. 31/12/2017 tarihi itibarıyla, Sandığın bankadaki hesap mevcudundan Sandık yükümlülükleri, ihtiyat payı ve sandığın bütün mali sorumlulukları karşılandıktan sonra atıl olarak kalan nakit fazlası 480 milyon TL tutarın Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarılmak suretiyle genel bütçenin (B) işaretili cetveline gelir kaydedilmesi amaçlanmaktadır. 31/12/2017 tarihi

itibarıyla Sandığın bankadaki mevcudunun 588 milyon TL olacağı, buna karşılık 56 milyon TL aidat iadeleri, 6 milyon TL tahmini zimmet tutarı ve 11 milyon TL aidata verilecek faizler olmak üzere toplam 73 milyon TL gider gerçekleşmesi öngörülmektedir. Sandığın tahmini görev giderleri toplamı, ihtiyaten yaklaşık %50 oranında artırılarak genel bütçeye aktarılacak tutar tespit edilmiştir. Yapılan düzenleme, Sandığın yükümlülüklerine ve mükeffel memurların Devlet güvencesine herhangi bir halel getirmemektedir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun ortaya koyduğu temel ilkeler çerçevesinde; Hazine birliğini gerçekleştirmek, tüm gelir ve giderlerin bütçede yer almasını sağlamak, bütçe dışı harcama alanlarını sınırlandırmak, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak sağlıklı bir hesap verme mekanizması oluşturmak ve kamu mali yönetimini bütçe hakkına uygun bir şekilde yürütmek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde bulunan özel hesap uygulaması sonlandırılarak bu kapsamdaki hizmetlerin finansmanının Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden karşılanması öngörülmektedir. Ayrıca, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın özel hesabın borç ve taahhütleri ile hak ve alacaklarının Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine devrolunacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Türk Patent ve Marka Kurumuna ait banka hesaplarında bulunan ancak Kurumun giderleri için kullanılmasına ihtiyaç duyulmayan 150 milyon TL tutarın genel bütçeye aktarılması amaçlanmaktadır.”

açıklamasına yer verilmiştir.

İlgili kurumların mali yapı ve özerklikleri de düşünülerek söz konusu düzenlemenin kamu maliyesinde bütçe dışı tutulan tüm diğer özel hesaplar için de hazine birliğini gerçekleştirmek ve tüm gelir ve giderlerin bütçede yer almasını sağlamak amacıyla gecikmeden gerçekleştirilmesi gerekmektedir

24. Tasarının Devlet Destekleri ve Destekleme Fiyat İstikrar Fonunu ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarının Devlet Destekleri ve Destekleme Fiyat İstikrar Fonunu ilgilendiren toplam 2 maddesi (103 ve 104 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile metinden çıkarılan Tasarının eski 104'ncü maddesi; Destekleme Fiyat İstikrar Fonundan verilen krediler ile destek ödemelerinden yapılan fazla ödemelerin 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilmesi

ile ilgili konularda düzenlemeler içermekte idi.

Devlet desteklerine ilişkin yönetmeliklerin yürürlüğe konulmasına ilişkin tarih belirleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi ile ilgili düzenlemeleri içeren tasarının 102'nci maddesi;

“MADDE 102- 13/10/2010 tarihli ve 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “devlet

desteklerinin bildirimi ve denetlenmesine ilişkin yönetmelikler ise Kurul tarafından 31/12/2014 tarihine kadar yürürlüğe konulur. Bu tarihi birer yıllık sürelerle iki defa ertelemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir” ibaresi “devlet desteklerinin bildirimi ve denetlenmesine ilişkin yönetmelikler ise Bakanlar Kurulunca alınacak karar üzerine yürürlüğe konulur” şeklinde değiştirilmiştir.”

hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“Madde ile, 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle devlet desteklerinin bildirimi ve denetlenmesine ilişkin yönetmeliklerin yürürlüğe konulmasına ilişkin tarih belirleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna tanınması amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Maddeyle 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun’a bağlı olan yönetmeliklerin yürürlüğünün tekrar ertelenmesi öngörülmekte, bu kapsamda hazırlanan taslakta yürürlüğü erteleme yetkisi Bakanlar Kuruluna tanınmaktadır. .Bakanlar Kurulunun öngöreceği tarihte yönetmeliklerin yürürlüğe girmesi hususu düzenlenmektedir.

Devlet desteklerinin kullanımıyla ilgili olarak, kamuoyunda çok ciddi şaibeler bulunmaktadır. Dolayısıyla, bunların denetimiyle ilgili olarak yönetmeliğin sürekli olarak ertelenmesi, bu konudaki sıkıntıları çok daha fazla artıracak anlamına gelmektedir.

Daha önceden Bakanlar Kurulu ertelese ertelese 2 defa erteleyebilir diye yasa düzenlenmişken, şimdi yapılan değişiklikle Bakanlar Kurulu isterse hiçbir şekilde bunu düzenlemeyebilir hâline getirilmektedir.

Bu yönetmeliklerin yürürlüğe girmesindeki erteleme AB sürecindeki kesintilerle ilgili olduğu, burada ertelenen hükümlerin, iç hukuktaki devlet desteklerinin kendi bünyemizde yapacağımız değerlendirmesi, etkinlik, verimlilik analizi ile ilgili olmadığı, ortak rekabet kurallarına uyum konusunun ötelenmesi ile ilgili olduğu hükümet temsilcisiince ifade olunmuştur.

Eğer bu erteleme AB uyum süreci içerisinde yapılmış bir uygulamanın ertelenmesi ise, düzenlemenin “Bu hükümler yeniden uyum süreciyle ilgili görüşmelerin işlerlik kazanmasına kadar ertelenir” şeklinde yapılmasında yarar görülmektedir.

25. Tasarının İş Sağlığı ve Güvenliğini ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarının iş sağlığını ve güvenliğini ilgilendiren bölümünde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda değişiklik yapan biri ile bağlantılı toplam üç madde bulunmakta idi.

Bu toplam üç maddeden ikisi verilen önergelerle tasarı metninden çıkarılmıştır. Ayrıca 6331 sayılı kanuna bir adet geçici madde(Madde 104) eklenmiştir.

Tasarının komisyonda verilen önerge eklenen 104'üncü maddesi;

“MADDE 104- 6331 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde halen faaliyette bulunan işletmelere getirilen güvenlik raporlarının hazırlanması yükümlülüğü 31/12/2018 tarihine kadar tamamlanır.”

Tasarının 103. Maddesi ise;

“MADDE 103- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ğ) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar.”

hükümünü taşımaktadır.

Söz konusu düzenlemenin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının işyerlerinde, organizasyon, personel, büyük kazaların belirlenip değerlendirilmesi, risk analizleri, işletmenin kontrolü, sürdürülebilir önlemler alınıp alınmaması, acil durumlar için planlama, performans sistemlerinin organizasyon olarak uyumlu olup olmaması, değişim yönetimi, işletmelerin şartlarıyla alakalı yaşanan değişimlere ilişkin uyum kapasitesi gibi konularda denetimlerle ilgili olduğu, önerilen düzenlemeyle ilgili olarak güvenlik raporu konusunun da bu düzenlemeler içerisinde var olduğu, yapılan denetimlerden farklı olarak meydana gelebilecek olan büyük kazalarda endüstriyel işyerlerini kapsam itibarıyla geniş alanlarını etkileyecek riskte kazaların olma ihtimali olan yerlerde AFAD'ın sürece dâhil edilmesi ile ilgili olduğu; değişiklikle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak üçlü bir yapıda bu süreçleri incelemek, takip etmekle ilgili bir düzenleme gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Komisyonadaki bilgilendirmelerden ve tartışmalardan, iş yerleri, endüstriyel kazalar olabilecek iş yerlerinin güvenlik raporlarını zamanında hazırlamamış oldukları, bunlara geçici maddeyle de 31/12/2018 tarihine kadar ek süre verildiği, anlaşılmaktadır.

Bu maddelerde yapılan düzenlemeler büyük endüstriyel kazalarla ilgilidir, referans olarak da Avrupa Birliği mevzuatı olan (96/82) Seveso II yani Tehlikeli Maddeler İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Direktif ile Seveso III yani Tehlikeli Maddeler İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Direktifi alınmaya çalışılmıştır. Ülke mevzuatımızda 201 yılında çıkarılan yönetmeliğin uygulama süresi

sürekli 2019 yılı sonuna kadar ertelenmiştir. Yönetmelik uygulamasının 9 yıl süre ile ertelenmesinin herhangi bir izahı bulunmamaktadır.

Büyük endüstriyel kazalar sadece iş sağlığı ile ilgili değildir, bunların çevreye ekosisteme verdikleri zararlar da söz konusu bulunmaktadır.

Tasarının 103 ve 104. maddelerinde yer alan İş sağlığı ve iş güvenliği konusunda yapılacak düzenlemeleri içeren hükümlerinin torba yasalar içerisine yerleştirilen son dakika maddeleri ile düzenlenmesi yerine öncelikle Sağlık, Aile ve Sosyal İşler Komisyonlarında ilgili sosyal tarafların katılımıyla tartışılarak bir kod yasa içinde ele alınması, bu hükümlerin bilahare sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

26. Tasarının Kitle Fonlaması ile ilgili maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarının kitle fonlaması ile ilgili olarak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapan biri ile bağlantılı toplam beş madde (109, 110, 111, 112, 113 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 107'nci maddesi, Kitle fonlamasına yönelik yasal altyapının oluşturulması,

Tasarının 108'nci maddesi, Kitle fonlamasında izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlülüğünün uygulanmaması,

Tasarının 109'ncü maddesi, Kitle fonlamasıyla kurulan ortaklıkların, ortak sayısının 500'ü aşması halinde dahi paylarının halka arz olunmuş sayılmaması,

Tasarının 110'ncü maddesi, Elektronik ortamda hizmet veren kitle fonlama platformlarına yönelik kurallar,

Tasarının 111'nci maddesi, SPK'dan izin almadan kitle fonlama platformlarınınca para topladığı tespit edilen internet sitelerinin BTK tarafından kapatılması

ile ilgili düzenlemeleri içermektedir.

Tasarının bir maddesi verilen tekriri müzakere önergesi ile diğerleri aynen kabul edilmiştir.

Girişimcilerin bir fikri hayata geçirmesi ya da bağış alması için internet üzerinden çok sayıda kişiden fon çağrısı yapması kitle fonlaması olarak ifade edilmektedir.

2008 küresel ekonomik krizi ile birlikte bankalara güvenin azalması ile yeni fonlama platformları ortaya çıkmaya başlamıştır. 2008 yılı öncesinde bağış modelleri ile görülen kitle fonlamasının 2008 yılından itibaren fon talep eden kişi ile fon sağlayıcısını direkt buluşturan kredi platformları aracılığı ile kullanılmaya başlanmıştır.

Kitle fonlaması günümüzde bağış amaçlı, ödül amaçlı, borçlanma ve hisse bazlı olmak üzere dört amaç için kullanılmaktadır. Kitle fonlaması platformlarının gelişmiş ülkelerde son yıllarda hızlı şekilde yayıldığı görülmektedir. Dünya Bankası kitle fonlamasının gelişen ülkelerde girişimciliğin yayılması ve fikirlerin hayata geçmesinde önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Kitle fonlaması, internet devriminin popülerleştirdiği bir fonlama modeli olarak finansal literatürde yer almaktadır. Bu model ile proje veya vaatler için gereken kaynak, küçük paylar halinde tasarruf sahiplerinden toplanmaktadır.

Kitle fonlaması “Bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonu sağlamak amacıyla SPK tarafından belirlenecek esaslar dahilinde Sermaye Piyasası Kanunun yatırımcı tazminine ilişkin hükümlerine tabi olmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplanması” olarak tanımlanmaktadır.

Kitle fonlamasının karşımıza çıkaracağı risklerin başında dolandırıcılık niyeti ile bu kaynakların ve yaratılan hukuki alt yapının suistimal edilmesidir. Küçük miktarlarda da olsa birçok kişiden toplanan kaynakların yöntemi ne olursa olsun projeye aktarılıp aktarılmayacağı veya öncesinde vaat edilmesi suretiyle belirlenen süre sonunda aranan kaynak sağlanamaması halinde iade edilip edilmeyeceği yatırımcılar için önemli bir risk oluşturmaktadır. Bununla birlikte, özellikle internet platformlarında sunulan proje ve iş fikirlerine karşı olası patent ihlalleri ve fikri mülkiyet haklarına tecavüz teşebbüsleri de gerek girişimciler gerekse de yatırımcılar için önemli bir sorun teşkil edebilecektir. Bu sebeple hak sahipliğinin tescil edildiği projelere yatırım sağlanması hiç şüphesiz ki yatırımcıların öncelikli tercihi olacağından girişimcilerin projelerini kitlesel fonlama platformlarına sunmadan önce bu gereklilikleri yerine getirmesi gerekmektedir.

Kitlesel fonlamadan faydalanmak üzere internet platformları aracılığı ile kaynak arayışında olan şirketlerin özellikle hisse ve borçlanma karşılığı fonlama sisteminde finansal durumlarına ilişkin hazırladıkları raporların sermaye piyasası düzenlemelerine uygun standartlarda olmaması halinde ise bu durum yatırımcılar için belirsiz ve teyit edilmesi süreç alacak enformasyon kirliliğine yol açacağından kaynak sağlanması sürecini olumsuz etkileyebilecektir.

Bu noktada kitlesel fonlama platformlarınca kaynak sağlanacak projelerin değerlemesi çok önemlidir. Ülkemizde geçmişte yaşanan saadet zincirleri uygulamalarının yarattığı mağduriyetler kayıtlarda yer almaktadır.

Ayrıca TBMM arşivinde izinsiz halka arz işlemi ile özellikle yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın, milli ve dini hassasiyetlerini kullanarak para toplayan adı holding olan tabela şirketlerin yaşattığı ekonomik olumsuz sonuçların tespitlerini içeren araştırma komisyonu raporu güncelliğini korumaktadır. Tarih ders alınmadığı takdirde tekrür edecektir. Bu maddeler içeriğinde gerçekleşecek işlemlerde özellikle Sermaye Piyasası Kurulu'na düzenleme ve denetleme çerçevesinde önemli

sorumluluk düştüğünü vurgulamak şarttır. Maddelerin içeriğinde düzenlemede boşluk olduğu görülmektedir.

Kitlesel Fonlama platformlarındaki işlemlere konu olacak projelerin doğru ve objektif kriterlerde değerlendirilmesi şarttır. Projelerin hayali, abartılı değerlerle fonlamaya konu olması durumunda haksız kazançlar ve/veya yatırımcı mağduriyetleri ile karşılaşmak sürpriz olmayacaktır.

Kitlesel fonlamaya aracılık edecek platformların pazarlama ve iş geliştirme stratejilerinde alacak kararlarda bu kaynaklardan yararlanacak kişiler ile yatırımcılar açısından önem arz etmektedir. Yatırım projelerinin yanlış veya eksik lanse edilmesine sebep olacak pazarlama yöntemleri ve içeriklerden sakınılması gerekmektedir. Her türlü yatırım aracında hiç şüphesiz yatırım karşılığı ve olası risklerin değerlendirilmesinin önceden yapılması asıldır. Yatırımcının olası risklerinin önceden belirsiz olduğu bir projede, özellikle hisse veya borçlanma karşılığı kitlesel fonlama yönteminde, alınacak yatırım kararlarında azami kaybına ilişkin öngörülebilir değerlendirmelere ve bilgilere yer verilmemesi de sistemin işleyişine sekte vuracaktır.

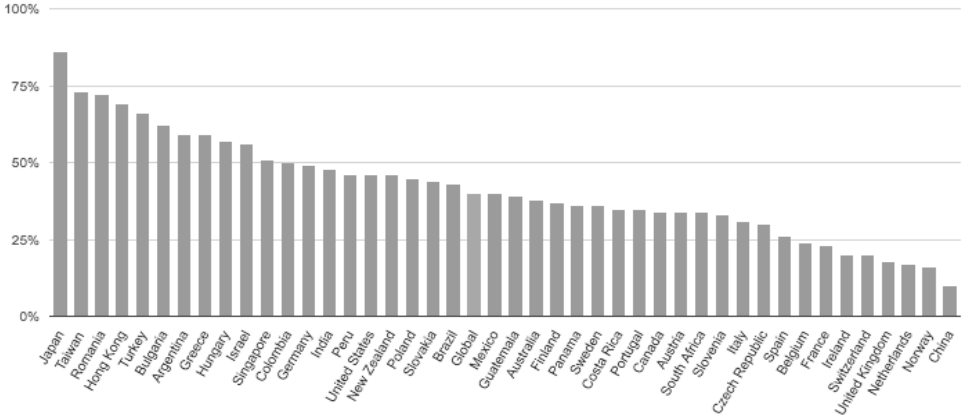
Ülkemizde yatırımcı profilleri ve sayıları açısından yıllar itibarı ile ortaya çıkan değişim, karşılaştırmalı olarak incelendiğinde özellikle küçük yatırımcı açısından sayı ve yatırım hacimleri açısından önemli oranda geriye gidiş söz konusudur. Bunun temelinde, yatırımcı eğitim-bilgi eksikliği ve sağlıksız temellerde suistimale açık yatırım platformlarının neden olduğu yanlış süreç yönetimleri görülmektedir.

Aktörler beklentileri karşılamayan yanlış tercihlerin neden olduğu hayal kırıklıklarıyla karşılaşabilirler.

Bugün ülkemizde girişimciler sadece finansman kısıtı ile karşı karşıya değiller. Girişimcilik ekosistemi olumsuz yönde değişmeye devam etmektedir. Girişimciliğin gelişebilmesi için önce fikirlerin gelişebileceği özgür ve bilimsel ortamın olması gerekir. Bu torba yasanın dahi hazırlık safhası hem özgürlüklerden hem de bilimsellikten Türkiye'nin ne kadar uzaklaştığının bir örneğidir. Bugün üniversitelerde bilimsel üretim gittikçe zayıflıyor, baskıcı rejimin ortaya çıkarttığı tehditkar ortam özgür düşüncenin önüne duvar örüyor. Özgürlükler ve bilimsellikte yaşanan bu yıkım yeni finansman araçları yaratarak parayla çözülebilir bir sorun olmanın çok ötesinde birer yapısal sorun olarak karşımıza çıkıyorlar. Girişimci ekosistemi için özgürlük gerekir, hukuk gerekir, kurallı işleyen bir ekonomik düzen gerekir, bununla beraber de insan kaynağı gerekir. Şekil 2'de insan kaynağı açısından Türkiye ekonomisinin karşılaştırmalı durumu ortaya konuyor. 47 ülke arasında yapılan analizde Türkiye

insan kaynağı açısından en kötü 5'inci ülke konumundadır. Bu ortamda kitle fonlamasından çok şey beklememek gerekir.

Kaynak: Manpower Group (2017) (internetten erişim tarihi 20 Ekim 2017
<http://www.manpowergroup.com/talent-shortage-explorer/#.WeuOSkLN6-8.>)

Özetle, ekosistemde girişimcinin ürettiği bir fikri üretime dökülecek beceri ve insana erişimi mümkün değil. Bu torba yasayla iktidar bu yapısal sorunu parayla çözebilmeyi vadediyor. Oysa tüm veriler ekonominin salt parayla halledilebilen sorunların çok ötesinde sıkıntılarla can çekiştiğine işaret ediyor. Bu torba yasa bu yapısal sorunları çözmek yolunda herhangi bir adım atmıyor, atmadığı gibi sürdürülebilir bir ekonomi politikası çerçevesinden yoksunluğu ortaya koyan “her sorunun parayla halledilebilir olduğu anlayışının” da açıkça ortaya konduğu bir yasa olarak karşımıza çıkmaktadır. Kitle fonlaması yeni jenerasyonun talepleri doğrultusunda yapılan bir düzenleme olup, bunun normal sermaye piyasası işlemleri gibi tümüyle devletin güvence ve kontrolünde olduğu izleniminin de kamuoyuna verilmemesi gerekir.

Kitle fonlaması hakkında tüm yetki Sermaye Piyasası Kuruluna verilmektedir. Aslında bazı çerçeve hususların kanuna konulması gerekmektedir. Vatandaş nezdinde güvenin oluşması için de bu düzenlemelerin kanunda yer alması gerekir.

Kitle fonlaması gibi önemli bir konudaki düzenlemelerin bir kod kanun yerine acele ile torba yasa tasarısına konulan hükümlerle yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz. Konuyla ilgili tüm tarafların ve sivil toplum kuruluşlarının da katılımıyla tüm detaylarının tartışıldığı bir çalışma sonucunda yasalaştırılması gerektiğini düşünüyoruz.

27. Tasarının Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile ilgili maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanunda değişiklik yapan biri ile bağlantılı toplam dört madde (123, 124, 125 ve 126 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 119'ncu Maddesi ile, Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında veri sorumluları siciline kayıta ücreti alınması,

Tasarının 120'nci maddesi ile, Kişisel Verilerin Korunması Kurumunda hâkim ve savcıların geçici görevle çalıştırılabilmesine olanak sağlanması,

Tasarının 12'nci Maddesi ile, Kişisel Verileri Koruma Kurumunun gelirleri arasına veri sorumluları sicil ücretinin eklenmesi,

Tasarının 122'nci Maddesi ile, Kişisel Verilerin Korunması Kurumuna kariyer meslek memurları ve öğretim üyelerinden azami 15 uzmanın atanması

konularında düzenleme yapılmaktadır.

Tasarının Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında veri sorumluları siciline kayıta ücreti alınması hususunu düzenleyen maddesi komisyondaki eleştirirler dikkate alınarak verilen önerge doğrultusunda, diğerleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının değiştirilerek kabul edilen ve veri sorumluları siciline kayıta ücreti alınması hususunu düzenleyen 119'ncu maddesinin gerekçesinde;

“6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince ülkemizde veri sorumlularının, Kurumca tutulacak olan "Veri Sorumluları SicilP'ne kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Benzer otoritelere sahip olan İngiltere, İrlanda gibi birçok Avrupa ülkesinde bu sicil için bir kayıt ücreti alınmaktadır. Madde ile, "Veri Sorumluları Sicili"ne kayıt yaptıranlardan ücret alınmasına yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen veri kayıt sistemini kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiler kanunda veri sorumlusu olarak tanımlanmıştır.

Komisyon görüşmelerinde veri sorumlusu kapsamında değerlendirilecek gerçek veya tüzel kişi sayısının 400.000 kişi civarında olduğu, kurumda bir alt yapı, bir sicil sistemi oluşturulmaya çalışıldığı, ilgili kişi ve kurumların verdikleri bilgi karşılığında o firmaların aslında akredite edilmiş olacağı, bu düzenlemenin amacının Türkiye’de veri işlemeyi disiplin altında almak temel hak ve hürriyetleri korumak olduğu ifade olunmuştur.

Mali kurumların bağımsızlıklarıyla ilgili mali özerkliğini tanıırken o kurumlara gelirlerini belirleme konusunda sınırsız bir yetkinin verilmemesi yönündeki eleştirimiz dikkate alınarak söz konusu maddede tahsil edilecek tutar konusunda bir sınır getirilmesi kabul edilmiştir.

Tasarıda yer alan Kişisel Verileri Koruma Kanununda değişiklikler içeren söz konusu maddelerin Adalet Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

28. Tasarının Şehit ve gazi yakınlarının istihdam hakkını ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda şehit ve gazi yakınlarının istihdam hakkını ilgilendiren ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Hakkında Kanunda değişiklik yapan iki maddesi (59 ve 50 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 52'nci maddesi ile, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamında istihdam hakkı bulunanlar için yaş sınırının aranmaması, anne, baba ve kardeşlerin istihdam hakkını kullanmaması durumunda bu hakkın şehidin eşi veya çocuklarınca kullanabilmesi, İlköğretim, ilkokul ve ortaokul mezunu olan gazilerin memur olabilmesi,

Tasarının 53'ncü maddesi ile, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında geçmiş dönemde hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara ataması yapılan ve halen bu unvanda görev yapan ilköğretim, ilkokul ve ortaokul mezunu olan ve halen hizmetli kadrolarında çalışan gazilerin memur unvanlı kadrolara atanmış sayılması,

konularında düzenleme yapılmaktadır.

Tasarının ,3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun ek 1 inci maddesi kapsamında istihdam hakkı bulunanlar için yaş sınırının aranmaması, anne, baba ve kardeşlerin istihdam hakkını kullanmaması durumunda bu hakkın şehidin eşi veya çocuklarınca kullanabilmesi, İlköğretim, ilkokul ve ortaokul mezunu olan gazilerin memur olabilmesi, konusunda düzenleme yapan 52. maddesinin gerekçesinde;

“Madde ile, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamında istihdam hakkı bulunan hak sahiplerinin yaş sınırı aranmaksızın bu haktan yararlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca baba veya annelerim kaybeden şehit çocuklarımızın kamuda istihdam edilmelerinin; şehit anne, baba ve kardeşlerinin yaş ortalamaları düşünüldüğünde, şehit çocuklarının istihdam hakkından yararlanma yaşı açısından avantajlı olması, birçok şehit kardeşi, annesi ve babasının yaş ortalamasının yüksek olması ve hali hazırda iş sahibi olmaları nedeniyle anne, baba ve kardeşlerinin istihdam hakkını kullanmaması durumunda bu hakkın şehit çocukları veya şehidin eşi tarafından kullanabilmesi amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan terörle mücadele esnasında yaralanan vazife malulleri ile 15 Temmuz Darbe Kalkışmasının bastırılması esnasında yaralananlardan ilköğretim, ortaokul ve ilkokul mezunları memur unvanlı kadro ve pozisyonlara atanamamaktadır. Yapılan düzenleme ile bu kişilerin "hizmetli" unvanlı kadro ve pozisyonlar yerine "memur" unvanlı kadro ve pozisyonlara atanmaları sağlanmaktadır.”

Tasarının 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında geçmiş dönemde hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara ataması yapılan ve halen bu unvanla görev yapan ilköğretim, ilkököl ve ortaokul mezunu olan ve halen hizmetli kadrolarında çalışan gazilerin memur unvanlı kadrolara atanmış sayılması konusunda düzenleme yapan 53. Maddesinin gerekçesinde;

“3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa eklenmesi öngörülen geçici madde ile, maddenin yayımı tarihine kadar geçen sürede hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara ataması yapılan ve halen bu unvanla görev yapan gazilerin kadro ve pozisyonlarının memur unvanlı olarak değiştirilmesi amaçlanmaktadır”

açıklamalarına yer verilmiştir.

Yapılan düzenlemeler tarafımızca uygun görmekle beraber burada birinci derece şehit ve gazi yakınları için sayı sınırlamasının muhafaza edilmesini anlamsız bulmaktayız.

29. Tasarının Belediyelerin tahsil edecekleri su ve atık su bedellerinin ilgili maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Belediyelerin tahsil edecekleri su ve atık su bedelleri ile ilgili olarak toplam iki madde (90 ve 91 no.lu maddeler) bulunmaktadır.

Tasarının 87’nci maddesi ile, Belediyelerin meclis kararıyla mabetlerin yanı sıra eğitim kurumlarına, yurtlara ve hastanelere de indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilmesi,

Tasarının 88’nci maddesi ile, Belediyelerce kamu kurumlarına uygulanan su ve atık su tarifelerine sınır getirilmesi, belediyelerin kamuya ait eğitim kurumları, yurtlar, okul pansiyonları ve hastanelerden abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep etmemelerinin sağlanması,

konularında düzenleme yapılmaktadır.

Tasarının, Belediyelerin meclis kararıyla mabetlerin yanı sıra eğitim kurumlarına, yurtlara ve hastanelere de indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilmesi konusunda düzenleme yapan 87. maddesinin gerekçesinde;

“5393 sayılı Belediye Kanununun belediyelerin yetki ve imtiyazlarını düzenleyen 15 inci maddesinin altıncı fıkrasında belediye ve bağlı idarelerin, meclis kararıyla mabetlere indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebileceği hüküm altına alınmıştır. Madde ile, isteyen belediyelerin meclis kararıyla mabetlerin yanı sıra eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere de indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilmesi amaçlanmaktadır.”

Tasarının, Belediyelerce kamu kurumlarına uygulanan su ve atık su tarifelerine sınır getirilmesi, belediyelerin kamuya ait eğitim kurumları, yurtlar, okul pansiyonları ve hastanelerden abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep etmemelerinin sağlanması konusunda düzenleme yapan 88. maddesinin gerekçesinde;

“5393 sayılı Belediye Kanunu uyannea su ve atık su tarifeleri belediye meclisleri tarafından belirlenmekte olup tarifeler tüketicinin konut, işyeri, resmi daire olması gibi durumlar gözetilerek farklılık gösterebilmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan ücret tarifelerini konutlar için belirlenen tarifeyle yakın belirleyen belediyelerin yanı sıra konut tarifesinin iki katı ile altı katı üzerinde uygulayan belediyelerde bulunmaktadır. Madde ile, 5393 sayılı Kanuna eklenen ek maddeyle kamu kurumlarına uygulanan su ve atık su tarifelerinde uygulama birliğinin sağlanması, su tüketim bedellerinin kamuya olan yükünün düşürülmesi ve kamuya uygulanan yüksek artırımlı tarifelerin makul bir düzeye indirilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanacak su ve atık su tarifelerine sınır getirilmekte, kamuya ait eğitim kurumları, yurtlar, okul pansiyonları ve hastanelerden abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep edilememesi amaçlanmaktadır. Maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş olan abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri Ödemeler için önceki düzenlemeler çerçevesinde uygulamaların devam edeceği tabiidir”

açıklaması yer almaktadır.

Komisyonunda yapılan eleştiriler sonucunda Tasarının 88. Maddesi verilen önerge ile değiştirilerek kabul edilmiştir.

87. maddeye yönelik olarak düzenlemede belediye meclisleri üzerindeki baskıyı azaltmak için madde metninde özel ve kamu ayırımı yapılması yönündeki Belediyeler Birliği temsilcisinin talebi kabul görmemiştir.

30. Tasarının Bahis oyunları ihale sürecini ilgilendiren maddesi hakkında değerlendirme

Tasarının 98'nci maddesinde, Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunları ihale sürecinde öngörülemeyen bir kesinti yaşanması durumunda, pazarlıkla temin usulüne göre hizmet alımı yapılabilmesine olanak sağlayan düzenlemeler bulunmaktadır.

Söz konusu madde;

*“**MADDE 98-** 21/2/2008 tarihli ve 5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanunun 26 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

“Pazarlıkla temin usulünün uygulanabileceği haller

MADDE 26- (1) Bu Kanun kapsamında yapılacak ihalenin herhangi bir sebeple gerçekleştirilememesi, sözleşmenin imzalanamaması, yüklenicinin imzalanmış son sözleşmenin bitim tarihi itibarıyla işe başlayamayacağının anlaşılması veya yapılmış olan ihaleye ilişkin sözleşmenin feshedilmesi veya iptali hâllerinde, 3 üncü madde kapsamında

yapılan iş ve hizmetler İdare tarafından pazarlıkla temin usulüyle, özel hukuk tüzel kişilerine süresi bir yılı geçmeyen sözleşmeyle yaptırılabilir.”
hükmünü içermektedir.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müsterek Bahis Oyunlarının özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanunda, ihalenin herhangi bir sebeple yapılamaması, zamanında sonuçlandırılmaması veya sonuçlandırılmış olsa bile zamanında sözleşme imzalanarak işe başlatılmaması durumlarında, oyunların kesintiye uğramadan devam ettirilebilmesi için neler yapılacağı belirtilmediğinden herhangi bir sebeple ihalenin gerçekleştirilememesi halinde oyunların kesintiye uğraması riski bulunmaktadır. Madde ile, ihale sürecinde öngörülemeyen bir kesinti yaşanması durumunda, anılan Kanunda yer alan pazarlıkla temin usulüne göre hizmet alımı yapılabilmesi amaçlanmaktadır.”

denilmektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında söz konusu uygulamanın tekrarlanabilen pazarlık usulü ile ihale yönteminin önünü açabileceğinden bahisle, madde metnine bunu engelleyici yönde ibare konulması gerektiği biçimdeki eleştirimiz kabul görmemiştir.

31. Tasarının Madencilik sektörünü ilgilendiren maddeleri hakkında değerlendirme

Tasarıda Madencilik sektörünü ile ilgili olarak toplam beş madde (54, 55, 56, 57, ve 58 no.lu maddeler) bulunmakta idi.

Tasarının 54'ncü maddesi ile, Maden arama faaliyetlerinde çevresel etki değerlendirme işlemlerinin ve diğer izin işlemlerinin en geç üç ay içerisinde bitirilmesi, aksi takdirde çevresel etki değerlendirmesi ve diğer izin işlemleri hakkında olumlu görüş verilmiş olduğunun kabul edilmiş sayılacağı,

Tasarının 55'nci maddesiyle ile, Madencilik yatırımlarında işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle Orman Kanunu kapsamında herhangi bir bedel alınmaması,

Tasarının 56'ncı maddesi ile, Madencilik sektöründe faaliyet yapılmayan dönemlerin olması halinde ruhsatların iptal edilmesi ve sathi hazırlık işlemleri için ÇED kararının aranmaması,

Tasarının 57'nci maddesi ile, İşletme izin tarihinden itibaren son 5 yılın herhangi bir 3 yılında yaptığı toplam üretim miktarının, projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30'undan az olması durumunda ruhsat sahibine 5.000 TL idari para cezası verilmesi ve ruhsatın iptalinin sağlanması,

Tasarının 58'nci maddesi ile Türkiye Taş Kömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmelerinin uhdelelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işlettmeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkili kılınması,

konularında düzenleme yapılmakta idi.

Tasarının, Maden arama faaliyetlerinde çevresel etki değerlendirme işlemlerinin ve diğer izin işlemlerinin en geç üç ay içerisinde bitirilmesi, aksi takdirde çevresel etki değerlendirmesi ve diğer izin işlemleri hakkında olumlu görüş verilmiş olduğunun kabul edilmiş sayılacağı hususunu düzenleyen maddesi komisyonda en fazla tartışılan maddelerden biri olmuştur.

Anayasa'nın 56'ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmü yer almaktadır. Anayasa maddesinin gerekçesinde ise yurttaşların korunmuş çevre şartlarında beden ve ruh sağlığı içinde yaşamını sürdürmesini sağlamanın devletin ödevi olduğu, devletin hem kirlenmenin önlenmesi hem de çevrenin korunması ve geliştirilmesi için gerekli tedbirleri alması gerektiği belirtilmiştir.

Maden arama faaliyetlerinde çevresel etki değerlendirme işlemlerinin ve diğer izin işlemlerinin en geç üç ay içerisinde bitirilmesi, aksi takdirde çevresel etki değerlendirmesi ve diğer izin işlemleri hakkında olumlu görüş verilmiş olduğunun kabul edilmiş sayılacağı, yönündeki düzenleme Anayasa'ya aykırı düzenlemelerdir.

Ayrıca, Çevre Kanunu'nun 10'uncu maddesi de: "Çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı veya ÇED gerekli değildir kararı alınmadıkça projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez." hükmünü taşımaktadır.

Bu maddedeki düzenleme; idarenin çevresel kirliliği, çevresel zararları ve üçüncü kişilere verilecek zararları önleme görevini ortadan kaldırmaktadır ki bu da Anayasamızın 56. Maddesinin ruhuna ve Çevre Kanunu'nun önlemeye ilişkin ilkesine de aykırı bulunmaktadır.

Söz konusu madde komisyonda yöneltilen eleştiriler dikkate alınarak tarafımızca da imzalanan önerge ile tasarı metninden çıkarılmıştır.

Madencilik yatırımlarında işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle Orman Kanunu kapsamında herhangi bir bedel alınmaması, hususunu düzenleyen tasarının 48'nci maddesi de değiştirilerek kabul edilmiştir.

Söz konusu madde;

"MADDE 48- 3213 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Bu Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında ihale edilecek II. Grup (c) bendi ve IV. Grup maden sahaları, 47 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına devredilen maden sahaları, bu kuruluşlar ve bunların bağlı ortaklıkları ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilecek maden sahaları için işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere, ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında ağaçlandırma bedeli hariç herhangi bir bedel alınmaz.

IV. grup işletme izinli maden ruhsat sahalarının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdamı, yatırım ve ülke ihtiyaçları dikkate alınarak ara ve uç ürün üretmek şartıyla,

bu ruhsatlardan işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere, 10 yıl süreyle 6831 sayılı Kanun kapsamında ağaçlandırmaya bedeli hariç diğer bedellerin alınıp alınmayacağını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Yukarıdaki fıkra kapsamı dışındaki sahalardan işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk 10 yıl süreyle 6831 sayılı Kanuna göre alınan arazi izin bedelinin % 50'si alınır. Alınan arazi izin bedeli her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispeti artışı dışında başkaca bir artış yapılmaz."

hükümünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

"3213 sayılı Maden Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, maden sahalarının madenin cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alarak ara ve uç ürün üretmek amacıyla ihale edebilmektedir. Öte yandan aynı Kanunun 47 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından buluculuk hakkı kazanılan maden ruhsat sahaları, bedeli karşılığında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Bakan onayı ile devredilebilmesi mümkün bulunmaktadır. İhtisaslaşmış devlet kuruluşları ve bağlı ortaklıkları ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı maden sahalarını ara ve uç ürün üretmek amacıyla ihale edebilmektedir.

Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun 9 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle söz konusu işlemler için işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında herhangi bir bedel alınmaması öngörülmek suretiyle, bu türden sahaların ihalesinin ve yatırımlarının cazip hale getirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır"

açıklamasına yer verilmiştir.

Ülkemizdeki toplam orman arazisinin 22,5 milyon hektar. Maden ruhsatlarının orman arazileri içerisinde kalan kısmının ise yaklaşık 12 bin hektar olduğu da ifade edilmiştir

Söz konusu madde metninde yer alan; Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilecek maden sahaları için işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere on yıl süreyle Orman Kanunu kapsamında bir bedel alınmaz hükmü aynı durumda bulunan şirketler arasında ayrımcılık yaratan ve Anayasa'nın 10. Maddesinde yer alan eşitlik ilkesine aykırı düzenleme niteliğindedir. Bu aynı zamanda evrensel hukuk ilkelerine de aykırı bulunmaktadır. İki tane işletmenin, yan yana ruhsat almış işletmenin işletme maliyetleri arasında fark yaratılamaz. Bu durum özelleştirme İdaresinin yapacağı ihalelerde satış bedelini artırıcı yönde bir etki sağlayacaktır savıyla da savunulamaz.

Madde metni üzerindeki görüşmelerde bu uygulama nedeniyle Orman Genel Müdürlüğü'nün kendi öz gelirlerinde ciddi bir kayba uğrayacağı, anılan Genel Müdürlüğü'nün ağaçlandırma ve yangınla mücadele yatırımlarının etkileneceği, bu etkiyi giderecek ölçüde Merkezi Bütçeden kaynak tahsisinin yapılması gerektiği, ancak bu konuda düşünülen bir mekanizma olmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenlerle bu maddenin tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Tasarının Madencilik sektöründe faaliyet yapılmayan dönemlerin olması halinde ruhsatların iptal edilmesi ve sathi hazırlık işlemleri için ÇED kararının aranmaması hususunu düzenleyen ve komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile değiştirilerek kabul edilen 49. Maddesi;

“3213 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası ile altıncı fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Genel arama dönemi süresi sonuna kadar maden arama projesinde belirtilen maden kaynağına ilişkin bilgilerin ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarını da gösteren genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Genel arama dönemi sonuna kadar ön arama ve genel arama faaliyet raporları ile yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin Genel Müdürlüğe verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir. Genel Müdürlüğe verilen ön arama ve genel arama raporlarının veya yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde 20.000 TL idari para cezası verilir ve eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden itibaren eksikliklerin verilen sürede tamamlanmaması veya verilen ön arama ve genel arama faaliyet raporları ile yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde arama ruhsatı iptal edilir. İlgili mevzuat kapsamında diğer kurumların, ruhsat sahibinin gerekli izinlere ilişkin başvurusunu olumsuz sonuçlandırması veya bu izinlerin ruhsat sahibinden kaynaklanan nedenlerle alınamaması halinde arama ruhsatı iptal edilir. Bu fıkradaki yükümlülükleri yerine getirilen arama ruhsatı, IV. Grup madenlerde dört yıl detay arama dönemine hak sağlar. II. Grup (b) bendi, III. ve V. Grup ruhsatlarda ise genel arama dönemi sonuna kadar işletme ruhsat talebinde bulunulmaması hâlinde ruhsat iptal edilir.”

“IV. Grup maden ruhsatlarında detay arama dönemi sonuna kadar Genel Müdürlüğe verilen raporların ve yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir.”

“Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz.”

hükmünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde ise;

“Maden arama döneminde arama faaliyetlerini yapmadığı halde ruhsatları elinde bulundurup ceza ödemek suretiyle bir sonraki arama dönemlerine geçilebilmektedir. Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun 17 net maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle faaliyet yapılmayan dönemlerin olması halinde ruhsatların iptal edilerek gerçek anlamda madencilik yapmak isteyenlere fırsat verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik ve karot, kırıntı ve numune almaya yönelik sathi hazırlık işlemleri için çevresel etki değerlendirmesi karan aranmaması öngörülmektedir. Madencilik faaliyetleri arama ile başlamakta bu kapsamda ruhsata tabii olarak projeksiyon, jeolojik harita yapma, numune atma, jeolojik araştırma, sondaj küçük çaplı yarma gibi üretime yönelik olmayan kalıcı kirlilik, atık, artık bırakmayan faaliyetlerden oluşmaktadır. Makro düzeyde bir değerlendirme olan ÇED uygulamasında, bu değerlendirmeye esas olacak verileri dahi elde etmeden bir ÇED raporu istemek ve varlığını zorunlu koşturmak devletin sosyal ve ekonomik alanda gelişimi için mali kaynak oluşturma zorunluluğu ödevi karşısında çelişki yaratmaktadır. Madencilik faaliyetlerinin her aşaması 2872 sayılı Çevre Kanununun izin ve lisans süreçlerine dahil olduğundan, sathi maden faaliyetleri için ÇED kararının tüm dünyada olduğu gibi aranmaması amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Madde metninde yer alan özellikle “Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune almaya yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz.” düzenlemesinin çevre ve doğa katliamlarına neden olabileceği düşünülmektedir. Bu bölümün özellikle tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Tasarının İşletme izin tarihinden itibaren son 5 yılın herhangi bir 3 yılında yaptığı toplam üretim miktarının, projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30’undan az olması durumunda ruhsat sahibine 5.000 TL idari para cezası verilmesi ve ruhsatın iptalinin sağlanması hususunu düzenleyen ve komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile değiştirilerek kabul edilen 50.maddesi,

“**MADDE 50-** 3213 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin on ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Beş yıllık dönemde, üretimin en az olduğu herhangi üç yılında yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30’undan az olması durumunda, ruhsat sahiplerine 50.000-TL idari para cezası verilir. İdari para cezasının uygulanmasından başlamak üzere, geriye doğru üç yıllık dönemlerde yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen yıllık üretim miktarının %30’undan daha az olması durumunda ruhsat sahiplerine 50.000-TL idari para cezası verilir. Bu fıkra kapsamında beş yıl içerisinde iki defa idari para cezası uygulanması halinde ruhsat iptal edilir. Yılların belirlenmesi, takvim yılı hesabına göre yapılır. Dönemlerin hesaplanmasında, işletme izninin verildiği yıl ile üretime ilişkin tespitin yapıldığı yıl dikkate alınmaz. Ancak mücbir sebepler, beklenmeyen haller veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen işletme projesi ve termin planına göre madene ulaşmak amacıyla galeri, kuyu ve/veya dekapaj için geçirilen süreler, projede beyan edilen yıllık üretim miktarı ile orantılı olarak dikkate alınır. Bu fıkroda geçen idari para cezası hariç diğer oranları iki katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye ve ruhsat türlerine göre farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

hükümünü taşımaktadır.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“Ülkemizde yaklaşık 13.000 adet maden işletme ruhsatı yürürlükte olup, her birinin işletme projesi ve faaliyeti bulunmaktadır. Ancak ruhsat sahipleri, mevzuat kapsamında sunmuş oldukları projenin çok altında işletme faaliyeti yaparak maden rezervlerimizin ekonomiye kazandırılmasının geciktirilmesine sebep olmaktadır. İşletme döneminde projede öngörülen üretimi yapmadığında ruhsat sahibine idari para ceza verilmekte ve işletme ruhsatında herhangi bir faaliyet olmadan beklenilmekte ve böylece işletme ruhsatları atıl kalabilmektedir. Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun 24 üncü maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle işletme izin tarihinden itibaren son beş yılın herhangi bir üç yılında yaptığı toplam üretim miktarının projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30’undan az olmaması sağlanarak atıl duran maden sahalarının etkin olarak değerlendirilmesi hedeflenmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu düzenlemelerin madencilik sektöründe iş yaşamı koşulları, iş kazaları, ocak yatırımlarının modernizasyonu vb. hususlar dikkate alınarak yapılması

gerekir. Üretimin zorlama ile artırılmak istenmesinin madençilik sektöründe son dönemde gözlemlediğimiz ölümlü iş kazalarının en büyük nedenlerinden biri olduğu gözden ırak tutulmamalıdır.

Tasarının Türkiye Taş Kömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmelerinin uhdelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işlettermeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkili kılınması hususunu düzenleyen 51'nci maddesi ise;

“MADDE 51- 3213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri, uhdelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işlettermeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkilidir.”

hükmünü taşımaktadır.

Anılan maddenin gerekçesinde;

“Madde ile, 3213 sayılı Maden Kanununun ek 1 inci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri uhdelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işlettermeye ve bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkili kılınmaktadır. Böylelikle, atıl vaziyetteki sahaların ekonomik, güvenli ve rantabl şekilde değerlendirilmesine olanak sağlanmaktadır. Ayrıca rödovans süreleri kısıtlı olduğundan dolayı iş sağlığı ve güvenliğine yönelik uzun vadeli modern teknolojiye uygun yatırımlar yapılamamaktadır. Düzenleme ile belirtilen gerekçelere göre uzun vadeli yatırım yapılabilmesinin önü açılmaktadır.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Söz konusu maddenin görüşülmesi sırasında tarafımızca yapılan eleştiriler ve öneriler hükümet yetkililerince dikkate alınmamıştır. Zonguldak kentini ve ekonomisini yakından ilgilendiren söz konusu maddenin görüşülmesi sırasında maddenin hazırlık çalışmalarına sosyal tarafların ve sivil toplum kuruluşlarının katılımının sağlanmadığı görülmüştür.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun bazı maddelerinde değişiklik yapılarak Türkiye Kömür İşletmelerinin özelleştirmesinin önünü açan ilgili madde içeriğinde" Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri, uhdelerinde bulunan maden ruhsat sahalarını işletmeye, işlettermeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkilidir" denilmektedir.

Madde gerekçesinde; Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri uhdelerinde bulunan maden ruhsat sahalarını işletmeye, işlettermeye ve bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkili kılınarak böylelikle; atıl vaziyetteki sahaların ekonomik, güvenli ve rantabl şeklinde değerlendirilmesine olanak sağlanacağı belirtilmektedir. Ayrıca rödovans süreleri kısıtlı olduğundan dolayı iş sağlığı ve güvenliğine yönelik uzun vadeli modern teknolojiye uygun yatırımların yapılamadığı, bu düzenleme ile belirtilen gerekçelere göre uzun vadeli yatırım yapılabilmesinin önünün açılacağı savunulmaktadır.

Zonguldak kömür havzası 170 yıllık üretim kültürüne sahiptir. Havzada 1848–1940 yılları arasında yerli, yabancı ve özel işletmeciler tarafından değişik adlar

altında kesintisiz olarak üretim yapılmıştır. 1924 yılı sonrası kamu işletmeciliği artarak havza 1940'dan sonra tamamen devletleştirilmiştir.

Taşkömürü, sadece Zonguldak bölgemizde olup bilinen rezerv 1,3 milyar tondur. Türkiye Taşkömürü Kurumunun yıllık üretim kapasitesi 5 milyon ton olup ülkemizin taşkömürü ihtiyacının önemli bir kısmını Zonguldak havzasından karşılamak mümkündür. Taşkömürü, koklaşabilir özelliği ile demir-çelik sektörünün ana girdisi olup sadece bu bölgede bulunmaktadır.

Taşkömürü havzasında üretim jeolojik koşullardan dolayı emek yoğun olarak yapılmaktadır. Ancak son yıllarda mekanize üretimle ilgili Amasra ve Üzülmüş Müesseselerinde mekanize/yarımekanize üretim çalışmaları sürdürülmektedir.

Türkiye Taşkömürü Kurumu; özellikle 1990 sonrasında uygulanan ekonomik politikalar neticesinde üretim yapılamaz hale getirilmiştir. Türkiye Taşkömürü Kurumu'na en son 2009 yılında alınan işçiler, üretim ve verimliliğe katkı sağlayarak üretimi 1 milyon 700 bin tona çıkartmış ancak yaşanan emeklilikler üretimin düşmesine neden olmuştur.

Kurum mevcut durumda işçi eksikliği nedeniyle, 2016 yılındaki 911 bin ton üretimiyle ve 7 bin 625 işçi sayısı ile üretim yapamaz hale getirilmiştir.

TTK'ya 2009-Ağustos 2017 döneminde toplam 4 bin 292 işçi alınırken 6 bin 101 çalışan da eksilmiştir. Türkiye Taşkömürü Kurumu, işçi eksikliğinden dolayı çalışabilecek hazır ayak boylarının ancak yüzde 39'unu çalışabilmektedir.

Zonguldak kömürle var olmuş bir şehir olup halen kömür madenciliği ekonomide belirleyici öneme sahiptir. TTK küçüldükçe şehir göç vermektedir. Halen işsizlerin en önemli istihdam umudu Türkiye Taşkömürü Kurumu'dur. TTK'ya işçi alınması, istihdam yaratılması Zonguldak ekonomisi ve sosyal politika açısından da büyük önem arz etmektedir.

Kurumda yaşanan işçi eksikliği, işçi sağlığını ve iş güvenliğini tehdit eder noktaya gelmiştir.

Bugün rödovans usulü üretim yapan özel sektör işletmeleri ve kaçak üretim yapan ocaklar bulunsun da, havza kömürlerinin tamamına yakını kamu eliyle TTK tarafından işletilmektedir.

Türkiye'de son 15 yılda yaşadığımız büyük kazaların tamamı özel sektörde meydana gelmiştir.

2004 yılında Kastamonu Küre'de 19, 2005 yılında Kütahya Gediz'de 18, 2006 yılında Balıkesir Dursunbey'de 17, 2009 yılında Bursa Mustafakemalpaşa'da 19, 2010 yılında Balıkesir Dursunbey'de 14, Zonguldak Karadon'da 30, 2011 yılında Kahramanmaraş Elbistan'da 11, 2013 yılında Zonguldak Kozlu'da 8, 2014 yılında Manisa Soma'da 301, Karaman Ermenek'te 18, 2016 yılında Siirt Şirvan'da 16 işçi

yaşanan maden kazalarında hayatlarını kaybetmişlerdir. Bu kazaları unutmak mümkün değildir.

Riski yüksek kömür havzaları devlet tarafından işletilmelidir. Havza madenciliği uygulanmalı, sahalar küçük parçalara bölünmemelidir.

Kendi doğal kaynaklarımızın en etkin şekilde değerlendirilebilmesi ve sağlıklı çalışma koşullarında üretim yapılabilmesi için, madencilik tecrübesinin-kültürünün korunması için, Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK), Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) ve Maden Tetkik Arama (MTA) gibi madencilik sektöründe deneyimli kurumlar parçalanmamalı aksine korunmalı ve geliştirilmelidir. Bu nedenlerle söz konusu madde tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Tasarının madencilik sektörünü ilgilendiren söz konusu maddelerinin Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda tüm sosyal tarafların, sektör temsilcilerinin ve sivil toplum kuruluşlarının katılacağı toplantı ve oturumlarda ana kod yasa çalışması kapsamında etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

Sonuç olarak II nci Bölümde açıklanan nedenlerle “anayasaya aykırılık savlarımız değerlendirilmediği” III bölümünde açıklanan nedenlerle “torba kanun” şeklinde hazırlandığı için tasarının bütününe; IV nci bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de “Bazı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nın bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Zekeriya Temizel
İzmir

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Bihlun Tamaylıgil
İstanbul

Musa Çam
İzmir

Aykut Erdoğan
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul

Lale Karabıyık
Bursa

Kadim Durmaz
Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

1/884, 2/588 esas numaralı “Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”na ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

Genel Değerlendirmesi

Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 5 Ekim 2017 tarihi itibarıyla görüşülmeye başlanan ve görüşmeleri 23 Ekim 2017 tarihinde tamamlanabilen 1/884, 2/588 esas numaralı “Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, neredeyse kabinedeki tüm bakanlıkların çalışma alanına giren çok sayıda konu başlığını onlarca yasa maddesinde değişiklik yapmak suretiyle ele almıştır.

Tasarı ilk görüşüldüğü halinde; Telgraf ve Telefon Kanunu, Evrensel Hizmet Kanunu, Köy Kanunu, Limanlar Kanunu, AOÇ Müdürlüğü Kuruluş Kanunu, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Gider Vergileri Kanunu, Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu, Vergi Usul Kanunu, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Değerli Kâğıtlar Kanunu, Damga Vergisi Kanunu, Harçlar Kanunu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, Emlak Vergisi Kanunu, Kimlik Bildirme Kanunu, Sosyal Hizmetler Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Vakıflar Kanunu, Türk Sivil Havacılık Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, Maden Kanunu, Terörle Mücadele Kanunu, Mera Kanunu, Endüstri Bölgeleri Kanunu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, İşsizlik Sigortası Kanunu, Özel Tüketim Vergisi Kanunu, Kamu İhale Kanunu, Türk Patent ve Marka Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu, Belediye Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Elektrik Piyasası Kanunu, Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gibi sadece kanun isimlerinin bir sayfayı bulduğu yasama faaliyetlerinin ciddiyetine denk düşmeyen ve başka komisyonlarda etraflıca görüşülmesi gerektiği halde, apar topar geçirilmek istenen ve TBMM’yi hataya zorlayan yaklaşık 65 kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik öngören bir tasarı şeklindedir.

Vergiler ve sermaye piyasası ile ilgili düzenlemeler dışında, tasarıdaki düzenlemelerin neredeyse tamamı, komisyonumuzun ihtisasına girmeyen konuları içermektedir. Her torba yasa uygulamasında komisyonumuzun ilgisi dışındaki konuların, ilgili komisyona sevk edilerek o komisyonlarda görüşülmesini defaatle ifade ettiğimiz halde, AKP iktidarı birbirinden alakasız konuları torba yasa ile tek komisyonda görüşme yaklaşımından vazgeçmemektedir. Uygulamada ortaya çıkan sorunlar, yasal düzenlemelerin ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmemesi, konunun uzmanlarının görüşü ve önerilerinin alınmaması ve iktidarın anlık ihtiyaçları veya politikalarına göre apar topar çıkan torba yasalar yüzündendir. Getirilen ve 65 kanunda değişiklik öngören düzenlemeler, ilgili ihtisas komisyonlarında teknik çalışmalar yapılarak komisyonumuza getirilen düzenlemeler değildir. Bu durum, kanun koyucu olarak yaptığımız yasama faaliyetlerinin ruhuna uygun olmamakla birlikte, yasama organı olarak topluma karşı üstlendiğimiz ağır sorumluluk ile de bağdaşmamaktadır. İçerisinde çok tartışmalı ve yakın gelecekte çok büyük problem alanları yaratacak düzenlemeler olan bu torbada ayrıca çok sayıda teknik değişiklik yapılmaktadır. Ancak meclis ihtisas komisyonlarında, detaylı ve teknik incelemeler yapılmadan, tamamen mevcut iktidarın “günü kurtarayım” mantığıyla yaptığı değişiklikler de benzer şekilde uygulamada birçok sorunu ortaya çıkaracak ve yeniden düzenleme yapmayı zorunlu kılacaktır. Bu durum, yasa

koyucu olarak bizlerin de, toplumsal yaşama dair kanunları yaparken ciddi yanlışların içerisine sürüklemektedir.

Söz konusu tasarının ele alınış yöntemi her açıdan sıkıntılı olmuştur. Öncelikle komisyon üyesi milletvekillerinin tasarının komisyona gönderilmesinden bu kadar kısa sürede uzmanlıkları olmayan bu denli farklı maddeyi inceleyip değerlendirmelerini beklemek büyük bir haksızlıktır. Keza komisyon görüşmeleri esnasında tasarı maddelerinin ilgili kurum temsilcilerinin dahi konularına hâkim olmadıkları böylesi bir yasa yapma tekniğinin ortaya çıkardığı sorunu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Daha önceki deneyimler ve 1/884, 2/588 esas numaralı tasarının birbiriyle ilintisiz çok sayıda değişikliği içermesi yakın dönemde benzer minvalde konuları Plan ve Bütçe Komisyonu’nun yeninden ele alacağını göstermektedir. Zira alelacele yapılan düzenlemeler hükümetin içinde bulunduğu yapısal sorunları kısa vadeli çözebilmekte ve yapılan değişiklikler bir süre yeninden ele alınmaya ihtiyaç duymaktadır.

Komisyonunda ele alınan tasarıdaki maddelerin kimi oturumlarda henüz görüşülmeye dahi açılmadan iktidar milletvekillerince değişiklik önergesiyle beraber değiştirilerek tartışılmaya sunulması ve bizlerden henüz görüşülmeden değiştirilen maddeler hakkında görüş beklenmesi; hatta kamuoyunun itirazlarına neden olan kimi düzenlemelerin tartışılmaya dahi mahal verilmeden paket halinde tasarıdan çıkarılmaları AKP’nin bir ciddiyet sorunudur.

Bizlerin Plan ve Bütçe Komisyonu’nun muhalif milletvekillerinin tasarıları, iktidar partisinin bakış açısıyla değerlendirmesi beklenemez. Dolayısıyla tartışmalar esnasında kamu yararını gözetmemizin, alınmak istenen kararları idare hukukunun temel ilkelerine göre değerlendirmemizin yadırganması anlaşılabilir değildir. HDP, demokratik siyaseti Meclis çatısı altında sürdüren, komisyonları işlevsel şekilde kullanarak halkın yararına yasalar çıkarmayı hedefleyen bir siyasi oluşumdur. Bu bakımdan bizlerin Plan ve Bütçe Komisyonu’ndaki rolü bu şekilde anlaşılmalı ve oturumlar esnasında yaptığımız değerlendirmeler böyle görülmelidir.

7 Haziran 2015’teki seçim sonuçlarının tanınmaması nedeniyle işlevsiz kalan ara dönem saymadığımızda 1 Kasım 2015’ten bu yana Plan ve Bütçe Komisyonu kalitesiz torba yasaları tartışmış ve çoğunluk oylarıyla geçirmiştir. Bu şekilde çıkarılan yasaların “bürokratik hantallığı aşmakla” yahut “verimlilikle” bir ilgisi bulunmamaktadır.

Anımsanacaktır ki bizlerin bu bakış açısının düzeltilmesi yönündeki çağrılarına iktidar partisinin bir yanıtı olmuştur. 16 Nisan Referandumu’nun getireceği sistem değişikliği Parlamento’yu güçlendirecektir. Keza referandumu takiben yapılan İktisat değişikliğine temel gerekçelerden biri olarak da “kaliteli yasaların çıkarılabilmesi adına komisyonlar güçlendirilecek tasarı ve teklifler olgunlaşana dek görüşülebilecek” ifadesi sunulmuştur.

Lakin 26. Dönemin 3. Yasama yılının daha ilk Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısına, ki 2018 yılı Bütçe görüşmelerine çok az bir zaman kalmıştı, değil olgunlaşmak içeriğine dahi tam anlamıyla hâkim olamadığımız bir torba tasarıyla gelmiş olduk.

Dolayısıyla iktidar partisinin iddialarının sözde kaldığı ve pratikte yine tek merkezden, kısa vadeli ihtiyaçları gidermeye dönük bir çalışmayı tartışmak durumunda kaldık. Bu anlamda iktidar partisi, bir parlamentonun temel karakteristiği olan uzlaşi kültürünü yok etmiş, sadece bugüne değil yasama geleneğinin geleceğine büyük zararlar vermiştir. Üstelik bunu “torba yasaların faydalı olduğuna” inanan bir Maliye Bakanı aracılığıyla yapmıştır.

16 farklı bakanlığı, 7 ayrı ihtisas komisyonunu, 65 yasayı ilgilendiren 130 maddelik değişikliği kısa bir sürede komisyonun görüşüne sunmak tam da bu zararın sonuçlarını görmemiz açısından etkili olmuştur. Maalesef bu kısa süre içinde mesleki donanımı yeterli olmayan bürokratların getirilmek istenen değişikliklerin gerekçelerine de hakim olamadıkları ve bizlerin sorularına somut yanıtlar veremediklerini görmüş olduk.

1/884, 2/588 esas numaralı tasarının görüşmeleri esnasında bir diğer dikkat çekici husus ise muhalif milletvekillerinden bilgi saklanması olmuştur. Maddelerin etki analizini yapabilmek adına talep ettiğimiz sayısal verilerin hemen hiçbirisi karşılanmamış ve bizlerin soyut, tahmini olasılıklar üzerinden değerlendirme yapmamız beklenmiştir. Buna karşılık bizlerin bu kafa karışıklığına son vermek adına torba tasarının geri çekilmesi önerisi görüşülmeden reddedilmiş ancak az evvel de değinildiği üzere olası kamuoyu tepkilerine yol açacak kimi düzenlemeler ise paket halinde iktidar partisince gündeme alınmadan paketten çıkarılmıştır.

Esasında bu tutum dahi bizlerin yapıcı, kamu yararını gözeten eleştirileri dikkate alındığında komisyonun çok daha işlevsel olabileceğini göstermektedir.

Bu uzlaşma kültürünün aksinin yani dayatılan torba tasarıların büyük siyasi hatalar olduğunu ve bu hataların iktisadi keza sosyolojik sonuçları olduğunu mutlaka dile getireceğiz. Bizlerin misyonu bu tür hataların halkın parasına el koymak, ekonominin darbe yediğini göstermektir. Ancak bu misyonu yerine getirdiğimizde muhalif üye olmanın gereğini yerine getirmiş oluruz.

Plân ve Bütçe Komisyonu'nda görüştüğümüz 1/884, 2/588 esas sayılı tasarı da yanlış politikaların ekonomiye verdiği zararların bir sonucudur. 2002 yılından bu yana izlediği ekonomi politikalarında AKP hükümetlerinin en sıklıkla sözünü ettiği husus sıkı politikalarla mali disiplinin sağlanması; cari açığa rağmen bütçe disiplininin korunması olmaktadır.

Lakin içeride ve dışarıda hasmane politikaların benimsenmesi, barış görüşmelerinden güvenlik politikalarına savrulmanın sonuçlarını iç ve dış politikada olduğu gibi ekonomi alanında da gördük. Öyle ki ekonominin içinde bulunduğu açmazı ve güvenlik politikaları izlemenin sonuçlarını Orta Vadeli Programın sunuşunda Sayın Mehmet Şimşek'in savunma giderlerini borçlanarak değil vergi salarak karşılayacaklarını söylemesiyle şahit olduk.

Orta Vadeli Programa yönelik eleştirilerimizi bu sene de aynıları geçerli olmak üzere geçtiğimiz yıl yapmıştık. Salt Kredi Garanti Fonu gibi ekonomik tedbirlerin sorunun çözümüne yardımcı olmayacağını ifade etmemize rağmen geçtiğimiz yıl siyasi çözüm yerine siyasi çözümsüzlüğe gidilmiştir.

Fakat siyasi sorunlar ekonomik tedbirlerle çözülmez, siyasi tedbirlerle çözülür. Plan ve Bütçe Komisyonu, derhal gündemine alması gerekirken kanun hükmünde kararnamele görüşmemektedir.

Mali disiplinden ayrılmanın sonucu olarak bütçede ortaya çıkan devasa açığa yönelik iktisadi tedbir alınması anlaşılabilir bir husustur. Ancak komisyon görüşmeleri esnasında ilgili bürokratlara düzenlemenin tebliğ ve genelgeyle de yapılabileceğine yönelik sorularımıza yanıt verilememiştir. Çünkü bürokratlar yasa maddesi düzenlemelerinin üç sayfa tutmaması gerektiğini, kısa vadeli bu çözümlerin yeni bir değişikliğe neden olacağını bilmektedirler.

Komisyon görüşmelerinde 1/884, 2/588 sayılı tasarıyla ilgili Bakanlık sunuşunun uzunluğu dahi yine aynı sorunu gözler önüne sermiştir. Özet ve mümkün mertebe en hızlı şekilde yapılan sunuş bir saat sürmüş, çoğu husus detaylandırılmaya muhtaç kalmıştır.

Ne yazık 5-23 Ekim 2017 tarihleri arasında toplam 11 kez bir araya gelen Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 1/884, 2/588 sayılı tasarıya dair yaptığımız görüşmelerin nihai sonucu Türkiye ekonomisinin popülist politikalara kurban edildiği ve faturanın yoksul halk kesimlerine çıkarıldığıdır. Aksi takdirde komisyon görüşmelerine katılan Maliye Bakanı'nın bir yandan ekonominin çok iyi bir yerde olduğunu ve büyüme rakamlarının suni olmadığını iddia ederken diğer yandan bütçeye ek gelir sağlamak adına; bütçe açığını kapatmak adına toplum tabanına yani gelir vergisi mükelleflerine yeni vergiler koyması, vergi tarifelerini arttırması anlaşılmazdı.

1/884, 2/588 esas numaralı tasarinın görüşmeleri bu minvalde sürerken ve 2017 yılı için net borçlanma limitine ulaşılmışken Maliye Bakanına 37 milyarlık yeni borçlanma yetkisi verilmiş ve meclisin bütçe hakkı gasp edilmiş, ayrıca Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'na aykırı hareket edilmiştir. AKP iktidarının bütçe konusunda anayasal sınırları dahi aşması artık dikişlerin tutmadığını 2017 yılı için toplamda 89,2 milyarlık borçlanma bir kez daha göstermiştir.

Son olarak Türkiye ekonomisi halkın lehine olacak şekilde dengeli olarak büyümelidir. Son üç yıldır izlenen politikaların bu amaca hizmet etmediği ortadayken üzerine görüştüğümüz son torba tasarinın kısa vadede dahi çözüm üretemeyeceği açıktır. Kamuoyun siyasal ortamın gerginliğini taşımakta ve bu çözümsüzlükten bir çıkış noktası aramaktadır. Çözüm yollarına izin verilmemesinin ise sadece ekonomiye değil demokrasi kültürümüze çok büyük zararları olacaktır. Yasama organının temsilcileri olan bizlerin bu tasarıya dair hesap vermesi beklenirdi. Henüz yılın ortasındayken bütçe dengelerinin bozulmasını, hükümetin neden yeniden borçlanmaya ihtiyaç duyduğunu Plan ve Bütçe Komisyonunun açıklaması gerekirdi. Maliye Bakanı'nın bu ihtiyacın sadece savunma gideri olmadığını, Hazine garantili sözleşmelerin boyutunu, adeta bir karadeliğe dönüşen şehir hastanelerinin fonlanma gereksinimini halka anlatması beklenirdi fakat bu görüşmeler sırasında bu beklenti maalesef gerçekleşmemiştir.

Maddelere İlişkin Değerlendirmeler

Komisyonun birbiriyle ilgili maddelerin dahi farklı sıralarda yer almalarından kaynaklı olarak komisyon başkanının takdiriyle görüşmeleri ilgili konular sırasıyla yani madde sıralamalarını takip etmeksizin görüşmesi de torba tasarıya dair eleştirilerimiz haklı çıkarmıştır. 10 iş günü boyunca devam eden görüşmelerde defaatle farklı maddelere atlamının sadece komisyon üyelerini değil ilgili kurum bürokratlarını da zorladığı komisyonu takip eden herkesin şizofrenik hatta daha doğru bir tanımla psikozmanik depresif bir hal aldığı söylenebilir.

Tabanın ihtiyaçlarını karşılamayan hatta yoksul halk kesimlerine yeni yükler getirirken büyük sermaye sahiplerine yeni teşvik ve indirimler getiren 1/884, 2/588 esas numaralı Torba Tasarı'da yer alan ve değiştirilmesini yahut tasarıdan çıkarılmasını talep ettiğimiz maddelere yönelik değerlendirmeler ise aşağıdaki gibidir.

Elektronik Haberleşme Alanına Yönelik Düzenlemeleri İçeren Madde 1, 2, 3, 11, 38, 43, 84, 85, 99, 100, 101:

Elektronik haberleşme ile ilgili düzenleme yapılan bu maddelerde, devasa kâra ve gelirlere sahip, vatandaşın vergi alan üç büyük şirketin lehine bir düzenleme yapılarak, vergi affı getiriliyor. Tek kalemde bu şirketlerin borçlarının silinmesi yalnızca sermaye sahipleri

koruyacak ve işin bütün vebalini vatandaşa yükleyecek bir düzenlemedir çünkü özel iletişim vergisinin yüzde 7,5’a sabitlenmesi, internet kullanımı vergisinin %50 artışı anlamına gelmektedir. Bu durum vergi adaleti açısından yine dar gelirli-zengin ayrımı yapılmadığını göstermektedir. Vatandaşın cebine, emekçinin gelirine göz koyan bir düzenleme söz konusudur.

Vergi adaleti sağlanmayan bu sistem sürekli yozlaştırılmaktadır. Vergi adaleti, toplumsal barış sağlanmak yerine hep sermaye kesimleri korunmakta ve yaşam alanının her alanına bu yozlaşma yayılmaktadır. Devletin asli geliri vergilerdir ve sağlıklı, adil bir vergi sistemi toplumsal barış ve adaletli bir yaşam için elbette ki en temel dinamiktir. Vergi sisteminin adaletli olmasının biricik koşulu ödeme gücü ilkesidir.

Az kazananan az çok kazananan çok vergi alarak toplumsal ihtiyaçların karşılanması, bu sayede kamusal hizmet aracılığıyla toplumsal eşitsizliklerin giderilmesi, toplumun geleceğinin güvenli bir şekilde biçimlenmesi, sağlıklı bir büyüme arzulan bir şeydir. Bu bağlamda, bu maddenin geri çekilmesi ve vergi adaleti çerçevesinde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Madde 4, 105:

Bu maddelerin uygulamaya geçmesi ile birlikte özellikle 2014 yılında, büyükşehir kanunu sonrası mahalle statüsüne geçen köylerde ikamet eden yurttaşlar şartları yerine getiremezse taşınmazları elden çıkarılmış olacaktır. Hükümet bu düzenlemeyi kanunlaştırırken, bu durumda olan taşınmaz miktarını belirtmemiştir. Ayrıca, hangi kentlerde, ne kadar taşınmazın devrinin öngörüldüğü, bu uygulamadan kaç kişinin yararlanacağı, köylünün elinden çıktığı anda belediyelere devredilince bu taşınmazlara ne olacağı soruları da komisyon sürecinde yanıtızsız kalmıştır.

Düzenleme hazırlanırken bölgesel farklılıklar göz önünde bulundurularak herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Özellikle büyükşehir belediyelerinin sınırları içerisinde kalan alanların bu şekilde belediyelere devredilmesinin rantın da önünü açacağı açıktır.

Bu uygulama kapsamındaki taşınmazların hak sahiplerine, özellikle de maddi durumu yeterli olmayan köylülere bedelsiz tahsis edilmesi gerekmektedir. Kötü kullanımın ve rantın da önüne geçmek için bu taşınmazların satışında daha geniş sınırlamalar getirilerek madde yeniden düzenlenmelidir.

Madde 5, 40, 41, 114, 115:

Batık gemilerin ve bunlara ait donatı ve eşyanın bulunduğu yerden çıkarılması ve sivil havacılıkta havaalanlarında, hava meydanlarında bekleyen uçaklar için de benzer bir düzenleme içeren diğer maddelerle ilgili temel sorun, bu maddelerin bu komisyonun uzmanlık alanı olmamasıdır. Bu kanun yapımından doğrudan etkilenecek sektör üzerindeki etki dereceleri hakkında komisyon sürecinde herhangi bir bilgilendirme yapılmamıştır. Bu konuda yasal düzenleme yapan 2007 tarihli, Enkaz Kaldırmaya Dair Uluslararası Nairobi Konvansiyonu adlı uluslararası bir sözleşme mevcutken Türkiye henüz bu sözleşmeye taraf olmamıştır.

Ayrıca, bu 40. maddedeki düzenlemeler ile Türkiye’de, silahlı güvenlik kuvvetlerinin silahlarıyla sivil uçaklarda yer alması mümkün kılınmaktadır. Bu düzenleme, Şikago sözleşmesinin gereklerine yönelik yasal dayanak olarak açıklansa da bu değişiklik güvenlikçi politikaların bir tezahürüdür. Silahlı kişilerin uçağa binmesi seyahat edenlerin güvenliğini tehlikeye atmakla beraber, toplumda “tehdit olan unsurlar” olduğu algısını yaymaktadır.

Madde 7:

Bu değişiklikle hak sahiplerine ait olan ve onlara dağıtılması gereken “özel çoğaltma istisnası tazminatı” bedellerinin tamamı genel bütçe gelirine dönüştürölmektedir. Türkiye Yayıncılar Birliği ile Yayıncılar Telif Hakları ve Lisanslama Meslek Birliği “uzun fikri emekler sonucu eser meydana getirene ait bir telif tazmin bedelinin bütçe geliri olarak düzenlenmesi ve hakkın sahiplerine dağıtılmaması kabul edilemez” ifadeleriyle bu düzenlemeye karşı çıkmaktadır.

Nihai kullanıcıların kişisel çoğaltımların sayısı ve kullanım amacını takip edebilmek mümkün olmadığından; telif hakkı sahipleri olan sanatçıların uğradıkları zararı telafi etme amacı taşıyan bu harç dünyada çok büyük oranda hak sahipleri eliyle toplanmakta ve hak sahiplerine yani sanatçılara dağıtılmaktadır.

Söz konusu harcın kamu mali yönetimi kapsamında değerlendirilmemesi gerekmektedir. Nitekim Avrupa Birliği üye ölkelerindeki düzenlemeler ve Avrupa Adalet Divanı İlgili İçtihatları ile de özel kopyalama harcı hak sahipleri olan sanatçılara dağıtılmaktadır.

Ölkemizde sinema sektöründe hiçbir hak sahibinin ve özellikle oyuncuların hakları olan teliflerini ve özel kopyalama harcını alamadıkları bilinmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü bünyesinde Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda hak sahiplerinin telif hakkına kavuşabilmesi için kapsamlı bir değişiklik yapılmasıyla gerekmektedir. Hak sahibi sanatçıların telif ve uzun yıllardır yasada yer aldığı haliyle özel kopyalama harcını alabilmeyi umarlarken, özel kopyalama harcı haklarının elinden alınması hakkaniyete, adalete, özel kopyalama harcının doğasına aykırıdır.

Bu düzenlemenin geri çekilmesi, aksine sanatçıların uzun yıllardır mahrum oldukları haklarının sanatçılara verileceği bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Madde 8:

Düzenlemenin yasalaşması sonrasında Bakanlığın kendisine verilen yetkiyi kullanması durumunda, belirtilen kurum ve kuruluşlar, ödeme yapmadan önce alacaklıdan vergi borcu bulunmadığına ilişkin belge isteyecektir. Bu düzenlemeyle şirketlere keyfi olarak istisna getirebilmesi gibi bir tehlike söz konusudur.

Madde 13:

7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da değişiklik öngörölmüş ve komisyonda kabul edilmiştir. Söz konusu düzenlemeyle bahis oyunlarında bayilikler ve başbayiliklerin kura usulüyle dağıtımı öngörölmüştür. Ancak maddeye ilişkin görüşmeler sürerken konuyu açıklayan ilgili kurum temsilcisi kura çekiminin hangi koşullarda gerçekleştirildiğini, sürecin nasıl yürütöldüğünü, kuraya hangi firmaların hangi şartlar altında katılabildiğine yönelik sorularımıza net açıklamalar yapmamış, geçmiş döneme dair sayısal bilgi talebimiz ise karşılanmamıştır. Keza bahis ve şans oyunlarının kullanım hakkını alacak başbayi olacak olan firmanın çekilişleri mutlak surette noter önünde yapmasına yönelik bir zorunluluk, yapılan tüm itirazlara karşın düzenlemeye getirilmemiş ve bu şartın daha sonra sağlanacağı iddia edilmiştir.

Madde 14:

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu’nda yapılan değişiklikle bütçeye gelir sağlama amacına dönük olarak çekilişle kazanılan ikramiyelerden alınan intikal vergisi oranı %10’dan %20’ye çıkarılmaktadır. Maddenin görüşmeleri esnasında talihlilerin bir anda

zenginleşmesine neden olan şans oyunlarının mutlaka vergilendirilmesi gerektiğine dikkat çekildi ancak bunun yasadışı bahis ve şans oyunlarında ya da internet üzerinden denetimsiz oyunlarda artışa neden olacağı riskine karşılık idarenin sıkı kontrolünün gerektiğine vurgu yapılmıştır. Ayrıca yurtdışı örneklerinde olduğu gibi büyük meblağlı ikramiyelerin talihliye ya da talihlilere tek seferde ödenmesi yerine belirli aralıklarla taksitlendirilerek ödenmesi; talihlinin tek seferde ödeme yapılmasını talep etmesi halinde yüksek vergiye tabi tutulması önerisi ise kabul edilmemiştir.

Madde 15:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikle gayrimenkul sermaye iratlarında götürü gider oranı %25'ten %15'e düşürülmüştür. Bu noktada ilgili yasanın 74. maddesinin tartışılması gerekmektedir. Çünkü gayrimenkul sahiplerinin kiraladıkları taşınmazlar açısından götürü gideri göstermesinde herhangi bir belge talep edilmemekte ve belirttikleri miktar vergilerinden doğrudan düşürülmektedir. Ancak gösterilebilecek giderlerin çoğu tüm mükellefler açısından birbirine yakın miktarlar iken bir belge talep edilmemesine bağlı olarak rantı yüksek bölgelerde gayrimenkul sahiplerinin yaptıkları harcamadan daha yüksek bedel göstererek vergilerinden düşürme olasılığı vardır. Komisyon görüşmelerinde götürü gider oranının %25'ten %15'e düşürülmesinde hiçbir ölçek getirilmediği anlaşılmış ve maddeye gayrimenkul sahiplerinin harcamalarına yönelik belge sunmaları şartının eklenmesi önerimiz sistemde var olan yapısal sorun Maliye Bakanı'nca onaylanmasına rağmen kabul edilmemiştir. Bakanlık söz konusu hususa ilişkin Gelir Vergisi Kanunu'na yönelik çalışmalarda dikkat edileceğini açıklamıştır.

Madde 23, 24:

MTV'de yapılan değişiklikle taşıt değeri ve silindir hacminin dışında, çevre faktörü düşünülerek emisyon üzerinden de bir vergilendirme getirilmesi uygun olacaktır.

Ayrıca, otomobil sanayisinin karbon emisyonu mevzusu üzerine desteklenmesi gerekir. Çevreyi koruyan araçlar için bir teşvik olması o yönde inovasyonları geliştirecektir. Düzenleme hem servetin vergisi hem de çevre boyutuyla yeniden değerlendirilmelidir.

Madde 27:

MTV'de yapılan bu düzenleme, arabası olan herkesi aynılaştıran ve araba tespiti üzerinden vergi salarak kolay vergileme yöntemine yaslanmaktadır. Burada yeninde vergi adaletsizliği karşımıza çıkmaktadır. Bu düzenleme, diğer düzenlemelerde olduğu gibi serveti vergilendirmemektedir. Artan oranlı vergilendirmeyi daha etkin yapacak bir düzenleme gerekmektedir.

Madde 29:

474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunu'nda ve kanunun eki olan Gümrük Giriş Tarife Cetveli'nde değişikliğe gidilmiş ve maddenin komisyonda kabul edilmesiyle cetvelde yer alan eşyalardan gümrük vergi had ve nispetleri "muaf" olanların gümrük vergisi had ve nispetleri "0" olmuştur. Değişiklikle Bakanlar Kurulu'nun cetvelde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetlerini 50'ye kadar yükseltebilmesinin ya da sıfıra kadar indirebilmesinin cetveldeki had ve nispetleri %50'ye artırılabilmesinin önü açılmıştır. Maddenin görüşmeleri esnasında bahsi geçen cetvelde yer alan ürünlerin listesine fırsat sunulmamış ve 1964 tarihli yasayla muafiyet tanınan bu ürünlerin hangi ihtiyaca binaen

muafiyetlerinin kaldırıldığı açıklanmamış; kimi ürünlerin muafiyetlerinin devamı halinde kamu yararı olup olmadığının incelenmesine dair öneri kabul edilmemiştir.

Madde 34:

Merkez Bankası'nın bilgi isteme yetkisi düzenleyen bu tasarıyla geniş bir yetki tanımlanmaktadır. Düzenlemede yer alan *"Banka, gerçek ve tüzel kişilerin döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izlemek amacıyla belirleyeceği gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi istemeye yetkilidir"* ifadesi temin edilecek bilgi ve belge anlamında ve bunların kimlerle paylaşılacağı hususunda kesinlikle kısıtlanmalıdır.

Madde 36:

Emlak Vergisi Kanununa getirilen geçici madde ile yeniden rantın önünü açacak bir düzenleme yapılmaktadır. Rantın ve servetin hiçbir şekilde vergilendirilmediği, vergi adaletine kesinlikle uymayan bir düzenleme söz konusudur. Rant vergilendirilmediği sürece bu para inşaata, ranta doğru akmaya devam edecektir. Maddenin, rantın vergilendirileceği bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Madde 37:

Bu madde ile yıl boyunca hareket halinde olan mevsimlik tarım işçilerinin bulundukları illerde kayıt altına alınmaları düzenlenmektedir. Mevsimlik tarım işçilerinin her anlamda dezavantajlı grupta olduğunu, nefret suçlarına maruz kaldıkları ve kolluk kuvvetlerinin de kendilerini kollamadığı ortadayken, düzenlemeyle yapılması talep edilen kayıtlar kolluk görevlileri tarafından alınmaktadır. Oysa bu kayıtların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından alınması gerekmektedir.

Mevsimlik tarım işçilerinin hiçbir sorununa dair gerekli düzenlemeler yapılmamışken, sadece e-METİP kurularak kayıt işlemi gerçekleştirilmesi, mevsimlik tarım işçilerinin temel ihtiyaçlarının giderilebilmesi, çocuklarının okula gidebilmesi gibi sorunları çözmezken, daha çok denetim altında tutma gayretli bir güvenlik politikası olarak görünmektedir.

Ayrıca, Türkiye Cumhuriyet vatandaşı olmayan, özellikle Suriyeli mevsimlik tarım işçileriyle ilgili nasıl bir uygulama yapılacağı komisyon sürecinde belirsizliğini koruduğundan, Suriyeli işçilerle ilgili de ivedilikle bir çalışma yürütülmesi gerekmektedir.

Madde 39:

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda yapılan bu düzenlemede, maalesef Anadolu'da çokça varolan tüzel kişilere ait tarihi yapıların korunması hususunda yetki tüzel kişilerin kendilerine bırakılmaktadır. Bu noktada, Vakıflar Genel Müdürlüğü haricinde Kültür Bakanlığı'nın devreye girerek, ortak tarihi nasıl koruyacağı yönünde bir devlet politikası ortaya koymalıdır. Tabii bu politika, yalnızca merkezden yürütülecek bir şey olmamalı, yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde, özellikle tüzel kişilere ait tarihi yapıların korunması yönünde bir vizyon geliştirmelidir.

Madde 45:

Katma Değer Vergisi Kanununa yapılan eklemeyeyle FATİH projesi olarak bilinen MEB uygulamasına vergi istisnaları ve muafiyetleri getirilmektedir. Projenin uygulamaya konulduğu dönemden bu yana Türkiye'deki eğitimin hali göz önünde bulundurulduğunda söz konusu muafiyetlerin hangi amaçla yapıldığı sorusu ortada kalmaktadır.

Çocuklara yaratıcılık kazandıracak, onları hayata alıştırarak, muhakeme düşüncesine, bilimsel, eleştirel düşünceye nasıl sahip olabilecekleri yönünde çalışmalar yapılması gerekirken, Evrim Teorisi'nin müfredattan kaldırıldığı bir eğitim sisteminin teknolojiyle donatılmasını sağlayacak bu düzenlemenin eğitim seviyesini yukarıya çekecek bir şekilde yeniden hazırlanması ve ilgili bütçenin eğitim alanında daha verimli kullanılması için yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Madde 48-49-50

Kamuoyunun tepkisine yol açan bu düzenlemeler doğrultusunda her ne kadar bir madde çıkarılmış olsa da komisyon görüşmeleri sonunda kabul edilen maddelerle 3213 sayılı Maden Kanunu'nda yapılan değişikliklerle madenlerin doğayı talan etmelerinin önü açılmıştır.

Bu bağlamda yeni bir fıkra eklenerek, orman alanlarında yapılacak madencilik faaliyetleri için ilk 10 yıl için herhangi bir bedel alınmayacağı düzenlemesi getirilmiştir. Bir diğer değişiklik ve ekleme ile altın gümüşü nikel gibi IV. grup madenlere ilişkin ek arama süresi tanınmış, ayrıca "jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune almaya yönelik faaliyetler için ÇED kararı aranmayacağı hükmüne bağlanmıştır.

Bu değişikliklerin ekolojiye vereceği tahribatın geri dönülemez boyutlarda olacağından dolayı maddelerin tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Madde 51:

Maden Kanununda yapılan değişiklikle TTK ve TKİ maden işletme ruhsatı vermede yetkili tek yetkili kılınmaktadır. Kömür işletmeleri ve taş kömürü kurumlarına maden ruhsatı verme, işletme, işletme ve ihale etme yetkisi verilerek bu kurumların özelleştirilmelerinin önü açılmaktadır.

Türkiye'nin tek taş kömürü havzası Ereğli Kömür Havzasıdır. Yıllardır bu havzaya dair denenen özelleştirme girişimlerinin son hamlesi getirilen taslak ile gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Öyle ki bu defa Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun yanına Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nun elinde kalan son birkaç sahada eklenmektedir.

İktidarı boyunca TKİ'nin neredeyse bütün işletmelerini özelleştiren AKP hükümetinin bu politikaları kamu yararına olmamış; özelleştirmeler sonrasında örneğin linyit üretiminde bir artış meydana gelmediği gibi, çok ciddi bir azalma gerçekleşmiştir. Bu süreç içerisinde yaşanan tek değişiklik hükümetler eliyle devletten özel sektöre sermaye transfer edilmesinin ötesine geçmemiştir.

AKP'nin 2002'den bu yana yürütmüş olduğu maden/kömür politikası, kömür sektöründe üretimi artıramadığı gibi istihdam edilen işçi sayısını da sürekli olarak azaltmıştır. Üretim açısından kârlı olan TKİ uhdesinde bulunan sahalar yıllar içerisinde özel sektöre devredilmiştir. Hazırlanan tasarı ile ise kalan son kömür sahaları yine özel sektöre ihale edilecektir.

TTK ise iş yaptırılmaz hale getirilmiş ve bilinçli şekilde “zarar eden kurum” olarak gösterilmiştir. İşçi istihdamı engellenmiş ve kurum üretim yapamaz duruma gelmiştir. Fiili olarak zarar eder hale getirilen kurumun bünyesinde bulunan, tek taş kömürü rezervi ise kanunun gerekçesinde belirtilen rantabl şeklinde işletilebilmesi için değil rant için özelleştirilmek istenmektedir. Öyle ki fiili olarak özelleştirileceği açık olan kanun metninde durumun gizlenmesi ve gelecek olan tepkilerden korunmak için "özelleştirme kelimesi

yerine", "ihale etme yetkisi" adı altında yeni kavramlar üretilerek Kanun metni TBMM'nden geçirilmeye çalışılmaktadır.

Sonuç olarak üretime ve istihdama hiçbir katkısı olmayan özelleştirme ve madencilik politikalarından derhal vazgeçilmeli; madde tasarı metninden çıkarılmalıdır.

Madde 54-Madde 70:

4342 sayılı Mera Kanunun'da değişikliğe gidilmiş ve daha önce Üretim Reformu Yasası'nın görüşmeleri esnasında gündeme gelen fakat kamuoyu baskısıyla geri çekilen meraların Organize Sanayi Bölgeleri'nin kullanımına açılmasına neden olacak konu tekrar görüşülmüştür. Komisyonun iktidar partisine mensup üyelerinin oylarıyla geçen madde sonucu meralar ve yaylalar sanayi sektörünün talanına açılmıştır.

Böylelikle söz konusu alanların demografik yapısına müdahale edebilmek ve gerekli durumlar bölgenin yapısını değiştirme imkânı elde edilmek istenmekte üstelik bu esnada ot parası dahi ödenmemektedir. Meralar ıslah edilip bölgenin hayvancılık alanında gelişmesini sağlamak yerine meraların bu şekilde sanayiye açılması, ileride bölgede hayvancılığın bitmesi gibi telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuracaktır.

Üretim Reformu Yasa Tasarısı'nda da karşımıza çıkan bir önceki düzenlemede görece daha insafli davranılarak 20 yıllık ot parasının ödenmesi öngörülmüştü ancak şimdi, 61. madde düzenlemesinde bu şart da kaldırılmaktadır. Meralar yaylak ve kışlaklar sanayiye teknoloji alanı olarak ot bedeli de olmadan işletmelere açılmaktadır.

AKP iktidarının “vahşi” sanayileşme ve büyüme politikaları uğruna düşük ücretli işçi çalıştırmaya, telafisi mümkün olmayacak şekilde ucuza çevreyi kirletmeye ve bunların doğal bir sonucu olarak meraları fabrika bacalarına feda etmeye dayanmıştır. 15 yıldır izlenen bu politika nedeniyle küçük üreticiler hayvancılıktan çekilmek zorunda bırakılmıştır. Çünkü otlakların azalmasıyla maliyetler artmış fakat buna bağlı olarak gelirler artmamıştır. En nihayetinde ise yem ithalinin, saman ithalinin yapıldığı bir Türkiye manzarasıyla karşılaşmış olduk.

Bu nedenlerle hayvancılığın desteklenmesinin sağlanması, köylünün, küçük aile çiftliklerinin canlanması, meraların, mera vasfını yitirmiş yerlerin yeniden mera olarak kazanılmasına yönelik düzenlemeler talep ettiğimiz için söz konusu maddelerin tasarı metninden çıkarılmaları gerekmektedir.

Madde 58: 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nda değişikliğe gidilmiştir. Organize Sanayi Bölgeleriyle ilgili yasal düzenlemeye gidildiğinde ihtiyaç ve amaçlanan üretim yapacak olan kuruluşları daha sağlıklı, iş güvenliğinin olduğu bir ortama kavuşturmaktır. Ancak bir süre sonra bu bölgelerdeki hazine arazilerinin çok düşük bedeller karşılığında rant amaçlı satın alındığı ve parçalanarak kiraya verildiği görülmüştür. Komisyonda uzun tartışmalara yol açan bu düzenlemede ise OSB Kanunu'ndan önce kurulan sanayi bölgelerinde yukarıda bahsi geçen hususa ilişkin “mağduriyet giderme” çabasına dair kötüye kullanımın önüne geçmek adına bahsi geçen arazilerin satın alınma tarihlerini daha eskide tutma önerisi kabul edilmemiştir. Şehir içinde kalan ve çok yüksek metrekare fiyatına oluşan bu arazilere yönelik düzenlemede talep edildiği üzere Kanunun yürürlük tarihi değil çok daha yakın bir tarih olan 2017 yılı Temmuz ayı esas alınmıştır. Ayrıca madde görüşmeleri esnasında aslında konu alanına dair Sanayi Komisyonu'nda görüşülen ve henüz 3 ay önce 7033 sayılı Yasa ile bir düzenleme yapılmışken bu hususun göz ardı edilmesi daha önce dile

getirilen özensiz yasa yapmaya yeni bir örnek olmuştur. Sonuç olarak düşük bedellerle tahsis edilen devlet arazilerinin farklı amaçlarla kiralanarak rant ekonomisi oluşacağına yönelik kaygıların giderilmemiş olmasından; ayrıca bir başka komisyonun tam uzlaşısı halinde düzenlemekten vazgeçtiği bir konuyu çalışma alanı olamayan bir komisyona getirerek düzenleme yolunun tercih edilmesinden dolayı OSB Kanunu açısından ranta dayalı bir çıkar sağlayan bu maddenin tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Madde 59, 60:

Düzenlemeyle, Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna yapılan eklemeye kamu konutlarının satışlarının önü açılmaktadır. Arsa rant değerleri göz önünde bulundurulduğunda özellikle büyükşehirlerde yeni sermaye akışlarının ortaya çıkması olasıdır.

Ayrıca Mimarlar Odası Ankara Şubesi, tescilli kültür varlığı olan kamu konutlarının bu satış kapsamı içerisinde değerlendirilmesini doğru bulmadığını komisyon sürecinde beyan etmiştir. Lojmanların büyük bir kısmı kentin kültürüyle kendi içinde o memuriyet alanına ait bir kültür de oluşturmaktadır. Dolayısıyla, bunların satışından murat edilenin rant olma olasılığı yüksektir.

Düzenlemenin gerekçesinde lojmanların depreme dayanıksız olduğu belirtilmektedir. Depreme dayanıklı olmayan binaların içinde insanların zaten yaşamaması gerekirken, halihazırda memurlar bu depreme dayanıksız olduğu belirtilen lojmanlarda yaşamaktadırlar. Bu uygulama her haliyle, yine emekçiye, yoksula, maaşıyla çalışana yüklenen bir faturadır. Bu faturanın nedeninin bütçedeki açık olduğu, bu sebeple kamu mallarının elden çıkartılmaya çalışıldığı ortadadır.

Madde 63-64-65-74-75-95:

Kamuoyunda büyük tartışmalara yol açan ve tütün üreticilerine ağır yaptırımlar getirmeyi öngören düzenleme esas itibarıyla yerli tütün üretimini uzun vadede uluslararası şirketlere karşı zayıflatacak bir karakter taşımaktadır. Madde düzenlemeleriyle 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da; 4760 sayılı ÖTV Kanunu'nda; 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda değişiklik yapılmış ve küçük tütün üreticilerinin üretim yapmaları zorlaştırılmış, yapmaları halinde cezai müeyyideler sertleştirilmiş, ürettikleri tütünü birlikte sattıkları ürünlere yeni vergiler getirilmiştir.

Şu bir gerçektir ki alınan vergilerin yüksekliği yurttaşları böyle bir tüketime itmektedir. Örneğin yurtiçinde üretimi yapılabilen makarona çok yüksek oranda vergi getirilmesi bu kâğıdın yeniden kaçak yollarla getirilmesine neden olabilir. Esas itibarıyla TEKEL'in kapatılması, üretime kota getirilmesi, yerli üreticinin teşvik edilmemesi bugünkü sorunların kaynağıdır. Kurulacak kooperatiflerin uluslararası tekellerle rekabet şansı olamayacağı için kooperatiflerin batması, üreticilerin üretim yapamayarak metropollere yeni bir göç dalgası yaratmaları riski vardır.

Konuya genel hatlarıyla bakacak olursak, alım yapabildiği 2009 yılı ve öncesinde TEKEL'in Sarmalık Kıyılmış Tütün Üretimi ve Ticareti yapan özellikle doğu ve güneydoğu illerindeki üreticiler ve tüccarlar TEKEL'in vermiş olduğu Nakliye Belgeleri sayesinde sarmalık tütünleri kısmen de olsa sorunsuz bir şekilde taşıma işini yapabiliyorlardı.

Ancak; 4733 sayılı kanunda yer alan ilgili hükümler ve TAPDK tarafından çıkarılan “Sarmalık Kısılmış Tütün Mamulünün Üretilmesi, Ambalajlanması ve Piyasaya arzına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik” ve “ Tütün Mamullerinin Üretim ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” kapsamında, Kurumdan Tesis Kurma ve Üretim ve Faaliyet Uygunluk Belgesi Alanlar Tarafından Üretilir ibaresiyle birlikte özellikle, sarmalık kısılmış tütünlerin taşınması yasal engellere takılmıştır.

Sarmalık Kısılmış Tütün üretimi yapılan alanlarda farklı bir tarımsal faaliyet olmadığı gibi, kırsal bölgelerin önemli geçim kaynaklarından olan hayvancılığın da ekonomik bir kaynak yaratacak etkinlikte bulunmamasından dolayı üreticilerin başka bir gelir kaynağı ve/veya mesleki yeterlilikleri bulunmamaktadır. Bahse konu bölgelerin dağlık yapısı ve engebeli olmasından dolayı tarıma elverişli alanların oldukça sınırlı olması, hane başına düşen arazi miktarını sadece 1 ile 5 dekar arası olması, tütüne alternatif bir bitkisel ürün yetiştirme imkânı ve teknik bilgi/alt yapısının olmaması ve üreticilerin % 87,5 ‘inin tütün dışında bir gelir elde etme imkânının bulunmaması üreticilerin tütün üretimini tercih nedenleri arasında sayılabilir.

Ayrıca bölge ekonomisinde bugün olduğu kadar geçmişte de en önemli gelir kaynağının her zaman için tütün üretimi olduğu yapılan alan çalışmasından anlaşılmıştır. Bölge tütününün süreklilik arz eden talebe dayanan pazar yapısı, tütün üreticilerinin hiçbir zaman farklı bir tarımsal ürün ya da ekonomik faaliyet geliştirmek gibi bir zorunlulukları olmamasını da beraberinde getirmiştir. Bu bakımdan kıt kanaat geçimini sağlayan bu ailelere yeni şartlar dayatmak esasında üretici aileleri tütün alanından çıkmaya zorlamaktır.

Ayrıca herkesçe bilinen bir gerçek vardır ki, bölge tütünlerinin sahip olduğu aromatik özellikler ve fakat bundan daha da önemlisi sigaralara uygulanan yüksek vergilerden dolayı, özellikle Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Şanlıurfa illeri başta olmak üzere ülkemizin birçok yerinde ve hatta Suriye’de bu tütünün önemli bir içici kitlesi vardır.

Sigarayla mücadele başka bir konudur fakat bu madde paketiyle yapılmak istenenin kamuoyunda tek bir karşılığı vardır, küçük tütün üreticilerini Pazar dışına çıkarmak, açlığa mahkûm etmektir. Dolayısıyla mevcut sorunları gidermeyen, üreticilerin taleplerini karşılamayan bu düzenlemelerin tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Madde 61, 62:

Düzenleme ile kirada olan taşınmazlara, taşınmazın satılarak gelir elde edilmesi planlanmaktadır. Eğer lojmanlar bu kapsama girerse devlet kamu çalışanına karşı sağlamış olduğu bir sosyal devlet politikasından daha vazgeçmektedir. Bu düzenleme hiçbir şekilde kamu yararı içermemektedir. Önerimiz kamuya ait arazilerin kesinlikle satılmaması, kirada kalmasını sağlayacak bir düzenlemedir. Lojmanlar yenilenmeli ve kamu yararına tekrar tahsis edilmelidir. Kira süresi gerekirse uzatılabilir ama mülkiyet hakkı kesinlikle değişmemeli, kamu yararına gözetmiyor devam edilmelidir.

Ayrıca, turizmin geliştirilmesi sadece ve sadece kiralama, satma vesaireyle ilgili değil ülkenin politik, demokratik seviyesiyle de ilgilidir. Bugün turizmimizin yaşadığı en ciddi sorunlardan bir tanesi ülkemizin önündeki ciddi demokrasi eksiklikleridir.

Turizm önemli bir sektördür, ciddi istihdam yaratmaktadır ama turizmde bir seviyeye gelebilmesinin yolu ülkenin daha fazla demokrasiden, daha fazla barıştan, daha fazla insan haklarından geçmektedir. Bu anlamda, düzenlemeler yapılırken bunların da değerlendirilmesi, ele alınması gerekmektedir.

Madde 66-67:

Maddeler ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na eklemeler yapılmış ve sigorta şirketlerinin kefalet sigortalarının da teminat mektubu gibi işlem görmesi amaçlanmıştır.

Fakat sigorta şirketleri açısından yeni bir fonksiyon olması ve sermayelerinin son derece kısıtlı olması nedeniyle, bu şirketlerin Türkiye'de kefalet vermeye başladıklarında bu kefaletlerin karşılığını nasıl oluşturacakları konusuna komisyon görüşmelerin açıklık getirilememiştir.

2017 yılında Kredi Garanti Fonu'nun devreye sokulmasıyla birlikte bu düzenleme ele alındığında iktisadi açıdan genişlemeci politikaların orta vadede makro ekonomik olumsuz sonuçlar doğuracağı bilinmektedir. Dolayısıyla örneğin Kanal İstanbul gibi büyük projelere teminat bulunmadığı gibi güncel konularla birlikte bu madde değerlendirildiğinde ekonomiye başta enflasyon olmak üzere pek çok olumsuz etkisinin olacağı düşünülmektedir.

Bu kaygılar dile getirilmesine ve kurulan yeni sisteme dair detaylı bilgi talebine karşın hükümetten aydınlatıcı bir bilgi gelmemiştir.

Böylesi büyük bir düzenlemeyle sigorta şirketlerine hem de üstelik kamu ihalelerinde bu yetkinin verilmesi ayrıca kendiliğinden potansiyel riskin kamu tarafından üstleniyor olması kırılğan bir yapıya sahip Türkiye ekonomisi için risk taşıması bakımından maddenin tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Madde 68:

Taşeron işçilerin ücretlerine yönelik tavan fiyat belirleme yetkisi Maliye Bakanına verilmiştir. Taşeron işçilerin istihdamı yaygın ve genel bir kural haline getirilmişken; hükümet adına açıklama yapan yetkililerin her defasında taşeron işçi sorununu çözeceklerine dair açıklamaları artık seçim vaadi olmaktan öteye gidemiyorken bu düzenleme toplum açısından kangren olmuş taşeron işçilik sorununun çözümünü yeniden bir başka bahara bırakmaktadır. Sorundan bağımsız yalnızca bu madde üzerinden ele alındığında ise bu yetkinin bütçe açığını kapatılmaya çalışıldığı bir dönemde Bakanın, ücretleri görece daha iyi olan kimi taşeron işçilerin ücretlerini bakanın ifadesiyle asgari ücret seviyesine kadar düşürme riski barındırması nedeniyle maddenin tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Madde 71:

4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişikliğe gidilmiştir. Tasarının genelinde hâkim olan karmaşık ve üstü kapalı cümleler bu maddede kendini göstermektedir. Nihai olarak ise madde sahibi ya da ortağı olmamasına rağmen Hazine'nin, bütçeye konulacak ödenekten, Bakanlar Kurulunca belirlenecek alt ve üst sınırlara bağlı olarak, Varlık Fonu'na parasal destek sağlayacağını hükme bağlamaktadır. Yani Hazine'nin, kendisine ait olmayan bir kuruma borç olarak dahi yazılmayacak şekilde parasal finansman desteği sağlamaktadır. Dünyadaki örnekleri itibarıyla Hazine'ye destek olması beklenen Türkiye Varlık Fonu tam tersi bir uygulamayla Hazine'den destek alacak, Hazine'ye yük olacaktır.

Türkiye ekonomisi son dönemde kamu mali disiplininin ciddi kopuşlar yaşanması nedeniyle büyük bir sıkıntı içerisinde. Gündemde olan büyüme rakamları ise sorunu öteleyen suni bir olumluluk arz etmektedir. İçinde bulunduğumuz sıkıntının temel kaynaklarının kimi

unsurlarını örneğin şehir hastaneleri projesi ya da Hazine garantili KÖİ projeleri oluşturmaktadır.

Bir kamu projesinin bütçe dışında örneğin yap-işlet-devret modeliyle finanse edilmesinin gerekçesi bütçeye yük getirmemesi, projenin kendi kendini finanse etmesi düşüncesidir. Fakat bu projelere Hazine garantisi getirilmesi bu işin mantığına aykırı ve kamu kaynaklarının kötüye kullanımıdır.

Madde de yer alan “ve/veya” ifadesi dolayısıyla sadece girişimciler için değil, “proje” diye tarif ettiğimiz ve içine son dönemde 2018 yılında çalışmalarına başlanacağı ve finansman arayışlarının sürdüğü Kanallstanbul gibi mega projelerin de girdiği projelere kaynak aktarmak için bir imkân yaratılmaktadır. Bununla beraber düzenleme, Bakanlar Kurulunun tamamen kendi tasarrufunda olacak şekilde isterse 1,5 milyar, isterse 15 milyar ve hatta isterse 150 milyar aktarmasına olanak sağlayabilecek şekilde yetki vermektedir.

Madde düzenlemesinin lafzından kaynaklı ortaya çıkacak sınırsız bir yetkiye binaen bahsedilen finansman ihtiyacına yönelik kullanılabileceği yönündeki endişeler giderilememiş olmasından maddenin tasarından mutlaka çıkarılması; ayrıca KÖİ projelerine Hazine garantisi verilmesi uygulamasına son verilmesi gerekmektedir.

Madde 72

4749 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenerek net borçlanma limitine otuzyediy milyar Türk Lirası ilave getirilmiştir. Ancak Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da devletin kurumlarının borçlanma kriterleri belirlenmiştir. Bu kanunun (4749 sayılı kanun) 5. maddesinde borçlanma limiti ve garanti ile ilgili düzenleme belirlenmiştir. 5. maddede 2008 yılında yapılan bir düzenleme de “borçlanma limiti değiştirilemez” ifadesi vardır. Ancak mevcut torba yasa ile getirilen Geçici Madde 2017 yılı için belirlenen miktarı aşma hakkı tanınıyor. Dolayısıyla yasa yapma tekniği açısından önce bu hükmün kaldırılması gerekmektedir. Bu durum kendi başına kamu mali disiplinin ne kadar bozuk, plansız gittiğinin en büyük göstergesidir. Bu madde iktidarın artık bir yıllık planlama dahi yapamadığını göstermektedir.

Düzenleme borçlanma limitini yaklaşık 89 milyar liraya çıkarmaktadır. Oysa OVP’ye göre bütçe açığı 62 milyar lira olarak öngörülmüştü. Kamu disiplininin kopmuş ve halka yüklenen bu denli yüksek harcamaların doğrudan güvenlik politikalarıyla ilgili bulunmaktadır.

Ayrıca maddenin gerekçesinde limit aşma miktarı olan 37 milyar TL’nin hangi hesaplama teknikleri, kriterleri ile belirlendiğine dair de hiçbir veri yoktur ve komisyon görüşmelerinde buna dair açıklama da getirilmemiştir.

Öte yandan Hükümete verilecek bu “borçlanma yetkisi” aynı zamanda bir Anayasa ihlalidir. Zira Hükümetin en temel görevlerinden biri bütçe yapmaktır ve bu husus Anayasa’nın 161. Maddesinde; “Devletin ve kamu iktisadî teşebbüsleri dışındaki kamu tüzelkişilerinin harcamaları, yıllık bütçelerle yapılır” hususu açıktır. Hükümet eğer ek bir bütçeye ihtiyaç duyuyorsa, bunu 4749 sayılı kanunu ve Anayasa’yı ihlal edip borçlanma ile değil, ek bütçe getirerek yapması gerekir ki “bütçe hakkı”nın en temel ilkelerinden biri olan şeffaflık ilkesine uysun ve Meclis’in denetimine tabi olsun. Dolayısıyla bu madde, hem Anayasa’nın 167. maddesini, hem de 4749 sayılı Kanunun 5. maddesindeki “borçlanma limiti” hükmünü ihlal ettiğinden tasarından çıkarılması, eğer varsa böyle bir talebin Meclisin bütçe hakkına saygılı bir

şekilde ek bütçeyle düzenlenmesi gerekmektedir. Fakat hepsinden de önemlisi ek bütçeye gerek duyulmayacak politikaların izlenmesi, güvenlikçi politikalardan vazgeçilmesi; OHAL'in kaldırılması gerekmektedir.

Madde 73:

4760 sayılı ÖTV Kanununda yapılan değişiklikle engelli yurttaşların ÖTV'siz araç almalarına 90 bin TL üst sınır şartı getirilmiştir. Düzenleme engelli bireylerin aleyhine bir uygulama getirmektedir.

Öncelikle engelliler arasında yoksulluk oranı çok fazladır, engelliler arasında fiyatı yüksek araçları alabilecek varlıklı insan sayısı son derece azdır. Dolayısıyla neden bu sınırlama yoluna gidilmiştir, anlaşılamamaktadır.

Çünkü özellikle tertibatlı araç kullanan engelliler açısından belirlenen limitlerin sınırlayıcı olması olasıdır.

Zira bu araçlara kimi hallerde tekerlekli sandalye koymaktalar eğer kişi ağır engelliye asansör sistemi kurmak zorunda kalıyor. Dolayısıyla araçların fiyatı artmaktadır. Düzenleme özellikle bedensel engelliler açısından büyük bir sorun oluşturacağından maddenin tasarıdan çıkarılması ve hükümetin maddeye gerekçe olan “istismarları engelleme” konusuna engelli yurttaşları mağdur etmeyecek bir düzenleme getirmesi gerekmektedir.

Madde 77:

Madde ile 4842 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 38. maddesi değiştirilerek Savunma Sanayii Destekleme Fonunun gelirleri arttırılmıştır.

Bu madde ile içeriği muamma olan ama bir kara delik gibi bütçeleri emen Savunma Sanayi Destekleme Fonu'nun daha da büyütülmesi planlanmaktadır. Önceden sadece gelir vergisinden yüzde 3,5 olan payı mevcut düzenleme ile yüzde 6'ya çıkarılması planlanmaktadır. Ayrıca gelir ve kurumlar vergisinden aldığı pay dışında toplam MTV'den yüzde 18, Veraset ve İhtikal Vergisinden yüzde 25 pay verilmesi planlanmaktadır. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma teşvik fonunun aldığı pay ise değişmemektedir.

Bu madde ile hiçbir kurumun denetleyemediği savunma harcamalarına ayrılan pay başka bir elden daha arttırılmaktadır. Bu artış bütçe dengesini tamamen bozacak bir uygulamadır. Torba tasarının esas amacı olan bu madde dolayısıyla pek çok vergi kaleminde artışa gidilmiştir. Madde, önümüzdeki yıllarda hazırlanacak olan savaş (savunma) eksenli/endeksli bütçelerin ilk adımı niteliğindedir. Dolayısıyla mali disiplinden kopmamak adına maddenin tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Madde 93:

Komisyon sürecinde eklenen bu yeni madde ile torba tasarıdaki vergi tedbirlerinin çoğu değiştirilmiştir. Burada eleştirilmesi gereken temel husus, kanun yapma pratiğiyle ilgilidir. Komisyon sürecinde vergiyle ilgili maddelerin birçoğu ya yasadan çıkartılmış ya da değiştirilmiştir. “Ekonomi yönetimi”nin belli kuralları vardır ve kanun yapılırken de bu kurallar göz önünde bulundurulması elzemdir.

Madde 98:

5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanun'da yapılan değişikliğe “özel hukuk

tüzel kişilerine süresi bir yılı geçmeyen” ifadesinden gelmek üzere “tek seferlik” ifadesinin eklenmesi gerekmektedir.

Madde 103-104:

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu değiştirilerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Düzenlemeyle güvenlik raporu olmayan işyerlerine yaptırım olarak faaliyetin durdurulmasının getirilmesinin özellikle çok büyük firmalar açısından uygulanabilirliği olmayacağından, maddelerin işin durdurulması yerine yaptırım olarak cirodan belirli bir yüzde kesilmesi olarak değiştirilmesi amaca uygun bir değişiklik olacaktır.

Madde 107-108-109-110-111

Maddeler ile 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nda değişikliğe gidilmiştir. Yapılan değişikliğin sermaye piyasasında köklü bir yenilik getirmesi dolayısıyla, konunun muhataplarının görüş sunabildiği, kamuoyunun tartışma olanağı bulabildiği bir çerçevede temel kanun olarak görüşülmesi gerektiği kanaatiyle maddelerin tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Madde 116:

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’a yapılan eklemeye tüketicilere yönelik mağduriyet yaratan firmaların aldığı cezalara indirim gelmektedir. Konunun muhatabı örgütlerin görüşleri doğrultusunda bankaların, finans kuruluşlarının, firmaların tüketiciler aleyhinde yarattığı hak ihlallerinde tüketicinin mağduriyeti karşısında uygulanan cezaların neden aşağı çekildiği anlaşılmadığından; tüketiciyi korumak yerine her açıdan daha güçlü olan firmaların korunmasından dolayı cezalarda indirim sağlayan bu maddenin tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Madde 119-120-121-122

Maddeler ile 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda değişiklikler yapılmıştır. HDP grubu olarak yasamanın her alanında yanlış olduğunu vurguladığımız AKP iktidarının yasa yapma yönteminin sonucunu maalesef 6698 sayılı yasaya dair değişiklik talebinde de görmüş olduk. Çünkü 6698 sayılı yasanın yürürlük tarihi 24 Mart 2016’dır. Henüz 15 ay önce çıkarılan teşkilat yasasında değişiklik istenmesinin nedeni iktidarın özensiz, eleştirileri dikkate almayan, uzman görüşlerine başvurmayan tutumudur. Komisyon aşamalarında değişikliği gerekçelendirmeye çalışan kurul üyesinin yetersizliği ise bir başka eleştiri noktasıdır.

Dolayısıyla henüz çok yeni olan bir temel yasada değişiklik istenmesi, 15 aydır kuruluşunu tamamlamaya çalışan ve bu anlamda 191 kişi istihdam eden kurumun “uzman istihdamı”na ihtiyaç duyması anlaşılır olmadığı için maddelerin tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Garı Paylan
İstanbul

Bedia Özgökçe Ertan
Van

MUHALEFET ŞERHİ

1/884 esas numaralı “Bazı Vergi Kanunlarında ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı”; 125 asıl ve 2 geçici maddeden oluşmakta olup, 63 ayrı kanun ve kanun hükmünde kararnamenin çeşitli maddelerinde değişiklikler yapmaktadır. Tasarı, Plan ve Bütçe Komisyonunda 5-23/10/2017 tarihleri arasındaki birleşimlerde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Usul Yönünden Değerlendirme

Son yıllarda sıklıkla getirilen torba yasalar, yasama faaliyetlerinin düzensiz ve eksik bir yapıda yürütülmesine neden olmuş, yasama kalitesini bozmuştur.

Torba Kanun uygulaması sonucu, yasalar için aranan öngörülebilir, anlaşılabilir ve ulaşılabilir olma özellikleri tamamen yok edilmektedir. Hukuki güvenlik ilkesi, yürürlükte bulunan ve herkes için bağlayıcı olan kuralların açık, ulaşılabilir ve öngörülebilir olmasını gerekli kılmaktadır. Ülkemizde son yıllarda yaygınlaşan yasa yapım tarzı, hukukun bu genel ilkesini, dahası hukukun kendisini altüst etmiş bulunmaktadır.

Komisyonunda görüşülen Torba Kanun Tasarısı, motorlu taşıtlar vergisi, kurumlar vergisi, gümrük vergisi, gelir vergisi, özel iletişim vergisi, katma değer vergisi, damga vergisi, harçlar kanunu, hazine borçlanma limitinde artış, iletişim sektöründeki bazı firmalar için vergi ve ceza alacaklarına ilişkin af düzenlemesi, köy yerleşim yerlerine ilişkin düzenlemeler, batık ve atıl gemi ve sivil hava taşıtlarına ilişkin düzenlemeler, turizm teşvik düzenlemeleri, fikir ve sanat eserleri, amme alacakları, vakıflar, bahis ve şans oyunları, madencilik sektörü, enerji sektörü, organize sanayi bölgeleri, Merkez Bankası ve bankacılık, yaz saati uygulaması vb pek çok farklı alanda farklı kanunları değiştiren düzenlemeler içermektedir.

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanunun uyarınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 19/12/2005 tarihli ve 2005/9986 sayılı Kararı ile uygulamaya konulan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’te “konu itibarıyla aralarında bağlantı bulunması sebebiyle birden fazla mevzuatta düzenleme yapılmasını gerektiren haller dışında, bir çerçeve taslak ile birden fazla düzenlemenin hükümlerinde değişiklik yapılamaz. Yapılacak değişiklikler her düzenleme için ayrı ayrı çerçeve taslaklar ile yapılır.” denilmektedir. Tasarı hazırlanırken bu hükme uyulmadığı açıktır.

Esasen bu düzenlemelerin pek çoğu TBMM bünyesinde kendi ihtisas Komisyonlarında ele alınarak gerekli teknik değerlendirilmenin yapılması ihtiyacı olan düzenlemelerdir. Kanun Tasarısında yer alan maddelerin pek çoğunun ayrı bir kanun düzenlemesi şeklinde kendi ihtisas Komisyonlarında değerlendirilmesi gerekirken torba kanun içine atılmıştır.

Geçmişte acil ihtiyaç duyulan konularda arızî bir düzenleme olarak getirilen Torba Kanun Tasarıları, maalesef son dönemde iktidarın rutin bir kanun yapma şekline dönüşmüştür. Komisyonadaki görüşmelerde Sayın Bakan da bu yöntemi savunarak yürütmenin başka bir şekilde etkin olarak çalışamayacağını ifade etmiştir.

Sonuç itibariyle, son yıllarda sıklıkla çıkartılan Torba Kanunların mevzuat yapma tekniği ve yöntemini hasara uğratmakta, yasama faaliyetlerinin eksiz ve düzensiz bir yapıda sürdürülmesine neden olmaktadır. Gelineen noktada, Torba düzenlemelerin idare bakımından bir tercih değil, adeta bir zorunluluk haline gelmiş olduğu gözlenmektedir.

Diğer taraftan, yasal zorunluluk olmasına ve gerek ekonomiye, gerek bütçeye, gerekse geniş toplum kesimlerini ve iş alemini etkileyecek ekonomik yük doğuracak hükümler içermesine rağmen, Kanun Tasarısının Komisyon görüşmelerinde ayrıntılı bir etki analizi sunulmamış, Tasarının bütçeye ve ekonomiye etkisi üzerinde detaylı bilgi verilememiştir. Komisyondaki ısrarlı talepler üzerine Maliye Bakanı tarafından verilen rakamlar bütünlük ve netlik, orta vadeli perspektif ve dinamik analiz içermemekte, anılan düzenlemenin bugünkü ve önümüzdeki yıllardaki mali boyutunu net bir şekilde ortaya koymamaktadır.

Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 10 ve 24 üncü maddelerine göre, hazırlanan düzenlemelerin düzenleyici etki analizi (DEA)nin bulunması zorunlu olup, düzenleyici etki analizinde, düzenlemenin muhtemel fayda ve maliyetlerinin analizi, düzenlemenin sosyal, ekonomik ve ticarî hayata, çevreye ve ilgili kesimlere etkileri ile izlenen danışma ve görüş alma süreçlerine ilişkin ayrıntılı bilgi ve değerlendirmelere yer verilmesi öngörülmüştür. Buna karşın, bu Tasarının Düzenleyici Etki Analizi hazırlanmamıştır.

5018 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi: “Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri; kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun Tasarılarının getireceği malî yükü, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplar ve Tasarılarla eklerler.” Hükmüne haizdir. Mevcut Tasarı bu yönüyle de mevzuat hazırlama usullerine aykırılık teşkil etmektedir.

Genel Değerlendirme

Tasarının Genel Gerekçesinde Küreselleşen dünyada meydana gelen gelişmelerden kaynaklanan ihtiyaçların karşılanmasının hedeflendiği, vergiye gönüllü uyumu artırıcı, vergi uygulamalarını kolaylaştırıcı, tahsilatta etkinliği artırıcı düzenlemelerin yanı sıra kayıt dışılıkla mücadelede etkinliğin devam ettirilmesine hizmet edecek düzenlemeler yapıldığı da belirtilmektedir.

Ayrıca bazı sektörlerin kamusal yükümlülüklerine yönelik yaşanan sorunların çözümlenmekte ve süresi biten bazı geçici düzenlemelerin süreleri uzatılmakta olduğu belirtilmiş Tasarının gerçekte ekonominin hangi ihtiyaçlarından kaynaklandığı, ekonomide yaşanan gelişmeler ışığında OVP hedefleri ve bütçe büyüklüklerinin sağlanması için yaşanan kaynak ihtiyacına ve hazine borçlanma limitlerinin artırılması gerekliliğinden bahsedilmemektedir.

Ayrıca, Komisyona sunulan Tasarı maddelerinde görüşmeler sırasında AKP grubu önergeleriyle kapsamlı değışikliğe gidilmiştir. Kamuoyu baskısı ile özellikle MTV vergi oranlarındaki artış kademeli olarak azaltılmıştır. Gelir vergisinin üçüncü dilimine yönelik vergi oranının yüzde 27’den, yüzde 30’a yükseltilmesine ilişkin maddeler Tasarıdan çıkartılmıştır. Buna mukabil mali kurumlara yönelik kurumlar vergisi artışı öngören maddenin kapsamı genişletilerek tüm şirketlerin kurumlar vergisi yüzde 20’den yüzde 22’ye yükseltilmiştir. Bu unsurlar orijinal Tasarının ilk metni için yapılmış olan etki analizinin tamamen yeniden ele alınmasını gerektirecek niteliktedir.

Tasarıda vergiye gönüllü uyumu sağlamak amacıyla;

-Asgari ücretin vergilendirilmesinde gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir dilimine girilmesi nedeniyle oluşan kaybın ilave asgari geçim indirimi uygulanması ile giderilmesi,

-Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesine yönelik vergi ve diğer mali yükümlölüklerle ilişkin istisna sağlanması,

-Türev işlemlerine yönelik vergisel yüklerin azaltılması suretiyle uluslararası finansal piyasalarda rekabet gücümüzün artırılması,

-Elektronik haberleşme hizmetlerindeki özel iletişim vergisi oranlarının tekleştirilmesi, - Özel amaçlı kuruluşlardan temin edilen fonların kamu özel işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin finansmanında kullanılması şartıyla finansman üzerindeki vergi yükünün kaldırılması,

-Bankalara tanınan vergisel imkânların finansal kiralama ve finansman şirketlerine de tanınması suretiyle bu kuruluşların eşit şartlarla faaliyette bulunmalarının sağlanması,

-Kooperatiflerin vergilendirilme rejiminde değışiklik yapılmak suretiyle ortak dışı işlemlerin kooperatiflerin kurumlar vergisi muafiyetine etkisinin kaldırılması, sadece ortak dışı işlemlerden vergi alınması,

-2018 ila 2021 yıllarında ödenmesi gereken emlak vergisi tutarlarının hesaplanmasında esas alınan arsa ve arazi birim metrekare değerlerine sınırlama getirilmesi,

-İmalat sanayinin teşvik edilmesi amacıyla 2017 yılında sağlanan vergi teşviklerinin 2018 yılında da sürdürülmesi,

konularında düzenlemeler yapılmaktadır.

Tasarıda geniş kesimleri ve iş alemini yakinen ilgilendiren MTV artışları, kurumlar vergisi artışları, gelir vergisi, diğer vergisel düzenlemeler ise gerekçede vergi uygulamasını kolaylaştırmak ve tahsilatta etkinliği arttırmak gibi tamamen zıt hedefler arkasında gizlenmeye çalışılmıştır. Zaten bizzat Sayın Başbakan tarafından Tasarının kamuoyu ile paylaşıldığı günlerde vergi artışlarına ilişkin "Zam yapmak, çok makbul bir şey değil ama gerekli" diye beyanatlar verilmişti.

Kamuoyu ile paylaşılan bilgilerde ayrıca, Tasarı ile bütçeye 28 milyar ilave gelir elde edilmesinin beklendiği, bununla ülkemizin savunma yatırım ve harcamalarının finansmanı başta olmak üzere bütçe dengesinin OVP hedefleri çerçevesinde korunması için harcanacağı söylenmekte idi. Gerekçede ise bu hususlara yer verilmemektedir.

Torba düzenlemede, geniş kesimlerin vergi yükünü arttıracak ağır vergi düzenlemeleri getirilirken, bazı sektörlerle ve iktisadi faaliyet kollarına vergi indirimi, istisnası ve borçlarına örtülü af getirilmektedir. Özellikle iletişim sektöründe yapılan düzenlemelerle sektörlerde çalışan 3 firmanın yaklaşık hükümetin iyimser tahminlerine göre 1,3 milyar TL gerçekte ise 4-5 milyar TL tutarına ulaşabilecek mali yükümlülüklerine ilişkin tahakkuk eden borçlarına örtülü af getirilmesi ve yapılandırılması gibi bütçe disiplini tehdit eden tedbirler içermektedir.

Kanun Tasarısının ekonomik etkilerine ilişkin olarak Maliye Bakanı tarafından Komisyona yazılı olarak sunulan belgelerden yapılan hesaplamalarda Tasarı ile getirilen maddelerin bütçeye 6,5 milyar TL yük getirdiği, buna mukabil yaklaşık 15,8 milyar ilave gelir yaratılabileceği hesaplanmaktadır. Dolayısıyla, Tasarının bütçeye net katkısının 9,2 milyar TL seviyesinde olacağı, bununun 8 milyar TL gibi büyük bir bölümünün savunma sanayi fonuna aktarılması öngörülmektedir.

Tasarı ile ayrıca, hazine borçlanma limitinde 37 milyar TL’lik artış görülmekte, dolayısıyla 2018 yılı bütçesinde ortaya çıkması öngörülen açığın borçlanma ile karşılanma yaklaşımının benimsendiği görülmektedir

Tasarının hazırlanmasına yol açan ekonomik koşullar değerlendirildiğinde;

AKP hükümetlerinin 14 yıllık iktidarın arkasından; ekonomide hızla artan ikiz açık dönemine girildiği, geçmiş torba yasalarla çıkartılan afların, verilen hesapsız ve verimsiz teşviklerin, önceliği dikkate alınmadan yapılan büyük kamu yatırımlarına odaklanmanın, kamunun hesapsız israfı varan harcamalarının, kamu binaları, makam arabaları vb. kamu tüketimine harcanan kaynakların, uzun vadeli katma değer, yüksek teknolojiye yatırımı özendirmek yerine, ekonomiyi sıcak para, inşaat ve ithalat bağımlılığına hapsedmenin, ağır faturası ile karşı karşıya kalındığı görülmektedir.

Ekonomi yönetimi bir süredir ekonomiyi yönetmekten ziyade olağanüstü tedbirlerle idare etmek durumunda kalmaktadır. Ekonomide Üretim gelir dengelerinin bozulması, Bütçede gelir, harcama, dış ticarete ithalat, ihracat dengesinin bozulmasına yol açmış, bütçe gelirlerini mali disiplini etkileme noktasına gelmiştir.

Ücretliler ve tüketiciler üzerine yığılmış adaletsiz ve bozuk vergi düzeni reforme edilememiştir. Bugün geline nokta ülkemizin en temel ihtiyacı olan savunma yatırımlarını ve harcamalarını finanse etmek, bütçe açığında hızlı artışın önüne geçebilmek için olağanüstü vergiler salınmak yada daha fazla borçlanmak zorunda kalınmıştır.

Kamuoyu hassasiyeti nedeniyle gelir vergisi artış düzenlemeleri Tasarıdan çıkartılmış, Motorlu Taşıtlar Vergisinde öngörülen artışlar kısmen törpülenmişti. Geline nokta bütçe

açığındaki artış, vergilerde yüksek artışlar yerine daha fazla borçlanma ile telafi edilmeye çalışılmaktadır. Tasarıda 2017 yılı Merkezi Yönetim Bütçe kanununda ile belirlenen hazine net borçlanma limiti 37 milyar TL artırılmaktadır.

Makro Ekonomik Gelişmeler

Büyüme rakamları hernekadar olumlu görünse de, Büyümenin kimyası hala bozuktur. Dolar bazında milli gelir arttırılamamaktadır. TÜİK tarafından açıklanan veriler 2017 ikinci çeyreğinde GSYH'nin yüzde 5,1 büyüdüğünü ortaya koyuyor. 2017 birinci çeyrekte yüzde 5,2'lik büyüme gerçekleşmişti. Üçüncü çeyrekte de geçen yılki baz etkisinden dolayı daha yüksek yüzde 7'ye yakın bir büyüme beklentisi mevcuttur.

Ne var ki dolar bazında hesaplandığında GSYH küçülmeye devam etmektedir. Dolar bazında GSYH 2016 yılının birinci ve ikinci çeyreğine göre sırasıyla yüzde -8,8 ve yüzde -5,6 azalmaya devam etmiştir.

Esasen, son 10 yıl içinde dolar bazında kişi başına gelirden bir yükselme görülmemiştir. 2008 yılında 10.434 dolar seviyesinde olan kişi başına gelir, 2016 yılında 9.300 dolara gerilemiş, milli gelir hesaplarında yapılan revizyonlarla 2017 yılında tekrar 10.344 dolar seviyesine gelebilmiştir.

İkinci çeyrekte büyümenin bileşenlerine baktığımızda; Hanehalkı tüketiminin yüzde 3,2 arttığı, devletin tüketim harcamalarının yüzde -4,3 azaldığı, yatırımların yüzde 9,5, ihracatın ise yüzde 10,5 arttığı görülüyor. Burada birinci çeyreğe kıyasla kamu ve özel tüketim artışının azaldığı, ihracat ve yatırımların artışının giderek büyümeye daha fazla yansıdığını gözlemliyoruz.

İkinci çeyrek rakamlarında yatırımlarda kıpırdanma olduğu görülüyor. Gayrisafi sabit sermaye yatırımı ikinci çeyrekte yüzde 9,5 artmış. Geçen yıl bu oran yüzde 2 seviyesini aşamamıştı. Ancak yatırımlardaki artışın yarından fazlasının inşaat sektöründe görülmekte, bu sektörün cari fiyatlara ikinci çeyrekte gayrisafi sabit sermaye oluşumu içindeki payı yüzde 60'a ulaşmaktadır.

Bu sektördeki sabit sermaye oluşumunda ikinci çeyrekte sabit fiyatlarla yüzde 25 artış olurken, ekonominin genelinde makine ve teçhizat yatırım malı ithalatının yüzde -8,6 gerilemeye devam ettiğini görülmektedir.

Zira birinci çeyrekte makine teçhizat yatırımları yüzde -12 düzeyinde azalmıştı. İkinci çeyrek rakamları Ekonomide büyümenin ihracat ve inşaat yatırımlarına ve vergi teşvikleri ile ivmelenen dayanıklı tüketim harcamalarına, kredi garanti fonu ile artan kredi hacmine dayalı olarak sürdüğünü göstermektedir.

Bu durum büyümenin iç dinamiklerle sağlıklı ve sürdürülebilir olması konusunda endişeleri de beraberinde getirmektedir. Üretken ve katma değerli yatırımların ve istihdam arttıracak büyüme sürecinin başlatılmasıdır. OVP'de maalesef buna ilişkin bir emare göremiyoruz.

Öte yandan, İhracatta canlanma devam etmekte, büyümeye katkısı artmakta, ancak bu noktada ihracat artışından daha hızlı bir dış ticaret artışı ortaya çıkmaktadır.

Nitekim, Eylül ayına ilişkin Gümrük Ticaret Bakanlığı verilerine göre ihracat yüzde 8,7 artarken, ithalat yüzde 30 oranında artıyor. Dış Ticaret Açığı ise yüzde 85 oranında büyümüştür. Eylül ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 59'a kadar gerilemiştir. 2016 eylül ayında bu oran 71,3 idi. Bu uzun yıllardır ulaşılan en düşük seviyedir. Ocak-eylül dokuz aylık döneme baktığımızda, İhracat yüzde 10,5, artarken dış ticaret açığı yüzde 27,7 yükselmiş durumdadır.

Sanayi üretimindeki artışa paralel ara malları ithalatını yüzde 26,6 artıttığı, sermaye ve yatırım malı ithalatında ise yılın ilk dokuz ayında yüzde 13,2 oranında düşüş yaşandığı görülmektedir. Dış ticarete açık üretme dinamikleri devrededir ve dikkatle izlenmelidir.

Merkezi yönetim bütçe gelişmeleri kaygı verici olmaya devam etmektedir. Ocak - eylül bütçe gerçekleştirmeleri incelendiğinde, geçen yıl ocak –eylül 12 milyar TL açık veren bütçenin, bu yıl ocak ağustos 31,6 milyar TL açık verdiği, faiz dışı fazlanın 29,6 milyar TL'den, 15 milyar TL'ye gerilediği görülmektedir. Nitekim 2017 yılına ilişkin bütçe gerçekleştirme tahminlerinde bütçe açığının yıl sonunda 61,2 milyar TL'ye ulaşması, faiz dışı dengenin 4,2 milyar açık vermesi beklenmektedir.

Kamu kesimi borçlanma gereği 2016 yılında GSYH'nin yüzde 1'i seviyesindeyken 2017 yılında 2,5 kat artarak yüzde 2,4 seviyesine yükselmiştir. Hazine nakit dengesi ise eylül ayı itibariyle toplam 40 milyar TL açık vermekte finansman ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Tasarıda 2017 yılında mali kuraldan vaz geçilerek hazine borçlanma limitlerinin 37 milyar TL yükseltilmesi de esasen bu ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır.

Enflasyon eylül ayında da çift haneli seviyesini korumakta ve yüzde 11,2 seviyesinde bulunmaktadır. Çekirdek enflasyon düşürülememektedir. Üretici fiyatlarındaki artış yüzde 16 seviyesinde bulunmaktadır.

Geçmiş yıllarda enflasyonu düşürerek, mali disiplini koruyarak, büyüme performansı gerçekleştirebilen Türkiye Ekonomisi maalesef bu vasıflarını yitirmiş görülmektedir. Ekonomi yönetiminin gözden kaçırmaması gereken tablo budur.

Ekonomideki en büyük açmazımız maalesef cari açık, dış ticaret açığı ve enflasyon üretmeden büyümenin sağlanamıyor olmasıdır. Bir de buna yüksek kamu açığı eklenmiştir.

Bütçe açığı önümüzdeki yıllarda önceki yıllara kıyasla genişlese de diğer emsal ülkelere kıyasla kabul edilebilir ve yönetilebilir seviyelerde kalması önemlidir. Ancak bunu yaparken ekonomide yükün adil dağıtılması vergilemede ölçüsüz, gelir dağılımını bozucu uygulamalardan kaçınılması elzemdir.

OVP'deki büyüme ve yatırım hedefleri ile örtüşmeyen vergi uygulamalarının hayata geçirilmesi, vergi tahsilatını artırmak yerine vergiden kaçınmayı ve vergi ödemeyi ertelemeyi

özendirecek af ve yapılandırma düzenlemelerinin son bulması, vergi kaçığının ve kayıt dışılığın önlenmesi gerekmektedir.

Son iki yılda hızlı yükselen merkezi yönetim bütçe açığı ve kamu kesimi nakit açıkları, kamu maliyesi yönünde tedbir almayı bir anlamda zorunlu kılıyor. Ancak alınacak tedbirlerin adaletli ve uygulanabilir olması zorunluluğu bulunmaktadır.

Sonuç olarak, Bütçe dengesinin bozulmasında AKP hükümetlerinin son dönemdeki maliye politikası uygulamaları, her yıl yapılmak zorunda kalınan vergi affı ve yapılandırma, belirli sektörlerde getirilen KDV, ÖTV indirimi ve muafiyetleri gibi tedbirlerin payının ihmal edilemeyecek düzeyde olduğu görülmektedir. Hükümetin kamu maliyesinde açılan gediği, geçici ve yüksek düzeyli vergi artışları ve borçlanma yerine, harcama ve vergi reformu ile kalıcı bir biçimde, zamana yayarak, iyileştirmek gibi daha yerinde ve sürdürülebilir bir yaklaşım benimsemesi gerekmektedir.

Ekonomide yaşanan sıkıntıların çözümüne yönelik güçlü bir irade sergilemek kaçınılmazdır. Bunun geçici, tutarsız ve çelişkili Torba düzenlemelerle değil, bütünlük arz eden bir strateji çerçevesinde, gerçekçi bir gündem ve yol haritası oluşturarak uygulamaya konulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Maddeler Üzerinde Değerlendirme

Kanun Tasarısı 130 asıl madde ve 3 geçici madde olarak Komisyona sunulmuş, görüşmeler sırasında AKP grubu önermeleri ile 21 madde Tasarıdan çıkartılmış, 16 yeni madde ilave edilmiş nihayetinde 125 asıl madde ve 2 geçici madde olarak kabul edilmiştir. Tasarıda 35 madde önerge ile değiştirilmek suretiyle, 5 ise madde redaksiyonla, 85 madde ise aynen kabul edilmiştir.

Bu çerçevede, Kanun Tasarısı çok kapsamlı ve çok sayıda maddeden oluştuğundan ve maddelerin dağınık bir şekilde numaralanmasından dolayı Komisyon görüşmelerinde tematik gruplandırma yapılarak görüşülmüştür.

Tasarı maddelerinin bir kısmı tarafımızdan desteklenmekte ve ekonominin ve idarenin ihtiyaçlarına cevap vermesi için gerekli katkı, redaksiyon ve değişiklik önerisi ile destek verilmiş bulunmaktadır.

Komisyonunda görüşülme sırası ve gruplandırmaya göre; Tasarı ile ilgili itirazlarımızın bildirildiği bazı önemli maddelere ilişkin değerlendirmelerimiz aşağıda sunulmaktadır.

Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Düzenlemeler: (1, 2, 3, 11, 38, 43, 84, 85, 99, 100, 101. Maddeler)

Tasarının birinci maddesinde elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin hesaplanmasına matraha ilişkin yeni düzenleme getirilmektedir.

2. maddede ise, Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin tahakkuk etmiş borçların yapılandırılması ve silinmesi söz konusudur.

Komisyonunda yapılan açıklamalarda ihtilaf konusu olan, mahkemelerde bekleyen, alacakların anapara toplamı 345 milyon TL, faiziyle birlikte 666 milyon TL olduğu ifade edilmiştir. 345 Milyon TL anapara üzerinden üç kat cezai şart uygulanmakta, bunun da 1,1 Milyar olduğu ifade edilmiştir. Buna ilave olarak 2014 yılından buyana oluşan meblağ dahil değildir. Maliye Bakanlığı tarafından Komisyona sunulan etki analizine ilişkin tabloda ikinci maddenin toplam bütçeye yükünün 1,3 milyar dolar olacağı belirtilmiştir. İncelenmesi yapılmayan dönemlerde oluşacak ihtilaflar da ilave edildiğinde bu büyüklüğün faizleri ile birlikte 4-45 milyar TL'ye ulaşabileceği görülmektedir.

Hükümetin bir yandan gelir vergisi, MTV ve Kurumlar Vergisinde artışa giderken, bir yandan da belirli firmaların (üç firmanın) borçlarının silinmesi anlamına gelebilecek bir düzenleme yapmasının, Tasarının gerekçesi ve ruhuna aykırılık teşkil ettiği ve Bütçe ve Orta Vadeli Plan hedefleri ile çelişki içinde olduğu, sosyal adalet ve vergi adaletine aykırı olduğu değerlendirilmekte ve Tasarıdan çıkartılması gerektiği düşünülmektedir.

Tasarının 11. Maddesi ile Özel iletişim vergisi oranlarının her bir hizmet için yüzde 7,5 olarak belirlenmesi öngörülmektedir. Bir başka deyişle, cep telefonlarında yüzde 25, sabit telefonlarda yüzde 15, data ve internet hizmetlerinde yüzde 5 olan özel iletişim vergisi oranı yüzde 7,5 olarak tek oranda birleştirilmektedir.

Cep telefonundan alınan vergilerin yüzde 15den yüzde 7,5e düşürülmesine olumlu yaklaşmakta, ancak Kanun Tasarısındaki tanımıyla kablolu, kablosuz ve mobil internet servis sağlayıcılığı hizmetinin yüzde 5'ten yüzde 7,5'a çıkarılmasını internet kullanımının yaygınlaştırılması hedef ve realitesi ile çeliştiği, interneti ucuzlatmak lazım gelirken, daha pahalı hâle getirme yönünde adım atılmaması gerektiği düşünülmektedir.

Tasarıda yer alan sektörle ilgili diğer maddeler;

38.madde ile, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunu ilişkin Kanunda değişikliğe gidilerek, Kurum alacaklarına ilişkin uzlaşma yetkisi verilmektedir.

43. madde ile cep telefonu abonelerinin yurtdışında yapmış oldukları kullanımlar için uluslararası dolaşım (roaming) hizmetine ilişkin bedellerin KDV'den istisna tutulması hedeflenmektedir.

84. madde ile, Evrensel hizmet katkı payının(EHKP) hesaplanmasında esas alınan "net satış hasılatı" tanımının Kanuna eklenmesi

85. madde ile, EHKP ödemelerinin takip ve tahsil yetkisinin BTK'ya verilmesi ve EHKP'nin beyan ve ödeme süresinin değiştirilmesi,

99.madde ile BTK tarafından yetkilendirilen işletmecilerden, Kurum giderlerinden kaynaklanan masraflara katkı sağlaması amacıyla idarî ücret alınması

100. madde, telsiz ücretlerine çeşitli muafiyetler sağlanmasına yönelik düzenlemeler,

101. madde ile haberleşme şirketlerince tüketiciden haksız olarak tahsil edilen tutarların iki yıl içinde iade edilememesi durumunda genel bütçeye gelir kaydedilmesi,

konuları düzenlenmektedir. Bu düzenlemelerin Tasarı gerekçesinde açıklanan hususlar çerçevesinde uygun olabileceği değerlendirilmektedir.

Köy Yerleşim Yerlerine İlişkin Düzenlemeler (4. ve 105. Maddeler):

Tasarının 4. Maddesi ile, Köy kanuna göre evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde bina yapmak ve taksitlerini ödemek için 31/12/2020 tarihine kadar süre verilmektedir. Ödemelerin 5 yıl içinde 10 eşit taksitte yapılıyor. 2020'ye kadar süreleri dolanlara üç yıl ilave süre verme işlemi düzenlenmektedir.

Ancak, kapsam hakkındaki, Hazine arazilerinin miktarı ve büyüklükleri bilinmemekte, Bu süre içinde ne kadar arazi için işlem yapıldığı konusunda, Bu arazilerin ne kadarı büyükşehir belediye sınırları içinde yer aldığı Komisyonda net bir bilgi sunulamamıştır.

105. Madde ile, Tüzel kişiliği kaldırılan köylerden alınması gereken vergi ve harçlara ilişkin muafiyet ve istisnaları 31/12/2020 tarihine kadar uzatılması öngörülmektedir. Tasarıda esnaf muafılığı dışında ihmal edilen benzeri muafiyetin diğer alanlara sağlanması hususuna ilişkin uyarılarımız üzerine Komisyonda önerge hazırlanmış, maddede gereken değişiklik yapılmıştır. Böylelikle emlak vergileri ile belediye vergi ve harçlarına ilişkin muafiyet de uzatılmıştır.

İlgili kanun görüşülürken de ifade ettiğimiz üzere, uzatmalarla bir yere varılamayacağı aşikardır. Uygulamada Köy yerleşim yerlerine Büyükşehir statüsü verilip vergi yükü arttırılmaktadır. Sonra da uzatma verilmesi düzenlenmektedir.

6360 sayılı kanunun geçici birinci maddesine göre tüzel kişiliği kaldırılan Köylere ve beldelere eski statüsünü geri verip vergileri eski haline getirilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Batık ve Atıl Gemiler /Sivil Havacılık ile ilgili düzenlemeler (5, 40, 41 ve 115. Maddeler) :

Madde 5 ile Liman idare sahasında bulunan terk edilen batık ve atıl gemilerin kaldırılması düzenlenmektedir.

Terkedilmiş gemilere ilişkin düzenleme yoktu. Bunların satışına ilişkin mevzuat olamaması sıkıntı yaratıyor. Donatan gemilerin kaldırılmasına yanaşmamaktadır. Bu düzenlemeyle gerek Türk siciline kayıtlı gemilerle ilgili bildirim yapılıyor. Gerekli işlemleri verilen süre içinde yerine getirmekse liman başkanlığı liman dışına almaya yetkili batık olanların hurdasını satmaya yetkili kılınıyor.

Halihazırda bu kapsamda, batık yarı batık ve hukuki ihtilaflı olarak yaklaşık 150 adet geminin bulunduğu dolayısıyla bu düzenlemenin bir ihtiyaçtan kaynaklandığı görülmektedir.

Madde 40 ile, Milli Sivil Havacılık güvenlik kurulunun oluşturulmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 41 ile, Havaalanlarında bekleyen sahibine ulaştırılamayan hava taşıtları için benzer düzenleme yapılmaktadır.

Son olarak, Madde 115 ile, 31/12/2020 tarihine kadar TCDD Taşımacılık AŞ'nin doğrudan kamu hizmet yükümlüsü olarak sayılması ve finansman açıklarının TCDD sermayesinden karşılanması hedeflenmektedir. Bahsekonu maddelerin pratik ihtiyaçlardan kaynaklanan bir düzenleme olduğu değerlendirilmektedir.

Yaz Saati Uygulamasına ilişkin düzenleme (6. Madde)

Tasarıya Komisyonda eklenen 6. maddeyle, "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun'da", "Başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilmek ve 1 saati aşmamak şartıyla yaz saati uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir" hükmü, "Bakanlar Kurulu, 1 saati aşmamak kaydıyla ileri saat uygulaması yapmaya yetkilidir" şeklinde değiştirilmiştir.

Bakanlar Kurulunca yapılacak değerlendirmede, yapılan uygulamanın enerji tüketimine etkisi ve özellikle öğrenciler olmak üzere kişilerin okullarına ve işlerine gün ağarmadan çıkmak durumunda kalması gibi hususların dikkate alınması gerekli görülmektedir.

Gelir Vergisi ile ilgili düzenlemeler (15 ve 18. Maddeler):

Tasarının görüşmeleri sırasında gelir vergisi ile ilgili düzenlemelerin pek çoğu Tasarı metninden çıkartılmıştır. Özellikle kamuoyunun da dikkatini gelir vergisi üçüncü dilimine uygulanacak vergi oranının yüzde 27'den yüzde 30'a yükseltilmesine ilişkin madde Tasarı metninden çıkartılmıştır.

Tasarının 15. Maddesinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunun 74. Maddesinde değişiklikle gayrimenkul sermaye iratlarına yönelik götürü gider oranının yüzde 25 den yüzde 15e indirilmesi öngörülmektedir.

Tasarının 18. Maddesi ile net asgari ücretin yılsonuna doğru düşmesinin önlenmesine yönelik düzenleme olarak 2017 yılına ilişkin Eylül, Ekim, Kasım, Aralık asgari 1404 TL'nin altına düşmemesi için düzenleme yapılmaktadır.

Motorlu Taşıtlar Vergisi İle ilgili düzenlemeler (23,24,25,26 ve 27. Maddeler):

Tasarıda 197 sayılı Motorlu taşıtlar vergisi 2, 5, 9 ve 10. maddelerinde değişiklik yapılmış Komisyonda getirilen önergelerle vergi oranlarındaki yüksek artışlar bir miktar düşürülmüş ve araç değerine ve motor hacmine bağlı olarak kademeli bir yapıya kavuşturulmuştur. Bu

kapsamda ayrıca 193 sayılı Kanuna yeni geçici madde 8 eklenmesiyle motorlu taşıtların vergilendirmesindeki artışın 31.12.2007 tarihinden önce tescil edilmiş taşıtlar için de uygulanabilmesine yönelik tarife benimsenmiştir. Yeniden değerlendirme oranında (yüzde 15), 1300 cc üzeri için kademeli olarak ilave yüzde 10 puandan başlamak üzere artış öngörülmüştür.

Araç değerine göre kademeli atışlar 1300cc motor hacmi- 40 bin TL'ye kadar yüzde 15, 40-70 bin TL arası yüzde 25, 70 bin TL üzeri araçlarda yüzde 45 artış öngörülmektedir. 1300cc üstü araçlarda ise yine araç değerine bağlı olarak kademeli daha yüksek artış getirilmektedir.

MTV'nin yeniden değerlendirme oranında öngörülen artışlara ilave artışların ve kurumlar vergisinde gerçekleştirilen artışın Orta Vadeli Program hedefleri ile uyumlayacağı tüketim ve yatırımlar üzerinde olumsuz yansımaları olacağı düşünülmektedir. Bu yönüyle anılan maddelerle getirilen vergi artışlarından vaz geçilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Merkez Bankası ile ilgili düzenlemeler (34. ve 35. maddeler):

Tasarı'ya göre, Merkez Bankası'nın, gerçek ve tüzel kişilerin döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izlemek amacıyla belirleyeceği gerçek ile tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilmesi düzenlenmektedir.

İstenen bilgi ve belgelerin verilmemesi, gerçeğe aykırı verilmesi ya da usule uygun olmayan biçimde verilmesi, adli suç olarak düzenlenmekte, bu suçu işleyen kişiler ile tüzel kişilerin görevli ve ilgilileri hakkında bin günden iki bin güne kadar adli para cezası uygulanması öngörülmektedir.

Merkez Bankası'na böyle bir yetki verilmesinin gerekçesi yeterince izah edilememiştir.

Tasarıda yer alan Merkez Bankası'nın Denetim Kurulunun kaldırılmasını içeren madde eleştirilerimiz üzerine Tasarıdan çıkartılmıştır.

Madencilik Sektörü ile ilgili düzenlemeler (48, 49, 50, 51. Maddeler):

Tasarının 48. Maddesinde orman sahası içinde yer alan maden sahalarının kullanımında orman arazi bedeli veya herhangi bir bedelin işletme döneminin ilk on yılı için alınmaması öngörülmektedir. Bu düzenlemenin, orman alanlarını olumsuz etkileyeceği düşünülmekte olup, bu madde Tasarıdan çıkarılmalıdır.

Tasarının 49 ve 50. Maddelerinde, maden arama ve işletme ruhsatı alınmakla birlikte fiilen bir arama faaliyeti yapılmamışsa veya belli düzeyde üretim yapılmıyorsa idari para cezası ve takibinde de ruhsat iptaline giden bir süreç düzenlenmektedir.

50. Maddede ayrıca, jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaması düzenlenmektedir. Arama faaliyetlerinde de çevreye zarar

verilmesi sözkonusu olabileceğinden, bu faaliyetler için de ÇED kararı aranmalıdır. Bu itibarla yapılan düzenleme madde metninden çıkarılmalıdır.

Esasen ÇED işlemleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili Bakanlıklar ve ilgili kamu kuruluşlarınca, ÇED sürecinde en geç üç ay içinde bitirilecek. Aksi takdirde ÇED ve diğer tüm izin başvurularıyla ilgili olumlu karar verilmiş sayılarak, buna göre işlem yapılacaktır.

Tasarının 51. Maddesinde, Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri, uhdelerinde bulunan maden ruhsatlarını bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkili kılınmaktadır. Havza madenciliğinden uzaklaşılması ve ruhsatların parçalanması, öncelikle iş sağlığı ve güvenliği risklerini artıracak, rezervlerin yeterince değerlendirilememesine yol açacaktır.

TTK ve TKİ bünyesindeki bazı maden sahaları redevans usulü ve taşeron şirketler eliyle işlettilmektedir. Bu uygulamadan beklenen sonucun alınmadığı açıktır. Ölümlü iş kazaları artmış, kaçak ocak çalışmaları önlenememiştir. Zonguldak havzasında milyonlarca ton kömür üretileceği ve binlerce kişi çalıştırılacağı sözleri de hep lafta kalmış, maalesef bir ton kömür dahi çıkarmadan ya da hazır kömürü alıp belli bir kâr ettikten sonra orayı bırakıp gitmişlerdir.

Ayrıca, taş kömürü üreticiliğinin risk oranı çok yüksektir. O nedenle her önüne gelen bu işletmeciliğin altından kalkamaz. Dolayısıyla bu düzenlemede birkaç kişinin arzusu değil, bugüne kadar ağır bedeller ödeyen Zonguldaklının onayı alınmalıdır. Unutulmamalıdır ki taşkömürü Zonguldak ekonomisinin can damarı olup, Zonguldak için hayati öneme sahiptir.

Bu nedenlerle 51. Madde Tasarıdan çıkarılmalı, Zonguldak havzasına uygun, taş kömürü üretimine özel bir düzenleme yapılmalıdır. Bu amaçla konunun Zonguldak'taki ekonomik, sosyal ve teknik boyutları dikkate alınarak, işletmeciler, üniversite, sendika ve diğer sivil toplum kuruluşları ile Bakanlık bir araya gelmek suretiyle bütün tarafların görüşleri alınmalı, yeni bir tasarı hazırlanmalı ve bölge gerçekleriyle bağdaşacak bir düzenleme yapılmalıdır.

Gaziler ve Şehit Aileleri ile ilgili düzenlemeler (52. ve 53. maddeler):

Tasarı'nın 52. Maddesi ile Terörle Mücadele Kanunu'nda da değişiklik yapılarak Kanun kapsamında istihdam hakkı bulunan hak sahiplerinin, yaş sınırı aranmaksızın bu haktan yararlanması düzenlenmektedir. Mevcut 45 yaş sınırı kaldırılmaktadır. Ana, baba veya kardeşlerin istihdam hakkını kullanmaması durumunda eş veya çocuklardan toplam iki kişi bundan yararlanabilecek.

MHP olarak şehitlerimizin emanetleri olan çocuklarının tümüne istihdam hakkı verilmesini savunuyoruz. Ayrıca, Gazilerimizin çocukları için iş hakkı taleplerini de karşılayacak bir düzenleme yapılmalıdır.

Tasarı'nın 53. Maddesi ile de terörle mücadele sırasında yaralanan maluller ile 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin bastırılmasında yaralananların, kısacası gazilerin, hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlar yerine memur unvanlı kadro ve pozisyonlara atanması

düzenlenmekte, hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara ataması yapılan ve halen bu unvanda görev yapan gazilerin kadro ve pozisyonlarının, memur unvanlı olarak değiştirilmesi öngörülmektedir.

MHP olarak şehit yakınlarının da bu kapsama alınması gerektiği görüşündeyiz. Komisyon bu yöndeki talebimiz dikkate alınmamıştır.

Endüstri bölgeleri ve OSB ile ilgili düzenlemeler (54., 55., 58., 70. Maddeler):

Tasarının 54. Maddesinde OSB olacak mera alanlarının tahsis amacının valilik tarafından değiştirilmesi öngörülmektedir.

55. madde ile de endüstri bölgeleri, OSB vb. bölgelerin kurulacağı alanların, mera vasfının değiştirilmesi durumunda ödenecek ot bedelinden muaf sayılması düzenlenmektedir.

58. madde ile 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa Yeni Geçici Madde 17 ilave edilerek OSB Kanunundan önce kurulan OSB’lerde kat mülkiyeti sağlanmış olanlar başta olmak üzere bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesis sahiplerinin müktesep haklarının korunması için düzenleme yapılmaktadır.

54 ve 55. Maddelerde yapılan düzenlemeler endüstri bölgeleri, teknoloji gelişme bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeleri şehir dışına çıkarma esnasında mera tahsisine imkân veren bir düzenleme bir düzenleme olduğu görülmektedir. Tarım alanlarının bu tür bölgelere tahsisine imkân veren sözkonusu düzenlemelerin ilgili Komisyon daha önce görüşülüp red edildiği Komisyon görüşmelerinde ifade edilmiştir. Konunun bu kez torba yasa içinde düzenlemeye çalışılmasının yerinde bir yaklaşım olmayacağı ve konunun ilgili Komisyon görüşülerek karara varılması gerekli bir düzenleme olması dolayısıyla Tasarıdan çıkartılmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Lojmanlar ve Hazine Taşınmazlarıyla ilgili düzenlemeler (59, 60, 61 ve 62. Maddeler) :

Tasarının 59. Maddesi ile savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerini yürüten personel tarafından kullanılanlar hariç olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan kamu konutlarından 10 yılını dolduranların ihaleyle satılması düzenlenmektedir. İhale yapıldığı tarihte görev, sıra ve hizmet tahsisli ve kat mülkiyeti kurulan kamu konutlarında oturanların, ikamet ettikleri kamu konutunu öncelikli olarak satın alma hakkına sahip olmaları öngörülmektedir.

Ayrıca, Hazineye ait olup belediye mücavir alan sınırları içinde tarımsal amaçlı kullanılan arazilerin kullanıcılarına doğrudan satışının önü açılmaktadır. Tarımsal amaçlı yapılar ile esaslı unsuru tarımsal faaliyet olması koşuluyla üzerinde sürekli ikamet amacıyla konut bulunan tarım arazileri de bu kapsamında değerlendirilmektedir. Bu arazilerin, rayiç bedelin tamamı üzerinden doğrudan satılması, rayiç bedelin taksitle ödenmesi halinde, bu bedelin yüzde 20’si en geç üç ay içinde, kalanı ise en fazla 5 yılda 10 eşit taksitte kanuni faizi ile birlikte ödenmesi düzenlenmektedir.

Tasarının 60. Maddesi ile Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup, Maliye Bakanlığınca tespit edilen ve üzerinde yapı olan Hazineye ait taşınmazların öncelikle yapı sahiplerine satılması ya da belediyeye bedelsiz devredilmesi öngörülmektedir. Bunun için, yapının 19.7.2003'ten önce yapılmış olması şartı 31.12.2009 olarak değiştirilmektedir.

Tasarının 60. Maddesi ile, 4706 sayılı kanuna ilave edilen yeni geçici madde 23 uyarınca Kültür ve Turizm Bakanlığınca kesin tahsis yapılan veya Maliye Bakanlığınca irtifak(üst) hakkı tesis edilen taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere tahsisi süresinin 49 yıl süre ile uzatılabilmesi ve satılabilmesini öngörülmektedir.

Bahsekonu düzenleme ile özellikle yatırımcı ve işletmecilere satışı imkânı verilmesinin Türk turizmi için ciddi sıkıntılar doğurabileceği değerlendirilmektedir. Özellikle satılan yerlerin kullanımının sınırlandırılması, satın alınan yerlerin Turizm kanunu amaçları dışında emlak, ticaret vb. diğer faaliyetler için kullanılmasının engellenmesi gerektiği düşünülmektedir. Dolayısıyla satışa izin veren hükümlerin Tasarıdan çıkartılması gerektiği düşünülmektedir.

Satış yapılan yerlerde düzenleme yetkisi Turizm bakanlığının uhdesinde bulunmakta olup. Bu alanların turizm faaliyetleri dışında kullanılmaması da önem arz etmektedir.

62. madde ile, 4706 sayılı kanunun geçici 24. Madde değişikliği ile de, yatırımcılara geçici 14. Madde hükümlerden yararlanabilmeleri için 31.12.2017 tarihine kadar müracaat etmeleri koşuluyla 2 yıl daha ilave süre verilmesi düzenlenmektedir.

Süre uzatımı hususuna karşı olmamakla birlikte, satış konusunun Tasarıdan çıkartılmasını daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Tütün Piyasası ile ilgili Düzenlemeler (63., 64., 65. ve 95. Maddeler):

Tasarının 63. Maddesinde 4733 sayılı Kanun Madde 6 değişiklik getirilerek Yasadışı sarmalık kıyılmış tütün ticaretine kaynak oluşturan açık artırma için tütün üretimi ve açık artırma sisteminin kaldırılması öngörülmektedir. Ayrıca tütün ihracatı amaçlı tütün ithalinin kolaylaştırılması düzenlenmektedir.

Tasarının 64. Maddesinde 4733 sayılı Kanun Madde 8 değişikliğe gidilerek, Yasa dışı tütün ve tütün mamullerini satanlara ve bulunduranlara adli ve idari cezaların verilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Tasarının 65. Maddesinde Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuna yönetmelik çıkarma yetkisinin verilmektedir.

Tasarının 95. Maddesinde Yetki belgesi almadan tütün ticareti yapanlar ile ticari amaçla makaron vb. kağıdın içine tütün koymak suretiyle satanlara ve bulunduranlara 3 ila 6 hapis cezası verilmesi öngörülmektedir.

Özellikle 63. Maddede, 4733 sayılı kanunun 6. Maddesine ilave edilen ihracat amaçlı olarak tütün ithalatına imkân sağlayan hükümlerin, yerli tütün üreticileri aleyhine sonuç doğurabileceği değerlendirildiğinden anılan maddelerden tütün ithalatını kolaylaştıran hükümlerin çıkartılması, bunun yerine yurtiçinde yerli tütün üretimi ve yerli tütün işlenmesini arttıracak ve teşvik edecek tedbirlerin alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İhale Kanunu ile ilgili düzenlemeler (66, 67, 68, 69. maddeler):

Tasarının 66. Maddesinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 4.maddesinde değişiklik yapılarak kamu ihalelerinde kefalet sigortaları kapsamında düzenlenen kefalet senetleri de teminat mektupları gibi işlem görmesi sağlanmaktadır. 67. Madde ise 66. Maddeye uyum düzenlemesidir.

Tasarının 68. Maddesinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 8. Maddesine yapılan ilave ile Personel çalıştırılmasına yönelik hizmet alımları kapsamında çalıştırılacak olan personel sayısı ile ücret ve diğer mali haklara ilişkin tavanların belirlenmesi yetkisi tanınmaktadır.

Söz konusu düzenleme kamuda taşeron işçi çalıştırılmasının maddenin yürürlüğe gireceği 1.1.2018 tarihinden sonra da devam edeceği anlamına gelmekte olup, AKP'nin gerek seçim beyannamelerine gerekse Başbakan ve bakanların kamuda taşeron işçi çalıştırılmasına 2017 yılında son verileceğine ilişkin beyanlarına aykırılık teşkil etmektedir. Söz konusu düzenlemenin kamuda taşeron işçi çalıştırılmasına ilişkin yapılacağı sözü verilen düzenleme kapsamında ele alınması ve Tasarıdan çıkartılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Tasarının 69. Maddesinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Geçici 19. Madde ilavesi ile Milli Eğitim Bakanlığınca öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmenlere ücretsiz olarak dağıtılacak kılavuz kitaplara ilişkin 31/12/2019 tarihine kadar yapılacak mal ve hizmet alımlarının, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanunun diğer hükümlerine tabi olmaksızın 20 nci maddenin birinci ve beşinci fıkraları uygulanmak suretiyle yapılabilmesi düzenlenmektedir.

Önce ek madde olarak önerilen düzenleme geçici maddeye dönüştürülmekle birlikte, bu düzenlemenin 2019 yılı sonuna kadar uygulanması öngörülmüştür. Ayrıca yapılan düzenlemede belirtilen mal ve hizmet alımları Kamu İhale Kanununun sadece 20 nci maddenin birinci ve beşinci fıkralarına göre yapılacak, diğer maddelere tabi olunmayacaktır.

Bu düzenlemeye göre yapılacak ihalelerde saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik gibi temel ilkeler çiğnenmekte, kamuoyu denetimi engellenmektedir. Böylesi bir düzenlemeye olumlu bakılması mümkün değildir.

4734 sayılı Kanun delik deşik olmuştur. Neredeyse her Tasarıda kamu ihale sisteminden çıkmayı öngören bir düzenleme yapılmaktadır. 69. Madde Tasarı metninden çıkarılmalıdır.

Hazine Müsteşarlığı ile ilgili düzenlemeler (71. ve 72. maddeler):

Tasarının 76. Maddesi ile 4749 sayılı Kanun Ek Madde 1 ilavesiyle, Yurtdışında yatırım yapma amacıyla kurulan fonlar ile faizsiz finans sisteminde mudaraba-muşaraka finansal araçlarıyla işlem yapan fonlara Hazinesinin kaynak aktarılabilmesi sağlanmaktadır

Tasarının 77. Maddesi ile 4749 sayılı Kanunda yeni geçici madde 29 ilave edilerek, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limitine 1/1/2017 tarihinden geçerli olmak üzere, Bakan ve Bakanlar Kurulu tarafından artırılan net borç kullanım tutarına otuzyediy milyar Türk Lirası ilave edilmesi öngörülmektedir.

Madde ile 4749 sayılı kanunda getirilen en mühim mali kural kaldırılmaktadır. Bilindiği üzere, bu limit yıl içinde en fazla yüzde beş oranında artırılabilmekte, bu miktarın da yeterli olmadığı durumlarda, ilave yüzde beşlik bir tutar Bakanlar Kurulu kararı ile artırılabilir. 2009 yılında 5917 sayılı Kanunda yapılan düzenleme ile net borç kullanımı miktarı konusunda 4749 sayılı Kanunda belirlenen kural ortadan kaldırılmıştır. Bu Tasarı ile 2009 yılından bu yana ilk kez daha artırıma gidilmektedir. Böylelikle 2002 yılında bir reform niteliğinde uygulamaya konulan kamu finansmanı ve borç yönetimine ilişkin hükümler geçersiz hale getirilmektedir.

Yılın ilk dokuz aylık ayında gerçekleşen bütçe açığı 31,9 milyar TL'ye ulaşmış geçen yıla göre yaklaşık 3 kat büyümüştür. Hazine Müsteşarlığı verilen Hazine nakit dengesinde Ağustos ayında 40 milyar TL açık bulunmaktadır. Halihazırda bütçe açığı ötesinde bir borçlanma ihtiyacı olacağı anlaşılmaktadır. Bütçe, devletin gelecek belirli bir dönem içindeki gelir-giderlerini tahmin eden ve bunların yürütülüp uygulanmasına izin veren hukuki bir tasarruftur. Bütçe hakkı, Türk milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Kamu mali yönetiminin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütülmesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 5 inci maddesinde de yer verildiği üzere kamu maliyesinin temel ilkelerindendir. Mevcut duruma göre 2018 yılı bütçesinin de gelir-gider tahminlerinin gerçeklerden uzak olduğu açıktır.

Dolayısıyla bu tür düzenlemenin ek bütçe ile yapılmasının daha uygun olacağı düşünülmekte ve Kanun Tasarısından çıkartılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kurumlar Vergisi ile İlgili Düzenlemeler (90, 91, 92. Maddeler):

Tasarının 91. Maddesi ile getirilen Kurumlar vergisi mükelleflerinin, taşınmaz satışından doğan kazançlarına uygulanan istisna oranlarına yönelik düzenlemelere olumlu yaklaşılmaktadır.

Tasarının 92. Maddesi ile, imalat sanayii yatırımlarının teşvikine yönelik düzenlemenin 2018 yılında da devam etmesi sağlanmaktadır.

Tasariya eklenen 93. Madde ile, tüm sektörlerle yönelik kurumlar vergisinde oranın 2018-2019-2020 yılları için yüzde 20 den, yüzde 22' ye yükseltilmesi öngörülmektedir. Başlangıçta sadece mali sektörde faaliyet gösteren mükellefler için öngörülen bu artış Tasarı maddesinin önerge ile değiştirilmesi neticesinde tüm mükelleflere yönelik hale getirilmiştir. Tasarının bu

maddesinin OVP hedefleri doğrultusunda özel sektör yatırımlarına dayalı büyüme hedefi ile uyumlu olmadığı yatırımlar ve ülkemize doğrudan sermaye girişleri üzerinde olumsuz etki yaratacağı değerlendirilmekte ve kanun Tasarısından çıkartılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili düzenlemeler (103 ve 104. Maddeler):

Tasarı'yla; büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenmesi düzenlenmektedir.

İşletmelere getirilen güvenlik raporlarının hazırlanması yükümlülüğünün de 31/12/2018 tarihine kadar tamamlanması öngörülmektedir.

Büyük önem arz eden bu konuda öngörülen tarihe kadar iş ve işlemler artık bitirilmelidir.

Kitle Fonlaması ile ilgili düzenlemeler (107, 108, 109, 110 ve 111. Maddeler):

Tasarı'yla, projesi olan ancak kaynağı bulunmayan girişimcilere finansman sağlanması amacıyla kitle fonlaması uygulaması hayata geçirilmektedir.

Temeli internet ortamında oluşturulan Kitle Fonlama Platformu'nda proje anlatılarak yatırımcı çekmeye yarayan sistem kapsamında, 2015 yılında dünya genelinde 5 milyar dolarlık işlem hacmine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

Tasarı ile kitle fonlamasının kolaylıkla yapılabilmesi ve hızla gelişmesi için, kitle fonlama platformları aracılığıyla para toplayanlar, halka açık ortaklık ve ihraççı tanımı dışında bırakılmaktadır.

Kitle fonlama platformlarının kuruluşlarına, ortaklarına, pay devirlerine, çalışanlarına, her bir fon sağlayıcısı tarafından yatırılacak veya proje sahipleri ile girişim şirketleri tarafından toplanabilecek paranın azami limitine ve faaliyetleri sırasında uymaları gereken diğer ilke ve esaslar ile toplanan fonların ilan edilen amacına uygun olarak kullanıldığının kontrolü ve denetimine ilişkin esasların SPK tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.

Sisteme gerekli güvenin sağlanabilmesi ve olası istismarlara meydan verilmemesi açısından temel ilke ve esaslara kanunda yer verilmesi ve başta denetim gibi konuların kanunda daha ayrıntılı yer alması gerekli görülmektedir.

Sonuç olarak;

“Bazı Vergi Kanunlarında ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı”; idarenin ve ekonominin bazı ihtiyaçlarını giderecek düzenlemeler içermekle birlikte, usul yönünden ve yukarıda açıklanan hususlarda gerekli düzeltmelerin yapılması gerektiği düşüncesiyle Tasarıya muhalefet etmekteyiz.

Mustafa Kalaycı
Konya

Emin Haluk Ayhan
Denizli

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

BAZI VERGİ KANUNLARI İLE KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 37- Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere;

a) İmtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerine istinaden yetkilendirilen işletmeciler aylık brüt satışlarının yüzde 15’ini Hazine payı olarak öderler.

b) Yetkilendirilen işletmecilerin şebekeleri üzerinden elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen diğer işletmeciler, bu yetkilendirme kapsamında doğan aylık brüt satışlarının yüzde 15’ini Hazine payı olarak öderler.

c) İmtiyaz sözleşmeleri kapsamında yetkilendirilen işletmeciler, yıllık net satışlarının onbinde 35’ini Kurum masraflarına katkı payı olarak öderler.

Kurum tarafından hava taşıtlarında GSM ve/veya IMT-2000/UMTS standartlarında veya bu standartlar temel alınarak geliştirilen standartlar çerçevesinde kurulacak ve işletilecek şebekeler üzerinden mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmeciler, söz konusu hizmet kapsamındaki aylık brüt satışlarının yüzde 15’ini Hazine payı olarak öderler.

Hazine payının hesabında, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelere tahakkuk ettirilen gecikme faizi, vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi mali yükümlülükler ve faturanın şeklinde veya içeriğinde (müşteri bilgileri, işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutarı gibi) veya hizmetin ilişkin olduğu dönemin belirlenmesinde yapılan hatalar ya da mükerrer düzenlenen faturalar nedeniyle aynı yıl içinde düzeltmeye konu edilen kayıtlarda yer alan bedeller ile raporlama amacıyla muhasebeleştirilen tahakkuk tutarları dikkate alınmaz.

Aylık dönemler itibarıyla hesaplanan paylar, ilgili olduğu ayı izleyen ayın yirminci günü akşamına kadar Kurumun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak hesabına ödenir. İlgili hesapta yer alan bakiyenin tamamı, 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunundaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar Hazine Müsteşarlığının ilgili hesabına aktarılır.

Süresinde ödenmeyen Hazine payı, 5369 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında ödenen evrensel hizmet katkı payı ve Kurum masraflarına katkı payı tutarları ile bunlara bağlı gecikme zammı Kurumun bildirimi üzerine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca ilgili vergi dairesi tarafından takip ve tahsil edilerek Kurum hesabına aktarılır. Söz konusu tutarlar yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar ilgili idarelerin hesabına gönderilir.

Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmeciler tarafından, Hazine payının süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, Kurumca, eksik ödenen veya süresinde ödenmeyen Hazine payının bir katı tutarında cezai şart uygulanır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**BAZI VERGİ KANUNLARI İLE DİĞER BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 37- Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere;

a) İmtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerine istinaden yetkilendirilen işletmeciler aylık brüt satışlarının yüzde 15’ini Hazine payı olarak öderler.

b) Yetkilendirilen işletmecilerin şebekeleri üzerinden elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen diğer işletmeciler, bu yetkilendirme kapsamında doğan aylık brüt satışlarının yüzde 15’ini Hazine payı olarak öderler.

c) İmtiyaz sözleşmeleri kapsamında yetkilendirilen işletmeciler, yıllık net satışlarının on binde 35’ini Kurum masraflarına katkı payı olarak öderler.

Kurum tarafından hava taşıtlarında GSM ve/veya IMT-2000/UMTS standartlarında veya bu standartlar temel alınarak geliştirilen standartlar çerçevesinde kurulacak ve işletilecek şebekeler üzerinden mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmeciler, söz konusu hizmet kapsamındaki aylık brüt satışlarının yüzde 15’ini Hazine payı olarak öderler.

Hazine payının hesabında, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelere tahakkuk ettirilen gecikme faizi, vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi mali yükümlülükler, işletmecinin mobil baz istasyonunun bulunduğu tesisin kurulum ve işletilmesine ilişkin diğer mobil işletmecilerden elde ettiği bedeller ve faturanın şeklinde veya içeriğinde (müşteri bilgileri, işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutarı gibi) veya hizmetin ilişkin olduğu dönemin belirlenmesinde yapılan hatalar ya da mükerrer düzenlenen faturalar nedeniyle aynı yıl içinde düzeltmeye konu edilen kayıtlarda yer alan bedeller ile raporlama amacıyla muhasebeleştirilen tahakkuk tutarları dikkate alınmaz.

Aylık dönemler itibarıyla hesaplanan paylar, ilgili olduğu ayı izleyen ayın yirminci günü akşamına kadar Kurumun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak hesabına ödenir. İlgili hesapta yer alan bakiyenin tamamı, 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunundaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar Hazine Müsteşarlığının ilgili hesabına aktarılır.

Süresinde ödenmeyen Hazine payı, 5369 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında ödenen evrensel hizmet katkı payı ve Kurum masraflarına katkı payı tutarları ile bunlara bağlı gecikme zammı Kurumun bildirimine üzerine imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerinde yer alan hükümler kapsamında takip ve tahsil edilerek Kurum hesabına yatırılır. Söz konusu tutarlar yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar ilgili idarelerin hesabına gönderilir.

Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmeciler tarafından, Hazine payının süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, Kurumca, eksik ödenen veya süresinde ödenmeyen Hazine payının bir

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Brüt satışlardan maksat, işletmecinin faaliyetleri çerçevesinde satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan veya tahakkuk ettirilen toplam değerleri kapsayan ve gelir tablosu hesaplarından, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak yapılan düzenlemelerle belirlenen “60. Brüt Satışlar” hesap grubundaki hesaplara kaydedilmesi gereken tutarların toplamıdır.

İşletmeciler, Hazine payının hesaplanması açısından “60. Brüt Satışlar” hesap grubundaki hesaplara kaydedilmesi gereken tutarlara ilişkin müphem ve tereddütü mucip gördükleri hususlar hakkında Gelir İdaresi Başkanlığından yazı ile izahat isteyebilir. İzahat talepleri, 213 sayılı Kanunun 413 üncü maddesi kapsamında Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre cevaplandırılır ve bu cevaplar anılan madde kapsamında verilen özelgeler ile aynı hukuki sonuçları doğurur.

Net satışlar, “60. Brüt Satışlar” hesap grubundaki hesaplara kaydedilmesi gereken tutarlardan “61. Satış İndirimleri” hesap grubundaki hesaplara kaydedilmesi gereken tutarların düşülmesi sonucu kalan tutarı ifade eder.

Maliye Bakanlığı; Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerden Hazine payı ödemesine ilişkin her türlü açıklama isteme ve bilgi ve belgeyi talep etme hakkına sahip olduğu gibi, yetkilendirme ve bu Kanundan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi konularında istemde bulunabilir. Maliye Bakanlığı, söz konusu işletmeciler ile bunların distribütörleri ve bayileri nezdinde, bilgi sistemleri dahil, her türlü inceleme ve denetim yapmaya yetkilidir.

İlgili döneme ilişkin denetime, dönemi takip eden üç ay içerisinde başlanır ve başlanıldığı tarihten itibaren altı ay içerisinde tamamlanır. 213 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinde yer alan tarhiyat öncesi uzlaşma hükümleri, bu fıkra kapsamındaki denetim sonucu ortaya çıkacak tutarlar ve buna bağlı cezalar için de uygulanır. Uzlaşmaya varılması halinde tutanağın bir örneği işletmeciye uzlaşma anında verilerek tebliğ edilir, tutanakla tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz. Üzerinde uzlaşılan tutarlar, tutanağın tebliğinden itibaren bir ay içerisinde Kuruma ödenir. Uzlaşma talep edilmesi durumunda, üzerinde uzlaşma sağlanamasa dahi bu tutarlar için tekrar uzlaşma talep edilemez. Denetime ve uzlaşmaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Denetim sonucu düzenlenen rapor ve varsa uzlaşma tutanakları Kuruma gönderilir. Kurum tarafından, raporda tespit edilen ve uzlaşma talep edilmeyen veya sağlanamayan Hazine payı ile bu tutar üzerinden uygulanan cezai şart tutarı işletmeciye bildirilir ve bu tutarlar bildirim tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.

Süresinde ödenmeyen cezai şart tutarları ile fer’ileri, Kurumun bildirimine üzerine 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili vergi dairesi tarafından tahsil edilerek Kurum hesabına aktarılır. Süresinde ödenmeyen Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı ve Kurum masraflarına katkı payı tutarları ile bunlara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı ve cezai şart tutarları ile ilgili olarak, vergi dairesi uygulamaları hariç olmak üzere uluslararası tahkim de dahil her türlü yargı organında açılacak davalarda husumet, münhasıran Kuruma yöneltilir.

Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmecilerin şebekeleri üzerinden elektronik haberleşme hizmeti

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

katı tutarında cezai şart uygulanır. İşletmecilerin, ilgili döneme ilişkin denetime başlanmadan önce ve haklarında herhangi bir resmi makama ihbarda bulunulmamış olması kaydıyla süresinde ödemedikleri ya da eksik ödedikleri Hazine payını ve evrensel hizmet katkı payını, ödenmesi gereken tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte ödemeleri halinde cezai şart uygulanmaz.

Brüt satışlardan maksat, işletmecinin faaliyetleri çerçevesinde satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan veya tahakkuk ettirilen toplam değerleri kapsayan ve gelir tablosu hesaplarından, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak yapılan düzenlemelerle belirlenen “60. Brüt Satışlar” hesap grubundaki hesaplara kaydedilmesi gereken tutarların toplamıdır.

İşletmeciler, Hazine payının hesaplanması açısından “60. Brüt Satışlar” hesap grubundaki hesaplara kaydedilmesi gereken tutarlara ilişkin müphem ve tereddütü mucip gördükleri hususlar hakkında Gelir İdaresi Başkanlığından yazı ile izahat isteyebilir. İzahat talepleri, talep tarihinden itibaren iki ay içerisinde, 213 sayılı Kanunun 413 üncü maddesi kapsamında Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre cevaplandırılır ve bu cevaplar anılan madde kapsamında verilen özeldeler ile aynı hukuki sonuçları doğurur.

Net satışlar, “60. Brüt Satışlar” hesap grubundaki hesaplara kaydedilmesi gereken tutarlardan “61. Satış İndirimleri” hesap grubundaki hesaplara kaydedilmesi gereken tutarların düşülmesi sonucu kalan tutarı ifade eder.

Maliye Bakanlığı; Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerden Hazine payı ödemesine ilişkin her türlü açıklama isteme ve bilgi ve belgeyi talep etme hakkına sahip olduğu gibi, yetkilendirme ve bu Kanundan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi konularında istemde bulunabilir. Maliye Bakanlığı, söz konusu işletmeciler nezdinde, bilgi sistemleri dahil, her türlü inceleme ve denetim yapmaya yetkilidir.

İlgili döneme ilişkin denetime, dönemi takip eden üç ay içerisinde başlanır ve başlanıldığı tarihten itibaren altı ay içerisinde tamamlanır. 213 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinde yer alan tarhiyat öncesi uzlaşma hükümleri, bu fıkra kapsamındaki denetim sonucu ortaya çıkacak tutarlar ve buna bağlı cezalar için de uygulanır. Uzlaşmaya varılması halinde tutanağın bir örneği işletmeciye uzlaşma anında verilerek tebliğ edilir, üzerinde uzlaşılan tutarlar, tutanağın tebliğinden itibaren bir ay içerisinde Kuruma ödenir. Uzlaşma talep edilmesi durumunda, üzerinde uzlaşma sağlanamasa dahi bu tutarlar için tekrar uzlaşma talep edilemez. Denetim sonucu düzenlenen rapor ve varsa uzlaşma tutanakları Kuruma gönderilir. Kurum tarafından, raporda tespit edilen ve uzlaşma talep edilmeyen veya sağlanamayan Hazine payı ile bu tutar üzerinden uygulanan cezai şart tutarı işletmeciye bildirilir ve bu tutarlar bildirim tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenir. İşletmeciler, denetim raporunda tespit edilen ve 213 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesi hükümlerine göre uzlaşma talep edilmeyen Hazine payı ile bu tutar üzerinden uygulanan cezai şart tutarının kendilerine bildirildiği tarihi takip eden bir ay içinde 213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi hükümlerine göre Gelir İdaresi Başkanlığından uzlaşma talep edebilir, uzlaşma talebinden önce dava açılmışsa dava, uzlaşma işleminin sonuca bağlanmasından önce mahkemelerce incelenmez, herhangi bir sebeple incelenir ve karara bağlanırsa bu karar hükümsüz sayılır. Uzlaşmaya varılması halinde tutanağın bir örneği işletmeciye uzlaşma anında verilerek tebliğ

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sunan diğer işletmecilerin ve Kurum tarafından hava taşıtlarında mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmecilerin Hazine payını eksik ödediğinin veya hiç ödemediğinin Maliye Bakanlığınca yapılacak yıllık denetimler neticesinde tespit edilmesi halinde, bu durumun işletmeciye tebliğini müteakip, Hazine payının ödenmemiş kısmı ile birlikte, bu tutara eksik ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre ödeneceği tarihe kadar tahakkuk ettirilecek gecikme zammı oranı kadar faiz işletmeci tarafından iki ay içinde Kurumun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak hesabına ödenir. İlgili hesapta yer alan bakiyenin tamamı, 5369 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar Hazine Müsteşarlığının ilgili hesabına aktarılır. Ödemenin süresinde yapılmaması halinde, söz konusu işletmecilerin yetkilendirmesi bir ay içinde Kurum tarafından iptal edilir ve ödenmeyen tutarlar, Kurumun ilgili vergi dairesine yapacağı başvuru üzerine, 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili vergi dairesince takip ve tahsil edilerek Kurumun bahse konu hesabına aktarılır. Söz konusu tutarlar yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar ilgili idarelerin hesabına gönderilir. Bu fıkra kapsamında yapılan denetimler sonucu tespit edilen alacaklar için de bu maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde uzlaşma hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 2- 406 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- (1) Bu maddenin kapsamına ve maddede geçen terimlere aşağıda yer verilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

edilir, üzerinde uzlaşılan tutarlar, tutanağın tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde Kuruma ödenir. Uzlaşmanın sağlanamaması halinde tutanağın işletmeciye tebliğ tarihinden itibaren dava açılabilir, bu takdirde dava açma süresi bitmiş veya 15 günden az kalmış ise dava açma müddeti, tutanağın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün olarak uzar ve bu sürede ödenmeyen tutarlar imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerinde yer alan hükümler kapsamında takip ve tahsil edilir.

Uzlaşma hükümleri, Hazine payına eksik ödendiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için gecikme zammı uygulanmasına engel teşkil etmez. Uzlaşma sağlanan tutanaklar ile tespit edilen hususlar hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikâyetle bulunulamaz. Denetime ve uzlaşmaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Süresinde ödenmeyen cezai şart tutarları ile fer'ileri, imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerinde yer alan hükümler kapsamında takip ve tahsil edilerek Kurum hesabına yatırılır. Süresinde ödenmeyen Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı ve Kurum masraflarına katkı payı tutarları ile bunlara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı ve cezai şart tutarları ile ilgili olarak, vergi dairesi uygulamaları hariç olmak üzere uluslararası tahkim de dâhil her türlü yargı organında açılacak davalarda husumet, münhasıran Kuruma yöneltir.

Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmecilerin şebekeleri üzerinden elektronik haberleşme hizmeti sunan diğer işletmecilerin ve Kurum tarafından hava taşıtlarında mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmecilerin Hazine payını eksik ödediğinin veya hiç ödemediğinin Maliye Bakanlığınca yapılacak yıllık denetimler neticesinde tespit edilmesi halinde, bu durumun işletmeciye tebliğini müteakip, Hazine payının ödenmemiş kısmı ile birlikte, bu tutara eksik ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ödeneceği tarihe kadar tahakkuk ettirilecek gecikme zammı oranı kadar faiz işletmeci tarafından iki ay içinde Kurumun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak hesabına ödenir. İlgili hesapta yer alan bakiyenin tamamı, 5369 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar Hazine Müsteşarlığının ilgili hesabına aktarılır. Ödemenin süresinde yapılmaması halinde, söz konusu işletmecilerin yetkilendirmesi bir ay içinde Kurum tarafından iptal edilir ve ödenmeyen tutarlar, Kurumun ilgili vergi dairesine yapacağı başvuru üzerine, 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili vergi dairesince takip ve tahsil edilerek Kurumun bahse konu hesabına aktarılır. Söz konusu tutarlar yatırıldığı günü takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar ilgili idarelerin hesabına gönderilir. Bu fıkra kapsamında yapılan denetimler sonucu tespit edilen alacaklar için de bu maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde uzlaşma hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının ve Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 2- 406 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- (1) Bu maddenin kapsamına ve maddede geçen terimlere aşağıda yer verilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

a) Bu madde hükümleri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere (bu maddenin yürürlüğe girdiği ay dahil) ilişkin olarak Kurum tarafından imtiyaz sözleşmeleri veya sayısı sınırlandırılmış kullanım hakkı ile yetkilendirilmiş olan işletmeciler hakkında, Kurum, Hazine Müsteşarlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından, imtiyaz sözleşmeleri veya sayısı sınırlandırılmış kullanım hakkı yetki belgeleri veya ilgili mevzuat uyarınca yapılan inceleme ve denetimler sonucunda eksik ödendiği tespit edilen; Hazine payı, 5369 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında ödenen evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, telsiz ücretleri ve bu kapsamda taraflar arasında imzalanmış olan sözleşme ve protokoller uyarınca tahakkuk ettirilen cezai şart ve gecikme zammı ya da gecikme faizi alacakları ile yargılama giderlerine ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili idarece henüz incelenmeyen veya incelenmesi tamamlanmayan dönemlere ilişkin alacaklara ve fer'ilerine uygulanır.

b) Bu maddede geçen ihtilaflı alacaklar tabiri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar işletmeciye ilgili idarenin bildirimi üzerine belirlenen Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, telsiz ücretleri, cezai şart tutarları ve fer'ileri ile yargılama giderlerine ilişkin adli, idari veya uluslararası tahkim mercileri nezdinde dava açılmış veya kesinleşmiş olup olmamasına bakılmaksızın hüküm verilmiş veya dava açma süresi henüz geçmemiş veya vadesinde ödenmemiş ya da ödeme süresi geçmemiş olan bu fıkranın (a) bendi kapsamındaki alacakları ifade eder.

c) Bu maddede geçen, Yİ-ÜFE aylık değişim oranları tabiri; Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 31/12/2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını (Bu madde hükümlerine göre ödenecek alacaklara bu maddenin yürürlüğe girdiği ay için uygulanması gereken Yİ-ÜFE aylık değişim oranı olarak, bu maddenin yürürlüğe girdiği aydan bir önceki ay için belirlenen Yİ-ÜFE aylık değişim oranı esas alınır.) ifade eder.

(2) Bu maddede geçen ihtilaflı alacaklar, aşağıda belirtilen hükümlere göre yapılandırılır.

a) Bu maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen süre ve şekilde başvurusunu tamamlayan işletmeciler tarafından, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ihtilaflı Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı ve telsiz ücreti alacaklarının asıllarının ödenmemiş kısmının tamamı ile bu tutara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların yerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Yİ- ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu maddede belirtilen süre içerisinde ilgili idarelerin hesabına tamamen ödenmesi ve bu maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen başvuru şartlarının tamamlanması koşuluyla asıl alacağa bağlı olarak tahakkuk ettirilen cezai şart ve bu cezalara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'iler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce alacak asılları ödenmiş cezai şartlar ve bunların fer'ilerin tamamının tahsilinden vazgeçilir.

b) Bu fıkranın (a) bendine göre ödenecek ihtilaflı telsiz ücretlerinin hesabında, işletmecilerin fazla ödeme yaptıkları dönemlere ilişkin telsiz ücretlerinin ödendikleri tarih esas alınarak eksik ödenen dönemlerin telsiz ücretlerine mahsup edilmesinden sonra kalan tutar dikkate alınır, eksik ödenen telsiz ücretine fazla ödemenin yapıldığı tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak fer'i alacak

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

a) Bu madde hükümleri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere (bu maddenin yürürlüğe girdiği ay dâhil) ilişkin olarak Kurum tarafından imtiyaz sözleşmeleri veya sayısı sınırlandırılmış kullanım hakkı ile yetkilendirilmiş olan işletmeciler hakkında, Kurum, Hazine Müsteşarlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından, imtiyaz sözleşmeleri veya sayısı sınırlandırılmış kullanım hakkı yetki belgeleri veya ilgili mevzuat uyarınca yapılan inceleme ve denetimler sonucunda eksik ödendiği tespit edilen; Hazine payı, 5369 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında ödenen evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, idari ücret, telsiz ücretleri ve bu kapsamda taraflar arasında imzalanmış olan sözleşme ve protokoller uyarınca tahakkuk ettirilen cezai şart ve gecikme zammı ya da gecikme faizi alacakları ile yargılama giderlerine ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili idarece henüz incelenmeyen veya incelenmesi tamamlanmayan dönemlere ilişkin alacaklara ve fer'ilerine uygulanır.

b) Bu maddede geçen ihtilaflı alacaklar tabiri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar işletmeciye ilgili idarenin bildirimi üzerine belirlenen Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, idari ücret, telsiz ücretleri, cezai şart tutarları ve fer'ileri ile yargılama giderlerine ilişkin adli, idari veya uluslararası tahkim mercileri nezdinde dava açılmış veya kesinleşmiş olup olmamasına bakılmaksızın hüküm verilmiş veya dava açma süresi henüz geçmemiş veya vadesinde ödenmemiş ya da ödeme süresi geçmemiş olan bu fıkranın (a) bendi kapsamındaki alacakları ifade eder.

c) Bu maddede geçen, Yİ-ÜFE aylık değişim oranları tabiri; Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 31/12/2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını (Bu madde hükümlerine göre ödenecek alacaklara bu maddenin yürürlüğe girdiği ay için uygulanması gereken Yİ-ÜFE aylık değişim oranı olarak, bu maddenin yürürlüğe girdiği aydan bir önceki ay için belirlenen Yİ-ÜFE aylık değişim oranı esas alınır.) ifade eder.

(2) Bu maddede geçen ihtilaflı alacaklar, aşağıda belirtilen hükümlere göre yapılandırılır.

a) Bu maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen süre ve şekilde başvurusunu tamamlayan işletmeciler tarafından, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ihtilaflı Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, idari ücret ve telsiz ücreti alacaklarının asıllarının ödenmemiş kısmının tamamı ile bu tutara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların yerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu maddede belirtilen süre ve şekilde ilgili idarelerin hesabına tamamen ödenmesi ve bu maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen başvuru şartlarının tamamlanması koşuluyla asıl alacağa ilişkin gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'iler ile asıl alacağa bağlı olarak tahakkuk ettirilen cezai şart ve bu cezalara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'iler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce alacak asılları ödenmiş cezai şartlar ve bunların fer'ilerin tamamının tahsilinden vazgeçilir.

b) Bu fıkranın (a) bendine göre ödenecek ihtilaflı telsiz ücretlerinin hesabında, işletmecilerin fazla ödeme yaptıkları dönemlere ilişkin telsiz ücretlerinin ödendikleri tarih esas alınarak eksik ödenen dönemlerin telsiz ücretlerine mahsup edilmesinden sonra kalan tutar dikkate alınır, eksik ödenen telsiz

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

hesaplanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar kesinleşmemiş borçlarını tümüyle ödemiş olan işletmecilerin yukarıda belirtilen kapsamdaki mahsup işlemleri aynı şekilde yapıldıktan sonra kalan alacakları mahsup işlemlerinin tamamlanmasını takip eden aydan itibaren Kuruma olan telsiz ücretlerine ilişkin borçlarından mahsup edilir. Bu bent kapsamındaki mahsuplaşma işlemi Kurumca gerçekleştirilir.

(3) Bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında başvuruda bulunacak işletmeciler hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu maddenin kapsadığı dönemlere ilişkin olarak Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı ve Kurum masraflarına katkı payı açısından incelemesi devam eden ya da henüz başlanmamış olan dönemler hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında başvuruda bulunacak işletmecilerin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içerisinde Hazine Müsteşarlığına başvuruda bulunarak, incelemesi devam eden veya henüz başlanmamış olan dönemler için Hazine payı matrahının bu Kanunun mülga ek 36 ncı maddesi ile değiştirilmesinden sonraki dönemlere ilişkin olarak yapılan incelemelerde eksik ödendiği tespit edilen Hazine payının, ilgili dönemlerde işletmeciler tarafından gerçekleştirilen Hazine payı ödemelerine oranının, incelemesi devam eden veya incelenecek olan dönemlerde ödedikleri Hazine payına uygulanması sonucu hesaplanacak tutarı, ilave Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payı olarak ödemeyi kabul ettiklerini bildirmeleri halinde, bu şekilde hesaplanacak Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payı tutarları, eksik ödeme tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarla birlikte bu maddede öngörülen süre ve şekilde ilgili idarenin hesabına ödenmesi koşuluyla incelemeler sonlandırılır, incelenmeyen dönemlere ilişkin ayrıca inceleme yapılmaz, cezai şart tahakkuk ettirilmez.

b) Bu fıkranın (a) bendi hükmünden yararlanma talebinde bulunmayan işletmeciler hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla incelemesi devam eden veya henüz başlanmamış olan dönemlere ilişkin incelemeler, Maliye Bakanlığı tarafından yapılır ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir yıl içinde tamamlanır. İnceleme sonucunda eksik ödendiği tespit edilen Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payı tutarları ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların, inceleme sonucunun Kurum tarafından işletmeciye tebliğinden itibaren bir ay içerisinde Kurum hesabına ödenmesi şartıyla bu alacaklara uygulanan cezai şart, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Ödemenin süresinde yapılmaması durumunda işletmeciler, bu fıkra hükmünden yararlanamaz ve söz konusu alacaklar, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince takip ve tahsil edilir.

c) Bu fıkra hükümleri, Kurum tarafından Kurum masraflarına katkı payı için de uygulanır. Bu fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında yapılan hesaplama ve inceleme sonuçları Kurum masraflarına katkı payı hesaplamalarında dikkate alınmak üzere ilgili idare tarafından Kuruma iletilir.

(4) Bu madde kapsamında yapılacak başvuru şartları ile diğer şartlar aşağıda belirlenmiştir.

a) Bu madde kapsamına giren işletmecilerin, bu madde hükmünden yararlanabilmek için;

1) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında ödenmesi gereken tutarları ilgili idarelerin hesaplarına yatırdıklarını gösteren dekont,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ücretine fazla ödemenin yapıldığı tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak fer'i alacak hesaplanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar kesinleşmemiş borçlarını tümüyle ödemiş olan işletmecilerin yukarıda belirtilen kapsamdaki mahsup işlemleri aynı şekilde yapıldıktan sonra kalan alacakları mahsup işlemlerinin tamamlanmasını takip eden aydan itibaren Kuruma olan telsiz ücretlerine ilişkin borçlarından mahsup edilir. Bu bent kapsamındaki mahsuplaşma işlemi Kurumca gerçekleştirilir.

c) Bu fıkra kapsamına giren alacakların maddede öngörülen süre ve şekilde ödenmemesi halinde madde hükmünden yararlanma hakkı kaybedilir ve ilgili mevzuat uyarınca yapılan inceleme ve denetimler sonucunda eksik ödendiği tespit edilen alacak asılları ile bunlara bağlı cezai şartlar ve fer'i alacaklar, imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerinde yer alan hükümler kapsamında takip ve tahsil edilir.

(3) Bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında başvuruda bulunacak işletmeciler hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu maddenin kapsadığı dönemlere ilişkin olarak Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı ve idari ücret açısından incelemesi devam eden ya da henüz başlanmamış olan dönemler hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında başvuruda bulunacak işletmecilerin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içerisinde Hazine Müsteşarlığına başvuruda bulunarak, incelemesi devam eden veya henüz başlanmamış olan dönemler için Hazine payı matrahının bu Kanunun mülga ek 36 ncı maddesi ile değiştirilmesinden sonraki dönemlere ilişkin olarak yapılan incelemelerde eksik ödendiği tespit edilen Hazine payının, ilgili dönemlerde işletmeciler tarafından gerçekleştirilen Hazine payı ödemelerine oranının, incelemesi devam eden veya incelenecek olan dönemlerde ödedikleri Hazine payına uygulanması sonucu hesaplanacak tutarı, ilave Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payı olarak ödemeyi kabul ettiklerini bildirmeleri halinde, bu şekilde hesaplanacak Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payı tutarları, eksik ödeme tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarla birlikte bu maddede öngörülen süre ve şekilde ilgili idarenin hesabına ödenmesi koşuluyla incelemeler sonlandırılır, incelenmeyen dönemlere ilişkin ayrıca inceleme yapılmaz, cezai şart tahakkuk ettirilmaz. Ödemenin bu maddede öngörülen süre ve şekilde yapılmaması durumunda işletmeciler, bu madde hükmünden yararlanamaz ve söz konusu alacaklar, cezai şart tutarları ve fer'ileriyle birlikte imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerinde yer alan hükümler kapsamında takip ve tahsil edilir.

b) Bu fıkranın (a) bendi hükmünden yararlanma talebinde bulunmayan işletmeciler hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla incelemesi devam eden veya henüz başlanmamış olan dönemlere ilişkin incelemeler, Maliye Bakanlığı tarafından yapılır ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir yıl içinde tamamlanır. İnceleme sonucunda eksik ödendiği tespit edilen Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payı tutarları ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların, ilk taksiti inceleme sonucunun Kurum tarafından işletmeciye tebliğini izleyen aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler hâlinde altı eşit taksitte Kurum hesabına ödenmesi şartıyla bu alacaklara uygulanan cezai şart, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu bent kapsamına giren

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

2) Bu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamında ödenmesi gereken tutarları ilgili idarelerin hesaplarına yatırdıklarını gösteren dekont veya (b) bendinde belirtilen yöntemi seçtiklerine dair beyanname,

3) Bu Kanun hükümleri ile uyumlu olacak şekilde gerekli imtiyaz sözleşmesi ve yetki belgesi tadilatlarının kabul edildiğine dair taahhütname,

4) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar işletmeciye ilgili idarenin bildirimi üzerine belirlenen Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, telsiz ücretleri ve cezai şart tutarları ile fer'ilerine ilişkin adli, idari veya uluslararası tahkim mercileri nezdinde açılmış tüm davalardan feragat ettiklerini ve idare tarafından açılan davaları kabul ettiklerini tevsik eden belgeler ile uluslararası tahkim ile adli ve idari yargı mercileri nezdinde lehlerine verilmiş kararlara ilişkin haklarından feragat ettiklerine dair feragatname ve söz konusu alacaklara ilişkin bu madde kapsamındaki tutarların tekrar ihtilaflı hale getirilmeyeceğine dair beyanname,

ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ilgili idarelere yazılı başvuruda bulunması şarttır. Başvurunun, ilgili idarelerce bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ikinci ayın sonuna kadar onaylanması ile başvuru tamamlanmış sayılır.

b) İşletmecilerce, bu madde hükmünden yararlanılmak üzere davadan feragat edilmesi ve buna ilişkin dilekçenin ilgili adli, idari veya uluslararası tahkim mercilerine verildiğini tevsik eden belgenin ibrazı halinde idarece de ihtilaflar sürdürülmez. Bu madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan feragat veya idare tarafından açılan davaları kabul eden işletmecilerin bu ihtilaflarıyla ilgili olarak karar tarihine bakılmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra tebliğ edilen kararlar uyarınca işlem yapılmaz. Bu davalar ile ilgili olarak hüküm altına alınan ya da feragat ve kabuller sebebiyle hüküm altına alınacak olan vekâlet ücreti ve yargılama giderleri karşılıklı olarak takip ve tahsil edilmez, tahsil edilenler iade edilmez.

c) Uluslararası tahkim mercii ve Türk mahkemeleri tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar verilmiş olan kararlarda işletmecilerin lehlerine hükmedilen haklardan feragati alınır ve Türk mahkemelerinde idare tarafından açılmış davaların kabul edilmesi şartı aranır. Bu davalar ile ilgili olarak hüküm altına alınan ya da kabul sebebiyle hüküm altına alınacak olan vekâlet ücreti ve yargılama giderleri karşılıklı olarak takip ve tahsil edilmez, tahsil edilenler iade edilmez.

ç) Bu madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunan işletmeciler, ilgili sözleşmelerin tadili için aynı tarih itibarıyla Kuruma da başvuru yapmış sayılır. İmtiyaz sözleşmesi ve yetki belgesi hükümlerinin değiştirilmesinde bu Kanun hükümleri dikkate alınır. Bu takdirde, imtiyaz sözleşmesi ve yetki belgesi değişiklikleri bu maddenin yürürlüğe girdiği ayın son gününden itibaren geçerli sayılır.

(5) Kurum tarafından, bu Kanun, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca yetkilendirilen ve bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girmeyen işletmeciler ve hizmet sağlayıcılar; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ilgisine göre Kuruma veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına başvuruda bulunarak, Kurum veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı alacaklarının asıllarının ödenmemiş kısmının tamamı ile bu tutara

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

alacakların maddede öngörülen süre ve şekilde ödenmemesi halinde madde hükmünden yararlanma hakkı kaybedilir ve ilgili mevzuat uyarınca yapılan inceleme ve denetimler sonucunda eksik ödendiği tespit edilen alacak asılları ile bunlara bağlı cezai şartlar ve fer'i alacaklar, imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerinde yer alan hükümler kapsamında takip ve tahsil edilir.

c) Bu fıkra hükümleri, Kurum tarafından Kurum masraflarına katkı payı ve idari ücret için de uygulanır. Bu fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında yapılan hesaplama ve inceleme sonuçları Kurum masraflarına katkı payı ve idari ücret hesaplamalarında dikkate alınmak üzere ilgili idare tarafından Kuruma iletilir.

(4) Bu madde kapsamına giren işletmecilerin;

a) Madde hükmünden yararlanabilmeleri için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ilgili idarelere yazılı başvuruda bulunmaları ve başvuru dilekçesine;

1) Bu maddenin üçüncü fıkrasının (a) veya (b) bendinde belirtilen yöntemi seçtiklerine dair beyannameyi,

2) Bu Kanun hükümleri ile uyumlu olacak şekilde gerekli imtiyaz sözleşmesi ve yetki belgesi tadilatlarının kabul edildiğine dair taahhütnameyi,

3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar işletmeciye ilgili idarenin bildirimi üzerine belirlenen Hazine payı, evrensel hizmet katkı payı, Kurum masraflarına katkı payı, idari ücret, telsiz ücretleri ve cezai şart tutarları ile fer'ilerine ilişkin adli, idari veya uluslararası tahkim mercileri nezdinde açılmış tüm davalardan feragat ettiklerini ve idare tarafından açılan davaları kabul ettiklerini tevsik eden belgeler ile uluslararası tahkim ile adli ve idari yargı mercileri nezdinde lehlerine verilmiş kararlara ilişkin haklarından feragat ettiklerine dair feragatnameyi ve söz konusu alacaklara ilişkin bu madde kapsamındaki tutarların tekrar ihtilaflı hale getirilmeyeceğine dair beyannameyi

eklemeleri,

b) Madde kapsamında hesaplanan tutarların ilk taksitini 2018 yılının Ocak ayından başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde altı eşit taksitte ödemeleri şarttır. Başvurunun, ilgili idarelerce bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ikinci ayın sonuna kadar onaylanması ile başvuru tamamlanmış sayılır.

c) Bu maddeye göre ödenecek taksitlerin ödeme süresinin son gününün resmi tatile rastlaması hâlinde süre, tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonunda biter.

ç) Bu madde hükümlerine göre hesaplanan tutarın;

1) İlk taksit ödeme süresi içerisinde tamamen ödenmesi hâlinde, bu tutara bu Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz.

2) Taksitle ödenmek istenmesi hâlinde, ilgili fıkralarda yer alan hükümler saklı kalmak şartıyla borçluların başvuru sırasında altı eşit taksitte ödemeyi tercih ettiğini bildirmesi şarttır.

3) Taksitle yapılacak ödemelerinde, ilk taksit ödeme süresinin bitim tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için aylık %1 faiz hesaplanır ve ay kesirleri tam ay olarak dikkate alınır.

4) Bu maddeye göre ödenmesi gereken taksitlerin ilk ikisi süresinde ödenmek koşuluyla, kalan taksitlerden; iki veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların yerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Kuruma veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına ödemeleri şartıyla bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için dava açılmaması ve açılmış davalardan feragat edilmesi şarttır.

(6) Bu madde kapsamına giren alacaklara karşılık tahsil edilmiş tutarların bu maddeye dayanılarak red ve iadesi yapılmaz.

(7) Bu madde kapsamında tahsil edilecek tutarların hesaplanmasında ilgili idarelerin kayıtları esas alınır.

(8) Bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında düzenlenen süreleri üç katına kadar uzatmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

(9) Bu madde kapsamındaki alacakların bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirmeksizin terkin edilmesine Maliye Bakanı, Kurum alacakları yönünden terkin işlemlerine Kurum yetkilidir.

(10) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Kurumun görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu madde hükümlerinden yararlanılır. İlk iki taksitin süresinde tam ödenmemesi ya da süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde bu madde hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir, ancak ödenen tutar kadar madde hükmünden yararlanılır.

d) İşletmecilerce, bu madde hükmünden yararlanılmak üzere davadan feragat edilmesi ve buna ilişkin dilekçenin ilgili adli, idari veya uluslararası tahkim mercilerine verildiğini tevsik eden belgenin ibrazı halinde idarece de ihtilaflar sürdürülmez. Bu madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan feragat veya idare tarafından açılan davaları kabul eden işletmecilerin bu ihtilaflarıyla ilgili olarak karar tarihine bakılmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra tebliğ edilen kararlar uyarınca işlem yapılmaz. Bu davalar ile ilgili olarak hüküm altına alınan ya da feragat ve kabuller sebebiyle hüküm altına alınacak olan vekâlet ücreti ve yargılama giderleri karşılıklı olarak takip ve tahsil edilmez, tahsil edilenler iade edilmez.

e) Uluslararası tahkim mercii ve Türk mahkemeleri tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar verilmiş olan kararlarda işletmecilerin lehlerine hükmedilen haklardan feragati alınır ve Türk mahkemelerinde idare tarafından açılmış davaların kabul edilmesi şartı aranır. Bu davalar ile ilgili olarak hüküm altına alınan ya da kabul sebebiyle hüküm altına alınacak olan vekâlet ücreti ve yargılama giderleri karşılıklı olarak takip ve tahsil edilmez, tahsil edilenler iade edilmez.

f) Bu madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunan işletmeciler, ilgili sözleşmelerinin veya yetki belgelerinin tadili için aynı tarih itibarıyla Kuruma da başvuru yapmış sayılır. İmtiyaz sözleşmesi ve yetki belgesi hükümlerinin değiştirilmesinde bu Kanun hükümleri dikkate alınır. Bu takdirde, imtiyaz sözleşmesi ve yetki belgesi değişiklikleri bu maddenin yürürlüğe girdiği ayın son gününden itibaren geçerli sayılır.

(5) Kurum tarafından, bu Kanun, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca yetkilendirilen ve bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girmeyen işletmeciler ve hizmet sağlayıcılar; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ilgisine göre Kuruma veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına başvuruda bulunarak, Kurum veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı alacaklarının asıllarının ödenmemiş kısmının tamamı ile bu tutara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların yerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içerisinde Kuruma veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına ödemeleri şartıyla bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için dava açılmaması ve açılmış davalardan feragat edilmesi şarttır.

(6) Bu madde kapsamına giren alacaklara karşılık tahsil edilmiş tutarların bu maddeye dayanılarak red ve iadesi yapılmaz.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3- 406 sayılı Kanunun ek 36 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu Kanunun ek 13 üncü maddesine göre satışı yapılan taşınmazlara ilişkin olarak anılan maddede belirlenen süre içerisinde binalarını yapmayan ya da taksitlerini ödemeyen hak sahipleri ile 31/12/2020 tarihinden önce süreleri dolacak olan hak sahiplerine binalarını yapmaları veya taksitlerini ödemeleri amacıyla 31/12/2020 tarihine kadar ek süre verilir. Ancak bu süre içerisinde de hak sahiplerince bina yapılmaması veya taksitlerin ödenmemesi durumunda, bu taşınmazlar köy tüzel kişiliği adına, tüzel kişiliğini kaybeden köylerde ise ilgili belediye adına resen tapuda tescil edilir.”

MADDE 5- 14/4/1341 tarihli ve 618 sayılı Limanlar Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Liman başkanlığı idari sorumluluk sahasında can, mal ve çevresel risk taşıyan veya seyir ve seferin selametine engel olabilecek suret ve vaziyette karaya oturmuş, yarı batık veya batık halde yahut terk edilmiş veya atıl halde bulunan gemileri ve eşyasını, geminin donatanı veya kaptanı, liman başkanı tarafından tayin edilecek bir süre içerisinde çıkarmaya veya bulunduğu yerden kaldırmaya mecburdur. Bu süre kırk beş günden fazla olamaz. Belirlenen müddet, gemi yabancı bayraklı ise geminin sicile kayıtlı olduğu devletin ilgili makamlarına, donatana ve kaptana bildirilir, bu kişilerin adresleri bilinmiyorsa herhangi bir uluslararası denizcilik bülteninde ilan edilir. Gemi Türk bayraklı ise donatan veya kaptana bildirilir. Bu kişilerin adresleri bilinmiyorsa yurt düzeyinde dağıtım yapılan ve tirajı yüz binin üzerinde olan bir gazetede ilan edilir. Ayrıca gemi veya gemi vasfını kaybetmiş eşya hacizli ise durum haciz işlemini gerçekleştiren icra dairesine de bildirilir. Teknik veya meteorolojik zorunluluk nedeni ile ilgililer tarafından yapılacak itirazlar üzerine bu süreler, liman başkanı tarafından kırk beş günü aşmamak üzere uzatılabilir.

Tayin edilen süre içinde birinci fıkra uyarınca bildirimde bulunulanlara ulaşılamaması veya ulaşılsa dahi ilgililer tarafından geminin çıkarılmasından ya da bulunduğu yerden kaldırılmasından imtina edilmesi halinde; gemi ve eşyasını, liman başkanı çıkarmaya, çıkarttırmaya, bulunduğu yerden kaldırmaya, kaldırtmaya, imha ettirmeye, satmaya ve sattırmaya yetkilidir. Satış işlemi, liman başkanlıkları tarafından yerine getirilir ve satış aşamasına kadar yapılan masraflar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesinden karşılanır. Yapılan masraflara karşılık gelen tutar, Bakanlık Döner Sermaye İşletmesine gelir kaydedildikten sonra artan tutar gemi ve eşyası üzerinde haciz var ise ilk haczi koyan dosyaya gönderilir ve mevzuata göre sıra cetveli yapılarak

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(7) Bu madde kapsamında tahsil edilecek tutarların hesaplanmasında ilgili idarelerin kayıtları esas alınır.

(8) Bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında düzenlenen süreleri üç katına kadar uzatmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

(9) Bu madde kapsamındaki alacakların bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirmeksizin terkin edilmesine Maliye Bakanı, Kurum alacakları yönünden terkin işlemlerine Kurum yetkilidir.

(10) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Kurumun görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 3- 406 sayılı Kanunun ek 36 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu Kanunun ek 13 üncü maddesine göre satışı yapılan taşınmazlara ilişkin olarak anılan maddede belirlenen süre içerisinde binalarını yapmayan ya da taksitlerini ödemeyen hak sahipleri ile 31/12/2020 tarihinden önce süreleri dolacak olan hak sahiplerine binalarını yapmaları veya taksitlerini ödemeleri amacıyla 31/12/2020 tarihine kadar ek süre verilir. Ancak bu süre içerisinde de hak sahiplerince bina yapılmaması veya taksitlerin ödenmemesi durumunda, bu taşınmazlar köy tüzel kişiliği adına, tüzel kişiliğini kaybeden köylerde ise ilgili belediye adına resen tapuda tescil edilir.”

MADDE 5- 14/4/1341 tarihli ve 618 sayılı Limanlar Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Liman başkanlığı idari sorumluluk sahasında can, mal ve çevresel risk taşıyan veya seyir ve seferin selametine engel olabilecek suret ve vaziyette karaya oturmuş, yarı batık veya batık halde yahut terk edilmiş veya atıl halde bulunan gemileri ve eşyasını, geminin donatanı veya kaptanı, liman başkanı tarafından tayin edilecek bir süre içerisinde çıkarmaya veya bulunduğu yerden kaldırmaya mecburdur. Bu süre kırk beş günden fazla olamaz. Belirlenen müddet, gemi yabancı bayraklı ise geminin sicile kayıtlı olduğu devletin ilgili makamlarına, donatana ve kaptana bildirilir, bu kişilerin adresleri bilinmiyorsa herhangi bir uluslararası denizcilik bülteninde ilan edilir. Gemi Türk bayraklı ise donatan veya kaptana bildirilir. Bu kişilerin adresleri bilinmiyorsa yurt düzeyinde dağıtımı yapılan ve tirajı yüz binin üzerinde olan bir gazetede ilan edilir. Ayrıca gemi veya gemi vasfını kaybetmiş eşya hacizli ise durum haciz işlemini gerçekleştiren icra dairesine de bildirilir. Teknik veya meteorolojik zorunluluk nedeni ile ilgililer tarafından yapılacak itirazlar üzerine bu süreler, liman başkanı tarafından kırk beş günü aşmamak üzere uzatılabilir.

Tayin edilen süre içinde birinci fıkra uyarınca bildirimde bulunulana ulaşılamaması veya ulaşılsa dahi ilgililer tarafından geminin çıkarılmasından ya da bulunduğu yerden kaldırılmasından imtina edilmesi halinde; gemi ve eşyasını, liman başkanı çıkarmaya, çıkarttırmaya, bulunduğu yerden kaldırmaya, kaldırtmaya, imha ettirmeye, satmaya ve sattırmaya yetkilidir. Satış işlemi, liman başkanlıkları tarafından yerine getirilir ve satış aşamasına kadar yapılan masraflar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesinden karşılanır. Yapılan masraflara karşılık gelen tutar, Bakanlık Döner Sermaye İşletmesine gelir kaydedildikten sonra artan tutar, gemi ve eşyası üzerinde haciz var ise ilk haczi koyan dosyaya gönderilir ve mevzuata göre sıra cetveli yapılarak

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

alacaklılara dağıtılır. Bu işlemler sonucu artan bir tutarın bulunması halinde, söz konusu tutar beş yıl içinde müracaat edilmesi halinde hak sahibine ödenmek üzere Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi nezdinde emanet hesabına kaydedilir. Satış sürecinde adli veya idari makamlara yapılacak itirazlar ya da başvurular satışa durdurmaz. Satılan mal takyidattan âri olarak alıcıya teslim edilir.

Yukarıda belirtilen durumlar dışında, liman başkanlığı idari sorumluluk sahasında bulunan gemilerin, seyir, can, mal, çevre güvenliği ve emniyet bakımından ciddi tehlike oluşturabileceği durumlarda, gemi veya deniz aracı hakkında herhangi bir mahkeme kararı, adli veya idari tedbir olsa dahi, liman başkanı, birinci fıkradaki sürelerle bağlı kalmaksızın geminin emniyetli bir yere nakli de dâhil olmak üzere her türlü tedbiri almaya yetkilidir. Bu durumlarda alınan tedbirlerin masrafı gemi donatanı tarafından karşılanır. Gemi donatanının bu masrafları otuz gün içerisinde ödememesi halinde; barınma haricindeki masraflar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından karşılanır ve birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin düzenlemeleri yapmaya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 6- 24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “10 yılı” ibaresi “30 yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “sonraki ayın en geç yarısına kadar Kültür Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba” ibaresi “takip eden ayın en geç onbeşine kadar Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına” şeklinde, aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “Özel hesapta toplanan bu tutarların dörtte biri Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir” ibaresi “Yatırılan bu tutarın dörtte üçü özel gelir olmak üzere tamamı genel bütçe geliri olarak” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, aynı maddenin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Bu hesapta kalan miktarlar” ibaresi “Özel ödenek kaydedilen tutarlar,” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Özel gelir kaydedilen tutarlar karşılığını Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.”

MADDE 8- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 22/A- Maliye Bakanı, aşağıdaki ödeme ve işlemlerde, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

alacaklılara dağıtılır. Bu işlemler sonucu artan bir tutarın bulunması halinde, söz konusu tutar beş yıl içinde müracaat edilmesi halinde hak sahibine ödenmek üzere Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi nezdinde emanet hesabına kaydedilir. Satış sürecinde adli veya idari makamlara yapılacak itirazlar ya da başvurular satışa durdurmaz. Satılan mal takyidattan âri olarak alıcıya teslim edilir.

Yukarıda belirtilen durumlar dışında, liman başkanlığı idari sorumluluk sahasında bulunan gemilerin, seyir, can, mal, çevre güvenliği ve emniyet bakımından ciddi tehlike oluşturabileceği durumlarda, gemi veya deniz aracı hakkında herhangi bir mahkeme kararı, adli veya idari tedbir olsa dahi, liman başkanı, birinci fıkradaki sürelerle bağlı kalmaksızın geminin emniyetli bir yere nakli de dâhil olmak üzere her türlü tedbiri almaya yetkilidir. Bu durumlarda alınan tedbirlerin masrafı gemi donatanı tarafından karşılanır. Gemi donatanının bu masrafları otuz gün içerisinde ödememesi halinde; barınma haricindeki masraflar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından karşılanır ve yukarıdaki hükümler uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin düzenlemeleri yapmaya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 6- 26/12/1925 tarihli ve 697 sayılı Günün Yirmidört Saate Taksimine Dair Kanunun 2 nci maddesinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu bir saati aşmamak kaydıyla ileri saat uygulaması yapmaya yetkilidir.”

MADDE 7- 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “sonraki ayın en geç yarısına kadar Kültür Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba” ibaresi “takip eden ayın en geç on beşine kadar Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına” şeklinde, aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “Özel hesapta toplanan bu tutarların dörtte biri Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir” ibaresi “Yatırılan bu tutarın dörtte üçü özel gelir olmak üzere tamamı genel bütçe geliri olarak” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkra aşağıdaki cümle eklenmiş, aynı maddenin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Bu hesapta kalan miktarlar” ibaresi “Özel ödenek kaydedilen tutarlar,” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Özel gelir kaydedilen tutarlar karşılığını Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye Kültür ve Turizm Bakanı yetkilidir.”

MADDE 8- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 22/A- Maliye Bakanı, aşağıdaki ödeme ve işlemlerde, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin yapacağı her türlü ödemelerde,

2. 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumlar ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurum ve kuruluşların (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemelerde,

3. Kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde,

4. 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kağıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadastro harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile (8) sayılı tarifeye konu harçlar (diploma harçları hariç) ve trafik harçlarına mevzu işlemlerde,

5. 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde.

Bu madde kapsamında zorunluluk getirilen ödemelere ilişkin olarak işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere, yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcu karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. Şu kadar ki bu hükmün uygulanmasında diğer kamu idarelerinin alacaklarına karşılık kesinti yapılması gereken hallerde kesinti tutarı garameten taksim olunur.

Takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın ödeme yapanlara ve işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara dörtbin Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.”

MADDE 9- 6183 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “kredi kartı ile ödenmesi” ibaresi “kredi kartı, banka kartı ve benzeri kartlar ile ödenmesi” şeklinde ve ikinci cümlesinde yer alan “kredi kartı kullanılmak” ibaresi “kredi kartı, banka kartı ve benzeri kartlar kullanılmak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 6183 sayılı Kanunun 15 inci, 55 inci, 56 ncı ve 60 ıncı maddelerinde ve 58 inci maddesinin birinci ve yedinci fıkralarında yer alan “7” ibareleri “15” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “%25”, (b) ve (d) bentlerinde yer alan “%15”, (c) bendinde yer alan “%5” ibareleri “%7,5” şeklinde, yedinci fıkrasında yer alan “Birinci fıkradaki %25 ve %15 oranlarını ayrı ayrı veya birlikte %5’e, %5 oranını ise sıfıra kadar indirmeye ve bu oranları kanuni oranlarına kadar artırmaya” ibaresi “Birinci fıkradaki oranları ayrı ayrı veya birlikte sıfıra kadar indirmeye, iki katına kadar artırmaya” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde yer alan “Türkiye’de kurulu borsalarda gerçekleştirilen” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin yapacağı her türlü ödemelerde,

2. 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumlar ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurum ve kuruluşların (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemelerde,

3. Kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde,

4. 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kâğıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadastro harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile (8) sayılı tarifye konu harçlar (diploma harçları hariç) ve trafik harçlarına mevzu işlemlerde,

5. 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde.

Bu madde kapsamında zorunluluk getirilen ödemelere ilişkin olarak işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere, yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcu karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. Şu kadar ki bu hükmün uygulanmasında diğer kamu idarelerinin alacaklarına karşılık kesinti yapılması gereken hallerde kesinti tutarı garameten taksim olunur.

Takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın ödeme yapanlara ve işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara dört bin Türk lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.”

MADDE 9- 6183 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “kredi kartı ile ödenmesi” ibaresi “kredi kartı, banka kartı ve benzeri kartlar ile ödenmesi” şeklinde ve ikinci cümlesinde yer alan “kredi kartı kullanılmak” ibaresi “kredi kartı, banka kartı ve benzeri kartlar kullanılmak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 6183 sayılı Kanunun 15 inci, 55 inci, 56 ncı ve 60 ncı maddelerinde ve 58 inci maddesinin birinci ve yedinci fıkralarında yer alan “7” ibareleri “15” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “%25”, (b) ve (d) bentlerinde yer alan “%15”, (c) bendinde yer alan “%5” ibareleri “%7,5” şeklinde, yedinci fıkrasında yer alan “Birinci fıkradaki %25 ve %15 oranlarını ayrı ayrı veya birlikte %5’e, %5 oranını ise sıfıra kadar indirmeye ve bu oranları kanuni oranlarına kadar artırmaya” ibaresi “Birinci fıkradaki oranları ayrı ayrı veya birlikte sıfıra kadar indirmeye, iki katına kadar artırmaya” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde yer alan “Türkiye’de kurulu borsalarda gerçekleştirilen” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 13- 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (2) numaralı bendinin (ç) ve (e) alt bentleri aşağıdaki şekilde, (d) alt bendinde yer alan “Bu fıkranın (b) ve (c) bentlerinde” ibaresi “Bu bendin (b) ve (c) alt bentlerinde” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ç) Bayilerle yapılacak sözleşmelerin esasları ile bayilere verilecek komisyon ve teşvik primi oranlarını tespit etmek.”

“e) Başbaya ile yapılacak sözleşmelerin esasları ile komisyon ve teşvik primi dahil olmak üzere ihale kistaslarını tespit etmek.”

“Bu maddenin üçüncü fıkrasının (2) numaralı bendinin (c) alt bendi ve (5) numaralı bendinin (a) alt bendi ile (12) numaralı bendinde belirtilen görev ve yetkiler, 21/2/2008 tarihli ve 5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yapıtırılması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında Teşkilat Başkanlığınca kısmen veya tamamen özel hukuk tüzel kişilerine devredilebilir veya mal ve hizmet satın alma yoluna gidilebilir.”

MADDE 14- 8/6/1959 tarihli ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “%10” ibaresi “%20” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 15- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 74 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “% 25’ini” ibaresi “% 15’ini” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin mülga (c) alt bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“c) Tam mükellef kurumlar tarafından elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar sermayeye eklenmeyen ve/veya kar dağıtımına konu edilmeyen dağıtılabilir kurum kazançlarından (Bu kazançların bu alt bent kapsamında tevkifata tabi tutulduktan sonra; sermayeye eklenmesi halinde sermayeye eklenen tutara isabet eden tevkifat tutarı, dağıtılması halinde ise dağıtılan kazanç üzerinden bu alt bent kapsamında yapılan tevkifatın dağıtılan kazançlar üzerinden (b.i) ve (b.ii) alt bentleri ile Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci ve 30 uncu maddeleri uyarınca hesaplanan vergiden mahsubundan sonra kalan kısmı kuruma red ve iade olunur. Dağıtılan kazançlar üzerinden (b.i) ve (b.ii) alt bentleri ile Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci ve 30 uncu maddeleri uyarınca hesaplanan verginin bulunmaması halinde dağıtılan kazançta isabet eden tevkifat tutarı hakkında da bu hüküm uygulanır.),”

MADDE 17- 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan tarifede yazılı “%27” ibaresi “%30” şeklinde ve tarifenin dördüncü gelir dilimi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“70.000 TL’den fazlasının 70.000 TL’si için 17.350 TL (ücret gelirlerinde 110.000 TL’den fazlasının 110.000 TL’si için 29.350 TL), fazlası %35”

MADDE 18- 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 87- 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin net ücretleri bu Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle 32 nci maddedeki esaslara göre sadece kendisi için asgari geçim indirimi hesaplanan asgari ücretlilere 2017 yılı Ocak ayına ilişkin ödenen net ücretin altında kalanlara, bu tutar ile 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin olarak aylık

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13- 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (2) numaralı bendinin (ç) ve (e) alt bentleri aşağıdaki şekilde, (d) alt bendinde yer alan “Bu fıkranın (b) ve (c) bentlerinde” ibaresi “Bu bendin (b) ve (c) alt bentlerinde” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ç) Bayilerle yapılacak sözleşmelerin esasları ile bayilere verilecek komisyon ve teşvik primi oranlarını tespit etmek.”

“e) Başbaya ile yapılacak sözleşmelerin esasları ile komisyon ve teşvik primi dahil olmak üzere ihale kistaslarını tespit etmek.”

“Bu maddenin üçüncü fıkrasının (2) numaralı bendinin (c) alt bendi ve (5) numaralı bendinin (a) alt bendi ile (12) numaralı bendinde belirtilen görev ve yetkiler, 21/2/2008 tarihli ve 5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yapıtılması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında Teşkilat Başkanlığınca kısmen veya tamamen özel hukuk tüzel kişilerine devredilebilir veya mal ve hizmet satın alma yoluna gidilebilir.”

MADDE 14- 8/6/1959 tarihli ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “%10” ibaresi “%20” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 15- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 74 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “%25’ini” ibaresi “%15’ini” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 87- 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin net ücretleri bu Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle 32 nci maddedeki esaslara göre sadece kendisi için asgari geçim indirimi hesaplanan asgari ücretlilere 2017 yılı Ocak ayına ilişkin ödenen net ücretin altında kalanlara, bu tutar ile 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin olarak aylık

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

hesaplanan net ücreti arasındaki fark tutar, ücretlinin asgari geçim indirimine ayrıca ilave edilir. Bu fıkra da geçen net ücret, yasal kesintiler sonrası ücret tutarına asgari geçim indiriminin ilavesi sonucu oluşan ücreti ifade eder.

Bu Kanunun bu maddeye aykırı olan hükümleri 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık ayları için uygulanmaz.

Bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla birinci fıkra da yer alan dönemlere ilişkin olarak verilmiş olan muhtasar beyannamelerde beyan edilen ve birinci fıkra hükmü kapsamında ilave asgari geçim indirimi uygulanamaması nedeniyle çalışanlarca fazla ödenen vergiler, bunlara iade edilmek üzere, vergi sorumlularınca bu maddenin yayımı tarihinden sonra verilecek muhtasar beyannameler üzerinde hesaplanan vergiden mahsup edilmek suretiyle reddolunur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile mahsup şeklini ve dönemini belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 19- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 101 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 101- Bu Kanuna göre bilinen adresler şunlardır:

1. Mükellef tarafından işe başlamada veya adres değişikliğinde bildirilen işyeri adresleri,
2. Yoklama fişinde veya ilgilinin imzası bulunmak şartıyla yetkili memurlar tarafından bir tutanakla tespit edilen işyeri adresleri,
3. 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa göre oluşturulan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi.

Birinci fıkranın (1) ve (2) numaralı bentlerinde yazılı bilinen adreslerden tarih itibarıyla tebligat yapacak makama en son olarak bildirilmiş veya bu makamca tespit edilmiş olanı dikkate alınır ve tebliğ öncelikle bu adreste yapılır.

İşyeri adresinde tebliğ yapılacak olanların bu adresinde bulunamaması, işin bırakılması veya işin bırakılmış addolunması hallerinde tebliğ, gerçek kişilerde kendisinin, tüzel kişilerde bunların başkan, müdür veya kanuni temsilcilerinden birinin, tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde ise bunları idare edenler veya varsa temsilcilerinden herhangi birinin adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde yapılır.

İşyeri adresi olmayanlara tebliğ, doğrudan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde yapılır.”

MADDE 20- 213 sayılı Kanunun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 102- Tebliğ olunacak evrakı içeren zarf posta idaresince muhatabına verilir ve bu durum muhatap ile posta memuru tarafından tebliğ alındısına tarih ve imza konulmak suretiyle tespit olunur.

Muhatap imza edecek kadar yazı bilmez veya herhangi bir sebeple imza edemeyecek durumda bulunursa sol elinin başparmağı bastırılmak suretiyle tebliğ edilir.

Muhatap tebellüğden imtina ederse, tebliğ evrakının gönderildiği idareden alınabileceği şerhini içeren bir pusula kapağı yapıştırılır. Posta memuru, durumu tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza ederek, tebliğ olunacak evrakı tebliği yaptıran idareye teslim eder. Bu durumda tebliğ, pusulanın kapağı yapıştırıldığı tarihte yapılmış sayılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

hesaplanan net ücreti arasındaki fark tutar, ücretlinin asgari geçim indirimine ayrıca ilave edilir. Bu fıkra da geçen net ücret, yasal kesintiler sonrası ücret tutarına asgari geçim indiriminin ilavesi sonucu oluşan ücreti ifade eder.

Bu Kanunun bu maddeye aykırı olan hükümleri 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık ayları için uygulanmaz.

Bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla birinci fıkra da yer alan dönemlere ilişkin olarak verilmiş olan muhtasar beyannamelerde beyan edilen ve birinci fıkra hükmü kapsamında ilave asgari geçim indirimi uygulanmaması nedeniyle çalışanlarca fazla ödenen vergiler, bunlara iade edilmek üzere, vergi sorumlularınca bu maddenin yayımı tarihinden sonra verilecek muhtasar beyannameler üzerinde hesaplanan vergiden mahsup edilmek suretiyle reddolunur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile mahsup şeklini ve dönemini belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 17- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 101 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 101- Bu Kanuna göre bilinen adresler şunlardır:

1. Mükellef tarafından işe başlamada veya adres değişikliğinde bildirilen işyeri adresleri,
2. Yoklama fişinde veya ilgilinin imzası bulunmak şartıyla yetkili memurlar tarafından bir tutanakla tespit edilen işyeri adresleri,
3. 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa göre oluşturulan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi.

Birinci fıkranın (1) ve (2) numaralı bentlerinde yazılı bilinen adreslerden tarih itibarıyla tebligat yapacak makama en son olarak bildirilmiş veya bu makamca tespit edilmiş olanı dikkate alınır ve tebliğ öncelikle bu adreste yapılır.

İşyeri adresinde tebliğ yapılacak olanların bu adresinde bulunamaması, işin bırakılması veya işin bırakılmış addolunması hallerinde tebliğ, gerçek kişilerde kendisinin, tüzel kişilerde bunların başkan, müdür veya kanuni temsilcilerinden birinin, tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde ise bunları idare edenler veya varsa temsilcilerinden herhangi birinin adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde yapılır.

İşyeri adresi olmayanlara tebliğ, doğrudan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde yapılır.”

MADDE 18- 213 sayılı Kanunun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 102- Tebliğ olunacak evrakı içeren zarf posta idaresince muhatabına verilir ve bu durum muhatap ile posta memuru tarafından tebliğ alındısına tarih ve imza konulmak suretiyle tespit olunur.

Muhatap imza edecek kadar yazı bilmez veya herhangi bir sebeple imza edemeyecek durumda bulunursa sol elinin başparmağı bastırılmak suretiyle tebliğ edilir.

Muhatap tebellüğden imtina ederse, tebliğ evrakının gönderildiği idareden alınabileceği şerhini içeren bir pusula kاپی yapıstırılır. Posta memuru, durumu tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza ederek, tebliğ olunacak evrakı tebliği yaptıran idareye teslim eder. Bu durumda tebliğ, pusulanın kاپی yapıstırıldığı tarihte yapılmış sayılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde sayılan işyeri adreslerine tebliğ çıkılan hallerde, tebliğ yapılacak olanların bu adreste bulunamaması durumunda (Bulunamama durumu o adresten geçici ayrılımları da kapsar.) durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek, tebliğ evrakı gönderildiği idareye iade edilir. Bu durumda bu Kanunun 101 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre işlem yapılır.

Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde sayılan adrese tebliğ çıkılan hallerde, tebliğ yapılacak kişinin adresinde bulunamaması durumunda (Bulunamama durumu o adresten geçici ayrılımları da kapsar.) durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek, tebliğ evrakı gönderildiği idareye iade edilir. Bunun üzerine tebliği çıkaran merci tarafından tayin olunacak münasip bir süre yeniden tebliğ çıkarılır. İkinci defa çıkarılan tebliğ evrakı da aynı sebeplerle tebliğ edilemezse, tebliğ evrakının gönderildiği idareden alınabileceği şerhini içeren bir pusula kapıya yapıştırılır. Bu durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek tebliğ evrakı, gönderildiği idareye iade edilir. Tebliğ evrakının pusulanın yapıştırıldığı tarihten itibaren onbeş gün içerisinde muhatabı tarafından alınması hâlinde alındığı günde, bu süre içerisinde alınmaması hâlinde ise onbeşinci günde tebliğ yapılmış sayılır.

Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 21- 213 sayılı Kanunun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 103- Aşağıda yazılı hallerde tebliğ ilan yoluyla yapılır.

1. Muhatabın bu Kanunun 101 inci maddesi kapsamında bilinen adresi yoksa,
2. Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde sayılan bilinen adreste tebliğ yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde kayıtlı bir adresi bulunmazsa,
3. Yabancı memleketlerde bulunanlara tebliğ yapılmasına imkân bulunmazsa,
4. Başkaca nedenlerden dolayı tebliğ yapılmasına imkân bulunmazsa.”

MADDE 22- 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş ve beşinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“4. Bu Kanunun 149 uncu maddesine göre devamlı bilgi vermek zorunda olanlardan istenilen bilgiler ile beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları kullanılmak suretiyle internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesine, beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracılığıyla gönderilmesi hususlarında izin vermeye, standart belirlemeye veya zorunluluk getirmeye, beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgeler ile bilgilerin aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu zorunluluk veya standartları beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgeler veya bilgi ve işlem çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulatmaya ya da belirlemeye, kanuni süresinden sonra kendiliğinden veya pişmanlık talepli olarak verilen beyannameler üzerine düzenlenen tahakkuk fişi ve/veya ihbarnameler ile süresinden sonra verilen bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelere istinaden düzenlenen ihbarnameleri, mükellefe, vergi sorumlusuna veya bunların elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verdiği

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde sayılan işyeri adreslerine tebliğe çıkılan hallerde, tebliğ yapılacak olanların bu adreste bulunamaması durumunda (Bulunamama durumu o adresten geçici ayrılmaları da kapsar.) durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek, tebliğ evrakı gönderildiği idareye iade edilir. Bu durumda bu Kanunun 101 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre işlem yapılır.

Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde sayılan adrese tebliğe çıkılan hallerde, tebliğ yapılacak kişinin adresinde bulunamaması durumunda (Bulunamama durumu o adresten geçici ayrılmaları da kapsar.) durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek, tebliğ evrakı gönderildiği idareye iade edilir. Bunun üzerine tebliği çıkaran merci tarafından tayin olunacak münasip bir süre sonra yeniden tebliğ çıkarılır. İkinci defa çıkarılan tebliğ evrakı da aynı sebeplerle tebliğ edilemezse, tebliğ evrakının gönderildiği idareden alınabileceği şerhini içeren bir pusula kapıya yapıştırılır. Bu durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek, tebliğ evrakı, gönderildiği idareye iade edilir. Tebliğ evrakının pusulanın yapıştırıldığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde muhatabı tarafından alınması hâlinde alındığı günde, bu süre içerisinde alınmaması hâlinde ise on beşinci günde tebliğ yapılmış sayılır.

Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 19- 213 sayılı Kanunun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 103- Aşağıda yazılı hallerde tebliğ ilan yoluyla yapılır.

1. Muhatabın bu Kanunun 101 inci maddesi kapsamında bilinen adresi yoksa,
2. Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde sayılan bilinen adreste tebliğ yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde kayıtlı bir adresi bulunmazsa,
3. Yabancı memleketlerde bulunanlara tebliğ yapılmasına imkân bulunmazsa,
4. Başkaca nedenlerden dolayı tebliğ yapılmasına imkân bulunmazsa.”

MADDE 20- 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkra aşağıdaki bent eklenmiş ve beşinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“4. Bu Kanunun 149 uncu maddesine göre devamlı bilgi vermek zorunda olanlardan istenilen bilgiler ile beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları kullanılmak suretiyle internet de dâhil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesine, beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususlarında izin vermeye, standart belirlemeye veya zorunluluk getirmeye, beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgeler ile bilgilerin aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu zorunluluk veya standartları beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgeler veya bilgi ve işlem çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya ya da belirlemeye, kanuni süresinden sonra kendiliğinden veya pişmanlık talepli olarak verilen beyannameler üzerine düzenlenen tahakkuk fişi ve/veya ihbarnameler ile süresinden sonra verilen bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelere istinaden düzenlenen ihbarnameleri, mükellefe, vergi sorumlusuna veya bunların elektronik ortamda beyanname,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda tebliğ etmeye, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelere ilişkin yapılan işlemlerin sonuçlarını internet de dâhil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında ilgili kişilere göndermeye ve bunların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye,”

“7. Elektronik ticarete vergi güvenliğini sağlamak amacıyla elektronik ortamda ticari faaliyette bulunan gerçek ya da tüzel kişi hizmet sağlayıcılara ve/veya başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ve tüzel kişi aracı hizmet sağlayıcılara ticari faaliyetlerine ilişkin bildirim verme yükümlülüğü getirmeye, bildirimin içerik, format, standart, verilme süresi ve yöntemini belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya, bildirim verme yükümlülüğünü iş hacmi, sektör, mükellef grupları, alış-satış tutarı, alım satıma konu mal ve hizmet türleri itibarıyla belirlemeye, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ilişkin bildirim konu bilgilerin aracı hizmet sağlayıcıları tarafından alınması zorunluluğunu getirmeye, bu bent kapsamındaki bilgi ve bildirimlerin elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesi yükümlülüğü getirmeye ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye,”

“Kanuni süresi geçtikten sonra kendiliğinden veya pişmanlık talepli olarak verilen beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesi üzerine elektronik ortamda düzenlenen tahakkuk fişi ve/veya ihbarnameler ile elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilen bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelerin süresinden sonra verilmesi üzerine elektronik ortamda düzenlenen ihbarnameler mükellef, vergi sorumlusu veya bunların elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verdiği gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda iletilir.”

MADDE 23- 213 sayılı Kanunun 157 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya ikamet” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 24- 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kurum yurtlarında barınan öğrenciler ile birlikte” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve ikinci fıkrasına “Beslenme ve barınma yardımı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan derneklere ait yükseköğrenim yurtlarında barınan öğrencilere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 25- 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“20- Taşıt değeri: Taşıtların teslimi, ilk iktisabı ve ithalinde hesaplanacak özel tüketim vergisi hariç, katma değer vergisi matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül eden değeri ifade eder.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgeleri gönderme yetkisi verdiği gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda tebliğ etmeye, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelere ilişkin yapılan işlemlerin sonuçlarını internet de dâhil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında ilgili kişilere göndermeye ve bunların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye,”

“7. Elektronik ticarete vergi güvenliğini sağlamak amacıyla elektronik ortamda ticari faaliyette bulunan gerçek ya da tüzel kişi hizmet sağlayıcılara ve/veya başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ve tüzel kişi aracı hizmet sağlayıcılara ticari faaliyetlerine ilişkin bildirim verme yükümlülüğü getirmeye, bildirimin içerik, format, standart, verilme süresi ve yöntemini belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya, bildirim verme yükümlülüğünü iş hacmi, sektör, mükellef grupları, alış-satış tutarı, alım satıma konu mal ve hizmet türleri itibarıyla belirlemeye, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ilişkin bildirim konu bilgilerin aracı hizmet sağlayıcıları tarafından alınması zorunluluğunu getirmeye, bu bent kapsamındaki bilgi ve bildirimlerin elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesi yükümlülüğü getirmeye ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye,”

“Kanuni süresi geçtikten sonra kendiliğinden veya pişmanlık talepli olarak verilen beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesi üzerine elektronik ortamda düzenlenen tahakkuk fişi ve/veya ihbarname ile elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilen bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelerin süresinden sonra verilmesi üzerine elektronik ortamda düzenlenen ihbarname mükellef, vergi sorumlusu veya bunların elektronik ortamda beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgeleri gönderme yetkisi verdiği gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda iletilir.”

MADDE 21- 213 sayılı Kanunun 157 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya ikamet” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 22- 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kurum yurtlarında barınan öğrenciler ile birlikte” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve ikinci fıkrasına “Beslenme ve barınma yardımı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan derneklere ait yükseköğrenim yurtlarında barınan öğrencilere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 23- 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“20- Taşıt değeri: Taşıtların teslimi, ilk iktisabı ve ithalinde, katma değer vergisi matrahını oluşturan unsurlardan (vade farkı ile hesaplanan özel tüketim vergisi hariç) teşekkül eden değeri ifade eder.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 26- 197 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelen (1) sayılı tarifenin “1- Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri” başlıklı bölümü iki sütun eklenmek suretiyle aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı tarifenin “2- Motosikletler” başlıklı bölümünden önce gelmek üzere aşağıdaki satır eklenmiş, anılan tablodan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut ikinci fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“

Motor Silindir Hacmi (cm³)	Taşıt Değeri (TL)	Satır Numarası	Taşıtların Yaşları ile Ödenecek Yıllık Vergi Tutarı (TL)				
			1 - 3 yaş	4 - 6 yaş	7 - 11 yaş	12 - 15 yaş	16 ve yukarı yaş
1- Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri							
1300 cm³ ve aşağısı	40.000'i aşmayanlar	1	904	630	353	267	95
	40.000'i aşıp 70.000'i aşmayanlar	2	994	693	388	294	104
	70.000'i aşanlar	3	1.085	756	423	320	114
1301 - 1600 cm³ e kadar	40.000'i aşmayanlar	4	1.449	1.086	630	445	171
	40.000'i aşıp 70.000'i aşmayanlar	5	1.593	1.195	693	489	187
	70.000'i aşanlar	6	1.738	1.303	756	534	204
1601 - 1800 cm³ e kadar	100.000'i aşmayanlar	7	2.814	2.199	1.295	790	306
	100.000'i aşanlar	8	3.069	2.399	1.413	862	334
1801 - 2000 cm³ e kadar	100.000'i aşmayanlar	9	4.432	3.414	2.007	1.195	471
	100.000'i aşanlar	10	4.835	3.725	2.189	1.304	514
2001 - 2500 cm³ e kadar	125.000'i aşmayanlar	11	6.648	4.826	3.015	1.802	713
	125.000'i aşanlar	12	7.253	5.265	3.289	1.966	778
2501 - 3000 cm³ e kadar	250.000'i aşmayanlar	13	9.269	8.063	5.037	2.710	995
	250.000'i aşanlar	14	10.112	8.796	5.495	2.957	1.085
3001 - 3500 cm³ e kadar	250.000'i aşmayanlar	15	14.116	12.700	7.651	3.819	1.401
	250.000'i aşanlar	16	15.399	13.855	8.346	4.166	1.529
3501 - 4000 cm³ e kadar	400.000'i aşmayanlar	17	22.193	19.164	11.287	5.037	2.007
	400.000'i aşanlar	18	24.210	20.906	12.313	5.495	2.189
4001 cm³ ve yukarısı	475.000'i aşmayanlar	19	36.322	27.238	16.132	7.250	2.814
	475.000'i aşanlar	20	39.624	29.714	17.598	7.909	3.069
Motor Silindir Hacmi (cm³)			Taşıtların Yaşları ile Ödenecek Yıllık Vergi Tutarı (TL)				
			1 - 3 yaş	4 - 6 yaş	7 - 11 yaş	12 - 15 yaş	16 ve yukarı yaş

”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 24- 197 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelen (I) sayılı tarifenin “1- Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri” başlıklı bölümü iki sütun eklenmek suretiyle aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı tarifenin “2- Motosikletler” başlıklı bölümünden önce gelmek üzere aşağıdaki satır eklenmiş, anılan tablodan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut ikinci fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“

Motor Silindir Hacmi (cm³)	Taşıt Değeri (TL)	Satır Numarası	Taşıtların Yaşları ile Ödenecek Yıllık Vergi Tutarı (TL)				
			1 - 3 yaş	4 - 6 yaş	7 - 11 yaş	12 - 15 yaş	16 ve yukarı yaş
1- Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri							
1300 cm³ ve aşağısı	40.000'i aşmayanlar	1	743	518	290	220	78
	40.000'i aşıp 70.000'i aşmayanlar	2	817	570	319	242	86
	70.000'i aşanlar	3	892	622	348	264	94
1301 - 1600 cm³ e kadar	40.000'i aşmayanlar	4	1.294	970	563	398	153
	40.000'i aşıp 70.000'i aşmayanlar	5	1.423	1.067	619	437	168
	70.000'i aşanlar	6	1.553	1.164	675	477	183
1601 - 1800 cm³ e kadar	100.000'i aşmayanlar	7	2.512	1.964	1.156	705	274
	100.000'i aşanlar	8	2.741	2.142	1.262	770	299
1801 - 2000 cm³ e kadar	100.000'i aşmayanlar	9	3.957	3.048	1.792	1.067	421
	100.000'i aşanlar	10	4.317	3.326	1.955	1.164	459
2001 - 2500 cm³ e kadar	125.000'i aşmayanlar	11	5.936	4.309	2.692	1.609	637
	125.000'i aşanlar	12	6.476	4.701	2.937	1.755	695
2501 - 3000 cm³ e kadar	250.000'i aşmayanlar	13	8.276	7.200	4.498	2.420	888
	250.000'i aşanlar	14	9.029	7.854	4.907	2.640	969
3001 - 3500 cm³ e kadar	250.000'i aşmayanlar	15	12.603	11.340	6.831	3.410	1.251
	250.000'i aşanlar	16	13.749	12.371	7.452	3.720	1.365
3501 - 4000 cm³ e kadar	400.000'i aşmayanlar	17	19.815	17.111	10.077	4.498	1.792
	400.000'i aşanlar	18	21.617	18.666	10.994	4.907	1.955
4001 cm³ ve yukarısı	475.000'i aşmayanlar	19	32.431	24.320	14.403	6.474	2.512
	475.000'i aşanlar	20	35.379	26.531	15.713	7.062	2.741
Motor Silindir Hacmi (cm³)			Taşıtların Yaşları ile Ödenecek Yıllık Vergi Tutarı (TL)				
			1 - 3 yaş	4 - 6 yaş	7 - 11 yaş	12 - 15 yaş	16 ve yukarı yaş

”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“(I) sayılı tarifiede yer alan otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri ilk kayıt ve tescil edildiği tarih itibarıyla taşıt değerine isabet eden satır, sonraki yıllarda da bu taşıtın vergi tutarlarının belirlenmesinde esas alınır.

(I) sayılı tarifiede yer alan otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerlerine ait vergi tutarlarının Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Birliği tarafından her yılın Ocak ayında ilan edilen kasko sigortası değerlerinin %10’unu aşması halinde, taşıtlara ait vergi tutarlarını, bir önceki satırdaki aynı yaş grubunda bulunan taşıtlara isabet eden vergi tutarı olarak belirlemeye, bu oranı %4’e kadar indirmeye ve kanuni oranına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 27- 197 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları ile 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “(I)” ibareleri “(I), (I/A),” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 197 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “önceki yılda uygulanan” ibaresinden sonra gelmek üzere “taşıt değerleri ve” ibaresi, üçüncü fıkrasının (a) bendinin sonuna “taşıt değerlerini ayrı ayrı veya birlikte yeniden belirlemeye,” ibaresi eklenmiş ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Taşıt değerlerinin hesabında yüz liraya, ödenmesi gereken vergi miktarlarında ise bir liraya kadar olan kesirler dikkate alınmaz.”

MADDE 29- 197 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- 31/12/2017 tarihinden (bu tarih dahil) önce kayıt ve tescil edilen otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri aşağıdaki (I/A) sayılı tarifeye göre vergilendirilir.

(I/A) SAYILI TARİFE

Motor Silindir Hacı (cm ³)	Taşıtların Yaşları ile Ödenecek Yıllık Vergi Tutarı (TL)				
	1-3 yaş	4-6 yaş	7-11 yaş	12-15 yaş	16 ve yukarı yaş
Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri					
1300 cm ³ e aşağısı	904	630	353	267	95
1301-1600 cm ³ e kadar	1.449	1.086	630	445	171
1601-1800 cm ³ e kadar	2.558	1.999	1.177	718	279
1801-2000 cm ³ e kadar	4.029	3.104	1.824	1.086	428
2001-2500 cm ³ e kadar	6.044	4.388	2.741	1.638	648
2501-3000 cm ³ e kadar	8.427	7.330	4.579	2.464	904
3001-3500 cm ³ e kadar	12.832	11.546	6.955	3.472	1.274
3501-4000 cm ³ e kadar	20.175	17.422	10.261	4.579	1.824
4001 cm ³ ve yukarısı	33.020	24.762	14.665	6.591	2.558

Yukarıdaki tarifiede yer alan taşıtlara ait vergi tutarlarının Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından her yılın Ocak ayında ilan edilen kasko sigortası değerlerinin %5’ini aşması halinde taşıtlara ait vergi tutarları, bir önceki satırdaki aynı yaş grubunda bulunan taşıtlara isabet eden vergi tutarı olarak esas alınır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(I) sayılı tarifiede yer alan otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerlerinde, ilk kayıt ve tescil edildiği tarih itibarıyla taşıt değerine isabet eden satır, sonraki yıllarda da bu taşıtın vergi tutarlarının belirlenmesinde esas alınır.”

“(I) sayılı tarifiede yer alan otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerlerine ait vergi tutarlarının Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından her yılın ocak ayında ilan edilen kasko sigortası değerlerinin %10’unu aşması halinde, taşıtlara ait vergi tutarlarını, bir önceki satırdaki aynı yaş grubunda bulunan taşıtlara isabet eden vergi tutarı olarak belirlemeye, bu oranı %4’e kadar indirmeye ve kanuni oranına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

“Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 25- 197 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları ile 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “(I)” ibareleri “(I), (I/A),” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 197 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “önceki yılda uygulanan” ibaresinden sonra gelmek üzere “taşıt değerleri ve” ibaresi, üçüncü fıkrasının (a) bendinin sonuna “taşıt değerlerini ayrı ayrı veya birlikte yeniden belirlemeye,” ibaresi eklenmiş ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Taşıt değerlerinin hesabında yüz Türk lirasına, ödenmesi gereken vergi miktarlarında ise bir Türk lirasına kadar olan kesirler dikkate alınmaz.”

MADDE 27- 197 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- 31/12/2017 tarihinden (bu tarih dahil) önce kayıt ve tescil edilen otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri aşağıdaki (I/A) sayılı tarifeye göre vergilendirilir.

(I/A) SAYILI TARİFE

Motor Silindir Hacmi (cm ³)	Taşıtların Yaşları ile Ödenecek Yıllık Vergi Tutarı (TL)				
	1-3 yaş	4-6 yaş	7-11 yaş	12-15 yaş	16 ve yukarı yaş
Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri					
1300 cm ³ ve aşağısı	743	518	290	220	78
1301-1600 cm ³ e kadar	1.294	970	563	398	153
1601-1800 cm ³ e kadar	2.284	1.785	1.051	641	249
1801-2000 cm ³ e kadar	3.598	2.771	1.629	970	383
2001-2500 cm ³ e kadar	5.396	3.918	2.448	1.463	579
2501-3000 cm ³ e kadar	7.524	6.545	4.089	2.200	808
3001-3500 cm ³ e kadar	11.458	10.309	6.210	3.100	1.138
3501-4000 cm ³ e kadar	18.014	15.555	9.161	4.089	1.629
4001 cm ³ ve yukarısı	29.483	22.109	13.094	5.885	2.284

Yukarıdaki tarifiede yer alan taşıtlara ait vergi tutarlarının Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından her yılın ocak ayında ilan edilen kasko sigortası değerlerinin %5’ini aşması halinde taşıtlara ait vergi tutarları, bir önceki satırdaki aynı yaş grubunda bulunan taşıtlara isabet eden vergi tutarı olarak esas alınır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce iktisap edilmiş ancak çeşitli nedenlerle kayıt ve tescil edilmemiş otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzeri taşıtlar 1/1/2018 tarihinden sonra ilk defa kayıt ve tescil edildiği takdirde bu maddede yer alan tarife göre vergilendirilir.”

MADDE 30- 21/2/1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu kağıtların, Maliye Bakanlığının muvafakati ile ilgili bakanlık, daireler veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından hazırlanıp bastırılması veya elektronik belge olarak düzenlenmesi mümkündür.”

MADDE 31- 14/5/1964 tarihli ve 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde ve aynı Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyalardan gümrük vergi had ve nispetleri “muaf” olanların gümrük vergisi had ve nispetleri “0” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu, bu Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetlerini 50’ye kadar yükseltebilir, sıfıra kadar indirebilir veya bu Cetveldeki had ve nispetleri %50’sine kadar artırabilir.”

MADDE 32- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun mükerrer 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yer alan maktu vergileri veya bu vergilerin yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan tutarlarını (maktu ve nispi vergilerin asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadler dahil) ve nispi vergileri, kâğıt türleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte olmak üzere; maktu vergilerde on katına, nispi vergilerde ise bir katına kadar artırmaya, uygulanmakta olan maktu vergileri yarısına kadar, nispi vergileri ise sıfıra kadar indirmeye, bu had ve miktarlar arasında yeni had, miktar ve nispetler tespit etmeye yetkilidir.”

MADDE 33- 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun “IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar” başlıklı bölümüne aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“54. Kamu özel iş birliği projelerinin finansmanı için yurtdışında ihraç edilen menkul kıymetler karşılığında fon temin etmek üzere kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlar.”

MADDE 34- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine onbirinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu özel iş birliği projelerinin finansmanı için yurtdışında ihraç edilen menkul kıymetler karşılığında fon temin etmek üzere kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin işlemler ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemler, yargı harçları hariç, bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.”

MADDE 35- 492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı Tarifenin “XII- Transfer fiyatlandırması ile ilgili yöntem belirleme anlaşması harçları.” başlıklı bölümü yürürlükten kaldırılmıştır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce iktisap edilmiş ancak çeşitli nedenlerle kayıt ve tescil edilmemiş otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzeri taşıtlar 1/1/2018 tarihinden sonra ilk defa kayıt ve tescil edildiği takdirde bu maddede yer alan tarife göre vergilendirilir.”

MADDE 28- 21/2/1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu kâğıtların, Maliye Bakanlığının muvafakati ile ilgili bakanlık, daireler veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından hazırlanıp bastırılması veya elektronik belge olarak düzenlenmesi mümkündür.”

MADDE 29- 14/5/1964 tarihli ve 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde ve aynı Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyalardan gümrük vergi had ve nispetleri “muaf” olanların gümrük vergisi had ve nispetleri “0” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu, bu Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetlerini 50’ye kadar yükseltebilir, sıfıra kadar indirebilir veya bu Cetveldeki had ve nispetleri %50’sine kadar artırabilir.”

MADDE 30- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun mükerrer 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yer alan maktu vergileri veya bu vergilerin yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan tutarlarını (maktu ve nispi vergilerin asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadler dâhil) ve nispi vergileri, kâğıt türleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte olmak üzere; maktu vergilerde on katına, nispi vergilerde ise bir katına kadar artırmaya, uygulanmakta olan maktu vergileri yarısına kadar, nispi vergileri ise sıfıra kadar indirmeye, bu had ve miktarlar arasında yeni had, miktar ve nispetler tespit etmeye yetkilidir.”

MADDE 31- 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun “IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar” başlıklı bölümüne aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“54. Kamu özel iş birliği projelerinin finansmanı için yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetler karşılığında fon temin etmek üzere kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlar ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar.”

MADDE 32- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine onbirinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu özel iş birliği projelerinin finansmanı için yurtdışında ihraç edilen menkul kıymetler karşılığında fon temin etmek üzere kurulan özel amaçlı kuruluşların, bu fonları proje yüklenicisi firmalara kullandırmasına ilişkin işlemler ile bunların teminatı ve geri ödenmesine ilişkin işlemler, yargı harçları hariç, bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.”

MADDE 33- 492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı Tarifenin “XII- Transfer fiyatlandırması ile ilgili yöntem belirleme anlaşması harçları.” başlıklı bölümü yürürlükten kaldırılmıştır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 36- 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “rapor ile Denetleme Kurulu raporunun” ibaresi “raporun” şeklinde değiştirilmiş ve (3) numaralı bendinde yer alan “ve Denetleme Kurulunun” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 37- 1211 sayılı Kanunun mülga 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisi:

MADDE 44- Banka, mevzuatla kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek amacıyla belirleyeceği gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belge istemeye yetkilidir. İstenilecek bilgi ve belgelerin kapsamı, toplanma ve izlenme yöntemi, doğruluğunun denetimi, paylaşımı, destek hizmeti temini de dahil olmak üzere usul ve esaslar Bankaca belirlenir.

Bu maddenin uygulanmasında destek hizmeti kuruluşu çalışanları hakkında da bu Kanunun 35 inci maddesi ve 68 inci maddesinin (II) numaralı fıkrasının (a) bendi hükümleri tatbik olunur.”

MADDE 38- 1211 sayılı Kanunun 68 inci maddesine aşağıdaki (IV) numaralı fıkra eklenmiştir.

“IV- Bankaca bu Kanunun 44 üncü maddesi uyarınca istenilen bilgi ve belgeleri vermeyen, gerçeğe aykırı bilgi ve belge veren veya belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak veren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevli ve ilgilileri hakkında bin günden ikibin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.”

MADDE 39- 1211 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Denetleme Kurulu üyeleri, Bankanın ilk Genel Kurul toplantısı bitimine kadar görevlerine devam ederler.”

MADDE 40- 1211 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 23 üncü ve 24 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 41- 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 23- Takdir komisyonlarınca 2017 yılında 2018 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri, 2017 yılı için uygulanan birim değerlerinin %50’sinden fazlasını aşması durumunda, 2018 yılına ilişkin bina ve arazi vergi değerlerinin hesabında, 2017 yılı için uygulanan asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin %50 fazlası esas alınır. Takip eden 2019, 2020 ve 2021 yıllarında 29 uncu madde kapsamında bina ve arazi vergisi matrahları ile asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri bu şekilde belirlenen değerler üzerinden hesaplanır.

Emlak vergi değeri veya asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri esas alınarak uygulanan vergi, harç ve diğer mali yükümlülükler için de birinci fıkra hükümlerine göre belirlenen değerler dikkate alınarak uygulanır.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 42- 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Mevsimlik tarım işçisi olarak bir başka ilde çalışmak amacıyla geçici olarak yer değiştirenlerin kimlik bildirimleri bu kişilerin yaşadıkları geçici yerleşim alanlarında doğrudan kolluk kuvvetlerince alınır ve bu bildirimler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile elektronik ortamda paylaşılır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 34- 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun mülga 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteme yetkisi:

MADDE 44- Banka, gerçek ve tüzel kişilerin döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izlemek amacıyla belirleyeceği gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi istemeye yetkilidir. İstenilecek bilgi ve belgelerin kapsamı, toplanma ve izlenme yöntemi, doğruluğunun denetimi, paylaşımı, destek hizmeti temini de dâhil olmak üzere usul ve esaslar Bankaca belirlenir.

Bu maddenin uygulanmasında destek hizmeti kuruluşu çalışanları hakkında da bu Kanunun 35 inci maddesi ve 68 inci maddesinin (II) numaralı fıkrasının (a) bendi hükümleri tatbik olunur.”

MADDE 35- 1211 sayılı Kanunun 68 inci maddesine aşağıdaki (IV) numaralı fıkra eklenmiştir.

“IV- Bu Kanunun 44 üncü maddesi uyarınca Bankaca istenilen bilgi ve belgeleri vermeyen, gerçeğe aykırı veren veya belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak veren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevli ve ilgilileri hakkında bin günden iki bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.”

MADDE 36- 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 23- Takdir komisyonlarınca 2017 yılında 2018 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri, 2017 yılı için uygulanan birim değerlerinin %50’sinden fazlasını aşması durumunda, 2018 yılına ilişkin bina ve arazi vergi değerlerinin hesabında, 2017 yılı için uygulanan asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin %50 fazlası esas alınır. Takip eden 2019, 2020 ve 2021 yıllarında 29 uncu madde kapsamında bina ve arazi vergisi matrahları ile asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri bu şekilde belirlenen değerler üzerinden hesaplanır.

Emlak vergi değeri veya asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri esas alınarak uygulanan vergi, harç ve diğer mali yükümlülükler için de birinci fıkra hükümlerine göre belirlenen değerler dikkate alınarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 37- 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Mevsimlik tarım işçisi olarak bir başka ilde çalışmak amacıyla geçici olarak yer değiştirenlerin kimlik bildirimleri, bu kişilerin yaşadıkları geçici yerleşim alanlarında doğrudan kolluk kuvvetlerince alınır ve bu bildirimler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile elektronik ortamda paylaşılır.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 43- 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanunun 5 inci maddesine onüçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurum, bu Kanun, 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 13/1/2011 ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1525 inci maddesi, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve ilgili diğer kanunlardan veya bu Kanunlarla Kuruma verilen yetkiler çerçevesinde düzenlenen sözleşmelerden kaynaklanan, ödenmediği veya eksik ödendiği tespit edilen, idari para cezaları dahil, alacaklarına (tahsiline aracılık ettiği alacaklar ile Hazine payına ilişkin cezaî şart hariç) veya borçlarına ilişkin olarak karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilir, uzlaşma davetlerini kabul edebilir. İhtilafın tamamı ya da bir kısmı üzerinde uzlaşma sağlayabilir, buna göre maddi ve hukuki nedenlerle kamu menfaati görülmesi halinde, asıl alacak ve fer’ilerinden kısmen ya da tamamen vazgeçilebilir. Uzlaşma halinde üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz. Uzlaşma tutanakları ilam hükmünde olup, uzlaşılan alacaklar, ilgisine göre ilamların icrasına dair genel hükümler çerçevesinde infaz olunur veya 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilir. Uzlaşma hükümleri yerine getirilmediği takdirde alacak muaccel olur ve uzlaşmaya konu edilen hak veya alacaklar, alacağın muaccel olduğu tarihten itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanan faizi ile birlikte takip ve tahsil edilir. Uzlaşmaya ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 44- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakıma ihtiyacı olan engellilere özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak belirlenecek kişi başına aylık bakım ücreti tutarı ile bakıma ihtiyacı olan engellinin evde bakımına destek için verilecek aylık sosyal yardım tutarı her yıl Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 45- 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde ve denetiminde bulunan mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Koruma Kurulları kararı alındıktan sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğüne yürütülür. Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetiminde bulunan mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Koruma Kurulları kararı alındıktan sonra, yöneticileri tarafından yürütülür.

Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunma ve değerlendirilmesi bu Kanun hükümlerine uygun olarak kendileri tarafından sağlanır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 38- 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanunun 5 inci maddesine onüçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurum, bu Kanun, 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 13/1/2011 ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1525 inci maddesi, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve ilgili diğer kanunlardan veya bu Kanunlarla Kuruma verilen yetkiler çerçevesinde düzenlenen sözleşmelerden kaynaklanan, ödenmediği veya eksik ödendiği tespit edilen, idari para cezaları dâhil, alacaklarına (tahsiline aracılık ettiği alacaklar ile Hazine payına ilişkin cezaî şart hariç) veya borçlarına ilişkin olarak karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilir, uzlaşma davetlerini kabul edebilir. İhtilafın tamamı ya da bir kısmı üzerinde uzlaşma sağlayabilir, buna göre maddi ve hukuki nedenlerle kamu menfaati görülmesi halinde, asıl alacak ve fer’ilerinden kısmen ya da tamamen vazgeçilebilir. Uzlaşma halinde üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılmaz ve hiçbir mercie şikâyetle bulunulamaz. Uzlaşma tutanakları ilam hükmünde olup, uzlaşılan alacaklar, ilgisine göre ilamların icrasına dair genel hükümler çerçevesinde infaz olunur veya 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilir. Uzlaşma hükümleri yerine getirilmediği takdirde alacak muaccel olur ve uzlaşmaya konu edilen hak veya alacaklar, alacağın muaccel olduğu tarihten itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanan faizi ile birlikte takip ve tahsil edilir. Uzlaşmaya ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 39- 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde ve denetiminde bulunan mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mühlhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Koruma Kurulları kararı alındıktan sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğüne yürütülür. Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetiminde bulunan mühlhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Koruma Kurulları kararı alındıktan sonra, yöneticileri tarafından yürütülür.

Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunma ve değerlendirilmesi bu Kanun hükümlerine uygun olarak kendileri tarafından sağlanır.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 46- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 40 ıncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu ve havacılık güvenliği

MADDE 40- Tüm sivil havacılık faaliyetleri ile sivil havacılık tesis ve eklentilerinin yasadışı eylemlere karşı korunması amacıyla uluslararası uygulamalara uygun olarak gereken mevzuatı hazırlamak, denetlemek, uygun eğitimlerin alınmasını sağlamak ve ülkemizi uluslararası kuruluşlar nezdinde temsile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı yetkilidir. Bakanlık, bu görevini öncelikle İçişleri Bakanlığı olmak üzere diğer kurum ve kuruluşlar ile koordineli şekilde yürütür.

Sivil havacılık güvenliği ile ilgili politikaların belirlenmesi ile kurumlar arasında koordinasyonun sağlanmasından sorumlu olmak üzere, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı veya güvenlikten sorumlu Müsteşar Yardımcısının başkanlığında, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşarları veya Müsteşar Yardımcıları, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı temsilcileri, Gümrükler Genel Müdürü ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürü, Sivil Havacılık Genel Müdürü ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürünün katılımıyla Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu oluşturulur. Kurulun üyeleri, görev ve yetkileri, Kurul kararıyla havaalanlarında da dahil oluşturulacak alt kurullar ve alt kurulların görev ve yetkileri İçişleri Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Sivil havacılık alanında faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşlar, şahıslar ve yolcuların uyması gereken güvenlik tedbirleri ile yasaklanan hususlar, 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla uygun bulunan Şikago Sözleşmesinin 17 numaralı eki ile uluslararası uygulamalara ve önlemlere uygun olarak Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu tarafından hazırlanan ve İçişleri Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Acil durumlarda alınması gereken ilave tedbirler, İçişleri Bakanlığı temsilcisinin başkanlığında, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı temsilcileri, Sivil Havacılık Genel Müdürü ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdüründen oluşan Güvenlik Komisyonu tarafından alınır.

Havaalanlarında, ulusal ve uluslararası mevzuata göre güvenliğin sağlanması, havacılık güvenliğine yönelik kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun tesis edilmesi, kurum ve kuruluşların havacılık güvenliğine yönelik çalışmalarının denetlenmesi, denetim sonuçlarının takibi ve icrası, havaalanı güvenlik programının oluşturulması ve icrası 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu uyarınca görevlendirilen mülki idare amiri tarafından yerine getirilir. Havaalanı mülki idare amirlerinin havaalanlarındaki havacılık güvenliğine ilişkin görev, yetki ve sorumlulukları İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte düzenlenir.

Havayolu ile seyahat edecek kişilerin bilgileri kişilerin seyahatini kolaylaştırmak veya güvenlik ve risk değerlendirmesi yapmak amacıyla 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde toplanabilir, kaydedilebilir, işlenebilir paylaşılabılır, havacılık güvenliği ve emniyetini sağlamak üzere değerlendirilerek gereken tedbirler alınabilir. Bu kapsamda, talep halinde yolcu bilgileri havayolu işletmeleri veya kurumlar tarafından üçüncü ülkelerle İçişleri Bakanlığının uygun görüşü ile paylaşılabılır. İçişleri Bakanlığı değerlendirme esnasında ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile koordine sağlar ve mütakabiliyet çerçevesinde karar verir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 40- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 40 ıncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu ve havacılık güvenliği

MADDE 40- Tüm sivil havacılık faaliyetleri ile sivil havacılık tesis ve eklentilerinin yasadışı eylemlere karşı korunması amacıyla uluslararası uygulamalara uygun olarak gereken mevzuatı hazırlamak, denetlemek, uygun eğitimlerin alınmasını sağlamak ve ülkemizi uluslararası kuruluşlar nezdinde temsile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı yetkilidir. Bakanlık, bu görevini öncelikle İçişleri Bakanlığı olmak üzere diğer kurum ve kuruluşlar ile koordineli şekilde yürütür.

Sivil havacılık güvenliği ile ilgili politikaların belirlenmesi ile kurumlar arasında koordinasyonun sağlanmasından sorumlu olmak üzere, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı veya güvenlikten sorumlu Müsteşar Yardımcısının başkanlığında, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşarları veya Müsteşar Yardımcıları, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı temsilcileri, Gümrükler Genel Müdürü ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürü, Sivil Havacılık Genel Müdürü ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürünün katılımıyla Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu oluşturulur. Kurulun üyeleri, görev ve yetkileri, Kurul kararıyla havaalanlarında da dahil oluşturulacak alt kurullar ve alt kurulların görev ve yetkileri İçişleri Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Sivil havacılık alanında faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşlar, şahıslar ve yolcuların uyması gereken güvenlik tedbirleri ile yasaklanan hususlar, 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla uygun bulunan Şikago Sözleşmesinin 17 numaralı eki ile uluslararası uygulamalara ve önlemlere uygun olarak Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu tarafından hazırlanan ve İçişleri Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Acil durumlarda alınması gereken ilave tedbirler, İçişleri Bakanlığı temsilcisinin başkanlığında, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı temsilcileri, Sivil Havacılık Genel Müdürü ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdüründen oluşan Güvenlik Komisyonu tarafından alınır.

Havaalanlarında, ulusal ve uluslararası mevzuata göre güvenliğin sağlanması, havacılık güvenliğine yönelik kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun tesis edilmesi, kurum ve kuruluşların havacılık güvenliğine yönelik çalışmalarının denetlenmesi, denetim sonuçlarının takibi ve icrası, havaalanı güvenlik programının oluşturulması ve icrası 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu uyarınca görevlendirilen mülki idare amiri tarafından yerine getirilir. Havaalanı mülki idare amirlerinin havaalanlarındaki havacılık güvenliğine ilişkin görev, yetki ve sorumlulukları İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte düzenlenir.

Havayolu ile seyahat edecek kişilerin bilgileri kişilerin seyahatini kolaylaştırmak veya güvenlik ve risk değerlendirmesi yapmak amacıyla 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde toplanabilir, kaydedilebilir, işlenebilir paylaşılabılır, havacılık güvenliği ve emniyetini sağlamak üzere değerlendirilerek gereken tedbirler alınabilir. Bu kapsamda, talep halinde yolcu bilgileri havayolu işletmeleri veya kurumlar tarafından üçüncü ülkelerle İçişleri Bakanlığının uygun görüşü ile paylaşılabılır. İçişleri Bakanlığı değerlendirme esnasında ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile koordine sağlar ve mütakabiliyet çerçevesinde karar verir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Ülkemiz tescilli sivil hava araçlarında özel eğitimli silahlı güvenlik görevlileri bulundurulabilir. Ülkemize uçuşu olan yabancı tescilli sivil hava araçlarında silahlı güvenlik görevlisi bulundurulmasına izin verilmesine, mütekabiliyet ilkesi saklı kalmak kaydıyla İçişleri Bakanlığı yetkilidir. Silahlı güvenlik görevlisinin görev, yetki ve sorumlulukları İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 47- 2920 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Havaalanlarında altı aydan fazla süreyle bekleyen ve sahipleri tarafından alınmayan Türk siciline kayıtlı hava araçlarının maliklerine ve/veya işleticilerine, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri çerçevesinde veya bu şekilde tebligat yapılamaması durumunda Türkiye genelinde yayımlanan ve tirajı yüzbinin üzerinde olan bir gazetede ilan; otuz gün içinde konma- konaklama ücretleri ile vergi borçlarının ödenmesi ve hava aracının bulunduğu havaalanından kaldırılması konusu tebliğ olunur.

Birinci fıkrada belirtilen hava araçları ile aynı durumda olan yabancı bir ülkenin siciline kayıtlı hava araçlarında ise Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından hava aracının siciline kayıtlı olduğu ülke sivil havacılık otoritesine, doksan gün içinde ilgili hava aracının sahipleri tarafından kaldırılması, kaldırılmadığı takdirde tasfiye edileceği hususu bildirilir. Ayrıca, müteakiben tescil sahibi ülke genelinde ulusal yayın yapan gazetede iki gün süre ile hava aracının bulunduğu havaalanından kaldırılması ilan edilir.

Türk tesciline kayıtlı hava aracı malikinin ve/veya işleticisinin tebligat veya ilan tarihinden itibaren otuz gün içinde gerekli iş ve işlemleri yapmaması halinde; kaza durumlarında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulu, diğer durumlarda ise Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve ihtiyaç duyulacak ilgili uzmanlardan oluşan ekip tarafından hava aracının itibari ya da fiili harabiyete uğradığına dair rapor verilmesi halinde ilgili hava aracı üzerindeki her türlü vergi borcu ve gümrük mevzuatından doğan yükümlülükler ile diğer takyidatlara bakılmaksızın sicilden terkin yapılarak hurdaya ayrılır.

Yabancı sicile kayıtlı hava aracı yönünden ise bildirim tarihini izleyen doksan günün sonunda gerekli iş ve işlemlerin yapılmaması durumunda, sicile kayıtlı olduğu ülke sivil havacılık otoritesince sicilden terkin edilip edilmediğine ve her türlü vergi borcu ve gümrük mevzuatından doğan yükümlülükler ile diğer takyidatlara bakılmaksızın hurdaya ayrılır.

Hurdaya ayrılan hava araçları, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün ruhsatlandığı havaalanı işleticisi tarafından ayrıştırılmaksızın bütün donanımları ile birlikte açık artırma usulü ile satılarak, bedelden konma-konaklama bedeli alınmaksızın ilan, terkin ve satışa ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan bedel Genel Müdürlüğün emanet hesabına yatırılır. Hava araçları üzerinde bulunan ipotek, haciz ve mevcut takyidatlar bu bedel üzerinden devam eder. Alacakların tasfiyesinden sonra kalan miktar satıştan itibaren beş yıl içinde hak sahiplerinin müracaatları halinde ilgililerine iade edilir. Beş yıl içinde herhangi bir müracaatın olmaması halinde söz konusu bedel Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen bu tutarların harcanacağı yerler Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Bu madde çerçevesinde yapılacak ilan, terkin, hurdaya ayırma, tasfiye ve ödeme işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Türk tescilli sivil hava araçlarında özel eğitimli silahlı güvenlik görevlileri bulundurulabilir. Türkiye’ye uçuşu olan yabancı tescilli sivil hava araçlarında silahlı güvenlik görevlisi bulundurulmasına izin verilmesine, mütekabiliyet ilkesi saklı kalmak kaydıyla İçişleri Bakanlığı yetkilidir. Silahlı güvenlik görevlisinin görev, yetki ve sorumlulukları İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 41- 2920 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Havaalanlarında altı aydan fazla süreyle bekleyen ve sahipleri tarafından alınmayan Türk siciline kayıtlı hava araçlarının maliklerine ve/veya işleticilerine, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri çerçevesinde veya bu şekilde tebligat yapılamaması durumunda Türkiye genelinde yayımlanan ve tirajı yüzbinin üzerinde olan bir gazetede ilan; otuz gün içinde konma-konaklama ücretleri ile vergi borçlarının ödenmesi ve hava aracının bulunduğu havaalanından kaldırılması konusu tebliğ olunur.

Birinci fıkrada belirtilen hava araçları ile aynı durumda olan yabancı bir ülkenin siciline kayıtlı hava araçlarında ise Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından hava aracının siciline kayıtlı olduğu ülke sivil havacılık otoritesine, doksan gün içinde ilgili hava aracının sahipleri tarafından kaldırılması, kaldırılmadığı takdirde tasfiye edileceği hususu bildirilir. Ayrıca, müteakiben tescil sahibi ülke genelinde ulusal yayın yapan gazetede iki gün süre ile hava aracının bulunduğu havaalanından kaldırılması ilan edilir.

Türk tesciline kayıtlı hava aracı malikinin ve/veya işleticisinin tebligat veya ilan tarihinden itibaren otuz gün içinde gerekli iş ve işlemleri yapmaması halinde; kaza durumlarında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulu, diğer durumlarda ise Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve ihtiyaç duyulacak ilgili uzmanlardan oluşan ekip tarafından hava aracının itibari ya da fiili harabiyete uğradığına dair rapor verilmesi halinde, ilgili hava aracı üzerindeki her türlü vergi borcu ve gümrük mevzuatından doğan yükümlülükler ile diğer takyidatlara bakılmaksızın sicilden terkin yapılarak hurdaya ayrılır.

Yabancı sicile kayıtlı hava aracı yönünden ise bildirim tarihini izleyen doksan günün sonunda gerekli iş ve işlemlerin yapılmaması durumunda, sicile kayıtlı olduğu ülke sivil havacılık otoritesince sicilden terkin edilip edilmediğine ve her türlü vergi borcu ve gümrük mevzuatından doğan yükümlülükler ile diğer takyidatlara bakılmaksızın hurdaya ayrılır.

Hurdaya ayrılan hava araçları, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün ruhsatlandığı havaalanı işleticisi tarafından ayrıştırılmaksızın bütün donanımları ile birlikte açık artırma usulü ile satılarak, bedelden konma-konaklama bedeli alınmaksızın ilan, terkin ve satışa ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan bedel Genel Müdürlüğün emanet hesabına yatırılır. Hava araçları üzerinde bulunan ipotek, haciz ve mevcut takyidatlar bu bedel üzerinden devam eder. Alacakların tasfiyesinden sonra kalan miktar satıştan itibaren beş yıl içinde hak sahiplerinin müracaatları halinde ilgililerine iade edilir. Beş yıl içinde herhangi bir müracaatın olmaması halinde söz konusu bedel Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen bu tutarların harcanacağı yerler Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Bu madde çerçevesinde yapılacak ilan, terkin, hurdaya ayırma, tasfiye ve ödeme işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 48- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Şu kadar ki Türkiye’de ikametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi bulunmayanlar tarafından katma değer vergisi mükellefi olmayan gerçek kişilere elektronik ortamda sunulan hizmetlere ilişkin katma değer vergisi, bu hizmeti sunanlar tarafından beyan edilip ödenir. Maliye Bakanlığı elektronik ortamda sunulan hizmetlerin kapsamı ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 49- 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkranın (r) bendinin birinci paragrafında yer alan “bankalara” ibareleri “bankalara, finansal kiralama ve finansman şirketlerine” şeklinde değiştirilmiştir.

“ç) Uluslararası roaming anlaşmaları çerçevesinde yurt dışından alınan roaming hizmetleri ile bu hizmetlerin Türkiye’deki müşterilere yansıtılması,”

MADDE 50- 3065 sayılı Kanunun geçici 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “2017 yılında” ibaresi “2017 ve 2018 yıllarında”, “2017 yılının” ibaresi “2017 ve 2018 yıllarının” şeklinde ve aynı fıkranın (b) bendinde yer alan “2017 yılında” ibaresi “2017 ve 2018 yıllarında”, “2017 yılı” ibaresi “2017 ve 2018 yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 51- 3065 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 38- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren düzenlenen sözleşmelere istinaden Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarında uygulanmak üzere;

a) Proje bileşenlerine ilişkin olarak; Millî Eğitim Bakanlığınca yapılan ithalatlar ile bu Bakanlığa yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinden müstesnadır (Bu kapsamda yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları nedeniyle yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler bu Kanunun 32 nci maddesi hükmü uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine iade edilir. Maliye Bakanlığı istisna ve iadeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.).

b) Proje bileşenleri için belirlenen internet kullanımlarına mahsus olan mobil telefon aboneliğinin ilk tesisi 6802 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre alınan özel iletişim vergisinden müstesnadır.

c) Proje bileşenlerine ilişkin mal ve hizmet alımları ile ilgili olarak düzenlenen idare ile proje yüklenicilerinin taraf olduğu kağıtlar, 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre alınan damga vergisinden müstesnadır.

ç) Millî Eğitim Bakanlığı veya bu Bakanlık adına Proje yüklenicileri ile alt yükleniciler tarafından serbest dolaşıma sokulacak her türlü araç, gereç, malzeme, makine, ürün ve bunların yedek parçaları, 4458 sayılı Kanuna göre alınan gümrük vergilerinden, fonlardan, bu ithalata ilişkin düzenlenen kağıtlar damga vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır (Proje yüklenicileri ile alt yükleniciler tarafından serbest dolaşıma sokulacak eşyanın bu Projeye uygunluğunu tevsik edici belgeleri düzenlemeye Millî Eğitim Bakanlığı yetkilidir.).

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 42- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Şu kadar ki Türkiye’de ikametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi bulunmayanlar tarafından katma değer vergisi mükellefi olmayan gerçek kişilere elektronik ortamda sunulan hizmetlere ilişkin katma değer vergisi, bu hizmeti sunanlar tarafından beyan edilip ödenir. Maliye Bakanlığı elektronik ortamda sunulan hizmetlerin kapsamı ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 43- 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkranın (r) bendinin birinci paragrafında yer alan “bankalara” ibareleri “bankalara, finansal kiralama ve finansman şirketlerine” şeklinde değiştirilmiş, “devir ve teslimleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile bu taşınmaz ve iştirak hisselerinin finansal kiralama ve finansman şirketlerince devir ve teslimi” ibaresi eklenmiştir.

“ç) Uluslararası roaming anlaşmaları çerçevesinde yurt dışından alınan roaming hizmetleri ile bu hizmetlerin Türkiye’deki müşterilere yansıtılması,”

MADDE 44- 3065 sayılı Kanunun geçici 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “2017 yılında” ibaresi “2017 ve 2018 yıllarında”, “2017 yılının” ibaresi “2017 ve 2018 yıllarının” şeklinde ve aynı fıkranın (b) bendinde yer alan “2017 yılında” ibaresi “2017 ve 2018 yıllarında”, “2017 yılı” ibaresi “2017 ve 2018 yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 45- 3065 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 38- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren düzenlenen sözleşmelere istinaden Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarında uygulanmak üzere;

a) Proje bileşenlerine ilişkin olarak; Millî Eğitim Bakanlığınca yapılan ithalatlar ile bu Bakanlığa yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinden müstesnadır (Bu kapsamda yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları nedeniyle yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler bu Kanunun 32 nci maddesi hükmü uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine iade edilir. Maliye Bakanlığı istisna ve iadeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.).

b) Proje bileşenleri için belirlenen internet kullanımlarına mahsus olan mobil telefon aboneliğinin ilk tesisi ile Proje bileşenlerine ilişkin verilen elektronik haberleşme hizmetleri, 6802 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine göre alınan özel iletişim vergisinden müstesnadır (Bu kapsamda verilen elektronik haberleşme hizmetleri nedeniyle yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine iade edilir. Maliye Bakanlığı istisna ve iadeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.).

c) Proje bileşenlerine ilişkin mal ve hizmet alımları ile ilgili olarak düzenlenen idare ve/veya proje yüklenicilerinin taraf olduğu kağıtlar, 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre alınan damga vergisinden müstesnadır.

ç) Millî Eğitim Bakanlığı veya bu Bakanlık adına Proje yüklenicileri ile alt yükleniciler tarafından serbest dolaşıma sokulacak her türlü araç, gereç, malzeme, makine, ürün ve bunların yedek parçaları,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

d) Proje bileşenlerine ilişkin olarak 4760 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı listede yer alan malların, Milli Eğitim Bakanlığına ya da Proje yüklenicisine teslimi veya bunlar tarafından ithali özel tüketim vergisinden müstesnadır (Maliye Bakanlığı istisnaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.).

e) 406 sayılı Kanun uyarınca Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla görev veya imtiyaz sözleşmesi imzalamak suretiyle veya 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu uyarınca bu Kuruma bildirim yapılması veya bu Kurumca kullanım hakkı verilmesi yoluyla yetkilendirilen veya yetkilendirilmiş sayılan işletmecilerin Milli Eğitim Bakanlığı ya da proje yüklenicisi işletmelere yapmış oldukları mal teslimleri ve hizmet ifaları dolayısıyla elde ettikleri gelirler, bu işletmecilerden 406 sayılı Kanunun Ek 37 inci maddesine göre alınan Hazine payının ve Kurum masraflarına katkı payının, 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanununun 6 ncı maddesine göre alınan evrensel hizmet gelirlerinin, 5809 sayılı Kanunun 11 inci maddesine göre alınan idari ücretin hesaplanmasına dahil edilmez.

f) Proje bileşenlerine ilişkin olarak Proje yüklenicisi veya doğrudan Millî Eğitim Bakanlığı tarafından temin edilecek bilgisayar ve tablet bilgisayarlar ile etkileşimli tahtalar için 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kesintiler yapılmaz.

g) Proje bileşenlerine ilişkin olarak Proje yüklenicisi veya doğrudan Milli Eğitim Bakanlığı tarafından temin edilecek bilgisayar ve tablet bilgisayarlar ile etkileşimli tahtalardan, 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 4 üncü maddesinin (a) fıkrasında yer alan bandrol ücreti alınmaz.

ğ) Proje bileşenlerine ilişkin olarak tesis edilen aboneliklere ait telsiz cihaz ve sistemlerinden, 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinde yer alan telsiz ruhsatname ve yıllık kullanım ücretleri alınmaz.”

MADDE 52- 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Arazi toplulaştırma projelerinin uygulanması esnasında, elbirliği mülkiyet olarak tescilli parsellerin, paylı mülkiyete dönüştürülmesi işlemleri uygulayıcı kuruluş tarafından resen gerçekleştirilir. Kesinleşen listelerin tapu müdürlüğü tarafından doğrudan paylı mülkiyet olarak tescili sağlanır. Bu yetki kapsamındaki işlemler her türlü gider, vergi, resim veya harçtan muaftır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

4458 sayılı Kanuna göre alınan gümrük vergilerinden, fonlardan, bu ithalata ilişkin düzenlenen kağıtlar damga vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır (Proje yüklenicileri ile alt yükleniciler tarafından serbest dolaşıma sokulacak eşyanın bu Projeye uygunluğunu tevsik edici belgeleri düzenlemeye Millî Eğitim Bakanlığı yetkilidir.).

d) Proje bileşenlerine ilişkin olarak 4760 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı listede yer alan malların, Millî Eğitim Bakanlığına ya da proje yüklenicisine teslimi veya bunlar tarafından ithali özel tüketim vergisinden müstesnadır (Maliye Bakanlığı istisnaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.).

e) 406 sayılı Kanun uyarınca Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla görev veya imtiyaz sözleşmesi imzalamak suretiyle veya 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu uyarınca bu Kuruma bildirim yapılması veya bu Kurumca kullanım hakkı verilmesi yoluyla yetkilendirilen veya yetkilendirilmiş sayılan işletmecilerin Millî Eğitim Bakanlığı ya da proje yüklenicisi işletmelere yapmış oldukları mal teslimleri ve hizmet ifaları dolayısıyla elde ettikleri gelirler, bu işletmecilerden 406 sayılı Kanunun Ek 37 nci maddesine göre alınan Hazine payının ve Kurum masraflarına katkı payının, 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanununun 6 ncı maddesine göre alınan evrensel hizmet gelirlerinin, 5809 sayılı Kanunun 11 inci maddesine göre alınan idari ücret ile aynı Kanunun 46 ncı maddesinin (7) numaralı fıkrasına göre alınan telsiz ücretinin hesaplanmasına dahil edilmez.

f) Proje bileşenlerine ilişkin olarak temin edilecek bilgisayar ve tablet bilgisayarlar ile etkileşimli tahtalar için 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kesintiler yapılmaz (Millî Eğitim Bakanlığı bu kapsamda temin edilen mallardan kesinti yapılmamasını sağlayan belgeleri düzenlemeye yetkilidir.).

g) Proje bileşenlerine ilişkin olarak temin edilecek bilgisayar ve tablet bilgisayarlar ile etkileşimli tahtalardan, 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 4 üncü maddesinin (a) fıkrasında yer alan bandrol ücreti alınmaz (Millî Eğitim Bakanlığı bu kapsamda temin edilen mallardan bandrol ücreti alınmamasını sağlayan belgeleri düzenlemeye yetkilidir.).

ğ) Proje bileşenlerine ilişkin olarak tesis edilen aboneliklere ait telsiz cihaz ve sistemlerinden, 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinde yer alan telsiz ruhsatname ve yıllık kullanım ücretleri alınmaz.

h) Proje kapsamında yapılacak mal ve hizmet alımlarında Proje bileşenlerine ilişkin ihale yüklenicisinin bu Proje ile ilgili faaliyette bulunmak üzere özel amaçlı şirket kurması halinde bu şirket, yalnızca ilgili mevzuatına göre kendi ödemesi gereken vergi ve mali yükümlülüklerden sorumlu olup, ihale yüklenicisinin ödemesi gereken Hazine payı, Kurum masraflarına katkı payı, evrensel hizmet katkı payı, idari ücret, özel iletişim vergisi ve telsiz ücretlerinden sorumlu tutulmaz.”

MADDE 46- 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Arazi toplulaştırma projelerinin uygulanması esnasında, elbirliği mülkiyet olarak tescilli parsellerin, paylı mülkiyete dönüştürülmesi işlemleri uygulayıcı kuruluş tarafından resen gerçekleştirilir. Kesinleşen listelerin tapu müdürlüğü tarafından doğrudan paylı mülkiyet olarak tescili sağlanır. Bu yetki kapsamındaki işlemler her türlü gider, vergi, resim ve harçtan muaftır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Arazi toplulaştırma projelerinin uygulanması esnasında, tapuya kayıtlı olup tescile esas belgesine aykırılığı tespit edilen hisse hataları, uygulayıcı kuruluş tarafından resen düzeltilir. Kesinleşen listelerin tapu müdürlüğü tarafından doğrudan paylı mülkiyet olarak tescili sağlanır. Bu yetki kapsamındaki işlemler her türlü gider, vergi, resim veya harçtan muaftır.”

MADDE 53- 3083 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- Uygulama alanlarında bulunan tarım arazileri, zorunlu sebepler olmadıkça tarım dışı amaçlarla kullanılmaz. Ancak zorunlu hallerde, ilgililerin tarım dışı amaçla arazi kullanımı talepleri hakkında 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 54- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinin onbirinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir, aksi takdirde çevresel etki değerlendirmesi ve diğer izin başvuruları ile ilgili olumlu karar verilmiş sayılır ve Genel Müdürlük tarafından buna göre işlem yapılır.”

MADDE 55- 3213 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında ihale edilecek maden sahaları, 47 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına devredilen maden sahaları, bu kuruluşlar ve bunların bağlı ortaklıkları ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilecek maden sahaları için işletme ruhsatı düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında herhangi bir bedel alınmaz.”

MADDE 56- 3213 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasına dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, mevcut beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İlgili mevzuatı kapsamında diğer kurumlardan gerekli izinlerin alınamaması ve izin alınamamasının ruhsat sahibinden kaynaklanmaması kaydıyla genel arama dönemi sonuna kadar ön arama ve genel arama faaliyetlerinin yapılmaması ve raporlarının Genel Müdürlüğe verilmemesi halinde ruhsatlar iptal edilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Arazi toplulaştırma projelerinin uygulanması esnasında, tapuya kayıtlı olup tescile esas belgesine aykırılığı tespit edilen hisse hataları, uygulayıcı kuruluş tarafından resen düzeltilir. Kesinleşen listelerin tapu müdürlüğü tarafından doğrudan paylı mülkiyet olarak tescili sağlanır. Bu yetki kapsamındaki işlemler her türlü gider, vergi, resim ve harçtan muaftır. Bu madde kapsamında getirilen muafiyetler, mükelleflerin veraset ve intikal vergisine ilişkin yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.”

MADDE 47- 3083 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- Uygulama alanlarında bulunan tarım arazileri, zorunlu sebepler olmadıkça tarım dışı amaçlarla kullanılmaz. Ancak zorunlu hallerde, ilgililerin tarım dışı amaçla arazi kullanımı talepleri hakkında 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 48- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bu Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında ihale edilecek II. Grup (c) bendi ve IV. Grup maden sahaları, 47 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına devredilen maden sahaları, bu kuruluşlar ve bunların bağlı ortaklıkları ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilecek maden sahaları için işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere, ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında ağaçlandırma bedeli hariç herhangi bir bedel alınmaz.

IV. grup işletme izinli maden ruhsat sahalarının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdamı, yatırım ve ülke ihtiyaçları dikkate alınarak ara ve uç ürün üretmek şartıyla, bu ruhsatlardan işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere, on yıl süreyle 6831 sayılı Kanun kapsamında ağaçlandırma bedeli hariç diğer bedellerin alınıp alınmayacağını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları kapsamı dışındaki sahalardan işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Kanuna göre alınan arazi izin bedelinin %50’si alınır. Alınan arazi izin bedelinde her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispeti artışı dışında başkaca bir artış yapılmaz.”

MADDE 49- 3213 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası ile altıncı fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Genel arama dönemi süresi sonuna kadar maden arama projesinde belirtilen maden kaynağına ilişkin bilgilerin ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarını da gösteren genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Genel arama dönemi sonuna kadar ön arama ve genel arama faaliyet raporları ile yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin Genel Müdürlüğe

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“Yükümlüklerini yerine getiren arama ruhsatı, IV. Grup madenlerde dört yıl detay arama dönemine hak sağlar.”

“Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune almaya yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz.”

MADDE 57- 3213 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin onikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşletme izin tarihinden itibaren son beş yılın herhangi bir üç yılında yaptığı toplam üretim miktarının projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30’undan az olması durumunda ruhsat sahiplerine 50.000 TL idari para cezası verilir. İdari para cezasının uygulanmasından başlamak üzere takip eden üçer yıllık dönemde yaptığı toplam üretim miktarının projede beyan edilen yıllık üretim miktarının %30’undan daha az olması durumunda ruhsat iptal edilir. Ancak belirtilen durumların mücbir sebepler ve beklenmeyen hallerden kaynaklanması halinde veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen işletme projesi ve termin planına göre madene ulaşmak amacıyla galeri, kuyu ve/veya dekapaj yapılacağı beyan edilmiş ve ruhsat sahasındaki faaliyetlerin bu beyanlara uygun olarak gerçekleştirildiği tespit edilmiş ise idari para cezası uygulanmaz ve ruhsat iptal edilmez. Bu fıkra da geçen idari para cezası hariç diğer oranları iki katına kadar artırmaya, yarıya kadar indirmeye ve ruhsat türlerine göre farklılaştırmaya Bakanlık yetkilidir.”

MADDE 58- 3213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri, uhdelelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işlettermeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkilidir.”

MADDE 59- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine “ana, baba veya kardeşlerin bu hakkı kullanmaması durumunda eş veya çocuklardan toplam iki kişi,” ibaresi eklenmiş ve beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ile kırk

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir. Genel Müdürlüğe verilen ön arama ve genel arama raporlarının veya yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması hâlinde 20.000 TL idari para cezası verilir ve eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden itibaren eksikliklerin verilen sürede tamamlanmaması veya verilen ön arama ve genel arama faaliyet raporları ile yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması halinde arama ruhsatı iptal edilir. İlgili mevzuat kapsamında diğer kurumların, ruhsat sahibinin gerekli izinlere ilişkin başvurusunu olumsuz sonuçlandırması veya bu izinlerin ruhsat sahibinden kaynaklanan nedenlerle alınamaması halinde arama ruhsatı iptal edilir. Bu fıkradaki yükümlülükleri yerine getirilen arama ruhsatı, IV. Grup madenlerde dört yıl detay arama dönemine hak sağlar. II. Grup (b) bendi, III. ve V. Grup ruhsatlarda ise genel arama dönemi sonuna kadar işletme ruhsat talebinde bulunulmaması halinde ruhsat iptal edilir.”

“IV. Grup maden ruhsatlarında detay arama dönemi sonuna kadar Genel Müdürlüğe verilen raporların ve yatırım harcama kalemlerine ait belgelerin uygun bulunmaması halinde eksikliklerin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir.”

“Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz.”

MADDE 50- 3213 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin onikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Beş yıllık dönemde, üretimin en az olduğu herhangi üç yılında yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30’undan az olması durumunda, ruhsat sahiplerine 50.000 Türk lirası idari para cezası verilir. İdari para cezasının uygulanmasından başlamak üzere, geriye doğru üç yıllık dönemlerde yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen yıllık üretim miktarının %30’undan daha az olması durumunda ruhsat sahiplerine 50.000 Türk lirası idari para cezası verilir. Bu fıkra kapsamında beş yıl içerisinde iki defa idari para cezası uygulanması halinde ruhsat iptal edilir. Yılların belirlenmesi, takvim yılı hesabına göre yapılır. Dönemlerin hesaplanmasında, işletme izninin verildiği yıl ile üretime ilişkin tespitin yapıldığı yıl dikkate alınmaz. Ancak mücbir sebepler, beklenmeyen haller veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen işletme projesi ve termin planına göre madene ulaşmak amacıyla galeri, kuyu ve/veya dekapaj için geçirilen süreler, projede beyan edilen yıllık üretim miktarı ile orantılı olarak dikkate alınır. Bu fıkarda geçen idari para cezası hariç diğer oranları iki katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye ve ruhsat türlerine göre farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

MADDE 51- 3213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri, uhdelelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işlettermeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkilidir.”

MADDE 52- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine “ana, baba veya kardeşlerin bu hakkı kullanmaması durumunda eş veya çocuklardan toplam iki kişi,” ibaresi eklenmiş ve beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ile

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

beş yaşını bitirmiş olanlar” ibaresi ile aynı fıkranın ikinci ve üçüncü cümleleri yürürlükten kaldırılmış ve altıncı fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Üçüncü fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkında yararlandırılanların kendilerinin istihdam hakkından yararlanmaları ve ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olmaları halinde atama teklifleri memur unvanlı kadro ve pozisyonlara yapılır.”

MADDE 60- 3713 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkında yararlandırılanlardan bizzat istihdam hakkında yararlanarak bu maddenin yayımı tarihinden önce hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara atanan ve halen bu unvanda görev yapanların bu maddenin yayımını takip eden ayın 14’ü itibarıyla kadro ve pozisyon unvanları başka bir işleme gerek kalmaksızın memur olarak değiştirilmiş sayılır.”

MADDE 61- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Tahsis amacı değişikliği talebinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerden, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (e), (f), (g) bentleri ile vakıf meraları, toprak muhafaza, sel ve taşkın kontrolü amacıyla yapılacak her türlü ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları ile 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında ilan edilen endüstri bölgeleri, 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında ilan edilen teknoloji geliştirme bölgeleri, 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu kapsamında kurulan organize sanayi bölgeleri, 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında kurulan serbest bölgeler ve 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yerleşim alanları içerisinde bulunan sanayi sitelerinin ve münferit sanayi işletmelerinin yerleşim yeri dışına çıkarılması için kuruluş ve genişleme aşamalarında ihtiyaç duyulan tahsis amacı değişiklikleri hariç, tahsis amacı değiştirilen mera, yaylak ve kışklarlardan elde olunacak yirmi yıllık ot geliri esas alınarak, komisyonca tespit edilerek alınacak ücret,”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kırk beş yaşını bitirmiş olanlar” ibaresi madde metninden çıkarılmış, aynı fıkranın ikinci ve üçüncü cümleleri yürürlükten kaldırılmış ve altıncı fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Üçüncü fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkından yararlandırılanların kendilerinin istihdam hakkından yararlanmaları ve ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olmaları halinde atama teklifleri memur unvanlı kadro ve pozisyonlara yapılır.”

MADDE 53- 3713 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkından yararlandırılanlardan bizzat istihdam hakkından yararlanarak bu maddenin yayımı tarihinden önce hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara atanan ve halen bu unvanda görev yapanların bu maddenin yayımını takip eden ayın 14’ü itibarıyla kadro ve pozisyon unvanları başka bir işleme gerek kalmaksızın memur olarak değiştirilmiş sayılır.”

MADDE 54- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“i) 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında ilan edilen endüstri bölgeleri, 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında ilan edilen teknoloji geliştirme bölgeleri, 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu kapsamında kurulan organize sanayi bölgeleri ve 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında kurulan serbest bölgeler için kuruluş ve genişleme aşamalarında ihtiyaç duyulan,”

MADDE 55- 4342 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “(g) bentleri” ibaresi “(g) ve (i) bentleri” şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 62- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 50 nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkra ya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“İşsizlik ödeneği başvuruları izleyen ayın sonuna kadar sonuçlandırılır. İşsizlik ödeneği, her ayın beşinde aylık olarak işsiz kişinin kendisine ödenir. Ödeme tarihini öne çekmeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilidir.”

MADDE 63- 4447 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2017” ibaresi “31/12/2019” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkra da yer alan “, 1/1/2018 tarihinden 31/12/2019 tarihine kadar ise belge masrafı ile sınav ücretinin yarısı” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 64- 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17- 15/4/2000 tarihinden önce OSB’lerde bağımsız bölüm oluşturularak birden fazla kiracıya kiralandan tesisler, yapı kullanma izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmış ya da kat mülkiyeti tesis edilmiş olması ve OSB’ce uygun görülmesi şartı ile birden fazla kiracıya kiralanabilir.”

MADDE 65- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerini yürüten personel tarafından kullanılanlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, döner sermayelerin, fonların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hariç özel kanunla kurulmuş diğer kamu idarelerinin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müesseselerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar ve şirketlerin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan kamu konutlarından on yılını doldurmuş bulunanlar ekonomiye kazandırılır. Buna ilişkin her türlü iş ve işlemin yürütülmesinde mahalli idarelere ait konutlar için ilgili idareler, diğerleri için Bakanlık yetkilidir.

Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerini yürüten personel tarafından kullanılan kamu konutlarının beşinci fıkra ya göre değerlendirilmek suretiyle ekonomiye kazandırılmasına ilgili bakanlıkların uygun görüşü alınmak şartıyla Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Kat mülkiyeti kurulan kamu konutları bağımsız bölümler halinde, üzerinde kat mülkiyeti kurulmamış kamu konutu bulunan taşınmazlar ise üzerindeki yapılarla birlikte bir bütün olarak, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununda yer alan hükümler çerçevesinde ihale yoluyla satılır. Taşınmazların satışından elde edilen gelirler, genel bütçeli idarelerde ilgili idarenin merkez muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve özel gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen bu tutar karşılığında idarenin yatırım bütçesine öncelikle personelinin konut ihtiyacını karşılamak amacıyla ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Özel bütçeli idarelerde bu gelirler muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve bütçelerine gelir olarak kaydedilir. İdareler bu gelirleri öncelikle personelinin konut ihtiyacını karşılamak amacıyla ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde ödenek eklemek suretiyle kullanır. Diğer kamu idarelerinde ise,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 56- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 50 nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“İşsizlik ödeneği başvuruları izleyen ayın sonuna kadar sonuçlandırılır. İşsizlik ödeneği, her ayın beşinde aylık olarak işsizın kendisine ödenir.”

“Ödeme tarihini öne çekmeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilidir.”

MADDE 57- 4447 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2017” ibaresi “31/12/2019” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkra da yer alan “, 1/1/2018 tarihinden 31/12/2019 tarihine kadar ise belge masrafı ile sınav ücretinin yarısı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 58- 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 18 inci maddesinin onuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“OSB’lerde yer alan sanayi parsellerindeki tesislerde bir katılımcı ya da katılımcının kiracısı üretim yapabilir. 6102 sayılı Kanunda tanımlanan hâkim ve bağlı şirketler, geçici 1 inci ve geçici 2 nci madde kapsamında kurulan OSB’lerdeki 1/7/2017 tarihinden önce yapı kullanma izni almış olan tesisler ve geçici 5 inci madde kapsamında kurulan OSB’ler bu fıkra da yer alan kiralamaya ilişkin kısıtlamalardan muaftır.”

MADDE 59- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerini yürüten personel tarafından kullanılanlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, döner sermayelerin, fonların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hariç özel kanunla kurulmuş diğer kamu idarelerinin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müesseselerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar ve şirketlerin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan kamu konutlarından on yılını doldurmuş bulunanlar ekonomiye kazandırılır. Buna ilişkin her türlü iş ve işlemin yürütülmesinde mahalli idarelere ait konutlar için ilgili idareler, diğerleri için Bakanlık yetkilidir.

Savunma, güvenlik, adalet ve istihbarat hizmetlerini yürüten personel tarafından kullanılan kamu konutlarının beşinci fıkra ya göre değerlendirilmek suretiyle ekonomiye kazandırılmasına ilgili bakanlıkların uygun görüşü alınmak şartıyla Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Kat mülkiyeti kurulan kamu konutları bağımsız bölümler halinde, üzerinde kat mülkiyeti kurulmamış kamu konutu bulunan taşınmazlar ise üzerindeki yapılarla birlikte bir bütün olarak, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununda yer alan hükümler çerçevesinde ihale yoluyla satılır. Taşınmazların satışından elde edilen gelirler, genel bütçeli idarelerde ilgili idarenin merkez muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve özel gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen bu tutar karşılığında idarenin yatırım bütçesine öncelikle personelinin konut ihtiyacını karşılamak amacıyla ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Özel bütçeli idarelerde bu gelirler muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve bütçelerine gelir olarak kaydedilir. İdareler bu gelirleri öncelikle personelinin konut ihtiyacını karşılamak amacıyla ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde ödenek eklemek suretiyle kullanır. Diğer kamu idarelerinde ise,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

elde edilen gelirler kendi mevzuatına göre muhasebe birimi hesaplarına aktararak bütçelerine gelir olarak kaydedilir ve ilgili mevzuatına göre öncelikle personelinin konut ihtiyacını karşılamak amacıyla kullanılır. Değerlendirme işlemleri sırasında taşınmazlar için yapılan masraflar aktarılabacak gelirlerden düşülür.

İhale yapıldığı tarihte görev, sıra ve hizmet tahsisli ve kat mülkiyeti kurulan kamu konutlarında oturanlar, ikamet ettikleri kamu konutunu öncelikli olarak satın alma hakkına sahiptirler. İhale bedeli öncelikli alım hakkı sahibi tarafından peşin veya dört yıla kadar kanuni faizi ile birlikte taksitli olarak ödenebilir, peşin olarak ödenmesi halinde yüzde on indirim uygulanır.

Yapılan ihale sonucunda oluşan ihale bedeli, öncelikli satın alma hakkı bulunanlara tebliğ edilir. Öncelikli alım hakkı sahibinin, içerisinde oturduğu kamu konutunu bu bedeli üzerinden satın almak istemesi ve tebligattan itibaren onbeş gün içerisinde ihale bedelini peşin ödemesi veya peşinatı ödeyerek taksitli satış sözleşmesi düzenlemesi halinde bu durum, en yüksek teklif veren istekliye bildirilir. Ancak, öncelikli satın alma hakkı sahibinin aynı süre içerisinde kamu konutunu satın almak istemediğini bildirmesi, bu süre içerisinde herhangi bir bildirimde bulunmaması ya da yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, en yüksek teklif veren istekliye tebligat gönderilerek ihale bedelini peşin veya taksitle ödemesi gerektiği bildirilir. Bu durumda kamu konutunda oturan tebligat yapılarak konutu iki ay içerisinde tahliye etmesi istenir ve konutun tahliyesi sağlanır.

Kamu konutlarının ekonomiye kazandırılmasına ilişkin işlemlerde ilgili kurum ve kuruluşlar; Bakanlık tarafından istenen her türlü bilgi ve belgeyi vermeye, yapılacak işlemleri kolaylaştırıcı her türlü tedbiri almaya ve Bakanlık tarafından yapılması istenilecek iş ve işlemleri yapmaya yükümlüdür.

Kamu konutlarının ekonomiye kazandırılmasında uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye mahalli idarelere ait konutlar için ilgili idareler, diğerleri için Bakanlık yetkilidir.

26/4/2012 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan ve imar planı bulunmayan veya imar planında tarımsal amaca ayrılan Hazineye ait tarım arazilerini 31/12/2011 tarihi itibarıyla en az üç yıldan beri tarımsal amaçla kiralayan ve kira sözleşmesi halen devam eden kiracıları veya bu arazileri aynı süreyle tarımsal amaçla kullanan ve kullanımlarının halen devam ettiği belirlenen kullanıcıları ya da paydaşlarından; bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde bu arazileri doğrudan satın almak için başvuruda bulunan ve tespit ve tebliğ edilen rayiç bedeli itiraz ve dava konusu etmeksizin kabul edenler bu fıkraya göre hak sahibi sayılır. Tarımsal amaçlı yapılar ile esaslı unsuru tarımsal faaliyet olması koşuluyla üzerinde sürekli ikamet amacıyla konut bulunan tarım arazileri de bu fıkra kapsamında değerlendirilir. Bu araziler rayiç bedelin tamamı üzerinden doğrudan satılır. Rayiç bedelin taksitle ödenmesi halinde, bu bedelin yüzde yirmisi, yapılan yazılı tebligat tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, kalanı ise en fazla beş yılda on eşit taksitte kanunî faizi ile birlikte ödenir. Satılan tarım arazilerinin satış tarihinden itibaren yirmi yıl içerisinde imar planında tarım dışı amaca ayrılması halinde, güncel rayiç bedeli ile satış tarihinden itibaren Yİ-ÜFE (bir önceki yılın aynı ayına göre değişim) oranında artırılarak güncellenen rayiç bedeli arasındaki fark, bu fıkradaki hükümlere göre en son kayıt malikinden tahsil edilir, bu hususta tapu kütüğüne gerekli belirtme yapılır. Hazineye ait tarım arazilerinin satışına ilişkin olarak bu fıkra hüküm olmayan hallerde; ecrimisil

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

elde edilen gelirler kendi mevzuatına göre muhasebe birimi hesaplarına aktararak bütçelerine gelir olarak kaydedilir ve ilgili mevzuatına göre öncelikle personelinin konut ihtiyacını karşılamak amacıyla kullanılır. Değerlendirme işlemleri sırasında taşınmazlar için yapılan masraflar aktarılabilecek gelirlerden düşülür.

İhale yapıldığı tarihte görev, sıra ve hizmet tahsisli ve kat mülkiyeti kurulan kamu konutlarında oturanlar, ikamet ettikleri kamu konutunu öncelikli olarak satın alma hakkına sahiptirler. İhale bedeli öncelikli alım hakkı sahibi tarafından peşin veya dört yıla kadar kanuni faizi ile birlikte taksitli olarak ödenebilir, peşin olarak ödenmesi halinde yüzde on indirim uygulanır.

Yapılan ihale sonucunda oluşan ihale bedeli, öncelikli satın alma hakkı bulunanlara tebliğ edilir. Öncelikli alım hakkı sahibinin, içerisinde oturduğu kamu konutunu bu bedeli üzerinden satın almak istemesi ve tebligattan itibaren onbeş gün içerisinde ihale bedelini peşin ödemesi veya peşinatı ödeyerek taksitli satış sözleşmesi düzenlemesi halinde bu durum, en yüksek teklif veren istekliye bildirilir. Ancak, öncelikli satın alma hakkı sahibinin aynı süre içerisinde kamu konutunu satın almak istemediğini bildirmesi, bu süre içerisinde herhangi bir bildirimde bulunmaması ya da yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, en yüksek teklif veren istekliye tebligat gönderilerek ihale bedelini peşin veya taksitle ödemesi gerektiği bildirilir. Bu durumda kamu konutunda oturanlara tebligat yapılarak konutu iki ay içerisinde tahliye etmesi istenir ve konutun tahliyesi sağlanır.

Kamu konutlarının ekonomiye kazandırılmasına ilişkin işlemlerde ilgili kurum ve kuruluşlar; Bakanlık tarafından istenen her türlü bilgi ve belgeyi vermeye, yapılacak işlemleri kolaylaştırıcı her türlü tedbiri almaya ve Bakanlık tarafından yapılması istenilecek iş ve işlemleri yapmaya yükümlüdür.

Kamu konutlarının ekonomiye kazandırılmasında uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye mahalli idarelere ait konutlar için ilgili idareler, diğerleri için Bakanlık yetkilidir.

26/4/2012 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan ve imar planı bulunmayan veya imar planında tarımsal amaca ayrılan Hazineye ait tarım arazilerini 31/12/2011 tarihi itibarıyla en az üç yıldan beri tarımsal amaçla kiralayan ve kira sözleşmesi halen devam eden kiracıları veya bu arazileri aynı süreyle tarımsal amaçla kullanan ve kullanımlarının halen devam ettiği belirlenen kullanıcıları ya da paydaşlarından; bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde bu arazileri doğrudan satın almak için başvuruda bulunan ve tespit ve tebliğ edilen rayiç bedeli itiraz ve dava konusu etmeksizin kabul edenler bu fıkraya göre hak sahibi sayılır. Tarımsal amaçlı yapılar ile esaslı unsuru tarımsal faaliyet olması koşuluyla üzerinde sürekli ikamet amacıyla konut bulunan tarım arazileri de bu fıkra kapsamında değerlendirilir. Bu araziler rayiç bedelin tamamı üzerinden doğrudan satılır. Rayiç bedelin taksitle ödenmesi halinde, bu bedelin yüzde yirmisi, yapılan yazılı tebligat tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, kalanı ise en fazla beş yılda on eşit taksitte kanunî faizi ile birlikte ödenir. Satılan tarım arazilerinin satış tarihinden itibaren yirmi yıl içerisinde imar planında tarım dışı amaca ayrılması halinde, güncel rayiç bedeli ile satış tarihinden itibaren Yİ-ÜFE (bir önceki yılın aynı ayına göre değişim) oranında artırılarak güncellenen rayiç bedeli arasındaki fark, bu fıkradaki hükümlere göre en son kayıt malikinden tahsil edilir, bu hususta tapu kütüğüne gerekli belirtme yapılır. Hazineye ait tarım arazilerinin satışına ilişkin olarak bu fıkra hüküm olmayan hallerde; ecrimisil

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ve kira bedellerinin mahsubuna ilişkin hükümleri hariç olmak üzere, 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi İle Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun Hazineye ait tarım arazilerinin satışına ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır.

Kamu konutlarının ve Hazineye ait tarım arazilerinin satışından elde edilen gelirler hakkında 5 inci maddenin beşinci fıkrası hükmü uygulanmaz.”

MADDE 66- 4706 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve altıncı fıkrasında yer alan “19/7/2003” ibaresi “31/12/2009” şeklinde değiştirilmiştir.

“Üzerinde sınırlı aynî hak tesis edilmiş Hazineye ait taşınmazların satışında ise satış bedelinin en az yüzde otuzu peşin, kalanı beş yılda, on taksitle ve kanunî faizi ile birlikte ödenir.”

MADDE 67- 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 23- İlgili mevzuatı uyarınca kamu taşınmazları üzerinde turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca adına kesin tahsis yapılan, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca adına kesin izin verilen veya Maliye Bakanlığı tarafından lehine irtifak (üst) hakkı tesis edilen yatırımcı ve işletmecilerin kesin tahsis, kesin izin veya irtifak (üst) hakkı süreleri; söz konusu kesin tahsis, kesin izin veya irtifak (üst) hakkına ilişkin olarak varsa açılan davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız olarak feragat edilmesi, ödenmesi gereken herhangi bir borcunun bulunmaması ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde başvurulması halinde yeniden sözleşme düzenlenmek suretiyle kırkdokuz yıla kadar uzatılabilir. Kesin tahsis yapılan veya irtifak (üst) hakkı tesis edilen taşınmazlar yatırımcı ve işletmecilere satılmak suretiyle de değerlendirilebilir.

Kesin tahsis, kesin izin veya irtifak (üst) hakkına ilişkin yeni düzenlenecek sözleşmede önceki sözleşmede yer alan hak ve yükümlülükler ile gerekli izinler ilgili idarelerden alınmak kaydıyla sözleşmeye konu alan üzerinde yapılabilecek yapı ve tesislerin nevi ve miktarına ilişkin hususlar yatırımcının veya işletmecinin talebi üzerine değerlendirmeye konu edilir ve sözleşme bedeli yeniden belirlenir.

Sözleşme süresi ve bedelinin belirlenmesi, ödeme şekli ve süresi, yatırımcının ve işletmecinin hak ve yükümlülükleri, sözleşmeye konu alan üzerinde yapılabilecek yapı ve tesislerin nevi ve miktarı ile bu maddenin uygulamasıyla ilgili diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Orman ve Su İşleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 24- 4325 sayılı Kanunun mülga 8 inci maddesi ve 5084 sayılı Kanunun mülga 5 inci maddesine göre, gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak devredilen veya süresiz kullanma izni verilen taşınmazlar için verilen süre içerisinde taahhüt edilen yatırımı gerçekleştiremeyen yatırımcılar, 31/12/2017 tarihine kadar müracaat etmeleri ve müracaat tarihinden itibaren iki yıl içerisinde bu Kanunun geçici 14 üncü maddesinde belirtilen şartları yerine getirmeleri halinde anılan madde hükmünden yararlandırılırlar.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve kira bedellerinin mahsubuna ilişkin hükümleri hariç olmak üzere, 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi İle Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun Hazineye ait tarım arazilerinin satışına ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır.

Kamu konutlarının ve Hazineye ait tarım arazilerinin satışından elde edilen gelirler hakkında 5 inci maddenin beşinci fıkrası hükmü uygulanmaz.”

MADDE 60- 4706 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve altıncı fıkrasında yer alan “19/7/2003” ibaresi “31/12/2009” şeklinde değiştirilmiştir.

“Üzerinde sınırlı aynî hak tesis edilmiş Hazineye ait taşınmazların satışında ise satış bedelinin en az yüzde otuzu peşin, kalanı beş yılda, on taksitle ve kanunî faizi ile birlikte ödenir.”

MADDE 61- 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 23- İlgili mevzuatı uyarınca kamu taşınmazları üzerinde kısı yapıları dâhil turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca adına kesin tahsis yapılan, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca adına kesin izin verilen veya Maliye Bakanlığı tarafından lehine irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin kesin tahsis, kesin izin, irtifak hakkı veya kullanma izni süreleri; söz konusu kesin tahsis, kesin izin, irtifak hakkı veya kullanma iznine ilişkin olarak varsa açılan davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız olarak feragat edilmesi, ödenmesi gereken herhangi bir borcunun bulunmaması ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde başvurulması halinde yeniden sözleşme düzenlenmek suretiyle sözleşmenin düzenlendiği tarihten itibaren kırk dokuz yıla uzatılabilir. Kesin tahsis yapılan veya irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar yatırımcı ve işletmecilerine satılmak suretiyle de değerlendirilebilir.

Kesin tahsis, kesin izin, irtifak hakkı veya kullanma iznine ilişkin yeni düzenlenecek sözleşmede önceki sözleşmede yer alan hak ve yükümlülükler ile gerekli izinler ilgili idarelerden alınmak kaydıyla sözleşmeye konu alan üzerinde yapılabilecek yapı ve tesislerin nevi ve miktarına ilişkin hususlar yatırımcının veya işletmecinin talebi üzerine değerlendirmeye konu edilir ve sözleşme bedeli yeniden belirlenir.

Sözleşme bedelinin belirlenmesi, ödeme şekli ve süresi, yatırımcının ve/veya işletmecinin hak ve yükümlülükleri, sözleşmeye konu alan üzerinde yapılabilecek yapı ve tesislerin nevi ve miktarı ile bu maddenin uygulamasıyla ilgili diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar ilgisine göre Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca müştereken belirlenir.”

MADDE 62- 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 24- 4325 sayılı Kanunun mülga 8 inci maddesi ve 5084 sayılı Kanunun mülga 5 inci maddesine göre, gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak devredilen veya süresiz kullanma izni verilen taşınmazlar için verilen süre içerisinde taahhüt edilen yatırımı gerçekleştiremeyen yatırımcılar, 31/12/2017 tarihine kadar müracaat etmeleri ve müracaat tarihinden itibaren iki yıl içerisinde bu Kanunun geçici 14 üncü maddesinde belirtilen şartları yerine getirmeleri halinde anılan madde hükmünden yararlandırılırlar.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 68- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci, ikinci, beşinci ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “tütün satış merkezlerine veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Üretici tütünlerinin üretimi, alım ve satımı yazılı sözleşme esası ile yapılır. Sözleşmeli üretim esasına göre üretilen tütünlerin fiyatları, tütün mamulleri üreticileri ve/veya tüccarlar ile üreticiler ve/veya temsilcileri arasında varılan mutabakata göre belirlenir.

Türkiye’de tütün mamulleri üretmek isteyenlerin, yıllık üretim kapasitesi tek vardiyada, sigara için iki milyar adet; diğer tütün mamulleri olan puro, sigarillo, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün, enfiye, çiğneme tütünü ve pipo tütünü için onbeş ton; sigara ve diğer tütün mamulleri kategorisine girmeyen yeni tütün mamulleri için ise iki milyar adetten az olmayan, tütün hazırlama bölümleri dahil tam ve yeni teknoloji ile tesisler kurmaları şarttır.”

“Tütün ithali, üretim ihtiyaçlarıyla sınırlı olarak; bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen tütün mamulleri üretenler veya Kurumdan izin almak ve sadece işlendikten sonra ihraç edilmek amacıyla tütün işleme tesisi bulunanlar tarafından yapılır. Kurum tütün işleme tesisi bulunanlara bu izni verirken söz konusu işletmelerin öncelikle Türkiye’de üretilen tütünü işlemelerini gözetmek, ihraç amacıyla yapılacak ithalatın amacı dışında kullanılmamasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, ithalat ve ihracata ilişkin uygulamayı denetlemekle sorumlu ve yetkilidir.”

“Türkiye’de, marka bazında sigara için yıllık en az iki milyar adet; diğer tütün mamulleri olan puro, sigarillo, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün, enfiye, çiğneme tütünü ve pipo tütünü için yıllık en az onbeş ton; sigara ve diğer tütün mamulleri kategorisine girmeyen yeni tütün mamulleri için ise en az iki milyar adet üretenler, aynı markadan olmak üzere serbestçe ithalat yapabilirler, fiyatlandırabilirler ve satabilirler. Bu fıkra da belirtilen üretim miktarlarına ilişkin şartları yerine getirmeyenlerce yapılacak tütün mamullerinin ithalatı, ithal edilen tütün mamullerinin fiyatının belirlenmesi ve yurtiçinde pazarlamasına ilişkin usul ve esaslar Kurumun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Bu maddede belirtilen şartlarla ilgili işlemlerin tespit ve takibi Kurum tarafından yürütülür.”

“Ticari amaçla; makaron veya yaprak sigara kağıdı içine kıyılmış tütün, parçalanmış tütün, tütün harici herhangi bir madde doldurmak, bu şekilde üretilen ürünleri satışa arz etmek, satmak, bulundurmak veya nakletmek yasaktır.”

MADDE 69- 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “ürünleri kullanarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “şahsi tüketimi için” ibaresi eklenmiş, mülga ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, beşinci fıkrasına “içkiler piyasasında” ibaresinden sonra gelmek üzere “Kurumdan gerekli izinleri alarak veya almadan” ibaresi eklenmiş, aynı fıkranın (b), (h) ve (o) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında yer alan “(f), (g), (h), (ı) ve (j) ile (o)” ibareleri “(f), (g), (h), (ı), (j), (o) ve (ö)” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ticari amaçla; makaron veya yaprak sigara kağıdını, içine kıyılmış tütün, parçalanmış tütün ya da tütün harici herhangi bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduran veya nakledenlere üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 63- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye dokuzuncu fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Tütün ithali, üretim ihtiyaçlarıyla sınırlı olarak; bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen tütün mamulleri üretenler veya Kurumdan izin almak ve sadece işlendikten sonra ihraç edilmek amacıyla tütün işleme tesisi bulunanlar tarafından yapılır. Kurum tütün işleme tesisi bulunanlara bu izni verirken söz konusu işletmelerin öncelikle Türkiye’de üretilen tütünü işlemelerini gözetmek, ihraç amacıyla yapılacak ithalatın amacı dışında kullanılmamasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, ithalat ve ihracata ilişkin uygulamayı denetlemekle sorumlu ve yetkilidir.”

“Ticari amaçla; makaron veya yaprak sigara kağıdı içine kıyılmış tütün, parçalanmış tütün, tütün harici herhangi bir madde doldurmak, bu şekilde üretilen ürünleri satışı arz etmek, satmak, bulundurmak veya nakletmek yasaktır.”

“Tek başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip tütün çeşitlerinin üretildiği Kurumca belirlenen merkezlerdeki tütün üreticilerinin bir araya gelerek kurduğu kooperatiflere, müracaatları halinde Kurum tarafından tütün ticareti yetki belgesi ve sarmalık kıyılmış tütün tesisi kurulması için yetki verilir. Bu kooperatifler ihtiyaç duydukları tütünü sözleşmeli olarak temin edebilecekleri gibi sözleşme dışı üretilmiş tütünleri de Kuruma bildirmek kaydı ile satın alabilirler. Kurumun izni ile tütün iç ve dış ticareti ve sarmalık kıyılmış tütün üretim ve ticaretini yapabilirler.”

MADDE 64- 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin; birinci fıkrasının birinci cümlesine “ürünleri kullanarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “şahsi tüketimi için” ibaresi eklenmiş, beşinci fıkrasına “içkiler piyasasında” ibaresinden sonra gelmek üzere “Kurumdan gerekli izinleri alarak veya almadan” ibaresi eklenmiş, aynı fıkranın (h) bendi yürürlükten kaldırılmış ve dokuzuncu fıkrasında yer alan “(f), (g), (h), (ı) ve (j) ile (o)” ibaresi “(f), (g), (ı), (j) ve (o)” şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yasal düzenlemelere aykırı olarak tütün alan, satan, satışa arz eden, nakleden veya bulunduranlar üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

“b) Üreticiden satın aldıkları tütünleri Kuruma tescil ettirmeyenlere, üretici ile yapılması gereken yazılı sözleşme yapma tarihine uymayanlara, işleme açılış ve kapanışları ile tütün stoklarını ve tütün depolarını süresi içinde bildirmeyenlere, izinsiz standart dışı işleme yapanlara, bu Kanunda tütün eksper unvanına sahip olanlar tarafından yapılması öngörülen işleri yetkisiz kişilere yaptıranlara, üretici ile yaptıkları yazılı sözleşme esaslı ile yapılan tütün alım satımı kapsamındaki yükümlülüklerini süresi içinde yerine getirmeyenlere yirmibin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Bu hüküm, Kurumdan izin almadan, bir yere mahsus tütün çeşidinin tohum veya fidelerini başka yerlere ekenler, dikenler veya bu amaçlarla taşıyanlar hakkında da uygulanır. Üreticinin sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, alıcı tarafından, aykırılığın olduğu tarihten itibaren en geç bir ay içinde durum Kuruma bildirilir. Yapılan değerlendirmeye göre sözleşmeye bağlı yükümlülüğün yerine getirilmediğinin tespiti halinde üreticiye üçbin Türk Lirasından otuzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

“h) Yasal düzenlemelere aykırı olarak tütün üretenlere beşbin Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

“o) Kendi tüketimi için elli kilogram saklı kalmak kaydıyla, sarmalık kıyılmış tütün üretenler ile satan, satışa arz eden, nakleden veya bulunduranlara beşbin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

ö) Makaron veya yaprak sigara kağıdı içine ticari amaçla kıyılmış tütün, parçalanmış tütün ya da tütün harici herhangi bir madde dolduranlara yirmibin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

MADDE 70- 4733 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“B) Tütün ve tütün mamulleri ile alkol ve alkollü içkilerin iç ve dış ticareti, tütün mamulleri, makaron ve yaprak sigara kağıdı üretim tesislerinin kurulmasının izin ve şartları, üretilecek tütün mamullerinin teknik özelliklerinin belirlenmesi, üretim şartını karşılamayan firma mamullerinin fiyatlandırılması, dağıtılması, satışı ve kontrolü ile bayilikler verilmesi, tütün üretimi ve üretim merkezi, yazılı sözleşme yönteminin usul ve esasları, tütünlerin depolanması, nakledilmesi, işlenmesi, tütün işleme tesislerinin kurulmasının izin ve şartları ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisi Kanunu ile bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili diğer usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliklerle,”

MADDE 71- 4733 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 72- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4 üncü maddesine “Çerçeve anlaşma” tanımından sonra gelmek üzere aşağıdaki “Teminat mektubu” tanımı eklenmiştir.

“Teminat mektubu: Bankalar tarafından verilen teminat mektupları ile Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerini,”

MADDE 73- 4734 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Teminat mektupları.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 65- 4733 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan “sigara fabrikalarının” ibaresi “tütün mamulleri, makaron ve yaprak sigara kâğıdı üretim tesislerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 66- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4 üncü maddesine “Çerçeve anlaşma” tanımından sonra gelmek üzere aşağıdaki “Teminat mektubu” tanımı eklenmiştir.

“Teminat mektubu: Bankalar tarafından verilen teminat mektupları ile Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerini,”

MADDE 67- 4734 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Teminat mektupları.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 74- 4734 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Uygun görüş, bu kapsamda çalıştırılacak personel sayısı ile idareler, hizmet türleri, işin yapıldığı yer gibi ücret düzeyini etkileyen unsurlardan biri, birkaçı veya tamamı dikkate alınarak ihale dokümanında belirlenecek ücret ve benzeri mali ödemelere ilişkin tavanların tespitini de kapsar.”

MADDE 75- 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununun 4/A maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4/A- Endüstri bölgeleri sınırları içerisinde yapılacak ve hazırlama usul ve esasları Bakanlık tarafından belirlenecek 1/5000 ölçekli nazım imar plânı ve 1/1000 ölçekli uygulama imar plânı ve parselasyon plânları ve değişiklikleri ile alt yapı ile ilgili etüt, harita, plân ve projeler Bakanlık tarafından onaylanır. Onaylı imar ve parselasyon plânları Bakanlık internet sitesinde bir hafta süre ile ilan edilir, itiraz olmaması halinde ilan süresinin sonunda yürürlüğe girer. İmar plânları hazırlanırken mülkiyet sınırları içinde Sağlık Bakanlığı ile Bakanlık arasında yapılacak protokol çerçevesinde belirlenen sağlık koruma bandı bırakılır.”

MADDE 76- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- Sermaye şirketlerine finansman sağlayan tüzel kişi ve girişim sermayesi fonları ile bireysel katılım yatırımcılarının yatırım yaptığı girişim şirketlerine eş finansman sağlayan ortak yatırım fonlarına kaynak sağlamak amacıyla kurulan üst fonlara veya sermaye şirketlerine ve/veya projelere finansman sağlayan fonlara Müsteşarlık tarafından taahhüt edilecek kaynağın üst sınırını ve niteliğini, kaynak aktarılabilecek üst fonların veya fonların, üst fonlara bağlı alt fonların ve ortak yatırım fonlarının seçim kriterlerini, yatırım yapılabilecek alanları, denetimi, taahhüt edilen tutardan kaynaklanan her türlü ücret ve masrafların üst sınırlarını ve uygulamaya ilişkin diğer hususları Bakanlar Kurulu belirler.

Taahhüt edilen tutardan dönemler itibarıyla üst fona veya fona ödenecek miktarı belirlemeye ve aktarmaya Bakan yetkilidir. Kaynak taahhüdüne ilişkin ödeme Müsteşarlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Üst fonun, alt fonun ve fonların tasfiyesi veya sona ermesi durumunda Müsteşarlık tarafından üst fona veya fona aktarılan kaynakların bakiye tutarı genel bütçeye gelir kaydedilir. Diğer kamu kurumları tarafından üst fonlara veya fonlara hibe olarak aktarılan paylardan kaynaklanan bakiye tutarlar da üst fon veya fonlar tarafından genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Müsteşarlığın ilgili hesabına aktarılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Bakan yetkilidir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 68- 4734 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Uygun görüş, bu kapsamda çalıştırılacak personel sayısı ile idareler, hizmet türleri, işin yapıldığı yer gibi ücret düzeyini etkileyen unsurlardan biri, birkaçı veya tamamı dikkate alınarak ihale dokümanında belirlenecek ücret ve benzeri mali ödemelere ilişkin tavanların tespitini de kapsar.”

MADDE 69- 4734 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve ilgili öğretmenlere ücretsiz olarak dağıtılacak kılavuz kitaplara ilişkin 31/12/2019 tarihine kadar yapılacak mal ve hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanunun diğer hükümlerine tabi olmaksızın 20 nci maddenin birinci ve beşinci fıkraları uygulanmak suretiyle yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ve Kurumun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenir.”

MADDE 70- 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununun 4/A maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4/A- Endüstri bölgeleri sınırları içerisinde yapılacak ve hazırlama usul ve esasları Bakanlık tarafından belirlenecek 1/5000 ölçekli nazım imar plânı ve 1/1000 ölçekli uygulama imar plânı ve parselasyon plânları ve değişiklikleri ile alt yapı ile ilgili etüt, harita, plân ve projeler Bakanlık tarafından onaylanır. Onaylı imar ve parselasyon plânları Bakanlık internet sitesinde bir hafta süre ile ilan edilir, itiraz olmaması halinde ilan süresinin sonunda yürürlüğe girer. İmar plânları hazırlanırken mülkiyet sınırları içinde Sağlık Bakanlığı ile Bakanlık arasında yapılacak protokol çerçevesinde belirlenen sağlık koruma bandı bırakılır.”

MADDE 71- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- Sermaye şirketlerine finansman sağlayan tüzel kişi ve girişim sermayesi fonları ile bireysel katılım yatırımcılarının yatırım yaptığı girişim şirketlerine eş finansman sağlayan ortak yatırım fonlarına kaynak sağlamak amacıyla kurulan üst fonlara veya sermaye şirketlerine ve/veya projelere finansman sağlayan fonlara Müsteşarlık tarafından taahhüt edilecek kaynağın üst sınırını ve niteliğini, kaynak aktarılabilecek üst fonların veya fonların, üst fonlara bağlı alt fonların ve ortak yatırım fonlarının seçim kriterlerini, yatırım yapılabilecek alanları, denetimi, taahhüt edilen tutardan kaynaklanan her türlü ücret ve masrafların üst sınırlarını ve uygulamaya ilişkin diğer hususları Bakanlar Kurulu belirler.

Taahhüt edilen tutardan dönemler itibarıyla üst fona veya fona ödenecek miktarı belirlemeye ve aktarmaya Bakan yetkilidir. Kaynak taahhüdüne ilişkin ödeme Müsteşarlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Üst fonun, alt fonun ve fonların tasfiyesi veya sona ermesi durumunda Müsteşarlık tarafından üst fona veya fona aktarılan kaynakların bakiye tutarı genel bütçeye gelir kaydedilir. Diğer kamu kurumları tarafından üst fonlara veya fonlara hibe olarak aktarılan paylardan kaynaklanan bakiye tutarlar da üst fon veya fonlar tarafından genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Müsteşarlığın ilgili hesabına aktarılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Bakan yetkilidir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 77- 4749 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 29- 5 inci maddede düzenlenen net borç kullanımı tutarı 2017 yılı için, 1/1/2017 tarihinden geçerli olmak üzere, Bakan ve Bakanlar Kurulu tarafından artırılan net borç kullanım tutarına otuzyediyi milyar Türk Lirası ilave edilerek uygulanır.”

MADDE 78- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin (a) ve (c) alt bentlerinin parantez içi hükümlerinde yer alan “1.600 cm³’ü aşanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile Bakanlar Kurulunca bu Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendine göre özel tüketim vergisi matrahı esas alınarak fiyat grupları itibarıyla farklı oranlar belirlenmesi halinde, belirlenen en yüksek orana tabi olanlar” ibaresi ve aynı fıkranın (6) numaralı bendinin köşeli parantez içi hükmünde yer alan “(7) numaralı fıkrası” ibaresinden sonra gelmek üzere “kapsamında ithal edilen eşya ve (12) numaralı fıkrasının (a) bendi kapsamında ithal edilen bu Kanuna ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P numarasında “-Diğerleri” satırı altında yer alan mallardan; motor silindir hacmi 1.600 cm³’ü aşanlar ile bu mallar için Bakanlar Kurulunca bu Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendine göre özel tüketim vergisi matrahı esas alınarak fiyat grupları itibarıyla farklı oranlar belirlenmesi halinde, belirlenen en yüksek orana tabi olanlar” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 79- 4760 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan “perakende satışa sunulan sigaraların birim ambalajı içinde yer alan her bir sigara,” ibaresi “perakende satışa sunulan sigaraların ve makaronların birim ambalajı içinde yer alan her bir sigara veya her bir makaron,” şeklinde ve “20 adet sigaradan” ibaresi “20 adet sigaradan, 50 adet makarondan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 80- 4760 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan “her bir sigara adedi” ibaresi “her bir sigara veya makaron adedi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 81- 4760 sayılı Kanunun ekinde yer alan (III) sayılı listenin;

a) (A) cetveline aşağıdaki mallar eklenmiştir.

“

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Oranı (%)	Asgari Maktu Vergi Tutarı (TL)
2202.10.00.00.12	Meyvalı gazozlar	25	-
2202.10.00.00.19	Diğerleri (Limonatalar hariç)	25	-

”

b) (B) cetveline aşağıdaki mal eklenmiştir.

“

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Oranı (%)	Asgari Maktu Vergi Tutarı (TL)
4813.10.00.80.00	Diğerleri (Makaron)	65,25	0,0994

”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 72- 4749 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 29- 5 inci maddede düzenlenen net borç kullanımı tutarı 2017 yılı için, 1/1/2017 tarihinden geçerli olmak üzere, Bakan ve Bakanlar Kurulu tarafından artırılan net borç kullanım tutarına otuz yedi milyar Türk lirası ilave edilerek uygulanır.”

MADDE 73- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin (a) ve (c) alt bentlerinin parantez içi hükümlerinde yer alan “1.600 cm³’ü aşanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile “-Diğerleri” satırı altında yer alan mallardan matrahı 90.000 TL’yi aşanlar” ibaresi ile aynı fıkranın (6) numaralı bendinin köşeli parantez içi hükmünde yer alan “(7) numaralı fıkrası” ibaresinden sonra gelmek üzere “kapsamında ithal edilen eşya ve (12) numaralı fıkrasının (a) bendi kapsamında ithal edilen bu Kanuna ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P numarasında “-Diğerleri” satırı altında yer alan mallardan; motor silindir hacmi 1.600 cm³’ü aşanlar ile matrahı 90.000 TL’yi aşanlar” ibaresi eklenmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkranın; (2) numaralı bendinin (a) ve (c) alt bentleri ile (6) numaralı bendinde yer alan tutarlar her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Hesaplanan tutarın 100 lirayı aşmayan kesirleri dikkate alınmaz. Bakanlar Kurulu, bu şekilde tespit edilen tutarı %50’sine kadar artırmaya yetkilidir.”

MADDE 74- 4760 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan “perakende satışa sunulan sigaraların birim ambalajı içinde yer alan her bir sigara,” ibaresi “perakende satışa sunulan sigaraların ve makaronların birim ambalajı içinde yer alan her bir sigara veya her bir makaron,” şeklinde ve “20 adet sigaradan” ibaresi “20 adet sigaradan, 50 adet makarondan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 75- 4760 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan “her bir sigara adedi” ibaresi “her bir sigara veya makaron adedi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 76- 4760 sayılı Kanunun ekinde yer alan (III) sayılı listenin;

a) (A) cetveline aşağıdaki mallar eklenmiştir.

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Oranı (%)	Asgari Maktu Vergi Tutarı (TL)
2202.10.00.00.12	Meyvalı gazozlar	20	-
2202.10.00.00.19	Diğerleri (Yalnız ambalajlanmış olanlar ve/veya toptan teslim konu edilenler) (Limonatalar ve doğal mineralli doğal maden suyu ile üretilmiş, tatlandırılmış, aromalandırılmış meyvalı gazlı içecekler hariç)	20	-
2202.91.00.00.00	Alkolsüz biralar	20	-

b) (B) cetveline aşağıdaki mal eklenmiştir.

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Oranı (%)	Asgari Maktu Vergi Tutarı (TL)
4813.10.00.80.00	Diğerleri (Makaron)	65,25	0,0994

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 82- 9/4/2003 tarihli ve 4842 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 38- Savunma Sanayii Destekleme Fonuna;

Gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden % 6,

Veraset ve intikal vergisi tahsilat toplamı üzerinden %25,

Motorlu taşıtlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden %18,

Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden % 2,8,

pay verilir.

Bu paylar aylık olarak hesaplanır, tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar fonlar adına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılan hesap veya hesaplara yatırılır.

Yukarıdaki oranları sıfıra kadar indirmeye ve tekrar kanunî oranına kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Maliye Bakanlığı fon payı uygulaması ile ilgili usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 83- 6/11/2003 tarihli ve 5000 sayılı Türk Patent ve Marka Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına (k) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (1) bendi (m) bendi olarak değiştirilmiştir.

“1) Bakanlar Kurulu kararı ile yurtiçinde veya yurtdışında şirket kurabilir, kurulmuş şirketlere ortak olabilir,”

MADDE 84- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Bu Kanun kapsamında yer alan tüm iş ve işlemler elektronik ortamda gerçekleştirilebilir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı;

a) Defter, kayıt, belge ve benzeri içeriklerin elektronik ortamda oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafaza ve ibrazına ilişkin usul ve esasları belirlemeye,

b) Elektronik ortamda gerçekleştirilen işlemlerin kaynağı, bütünlüğü, gizliliği ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik sertifika altyapısı oluşturmaya veya mevcut olan altyapıları kullanmaya,

c) İlgili bilişim sistemlerine yönelik her türlü birlikte işlerlik standartlarına ilişkin usul ve esasları belirlemeye,

yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, bu madde kapsamında yapacağı belirlemelerde Sayıştayın uygun görüşünü alır.”

MADDE 85- 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasına “Döviz ve kıymetli madenler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sanayi tesislerinde işlem görerek mamul haline gelmiş nihai ürünler” ibaresi eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 77- 9/4/2003 tarihli ve 4842 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 38- Savunma Sanayii Destekleme Fonuna;

Gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden % 6,

Veraset ve intikal vergisi tahsilat toplamı üzerinden %25,

Motorlu taşıtlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden %20,

Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden % 2,8,

pay verilir.

Bu paylar aylık olarak hesaplanır, tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar fonlar adına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılan hesap veya hesaplara yatırılır.

Yukarıdaki oranları sıfıra kadar indirmeye ve tekrar kanunî oranına kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Maliye Bakanlığı fon payı uygulaması ile ilgili usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 78- 6/11/2003 tarihli ve 5000 sayılı Türk Patent ve Marka Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına (k) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (l) bendi (m) bendi olarak değiştirilmiştir.

“l) Bakanlar Kurulu kararı ile yurt içinde veya yurt dışında şirket kurabilir, kurulmuş şirketlere ortak olabilir,”

MADDE 79- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Bu Kanun kapsamında yer alan tüm iş ve işlemler elektronik ortamda gerçekleştirilebilir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı;

a) Defter, kayıt, belge ve benzeri içeriklerin elektronik ortamda oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafaza ve ibrazına ilişkin usul ve esasları belirlemeye,

b) Elektronik ortamda gerçekleştirilen işlemlerin kaynağı, bütünlüğü, gizliliği ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik sertifika altyapısı oluşturmaya veya mevcut olan altyapıları kullanmaya,

c) İlgili bilişim sistemlerine yönelik her türlü birlikte işlerlik standartlarına ilişkin usul ve esasları belirlemeye,

yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, bu madde kapsamında yapacağı belirlemelerde Sayıştayın uygun görüşünü alır.”

MADDE 80- 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 45 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “malları” ibaresi “mallar ile sanayi tesislerinde işlem görerek mamul haline gelmiş nihai ürünleri” şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 86- 5/5/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“i) Vergiye gönüllü uyumu artırmak, vergi kayıp ve kaçağı ile mücadele etmek ve tahsilatta etkinliği artırmak amacıyla mükellefiyet, vergilendirme ve vergiye uyum düzeyine ilişkin yapılacak çalışmalar için her türlü bilgi, veri ve istatistiği toplamak suretiyle oluşturulacak Risk Analizi Sistemi üzerinden risk analizi yapmak ve vergiye gönüllü uyum düzeyini ölçmek.”

MADDE 87- 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına “Seyir güvenliği haberleşme hizmetleri” tanımından sonra gelmek üzere aşağıdaki “Net satış hasılatı” tanımı eklenmiştir.

“Net satış hasılatı: “4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 37 nci maddesinde tanımı yapılan tutarı,”

MADDE 88- 5369 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Türk Telekom yıllık net satış hâsılatının %1’ini, izleyen yılın Nisan ayı sonuna kadar, Hazine payı ödemekle yükümlü işletmeciler dışındaki işletmeciler yıllık net satış hâsılatının %1’ini, izleyen yılın Haziran ayı sonuna kadar ve faaliyetleri gereği Hazine payı ödemekle yükümlü olduğu halde

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 81- 22/6/2004 tarihli ve 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Bu Kanuna tâbi meslek mensupları; meslekî faaliyetlerini geliştirip kolaylaştırmak, meslektaşlar arasında yardımlaşma ve işbirliğini temin etmek ve meslekî ahlâk ve disiplini tesis edip korumak üzere, kamu kurumu niteliğindeki müstakil optisyen-gözlükçüler odaları ve Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğini teşkil ederler.

Odalar ile Birliğin teşkili, bunların yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, görevleri, toplantıları, karar alı ş usûlleri, gelirleri, giderleri, organları için seçim, seçilme yeterliliği, seçimlerin yapılış usulü, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatın tespiti, disiplin cezaları ile infaz edili ş usulü, odalar ve Birlik ile ilgili diğ er iş ve işlemler hakkında, optisyenlik-gözlükçülük mesleğinin mahiyetine ve gereklerine uygun olarak, 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliğı Kanunu hükümleri kıyasen uygulanır. Ancak, 6643 sayılı Kanunun 5 inci maddesindeki “yüzelli” sayısı yüz, 14 üncü maddesindeki “ikiyüzelli” sayısı yüz, 51 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendindeki “ikiyüz” sayısı yüz, (b) bendindeki “beşyüz” sayısı ikiyüzelli, “ikiyüz” sayısı yüz, “yüzelli” sayısı yetmişbeş ve (c) bendindeki “beşyüz” sayısı ikiyüzelli olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili yönetmelikler, Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğinin teşkil edilmesinden itibaren en geç altı ay içinde, Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Birlik tarafından hazırlanır ve Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulur.”

MADDE 82- 5193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten önce ruhsat alıp optisyenlik ve gözlükçülük yapmakta olanlar, faaliyette bulundukları ilde bu Kanunun ek 1 inci maddesi hükmünce optisyen-gözlükçüler odası kurulmasını takiben en geç iki ay içinde odaya kaydolurlar. Aksi takdirde, Bakanlıkça müesseseleri kapatılarak faaliyetlerine son verilir.”

MADDE 83- 5/5/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“i) Vergiye gönüllü uyumu artırmak, vergi kayıp ve kaçacağı ile mücadele etmek ve tahsilatta etkinliğı artırmak amacıyla mükellefiyet, vergilendirme ve vergiye uyum düzeyine ilişkin yapılacak çalışmalar için her türlü bilgi, veri ve istatistiğı toplamak suretiyle oluşturulacak Risk Analizi Sistemi üzerinden risk analizi yapmak ve vergiyi gönüllü uyum düzeyini ölçmek.”

MADDE 84- 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına “Seyir güvenliğı haberleşme hizmetleri” tanımından sonra gelmek üzere aşağıdaki “Net satış hasılatı” tanımı eklenmiştir.

“Net satış hasılatı: 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 37 nci maddesinde tanımı yapılan tutarı,”

MADDE 85- 5369 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Türk Telekom yıllık net satış hâsılatının %1’ini, izleyen yılın Nisan ayı sonuna kadar, Hazine payı ödemekle yükümlü işletmeciler dışındaki işletmeciler yıllık net satış hâsılatının %1’ini, izleyen yılın Haziran ayı sonuna kadar ve faaliyetleri gereğı Hazine payı ödemekle yükümlü olduğı halde

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Hazine payı ödemeyi gerektirmeyen hizmetleri de yürüten işletmeciler Hazine payına esas teşkil etmeyen yıllık net satış hâsılatının %1'ini, evrensel hizmet katkı payı olarak Kurum hesabına izleyen yılın Haziran ayı sonuna kadar yatırır ve Kurum takip eden ayın sonuna kadar;

c) Kurum, Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerin ödediği payın %10'unu, ödediği ayı izleyen ayın sonuna kadar,”

“Bu süre içinde ödenmeyen katkı payları, Kurumun ilgili vergi dairesine yapacağı başvuru üzerine, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Vergi dairelerince yapılan tahsilatlar ertesi ayın sonuna kadar Kurum hesabına aktarılır. Süresinde ödenmeyen katkı paylarına, vade tarihinden ödediği tarihe kadar geçen süre için, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır.”

MADDE 89- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle ve aynı maddeye sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Ortak kullanım alanları olarak planlanan alanlarda toplulaştırma çalışmaları süresince tarımsal faaliyette bulunmak özel arazi toplulaştırmasını yapan ilgili kuruluşun iznine tabidir. Arazi toplulaştırması yapılan veya yaptırılan sahalardaki kanal, yol ve benzeri kamunun ortak kullanacağı alanlar olarak planlanan yerlerdeki taşınmazların mütemmim cüzlerinin karşılığı ile taşınmaz sahiplerine yeni parseller teslim edilene kadar doğabilecek gelir kayıpları uygulayıcı kuruluş tarafından karşılanır.”

“Arazi toplulaştırma projelerinin uygulanması esnasında, elbirliği mülkiyet olarak tescilli parsellerin, paylı mülkiyete dönüştürülmesi işlemleri uygulayıcı kuruluş tarafından resen gerçekleştirilir. Kesinleşen listelerin tapu müdürlüğü tarafından doğrudan paylı mülkiyet olarak tescili sağlanır. Bu yetki kapsamındaki işlemler her türlü gider, vergi, resim veya harçtan muaftır.

Arazi toplulaştırma projelerinin uygulanması esnasında, tapuya kayıtlı olup tescile esas belgesine aykırılığı tespit edilen hisse hataları, uygulayıcı kuruluş tarafından resen düzeltilir. Kesinleşen listelerin tapu müdürlüğü tarafından doğrudan paylı mülkiyet olarak tescili sağlanır. Bu yetki kapsamındaki işlemler her türlü gider, vergi, resim veya harçtan muaftır.”

MADDE 90- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesine “meclis kararıyla mabetlere” ibaresinden sonra gelmek üzere “, eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 91- 5393 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarife ücreti tüketim miktarına bakılmaksızın sabit tarife ücreti olarak belirlenir ve konutlar için belirlenen en düşük su ve atık su tarife ücretinden yüksek olamaz. Belediyeler temiz şebeke suyu hizmeti vermediği yerleşim yerlerindeki kamu kurumlarından herhangi bir ad altında ücret talep edemez. Kamuya ait eğitim kurumları, yurtlar, okul pansiyonları ve hastanelerden abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep edilemez.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hazine payı ödemeyi gerektirmeyen hizmetleri de yürüten işletmeciler Hazine payına esas teşkil etmeyen yıllık net satış hâsılatının %1'ini, evrensel hizmet katkı payı olarak Kurum hesabına izleyen yılın Haziran ayı sonuna kadar yatırır ve Kurum takip eden ayın sonuna kadar;

c) Kurum, Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerin ödediği payın %10'unu, ödediği ayı izleyen ayın sonuna kadar,”

“Bu süre içinde ödenmeyen katkı payları, Kurumun ilgili vergi dairesine yapacağı başvuru üzerine, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Vergi dairelerince yapılan tahsilatlar ertesi ayın sonuna kadar Kurum hesabına aktarılır. Süresinde ödenmeyen katkı paylarına, vade tarihinden ödediği tarihe kadar geçen süre için, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır.”

MADDE 86- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle ve aynı maddeye sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Ortak kullanım alanları olarak planlanan alanlarda toplulaştırma çalışmaları süresince tarımsal faaliyette bulunmak özel arazi toplulaştırmasını yapan ilgili kuruluşun iznine tabidir. Arazi toplulaştırması yapılan veya yaptırılan sahalardaki kanal, yol ve benzeri kamunun ortak kullanacağı alanlar olarak planlanan yerlerdeki taşınmazların mütemmim cüzlerinin karşılığı ile taşınmaz sahiplerine yeni parseller teslim edilene kadar doğabilecek gelir kayıpları uygulayıcı kuruluş tarafından karşılanır.”

“Arazi toplulaştırma projelerinin uygulanması esnasında, elbirliği mülkiyet olarak tescilli parsellerin, paylı mülkiyete dönüştürülmesi işlemleri uygulayıcı kuruluş tarafından resen gerçekleştirilir. Kesinleşen listelerin tapu müdürlüğü tarafından doğrudan paylı mülkiyet olarak tescili sağlanır. Bu yetki kapsamındaki işlemler her türlü gider, vergi, resim ve harçtan muaftır.

Arazi toplulaştırma projelerinin uygulanması esnasında, tapuya kayıtlı olup tescile esas belgesine aykırılığı tespit edilen hisse hataları, uygulayıcı kuruluş tarafından resen düzeltilir. Kesinleşen listelerin tapu müdürlüğü tarafından doğrudan paylı mülkiyet olarak tescili sağlanır. Bu yetki kapsamındaki işlemler her türlü gider, vergi, resim ve harçtan muaftır. Bu madde kapsamında getirilen muafiyetler mükelleflerin veraset ve intikal vergisine ilişkin yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.”

MADDE 87- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesine “meclis kararıyla mabetlere” ibaresinden sonra gelmek üzere “, eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 88- 5393 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarife ücreti tüketim miktarına bakılmaksızın sabit tarife ücreti olarak belirlenir ve konutlar için belirlenen en düşük su ve atık su tarife ücretinin yüzde 50 fazlasını geçemez. Belediyeler temiz şebeke suyu hizmeti vermediği yerleşim yerlerindeki kamu kurumlarından herhangi bir ad altında ücret talep edemez. Kamuya ait eğitim kurumları, yurtlar, okul pansiyonları ve hastanelerden abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep edilemez.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 92- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88 inci maddesinin onaltıncı fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsuptan sonra Kurumun prim ve diğer alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 93- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan parantez içi hüküm yürürlükten kaldırılmış ve aynı bendin sonuna aşağıdaki parantez içi hüküm eklenmiştir.

“(Kooperatiflerin ortakları dışındaki kişilerle yaptıkları işlemler ile kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda ortakları ile yaptıkları işlemler “ortak dışı” işlemlerdir. Kooperatiflerin faaliyetin icrasına tahsis ettikleri ve ekonomik ömrünü tamamlamış olan demirbaş, makine, teçhizat, taşıt ve benzeri amortismanla tabi iktisadi kıymetleri elden çıkarmaları ile yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir işyeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz. Kooperatiflerin ortak dışı işlemleri nedeniyle kooperatif tüzel kişiliğine bağlı ayrı bir iktisadi işletme oluşmuş kabul edilir ve ortak dışı işlemlerden elde edilen kazançların vergilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.)”

MADDE 94- 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının;

a) (e) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75’lik kısmı ile aynı süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançların %50’lik kısmı.”

b) (f) bendinde yer alan “Bankalara borçları” ibaresi “Bankalara, finansal kiralama ya da finansman şirketlerine borçları” şeklinde, “bankalara veya” ibaresi “bankalara, finansal kiralama ya da finansman şirketlerine veya” şeklinde değiştirilmiş ve aynı bende “bankaların” ibaresinden sonra gelmek üzere “, finansal kiralama ya da finansman şirketlerinin” ibaresi eklenmiş ve “söz konusu kıymetlerin satışından doğan kazançların %75’lik kısmı” ibaresi “söz konusu kıymetlerden taşınmazların satışından doğan kazançların %50’lik, diğerlerinin satışından doğan kazançların %75’lik kısmı” şeklinde değiştirilmiştir.

c) (i) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kooperatif ortaklarının yönetim gideri karşılığı olarak ödedikleri paralardan harcanmayarak iade edilen kısımlar ile tüketim kooperatiflerinin, ortaklarının kişisel ve ailevi gıda ve giyecek ihtiyaçlarını karşılamak için satın aldıkları malların değerine göre hesapladıkları risturnlar.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 89- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88 inci maddesinin onaltıncı fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsuptan sonra Kurumun prim ve diğer alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 90- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan parantez içi hüküm yürürlükten kaldırılmış ve aynı bendin sonuna aşağıdaki parantez içi hüküm eklenmiştir.

“(Kooperatiflerin ortakları dışındaki kişilerle yaptıkları işlemler ile kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda ortakları ile yaptıkları işlemler “ortak dışı” işlemlerdir. Kooperatiflerin faaliyetin icrasına tahsis ettikleri ve ekonomik ömrünü tamamlamış olan demirbaş, makine, teçhizat, taşıt ve benzeri amortismanla tabi iktisadi kıymetleri elden çıkarmaları ile yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir işyeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz. Kooperatiflerin ortak dışı işlemleri nedeniyle kooperatif tüzel kişiliğine bağlı ayrı bir iktisadi işletme oluşmuş kabul edilir. Kooperatiflerin, iktisadi işletmelerinden ve tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımlarından kazanç elde etmelerinin ve bu kazançların daha sonra ortaklara dağıtılmasının muafiyete etkisi yoktur. Ortak dışı işlemlerden elde edilen kazançların vergilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 91- 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının;

a) (e) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75’lik kısmı ile aynı süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançların %50’lik kısmı.”

b) (f) bendinde yer alan “Bankalara borçları” ibaresi “Bankalara, finansal kiralama ya da finansman şirketlerine borçları” şeklinde, “bankalara veya” ibaresi “bankalara, finansal kiralama ya da finansman şirketlerine veya” şeklinde değiştirilmiş ve aynı bende “bankaların” ibaresinden sonra gelmek üzere “, finansal kiralama ya da finansman şirketlerinin” ibaresi eklenmiş ve “söz konusu kıymetlerin satışından doğan kazançların %75’lik kısmı” ibaresi “söz konusu kıymetlerden taşınmazların (6361 sayılı Kanun kapsamında yapılan finansal kiralama işlemlerinde kiracının temerrüdü sebebiyle kanuni takipteki finansal kiralama alacakları karşılığında tarafların karşılıklı mutabakatıyla kiralanayan her türlü tasarruf hakkını devraldığı finansal kiralama konusu taşınmazlar dâhil) satışından doğan kazançların %50’lik, diğerlerinin satışından doğan kazançların %75’lik kısmı” şeklinde değiştirilmiştir.

c) (i) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kooperatif ortaklarının yönetim gideri karşılığı olarak ödedikleri paralardan harcanmayarak iade edilen kısımlar ile tüketim kooperatiflerinin, ortaklarının kişisel ve ailevi gıda ve giyecek ihtiyaçlarını karşılamak için satın aldıkları malların değerine göre hesapladıkları risturnlar.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 95- 5520 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kurumlar vergisi, kurum kazancı üzerinden %20 oranında alınır. Şu kadar ki bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketlerinin kurum kazançları üzerinden kurumlar vergisi %22 oranında alınır. Bakanlar Kurulu %22 oranını, %20 oranına kadar indirmeye ve tekrar %22 oranına kadar getirmeye yetkilidir.”

MADDE 96- 5520 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2017 takvim yılında” ibaresi “2017 ve 2018 takvim yıllarında” şeklinde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 92- 5520 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2017 takvim yılında” ibaresi “2017 ve 2018 takvim yıllarında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 93- 5520 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan %20 oranı, kurumların 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine (özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için ilgili yıl içinde başlayan hesap dönemlerine) ait kurum kazançları için %22 olarak uygulanır.

(2) Bakanlar Kurulu, birinci fıkrada yazılı %22 oranını %20 oranına kadar indirmeye yetkilidir.”

MADDE 94- 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla mesleğe özel yarışma sınavı ile girmiş ve yeterlik sınavıyla bulundukları kadrolara atanmış olmaları kaydıyla, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Kanunun 152 nci maddesinin “II- Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (e), (f), (g) ve (ğ) bentlerinde sayılan kadro unvanlarında bulunanlar ile Bankalar Yeminli Murakıpları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanlarından başvurular arasından yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olanlar, 31/12/2018 tarihine kadar merkezi yönetim bütçe kanununda yer alan sınırlamalara tabi olmaksızın naklen Maliye Uzmanı olarak atanır. Bunlar Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında görevlendirilir. Bu şekilde atananların söz konusu kadrolarda geçen hizmet süreleri Maliye Uzmanı, yardımcılık veya stajyerliklerde geçen hizmet süreleri ise Maliye Uzman Yardımcısı kadrolarında geçmiş sayılır. Bunlardan 657 sayılı Kanuna tabi olmayanların anılan kadrolar ile bunların yardımcılık veya stajyerliklerinde geçen hizmet süreleri her yıl için bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir. Bu madde uyarınca Maliye Uzmanı olarak atanacakların sayısı 250’yi geçemez. Başvuru ve sınava ilişkin usul ve esaslar ile bu fıkranın uygulanmasına yönelik diğer hususlar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 95- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin mülga yirminci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(20) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlar ile ticari amaçla; makaron veya yaprak sigara kâğıdını, içine kıyılmış tütün, parçalanmış tütün ya da tütün harici herhangi bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduran ve nakledenlere üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 97- 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira süresi azami üç yıldır. Ancak bu süre Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Başbakan Yardımcısının onayı ile on yıla kadar belirlenebilir. Ayrıca onarım veya inşaa karşılığı kiralamalarda; onarım ve inşaa bedeli göz önüne alınarak kira süresi Genel Müdürün onayı ile yirmi yıla, Meclis kararı ile kırk dokuz yıla kadar tespit edilebilir.”

MADDE 98- 5737 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasına (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (g) bendi (h) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“(g) Vakfiyelerde yer alan hayır şartlarını gerçekleştirmek üzere amacı veya faaliyet konuları arasında eğitim, sağlık, kültür veya sosyal yardım bulunan yurtdışında kurulu tüzel kişilere Başbakan Yardımcısının onayı ile şartlı veya şartsız yardım yapmak.”

MADDE 99- 21/2/2008 tarihli ve 5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanunun 26 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Pazarlıkla temin usulünün uygulanabileceği haller

MADDE 26- (1) Bu Kanun kapsamında yapılacak ihalenin herhangi bir sebeple gerçekleştirilememesi, sözleşmenin imzalanamaması, yüklenicinin imzalanmış son sözleşmenin bitim tarihi itibarıyla işe başlayamayacağının anlaşılması veya yapılmış olan ihaleye ilişkin sözleşmenin feshedilmesi veya iptali hâllerinde, 3 üncü madde kapsamında yapılan iş ve hizmetler İdare tarafından pazarlıkla temin usulüyle, özel hukuk tüzel kişilerine süresi bir yılı geçmeyen sözleşmeyle yaptırılabilir.”

MADDE 100- 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak yıllık alınan idarî ücret, 10.000 TL alt sınırından daha az olamaz. Söz konusu alt sınır her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır.”

MADDE 101- 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ayrıca; iş ve hizmetlerin merkezi bir sunucu tarafından uzaktan izlenmesi ve yürütülmesine yönelik makineler arası veri aktarımına mahsus olan ve bunların yürütülmesi için zorunlu olanlar dışında sesli, görsel iletişim veya genel amaçlı internet erişimi için kullanılmayan telsiz cihazları ve abonelikleri de telsiz ruhsatname ve kullanma ücretlerinden muaf olup Kurum, muafiyet uygulanmasına ilişkin usul ve esas belirlemeye yetkilidir.”

“(4) Telsiz ücretleri Kurum tarafından belirlenen süre içerisinde Kurumun ilgili banka hesabına doğrudan ödenir. İşletmeciler tarafından telsiz ücretlerinin zamanında ödenmemesi halinde, anılan ücretler Kurumun bildirimi üzerine 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili vergi dairesi tarafından tahsil edilerek Kurum hesabına aktarılır. Bu ücretlerin takip ve tahsilinde alacağın kesinleşmesi şartı aranmaz.”

“(7) Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerine istinaden yetkilendirilen

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 96- 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira süresi azami üç yıldır. Ancak bu süre Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Başbakan Yardımcısının onayı ile on yıla kadar belirlenebilir. Ayrıca onarım veya inşa karşılığı kiralamalarda; onarım ve inşa bedeli göz önüne alınarak kira süresi Genel Müdürün onayı ile yirmi yıla, Meclis kararı ile kırk dokuz yıla kadar tespit edilebilir.”

MADDE 97- 5737 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasına (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (g) bendi (h) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“(g) Vakfiyelerde yer alan hayır şartlarını gerçekleştirmek üzere amacı veya faaliyet konuları arasında eğitim, sağlık, kültür veya sosyal yardım bulunan yurt dışında kurulu tüzel kişilere ilgili Başbakan Yardımcısının onayı ile şartlı veya şartsız yardım yapmak.”

MADDE 98- 21/2/2008 tarihli ve 5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanunun 26 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Pazarlıkla temin usulünün uygulanabileceği haller

MADDE 26- (1) Bu Kanun kapsamında yapılacak ihalenin herhangi bir sebeple gerçekleştirilememesi, sözleşmenin imzalanamaması, yüklenicinin imzalanmış son sözleşmenin bitim tarihi itibarıyla işe başlayamayacağının anlaşılması veya yapılmış olan ihaleye ilişkin sözleşmenin feshedilmesi veya iptali hâllerinde, 3 üncü madde kapsamında yapılan iş ve hizmetler İdare tarafından pazarlıkla temin usulüyle, özel hukuk tüzel kişilerine süresi bir yılı geçmeyen sözleşmeyle yaptırılabilir.”

MADDE 99- 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak yıllık alınan idarî ücret, 10.000 Türk lirası alt sınırından daha az olamaz. Söz konusu alt sınır her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır.”

MADDE 100- 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ayrıca; iş ve hizmetlerin merkezi bir sunucu tarafından uzaktan izlenmesi ve yürütülmesine yönelik makineler arası veri aktarımına mahsus olan ve bunların yürütülmesi için zorunlu olanlar dışında sesli, görsel iletişim veya genel amaçlı internet erişimi için kullanılmayan telsiz cihazları ve abonelikleri de telsiz ruhsatname ve kullanma ücretlerinden muaf olup Kurum, muafiyet uygulanmasına ilişkin usul ve esas belirlemeye yetkilidir.”

“(4) Telsiz ücretleri Kurum tarafından belirlenen süre içerisinde Kurumun ilgili banka hesabına doğrudan ödenir. Telsiz ücretlerinin zamanında ödenmemesi halinde, anılan ücretler Kurumun bildirimini üzerine 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili vergi dairesi tarafından tahsil edilerek Kurum hesabına aktarılır. Bu ücretlerin takip ve tahsilinde alacağın kesinleşmesi şartı aranmaz.”

“(7) Kurum tarafından sayısı sınırlandırılarak ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti sunmak üzere imtiyaz sözleşmeleri ve/veya yetkilendirme belgelerine istinaden yetkilendirilen işletmeciler; bu Kanuna ekli ücret tarifesinin “1. TELSİZ RUHSATNAME ÜCRETLERİ” başlığı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

işletmeciler; bu Kanuna ekli ücret tarifesinin “1. TELSİZ RUHSATNAME ÜCRETLERİ” başlığı altında bulunan “b. Karasal mobil (cellular) telsiz telefon sistemi” başlıklı bölümünün (1) numaralı ve “2. TELSİZ KULLANMA ÜCRETLERİ (HER YIL İÇİN)” başlığı altında bulunan “b. Karasal mobil (cellular) telsiz telefon sistemleri” başlıklı bölümünün (1) numaralı sıraları kapsamında ödenmesi gereken ücretler yerine, aylık net satışlarının yüzde beşini aylık dönemler itibarıyla hesaplamak suretiyle, ilgili olduğu ayı izleyen ayın son işgünü mesai bitimine kadar telsiz ücreti olarak Kuruma öderler.”

MADDE 102- 5809 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ile mevcut onikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut onüçüncü fıkrası onbeşinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

“(9) İşletmecinin tüketicilerden haksız olarak ücret tahsil ettiğinin tespiti hâlinde, idari yaptırım uygulama hakkı saklı kalmak kaydıyla, işletmeci bu tutarları tüketicilere iade etmekle yükümlüdür. İadeye ilişkin kararın Kurum tarafından işletmeciye tebliğ edildiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde işletmecinin tüketiciye ulaşamaması veya Kurum tarafından haklı görülen herhangi bir nedenle işletmeci tarafından iadelerin gerçekleştirilememesi halinde, bu iade bedelleri evrensel hizmet gelirleri olarak genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.”

“(14) Eksik ödenen Kurum alacaklarının hesaplanmasında, işletmecilerce farklı dönemlerde fazla ödendiği tespit edilen tutarlar, ödendikleri tarih esas alınarak mahsup edildikten sonra kalan tutar dikkate alınır. Bu takdirde mahsup suretiyle tahsil edilen Kurum alacağı, vadesinden sonra tahsil edilmişse tahsil tarihine kadar gecikme zammı uygulanır.”

MADDE 103- 13/10/2010 tarihli ve 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “devlet desteklerinin bildirimi ve denetlenmesine ilişkin yönetmelikler ise Kurul tarafından 31/12/2014 tarihine kadar yürürlüğe konulur. Bu tarihi birer yıllık sürelerle iki defa ertelemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir” ibaresi “devlet desteklerinin bildirimi ve denetlenmesine ilişkin yönetmelikler ise Bakanlar Kurulunca alınacak karar üzerine yürürlüğe konulur” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 104- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “hazırlayıp Bakanlığın değerlendirmesine sunmadan işyerini faaliyete geçiren, işletilmesine Bakanlıkça izin verilmeyen” ibaresi “hazırlamadan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 105- 6331 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(ğ) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması ve işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

altında bulunan “b. Karasal mobil (cellular) telsiz telefon sistemi” başlıklı bölümünün (1) numaralı ve “2. TELSİZ KULLANMA ÜCRETLERİ (HER YIL İÇİN)” başlığı altında bulunan “b. Karasal mobil (cellular) telsiz telefon sistemleri” başlıklı bölümünün (1) numaralı sıraları kapsamında ödenmesi gereken ücretler yerine, aylık net satışlarının yüzde beşini aylık dönemler itibarıyla hesaplamak suretiyle, ilgili olduğu ayı izleyen ayın son işgünü mesai bitimine kadar telsiz ücreti olarak Kuruma öderler.”

MADDE 101- 5809 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin mevcut sekizinci fıkrası ile onikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve mevcut fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(9) İşletmecinin tüketicilerden haksız olarak ücret tahsil ettiğinin tespiti hâlinde, idari yaptırım uygulama hakkı saklı kalmak kaydıyla, işletmeci bu tutarları tüketicilere iade etmekle yükümlüdür. İadeye ilişkin kararın Kurum tarafından işletmeciye tebliğ edildiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde işletmecinin tüketiciye ulaşamaması veya Kurum tarafından haklı görülen herhangi bir nedenle işletmeci tarafından iadelerin gerçekleştirilememesi halinde, bu iade bedelleri evrensel hizmet gelirleri olarak genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.”

“(13) Eksik ödenen Kurum alacaklarının hesaplanmasında, işletmecilerce fazla ödendiği tespit edilen tutarlar, ödendikleri tarih esas alınarak mahsup edildikten sonra kalan tutar dikkate alınır. Bu takdirde mahsup suretiyle tahsil edilen Kurum alacağı, vadesinden sonra tahsil edilmişse tahsil tarihine kadar gecikme zammı uygulanır.”

MADDE 102- 13/10/2010 tarihli ve 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “devlet desteklerinin bildirimi ve denetlenmesine ilişkin yönetmelikler ise Kurul tarafından 31/12/2014 tarihine kadar yürürlüğe konulur. Bu tarihi birer yıllık sürelerle iki defa ertelemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir” ibaresi “devlet desteklerinin bildirimi ve denetlenmesine ilişkin yönetmelikler ise Bakanlar Kurulunca alınacak karar üzerine yürürlüğe konulur” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 103- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(ğ) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 106- 6331 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 107- 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinin onbeşinci fıkrasında yer alan “31/12/2017” ibaresi “31/12/2020” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 108- 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Finansal kiralama ve finansman şirketleri tarafından bu madde uyarınca ayrılan özel karşılıkların tamamı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.”

MADDE 109- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Halka açık ortaklık: Kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıkları,”

“h) İhraççı: Kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Kurula başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri ve bu Kanuna tabi yatırım fonlarını,”

“z) Kitle fonlaması: Bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonu sağlamak amacıyla Kurul tarafından belirlenen esaslar dahilinde bu Kanunun yatırımcı tazminine ilişkin hükümlerine tabi olmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplanmasını,”

MADDE 110- 6362 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Diğer kanunların yardım ve bağış toplanmasına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla kitle fonlaması suretiyle halktan para toplanması, Kurulca faaliyet izni verilen kitle fonlama platformları aracılığıyla gerçekleştirilir ve bu Kanunun izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlüğüne ilişkin hükümlerine tabi değildir.”

MADDE 111- 6362 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Payları borsada işlem gören ortaklıklar ile kitle fonlaması suretiyle halktan para toplayan ortaklıklar hariç olmak üzere pay sahibi sayısı beşyüzü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 104- 6331 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Bu Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde halen faaliyette bulunan işletmelere getirilen güvenlik raporlarının hazırlanması yükümlülüğü 31/12/2018 tarihine kadar tamamlanır.”

MADDE 105- 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinin onbeşinci fıkrasında yer alan; “31/12/2017” ibaresi “31/12/2020” şeklinde, “beş yıl” ibareleri “altı yıl” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 106- 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Finansal kiralama ve finansman şirketleri tarafından bu madde uyarınca ayrılan özel karşılıkların tamamı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.”

MADDE 107- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Halka açık ortaklık: Kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıkları,”

“h) İhraççı: Kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Kurula başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri ve bu Kanuna tabi yatırım fonlarını,”

“z) Kitle fonlaması: Bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonu sağlamak amacıyla Kurul tarafından belirlenen esaslar dâhilinde bu Kanunun yatırımcı tazminine ilişkin hükümlerine tabi olmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplanmasını,”

MADDE 108- 6362 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Diğer kanunların yardım ve bağış toplanmasına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla kitle fonlaması suretiyle halktan para toplanması, Kurulca faaliyet izni verilen kitle fonlama platformları aracılığıyla gerçekleştirilir ve bu Kanunun izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlülüğüne ilişkin hükümlerine tabi değildir.”

MADDE 109- 6362 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Payları borsada işlem gören ortaklıklar ile kitle fonlaması suretiyle halktan para toplayan ortaklıklar hariç olmak üzere pay sahibi sayısı beş yüzü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 112- 6362 sayılı Kanuna 35 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 35/A maddesi eklenmiştir.

“Kitle fonlama platformları

MADDE 35/A- (1) Kitle fonlama platformları, kitle fonlamasına aracılık eden ve elektronik ortamda hizmet veren kuruluşlardır.

(2) Kitle fonlama platformlarının kurulabilmesi ve faaliyete başlaması için Kuruldan izin alınması zorunludur. Bu platformların kuruluşlarına, ortaklarına, pay devirlerine, çalışanlarına, her bir fon sağlayıcısı tarafından yatırılacak veya proje sahipleri ile girişim şirketleri tarafından toplanabilecek paranın azami limitine ve faaliyetleri sırasında uymaları gereken diğer ilke ve esaslara ilişkin hususlar Kurul tarafından belirlenir.

(3) Kitle fonlama platformlarının hukuka aykırı faaliyet ve işlemlerinde uygulanacak tedbirler için bu Kanunun 96 ncı madde hükümleri kıyasen uygulanır.

(4) Kitle fonlaması ve buna bağlı yapılan işlemler ile kitle fonlama platformları bu Kanunun 37 nci ve 38 inci maddesi kapsamında değerlendirilmez. Bu faaliyetler bu Kanunun borsalar, piyasa işletmecileri ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile ilgili hükümlerine tabi değildir.

(5) Kitle fonlaması platformları ve kitle fonlaması suretiyle halktan para toplayan kişiler ile bunlara fon sağlayanlar arasındaki ilişkiler genel hükümlere tabidir.”

MADDE 113- 6362 sayılı Kanunun 99 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Kuruldan izin alınmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplandığına veya Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olarak internet aracılığıyla yurtdışında kaldıraçlı işlem ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araç işlemleri yaptırıldığına ilişkin bilgi edinilmesi halinde, Kurulun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, ilgili internet sitesine erişimi engeller.”

MADDE 114- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ı) Genel aydınlatma: Otoyollar ve özelleştirilmiş erişme kontrollü karayolları hariç, kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerlerin aydınlatılmasını,”

MADDE 115- 6446 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesine “belirlenen bölgede sayaçların okunması,” ibaresinden sonra gelmek üzere “ölçü devreleri dahil mühürlenmesi,” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkranın altıncı cümlesinde yer alan “Genel aydınlatma, dağıtım” ibaresi “Dağıtım” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 116- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (c) bendinin ikinci cümlesine “teknik olmayan kayıpları ile” ibaresinden sonra gelmek üzere “TEDAŞ’ın” ibaresi eklenmiş ve aynı cümlede yer alan “toptan satış tarifesini” ibaresi “toptan satış tarifeleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 117- 6446 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Dağıtım şirketlerinin teknik ve teknik olmayan kayıplarından kaynaklanan elektrik enerjisi ihtiyacı ve TEDAŞ’ın genel aydınlatma ile ilgili elektrik enerjisi ihtiyacı TETAŞ tarafından temin edilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 110- 6362 sayılı Kanuna 35 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 35/A maddesi eklenmiştir.

“Kitle fonlama platformları

MADDE 35/A- (1) Kitle fonlama platformları, kitle fonlamasına aracılık eden ve elektronik ortamda hizmet veren kuruluşlardır.

(2) Kitle fonlama platformlarının kurulabilmesi ve faaliyete başlaması için Kuruldan izin alınması zorunludur. Bu platformların kuruluşlarına, ortaklarına, pay devirlerine, çalışanlarına, her bir fon sağlayıcısı tarafından yatırılabilir veya proje sahipleri ile girişim şirketleri tarafından toplanabilecek paranın azami limitine ve faaliyetleri sırasında uymaları gereken diğer ilke ve esaslar ile toplanan fonların ilan edilen amacına uygun olarak kullanıldığının kontrolü ve denetimine ilişkin esaslar Kurul tarafından belirlenir.

(3) Kitle fonlama platformlarının hukuka aykırı faaliyet ve işlemlerinde uygulanacak tedbirler için bu Kanunun 96 ncı madde hükümleri kıyasen uygulanır.

(4) Kitle fonlaması ve buna bağlı yapılan işlemler ile kitle fonlama platformları bu Kanunun 37 nci ve 38 inci maddesi kapsamında değerlendirilmez. Bu faaliyetler bu Kanunun borsalar, piyasa işleticileri ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile ilgili hükümlerine tabi değildir.

(5) Kitle fonlaması platformları ve kitle fonlaması suretiyle halktan para toplayan kişiler ile bunlara fon sağlayanlar arasındaki ilişkiler genel hükümlere tabidir.”

MADDE 111- 6362 sayılı Kanunun 99 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Kuruldan izin alınmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplandığına veya Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olarak internet aracılığıyla yurt dışında kaldıraçlı işlem ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araç işlemleri yaptırıldığına ilişkin bilgi edinilmesi halinde, Kurulun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, ilgili internet sitesine erişimi engeller.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 118- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- (1) Genel aydınlatma kapsamında aydınlatılan yerlerde gerçekleşen aydınlatma giderleri, TEDAŞ tarafından ilgili abonelere fatura edilerek Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten ve ilgili belediyeler ile il özel idarelerinin genel bütçe vergi gelirleri payından karşılanır. Genel bütçe vergi gelirleri payından yapılacak kesinti; büyükşehir belediyeleri ile büyükşehir belediye sınırları içerisindeki ilçe belediyelerinde aydınlatma giderlerinin yüzde yirmisi, diğer belediyelerde yüzde onu, belirtilen sınırlar dışında ise il özel idareleri için yüzde yirmisi olarak uygulanır. TEDAŞ’ın satış fiyatı, enerji bedeli üzerine yüzde bir ilave edilmek suretiyle belirlenecek fiyatı aşmamak üzere EPDK tarafından belirlenir. Genel aydınlatma için kullanılan enerjinin alınıp satılmasıyla ilgili olarak dağıtım şirketlerine herhangi bir ödeme yapılmaz. TEDAŞ, aydınlatma faturaları içerisindeki enerji bedeli, dağıtım bedeli, vergi, fon ve payları ilgili kurumlara aktarmaktan sorumludur.

(2) İlgili valiliklerin belirleyeceği vali yardımcısı başkanlığında dağıtım şirketi, ilgili belediye veya il özel idaresi ile TEDAŞ temsilcilerinden oluşan aydınlatma komisyonunun genel aydınlatma kararı vereceği bölgelere ilişkin gerekli yatırımlar, dağıtım şirketince yapılır.

(3) Güvenlik amacıyla yapılan sınır aydınlatmalarına ait tesis, işletme ve tüketim giderleri, İşçileri Bakanlık bütçesine konulan ödenekten, toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen ibadethanelerin genel aydınlatmasına ilişkin tüketim giderleri, Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

(4) TEDAŞ, genel aydınlatma kapsamında dağıtım şirketlerini denetler. Yapılan denetimler sonucunda bu kapsamda fazla ödeme yapıldığının tespit edilmesi halinde, fazla ödendiği tespit edilen tüketim miktarı bir sonraki dönem aydınlatma tüketim miktarından düşürülür ve yeni dönem aydınlatma bedelleri buna göre hesap edilir. Ödemenin yapıldığı tarih ile tüketim miktarının düşürüldüğü tarih arasındaki geçen süreye 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranı dikkate alınarak hesaplanan faiz, ilgili dağıtım şirketine ödenen dağıtım bedelinden mahsup edilerek genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin tereddütleri gidermeye ve gerektiğinde usul ve esas belirlemeye Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlık yetkilidir.

(5) Trafik sinyalizasyonu, halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, tarihi ve ören yerlerinin aydınlatılması ile ilgili sistemlerin tesisi, işletilmesi ve tüketim giderleri, ilgisine göre belediye veya kamu idaresine aittir. Belediyeler ve il özel idareleri tarafından süresi içinde ödenmeyen bu tutarlar genel bütçe vergi gelirleri payından kesilir.

(6) Genel aydınlatmayla ilgili ölçüme ilişkin teknik esaslar ile ödemeye, kesinti yapılmasına, uygulamaya ve denetime ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

(7) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin tereddütleri gidermeye ve gerektiğinde usul ve esas belirlemeye Bakanlık yetkilidir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 119- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 22- (1) Bu Kanunun geçici 6 ncı maddesi kapsamında olup 1/1/2018 tarihinden önceki döneme ait iş ve işlemler anılan madde hükümlerine göre sonuçlandırılır.”

MADDE 120- 24/4/2013 tarihli ve 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “beşinci yılın yıl sonuyla” ibaresi “2020 yılı sonuyla” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “beş yıl süreyle” ibaresi “31/12/2020 tarihine kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 121- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 77 nci maddesinin onbeşinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “yüzde birine kadar” ibaresi “binde ikisi oranında” şeklinde, ondokuzuncu fıkrasında yer alan “yüz” ibaresi “yirmi” şeklinde, aynı fıkranın (a) bendinin birinci cümlesinde yer alan “beşini” ibaresi “birini” şeklinde ve (b) bendinde yer alan “öz kaynağının binde beşini” ibaresi “konsolide olmayan öz kaynağının binde birini” şeklinde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 112– 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 16 ncı maddesinin yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut sekizinci fıkrası buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(8) Elektrik dağıtım şirketlerinin denetimleri haricinde de genel aydınlatma kapsamında tespit edilen yanmayan, yerinde olmayan armatür ve/veya direklere ilişkin eksiklerin giderilmesine ilişkin süre verilir. Belirlenen sürelerde eksikliklerin giderilmemesi durumunun tespiti ile belirlenen her bir direk veya armatür için Bakanlığın Kurula bildirmesine müteakip Kurul tarafından beş yüz Türk lirası idari para cezası verilir. Tespit edilen eksikliklerin giderilmesine ilişkin verilecek süreler ve eksikliklerin tespit esasları yönetmelikle belirlenir. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.”

MADDE 113- 6446 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “iki yıla kadar” ibaresi “beş yıla kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 114- 24/4/2013 tarihli ve 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “beşinci yılın yıl sonuyla” ibaresi “2020 yılı sonuyla” şeklinde, “Bakım ve onarım” ibaresi “İşletme” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 115- 6461 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “beşinci yılın yıl sonuyla” ibaresi “2020 yılı sonuyla” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “beş yıl süreyle” ibaresi “31/12/2020 tarihine kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 116- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 77 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 77/A maddesi eklenmiştir.

“Uzlaşma

MADDE 77/A- (1) Bu Kanunda öngörülen idari para cezaları hakkında, ceza muhatabı tarafından, tespit edilen aykırılıkların kanun hükümlerine yeterince nüfuz edememekten veya kanun hükümlerini yanlış yorumlamaktan kaynaklandığının veya yargı kararları ile idarenin ihtilaf konusu olayda görüş farklılığının olduğunun ileri sürülmesi durumunda, Bakanlık bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde idari para cezasının muhatabı ile uzlaşabilir.

(2) Reklam Kurulu tarafından verilen idari para cezaları hariç olmak üzere, Bakanlık tarafından verilen idari para cezaları ile valilikler tarafından verilen idari para cezalarına karşı bu madde kapsamında uzlaşma talebinde bulunulabilir.

(3) Uzlaşma talebi, idari para cezası kararının tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde, henüz idari yargı yoluna başvuru yapılmamış idari para cezaları için yapılır. Uzlaşma talebinde bulunulması hâlinde, dava açma süresi durur; uzlaşma sağlanamaması hâlinde süre kaldığı yerden işlemeye başlar. Uzlaşma sağlanamaması hâlinde yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz.

(4) Bu madde kapsamında yapılan uzlaşma talepleri, uzlaşma komisyonları tarafından değerlendirilir. Uzlaşma komisyonlarının tutacakları uzlaşma tutanakları kesin olup gereği idarece derhâl yerine getirilir. Ceza muhatabı, üzerinde uzlaşılan ve tutanakla tespit olunan hususlar hakkında dava açamaz ve hiçbir mercie şikâyetle bulunamaz.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 122- 6502 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 77 nci maddesinin onbeşinci fıkrasında yapılan değişiklik ile aynı maddenin ondokuzuncu fıkrasında yer alan parasal sınırlara ilişkin yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen idari para cezalarına uygulanmaz, bu idari para cezaları hukuki geçerliliklerini korur. Bu madde kapsamına giren idari para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 5 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 123- 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Sicile kayıt olmak için Kurul tarafından belirlenen tutarda Veri Sorumluları Sicil ücreti alınır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(5) Uzlaşma halinde, idari para cezasında yapılacak indirim oranı yüzde elliye geçemez. Bu madde uyarınca üzerinde uzlaşma talebinde bulunulan idari para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesi uyarınca ayrıca peşin ödeme indiriminden yararlanılamaz. Uzlaşma konusu yapılan idari para cezaları, uzlaşma gerçekleştiği takdirde, uzlaşma tutanağı uzlaşma anında tebliğ edilir ve tebliğinden itibaren on beş gün içinde ödenir.

(6) Uzlaşma komisyonlarının başkan ve üyelerine, bu komisyonlardaki çalışmaları dolayısıyla verilecek huzur hakkı ve huzur ücreti ile buna ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(7) Uzlaşma komisyonlarının kurulması, çalışması ile bu madde kapsamında yapılacak başvurulara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 117- 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(3) Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve diğer gerçek veya tüzel kişiler, elektronik ticaretin gelişiminin izlenebilmesi ve değerlendirilebilmesi amacıyla Bakanlık tarafından istenilen bilgileri Bakanlıkça oluşturulan sisteme bildirir.

(4) Bakanlık ticari elektronik ileti onaylarının alınmasına ve reddetme hakkının kullanılmasına imkân tanıyan bir elektronik sistem kurmaya veya kurdurmaya yetkilidir. Bu Kanun çerçevesinde alınan onaylar Bakanlıkça belirlenen süre içinde sisteme aktarılır. Sisteme aktarılmayan onaylar geçersiz kabul edilir. Alıcılar, sisteme kaydedilen onayları Bakanlıkça belirlenen süre içinde kontrol eder. Bu sürenin bitiminden sonra gönderilen ticari elektronik iletiler onaylı kabul edilir. Alıcılar tarafından reddetme hakkı bu sistem üzerinden kullanılır. Sistemin kurulması, onayların sisteme aktarılması, saklanması, reddetme hakkının sistem üzerinden kullanılması ve sistemin işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 118 - 6563 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında beş bin Türk lirasından yirmi bin Türk lirasına kadar,”

MADDE 119- 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Sicile kayıt olmak için veri sorumlusu özel hukuk tüzel kişilerinden 1.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunan tutarı geçmemek üzere Kurul tarafından belirlenen tutarda Veri Sorumluları Sicili ücreti alınır. Bakanlar Kurulu, gösterge rakamını yarısına kadar indirmeye ve iki katına kadar artırmaya yetkilidir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 124- 6698 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin dördüncü fıkrasına “diğer kamu görevlileri kurumlarının muvafakati” ibaresinden sonra gelmek üzere “, hâkim ve savcılar ise kendilerinin muvafakati” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 125- 6698 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasına, (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“c) Veri sorumluları sicil ücreti.”

MADDE 126- 6698 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) En az dört yıllık lisans öğrenimi veren siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat, hukuk ve işletme fakültelerinden, mühendislik fakültelerinin elektronik, elektrik-elektronik, elektronik ve haberleşme, bilgisayar, bilişim sistemleri mühendisliği bölümlerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçi ve yurtdışındaki yükseköğrenim kurumlarından mezun olanlardan; mesleğe özel yarışma sınavı ile girilen ve belirli süreli meslek içi eğitimden ve özel bir yeterlik sınavından sonra 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen unvanlara ilişkin kurumların merkez teşkilatlarına ait kadrolara atanmış ve bu kadrolarda aylıksız izin süreleri hariç en az iki yıl bulunmuş olanlar ile öğretim üyesi kadrolarında bulunanlar, Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az yetmiş puan almış olmak ve atama tarihi itibarıyla kırk yaşından gün almamış olmak kaydıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kişisel Verileri Koruma Uzmanı olarak atanabilirler. Bu şekilde atanacakların sayısı onbeşi geçemez.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 120- 6698 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin dördüncü fıkrasına “diğer kamu görevlileri kurumlarının muvafakati” ibaresinden sonra gelmek üzere “, hâkim ve savcılar ise kendilerinin muvafakati” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 121- 6698 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasına, (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“c) Veri Sorumluları Sicili ücreti.”

MADDE 122- 6698 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) En az dört yıllık lisans öğrenimi veren siyasetal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat, hukuk ve işletme fakültelerinden, mühendislik fakültelerinin elektronik, elektrik-elektronik, elektronik ve haberleşme, bilgisayar, bilişim sistemleri mühendisliği bölümlerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçi ve yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olanlardan; mesleğe özel yarışma sınavı ile girilen ve belirli süreli meslek içi eğitimden ve özel bir yeterlik sınavından sonra 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen unvanlara ilişkin kurumların merkez teşkilatlarına ait kadrolara atanmış ve bu kadrolarda aylıksız izin süreleri hariç en az iki yıl bulunmuş olanlar ile öğretim üyesi kadrolarında bulunanlar, Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az yetmiş puan almış olmak ve atama tarihi itibarıyla kırk yaşından gün almamış olmak kaydıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kişisel Verileri Koruma Uzmanı olarak atanabilirler. Bu şekilde atanacakların sayısı onbeşi geçemez.”

MADDE 123- 23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Belediyeler ve bağıli kuruluşları ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası belediyelere ait şirketler ve il özel idarelerinin ödemekle yükümlü olduğu ve özelleştirme işlemleri sırasında TEDAŞ’a devredilmiş olan elektrik tüketiminden kaynaklanan, yapılandırılmamış olan alacaklar ile bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında yapılandırıldığı halde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ihlal edilmiş olan alacakların asılları ile bu alacaklara bağıli fer’i alacaklar yerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar (bu tarih dâhil) Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle hesaplanacak tutarın ilk taksiti 2018 yılının Ocak ayından başlamak üzere yirmi dört ayda yirmi dört eşit taksitte ödenir. Bu süre içerisinde ödenen taksitlere herhangi bir zam ve faiz hesaplanmaz.

(2) Birinci fıkra hükümlerine göre hesaplanan tutarların taksit ödeme sürelerinde ödenmemesi hâlinde, bu tutarlara ödemede gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında geç ödeme zammı uygulanır. Taksitlerin son taksit ödeme süresi sonuna kadar ödenmemesi hâlinde bakiye alacak tutarı (Belediyelerin bağıli kuruluşları ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası belediyelere ait şirketlerin birinci fıkra kapsamındaki borçları dâhil), son taksit ödeme süresi sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte 2020 yılının Şubat ayından itibaren bu kuruluşlara 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 127- 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre yerleşim alanları içerisinde kalmış sanayi sitelerinin taşınması kapsamında sanayi sitesi gelişim alanı içerisinde Hazine veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerin bulunması hâlinde; bu araziler, talep edilmesi ve başkaca bir sakıncası bulunmaması durumunda, 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki illerde sanayi sitesi yapı kooperatiflerine, belediyelere, il özel idarelerine, büyükşehir belediyelerine bedelsiz devredilir. Diğer illerde ise 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre verilen paylardan ilgisine göre Maliye Bakanlığı ve İller Bankası A.Ş. tarafından, anılan Kanunun 7 nci maddesi hükmü dikkate alınmaksızın, ayrıca aylık %1 oranında kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilir. Bu oranı %5'e kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(3) Birinci fıkra kapsamındaki borçlulardan bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında yapılandırılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılandırması ihlal olan borçlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Bu takdirde, Kanunun 2 nci maddesi kapsamında ödenen taksitler için yapılandırma hükümleri geçerli sayılır ve ödenmemiş alacaklar (katsayı tutarı terkin edilmek suretiyle) ödemede gecikilen her ay ve kesri için 2019 yılının Aralık ayı sonuna kadar geç ödeme zammı hesaplanmak ve birinci fıkraya göre kalan sürede ödenmek üzere taksitlendirilir, ihlalin birinci fıkrada belirlenen son taksit ödeme süresinden sonra gerçekleşmesi halinde, ihlali izleyen aydan itibaren bu maddenin ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.

(4) Bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alacaklardan yapılandırılmamış olanlar için 2020 yılının Ocak ayı sonuna kadar TEDAŞ'a iletilmek üzere dağıtım/ perakende satış şirketlerine veya TEDAŞ'a yazılı başvuruda bulunulması halinde bu alacaklar da anılan bent kapsamında yapılandırılır. Bu fıkra kapsamında yapılandırılan alacakların ilk taksiti 2020 yılının Ekim ayının son gününe kadar ödenmek üzere ve her yıl ilk taksitin tekabül ettiği ayda toplam beş eşit taksitte ödenir.

(5) Bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında yapılandırılmış olan alacaklara ilişkin taksit ödeme süreleri üçer yıl uzatılmıştır.

(6) Bu madde kapsamına giren alacaklara karşılık bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilen tutarlar, bu madde hükümlerine dayanarak red ve iade edilmez.

(7) Bu madde kapsamına giren alacaklarla ilgili olarak dava açılması ya da icra takibi yapılması halinde bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (i), (j), (k), (l) ve (m) bentleri gereğince işlem yapılır.

(8) Bu Kanunun 2 nci maddesi ile bu madde kapsamına giren alacaklarla ilgili olarak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başvuru, taksit ödeme ve/veya kesinti suretiyle yapılacak tahsilatta geçen sürelerde, ilgili kanunlarda öngörülen zamanaşımı süreleri işlemez.

(9) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının uygun görüşü alınarak TEDAŞ tarafından belirlenir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

üçüncü maddesinde yer alan harca esas değerleri üzerinden peşin veya taksitle ödenmek üzere sanayi sitesi yapı kooperatiflerine, belediyelere, il özel idarelerine, büyükşehir belediyelerine satılır. Buna ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı mülkiyetinde bulunan stok araziler ise ilgili mevzuatına göre sanayi sitesi yapı kooperatifine tapuda devredilirken 29/4/1969 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen şerh tapuya işlenmez. Seçilen alanda özel mülkiyette olan araziler bulunması hâlinde bu araziler rızaen satın alma veya kamulaştırma yoluyla iktisap edilir. Bu nitelikte taşınmazlar hakkında 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 128- 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 37 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan bu şekilde yapılan destek ödemelerine ilişkin olarak Türkiye İhracatçılar Meclisi, İhracatçı Birlikleri, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ile Bakanlıkça görevlendirilen ilgili diğer kurum ve kuruluşlar Bakanlığa karşı malî açıdan sorumludur. Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan ihracata yönelik Devlet destekleri kapsamında verilen krediler ile yapılan fazla veya yersiz ödemeler amme alacağı sayılır ve Türkiye İhracatçılar Meclisi, İhracatçı Birlikleri, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ile Bakanlıkça görevlendirilen ilgili diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.” cümleleri “Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan ihracata yönelik Devlet destekleri kapsamında verilen krediler ile yapılan fazla veya yersiz ödemelerin ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen oran ve usule göre hesaplanacak faiz ile birlikte bir ay içerisinde ödenmesi, destekten yararlanan kişiye Bakanlıkça yapılacak tebligatla istenir. Bu süre içerisinde ödenmeyen alacaklar, destekten yararlanan kişinin bağlı olduğu vergi dairesine Bakanlıkça yapılacak bildirim üzerine, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.” şeklinde değiştirilmiş ve bu cümlelerden sonra gelmek üzere “Bu suretle tahsil edilemeyen krediler ile yapılan fazla veya yersiz ödemelerin, ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen oran ve usule göre hesaplanacak faiz ile birlikte bir ay içerisinde ödenmesi, destek ödemesini gerçekleştiren Türkiye İhracatçılar Meclisi, İhracatçı Birlikleri, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ile Bakanlıkça görevlendirilen ilgili diğer kurum ve kuruluşlara Bakanlıkça yapılacak tebligatla istenir. Bu süre içerisinde ödenmeyen alacaklar, destek ödemesini gerçekleştiren ilgili kurum veya kuruluşun bağlı olduğu vergi dairesine Bakanlıkça yapılacak bildirim üzerine, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.” cümleleri eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu veya özel kanunlarda yer alan hükümler nedeniyle yargı harçlarından muaf olan ya da yaptıkları işlemler istisna olan kamu idareleri adına hükmedilmiş olan yargı harçları tahsil edilmez, tahsil edilmiş bulunan yargı harçları red ve iade edilmez.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Maliye Bakanlığına bağlı Kefalet Sandığının 31/12/2017 tarihi itibarıyla bankadaki hesabının dörtyüzseksen milyon Türk Liralık tutarı, Maliye Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde 2018 yılı içerisinde Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutarlar genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu veya özel kanunlarda yer alan hükümler nedeniyle yargı harçlarından muaf olan ya da yaptıkları işlemler istisna olan kamu idareleri adına hükmedilmiş olan yargı harçları tahsil edilmez, tahsil edilmiş bulunan yargı harçları red ve iade edilmez.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Maliye Bakanlığına bağlı Kefalet Sandığının 31/12/2017 tarihi itibarıyla bankadaki hesabının dört yüz seksen milyon Türk liralık tutarı, Maliye Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde 2018 yılı içerisinde Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutarlar genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(2) 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükmü uyarınca oluşturulan özel hesabın kasa ve banka bakiyesi, Maliye Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde 2018 yılı içerisinde Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına yatırılarak özel hesap kapatılır ve yatırılan bu tutarlar genel bütçeye özel gelir olarak kaydedilir. Özel gelir kaydedilen tutarlar karşılığını, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Özel hesabın borç ve yükümlülükleri ile hak ve alacakları, başkaca herhangi bir işleme gerek kalmaksızın Kültür ve Turizm Bakanlığına devrolunur.

(3) Türk Patent ve Marka Kurumunun 31/12/2017 tarihi itibarıyla bankadaki hesabının yüzelli milyon Türk Liralık tutarı, 31/1/2018 tarihine kadar Maliye Bakanlığının merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutar genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Kanunun 17 nci maddesi ile 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yapılan değişiklik, ücret gelirleri açısından 1/1/2018 tarihinden itibaren elde edilenler için uygulanır.

(2) Ölüm veya memleketi terk halleri nedeniyle bu Kanunun yayımı tarihinden önce beyan edilmesi gereken gelirlerin vergilendirilmesinde, 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin bu Kanunun 17 nci maddesi ile değiştirilmeden önceki hükümleri uygulanır.

MADDE 129- Bu Kanunun;

a) 1 inci, 3 üncü ve 87 nci maddeleri yayımlandığı ayın son günü,

b) 7 nci, 10 uncu, 11 inci, 19 uncu, 20 nci, 21 inci, 25 inci, 26 ncı, 27 nci, 28 inci, 29 uncu, 44 üncü maddeleri, 49 uncu maddesi ile 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (r) bendinin birinci paragrafında yapılan değişiklik, 74 üncü maddesi, 81 inci maddesi ile 4760 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı listenin (A) cetvelinde yapılan değişiklik, 91 inci, 93 üncü, 94 üncü maddesi ile 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “Bankalara borçları”, “bankalara veya” ibarelerine yönelik değişiklik ile “bankaların” ibaresinden sonra eklenen hüküm ve (i) bendinde yapılan değişiklik, 101 inci maddesi ile 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümle, 108 inci, 114 üncü, 115 inci, 116 ncı, 117 nci, 118 inci, 119 uncu maddeleri ve geçici 2 nci maddesi 1/1/2018 tarihinde,

c) 12 nci, 14 üncü ve 48 inci maddeleri, 49 uncu maddesi ile 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına eklenen (ç) bendi ve 88 inci maddesi yayımlandığı ayı izleyen aybaşında,

ç) 15 inci ve 17 nci maddeleri 1/1/2017 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

d) 16 ncı maddesi bu Kanunun yayımlandığı tarihten sonra verilmesi gereken kurumlar vergisi beyannamelerinin ait olduğu hesap döneminde elde edilen kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

e) 18 inci maddesi 1/9/2017 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükmü uyarınca oluşturulan özel hesabın kasa ve banka bakiyesi, 2018 yılı içerisinde Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına yatırılarak özel hesap kapatılır ve yatırılan bu tutarlar genel bütçeye özel gelir olarak kaydedilir. Özel gelir kaydedilen tutarlar karşılığını, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye Kültür ve Turizm Bakanı yetkilidir. Özel hesabın borç ve yükümlülükleri ile hak ve alacakları, başkaca herhangi bir işleme gerek kalmaksızın Kültür ve Turizm Bakanlığına devrolunur.

(3) Türk Patent ve Marka Kurumunun 31/12/2017 tarihi itibarıyla bankadaki hesabının yüz elli milyon Türk liralık tutarı, 31/1/2018 tarihine kadar Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutar genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir.

MADDE 124- Bu Kanunun;

- a) 1 inci, 3 üncü ve 84 üncü maddeleri yayımlandığı ayın son günü,
- b) 7 nci, 8 inci, 10 uncu, 11 inci, 17 nci, 18 inci, 19 uncu, 23 üncü, 24 üncü, 25 inci, 26 ncı, 27 nci maddeleri, 43 üncü maddesi ile 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (r) bendinin birinci paragrafında yapılan değişiklik, 68 inci ve 73 üncü maddeleri, 76 ncı maddesi ile 4760 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı listenin (A) cetvelinde yapılan değişiklik, 88 inci, 90 ncı, 91 inci maddesi ile 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “Bankalara borçları”, “bankalara veya” ibarelerine yönelik değişiklik ile “söz konusu kıymetlerin satışından doğan kazançların %75’lik kısmı” ibaresine yönelik değişikliğin parantez içi hükmü, “bankaların” ibaresinden sonra eklenen hüküm ve (i) bendinde yapılan değişiklik, 100 üncü maddesi ile 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümle ve geçici 2 nci maddesi 1/1/2018 tarihinde,
- c) 12 nci, 14 üncü ve 42 nci maddeleri, 43 üncü maddesi ile 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına eklenen (ç) bendi ve 85 inci maddesi yayımlandığı ayı izleyen aybaşında,
- ç) 15 inci maddesi 1/1/2017 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
- d) 16 ncı maddesi 1/9/2017 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- e) 63 üncü maddesi ile 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen onuncu fıkrası, 64 üncü maddesi ile aynı Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrasının (h) bendinin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin değişiklik ve 95 inci maddesi 1/4/2018 tarihinde,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

f) 68 inci maddesi ile 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında yapılan değişiklik, 69 uncu maddesi ile anılan Kanunun 8 inci maddesinin yeniden düzenlenen mülga üçüncü fıkrası, beşinci fıkrasının (b) ve (h) bentleri ve 71 inci maddesi 1/4/2018 tarihinde,

g) 82 nci maddesi 1/1/2018 tarihinden itibaren tahsil edilen gelirlere uygulanmak üzere aynı tarihte,

ğ) 95 inci maddesi 1/1/2018 tarihinden sonra verilmesi gereken beyannamelerde beyan edilmesi gereken kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

h) 100 üncü maddesi ve 101 inci maddesi ile 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine eklenen yedinci fıkrası 1/1/2018 tarihinden itibaren elde edilecek net satışlara uygulanmak üzere aynı tarihte,

ı) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

MADDE 130- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Başbakan Yardımcısı

R. Akdağ

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

J. Sarıeroğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

A. E. Fakıbaba

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

A. Demircan

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

H. Çavuşoğlu

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

O. A. Bak

Millî Savunma Bakanı

N. Canikli

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

F. Işık

Adalet Bakanı

A. Gül

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

O. A. Bak

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

- f) 77 nci maddesi 1/1/2018 tarihinden itibaren tahsil edilen gelirlere uygulanmak üzere aynı tarihte,
  - g) 99 uncu maddesi ve 100 üncü maddesi ile 5809 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine eklenen yedinci fıkrası 1/1/2018 tarihinden itibaren elde edilecek net satışlara uygulanmak üzere aynı tarihte,
  - ğ) 106 ncı maddesi 1/1/2019 tarihinde,
  - h) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

MADDE 125- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

